

Kiadó-Szerkesztő: Kaskötő István, Kamarás Klára

XII. évfolyam

2013

Kiadványunk hazai és külföldön élő magyar alkotók műveit kívánja eljuttatni a magyarul olvasó közönséghez szerte a világon. Klasszikusok, hivatásos kortárs szerzők művei mellett tehetséges amatőrök munkáit is, megmérettetési lehetőséget teremtve a számukra, mert minden írói törekvésen túl végül is olvasója teszi az írot igazán íróvá.

"Ad-e hangot az erdőben kidőlt fa, ha senki sem hallja?"

Alapítva: 2002. Minden jog fenntartva.

A korai évek -- 2002-2007 -- anyaga technikai okoknál fogva megőrzésre alkalmatlanok.
A szövegben előforduló elcsúszásokért elnézést kérünk.

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
költség hozzájárulás
kapcsolat

TARTALOM

1. oldal

próza, versek

Bányai Tamás: Piócák
Baranyi Ferenc: Inkopentencia
Cselényi Béla:
A jelent megragadni
Kajuk Gyula: Vonatra várva
Köves József: Zsebre tett kézzel
Lehoczki Károly: Fehérben
Örkény István.
Az utolsó megymag
Simonyi Imre: Rendületlenül

2. oldal

próza, versek

Albert-Lőrincz Márton: ...barátom
Gábor
Baka István:
Legenda, hát lehullasz
Bárdos László: ...közlemben
Bittner János: Téli emlék
Bodó Csiba Gizella:
Egy hajdani tél
Dobrosi Andrea:
Magnyi gondolat
G. Ferenczy Hanna: Hát igen...
Gligorics Teru: A Cél
Kardos András: Az ócskás
Ketykó István: Hószínű imák
Kő-Szabó Imre:
A becsület kötelez
Lelkes Miklós:
Édenkerti varázslat
Mentovics Éva:
Szunnyad az élet
Péter Erika: Gyertyád tükrében
Pethes Mária: Szabadulások
Ricza István: Tűnődés
Sárközi László: ...életerőm lassan
T. Ágoston László: Szivárványív
Uhrman Iván: Kutyahalál
Varga Tibor: Három évtized
Zsidov Magdolna: Fényhatár

Örkény István
AZ UTOLSÓ MEGGYMAG

Már csak négyen voltak magyarok. (Márminthogy itthon, Magyarországon. Más népek közt, szerteszóródva, még jó néhány élő magyar akadt.) Egy meggyfa alatt tanyáztak. Jó fa volt, árnyat is, gyümölcsöt is adott. Persze, csak meggyeszezonban.

A négyből is az egyik nagyothallott, kettő pedig rendőri felügyelet alatt állt. Hogy miért, azt már maguk se tudták. De azért néha még elmondogatták:

- Én rendőri felügyelet alatt állok.

Neve csak egyetlenegynek volt, jobban mondva, csak ő emlékezett a nevére. (Siposnak hívták.) A többiek, mint anyi más, a nevüket is elfelejtették. Négy embernél nem olyan fontos, hogy mindegyiknek külön elnevezése legyen. Egyszer azt mondta Sipos:

- Kéne valami emléket hagyjunk magunk után.

- Mi a csodának? - kérdezte az egyik, aki rendőri felügyelet alatt állt.

- Hogy arra az időre, amikor már nem leszünk, maradjon utánunk valami.

- Ki lesz akkor mireánk kíváncsi? - kérdezte a negyedik magyar, akit se Siposnak nem hívtak, se rendőri felügyelet alatt nem állt.

Sipos azonban ragaszkodott a tervéhez, mely a másik kettőnek is megtetszett. Csak ő, a negyedik hajtogatta a magáét, hogy ennél butább ötletet még nem termett a föld. Zokon is vették a többiek.

- Mi az? - szóltak rá. - Hogy beszélsz? Te talán nem is vagy igazi magyar.

- Miért? - kérdezte ő. - Olyan nagy mázli most magyarnak lenni?

Ebben volt valami. Abba is hagyták a torzsalkodást, és nagy fejtörésbe kezdtek, hogy miféle emléket hagyhatnának maguk után. Egy követ megfaragni, ahhoz véső kellett volna. Ha legalább egy gombostűje volna valakinek! Azzal - magyarázta Sipos - bele lehetne szurkálni a fa kérgébe valamilyen üzenetet. A fában az holtig megmarad, mint az emberi bőrön a tetoválás.

- Hát akkor dobjunk föl egy nagy követ - javasolta az egyik rendőri felügyeletes.

- Te buta. Hiszen az leesik.

Amaz nem vitatkozott. Szegény, tudta ő magáról, hogy némiképp rövid az esze.

KÖNYVAJÁNLÓ

A

MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenádné
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető művek

Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly:
Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák

3. oldal
elfeledettek
Komlós Aladár
versek

4. oldal
kortársak, mesterek
Örkény István
novellák és egypercések

5. oldal
gondolatok
Hamvas Béla
Az öt géniusz

Johann Nepomuk Hummel
2. Zongora verseny.
III. Rondo
Budapest Symphony Orchestra.
Pál Tamás vezényel.
Chang, Hae Won zongora,

- Hát mondjatok jobbat - szólalt meg később. - Mi van valami, ami megmarad?

Ezen sokáig eltanakodtak. Végül abban maradtak, hogy két kő közé (nehogy a földre mossa az eső) elrejtjenek egy meggy magot. Nem valami óriási emlékeztető, de jobb híján az is megteszi.

Az ám! De honnan vegyék? Hiszen ők, amíg a meggyeszezon tartott, meggyen éltek, utána pedig összeszedték, apróra törték, és megették a magvakat. Most aztán nem találtak egy fia magot sem.

Ekkor azonban a negyedik magyarnak, akit se Siposnak nem hívtak, se rendőri felügyelet alatt nem állt, eszébe jutott egy meggy. (Most már ő sem ellenkezett, hanem szívvel-lélekkel velük tartott, és csak úgy buzgott a tettvágytól.) Az a bizonyos meggy olyan magasan termett a lombkorona legtetejében, hogy annak idején nem tudták leszedni. Így aztán ott maradt, és magvára aszott.

Kisütötték, hogy négyen, ha egymás vállára állnak, azt az egy szál meggyet mégiscsak le tudják hozni. Jól átgondoltak mindent. Alsónak odaállt az a rendőri felügyeletes, akinek sok esze ugyan nem volt, de ereje annál több. Az ő vállára az mászott föl, akit se Siposnak nem hívtak, se rendőri felügyelet alatt nem állt. Őutána megint egy rendőri felügyeletes következett, utolsónak pedig a vékony hasú, vékonydongájú Sipos kezdett neki a mászásnak.

Nagy ügyel-bajjal föl is ért, ki is egyenesedett a három társából álló oszlopon. De mire fölért, elfelejtette, hogy miért mászott oda. Egyszerűen kiment a fejéből. A többiek kiabáltak ugyan, hogy hozza le azt az összeaszott meggyet, Siposnak azonban hiába kiabáltak. (Tudniillik, ő volt az, aki nagyothallott.) Most aztán se föl, se le, se té, se tova. Néha mind a négyen egyszerre kiabáltak, de így se tudták a helyzetet megoldani. És úgy maradtak, ahogy voltak, egyik magyar a másikon.

Bihari Sándor: A kis zenész.

Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Barátok Verslista
Canadahun
Fullextra
Galamus-Csoport
Hetedhétthár
Irodalmi Epreskert
Irodalmi Rádió
Klubháló
Koday László
Magyar Elektronikus Könyvtár
Vox Libris

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Csiki András
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T. Agoston László
Váradi József

Naplók, jegyzetek. (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

Köves József
Zsebre tett kézzel

Zsebre tett kézzel,
akár ötven évvel
ezelőtt, füttyörészve
s a lányokat nézve
sétálok az utcán,
szemem a régmúltba
(*a józsefi mély kútba*)
belülről tekint -
de mi van idekint?

Emlékszem, hogy e bolt
negyven éve mi volt,
itt presszó működött
két órásbolt között,
utána: csemege,
ott, éppen mellette
egy mozi, kispizkos,
hol, mert biztos
unalmas volt a film,
hogy az idő teljen,
páromat öleltem.

Régen volt, még élet
és sokezer lélek
járkált az utcán.
A Körút ma pusztán
piszkosan ásító,
régőtől kiadó
kopott üzletek
s homlesz-szögletek
koszos sivatagja,
minden kapualja
szeméthegytől vásik,
egyik rútabb mint a másik.

Mily csodás a granbulvár:
a nyomor sarkon túl vár,
hol a kapu alatt
szegény rongyos alak
kartonra ágyazott
és összenyálazott
párnavackán,
mit egy gyáva patkány
megrágott, most a rideg kövön
várja hogy az álom
nappal rátaláljon.
S hogy ne fázzon,
várja, hogy oda feküdjön
a jeges kövön,
s hozzábújjon bolhás kutyája.

Baranyi Ferenc
INKOMPETENCIA

Hanzel Bélának

Nem a te dolgod – szól csitítón
sok értem aggódó barát,
mikor haragvó versem írom,
hurcolva „hazám búbáját”.

Úgyis hiába! – intenek le,
ha felforr bennem még a vér,
mert góggel felvetett fejekre
kerül – érdemtelen – babér.

Dühöngtél hajdan is a kongó
üres hordófejek miatt,
s dühöd csak megrokkanni volt jó –
véreim így csitítanak.

A véreim. De híveim nem!
Lám, te is elvárod, hogy a
hatalom himnuszát leintsem,
ha sért a diszsonancia,

leintsem, még ha botfűlűek
harmóniának érzik is
a csinnadrattát, s lelkesülnek
attól, mi bántóan hamis.

Maradok hát, mi eddig voltam
/árnyékom át nem léphetem/:
ezernyi országos dologban
kompetens-illetéktelen.

1920-1994

Simonyi Imre
RENDÜLETLENÜL

S ha másként nem – hát legbelül :
hazádnak rendületlenül.
S ha restelled, hogy hangosan;
nehogy meghallja más, kívül?

Hát szakálladba dörmögd, hogy :
nincs hely számodra e-kívül.
De aztán – rendületlenül!

Zsebre tett kézzel
akár ötven évvel
korábban,
lépek az út porában,
füstölgő autóbuszok,
szmogos autók sorában,
s nézem, az élet
semmivé lett.
Most már nem füttyülve,
inkább megrendülve,
zsebre tett kézzel
(de kevesebb hévvel)
megyek az utcán,
ahol minden durván
piszkos fekete.
Ám az Oktogon
után lámpafüzér fénylik,
oszlopokon,
fákon
felfut az égig.

Ez a mintha-karácsony!

Átfut a fény a kabátom
ujjain, kezemen,
s hiába keresem
a meghitt békét,
sem ez a romkőrút
se az Andrássy út
alkalmi cicomája
s az Opera gőgös kupolája
nem fed el, mi komor
képpel néz rám: a nyomor.

Cselényi Béla
A jelent megragadni

Kérődnék csak a múlton, mint egy tehén,
mivel csak a lezárt, megfogalmazott
dolgok, mibe elmém belelapozott,
tűnnek biztosnak, mit már létem én.

De a múlt, ha trónra lép, pang a remény,
az emlékláng mindent összefeketít,
toporgást, kételyt, bút, szorongást vetít,
s a tétlen révedezés sosem erény.

A jelent megragadni gyökértelen,
ingoványos lápon vagyok csak képes:
szleng, argó, zsargon, vagány kölcsönszavak,

-- mit rögtön felfog a tunya értelem,
de maradandóságuk roppant kétes --,
tovacsobognak, mint a hegyi patak.

Ezt aztán– rendületlenül!
Hogy e-kívül, hogy e-kívül:
nincs más belül, nincs más belül!

Kajuk Gyula
Vonatra várva

Hazaballag lassan a nap,
mint mise után a falusi pap,
ki még áldó kézzel int,
de fején már civil a kalap,
úgy tér a kocsmába megint.

Kósza sugarak tükörfénye villan
az állomás előtti nagy kanyarban,
tán tört üvegcsereppel vívnak meg
egy késői reflex csillogó kései;
és felfénylenek a vasút sínjei
régi nagy szökések cinkos hősei.

Csúszkál rajtuk
a megtévedt sugár,
mint a kisgyerek,
ki veszélyes játékát
nehezen unja meg;
abbahagyni is
csak vonakodva tudja,
pedig hazahívják már
a nyugati hegyek.

Pára csapódik
a kékes zúzottkőre,
letompítja az érdes éleket;
a pengve hűlő vasra
cseppek hullanak az égből;
pedig csak pár perce tán,
hogy lement már a nap,
szemébe húzva
a nagy felhőkalap.

Guggolok a pályán,
hallgatom a csendet,
körülvesz, bebónyál
a megértő alkonyat
várom, hogy megjöjjön,
elvigyen már végleg
a nyugatra tartó gyorsvonat.

Lehoczki Károly
Fehérben

**Bányai Tamás
Piócsák**

Azt a rokont senki sem szerette a családból. Még a szeme se áll jól, mondták róla. S nem csupán azért, mert egy kissé bandzsított. Szája szegletében állandó gúnyos mosoly fészkelte, az örökös kételkedés jele, mintha még azt is kötve hinné, amit két ferde szemével lát. Na, és a megjegyzéseit Szúrtak, akár a tüskék, maradandó fájdalmat hagyva maguk után.

[tovább>>>](#)

Hull a hó a mosdatlan világra,
a régi rend reményfehérbe vált.
Egy vén kukás hanyatt veti magát,
a kórházban főtt vacsora várja.

Hull a hó, csak hull, hull, hull, semmi más.
Kéményekből páráll némi élet
s hol szeszt okádott a léha részeg
kásás fekély a barna olvadás.

Hull a hó, a város összegörnyed,
mint zárt világ, kering a szürke nép,
hogy rejtegetve tegnapi hevét
gallérjából kémlelje a földet.

Hull a hó, nagy, fakó kincstári pléd
terül fájra, élvre, nyűtt szemfödő.
Nézd! - halottfehérben jár az idő!
Pajtás, félsz? Odatelepszem melléd.

a vendég

Bihari Sándor
festőművész

[Következő oldal>>>](#)

Dobrosi Andrea
Magnyi gondolat

Nem hittem, hogy fontos vagyok,
de fontosnak tartottam, hogy higgyek.
Rendületlen próbáltam utam,
nincs több kísérlet, útra vittek.
Éjbe fényt írni vágytam, fénybe
hulltam magam, sötétből, egykén.
Most, hogy múlt vagyok, a lekéssett vonat,
magányom kimúlt, megtért.
Nyughatatlanból nyugodtam, gondtalan
lettem, magnyi gondolat.
Hálám küldöm, ha sarjadok,
ha öntözni térsz, a tied. Fogadd

Sárközi László
...életerőm lassan

Horváth Aladárnak

...életerőm lassan a múltba vész:
kincseimet pincemélybe temettem;
ma már bánom s a körmöm csupa vér.

Senki sem ért s egymagam maradok;
asztalomon kártyalapot kevertem:
jövőm láttam, ahogy számkivetetten
tenget a sors; mint hal a szárazon...

Lásd Aladár, cigányként – akarom
már e világot; szabad s ember leszek,
sejtjeim erőműveiben már kereng
atommagja s növekszik, ha hagyom...

...s ha hagyják! hamar elhullhat a toll
kezemből... s gyalázhat, ha majd emleget
mind, aki felrója, hogy még vagyok...

Budapest, 1999. október 5-6

Albert-Lőrincz Márton
...barátom Gábor

kocogni kéne barátom gábor
hetente legalább kétszer
ajánlom
magamnak is naponta mondom
el kell jutni a szívveréshez
almát dugni az üres zsebbe
hogy mikor leülsz a pad szélére
vagy a kutyaürülékes fűre
kenhess vitamint az oxigénre
néhány percig a padon ülhetsz
vigyáznod kell már megszédülhetsz
oda lustulhatsz meg is hűlhatsz
és vidd magaddal az asszonyod
tulajdonképpen ő szokott
előállni az ötletekkel
noszogat hogy megint ma reggel
kocogni kell (az éjt pihentem)
nincs semmi ok a lustaságra
évek égnek az ér falára

Péter Erika
Gyertyád tükrében

Arcot rajzol a gyertyaláng,
mesét mormolok,
úgy mozdulok, mintha lennél,
hordom mosolyod,
úgy mosolygok, mint anya,
ki bölcsőt ringat csendbe'
úgy ringatlak, mint zene,
dallampárt keresve.
Fényedben születtem,
tükrödben létezem,
igéket suttogok,
lélkemet vértetem,
s Te felragyogsz, éledsz,
világítasz, remegsz,
ünnepelsz, megsiratsz,
emlékszel, s eltemetsz.
Gyertyád előtt állok,

G. Ferenczy Hanna
HÁT IGEN...

1933-2007

A jelzőlámpák kialszanak néha
és úrrá lesz a nincstelen sötét
melyben az ember fény után kutatva
vergődve rója, rója szűk körét
de sehol, sehogy nem lehet kitörni
ördögi körből nincsen semmi rés
s ha úgy érzi, hogy végre megtalálta
csak megsebzí az újratévedés.
A szív se mindig megbízható műszer
a józan ész is olykor elpihen -
nincs senki aki kézen fogna akkor
s utat mutatna - nincsen senki sem
hát igen...

Kardos András
Az ócskás.

Veszek - veszek! Emberek, mindent veszek!
Rongyot, cipőt, üveget!... Mindent veszek.
Nyughatatlan vándor járom a vidéket, a várost,
Kikiabálom az utcán, riadok udvarokba, tátott
Szájú gyerekek gúnya utánözva csúfól! Garast
Fizetek!... Fizetek
Tűnő életemmel.
Fizetek!

Veszek - veszek! Emberek! Látjátok, kiveszek!
Tegnaptól síró fura legenda maradt belőlem.
Nyughatatlan vándor éltem bejárt vidéket,
Minden várost, nincs már helyem - sehol!
E világban, már gyerek gúnyát sem érzem,
Garast sem fizetnek!
Tűnő életemet
Kifizették!

Mentovics Éva
Szunnyad az élet

Alkonyi inget fércel az este,
bíborba mártja testét az ég,
tó vizén ringó fényjelet festve
örködik Holdunk, nyitja szemét.

Földre peregtek a rozsdaszín fátylak,

golgotáddal szemben,
magasra száll lángod.
Segíts, hinni bennem!

T. Ágoston László
Szivárványív

A negyvenedik napon elállt az eső és megszűnt a vizek
áramlása is. Szél kerekedett, és úgy tűnt, mintha csökkenne a
víz mélysége.

Itt-ott már egy-két szikla is kibukott a hullámokból.
Aztán egyik reggel arra ébredt Nőé, hogy egy kisebb
zökkenés után megállt a bárka. Megfeneklett. Márpedig akkor
föld, szárazföld van alatta – gondolta – ahogy megígérte a
Teremtő, és az ő családja megmenekült. Ők igen, meg a
bárkán lévő állatok is. De mi lehet a többiekkel? Valóban
elpusztult minden élő, ahogy az Úr mondta, vagy esetleg
másoknak is megkegyelmezett? Kiengedett a bárkából egy
gyorsszárnýú hollót, nézzen szét, mi van odakint a világban.

tovább>>>

Bihari Sándor: Vasárnap délután.

Ketykó István
Hószínű imák

Ölébe ejtett kezében
csillagok barázdálják
sorsomat-
értem élt
s én érte
rácok kiáltják
gondomat-
értem élt
s én érte
éveit kockákként sorba rakva
gyermekszemmel nézem

egyre csak szürkül az édeni táj,
fagy suhan csendben, gőgösen, s lám csak
- fellegek fodrain tél hezitál.

Dér pereg lassan a hajnali rétre,
gyolcsfehér bokrokon csíz didereg,
suttogó, zizzenő hanggal kísérve
hajlong a sárguló téli berek.

Fárad a Földanya, álomra készül,
lombtakaró alatt védi magát,
hófelhő lebben, átsuhan, s végül
ott leng a fák a télikabát.

Hegycsúcsok méláznak hűsen, fehéren,
csillogó sipkájuk felhőkbe ér,
kis nyuszi szökken a hólepte réten,
s távol a föld és a menny összeér.

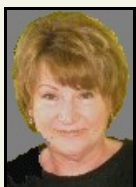
Zegzugos erdők, zord meredélyek
szendergik csendben át a telet,
s millió magban szunnyad az élet,
melynek a földünk ágyat vetett.

Kő-Szabó Imre
A becsület kötelez

Ott kezdtem a munkát, Újpesten, a külső Váci úton, egy szőrmeárugyárban. Segéd munkás lettem. Ez a katonai leszerelésem után történt, úgy ötvenkilencben. Ahol szüleim éltek vidéken, meló semmi, csak a néma csend, üresség. Úgy döntöttem, kis tarisznyámba teszem a mesebeli hamuba sült pogácsát és egy esti, éjszakai vonattal – akkor még ilyenkor is gőzmozdony vontatta vonatok jártak – Pestre utazom, szerencsét próbálni. Pestet az álmok városának képzeltem. Bízom benne, hogy és is megtalálom majd a számításomat, de úgy látszik ehhez a számoláshoz nem volt elég az, amit a középiskolában tanítottak. Már az első napok úgy kezdődtek, hogy a haveroknál kellett aludnom...

tovább>>>

Zsidov Magdolna
FÉNYHATÁR

Hangtalanul néz vissza rám szobám akárhány fala.
Körbehatárolt tér, üres némaság, a szomszéd kalapál.
Zubog a víz, nem nálam, odaát, a falon túl ajtó csapódik.
Beleremeg a szívem, idegeim vitustáncot járnak.
Meddig kell örökké még ezt hallanom?
Körülöttem mindenfelé WC-k, szobák meg emberek,
egészen mások, mint én, és csak szótlánul hallgatom,

tejfehér haját-
értem élt
s én érte
fogaim közül vércse-vijjogással
szállnak feléje
hószínű imák.

(1976)

Uhrman Iván
KUTYAHALÁL

*Alma, Csutak, Picur, Athos, Tündi, Mici
és társaik emlékének*

Hisz megtanultuk régen már a leckét
(megérnünk hozzá volt idő elég):
az ember végül fel kell adja testét,
s belőlünk sem marad majd ott egyéb,
csupán egy összegörbedt csonthalom,
mit nem tart össze már, csak fájdalom;
s elfedni (mert alulmaradni szégyen!)
bennünket el sem rejt majd holmi szőr
a végső indiszkrécio elől
bronzos-vöröslőn vagy koromsötéten.

Sorsunk közös. A végső pillanatban
ránk mégis mily vad váddal néztetek,
hogy árulók, ím, itt hagyunk a bajban,
jó cimboráink, drága, hú ebek!
S hogy míg ti tíz esztendő jó, ha éltek,
közülünk sokkal nem lesz senki vénebb —
s mi könnyű így az istent játszani!
De ha kis szívetek utolsót rándul,
e legdurvább vég-megpróbáltatástól
lám, nem tudunk mi sem megváltani!

Nem is mentségül említem, hogy végül
majd nem lesz egyszer nekünk sem tovább;
sajnos, nem is viszontlátás-reményül:
néktek hazudva sincsen túlvilág!
Köszönöm inkább annyi más után, hogy
előttünk ott, a végén is ti jártok,
hogy kedvünkért a Halál szimatát
is megszokjátok, így kínálva példát:
„Kis állatok, kibírtuk — rajta, éld át
a kudarc múlhatatlan tudatát!”

Varga Tibor
Három évtized

ők is elviselnek engem, hogy mindig csendben vagyok.
Keresem az ablakot, nem találom, éjszakai sötétség.
Tapogatódzok, tényleg nem értem, milyen nap van,
s ha van, a napnak mely órája? De nem is akarom tudni,
a fénytelenységben magam körül bolyongok.
Ismétlődés naponként, a monotonitás dübörög fejemben.
Hiába minden, már nem változtathatom meg sorsomat,
létem jajongó semmijét. Tehetetlen vagyok.
Alaposan belerondított rosszul akarásom az életembe,
ettől "puszta és kietlen vala" - teremtés alatt állok.
Kialtom nevemet, csak úgy belülről magamnak,
érdekes, de idegenül hangzik... eltévedt idejövöt
a tér töredezett csigalépcsőjén – túl a bekötőúton.
Eltelt az éjszaka, vagy nappal, mindegy, mindig világtalanság,
nem gyújt bennem senki sem fényt... és történetem sincs.

Utóbb már megadtam magamat! Isten lenyúlt hozzám.
Én kerestem, vagy Ő? Teljesen mindegy, ha rám talált.
Mit remélhetek? A választ nem értem, magamon felejtettem
a fülhallgatót és idegen szöveget hallgatok.
Már annyira elegendem van, hogy az éjszaka csak akkor ér véget,
ha nem bírom tovább, belém öregedett a keserűség.
Erkélyemen az üres láda egyetlen virága, kihajtott.
Behoztam, magam mellé tettem, lássam, amint nekem nő.
Elaludtam, reggelre ő is. Kitettem újra, a szabadságot szereti,
én meg gúzsba akartam kötni, magamhoz. Nem kellett neki.
Majd jövőre... talán..., de mi lesz, ha felismer?
Szunnyadó létezkedemény vagyok, nem mentem meg sorsomat.
Siratom magamat... vagy mindenkit! Letörölöm könnyemet,
szilánkos, felsértette az ujjamat, szívároga a halovány vér.
Elfogyott belőle a hemoglobin, hamarosan összeaszalodom.
Semmi baj, ez a tartósítás rendje.
Határozottan sokáig fogok elállni - valahol.
Szomjazom, innék, száraz szájjal bolyongok - pusztában vagyok.
Töredezett kútból akarok vizet meríteni.

Ricza István
Tűnődés

Telnek a hónapok, évek, megszaporodnak a gondok.
Nem sorolom fel, azért mert ide mind ki se fér.
Bújjak előlük a föld mélyébe, akár a vakondok?
Azt se tudom, hol a lyuk, nem vagyok én kisegér...
Lassan az élemedett férfikor úgyis elér.

Ó, tudtam én már akkor is:
Orfeusz sötét, sziklás útja vár,
megszabdal majd ezernyi zord tövis,
vérezve, tépve, tántorogva bár
végig kell mennem a hosszú éjszakán.

Igen, már akkor is tudtam én:
szívott a lét poklának örvénytorka,
porba hullt a királyi diadém
fejemről, s csak bámultam az asszonyokra:
megannyi rút hűtlenség tövisbokra.

Indulj hát - mondtam magamnak.
Utadon millió sziklacsipke, vércsepp.
Tíz évet, tán húszat is megadnak -
kibírod, ha viseled a vértet,
ellenállsz a tenger szenvedésnek.

És lepergett három évtized.
Néha látni véltem: fényt szór már a Nap,
vagy asszonyszemekben gyúltak fel tüzek,
hittem, hogy szívemnek nem ártanak,
elégni bennük - szívtottam vágyamat.

S egy fuvallat kioltotta mind,
hitemet, hogy ikerlelket leltem.
Mint ki éles fényből sötétbe tekint,
szédelegve, már testi kinnal telten -
vinnem kell tovább, mit eddig cipeltem.

Pethes Mária
Szabadulások

v-alakban törik az égbolt vakolata,
csapatosan emigrálnak a madarak.
az édes fővenyen jelzőtüzek: remények
bomló tetemei.

két utazás között
vagyok elnyűtt tegnap és ismeretlen
holnap a fejjadász időben. semmibe
vesznek a hegyek.

mindennél erősebben létezik
bennem egy eső elé tündöklő part.
rendíthetetlenül magamban hiszek
mint a fény, azért képes kettéválasztani
az önmaga azúrjában gyönyörködő vizet.

inszomniás éjszakákon
a képzelet tüzénél böngészem életem
fedélzetén halálom hajózási menetrendjét.

repedt formaként lehullik rólam
a foszforeszkáló reggel.
valami szerelemről halandzsázik a városháza

előtti téren a szökőkút: minden vágya
szabadulni a gravitációból.

Baka István
Legenda, hát lehullasz

Pass Lajosnak

Legenda, hát lehullasz,
jövönkből varrt ruha!
Erdővé válhatunk mi,
szarvasokká soha.

Havas táj keszkenőjét
bevérezzük ma még.
Holnapra lágy humusszá
feled már e vidék.

Szél leng az alkonyatban:
ingünk volt – ám mi többet
magunkra föl nem öltjük.
Soká késett az ünnep.

Legenda, hát lehullasz,
sorsunkká nyűtt ruha!
Állunk, mint holtra dermedt
erdők agancs-sora.

Bodó Csiba Gizella
Egy hajdani tél

Ahogy mondani szokás:
nehéz időket éltünk,
jégpáncél feszült a világban,
de gyermekként ebből mennyit értünk?

A „rianás” ha közel szólt,
ijesztő volt családban, házban,
összebújtunk mint a hódok,
a víz-alatti fa-rönk várban.

Telenként fűtetlen maradt
zord hidegben is a kályha,
tűz csak a konyhában égett,
kendő alatt, sült krumpli várt vacsorára.

Villanyt későn kapcsoltunk,
utcáról fényt adott egy lámpa,
az alma és a süttők illata
árasztott hangulatot a homályba.

Lelkes Miklós
Édenkerti varázslat

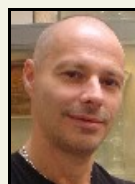
Az erdőt jártam, szomorú varázsló.
Valahol este várt, és csillagzárszó,
de még alkony volt és piros meséket
ragyogtatott egy láthatatlan lélek.

Igen, alkony volt... és sebzőn, szívemben
tört villantott gonoszság-jóság isten,
gyönyörű tört, pengéjén égő szépség
ígérgette édenkert-messzeségét.

A fák megálltak készülő sötétben,
s fent feketeség sejlett át a kéken.
Hold fehérlett, ahogy annyiszor tette.
Fehér gurult rá tücsökhangos csendre.

Lent a völgyben, tudtam, most is a sorsát
rosszul mondja az a Hazugságország:
rabság rabság, - de szégyene a rabnak
magát hamisan hirdetni szabadnak.

Fent a hegyen hold volt, és dacos mégsem.
Az igazság volt feketén-fehéren,
s egy könnycseppben világod, miben hittem:
vérszín Csillag, - isten mögötti Isten.

Bittner János
TÉLI EMLÉK

A hó úgy hullott, mint a Grimm-mesékben.
A háztetőket és az utca régi
macskakövét Frau Holle tollpíhéi
takarták el. A sűrű hóesésben
sétálni indultunk az éjszakába.
A léptünk suttogott a tompa csöndben,
csodák szálltak fölénk fényes körökben.
A szállodával szemközt Zólyom vára
sötét oromként tornyosult mögöttünk.

A várban született Balassi Bálint
A város néma volt, lélek se járt kint.
Elmúlt az év, mi ünnepelni jöttünk.
Fáztunk. Olyan hideg volt, mint a sírban.
Neved kezdőbetűjét hóba írtam.

Anyám forró téglát bújtatott
ruhába tekerve a hideg ágyba,
ne fázzon a három gyereknek
dunya alatt legalább az álma.

Szánkózni egyszer kísért el Apám
siklottunk, neveltünk milyen jó volt,
talán kilencszázötvenöt telét írtuk,
milyen hó volt, milyen hó volt?

Melegsik a Föld – a tél olyan halott,
A néprádió már rég elhallgatott,
Hosszú telek, család, mind elmúltak,
Apám tél-esti, igaz meséire gondolok.
A gáz takarékon pislog,
hiányzik a család és a régi illatok,
fehér köntösű, friss hó takarj emlékekkel,
melegítsen át, amíg itt vagyok.

Gligorics Teru
A Cél

Halkan borul az est a világra, mintha félne megszólalni,
félne megtörni ezt a majdnem templomi csendet. Végre
lelohadt a szél, mely egész nap tépte a fákat, sodorta a
leveleket, betakarva az épp csak nyíló krizantémokat.

Eszembe jutott a halvány napfény a kerti padon, amint
ott ültem ma délután. Az arany pinyek még nem repültek el
délre, mosolyogva hallgattam gyerekes csicsérgésüket, amint
vígán körülrajongták a madáretetőt

[tovább>>>](#)

Bárdos László **...közelében**

Ó az erősebb. Megmozdulok, kilengek,
sok ezer szemforgás ó hányszor annyi galaxisra,
meg se kottyán. Felébredni hívatlan visszazökkenés,
elindulok, addig megyek, addig mentem-mendégéltem, amíg –
tudom, ugyanott. Mint ki bejárta... s el se mozdult.
Pedig hány meg hány messze tartományt. – Özönnel utamba
estek, s mindnek levetkőztem, kérdés nélkül, kérdezetlen,
ott a bőröm, sütik, hűtik, néha jól temperálják,
hol így, hol úgy, ez-az sikerül, legfelső fokon,
nincs zamatosabb, intenzívebb szem-száj inger, mint akkor, ott.
Ó tartományaim! Ha őriznétek... ugyan.
Pár cseppnyi nyálat, megnémult rémületet, megkövült élvezetet
elég. Forgó szélnek eresztetek, kavargók, lehullók.
már-nem-moccanás a csillagok között, a vége úgyszólván az ágy
szíkkemény elfoglaltsága.

S az a néhány másodperc (elbeszélünk):
visszaszámlálás nulláig, másodfokon,
míg a test ott marad, vissza. Fölismerve a nullapontot,
magára ölti öröklését, áporodott s szakadatlan.
Ugyanaz meggyőző, csak az ugyanaz. Mintha mindig
fölem hajolna egy tucat arc, aggódva elvárás a szemekben:
azután itt maradj, kit érdekelisz!? Mentőautóban
– miért ne? – fölem, fölem. Beboltozódok. A röptöm
csak bizonyosabb azután, hisz a lepke
itt is várva várt rendkívüliség. Csak az ajtó,
a pántolás, vasalás természetes, érthetetlen.
Fölébredés, láthatok, nincs rálátás, csak vaksi, azonnali
benne-állás. Fent atomok hússzínű glóriája.
Testből, vérből lett arcok mosolyognak,
vagy ezt-azt tárnak elém. Megilletve vagyok már,
békéjükbe fogadnak; visszataláltam a bábba.

[Következő oldal>>>](#)

Egyetlen művészet sem csupán a nagyköböl táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevéssé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Komlós Aladár

1892-1980

MEGLOPOTT KIRÁLYFI

Szürke napok peregnek rám az égből
s én félve lopózom az únt falak alatt.
Tudom a sorsom: elborítanak
a Nagybég-ucca, a kakasostemplom,
a százszor végighúzgált házfalak.
Egy színes szót a nyelvem szinte szégyell,
fantáziám szárnyát behúzva gubbaszt,
akár egy varju tarlott fák alatt.

Ó hol vagy, hol vagy ifjúságom
ékes, arany processziója,
választottságom drága dolyfe,
gyűlölségem pompás husángja,
ó mivé foszladoztál ifjú
bátorságom biborpalástja?

Ó jaj, királyfi voltam egykor
– Ismeritek a herceg bús meséjét? –
s míg a folyón fürödtem egyszer,
királyi ruhám titkon elcserélték
és koldusgúnyát hagytak a helyén.

LÁNY, LEHAJTOTT NYAKKAL

Nyaka melódiája
gömbölyű ívbe lejt –
hátának meztelen darabja
napos mező,
rövidre nyírott haja elveszejtő
mágikus erdő, melynek vadonából
vissza sosem tér, aki beletévedt –
alatt a nyakán, sötétlő zsenge
pelyhek

CSAK PANORÁMA

S ím semmi sem jutott egyéb:
pár langy harmóniája kép.

Álmatag, drága hóésés
lassu zenéje, kóbor éjek

panorámája, tavaszi égnek
mély kékje: ím ez az egész.

Csak ez jutott. És mégis egyre
le-lehajolni a rögekre,

úgy lesni titkon és remegve,
hogyan nő-e már a fű alul –

és felsikoltani vadul
Losoncon néha az egekre.

HAT S NYOLC KÖZÖTT

Egy este boldog voltam. Egyszer este,
hat s nyolc között. Az uccákon kerengtünk
s minden szavunk egy fátlyat vetkezett le.

A vetkezéstől részegen kerengtünk,
boldogság habzott pezsgómódra bennünk
s csillogva szálltak felfelé a gyöngyök.

– Rég volt ez. Ma már csak emlék e mámor,
s ami maradt a régi áradásból,
most e kis versnek poharába ömlött.

1931

sarjadó sűrűjében
csiklandozó és édes
hívó fuvolaszó,

a könnyű blúz alatt
testének égi titka
fehéren s messziről
hívogat, hívogat,
ó, egyszer meztelen
– communio caelestis —
összetapadni véle.

ÉLETRAJZ

ROKONOK

Előbb rájöttem tegnap este,
hallgasd csak, mit is szeretek:

A hús folyót, mely ősi s most is
oly ifju, mint az istenek,
a könnyű, kedves madarat, mely
fölöttünk dallal átnyilal,
a gyümölcsöt, mely a telt faágról
ránknevet pajtásaival,
az illatot, mely mondhatatlan
mézű mákonnyal üdvözít,
verssorok túlvilági titkos
fényekben fürdő tájait,
a kiscicát, mely játszi bájjal
naphosszat futkos gondtalan,
az arcokon nyíló mosolygást,
amelyben csend és béke van,
s a gyermeket, ki angyalarcát
ha rádszegzi, mint egy hívó,
bénultan nézel vissza rája,
mert látod, hogy ártatlan ő.

Aztán rájöttem meglepődve
s azért is mondom el neked:
A folyó, a mosoly s a gyermek,
mindaz, amit csak szeretek,
valahogy titkon rokonok mind,
cicák, gyümölcsök, verebek...
Mert egyszer megláttam azt is:
Folyók, mosolyok és cicák
egy másik parton vannak ők mind,
ők az időtlen ifjuság,
s ha csak rájuk hull a szemünk,
az ifjuság rajtunk elömlik,
s folyó, madár, verssor leszünk,
mosolyok, verssorok, gyümölcsök
leszünk, cicák és gyermekek.

Lásd csak, rájöttem tegnap este,
miért szeretlek titeket.

1937

TANULSÁG

Lángolj vagy mosolyogj! – ez a földön a törvény.
Másképp: a Hős s a Bölcs: ez a két faja van
a harmóniának. De jaj, ki égés helyett füstölögven,
mosoly helyett grimaszt vág fanyaran.

Egy zezugos élet útjai közt úgy villan fel egyszer e tétel,
mint mikor az utas elé, ki soká küzködék
a botlató gyökerek közt, tüskés bozótban, éjjel:
a zavarosrajzu gallyakon át végre kitetszik az ég.

Bihai Sándor: Program beszéd.

MADARAK

Úgy lestem a titkokat egykor,
szerelmes, kandi szemekkel,
bejártam a partot, az erdőt,
meglelni fészketeket.

Testes, szárny nélküli ember,
földetrvő aki lettem,
ha látlak, csacska madárcák,
most is ki-kigyúl a szemem.

Isten játéka, édes,
bohó, csivogó verebecskék,
itt laktok mostan a dundi
almákon szerte a fán.

Egy más, szebb létnek a titka
vagytok nékem ti ma is még,
lombok, szabad ég, a magasság,
röpülés avatottjai ti.

A föld mosolya, tudom már,
hússá sűrűsödve az alma, –
ti meg a föld álmai vagytok,
fecskék s csipogó verebek.

Verebecskék, légbeli álmok...
Egy fészkalja madár él
mellemben s tapsol elétek

HIMNUSZ A MOSOLYHOZ

1

Mosolyog a kisfiu a padban.
 Úgy csillog a szeme, ha örül,
 mint a tapsifüles házinyúlé,
 ha fölles a káposzta közül.
 Hamvas arca, mint egy lepke szárnya,
 mikor csendben egy virágra ül.
 Félek, ha megérintem, letörlöm
 himporát s ő rögtön elröpül.

A folyosón hancurozva játszik,
 és nem sejtí, hogy tökéletes
 s ezentúl már egyre csak romolhat.
 S nem is sejtí, hogy komoly, deres
 homloku tanárja a katedrán
 – azt mondják, hogy szigorú pedig –
 milyen ámult-boldogan csodálja
 mosolyának tündér fényeit.

2

Mert a mosolygás az arcon a
 parlamenti, aki ha fehér
 zászlaját az árkok közt kibontja,
 hát a lesben-álló, ösztövére
 s toprongyos bakák boldog sohajjal,
 karjukat kítárva futnak át
 egymáshoz, és boruk és cipójuk
 kicserélik az elnyűtt bakák.

S a mosoly a csend, amely leszáll, ha
 pillanatra szűn az akarás
 bomlott forgású örök robotja
 s markában megáll a kalapács;
 s ha a birok köztünk s a világ közt
 meg-megszűnik, ő a pillanat,
 ő a ritka egyensúly, amelyben
 a fáradt vivók elringanak.

A mosoly mutatja, ha a széthányt
 részek helyretértek, ő a szó,
 amit akkor az Egész magában
 némán elsuttog, mert látja: jó;
 a mosoly a kulcs, amely leoldja
 láncainkat, a bilincstörő;
 rokona a legjobb illatoknak,
 szívünk s arcunk ünnepnapja ő.

3

Fecske-öptü, ákácillatu
 áldott istenség, Mosoly,
 sziveink szombatja, aki nekünk
 ünnepesti gyertyafényt hozol, –
 most mikor keserv, düh és kudarc már
 megpácolt, túl életem felén,
 kérlek, szállj kemény arcomra lágyan
 s bontsd ki szárnyad ajkam szögletén.

megsebzett szárnyaival.

ITÁLIA, 1917 NOVEMBER

Áldott lapály,
 hol dús szőlők zöldelnek gyönyörűn,
 széles levelű eperfák, gesztenyék,
 ódon házak, repkényes homlokuak,
 hol aszalt szőlő csüng a gerendáról,
 kis városok, hol álmodozva
 már művész járt-kelt századok előtt.
 Csak tátott szemmel egyre marsolunk,
 szöges bakancsunk vágja a sarat,
 a hátizsákban súlyos sódarok
 s elrejtve arany óralánc buvik,
 lerongyolt és bozontos koldusok,
 mi, városokra zúdult ordasok,
 a Kárpátok legördült fiai, –
 vak fegyverünkön megcsillan a nap, –
 s az utak mentén, ha tábort ütünk,
 ropog a tűz és a malac sivít,
 vígan pirítunk pompás pecsenyét,
 a kastélyokból régi bor kerül,
 s a gesztenyék alatt halott bakák
 búzlenek búsan az őszi esőn, –
 s a piacon, ha általvonulunk,
 kis bambinók
 merednek ránk és finomarcu lányok,
 akár a kimberekre kétezer év előtt, –
 s egy-egy városban, ha bevonulunk
 a szűk utcákra este, felugat
 a puskatűz s hajrá, a harc lobog,
 (egy általútnál elhagyott ágyu árvul) –
 s míg künn a tarlón ázik az éji őrs,
 tárt szekrények közt a feldúlt szobákban
 ékszert motoz a sóvár katona –
 s a szállásán a hadnagy úr magában
 elereszti magát a széles ágyon,
 eszébe jut, hogy egykor diák volt és poéta,
 és a sötétbe bámul...

A TÖLGYEK ÉS A HEGEDŰ

A völgyből szól a hegedű,
 a szava olyan keserű.

Itt fenn dúslombu tölgyek
 békülten hömpölyögnek.

Azt suttogják a tölgyek,
 hogy tölgynek lenni bölcsebb.

De lenn sír-rí a hegedű,
 hogy sírni, az is gyönyörű.

S e világban is, ez elvadult
arcu korban, hol napunk telik.
s álmainkat immár és nyugalmunk
félelem s a gondok elverik,
lengj, terülj szét Európa földjén,
mint egy illat, amely szertefoly:
szállj közénk le, fecskeröptü, ákác-
illatu Urunk, Mosoly!

1940

ŐSZI MÉRLEG

Az ember dolga nőni mint a körte,
mely harmatot szív és napsugarat,
míg végre harmattól és napsugártól
jó lesz a húsa és csupa zamat.

Én miért lettem így? Hiba volt már a magban?
Vagy az, hogy keveset sütött a nap?
vagy az, hogy túlsok volt a zivatar?
Mért van, hogy húsom fás lett és fanyar?

Bihai Sándor: Lóitatás a Tiszán.

EZ AZ ARC KÉSZ MÁR

Ez az arc kész már. Megdöbbenve nézem:
dac, keserőség dúlt vonásai.
De hasztalan a bánat. A hibákat
most már Isten sem rádiózza ki.

A BENNSZÜLÖTT

A kávéházban – akkoriban még
volt pénzed olykor költeni –
megegett véled is ilyesmi:
Előtted ott a reggeli,
lapok a széken, Pesti Naplót
olvasol, körül halk beszéd, –
s ím egy idegen társaság les
a nagy tükör alól feléd.
Szavuk nem hallod. Mik lehetnek?
Dánul beszélnek? angolul?
Kíváncsin néznek végig rajtad.

S előtted megvilágosul:
Te vagy a bennszülött ezeknek.
S büszkén kihúzod derekad.
Te vagy a pusztá a szemükben,
Tokaj s a ménes vagy magad,
te vagy szemükben, ki elissza
ősi birtokát, a nagyúr,
te vagy a cigány hegedűje,
mely nekibúsultan, vadul
kesereg a falusi estben,
te a délibáb s Hortobágy.

S benned kihajt hirtelen újra
a százszor dérvért régi vágó:
Ó, bár valóban az lehetnél,
akinek vél az idegen!
Bennszülött, aki ős, családi
jogon él e dús földeken,
kinek itt búza, ég s az ember,
s a nóta egyként rokona.

És elborul a szemed ekkor:
Ne tudják meg ezek soha,
ne tudják meg, mi a valóság!
Ne lássanak a bús lakásba,
ahol életünk meggyalázva,
szóttalanul halálba múlik.
Ne tudják meg soha, milyen
megölt álmoktól mérgezett
szívvel járunk a pesti járdán.
Ne tudják meg, hogy idegen,
magunk is idegenek vagyunk e
búzanevelő földeken,
ne tudják meg, mi a valóság!

És míg szemük reádtapad,
az ujsággal megszégyenülten
eltakarod az arcodat.

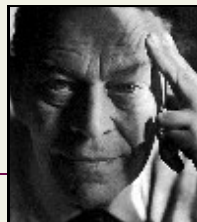

Az alanti szerző nevére kattintva az előző számokban közölt gazdag válogatás olvasható.

Simon István, Rab Zsuzsa, Jókai Mór, Vihar Béla, Lányi Sarolta, Lévai József, Kis Ferenc, Komjáth Aladár, Kún József, Ladányi Mihály, Kerényi Grácia, Czóbel Minka, Szépkúti Miklós, Kemény Simon, Pásztor Béla, Rózsa Imre, Jankovich Ferenc, Takács Imre, Farkas Imre, Csizmadia Sándor, Habán Mihály, Keresztúri Dezső, Várnai Zseni, Bóka László, Reichard Piroska, Harsányi Lajos, Szilágyi Géza, Nagy Zoltán, Ignotus, Petőfi Zoltán, István Marián, Miklós Jutka, Komjáthy Győző, Tarkányi Béla, Szalay Fruzina, Dutka Ákos, Lukács László, Váci Mihály, Nádass József, Emőd Tamás, Friss Endre, Mátyás Ferenc, Solymos Ida, Hajnal Gábor, Hegedűs Zoltán, Hegedűs Géza, Bányai Kornél, Vargha Gyula, Fenyő László, Ölbey Irén

[Következő oldal>>>](#)

Örkény István

1912-1979

A SZÍNÉSZ HALÁLA

Ma délután az Üllői út egyik mellékutcájában eszméletét veszítve összeesett Zetelaki Zoltán, a népszerű színművész.

A járókelők bevitték a közeli klinikára, de ott hiába próbálták a tudomány legújabb vívmányaival - még vastüdővel is - életre kelteni. A jeles színész, hosszú haláltusa után, este fél hétkor kiszenvedett; tetemét átszállították a Bonctani Intézetbe.

A Lear király esti előadása e tragikus esemény ellenére is zavartalanul folyt le. Zetelaki késett ugyan egy kicsit, s az első felvonásban feltűnően fáradtnak látszott (néhol szemlátomást a sűgő segítségére szorult), de aztán egyre jobban magára talált, s a király halálát már olyan meggyőző erővel jelenítette meg, hogy nyíltszíni tapsot kapott érte.

Utána hívták vacsorázni, de nem ment. Azt mondta:

- Ma nehéz napom volt.

INFORMÁCIÓ

Tízennégy éve ül a kapubejáratban, egy kis tolóablak előtt. Mindössze kétféleképpen kérdezik tőle.

- Merre vannak a Montex irodái?

Erre így válaszol:

- Az első emeleten, balra.

A második kérdés így szól:

- Hol található a Ruggyanta Hulladék Feldolgozó?

Amire ő így felel:

- Második emelet, jobbra a második ajtó.

Tízennégy év óta még sohasem tévedett, mindenki megkapta a kellő útbaigazítást. Egyszer történt csak, hogy ablakához odaállt egy hölgy, és fölötté a szokásos kérdések egyikét:

- Kérem szépen, merre van a Montex?

Erre ő kivételesen elnézett a messzeségbe, aztán így szólt:

- Mindnyájan a semmiből jövünk, és visszamegyünk a nagy bűdös semmibe.

LEGMERÉSZEBB ÁLMAINK IS MEGVALÓSÍTHATÓK!

- Kedves Feri, az a harmadik kutya nem húz.
- Sajnos, egy kissé rövid az ostrom.
- Sőt, úgy veszem észre, mintha bicegne is egy kicsit.
- Hogyne bicegne, mikor csak három lába van!
- Jé, tényleg... Nem kár egy nyomorék állatot kocsi elé fogni?
- Nézze meg jobban, Ilonka. Mind a tizenkét kutyám háromlábú.
- Jaj, szegények!
- Inkább engem sajnáljon, Ilonkám! Az összes sintéreket végigjártam, amíg sikerült összeszednem tizenkét háromlábú kutyát.
- Lehet, hogy nem értek hozzá, de az ember azt hinné, hogy egy normális kutya jobban és kitartóbban húz.
- Ezt nem vitatom. Én azonban vérbeli városlakó vagyok. Mit kezdjek tizenkét négylábú kutyával?
- Csak nem fél tőlük, Feri?
- Én a szúnyogcsípéstől is félek. A természet erőivel csinján kell bánni. Mondjuk, hogy ezek a kutyák négylábúak. Mondjuk, hogy megbolondulnak valamitől. Mondjuk, hogy kitépik a gyeplőt a kezemből... Jobb erre nem is gondolni, Ilonkám!
- Akkor se értem. Ha fél a kutyáktól, akkor miért velük húztatja az autóját?
- Mert rosszul vezetek.
- Azt meg lehet tanulni.
- Félig-meddig, Ilonkám... Az ember és az autó nem egyenrangú fél.
- Nézzen körül! Egyetlen kutyavontatású autót se lehet látni!
- Elég baj az! Pedig az ember, sajnos, már nem bírja utolérni a technikát. Használni használja, valójában azonban retteg tőle.
- Én nem félek az autótól.
- Csakhogy ez a Simca óránként százötven kilométert tud megtenni...
- Ne fájdítsa a szívem, Feri... Imádom a rohanást!
- Maga egy kissé telhetetlen. Tíz napja indultunk el Pestről, és nézze, már Siófokon vagyunk.
- Tizenkét kutyával ez nem is olyan nagy teljesítmény.
- Hát persze hogy nem. Csakhogy én már Pesten behúztam a kézféket.

A hölgy panaszt tett. A panaszt kivizsgálták, megvitatták, aztán elejtették.

Tényleg, nem olyan nagy eset.

ÉLETRAJZ

Matematika

Beültek az Apostolokba. A kiváló fizikus egy pohár vermutra vágyott, Szilágyinak sörre volt gusztsusa. Aztán mégis másképp alakultak a dolgok. Persze, a kiváló fizikus megmaradt a vermutjánál, mert a tudomány nem fér össze szeszélyes rögtönzésekkel, kósza ötletekkel; Szilágyi viszont, ez a haspók, ha ételt látott maga előtt, nem ismert megállást.

Előbb csak öt pogácsát evett, álmódzva, oda se figyelve. Aztán észrevett egy tálcán egy diókrémtortát. A torta után még egy sört ivott, s közben felöltött benne - ami pedig elég valószínűtlenül hangzott -, hogy hátha van a konyhán marinírozott ponty. Ettől, mondta, miután megeddegélte a pontyot, ő már úgyszólván jóllakott. Rendelt ugyan még egy húslevest finommetélttel és egy adag lencsét, némi füstölt hússal a tetején, de azt már csak majszolta, szemelgette. Utána nem evett semmit a világon; otthon, mondta, várja a meleg vacsora. Fizessünk, mondta a kiváló fizikusnak, mert a mama olyan, mint egy óramű, s ha ő csak öt percet késik a vacsoránál, már lesi a csengőt, ideges.

Amit evett s ivott, Szilágyi mondta be a fizetőpincérnek; öt évre visszamenően minden falat ételre emlékezett. A pincér, miután összeadta a számokat, letett egy cédulát az asztal sarkára. És azt mondta:

- Tizenegy-hús.

tovább>>>

DAL

Janász Jenőnek hívták a dalszerzőt.

Az orosz áttörés után csapódtunk egymáshoz, mert az ő ütegét szétlőtték, én pedig Nikolajevkán elveszítettem az alakulatomat. Majdnem háromszáz kilométert tettünk meg együtt, néha-néha egy járműre kéredzkedve, a legtöbbször azonban gyalogszerrel, hóban, jégben, állandó ellenséges tűzben, míg csak le nem terítette Bjelgorod határában egy rövid sorozat.

Mindazodáig sejtelmem se volt róla, hogy szerzik a dalt. Ki hitte volna, hogy ilyen könnyedén? Janászból jött a dal, ömlött, fakadt, ahogy forrás buzog a földből. Amit csak látott, amit csak hallott, abban a szempillantásban dallá lett, szöveggel, rímekkel, melódiával. Csak a címet kellett kitalálni hozzá.

Népdal lett abból a bádögödön gyümölcszéből, melyet egy szétlőtt raktár romjai alól kapartunk ki. És volt ott egy híd, amelyet épp az orrunk előtt robbantottak föl a partizánok. Miközben a hídroncs alatti földtorlott jégen átevickéltünk, Janász Jenő már énekelt:

- Nem túl óvatos maga egy kicsit?

- Pontosan ez az a tempó, amelyre teremtve vagyunk.

- Látja, mennyi ember? És mindenki minket bámul.

- Irigykednek.

- Egészen ki van dülledve a szemük.

- Mert látják, hogy legszebb álmaink is megvalósíthatók.

Püspökkenyér

Éhséget nem éreztem akkor. Pedig a szakértők, akik nem három, de harminchárom nyarat töltöttek itt, gyakran mondták, hogy ünnepnapon erősebben gyötri az embert az éhség. Lehet ugyan, hogy ez csak az egyház ünnepeire érvényes, és nem vonatkozik a nemzetéire; végre is mi köze az idegennek a Bastille bevételéhez? Átvágtam a Hölgyek Tornyáról elnevezett utcán, és az Opera felé tartottam; itt megnéztem az órát. Öt órát és egynéhány percet mutatott: erről sok mindenféle jutott az eszembe. Mindenekelőtt Anna, a Kitaibel Pál utcában; ilyenkor párolgó tejeskávét iszik, sok föllel, kuglóffal; a kuglóf sárga tésztaborékjai közt szeszélyesen kanyarog a kakaó barna csíkja, egy magyaros motívum. Elhessegettem ezt a parázna képet; arra gondoltam, hogy éppen két napja nem ittam kávét, és hetvenkét órája az utolsó étkezésemnek. Ettől elszomorodtam, jóllehet tudtam, hogy nem az én hibám. Az ember élődsi lény, szimbiozisban él a sült krumplival, a pirított borjúmájjal meg a hónapos retekkel. Az ember, sajnos olyan, mint a fagyöngy: életének mindig egy idegen élet az ára. A baj az, hogy nem tudok szénsavat asszimilálni, és esőből, napsugárból, levegőből élni, mint a növények.

tovább>>>

PERPETUUM MOBILE

Auspitz azt mesélte, hogy odahaza péksegéd volt a Veress Pálné utcában. Azt mesélte, hogy reggelente csak úgy a hóna alól befalt egy egykilós kenyeret. Akkor kilencvenkét kiló volt.

- Mit gondoltok, most mennyi vagyok?

Ezt nem tudtuk megmondani. Tény, hogy már szükségre se járt ki, ami rossz jel, és csak vizet ivott, ami még rosszabb. Folyton itta a vizet. Nem is szomjazott, csak itta, mint egy lefolyó.

Az se jelent jót, hogy a ruhája tele lett tetűtojással. A tetveket csak úgy lehet féken tartani, ha az ember minden percben öldösi őket; másképp elszaporodnak, és telerakják serkéikkel a ruhavarrásokat, főleg a meleg testtájakon. Auspitznak egészen megszürkült a hónalja a tetűtojásoktól. Nem is szóltunk neki. Ilyenkor már nem segít a szó.

Egy éjszaka arra ébredtem, hogy nagyon forgolódik.

Azt kérdeztem:

- Mondd, mit csinálsz, Auspitz?

Azt mondta:

- Eszem.

*Elkorhadt a vénfabád a Tarvalon
Istenem, csak te tudod az én bajom.*

*Hogy megyek én Annuskámhoz már ez tán?
Hogy ússzák át balált hozó zúgóján?*

Faggattam, hogy csinálja ezt. Azt mondta, nem tudja.

Faggattam, hány dalt szerzett már. Azt se tudta. Talán három-, de lehet, hogy négyezret.

Bjelgorod már odalátszott, amikor lassan eleredt a hó. Legomboltam a sapkám fülvédőjét, de úgy is hallottam Janászt dudorászni:

*Lassú pelyhekben bullik a hó
Csilingelve fut az orosz száánkó.
Szállj, szállj, kicsi hópehely...*

Öt gyors roppanás hallatszott. Vége lett Janásznak, bevégtetlen maradt a dal.

Néha eszembe jut. Megpróbálom folytatni. Töröm a fejem, rímet keresek a hópehelyre. De hiába. Mindnyájan tudunk valamit, és azt senki se képes utánunk csinálni. Ez így van.

JELLEMPRÓBA

A kerekes kútnál szálltam ki az autóból, mert onnan már csak száz lépés volt a gyárkapu. A gyárat hegyek vették körül, a hegyeken szőlők, erdők, irtások; az irtásokon magasfeszültségű távvezeték.

Vidéken a gyárat is kutya őrzi, mint a krumpliföldeket. Láttomra azonnal dühbe gurult a kutya, habzó szájjal, kivicsorgó fogakkal, vonítva rohant ki a kapus fülkéből. Félúton megállt, és fejét félrebillentve, kiszemelte azt a helyet, ahol majd belém harap.

Engem puli már megharapott, méghozzá barátom pulija, tiszta faj. Megálltam, és mérlegeltem, vajon hogy harap egy idegen puli, egy ilyen korcs, keverék fajzat, melynek csak kisebbik fele puli: a nagyobbik vérszomj, sértődöttség, álnokság és üldözési vágy. Néztem a pulit, s meghátráltam.

Visszaültem az autóba. Amikor kiszálltam, jött a puli. Farkcsóválva jött, roggyant térdekkkel. Rajongva nézett rám. Láta, hogy autóm van: fölnyújtotta fejét, hogy vakarjam meg. Megvakartam a fülét.

- Korrupt féreg - gondoltam magamban.

- Korrupt féreg - gondolta a puli.

PÁRIZS, ISTEN HOZZÁD!

A kofferem nehéz volt, de azért lecipeltem a Rue des Écoles-ig. Ott fogtam egy taxit.

- A Gare de l'Estre - mondtam a sofőrnek.
Még volt időm. A vasútnál rossz lett volna várni.

Azt kérdeztem:

- Mit eszel, Auspitz?

Azt mondta:

- Kérlek szépen, tetűtojást eszem. És, kérlek szépen, tetveket.

Gyufát gyújtottam, de rögtön el is fújtam. Egészen közel volt már a front; cigarettázni is tilos volt éjszaka. Csak annyit láttam, hogy nyugodt az arca, majdnem elégedett. Azt mondtam neki:

- Ne beszélj bolondokat, Auspitz.

- Hanem megvárjam, amíg kiszívják a véretem? - kérdezte.

Maximum két hétig kell kibírni, magyarázta. Márpedig, ha ő megeszi a tetűt, akkor játszva kibírja ezt a két hetet, mert nem megy veszendőbe semmi. Minden csöpp vére, amit kiszívtak, megint visszajut a szervezetébe; vagyis se nem gyengül, se nem erősödik.

- Akkor te fölaltad a perpetuum mobilét - mondtam. Nem tudta, mi az. Mondtam, amihez nem kell energia.

Ezt sem értette. Miközben a serkétet ette, megmagyaráztam a perpetuum mobilét. Később elaludtunk. Reggel megpróbáltam fölrázni, de már nem volt benne élet.

Bihari Sándor: Tornácon.

1949

Rajk László külügyminisztert, a párt régi harcosát, saját kérésére halálra ítélték.

A kivégzés a kölcsönös egyetértés és bizalom jegyében folyt le, kisszámú meghívott előtt.

MINDIG VAN REMÉNY

- Egy kripta különben sem olcsó - közölte a tisztviselő. - A legkevésbé a főútvonalon.

- Nem kell neki a főútvonalon lenni - mondta az érdeklődő. - Az a fontos, hogy betonozva legyen.

- Betonozva? - hökkent meg a tisztviselő. - Szokatlan, kérem. De azért lehet.

- Én most hazautazom - mondtam a sofőrnek. - Nem iszik velem egy búcsúpoharat?

- Nekem csak fél gyomrom van - mondta a sofőr.

- Egy pohár fehér bor azért nem árthat.

- Tudok egy helyet - mondta a sofőr.

Koccintottunk, felhajtottuk a bort. Ő is rendelt egy rundót. Mialatt vártunk, megkérdezte:

- Hová utazik?

- Budapestre.

- Milyen ország az?

- Magyarország.

- A németek mellett vagy a németek ellen?

- A németek mellett.

- Nem ideális - mondta.

- Egy csöppet sem - mondtam.

A tulajdonos odahozta a bort.

- A minisztereket kéne kiküldeni a frontra - mondta a sofőr egy kis tűnődés után.

- Bizony - mondtam. - Akkor meggondolnák.

Fizettünk, elindultunk. A Gare de l'Est lépcsőin ő vitte fel a kofferemet. Aztán kezet nyújtott.

- Engem a gyomrom miatt kiszuperáltak - mondta.

- Nagy szerencse - mondtam.

- Magának nincs valami betegsége?

- Nekem nincs.

- Nem baj - vigasztalt. - Két hónap alatt megverjük a németeket.

- Hát, remélem.

- Talán még látjuk egymást egyszer - mondta.

- El se bírom hinni - mondtam.

- Akkor megint iszunk egy pohárral - mondta.

- Azt elhiszem - mondtam.

- A vizontlátásra - mondta.

- A vizontlátásra.

EGY ORSZÁGGYŰLÉSI FELSZÓLALÁS

Dénes Dénes, a fontos javaslatairól és közérdekű interpellációiról ismert képviselő az országgyűlés mai ülésén ismét nagy horderejű felszólalásra készült. Ehhez gyűjtött adatokat a tegnapi napon, ez járt a fejében ma is, mindjárt a reggeli ébredés után, miközben ágyában tejeskávéját itta.

Ámde - talán éppen azért, mert így tele volt a feje - Csenger megye kiküldöttje valahogy fölcserélte az események egymásutánját. Ahelyett hogy először megfürdött volna, az aszály leküzdését célzó törvényjavaslatát nem a parlamentben, hanem még odahaza a fürdőszobában mondta el a feleségének és két gimnazista fiának. Családtagjai helyeselték a javaslatot.

A parlamentben viszont, mint az ülés harmadik felszólalója, fölment ugyan a szónoki emelvényre, de ahelyett hogy elmondta volna örökös aszály sújtotta megyéjének szebb jövőjét ígérő interpellációját, csak meleg fürdőt vett. Beleült a kádba, fülét, nyakát, hónalját, alsótestét beszappanozta, s aztán - miután lezuhanyozott és

Félretette a gépelt árjegyzéket. Egy blokkklapon gyors számvetést csinált; a betonozott kriptának, sírkő nélkül, a mellékútvonalon is elég borsos volt az ára. Az érdeklődő azonban kijelentette, hogy nem baj.

Rágt a körmét. Gondolkozott.

- Továbbá - mondta -, kell bele egy cső.

- Miféle cső? - kérdezte a fekete ruhás tisztviselő.

- Magam sem tudom. Mint egy kémény. Mint egy kürtő. Mint a hajókon. Vagy amilyen a borospincékben van.

A mérnök, akit a tisztviselő odahívott, elég lassú észjárású volt. Kétszer is elmagyaráztatta magának a dolgot, s még utána is csak hümmögött.

- Ha szabad megkérdezni - kérdezte -, miből legyen az a cső?

- Azt már önöknek kellene tudni - mondta kissé türelmét veszítve az érdeklődő.

- Palából jó lesz? - kérdezte a mérnök. - Vagy inkább kitéglázzuk? Vagy legyen egyszerűen valamilyen fém?

- Ön mit ajánl? - kérdezte az érdeklődő.

- Én semmit sem értek az egészből - mondta a mérnök. - De a legkézenfekvőbb volna a pala.

- Legyen pala - mondta az érdeklődő, és málázva nézte a nehéz felfogású mérnököt. - Továbbá - mondta aztán -, be kellene vezetni a villanyt.

- A villanyt? - bámultak rá mind a ketten. - Minek oda villany?

- Jó kérdés - mondta bosszúsan az érdeklődő. - Hogy ne legyen sötét.

Hova siettél??

Május huszadikán lejárt a vízumom.

Épp egy éve voltam Franciaországban, de a hatóságokkal mindaddig nem volt találkozásom. Most aztán lett lótni-futnivalóm, hogy több se kellett. A sok utánjárás, sorban állás két napomat vette el. A legszebb májusi napokat, melyek fényesek és hűvösek voltak, és megpendültek az üvegen, mint a frissen vert ezüstpénzek.

Délutánjaimat a Szent Genovéa könyvtárban töltöttem. Törzshelyem volt ott, majd egy esztendeje. Magában álló jelenség lehettem. Ha az altiszt odajött és megkérdezte, hogy mit óhajtok olvasni, nyugodt lélekkel válaszoltam:

- Mindegy. Ajánljon valami jót.

- Én ajánljak? - bámult rám az elején, mikor még nem ismert. - Nekünk hétszáz ezer könyvünk van, és közte harmincezer inkunábulum.

- Hát akkor hozza ide azt, amit a többiek beadtak - javasoltam.

Nekem mindegy volt. Oly csekély alaptőkével indultam rohamra a francia kultúra ellen, mintha valaki a Standard Oilt akarná kiragadni a részvényesek kezéből, s nincs hozzá eyebe, mint egy olajpecsét a ruháján.

tovább>>>

megtörülközött - visszaült Csenger megye képviselőjének immár hagyományos helyére.

Javaslatát az országgyűlés rövid vita után, melyben az illetékes miniszter is felszólalt, egyhangúan jóváhagyta, s így az törvényerőre emelkedett. (MTI)

SZAKMAI ÖNÉRZET

Engem kemény fából faragtak!
Tudok magamon uralkodni.

Nem látszott rajtam semmi, pedig hosszú évek szorgalmas munkája, tehetségem elismerése, egész jövőm forgott kockán.

- Állatművész vagyok - mondtam.

- Mit tud? - kérdezte az igazgató.

- Madárhangokat utánzok.

- Sajnos - legyintett -, ez kiment a divatból.

- Hogyhogy? A gerle bűgása? A nádiveréb cserregése? A fűrj pitypalattylolása? A sirály vijjogása? A pacsirta éneke?

- Passzé - mondta unottan az igazgató.

Ez fájt. De azt hiszem, nem látszott rajtam semmi.

- A viszontlátásra - mondtam udvariasan, és kirepültem a nyitott ablakon.

Fohász

A rendőr nagy csomó kulcsot vett ki a zsebéből. Spárgával egy-egy kartonlapocská volt rájuk kötözve, azokra pedig tintaceruzával rárajzolva egy szám.

- Tessék befáradni - mondta, miután megtalálta a keresett kulcsot, és ajtót nyitott. - Illetve, inkább várjanak egy kicsit, amíg hozok egy égőt.

Otthagytott minket a nyitott ajtóban. Visszament a folyosóra, az egyik lámpából kicsavarta az égőt, és bevitte a sötétbe. Mialatt a becsavarással bajlódott, élémbe állt Miklós.

- Ne menj be, Sári - kért.

- Ne babusgasson, Miklóská - mondtam, és félretoltam.

Piszkos, hideg, ablaktalan szoba volt. Falain felpúposodott a vakolat. A villanyfény csak szikrázott benne, mint a gyémánt, de nem bírta bevilágítani a felgyülemlett sötétséget. A falhoz tolt, kimustrált íróasztal visszamenekült a homályba, és csak sejteni engedte egy beszáradt tintatartó és a porlepte telefon körvonalait. A hordágy azonban épp a lámpa alatt állt, és szinte megduplázta önnön jelentőségét az éles villanyfényben.

tovább>>>

FIAINK

Volt egyszer egy szegény özvegyasszony, s ennek az asszonynak két szép szál fiúgyermek. Az egyik, az idősebbik, elszegődött egy hajóra, melynek első útja mindjárt a Csendes-óceánra vezetett. Mi történt vele, mi nem, nincs, aki megmondja, mert hült helye lett a tengereken.

A kisebbik otthon maradt. De egyszer, amikor az anyja elküldte gilisztacukorért (a patikába, ami a hetedik ház), nem jött többé haza. Neki is örökre nyoma veszett.

Ez megtörtént eset. De a mesékben az özvegyasszonyoknak három fiuk szokott lenni. S mindig a harmadik, aki boldogul.

GONDOLATOK A PINCÉBEN

A labda egy betört ablakon keresztül leesett az alagsori folyosóra.

Az egyik gyerek, a házmesterék tizennégy éves kislánya, lebecgett érte. Szegénykének a villamos levágta a fél lábát, s boldog volt, ha labdát szedhetett a többieknek.

Az alagsorban félhomály terjengett, de azért feltűnt neki, hogy egy sarokban megmozdult valami.

- Cicus! - szólt oda a falábú házmesterkislány. - Hát te hogy kerülsz ide, kiscicám?

Fölkapta a labdát, s ahogy csak tudott, elsietett vele.

Az öreg, csúnya és rossz szagú patkány - őt nézték cicának - meghökkent. Így még nem beszélt vele senki. Eddig csak utálták, szénnel hajigálták, vagy rémulően elmenekültek előle.

Most jutott eszébe először, hogy milyen más lett volna minden, ha történetesen cicának születik.

Sőt - mert ilyen telhetetlenek vagyunk! - mindjárt továbbszötte ábrándjait. Hát még ha falábú házmesterkislánynak születik?

De ez már túlságosan szép volt. Ezt már el sem tudta képzelni.

Kavicsok

Járták az ismeretlen utcákat. Kérdezősködtek, hol az utazási iroda, de mire odaértek, hat óra lett, épp húzták lefelé a redőnyt. A fiú még becsúszott. Mindenhová be tudott csúszni.

A lány kint maradt, hátát egy utazási plakátnak vetve, melyen az összes elképzelhető színekben a Balaton szépségei tündököltek. Nézegette a járókelőket, rágyújtott, várt, unatkozott.

tovább>>>

Hamvas Béla

Az öt génusz

1948

(részletek)

A hely mindig festmény és rajz, és nincs belőle több, mint ez az egy. A térnek képlete, a helynek génusza van. Mert nem csak természet és környezet, föld és talaj, éghajlat, növényzet, vizek, hegyek és mindez együttesen. A hely nem csak az, ahol a dolgok vannak. A hely barátságos, vagy ellenszenves, félelmetes vagy szelíd, nyugodt vagy fenséges, és a nyelvnek alig van jelzője, amit nem lehetne a helyre alkalmazni.

Két egyforma hely éppúgy nincs, mint megismétlődő pillanat. Az emberi élet gazdagsága meg nem ismételt pillanatokban, és semmi máshoz nem hasonlítható helyekben van annyira, hogy a Védánta embere azért sajnálja itt hagyni, az életet, mert látni akarja a helyeket, amelyeken még nem járt. [...]

Az északi táj határa körülbelül mindenütt az ország északi hegységeinek déli lejtője. Nyugaton Pozsony fö-lött a Kiskárpátoknál félkörben fölfelé húzódik, majd az Ipolyon túl a Börzsönyön ke-resztül lenyúlik délre, a Dunán is átlép és a Pilis-hegységet is magába zárja. Vácnál ismét északnak fordul, innen keletre a Mátra és a Bükk déli oldala, végül a borsodi és a sátoraljaújhelyi hegyek. A vonal Szatmár táján éri el Erdélyt.

A vidék erdős és hegyes, de sem az erdők, sem a hegyek nem hasonlítanak a déli, vagy a nyugati erdőkhöz és hegyekhez. A légkör hirtelen nyirkossá válik. Az uralkodó szín a kékeszöld, inkább sötét árnyalatban. A levegő melankolikusan párás, az ég fátyolos, a derült napok, főként télen élesek és üvegesek és a legszebb hónap a szeptember és a január. A tavasz és a nyár esős. Egészében véve a föld észak felé nyílt. Egy lipitói, vagy szepesi táj sokkal jobban hasonlít a nyolcszáz kilométerre levő balti, vagy finn vidék-hez, mint a száz kilométerre levő Gyöngyöshöz. Az északi légkör délibb tájakra is átsugárzik, különösen a Dunán túl, és megfesti főként a magaslatokat. A Vértesben és a Bakonyban az ember gyakran találkozik északi tájrészletekkel. Buda környékén is egybeolvad Észak Nyugattal és Déllel. Buda egyébként is olyan összetett táj, mint Visegrád, Tihany, Esztergom, Eger és Tokaj.

Az atmoszféra északi, a síkságok sápadtak és hűvösek, mint a lengyel, vagy a galíciai mezők és semmiben sem hasonlítanak Csallóközhöz, vagy Kemenesaljához. A hegyek és a völgyek, különösen a Tátrától keletre, elhagyatottak. Észak itt annyit jelent, mint középponttalanság. A déli táj centruma Róma és Athén, a nyugatié Párizs.

Északot éppen az jellemzi, hogy középponttalan. Az egész északi kör Lengyelország és a balti államok, Finnország, nem néz egy pontra. Nem fordul semmiféle irányba. És nem azért kulturális provincia, mert iránytalan, hanem azért iránytalan, mert kulturális provincia. Önálló műveltsége és civilizációja nincs, kultúrát nem teremt, a művelődés és polgárosultság eszközeit csak átveszi és használja, de ha azokat nem venné át, sem jelentene különös változást, mint így, hogy átveszi, szintén nem változik. Az eszközök az élet lényeges tartalmait érintetlenül hagyják. A provinciális tájakon semmiféle hatás nem szerves és arra nincs is komoly igény. Mindegy, hogy milyen szövetben jár, milyen közlekedési eszközt használ és milyen komfortja van, milyen könyvet olvas és milyen társadalmi tagozódásban él. Dél vidékein az életrendet a Philia irányítja. Nyugaton a szociális egyensúly törvénye, Északon a természet, amely itt minden civilizációnál erősebb.

Magyarországon szerves kultúra csupán a nyugati génusz körében él. Délen és Erdélyben volt ugyan, de letöredezett, és ami megmaradt, az többé-kevésbé a csupasz lét. Északon nem volt minek letöredeznie. De ami itt megnyilatkozik, mégse az elsődleges természetesség. Provincia annyit jelent, mint olyan tartomány, amelyre a civilizáció még éppen kisugárzik, de éppen csak annyit, és a tartomány a civilizációt egyetlen mozzanattal sem gazdagítja. A provincializmus ilyen kulturális passzivitás, amelynek sajátos jellege és értéke ebben az érintetlenségben és megérinthetetlenségben van. A provincia történetileg nem aktív, ezért sohasem hódító, sőt inkább meghódított terület. És az északi kör legnagyobb részének tényleg, ha nem is volt mindig tartomány és gyarmat, függetlenségéért többnyire reménytelen küzdelmeket kellett folytatnia. Így Lengyelország esetében, amely keleti és nyugati hatások alatt szüntelenül felosztása ellen küzdött. A magyar Felvidék jellegzetes történeti megnyilatkozása a kuruc háború volt, ez a különös, csaknem szektáriánus mozgalom, amelyben egyné hűstettek és melankolikus bujdosás legendává szövődtek és amelyben alig volt realitás.

Nem szabadságharc, nem lázadás, nem felkelés, a kuruc háborúnak tulajdonképpen nem volt határozott célja. A kuruc primitív individualista és a melankolikus fantasztá és anarchikus vidéki. Maga sem tudja miért, csak úgy felkelt és bánatában csapatokba verődve harcolt. A rongyos gárda, a mezítlábasok gerilla és partizán tevékenysége reménytelen és rendszertelen és véletlen és formátlan. Az északi ember fájdalmas kezdetlegessége sehol sem nyilatkozott meg oly mélyről, mint itt. Csupa búskomorság és képzelődés, alaptalan remény és bujkálás, üldözöttség, irreális vágyak, rossz helyen alkalmazott szenvedély, túlméretezett aktivitás és elhibázott erőfeszítés, amely soha senkiben egy pillanatra sem keltette a győzelem lehetőségének reményét. Mintha az egész fölkelés csak azért történt volna, hogy kudarcba fulladhasson és a kurucok szétszóródva létük reménytelenségére feleszméljenek.

A magyar történetben a kuruc háború az egyetlen mozgalom, amely mély költészetet és zenét teremtett. Mintha a magyarságnak ez lett volna a szent háborúja. A nép számára volt ebben az erőfeszítésben valami mélyen nagyszerű így is, hogy legyőzettséggel végződött, de nem vereséggel. Abban, amit a kurucság jelent, az egész magyarság osztatlanul részt vesz, éspedig fenntartás nélkül. Sem a török háborúban, sem a végvári harcokban, sem a szabadságharcban az, ami a kuruc háborúban élt, nem nyilatkozott meg, a kezdettől fogva reménytelen harc a hatalom hallatlan túlerejével szemben, nem a diadalért, de konok és mélabús és makacsul ismétlődő nemzeti sors, hogy itt vidáman csak az élhet, aki az idegen elnyomókkal szövetkezik népe ellen, de a dicsőség mégis a bujdosóé.

Ahol nincs civilizáció, ott a szellemet az álmodozás jelenti. És az álom tartja vissza attól, hogy a természetbe olvadjon. Az álom azonban nem szilárd létforma. Északnak nincs tartása, nincs iránya, nincs alapja és ezenfelül minderről nem is tud. Ehelyett van benne valami meghatározhatatlan és szüziesség, negatív esetekben fejletlenség és korlátoltság. Északon az ember legnagyobb mélysége a naiv rajongás. Ezért Petőfi nem alföldi költő, hanem felvidéki, mert az Alföldért csak rajong. Az alföldi ember az elragadtatott érzelmeknek ezt a meleg és üde zenéjét nem ismeri, a közvetlen önkívületet, amely Petőfi természetlírájának szépsége, különösen ott, ahol az nem szándékolt, hanem önkéntelen. Petőfi lelkesültsége, szerelmi érzékenysége, túlzása és egész idealitása nem alföldi, hanem északi. Az embernél valamivel kevesebb, ugyanakkor több, mintha erdei állat lenne és angyal. A civilizáció szellemére éhes, de az ténylegesen nem fog rajta, ezért Petőfi hangja madárdalhang és tisztasága a forrásvíz tisztasága. Minden, ami problematikus és nemzetiszínű, az cigányzene és hamis, de annak a sihederek nagyzolásával hamis, aki sohasem lesz felnőtt. Ez benne a báj és az ellenállhatatlan.

Az északi körben azonban nem nyilatkozik meg a primer emberi lét. Észak provincia, ami azt jelenti, hogy a civilizációval vonatkozásban áll, de ez lényegében nem érinti. Ez éppen a vidékiesség. Ezen a kulturális passzivitáson a primer lét minduntalan áttör és a kettő összekeveredik. Ezért a vidékiesség és primitívség mintha ugyanannak a magatartásnak megnyilatkozása lenne. A kultúrával levő kapcsolat sem kapcsolat, a lét sem primer. A kettő között az északi egzisztencia, mint a felhő, hol eloszlik, hol megsűrűsödik, anélkül, hogy bármely szilárd forma felvételére reménye lenne.

Ahol nincs hagyományos forma, sem vallás, sem művészet nem bontakozhat ki. Az északi ember mély, de alaktalan. Ez az alaktalan mélység benne a rítustalan és dogmátlan merő érzelmi vallásosság, ami a babona. A babona az ateizmus egy neme, mondjuk a rosszul alkalmazott hit. A babona hiszékeny. A babonás ember a világot valóságra és csodára osztja fel. Az ember csodából van, de a valóságban él. A világ akkor lenne tökéletes, ha csoda lenne. Nem tudja, hogy a világ misztérium, amely ugyanakkor csoda és valóság. Azon, ami kiszámítható és kiszámított, ami előre tudott és biztos, azon állandóan áttör a váratlan és a kiszámíthatatlan és a lehetetlen. A babonás ember, mint Mikszáth, a jellegzetesen északi hiszékeny ateista, nem vallásos, de képzeletében nem tud mással foglalkozni, mint Zrínyi csodálatos feltámadásával és Szent Péter esernyőjével és ilyen csodákkal, és bár látszólag a csodát neveti ki, mégis csak azt tudja komolyan venni. Az alföldi ember csodahitét szégyenli és a csodát megtagadja, biztosan azért, mert a valóságtól jobban szenved, ez az, amit józanságnak hív és ezzel a szigorú és szívtelen, csaknem barbár józansággal teperi le önmagában azokat a végső érzékenységeit, amelyek csak igen ritkán törnek át humorában és melan-kóliájában, mint Arany nagy soraiban. Az északi ember fantasztá, ezért nincs stílusérzéke és nincs igazi ízlése. Ízléshiány annyi, mint az életet és a szellemet nem összekapcsolni tudni. Ez az északi provincializmus egyik lényeges vonása s ezért a félműveltség nemcsak a művészetben, hanem a viselkedésben, az öltözködésben, a közéletben, a gondolkodásban, a berendezkedésben és a szórakozásban.

Az ízlést az érzelmek helyettesítik. Északon a közösség nem nevezhető társadalomnak, kicsiny és meleg körök élnek egymás mellett, családok és rokonságok, kis egyesületek és társaságok, amelyek néha olyan szorosak, hogy az életjüket is megosztják, de a kis körökön belül az emberek egymás életfeltételét jelentik. Az ilyen kicsiny társadalmi egységek jellegzetes atmoszférája a pletyka. Az emberek egymásról mindent tudnak, de mivel a társas egység formátlan és primitív, az értesülések irreálisak. Ahol érzelmi alapon természetellenesen szűk alapokon élnek, ott a pletyka okvetlenül kifejlődik. A pletyka pozitív oldala, hogy intím, negatív oldala, hogy indiszkrét.

Az északi ember állandóan inog az őállapotba való visszasüllyedés és a véletlenül odavetett szellem foszlányainak perifériális félreértése között. Sem teljesen primer nem tud lenni, sem a kort, amelyben él, nem érti. Az egyetlen pozitívum számára a természet, mintha nem a közösség problematikája, a művelődés, a művészet, a becsvágy ragadná el, hanem a hideg, vagy a meleg, a szél és az erdő. A természet nem mítosz és nem mese, hanem valami a kettő között, mint a Kalevalában. De ez a természet is nagyrészt anarchikus és csak kettő között választhat, az indokolatlan egyéniesség és az uraságoktól levetett formák között. Vagy extrém individualista, vagy sohasem tud kilépni a közhelyekből. Legtöbbször a kettő együtt. A provinciális társadalom is ezt a két szélső embertípust teremti meg, az

emberkerülő félboldot, vagy a hóbortos konzervatívot. Legtöbbször a kettőt együtt. A precivilizáció és a civilizációs periféria összekeveredik.

A közösség lazán függ össze. A települések kicsinyek és ritkák. Nem mintha a természet mostoha lenne. Egyáltalán nem mostohább, mint az Alföldön. A szocialitás híg. Végül mintha mindenki csak egyedül érezné jól magát.

A természetet csak a civilizált ember tartja a paradicsomnak és a rousseauizmus jellegzetesen városi magatartás, és pedig egyik legkéseibb városiasság. Aki a természetben él, az tudja, hogy ez nem boldogság, hanem melankólia. Minden jellegzetesen északi költő ezt tanúsítja. És ez magától értetődik. A világ, amelyben él, mulandó, és aki a természetben él, az az elmúlásban él. Csak a szellem örök. Ebben a természetben olyan életérzés bontakozik ki, amely a szellemmel csaknem párhuzamos, ez a képzelet. Fantázia és melankólia. A civilizáció védelme nélkül az ember képzeletével építi körül magát, de képei nem az életben gyűjtött képek változatai, hanem az anamnetikus világból szállnak ki. Ismét a Kalevala. De az igazi nagy északi költők sora is, Burns, Jacobsen, Hamsun. Félények és démonok, tündérek és megelevenedett virágok. A fantázia ebben az alakjában mágikus tehetetlenség, amely ősi inkarnációiból nem tud egészen kilépni.

Északon nincs hagyomány. Mindenki egyszer él, kivételesen és véletlenül. Társadalmi és történeti tradíció a mese különös változata és irreális. A gazdaság ugyanolyan anarchikus, mint az életrend. Tervszerűség éppúgy nincs, mint történet, vagy hagyomány. Az emberi képzelet és a természeti szükség a két termelőerő. Délen a gazdaságnak magasabb célja van, az anyagot az örök rend körébe vonni. Nyugaton a cél a földet intézményesíteni, és ha lehet, megnemesíteni. Északon a gazdaság egyetlen célja az egzisztenciát jól-rosszul fenntartani. Délen az eredmény a gondtalan jólét, Nyugaton a prosperitás, Északon, hogy legyen mit enni. Többnyire csak a szegénységig jut el. A szegénység éppen úgy Északhoz tartozik, mint a fantázia, a melankólia, a babona és a csoda.

Az őstermelés erdőgazdaság, juh- és marhaterenyésztés. Később meghonosodott a len, a kender és a krumpli. Amennyiben kísérlet történt arra, hogy ezt a termelést kibővítsék, nem a külső körülményekbe ütközött, hanem az ottlakók vérmérsékletébe. Az iparral való kísérletezés különösen az újabb időkben csak azzal az eredménnyel járt, mint egyebütt. Az iparosodás nem az emberből nőtt ki, hanem a túlnépesedés kényszere volt és az élet lényegét nemhogy nem érintette kedvezően, hanem ellenkezést keltett. Az ipar alapja itt is, mint minden nyersanyagban szegény területen, csupán az olcsó munkaerő, semmi egyéb. Észak jellege a kisipar, a kis mesterek, a kis kézművesek, ácsok és asztalosok és bőriparosok. Régebben az északi kisvárosok vásári iparcikkeikről híresek voltak.

Észak legjellegzetesebb költője Tompa Mihály. Néhol Wordsworth-i hangja van, de metafizikai mélység nélkül. Vallásos költő, de vallása konvencionális vasárnapi prédikáció-vallás. A természet-melankólia és az anamnetikus képzelet hangja benne a legerősebb, a mítoszalan legendák és az elhagyott vidék szellemében.

Az egyetlen szociális realitás itt a család. Ezért a ház itt fontosabb, mint másutt. Nemcsak otthon, nemcsak fészek és menedék, hanem ezenfelül valami meleg és zárt hely, amely nem természet, hanem humánus. Nem délnyugati ház ez és nem nyugati és nem alföldi tanya, vagy az erdélyi dinasztia vára. Mintha minden ház magában állna, még Késmárk, Lőcse, vagy Besztercebánya főterén is. A család megismételhetetlenül egyszeri légköre sugárzik belőle. Ezért a nemesség házai sem paloták vagy kúriák. A nemesi előkelőség és gazdagság ritka és még ritkább, ha nem csupán külsőségekben jelentkezik. Az úri magatartás színvonala is leszállt, ezért északon terjedt el a leginkább a depravált úr, a svihák. Ez az ember nem bohém és nem szélhámos, nem léha és nem züllött. Könnyelműségét az elképzelhetetlenül alacsony színvonal jellemzi. Gőgje inkább komikus, büszkesége pedig szánalomraméltó. A svihák is fantasztá és babonás, melankolikus és hóbortos, de valami végső komolytalanság van benne, az az ember, aki önmagát nem tudja komolyan venni. Könnyen ellomposodik, rossz társaságba kerül, monomániássá lesz és nem tud többé álmodozni.

**

"A nemzetiségeket csupán a nacionalizmus tartja fontosnak, a nacionalizmusról pedig tudjuk, hogy politikai jellegű téveszmeként ezelőtt négyszáz éve jelent meg Európában és jellegzetes újkori válságtünet. A nacionalizmus azért vált lehetségessé, mert a népek között levő felülről való szellemi egység, vagyis az univerzális állam megbomlott, és azt alulról való egységgel próbálták helyettesíteni. A nacionalitás mikroszocialitás, és parányállamok kialakulásának ezzel kapcsolatban természetesen az államocskák között lévő vég nélküli versengésnek és viszálynak, eszeveszett és bornirt nemzeti gőgnek, indokolatlan hencegésnek, botor történethamisításoknak és alaptalan önelégültségnek kedvez. A nemzetiségi államokra épített világ politikai nonszensz, mert vásott csínyekre, végül pedig a hatalom bitorlására vezet. A hatalom egyetlen feladata, hogy a szellemnek érvényt szerezzen, a szellem pedig mindig és mindenütt egyetemes, nemzetfölötti és fajfölötti és osztályfölötti."

**

Az öt génusz ereje a derűs életesmény (Dél), a kultiváltság és a szociális egyensúly (Nyugat), a természetközelség és érzékenység (Észak), a szabadságvágy (Kelet) és a szövvényes gazdagság (Erdély), ma és most elsősorban a személyiség kérdése, de olyan értelemben, hogy a népen belül egység és rend és magas színvonal csak abban az esetben valósítható meg, ha ez az öt génusz az emberek sokaságában harmonikusan tudatossá válik. Magyaroknak lenni annyit jelent, mint az öt génusz világában egyensúlyt teremteni. És ez az egyensúly az, ami történeti emlékezetünk szerint még senkiben sem valósult meg. A nép Szent István, a szakrális alapító király ünnepén tartja meg az öt génusz egységének ünnepét, de valószínű, hogy István király nem volt az az ember, aki ezt az egységet csak politikai szinten is tudatosan képviselte volna. Később az Árpádok alatt sem történeti személy, sem esemény, sem írott emlék nem jelzi azt, hogy

ennek a kérdésnek tudatában voltak, és minél kevésbé voltak tudatában, a kérdés megoldhatatlanságából fakadó rendkívüli nehézségek annál inkább jelentkeztek. Az Árpád-ház sem volt más, mint a földön bármilyen uralkodó kszatrija dinasztia, s ezért nem volt más célja, mint szűkebb családja részére a politikai hatalmat és a hatalom dicsőségét biztosítani. Ha egy-egy király, mint Szent László, vagy Kálmán, III. Béla személye akár egyéniségében, akár koncepciójában a merő politikai becsvágyon túlnőtt, azért történt, mert az őt géniusz közül többet tudott egybekapcsolni, és azokat alapvetőbb rendben tudta felépíteni.

**

"A nemzeti öntudat az a képesség, amellyel a nép önmagát a többi nemzetek rangsorában el tudja helyezni és történeti feladatait fel tudja ismerni"

**

„Az alföldi ember számára a politika a szabadságszennvedély megnyilatkozása, az erdélyi számára azonban sokkal több. Ez az a terület, ahol lényének sokrétű bonyolultsága csaknem teljes mértékben kibontakozhat. Az alföldi egyenes, egyenesebb, mint kellene, vakon és dühösen egyenes és absztrakt. Az erdélyi azzal kezd, hogy a kerülőt választja, részben körmönfontásból, részben tapintatból, részben érdeklődésből és túlkomplikáltságból. A kompromisszum az Alföldön politika, bűncselekmény, Erdélyben okosság és erény, csaknem angolos előrelátás és humor. Úgy látszik, mintha a történet tanította volna meg rá. Egy kicsit mindig az ország többi részére kellett néznie, de egy kicsit Bizáncra, vagy Sztambulra, alkudoznia kellett, hogy megmaradjon, egy kicsit be kellett csapnia az egyiket is, a másikat is, mert egy kicsit be kellett csapnia valakit, hogy élhessen. De ez a történeti kényszer félreértés. Sem a nyugati, sem az északi, sem a keleti ember hasonló helyzetbe nem is kerülhetett volna. A történeti helyzet általában annak a karakternek felel meg, amely a helyzetet magára veszi, és a karakter azonos helyzeteket provokál. Erdély mindig bonyolult, mindig kettős, mindig igen is, meg nem is, kettő között van, mint ahogy kettős a bizánci ikon és kettős a ballada és szakadékos a társadalom. Sohasem lehet nyíltan megmondani azt, ami van és ha valaki mégis az igazat mondaná nyersen, szemben el kellene hinni és titokban mást kellene gondolni. Ami északon a pletyka, az Erdélyben az intrika. A pletyka természete kisvárosi és provinciális, egy kicsit tisztátalan és ízléstelen. Az intrikában mérge van, egy kicsit gyilkosság, és sajátos helye a politika, a dinasztikus hatalmi féltékenység és az uralomvágy. A pletyka mindig ostoba, az intrikának okosnak kell lenni. Az intrika tenyészhelye a bizánci udvar volt, később a szultán udvarába maradéktalanul átment és az orosz cári udvarban úgy élt, mintha ott eredt volna. Amit Erdélyben politikának neveztek, az igen nagy részben mindig intrika volt. Ez a bizánci kört éppen úgy jellemzi, mint az ikon. Sehol a kettős én számára alkalmasabb szint és terület nincs. Uszítani és félrevezetni, hátulról és titokban, beugratni és rágalmozni és letagadni, árulkodni és elárulni, megrontani és a víz alá nyomni, ez a bizánci, később orosz udvari szennvedély, ahol az államéletet mindig udvari klikkek intrikái irányították, szóval, de vérre menő marakodások kicsiny papi és főúri csoportokban a befolyásért, a császár kegyéért, gazul kieszelt tervek, hogy valakit megrontsanak, mialatt szemben mosolyognak reá. Udvariasság és kegyetlenkedés. Az elbűvölő szociális charme és a brutális vérengzés. Az erdélyi dinasztikák között ez az intrikus politika mindig élt. A dinasztikák fészkein ez az atmoszféra érezhető, ez a függöny mögötti sugdolózás és fojtott versengés. (...) Ettől a magas és bonyolult sokrétű világtól, amely palotákban és kastélyokban virágozik, drága és nemes fából készült bútorok, szőnyegek, selymek, ékszer, brokát, dús ételek és italok között, ettől a rafináltan fensőbbeséges élettől válik el hirtelen, minden átmenet nélkül a szegény, eldurvult és elnyomott paraszt és erdei és hegyi lakó, nem tárkonyos egybesült báránnyt eszik küküllői borral, hanem zsírtalan puliszkát, nem bársonyban jár, hanem darócban. Két végletet nem köti össze a polgárság, mert ahol a városokban a polgárság él, aki tud, a dinasztikához csatlakozik, a többi a puliszkaevők közé süllyed. Bizáncban sohasem volt demokrácia, amint Oroszországban sem, nem volt köznép, amelyre építeni lehetett volna. Dezintegrált társadalom, stilizált felső osztállyal és néppel, amely úgy él, mint a néger, vagy a maláj. A túlfinomult és ragyogó kastély és tövében a viskó nyílt tűzhelyel.

Erdély nem provincia, hanem a magas civilizáció és a vadember feszültsége. Nehéz és sötét pátosz, mintha a bársonyruhás is belül vadember lenne, csak kifelé játszaná a kifinomult ember szerepét. Az egész pedig merev, mint a fafaragvány. A gazdaság olyan, mint a táj és az ember. Mivel tartós és széles középréteg nincs, csak a két véglet élhet. Pedig a gazdaság tulajdonképpeni helye a közép, a vaisza kaszt a közepén áll, a polgár, iparos, a kézműves, a kereskedő. A vagyonos és vagyontalan között szakadék.

Itt gazdagnak lenni nem annyi, mint egy kis jómód fölött rendelkezni, mint Nyugaton, vagy az életfeltételeket megteremtteni, mint Északon. A gazdagság itt mindjárt hatalmi helyzet, és ahol egy kis jómód van, azonnal udvar keletkezik, a családból dinasztia lesz, ranggal, befolyással és pompával. Szegénynek lenni pedig nem annyi, mint a létminimummal rendelkezni, hanem nélkülözni, és kemény munkával éppen csak fennmaradni. A föld nem gazdag. Sok az erdő és a hegy. Ahol ipar van, ott a bánya vagy a gyár szociális szerkezete dinasztikus és despota, csak feltétlen urat és szolgát ismer. De a gazdagság és a szegénység jelentősége is sajátos, az ember vagy uralkodik, vagy pedig emberi rangját is elveszti. A kastélyokon és a városokon kívül a községek inkább csak megható kísérletek valamilyen közösség megteremtésére, de nem realizált közösségek.”

**

Ünnep nélkül minden tevékenység értelmetlen.

**
A nép az uralomból kizárt többség, s melyet az uralomból mindig ki is fognak zárni. Mindig és mindenki a népen uralkodott, de voltak, akik a népért uralkodtak. Ezért a történeti korokban mindig fontos volt tudni, hogy mi a nép, de a történeti korokban, néhány kivételtől eltekintve, senki sem tudta. Sokan megkülönböztették a népet a tömegetől, hogy a humánus közösséget a szubhumánus csőcseléktől elválasszák.

**
Politikai egzisztencia egy nép vezetésére mindig alkalmtalan volt és kevés, ezt régebről nem is, de Platón óta tudjuk, és ezt a tényt azóta is igazolta, ha más nem, maga a történet. Kung Fuce mondja, hogy a nemesek uralma legfeljebb tíz nemzedékig, a polgárság uralma legfeljebb öt nemzedékig, a szolgák uralma legfeljebb három nemzedékig tart. Rendezett és tartós uralmat csak a szellemi kaszt teremt és tart fenn.

[...] Senkinek, akinek a szellemiség birtokában volt, eszébe sem jutott, hogy a politikát nem megtagadni kell, hanem tiltakozni a politika és a morál elválasztása ellen. Az elit mindenütt, ahol kifejlődött, hagyománytalan volt, kasztatlan csőcselék (csandala), csak a társadalomban nem lefelé csapódott ki, hanem fölfelé, és így alakult meg a legutóbbi százötven év alatt az Európára jellegzetes Übermensch-csandala, aki életstílusával nemcsak a pénzembereket és a diplomáciát és a nagykereskedelmet és a nagyipart befolyásolta, hanem az egyházat és a művészetet és a tudományt is. Életstílus, nem hatalmi praxis. Ez az a korrupt elvilágiasodás, amely nemcsak gondolatokban és életrendben nyilvánul meg, hanem már öltözködésben és modorban is, és nem pénzával uralkodik, hanem prepotens hitetlenségével, és példát nyújt arra, hogy az ember a minimális életelőkért miképpen követheti el a legnagyobb ámulást és becstelenséget. Bertrand Russel azt mondja, hogy az emberiség a világtörténet alatt még soha annyit nem szenvedett, mint a legutóbbi száz év alatt, de ez csak azért történhetett, mert az, akinek kezében a szellemi erő volt, az emberiséget soha ennyire nem hagyta cserben, hozzá lehet tenni, ilyen elképzelhetetlenül olcsón.

**
A két pólus, amelyre a civilizáció kifeszül és amelyek közül az egyiknek túlsúlya a civilizáció pusztulását jelenti: az önfegyelmét veszített individualizmus és a totalitárius kollektív hatalom.

**
Magyarországon az evésnek csaknem mindig gargantuai fontossága volt. De tényleges konyha olyan értelemben, hogy szervesen és tudatosan kiépítve, csak Erdélyben volt. A magasrendű konyha mindig a húsokról ismerhető fel. Erdélyben egy tál ételben igen sokszor szerepel a három- és négyféle hús, mint Kínában. Ez már a civilizáció kétségtelen jele. A civilizáció nem természet, hanem a természet magasabb fokon, megnevesített természet. Erdélyben egész sereg töltött és rakott húsfélét teremtett, amelyeket talán még Bizánban részesítettek előnyben. Szerkezetben a többféle húsból és rizsből és káposztából álló, erősen fűszeres étel hasonlít a halból, paradicsomból és paprikából készített szerb ételhez, ahol az ízt az arányok döntik el, és ugyanaz az étel lehet pompás, és lehet ehetetlen. Ezekhez az ételekhez már nem kondér kell, hanem tűzhely és sütő és kemence. Az erdélyi konyha szereti az ugyanilyen rafináltan elkészített tésztákat és süteményeket és desszerteket, amelyeket az Alföld nem hogy nem ismer, de el sem tud készíteni, és ezekre nincs is meg az igény. Az erdélyi ételek anélkül, hogy olyan zsírosak lennének, mint az alföldiek, mégis laktatóbbak és gazdagabbak. Azonos terményekből az erdélyi magasabb rendű ételt tud készíteni.

A magyar ételrend a borra épül fel, mint a francia vagy az olasz vagy a spanyol. A magyar azonban kontinentális, nehéz, a bor is nehezebb. Az öt táj teljes egysége az ételekben valósult meg. A borban pedig, ha van is minden magyar borban valami egyöntetűség, a helyi jellegek páratlan sokszerűsége. Aki a bort itt csupán a kommersz palackozott italokból ismeri, annak sejtelve sincs az intim helyi géniuszok hallatlan gazdagságáról, a föld tehetségének erről az ezerszínűségéről. Már a tájak maguk, a zamat, az íz, az illat, az erő, a tűz, a simaság káprázatos változatait tárják fel, miben különbözik a savanykás pozsonyi rizling a rusztitól, a sopronitól, miben különbözik a délnyugati somlai vagy Szentgyörgy-hegyi attól a Balaton-vidékitől, ahol nyugat és dél és kelet találkozik, Badacsony–Révfülöp, Dörgicse–Füred–Áracs–Csopak. Nem csak dűlők és évjáratok és szőlőfajták teremtik meg ezt a gazdagságot, amely nem kimeríthető. Egyes pincék íze felismerhető, egyes gazdák tudása és áhítata olyan különbségeket valósít meg, amelyek egyedül hasonlítanak az emberi lény kedélyének leírhatatlan árnyalataihoz.

Minden magyar hegyi borban van valami délnyugati, ezt különösen Szekszárdon, Gyöngyösön, Egerben és Tokajban érezni. Megvan benne a sugárzó tiszta meleg, a békés csillogás, a derű, amely szenvedélyesen és félig álmodik, a méhes meditációjának mediterrán nyugalma, az, hogy nem siet, ráér körülnézni, az örömet nem mohón nyeli le. De ezen a déli természetén túl és belül az életnek nem elementáris gyönyöre él, hanem az emberi szellem legmagasabb tulajdonságaiban kifinomodott orfikus tudás, a pillanat tudatos realitása, Platón, Anakreón, Epikurosz, Marcus Aurelius egysége, ideák, mámor, derű és bölcsesség. Szekszárdon ez egészen más, mint Gyöngyös vidékén, más, mint Egerben vagy Tokajban. Lehet élni bor nélkül? Lehet, de az egész feleannyit sem ér. A pálinkaivó népek soha nem érik el az örömmel ezt a fokát. A bor nem tartozik a létfenntartáshoz, és az benne a nagyszerű, hogy fölösleges és fontosabb, mint maga a dolog. Lehet élni jó lelkiismeret nélkül és tiszta kedély, békés erkölcs és csendes áhítat nélkül? Lehet, de az egész semmit sem ér. Nem marad más, mint az eszeveszett hajszáktól feldúlt szenvedélyek őrző farsangja. Az egyedül törvényes életrendnek a létért való küzdelmet fogadták el, és csak annak lehet komolysága, ami ide tartozik, ami én és érdek, előny és haszon. A bor a létért való küzdelmen kívül áll, mint a vallás és a művészet és a szépség.

Az Alföld borai könnyebbek és hígabbak, és ízekben nem olyan változatosan sokszerűek. A kecskeméti, a kiskőrösi, a Bács megyei borok és egyéb homokiak egyéni ragyogásban a hegyieket meg sem közelítik, inkább étkezéshez valók,

mint arra, hogy az ember azokat önmagukban igma az örökkévalóság tetszésére.

**

" Magyaroknak lenni annyit jelent, mint az öt génusz (dél, nyugat, észak, kelet, Erdély) világában egyensúlyt teremteni. És ez az egyensúly az, ami a történeti emlékezetünk szerint még senkiben sem valósult meg.[...]Magyar földön az egymáshoz tartozó öt elem, amely az egységet itt egyedül megteremti és megteremtheti, évszázadok folyamán nem vált egységgé. A génuszok, amelyek egymáshoz tartoztak és tartoznak, egymástól független életet élnek, egymást nem felismerve, egymással szemben ellenségesen, mindig egymástól elválasztva és külön. ... Az erők, ha hatásuk nem lehet pozitív, negatívvá lesznek, és nem egységet teremtenek, hanem felbomlást. A génusz másik oldala, hogy démon. A magyar nép életének irányítója történetének legnagyobb részében, kifelé is, de főképpen befelé démoni gyűlölködés volt. [...]Mert az itt élő ember legelső ösztönszerű mozdulata a magyarral szemben az elutasítás és a negatívum és a nem. [...]Az egységnek ez a hiánya akadályozta meg a népet nemcsak abban, hogy történeti céljait elérje, hanem abban is, hogy önmagában ...elviselhető életet éljen".

„...meg kell szabadulni attól a nyomasztó hazugságtól, hogy a világ első népe a magyar. Tudomásul kell venni, hogy ezt a felfogást nem a valóságérzék, hanem a valóságtól való félelem teremtette. Komolytalan az olyan dicsőségben való hit, amely nincsen másutt, mint a politikai ripacsok ripők szónoklataiban. Az uralom első feltétele az önuralom. A magyar ebben a percben jelentéktelen nemzetiségi államocská, amely makacsul ragaszkodik nem a létéhez, hanem vétkeihez, de a vétkeket eszeveszett gyűlölködésével nem más, hanem önmaga ellen követi el. [...] A megrendítő az, hogy éppen az olyan kis nemzetiség, mint amilyen a magyar, amelynek közvetlen létét fenyegetik, sem az egységet nem tudja önmagában megteremteni, sem a hasonló kis népekkel nem képes barátságban élni ...”

„Az egységnek ez a hiánya akadályozta meg a népet nemcsak abban, hogy történeti céljait elérje, hanem abban is, hogy önmagában, amennyiben egyéb körülmények megengedték volna, elviselhető életet éljen. Ez tette sorsában tehetetlenné és népében életképtelenné...[...] Az eredmény fantazma és irrealitás, nem tud különbséget tenni barát és ellenség között, és szeretetlenül eltaszítja azt, akit magához kéne ölelnie, és elárulja azt, akivel békében együtt kéne élnie. [...] Éppen ezért ezen a földön az igazi katasztrófákat nem az idegen hatalmak túlsúlya okozta nagy veszélyek idején, hanem kivétel nélkül mindig – a történeti veszélyek idején is, és akkor is, amikor ezek a veszélyek csökkentek, vagy egyáltalában nem fenyegettek – az itt élő emberek árulása egymás ellen. Dühödt szembenállás nem elsősorban kiváltságokért vagy életmentésből vagy vagyonért, hanem merő testvérgyűlöletből.”

<<<Vissza a tartalomjegyzékhez.

...

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
költésig hozzájárulás
kapcsolat

TARTALOM

1. oldal

próza, versek

Baranyi Ferenc: Az úr keserve
Cselényi Béla: délben mint varjú
Dobrosi Andrea:
Földdel takarsz...
Gereblyés László:
Munkanélküliek dala
Juhász Ferenc:
Az időbe-kötözött
Kajuk Gyula:
Ballada a tavalyi hóról
Nógrádi Gábor:
A jövő megsejtése
Ódor György: magyar-faragó
Ricza István: A harc vége
Rózsa András:
üzenet barátainak
Verasztó Antal: A szabóinas

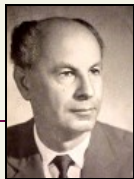
2. oldal

próza, versek

Bányai Tamás: A szemtanú
Bittner János: Madarak
Bodó Csiba Gizella: Köszönöm
Fetykó Judit: Hidegben
G. Ferenczy Hanna: Ködben
Gligorics Teru: Kisfiam
Horváth-Hoitsy Edit:
Sánta menüett
Kardos András: Kegyes család
Kaskötő István:
Miska bácsi megmagyarázza
Lelkes Miklós: Válság
Mentovics Éva:
A téli vad sóhaja
Sárközi László: Jajszó
Simonyi Imre: Négy verssor
T.Ágoston László:
Hadvezérek és próféták

3. oldal

Gereblyés László Munkanélküliek dala

A kedvünk régen elhagyott
a mosolyunk is elfagyott,
istenhitünk elfonnyadott
szerszámunk sutban sanyarog,

Munkát! Kenyeret!

Munkát! Kenyeret!

Ringy-rongy a göncünk, cafatos,
tőlünk a gazdag riadoz,
cipőnkől kandikál a láb,
nem mehet ez így már tovább!

Munkát! Kenyeret!

Munkát! Kenyeret!

Nől seregünk, mindegyre nő,
gyűlik a roppantó erő!
e rend ön-sírtját ássa meg,
temessük el hát, emberek!

Munkát! Kenyeret!

Munkát! Kenyeret!

Állunk a Hivatal előtt,
mely ellenséges, zord erőd.
Fagyoskodva és éhesen
szavunk ma faltörő leszen.

Munkát! Kenyeret!

Munkát! Kenyeret!

Fölöttünk röpcsik szállanak,
elénk rendőrök állanak!
közibénk spicli könyököl,
de öklünk sújt s a szó – pöröly:

Munkát! Kenyeret!

Munkát! Kenyeret!

Veszíthetünk?... Csak láncaink!
Hitvány, ki most is óva int!
Nekünk nem kegy, nem morzsa kell!
Szavunk, mint csóva száll ma fel!

Munkát! Kenyeret!

Munkát! Kenyeret!

1930. Megzenésítette: Szabó Ferenc

KÖNYVAJÁNLÓ

A

MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj útján
Kamarás Klára: Letenyeyi fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenádnál
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető művek

Bodó Csiba Gizella:
Válogatott versek
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly:
Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés

Ritka versek

Mozart-Lonczos Martin:
Moirák orsója
Baka István: Ingemet varrják
Bárdos László: Ennyi az este
Czégény Nagy Erzsébet: Krízis
Debreczeny György: és hallgat
Ketykó István:
Egy be nem tartott fogadalom
Kő-Szabó Imre: Elfelejtett ígéret
Lehoczki Károly: Látogatás
Péter Erika:
Nekrológ egy diófáért
Pethes Mária: Virrasztás
Varga Tibor: A hűség visszaránt
Végh Sándor: Téli madárjaj
Zsidov Magdolna:
Párbeszéd egy történetből

4. oldal elfeledettek

Gereblyés László
versek

5. oldal klasszikusaink

Mikes Kelemen
levelek, fordítások

6. oldal gondolatok

Marsovszky Magdolna:
„NEMZETEK EURÓPÁJA”

MEGJELENT
Kamarás Klára
Orchideák
és
Kutyául érzem magam
című gyűjteményes kötete.
Infó itt.

John Field
Divertissement
I. Pastorale.

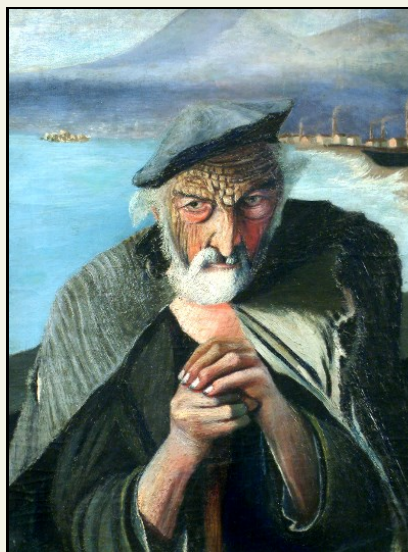
Baranyi Ferenc AZ ÚR KESERVE

Mindennek vége, nincs remény,
hiába fáradoztam,
a Föld nevű bolygó helyén
csupán maréknyi por van.
Pedig hat éjt és hat napot
azért gürcöltem egykor,
hogy majd a Föld s a csillagok
helyén sosem legyen por!

Az Ember volt a mindenem,
munkámnak dísz, éke,
s most jól kibabrált énvelem,
magát hidegre téve!
Elpusztította csillagát
és önmagát is egyben,
mindennek vége, nincs tovább,
kár volt kísérletezmem!

Galád, mihaszna angyalok,
naplopó, lusta népség!
A Földre nem vigyáztatok,
ki lesztek rúgva végképp!
Utatok zord pokolba visz,
hiába jaj, esengés,
Isten vagyok végtére is,
ki unja a Teremtést!

Csontváry Kosztka Tivadar: Öreg halász.

Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

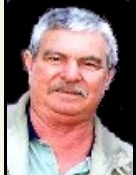
Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Barátok Verslista
Canadahun
Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhétathár
Irodalmi Epreskert
Irodalmi Rádió
Klubháló
Koday László
Magyar Elektronikus Könyvtár
Vox Libris

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Csiki András
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T. Agoston László
Váradi József

Naplók, jegyzetek. (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archivuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

Ricza István
A harc vége

Előbb-utóbb ki fog derülni, vége,
legyőzik úgyis őt, a nagy vezért.
A harcot elveszíti és ezért
a nép örülhet, újra szent a béke.

E szép napon ki győzi majd meg őket:
Bizony, mi tartozunk, fizetni kell!
Jön új tavasz megint, a mag kikel,
ha most bevetjük itt a harcmezőket.

Töretlenül, de szebb jövőt remélve
tekintgetünk mi jobbra-balra, bár
a húsról és a friss, meleg kenyérről

a gyermekünk, ha folyton arra vár,
kevés a pénz, leintjük, ezt ne kérje,
s a biztató szavunk se hallja már.

Cselényi Béla
délben mint varjú

délben mint varjú
lenézek emeletes ágyamról
nincs egy vízszintes sík
ahová leszállhatnék
könyvek és tárgyak
tértelen pózban
halmozódnak a szeméttel
mikor lesznek bár
fedelek közé rekesztett
naplóim könyvtári rendben
s mi lesz
másfél évtizede legépeletlen
de világháló előtti verseimmel
melyek úgy lapulnak valahol
mint '69-ben
a csak '70-ben előhívott
'68-as tekercs
leszálok végül
egyetlen barna fotelemre
nyújtózkodás
gyógyszerek
nyújtózkodás
kávéfőző híján
csuporral megyek a közértbe
automatától kunyerálni
három adag kávé
haza viszem
piros csuporban

Rózsa András
üzenet barátainknak

felborult a taliga
nem fuvaroz tovább a halál
a kutakodó pitymallat
a hóföregtegben rám talál

szólnék hogy élek
de minnek
az árokszélen dermedőt
úgysem érti meg

az éles penge más
hasít
az vitézkedhet
hajnalig

áhitat hallszik
ha szúr a tőr
annak fáj csak
kit meggyötör

parányi lék golyó nyomán
a vér rubinná alvad
az éjtől szabadulni
tetemként nincs hatalmad

ónreggelbe fullad a sötét
szétrajzik ki él még
nem látja hogy kíméletlen kora
kiszívta már minden reményét

(2013. január 14.)

Kajuk Gyula
Ballada a tavalvi hóról

Szűz liliomban kötésig gázoltam,
nem törődtem a letiport virággal,
szembeszegültem a nagyvilággal,
és lám, lázadásom elmúlt hasztalan.

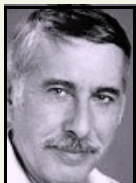
Markoltam hajdan mindenből jó sokat,
mára kihullott minden a kezemből,
beigazolván a zordon jósokat.

Mohón habzsoltam ételt, s éveket;
nem érdekelt, hogy milyen gyorsan telnek,
ma megrezzenek, ha gýászról énekelnek.

A bölcs véneknél is okosabb voltam,
ám hibáimból soha nem tanultam,

mint az alamizsnát
megmosolyognak
bevágom magam
a barna fotelbe
és akkor eloszlik a depresszió
leszárad rólam a csügedt letargia
vetíték
jön '69 nyara
papírból vágok ki
csápoló kezét

Budapest, 2012. V. 31.

Ódor György
magyar-faragó

katonák jönnek, bohóchalál arat
szvasztikaárnyak az öreg ház falán
zsidót, cigányt belőlem anyám farag
sötét szellem ezért ma is rám talál
bűzös döngkutat köpnek fel az égre
őstavakból hímzett sárga csillagot
jó magyarnak lenni ugyan mi végre
ha lengyel, tót, oláh is alig vagyok
ha a zsidó lassan ürül belőlem
romának születni meg nem ildomos
zsúfolt vagonok járnak körbe-körbe
a rozsdás sín belső éle kikopott
az utcát nézegetik a turisták
fahortykat és kőwassalberteket
a titokban elkészített új listát
rólad, rólam, hiszen bárkiről lehet
milyen ország ez, ahol szögesdróttal
kerítenek védtelen embereket
anyám, anyám, kérlek faragd le rólam
azt, mivel e hitvány világ beszegett

Juhász Ferenc
AZ IDŐBE-KÖTÖZÖTT

Szép vagyok, mint egy csikóhal,
ágaskodok büszke szóval,
gyémánt-ragyogással függve
égek az Időbe kötve.

Ágaskodok kristály-szóval,
fejemen gyémánt-sarlóval,
ragyogva sötétfehéren
állván az Idő Terében.

Gyémánt-csődörccsikófejű,

maradtam műveletlen, tudatlan tahó...
Mondjátok, hova tűnt a tavalyi hó?

Nógrádi Gábor
A JÖVŐ MEGSEJTÉSE

Húsát eszem azoknak,
aki felindítottak.
Akikből ég mellére hágtam
megtépve, -törve testüket
a hétköznapi pusztulásban.

Beroggyant arcukat lenyúzó,
kehes mellükbe marok ujjal,
s összevigyorgunk kocsma mélyén,
kocsma mélyén és állomáson,
tudatlanságuk történelmi
csillaggá szikárult mezőin.

De jaj, ahogy széttépem őket
tehetetlen fogaskerékként,
és ahogy vállon veregetnek,
elébe italt, ételt tesznek,
arcomban az arcukat látják
– hiszen a húsukból zabáltam! –,
jó dózsgyörgyök, mit se bánják.

Mígnem ülök majd asztaluknál,
dalolhatnak, s csak böffenek.
Összevillannak – hiába futnál –,
fölríadtak, fölmetszenek.

1968

Verasztó Antal
A SZABÓINAS

Derűs és művészi oldalát mutatta a nekikékült
kőkenyebokrok mellett, ahol azért bóklásztunk, mert azt hitte
emlékszik a régi gyalogösvényre, melynek valahol itt kellene
bujkálnia a fák között. Tulajdonképpen a gyermekkorát
kereste. A mesebeli szegénységbe, ahol – apja szerint –
mindenki saját erőből lett senki, Komlóson született bele.

János olyan szellemi útravalóval érkezett e világra, amivel
el kellett számolnia. Ezért lángoló hajnali egeket, öreg
roskátag tanyákat, alföldi tájakat és ki tudja még mi mindent
festett maga köré szaporodó képeire.

tovább>>>

kristálysarló-kérdőjelű,
gyöngykacs-csigaház menetű
sarló-szív: a gyémánt-betű

áll az Idő Ósvizében!
Óshínár-igézetében!
Vad csikószemem úgy ragyog,
mint az őstűzpont-csillagok.

Aranygömb, kis gyász-sarlóval,
nézek emberszem-sikollyal
benned: köröttem örvénylő
zöld-rengésű Halál-Idő.

Lebegvén a Halál-térben,
a Gyásztalan Mindenségben,
csikófejem rászoritva
Istenem: Óscsillagodra.

Csikóarcom, a gyémánt-kő
csiszolatú király-sírkő
odaszoritva Szívedhez!
Véres Könyörületedhez!

Dobrosi Andrea
Földdel takarsz...

Hogy én látom a napot, te élvezed.
A fénytükör hozzád ért, lefékezett.
Tudom, pisszegnének terem trolljai:
sírní késő, a bánat öl... Valami
mégis mozgat előre, egy misztikum,
a titok, s hozzád vezet. Csakhogy kihunyt
a láng, a csóva, csikk maradt, mi égett...
Nélküled hamu vagyok, nem igézet
fellegen. Ideleenn sötét mágia
leng be, leperreg búcsú, haláli a
magány itt. Regélj nekem, regélj reményt,
mi dalt súg, Isten ajkán refrén legyél,
hadd dúdolhassam a neved: angyalarc.
A mennybe szállnék, de te földdel takarsz.

a vendég

Csontváry Kosztka Tivadar
festőművész

Következő oldal>>>

**Sárközi László
Jajszó**

*(vers a versben)
Diósi Ágnesnek*

És kitalálom új, saját kis világom;
gyűlöltem... s nem győzhettem le a véretem:
szíven mart a szégyen. Most hát ki kiáltom!:

Fekete szemem könny, mint sötét hold ragyog
mert cigány vagyok, mert magyar vagyok
mert két kardot hordok és emberléptemet
végzetem vezérli, míg porrá hamvadok.

Bárhol e világon a MÁS: baja tenger;
titkon, fű alatt ősi állatvágók
sértik méltóságát s döfik villa-szemmel!

Cseppenként szívárogoz erőm, csak kis álmok
tartanak meg, a pengék húsba vájnak;
hazám idegen, nyesné vézna szárnyam:
szabad akarat s vágy; élni mint sirályok.

1933-2007

**G. Ferenczy Hanna
KÖDBEN**

Kócos verébhád ül a bozóton
elmosódnak a fák kontúrjai
vörösén izzik a télvégi nap.

A lét tetőtlen, nincsen még alap
az űrben csak az őskáosz lebeg
ködtenger hömpölyög most Pest-Budán.

- Hajh hó, hogy ez micsoda délután ! -
ujjongok fenn a Szabadsághegyen,
alattam köd és fölöttem semmi.

Jó néha a kettő közt lebegni
és képzelni, hogy ez az ősi nemlét -
nincsenek lények, növények, hangyák

**Lelkes Miklós
Válság**

Németh Dezsőnek

Gondolj arra: mikor Kirakat zengett
Bécsben, Párizsban, Londonban, s merengett
önhitt polgár a díszfás sétatéren,
s New Yorkban, felhőkarcolók tövében,
akkor azt hitted még, hogy rendben minden.
A régi Kór ott volt már, kitekintsen
a Társadalom testéből, és várta:
kiket feszíthet majd a keresztfára.
Muzsikás szalag szállt még, zászló lengett,
s a szónok-maszlag nagy tapsot teremtett,
de közben Mammon óriási szája
tágabbra nyílt, és gyorsabban zabálta
mit addig is, de már más méretekben,
s kegyetlenként is még kegyetlenebben,
emberek húsát, csontját, vágját, álmát
(e veszélyt csak vörös eszmék találták
ki másoknak, - s nincs benne igaz, semmi?
Múltbeli rossz szokott jelenné lenni!)

teljes szöveg>>>

**Kaskötő István
Miska bácsi megmagyarazza**

Újsághír: Szaporodnak a politikai pártok...

Majd én megmagyarázom neked Öcsém, mert látom,
hogy fel nem foghatod azzal a nagy művelt eszeddel... Ez úgy
van, mint mikor az én Édesanyám, az Isten nyugosztalja –
kenyérsütéskor a vakarékából kiscipót sütött, nekem meg
Sándor bátyámnak. Pöttöm gyerekek voltunk, emlékszem,
igen csak örültünk a sajátnak. Nyáridőben, reggelente, ha jó
idő volt, kihajtottam Sütő szomszéd malacait az éraljára
legelni... Az volt nekem az első igazi állásom... Édesanyám
betette a kiscipót az iskolás tarisznyába, aztán mentem,
bajlódtam a disznókkal, mert szanaszét futottak, amerre az
édes eper terült a fák alatt. Volt nekem egy kis bugylibicskám
s mikor aztán a malacok nekiláttak, jómagam is leültem

ember sincs, csak amőbák, plazmák
áramlanak és osztódnak a mélyben,
a kezdetleges moszatok alatt.

Csend van, a cápa nem űz kishalat
a farkas nem les őzgidára -
s még nincsen ma és nincsen holnap

az emberek még nem loholnak,
idő és tér még nincs felmérve,
s még nincs fogalom: enyém, tiéd -

nincs még aki támad, s így az sincs ki véd,
csak ősi csend van és ősi béke
és embert vajúdó ősi nemlét.

Ó, ha a lét most tárná keblét,
hogyan lehetne mindent újrakezdeni
jobbat a jobbnál, szebbet a szebbnél...

hogyan nevedhez, Ember, méltóbb lehetnél...

T. Ágoston László
Hadvezérek és próféták

Uzzijjá király halálának évében történt, hogy Amóc fia, Ézsaiás színről színre meglátta az Egek Urát, és nagyon megijedt, mert tudta, hogy aki Őt látja, annak meg kell halnia. Magas trónon ült Izráel Istene, és szeráfok álltak mellette. Egyikük hangos szóval így kiáltott: „Szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!” Mire Ézsaiás a fejéhez kapott: „Jaj nekem! Elveszttem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Láttam a Királyt, a Seregek Urát!” Erre az egyik szeráf fogóval parazsat vett le az oltárról, és Ézsaiás szájához érintette. „Íme, ez megérintette ajkadat, bűnöd el van véve, vétked megbocsátva.” Aztán maga az Úr szólt hozzá.

– Kit küldjek el, ki megy el követségünkben?

– Itt vagyok, engem küldj! – állt elé Ézsaiás.

– Hát menj, és mondd meg a népnek – döngött Isten hangja – hogy hallván halljatok, de ne értsetek, látván lássatok, de ne ismerjétek! Tedd kövérré a nép szívét, tedd süketé a fülét, és kösd be a szemét, hogy ne lásson, ne halljon, ne értsen, és megtérve ne gyógyuljon!

– Meddig tart ez, Uram? – kérdezte aggódva a próféta.

tovább>>>

früstsököl. Három felé vágtam a kiscipót, egyik volt a kenyér, a másik a szalonna a harmadik meg a hagyma. Mint ahogy az Édesapámtól láttam, gyakoroltam egy kézben tartani mind a hármat, emberesen... mondom én neked Öcsém, ha egy kicsinység becsuktam a szemem, bizisten éreztem a füstölt szalonna ízét a számban. Olyan volt az, mint az igazi. Szegény Édesanyám meghalt huszonnégyben, nem süttött azóta nekem kiscipót senki...

- Igyál még egy pohárral Öcsém, segít tisztán látni. - Isten, Isten... azt kérdezted az előbb, hogy minek nekünk még egy magyar egyesület? Hát olyan az nekem, mint az Édesanyám kiscipója...

Csak az enyém senki másé... Én vagyok az elnök, Balázs Jani komám meg a pénztáros. Úgy is mindig a pénzről beszél, talán mert sose volt neki... az az ő kiscipója. Ne hánytorgasd Te azt fel nekem, hogy még egy magyar egyesület, még egy magyar egyesület... Jó magyar szokás ez fiam. Van jegyzőkönyvünk, meg pecsétünk, a Weiss úr csinálta a Men sztritten négyötvenért. Gyűlésezünk minden héten a komával, aztán megtárgyaljuk a magyar ügyet... Nem széthúzás ez Öcsém, hanem.. hát kiscipó.

Így tán megérted.

Kifogytunk már a nevekből, oszt csak úgy hívjuk, hogy a vankuveri Mégegy Magyar Egyesület... kenyér, füstölt szalonna, hagyma meg minden más...

Vancouver, 1982.

Horváth-Hoitsy Edit
SÁNTA MENÜETT

1929-2007

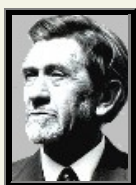
Még lombos a park: arany-ősz odakint.
A zárt üvegen beköszön, betekint.
Fény-lepkék fémes tánca a falon.
Itt: altató, maradék-nyugalom.
Sárga fajanszon vérzett el a hajnal.
Fenn kölcsönzött tej-kékség. Mennyezet.
Csoportos sóhaj száll – keserves kardal:
ősz szonáta. Sánta menüett.
Feszített húr peng. Zúgnak műszerek.

Arany-ősz jár kint. Langy, mediterrán.
De hullnia kell –, sejt s készül a lomb.
Csendes drámák a rejtett kínok alján:
csak gyűl az adat, (bűnlajstrom) a kórlapodon.
Ez kendőzetlen, ez szikár valóság:
zsigeri mélyből jön a fájdalom,
s leküzdhetetlen, ősi, vad szorongás.

Milliméternyi tű: kapilláris, hegyes,
véred csapolják kis hajszálcsövek,
állványon ampullák derékhada.
Monitor villan – mátrix –, zöld jelek:
fura, zegzugos sík-hullám s kusza
drótok a testen... Kúszik a katéter.

Kegyес csalás

Ne légy szomorú Kedves!
A búcsú amúgy is a fájdalom gyermeke,
hagyni cseperedni bánatba borulva,
halálos ítéletem!
Mosolyod ereje derítse ajkad vonalát,
tekints könnyező szemeddel most
hazugan! Kegyes a család.
Tudod, visszajövök!
Nincsen erő, sem akadály,
újra és újra rohanok hozzád,
hiszen tudom, te vagy, aki vársz!
Messze keletről, ha szél simogat,
- benne a vágyó gondolatom -
nálad időzik!
Emeld rám tekinteted, feledve a bút,
hadd vigyem útravalóul,
könnyes-mosolyú
szemedet.

Simonyi Imre
NÉG Y V E R S S O R

1920-1994

Elfogy az élet részletekben
ma a hit holnap a remény
s holnapután tán meg se születhet
ez a négysoros költemény.

Bittner János
M A D A R A K

A fekete madár

A munkából jöttem kicsit feszülten,
az évnek legsötétebb napja volt.
A pesti rakaprtón dugóban ültem,
az ingerültség csontomig hatolt,

Átvillant rajtam, hogy meg sem születtem,
és máris fáj, hogy nem ismertelek.
Az égbolt rámszakadt a Parlamentnél,
a túlparton fénylett a várnegyed.

Üszkös hamúvá égtél el karomban,
mint tél végén a dunaparti nád,
és megmérgeztelek, akár a gomba,
tudtam, ha fájna, akkor mondanád...

Látod, szitokszó hagyja el az ajkam,
elfolytak mind a szerelmes szavak.

Kinn tág azúr. Ragyog; Csillog az éter,
kering, zsong, ünnepel a szépség...
Nem bővöl el. – Minek? – Ez is múlandó...
Csak próza az, miután vágysz, halandó.
Hűtlen barát. Hogy' is hívták?
Egészség.

Csontváry Kosztka Tivadar: Tengerparti város.

Gligorics Teru
Kisfiam

Ágyú robban, a vár ledől,
(Szaladj, kisfiam!)
A föld a pokollal egybenőtt,
Mehalt a tegnapi és nincs jövő,
A világra borult a szemfödő...
(Mi lesz, kisfiam?)

Sok van, de soha nem elég,
(Baj lesz, kisfiam...)
A vágy ég, s a lelkünk vele ég,
S bár tiltjuk azt, amit nem szabad,
Lopjuk, ha a föld másnak ad,
(Sírjál, kisfiam!)

Szétmorzsoljuk a láncokat!
(Ürügy, kisfiam!)
Raboskodtak ott már sokat,
S bár király a vajda nem lehet,
Pásztorkodhat a nép felett...
(Nevess, kisfiam)

Indul a bátor katona,
(Elmész, kisfiam?)
Reszket érte az otthona,
Míg szívet buzdít a hadvezér.
Mít fizetünk mi majd ezért?
(Ne menj, kisfiam!!!)

Élesítik a kardokat,
(Végünk, kisfiam...)
Kelet nyelére markot ad,
S a homokra ömlik mind a vér...
Nem baj, fő a nagy órabér...
(Vérdíj, kisfiam...)

Ásó kopog a sírodon,

Látod, most az kell, hogy a szám harapjam,
a szárnyam tollai is hullanak,

mert összetört az élet ócska tükre,
és nincs esélyem összerakni már.
Mert fölesküdtem a leírt betűkre,
mert azt látom, hogy nincs törvény, szabály.

Ömlött a zápor, csillogott a híd,
az úton piszkos szürke tócsák álltak,
riadtan néztem szárnycsapásait
fejem felett egy verdeső madárnak.

A fehér madár

A munkából jöttem kicsit feszülten,
az évnek legsötétebb napja volt.
A pesti rakaprtan dugóban ültem,
az ingerültség csontomig hatolt,

De átvillant rajtam, hogy megszülettél,
s megadatott, hogy megismertelek.
Az ég mosolygott rám a Parlamentnél,
a túlparton fénylett a várnegyed.

Elképzeltem, hogy úgy hajlok karodba,
mint tél végén a Duna-parti nád,
ilyen lehet, akinek nincsen gondja,
de hogyha lenne, te megoldanád...

Látod, mi furcsa szó hagyja el ajkam:
már majdnem giccses szerelmes szavak.
Látod, most az kell, hogy a szám harapjam,
a végén még a könnyek hullanak,

mert összetört az élet görbe tükre,
a sötét múltat nem mutatja már.
Mert fölesküdtem a leírt betűkre,
nem irányíthat törvény és szabály.

Ömlött a zápor, csillogott a híd,
az úton a kocsik már vízben álltak.
Ahogy felnéztem, szárnycsapásait
láttam egy felszálló fehér madárnak.

Bodó Csiba Gizella
Köszönöm

(Egy elfelejtett vers)

Köszönöm, hogy fogod a kezem,
Már nem ellenkezem!
Ó Uram, vagy süket voltam,
Vagy féltem a hangtól,
Magzat-angyalaid

(Ne félj, kisfiam)
Dübörgését majd megszokom,
Valahol távol mennydörög,
Vagy Isten az, aki felhörög?
(Aludj, kisfiam...)

Mentovics Éva
A téli vad sóhaja

Megjött a tél, hisz itt a jel,
nem esti szellő ringat el,
süvít a szél, a zord rokon,
vágtazik bérceken, dombokokon,

s már hófelhőkkel álmodik,
mit vad kacajjal ránk borít.
Kopár a bükk, az orgona,
s a téli szélnek zord foga

harapja, nyúzza, tépdési...
s az őz mamáját kérdezi:
- A holdfény járta réteken
még lesz-e néhol élelem?

Tudni még nem, csak sejteni,
- a vad nyomát sem rejtheti -
hóvihar jó, mely fogva tart,
mely elfed minden rőt avart.

Nem lesz majd lomb, hol alhatunk,
már zúzmara a paplanunk,
s ha szökkenünk majd délcegen
a fehér kucsmás bérceken,

már minden léptünk ott marad
a fényét hintő Hold alatt,
mert szunyad már a fényes ősz,
és hajnalonként dér esőz,

meg kristályfényű hó kering
a tisztás körül, hol megint
majd minden zajra felriad
az ébren alvó esti vad.

2009.10.27.

Bányai Tamás
A szemtanú

Amikor a műtétet követően Hapura szeméről levették a
kötést, döbbenettel vegyes öröm lett rajta úrrá. Látott!

Elküldtem magamtól!
Hányszor elestem,
Szárnyaim lenyestem,
Hogy szállni se tudjak,
Bizonytalanul néztem
Elébe válaszútnak
Válaszra várva,
De hang nem ért el fülemhez,
Kezem nem fogta senki,
Indultam, gyakran
Semmibe menni,
Pedig szóltál, szólítottál,
Korlátot élém azért állítottál,
Hogy Magad felé tereljél,
Hogy az útra segítsd lábam,
Hogy magam megtaláljam.
Magamban lelkem
Csendes békéjét, hogy
Áldjam a lét
Gyönyörű törvényét:
Hogy csak azt kell tennem,
Ami a küldetésem;
Csak emberként élni,
Nem hibázni,
Igaz úton járni,
Koldusra vigyázni,
Felnőni fákhhoz,
Térdelni virághoz,
Akaratod gyümölcséhez,
A harmóniához!

1999. március 30

Harmincegy, vakságban eltöltött év után életében először látott. Eleinte csak homályosan derengett valami a szeme előtt, nehezen átlátható sűrű ködfátyol, amely két-három perc alatt eloszlott, mintha heves szél tépné szájlaira és sodorná a messzeségbe. Aztán meglátta, kristálytisztán, élesen, minden vonását aprólékosan kivehetően a rámosolygó arcot. Szótlan csodálkozással nézte, miközben máris azon töprengett, vajon szép-e.

Az ápolónő fiatal volt, huszonvalahány éves. Ébenfekete haja fiúsrá nyírva, festetlen, kissé kerekded arcának enyhén sárgás színű bőre ráncatlan, ajkai húsosak, mélyen ülő sötét szemeiben életigenlés csillog. De vajon szép-e?

[tovább>>>](#)

Fetykó Judit
Hidegben

Olyan ez, mint eddig bármely éjszaka,
mióta ember van a földön?..
Mélykék égen ridegen szikrázó csillagok,
s lenn életek.
Nyugszik, hallgat a fagyos föld,
csitul a város, nyugodni tér.
Rideg mezőkön minden megszokott
téli csendben húzza meg magát.

[Következő oldal>>>](#)

Pethes Mária
Virrasztás

A fájdalom kálváriáján szótagokra hullik a lélek,
zörgő mássalhangzók közé lágy magánhangzót
ígér és verssorral kecsgetti az árva gondolatot.
Mint becézés nélkül maradt gyermek szenvedsz,
mire rájössz, már senkinek nem akarsz semmit

bizonyítani. Többször esesel, aztán csak állsz,
homlokodon gyászok jelével, szíveden mégis
kibomlik a közöny elleni kiáltvány. Látod a zászlót
magasan lobogni a gyűlölködők kezében. A táj
fölött döbrent szobrok virrasztanak. Társtalan

madár árnyéka csúszkál a jégen. Utcalámpafény
szeleteli az aszfaltot. Az éjszaka dühödten akasztja
a fekete filc égre a holdat. Elolvadnak a hazavezető
nyomok. Roppant hídként Isten komor szakadéka fölé
hajolsz. Nyugodtan átgyalognak rajtad a hétköznapok.

Debreczeny György
és hallgat

nincs szükség pokolgépre
itt Európában
szavakkal ölünk
ó pszichodramatikus
megbocsátás

csak úgy lehet
ahogy van
ölelő hídkarokban
de a híd
nem köt össze semmit semmivel

pedig ki lehetne kötni
de már part sincs
és hallgat a tenger

Kő-Szabó Imre
Elfelejtett ígéret

Az ablak függönye mögül, a résen besütött a reggeli nap.
Egészen világossá vált a szoba. Fehér Lajos, ez a huszonöt év
körüli srác először az alvó lányra pillantott. Eszébe jutott a
tegnap esti buli. Aztán az a tény, hogy a lány különösebb
unszolás nélkül, követte őt ide. Nem akarta felébreszteni, de
mozdulatára a lány is felkönyökölt az ágyban. Egymásra
tekintettek, első pillanatban mind a ketten szótlankok
maradtak. Kissé zavarban is voltak, hiszen ez volt az első
közös ébredésük. Aztán a zavartságon túltették magukat. A
fiú megölelte a lányt. Érezte testének melegét. Átfutott rajta a
tegnap esti és éjszakai élmények sora. Öröm töltötte el,
valami különös érzés még ezen kívül, de hogy ez mi, erre nem
tudott magyarázatot adni.

Irén kék szemébe nézett. Ennek a tizenhat éves, gimista
lánynak, izzott a tekintete, melyet erőteljesen aláhúzott
formás, szabadon hagyott mellei.

tovább>>>

Péter Erika
NEKROLÓG EGY DIÓFÁÉRT

Hiányzol.
Ott által kortalan,
ősz végén
szürkén, lombtalan,
seszínű
panelházak közt,
szeretet-
szomjasan.

Hallottam
fűrésznek zaját,
test-törzsed
hulló robaját.
Alattad
az avar nyögte
búcsúzó
sóhaját.

Czégény Nagy Erzsébet Krisis

Megfeszült szürke
vásznon az ég.
Sírósak a nappalok.
Már untig elég a
szomorú szemű
házak látványa.

Hiányzol.

Megrekedt vágyak
ülnek porosodó
kereveten.
Ablaküvegen percek
peregnek.

Felvillan arcod.
Szemed tükör.
Állok benne, mint
kietlen pusztaságban
egy gémeskút.
Merítenék magamból
hitet a holnaphoz, de
túl nagy a mélység.
Várlak, hogy megtegyed
velem ezt az utat.
Nem akárcik. Téged.
Az egyetlen, akivel
érdemes.

Mélységből magasság.
Föld alól csillagokba
haladnék, de meredek
sziklafalon nincs nyoma
kapaszkodónak.

Mondják: a létra bennünk van.

/Értelmetlen világunkban
meg tudom-e mászni
egymagam?/

Tegnap még
srácok öleltek,
zöld diót
ágadról vertek.
Csavargók
árnyas ölednek
hűsében
heverték.

Keresnek!
Fekete rigók!
Madarak!
Fészket kutatók!

Csonthéjad
rejtett termését
csókolni
akarók.

Lehattél volna
tudás almafája,
Hippokratésznak
óriás platánja,
Tessedik akáca,
szerelmes Árgyélus
tölgyfa-koronája!
Lehattél volna!

Diófa voltál.
Most üres a helyed.
Fűrészpor takarja
haldokló gyökered.
Mi lesz majd belőled?
Koporsó vagy oltár?
Én köszönöm neked,
hogy diófa voltál...

Lehoczki Károly Látogatás

Maga a látogatás alig tartott öt percnél tovább, de később, otthon a díványon ülve, hosszan elmerülten nézte a könyvespolcot, vagy inkább valamit mögötte, a falon is túl, azután kis fejmozdítással az ablakon át a szemben lévő házat, amint a késődélutáni nap leereszkedik mögé, elvesznek lassan a részletei és szürke tömbbé olvad össze az udvari fákkal, s hol itt a szobában volt, ahol igazában tartózkodott, hol benn a kórházban, ahová a munkája vitte délután, s befejezve azt úgy döntött, felugrik az egyik osztályra, meglátogatni az idős, ismerős asszonyt, ha csak pár percre is, mégis hadd lássa, mint alakul az állapota, elég súlyos állítólag, hátha javult valamennyit, biztosan neki is örömet szerez ezzel, hol meg egészen messze kalandozott, időben, térben, mintha éppenséggel a közelgő alkonyatban röpködő vadgalambok egyike lenne és szabadon csaponghatna ide-oda, sőt, nem is vadgalamb, inkább valami csoda-lény, amely hol itt, hol ott

Varga Tibor
A hűség visszaránt

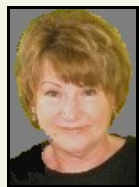
Kilépni szépen önmagamból,
elhagyni múltam rácsait,
börtönömben megannyi vad tor
emléke nyugóz magamhoz itt,

s e parányi planéta-röghöz,
mely némán száguld át az űrön,
de míg bent valami szív dörömböz,
e rabságot el kell túrnóm.

Vágyom magamból kiszakadni,
suhanni fönn csak súlytalan,
hol senki nem tud lelkembe marni,
hol egyedül se vagyok magam,

Elszökni messze, túl a galaktikán,
azon is túl, egész az Istenig,
akihez felzeng minden imám,
s nem válaszol, nem segít.

Ámde a hűség visszaránt,
maradnom kell már örökre, sírván,
mint az ebnek, ki gazdája sírján
várta be csendben a halált.

Zsidov Magdolna
Párbeszéd egy történetből

- Mit mond, még hogy ön író? – kérdezte a férfi. Arcát a kétkedés fantomja takarta be: borzasztó hiba, de ki nem nézi ebből a nőből, hogy író. Azt, hogy igazán mit néz ki belőle, nem tudja. Vagyis tudja, de az nem a fejére szorítkozik. Kinézni valakiből valamit, az egészen más, olyasmi, amire a pszichológusok, esetleg az írók kapnak képesítést. Hogy ez a nő kapott-e képesítést a letapogatásra, arról egyáltalán nincs meggyőződve.

- Talán nem hiszi el, vagy nem nézi ki belőlem? – fíntorodott el a nő. Átkozottul unta már, hogy annyian rákérdéznek, mintha arcátlanság lenne az írás. Legjobban az a gondolat húzta fel, esetleg csak róla nehéz elképzelni, hogy író. Vigasztalta magát, ettől függetlenül aggódott, legalább

tűnik fel, vagy jelenik meg egyszerre több helyen is, így jöttek-mentek agyában az emlékképek s volt egyszerre fiatal s már majdnem vén, olyan vén, mint amilyen vénnek hirtelen érezte magát a kanapén gubbasztva, merengve.

tovább>>>

Bárdos László
Ennyi az este

Üveg csattanása, hangok élei:
már semmilyen utat nem ismerek.
Egy-két lépés még a köveken,
vagy csak képzelgés ez is? Akkor tehát
tenyeret, talpat horzsoló kapaszkodás
valami kötélén fölfelé
a percek csomóin újabb percekig,
próbálgatva még az ugrás lendületét,
s lesve a fény – valami gyertyaláng – felbukkanását.
Vagy még kevesebb. Összeszorult szobabelső,
nem ad teret lépésnek, lendületnek,
ugrásról, fényről mit se tud. Annál többet
a véreztető kapaszkodásról.
Ennyi az este.

Végh Sándor
Téli madárjaj

A fagyban, ha van
egy utolsó pillanat
- és van-,
egy halovány gondolat,
mely élet-közeli sutaság,
végső jajkiáltás, halandóság,
amely süket fülekre talál.

Remény és tavasz, ha van,
fagyott, csúszós köveken
ébred a kétség és gyötrelmem?
- és van -,
álmodó szépség meg egy villanás,
a hajnal már vágyakozás,
s újra halljuk a tavaszi madárfütty
dallamát.

beszélgetnének vele a kételkedők, akkor biztosan jobban hinnének neki. De nem, azt nem, mintha megelégednének azzal, hogy kételkedhetnek.

tovább>>>

Albert-Lőrincz Márton
Moirák orsója

orsók padlója tenyerem
Moirák orsóját pörgetem
tekergődzik a végtelen fonál
az utolsó kívánságig (hol van?)

ezüstbe villan a fonál
napsugáron és hajfonaton
és ujjaimra rátekeredik
egyenként minden rajta gyűl
először az ég felé bökő
hüvelykujjamra kúszik fel,
a nyertes jelére (ahogy mutogatják)
s hogy gyarlóságom ne múljon el
a mutatóra is szemet vet
(amelyikkel megintek olykor
vagy mutatom az utat: előre
ez a ránk szabott parancs erénye)
és rátekeredik a huncut középsőre
(amelyikkel szoktam üzenni
a nálam hitványabb néembernek)
és gyűrűm mellé is a gyűrűsre
(emlékeztet hogy el vagyok jegyezve
borúra derűre örökre)
csak a legkisebb ujj marad ki
az ártatlan kicsi és gyenge
mintha semmiről nem tehetne

így szorgoskodik az ember
él bízik bizakodik remél
és nincs (miért nincs) ideje törődni
a sorsot szövő tündérekkel
én sem tudom hármójuk közül
ki melyik ujjamra vetette
ki végtelen fonalhálóját
és meddig titkolják előlem?

Baka István
Ingemet varrják

A zivatar ezernyi tűje
kihímezi a réteket.
Kinek készítik e palástot -
elhagyja Isten az eget?

Vagy sebet ütnek, s nemsokára
ezer pipacsból vérzik el
a táj? Ki öleti virágba
viharak sortüzeivel?

Tű szaporáz – ingemet varrják;
golyó kopog – gyilkoltatom.
De csontjaimnál is fehérebb
esők mosdatta holnapom.

Ketykó István
Egy be nem tartott fogadalom

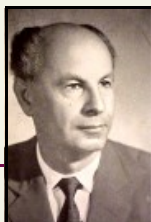
Megfogadtam : ma éjjel nem alszom-
hazamegyek Szügybe; nyikordul a kiskapu
makacs szelek borzolják hajam
óvatosan osonok, mint róka a kertek alatt,
hátha anyám szobájában még füstöl
a petróleumlámpa - - -
Ül feketében az asztalnál s értem imádkozik
benézek a kisablakon; megkoccintom az üveget
halkan , hogy meg ne ijedjen.
- Te vagy fiam...?
Ágyam már megvetve, mintha évek óta
várt volna anyám,
mert mindig várt türelmesen - - -
Behorpadt már a föld is sírján
s fáznak csontjai a mélyben
betakarom jó melegen
a lámpát elfújom s hajnalban csörgőóra ébreszt - - -
Párnámon ezer ránc bizonyítja:
ma éjjel sem mentem haza ...

Balassagyarmat, 1980. április 23.

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevésbé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Gereblyés László

1904-1968

PERORATIO

(Ézsaiás X.)

Költő, ne játssz most hímes, szép szavakkal,
új harci dalt áhít a szomjú nép
és szózatot, mely lásd, szívekbe tép,
és új Istent, szabad jövőt magasztal.

Próféta légy most, szüntelen haraggal
verd, verd a néped igazabb felé,
s ne féld a törvényt, mely nem Istené,
méreg-fogával bármiképp harapdal

Sok ostoba, gonosz, veséig álnok...
Mert te, ki tűzzel, daccal prédikálot:
a végítélet napja eljövend,

S jaj lesz tinéktek, kik elragadtátok
szegény javát, hiába szórt ez átkot, –
Költő, te léssz néped szemébe szent.

1925

PANTHA RHEI

Nézd szomorún és szürkén hömpölyög a víz!
(nincs több szabadnapunk, elfolyt már mind a tíz!)

Rezzen a tükre most is szakadatlanúl!
(rezzen a lelkünk, mint a gyöngö-gyáva nyúl!)

Nézd az esőt! oly ősziiesen szemetell!
(és lásd, a lábunk hősiiesen menetell)

Csak egy-két csónak csúszik a vizen tova!
(csak egy-két óra... s jó robot-napok sora!)

HIVATALNOKOK

„Urak” vagytok és vacogtok elsején,
akár a koldus hűvös estelen,
kegyelmet esdetek régóta már
s csak egy taszítás! Elnyel a verem,
melynek falán torz hieroglifák,
és süppedős iszap van fenekén!
belévilágít olykor álmotok,
ó, idehull a millió szegény.

„Urak” vagytok! s a szolga nem sűrög
ura előtt, ha nem nagyon muszáj,
s ti tülekedtek szemérmetlenül,
hogy kezetekbe érjen az uszály!
ha néha rátok pislant a Vezér,
nincs boldogabb a földön nálatok!
s ha néha-néha felsőbb hely szabad,
úgy marakodtok, mint az állatok!

1932

ÜZENET

Hát vágják testem négyfelé
húzzák karóba fejemet,
vessék koszos ebek elé
a szívemet, a nyelvemet,

De elnémulni nem tudok,
de mint kereplő perelek!
ameddig szerteszt a szenny
füvekként sarjad, emberek!

Míg csak az üszkös Dél felől
sóhaj riongat: nincs kenyér!
nincsen nyugalmunk, nincs gunyánk,
és kalyibánkon nincs fedél.

KÖVIRÓZSA

feleségemnek

Anyád sem ismer igazán,
Csak én tudom: ki vagy! –
Ó, kövirózsa-lény, neked
Nem árt se szél, se fagy.

Iromba, vad sziklák tövén
Életed nesztelen;
Elhúz a vész fejed felett,
Bár küzdöl, kedvesem.

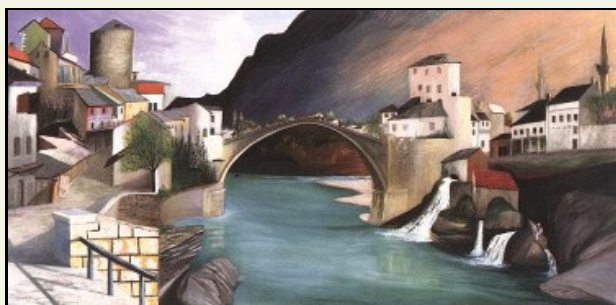
Párizs, 1939. szeptember

VALLOMÁS – A HAZÁNAK

Mikor hamisnak tűntél
akkor is
mikor rajtam derültél
akkor is
mikor zárkába tettél
akkor is
mikor húsból szeltél
akkor is
mikor követ vetettél
akkor is
amikor arcomba vertél
akkor is
amikor kivetettél
akkor is
amikor már feledtél
akkor is
meg-megöleltelek
ahogy az istenek
képzeletben
s egy kisdíáknál is szemérmesebben

Párizs, 1945. május

Csontváry Kosztka Tivadar: Római híd.

Ameddig szanaszét hazug
ül tort az igazak felett,
ameddig otthon, a magyar
magyartól kap legtöbb sebet,

Ameddig csak gyalázatot
kap béreként az öntudat,
ameddig kábulat, közöny
tart fogva téged, óh, Nyugat!

Párizs, 1938

ÉLETRAJZ

PÁRIZS KÉPZELET UTÁN

I. Luxembourg-kert

A padokra még nem lehet leülni,
De már a légben illat őgyeleg!
A szobrok arcát látom felderülni:
Mogsokasultak a szerelmesek!

A báb-színház sok égszinkék csodája
Még szunnyadoz a hópaplan alatt!
A Pantheon meg lábujjhegyre állva
Andrée-t lesi!... a kert felé halad.

Ó, Luxembourg-kert! Németnek kínálja
Csokrát előtted egy nő kedvesen
s az rá se néz... továbbmegy peckesen.

Mi ez? a Medici-kút közelében
ifjak susognak!... konspiráció?
– töpreng s biggyeszi ajakát Clio.

1942. február

2. A ház, ahol lakom

A negyedik műterem-lakásban
Pókháló leng a gondos kéz nyomán.
A harmadikon nagytakarítás van
Az Erzséknél, állj!... ne légy profán.

A második?... a lengyel pár lakása?
Agyam kikezdte jócskán már a fogság!
Belepte új arcoknak annyi száza,
Mint termőföldet, most azt is orozzák.

Az első emelet... kinyílt az ablak!
Nagy barna szem!... egy asszony kihajol...
Most rongyot ráz... de rég-rég nem dalol.

S a házmesternél épp „vendégek” vannak,
– Gyerünk, gyerünk! A névsort, ne pofázz!...
A pincében két patkány kotorász.

Lehullt az éj, – karéj kenyér –
lehullt a dagadó Dunába,
mely mint a táj úgy éldegél,
sóvárog napra-nap utána.

De szól a táj és szava száll,
mint Szent-János-bogár sötétben:
– derék dologban telt a nyár
s a romlás elmúlt észrevétlen.

Helyébe béke költözött,
ciripel a környék minden kis zugában,
csillog a hegycsúcsok között,
hirdetve: itt már új világ van.

Visegrád, 1948. szeptember

KI ÍGY, KI ÚGY

József Attila emlékére

Ne félj, megyünk Attila,
Ki így, ki úgy, utánad,
Elhagyjuk ezt a létet,
Elhagyjuk ezt a tájat.

Kortársaid ritkulnak,
Miképp az őszi lombok,
Kiszíttak, megsárgultak,
Veszendők és bolondok,

Tépetten is, gyötörten,
Ide, e földbe vágnak...
Ne félj, megyünk Attila,
Ki így, ki úgy, utánad.

1956. december 3

A verseket Gereblyés László:

Még tovább!

(Budapest, 1964, Szépirodalmi Könyvkiadó)
c. kötetéből betűhíven közöljük.

1942. február

3. Külváros

Az üzletekben kurtán válaszolnak,
Előttük hosszan sorba állanak!
Legbenn sok suskust látnak a falak,
Künn egy-egy „flic” bókol az asszonyoknak.

A lakásokban vacogva telelnek,
A folyosón sok lakó felesel,
A kocsmából a vendég elszelel,
S a templomok meg jó tömöttre telnek.

Az üzemekben dünyögés... civódás...
Ritkul a tréfa... itt senkise nótáz...
Ebédidőben sok-sok kósza hír,

S egy asszony, ki meghúzódva sír,
Nem jött levél, amely hitet sugalmaz!...
Napnyugta... járőr... éj, de nem nyugalmas.

1942. február

FÁROSZ

Nappal csak alszik. Ám, ha jön az este,
Lencséje moccan s nyomban fényre gyúl;
A tengeren ilyenkor messze úr,
A vakhomályt legyőző éjjelente.

Sugárküllői szüntelen forognak,
Mint szélalmoknak ferge szárnyai;
Kiintenek a téveteg hajónak:
– Jöjj, erre kell a révbe szállani.

S ha minden elem tombol legjavában,
S ha sűrül az éj istenigazában,
Ő akkor is el nem fogyó sugár.

És, mint a szikla lenn, a part tövében,
Ő fenn dacol az éjnek özönében,
S ki erre jár, őnéki szalutál.

Antibes, 1959. augusztus

Az alanti szerző nevére kattintva az előző számokban közölt gazdag válogatás olvasható.

Költő Nagy Imre, Balázs Béla, Oláh Gábor, Kaffka Margit, Rozványi Vilmos, Keszthelyi Zoltán,
Nadányi Zoltán, Bárd Miklós, Hollós Korvin Lajos, Fodor József, Gellért Oszkár, Marconnay Tibor,
Simon István, Rab Zsuzsa, Jókai Mór, Vihar Béla, Lányi Sarolta, Lévai József, Kis Ferenc, Komjáth Aladár,
Kún József, Ladányi Mihály, Kerényi Grácia, Czóbel Minka, Szépkúti Miklós, Kemény Simon, Pásztor Béla,
Rózsa Imre, Jankovich Ferenc, Takács Imre, Farkas Imre, Csizmadia Sándor, Habán Mihály, Keresztúri Dezső,
Várnai Zseni, Bóka László, Reichard Piroska, Harsányi Lajos, Szilágyi Géza, Nagy Zoltán, Ignotus,
Petőfi Zoltán, István Marián, Miklós Jutka, Komjáthy Győző, Tarkányi Béla, Szalay Fruzina, Dutka Ákos,
Lukács László, Váci Mihály, Nádass József, Emőd Tamás, Friss Endre, Mátyás Ferenc, Solymos Ida,
Hajnal Gábor, Hegedűs Zoltán, Hegedűs Géza, Bányai Kornél, Vargha Gyula, Fenyő László, Ölbey Irén, Komlós Aladár

Mikos Kelemen

1690-1761

Törökországi levelek.

1
**CONSTANTINÁPOLYBAN GRÓF P... E.... ÍROTT
 LEVELI M... K... ..
 Gallipoliból, Anno 1717. 10. octobris.**

Edes néném! Hálá légyen az Istennek, mi ideérkeztünk ma szerencsésen, Franciaországból pedig 15. septembris indultunk meg. A fejdelmünknek Istennek hálá jó egészsége volna, hogyha a köszvény búcsút akarna tőlle venni, de reméljük, hogy itt a török áer elúzi. Édes néném, mi jó a földön járn! Látja kéd, még Szent Péter is megjíjedett volt, mikor a vízben sipadoztak a lábai. Hát mi bűnösök, hogyne félnénk, amidőn a hajónk olyan nagy habok között fordult egyik oldaláról a másikára, mint az erdélyi nagy hegyek. Némelykor azoknak a tetején mentünk el, némelykor pedig olyan nagy völgyben estünk, hogy már csak azt vártuk, hogy reánk omoljanak azok a vízhegyek. De mégis olyan emberségesek voltak, hogy többet nem adtak innunk, mintsem kellett volna. Elég a', hogy itt vagyunk egészségben. Mert a tengeren is megbetegszik az ember, nemcsak a földön, és ott ha a hintó megrázza, elfárad, és jobb egyepegyéje vagyon az ételre. De a hajóban az a szüntelen való rengetés, hánkodás a főt elbódítja, a gyomrot felkeveri, és úgy kell tenni, valamint a részeg embereknek, aki a bort meg nem emésztheti. A szegény gyomromnak is olyan nyavalyában kellett lenni vagy két első nap, de azután úgy kellett ennem, mint a farkasnak. A fejdelmünk a hajóból még nem szállott vala le, hogy a tatár hám, aki itt exilumban vagyon, holmi ajándékot küldé és a többi között egy szép lovat, nyergelve. Itt a fejdelemnek jó szállást adtak, de mi ebül vagyunk szállva. De mégis jobban szeretem itt lenni, mintsem a hajóban. Édes néném, a kéd kedves levelit vagyon már két esztendeje hogy vettem; igazat mondok, hogyha az esztendő egy holnapból állana. Reménlem, édes néném, hogy már ezután, minthogy egy áerrel élünk, gyakrabban veszem kedves levelét. De minthogy egynehány száz mélyfölddel közelebb vagyunk egymáshoz, úgy tetszik, hogy már inkább is kell kédnek engemet szeretni. Én pedig ha igen szeretem is kédet, de többet nem írhatok, mert úgy tetszik, mintha a ház keringene velem, mintha most is a hajóban volnék.

15
 Drinápoly, 12. julii 1718.

8
 Drinápoly, 1718. 4. januarii.

Hívánom Istentől, hogy ezen új esztendő szerencsésen kezdje és végezze kéd. Legalább két fontni egészséggel többet kívánok kédnek, és azon kérem kédet, hogy legalább száz drámmal jobbítsa meg kéd a hozzám való szeretetét. Édes néném, noha az én szívemnek minden zsebje, ránca, fiókja tele a kédhez való szeretetemmel, de mégis olyan vagyok, mint egy darab jég. Hát azért ne írjak kédnek? A' való, megérdemlem, hogy igen szépen megköszönje kéd, hogy ilyen fagyoson is örömet írok, és tudtára adom kédnek, hogy ma a győzhetetlen császárnak fényes portáján voltunk, ahová nagy pompával vitték a fejdelmet. A dívánházban fogadta a fejdelmet a vezér. Azután a fejdelem eleiben tétetvén egy kis kerek asztalt és arra egy nagy ezüst medencét, az étket elhozták, de csak egyenként rakták azt bé, se kés, se villa, se abrosz, se asztalkeszkenő nem alkalmatlankodott az asztalon. Mind pedig a vezérnek, a kalmakánynak külön, külön asztal volt előtte, és mindenik asztra egyféle étket tettek egyszersmind. Az ebédnek vége lévén, egy óra múlva azután a fejdelmet a császárhoz vitték. Senki közüllünk a fejdelmet nem kísérté, és amidőn a császár előtt volt, egy nuszto kaftánt adtak reája. Az idő alatt, hogy a császárnál volt a fejdelem, minékünk mindenikünknek egy kaftánt adtak a hátunkra. A fejdelem kijöven a császártól, a császár paripájára ült. Mi is mindnyájan lóra ültünk, és legalább harminc király kísérté vissza a szállására. Édes néném, ne nevesen kéd, mert ha minket látott volna kéd a kaftánban, olyan mintha annyi egyiptumi király kísérté volna a fejdelmet, csak éppen hogy nem vagyunk olyan feketék. Édes néném, ne csudálja kéd, ha a felséges királyoknak nagy hidegek volt, mivel ma igen kemény idő volt. Azt is tudja meg kéd, hogy őhatalmasságok éhen jöttek vissza a vendégségből. Amely paripán visszatért a fejdelem, azt a császár ide ajándékozta egész szerszámmal, egy buzogány és egy kard is volt a nyergen. Engemet úgy szeret kéd, ha az egészségire vigyáz, én pedig úgy szeretem kédet, ha egészséges.

Életrajz

26
 Jénikő, 26. maji 1719.

icsoda sokféle nyomorúságot okozhat az embernek az Ádám vétke. A télben, édes néném, azon kellett panaszkodnom, hogy igen hideg vagyok, és nehéz írni, most meg azon kell panaszkodnom, hogy meleg vagyok. Azt ne gondolja kéd, hogy kényességből cselekszem, mert valamicsoda nagy hideg volt, a meleg szintén olyan nagy. Ha télben jégverem volt a házam vagyis inkább fogházam, most pedig sütökemence. Fogháznak pedig azért hívom, mert az ablakon ki nem nézhetnek, ha csak lajtorjára nem másznék, olyan közel vagyok a padláshoz, még azokat sem lehet kinyitani, úgy vannak csinálva. Kéd pedig jól tudja az okát, hogy miért csinálják olyan magosan az ablakokat; én nem tudom, csak gondolom: azért, hogy a szomszédasszonyt ne lehessen meglátni, mert a török azt sem akarja, hogy a feleségire nézzenek. Jól mondják azt, hogy Franciaország az asszonyok paradicsoma és a lovak purgátoriuma, Törökország pedig a lovak paradicsoma, és az asszonyok purgátoriuma. Elég a', hogy nem lehet a házamban maradnom. Még künt is elég szenvedheti az ember a nagy hőséget, a falt vagy az asztalt, ha megtapasztja az ember, melegséget érez. A minap pedig a mezőn olyan meleg szél jött reánk, valamint ha az égő kemence mellett mentünk volna el, és ha sokáig tartott volna, le kellett volna esnünk a lóról. Most ennél egyéb hírt nem írhatok; ez elég meleg hírek. De gondolom, hogy rövid idő múlva hideg híreket kell írnom, mert a békség megcsinálását csaknem bizonyosnak tartják, és attól tartok, hogy ott ölelem meg kédet, ahol nem kívántam volna. De azért nem kell kétségbenesni, jól tudja az Isten, mi hasznos nekünk. Ha ott is nagy melegek vannak, félttem kédet a betegségtől. Arról rettegve gondolkodom. De azt tudja-e kéd, hogy lehetetlen már jobban szeretni kédet, mint én szeretem. Másszor többet.

A magyarok kútja Rodostóban

64

Rodostó, 23. szeptemberis 1725.

Az urunkkal Bercsényi úr látogatására jöttünk, aki is igen rosszul vagyok, és ha egy darabig elviszi is betegségit, de annyira nem viszi, hogy abból kigyógyuljon. A lábaiból igen sok víz foly ki, amelyet a borbélyok rosszra magyarázzák, és féltik attól a veszett cángrenától, aki is az árvíz után, ha kvártélyban száll, onné egy compánia borbély sem verheti ki. Az Isten oltalmazzon meg minket attól, de ha az Isten azt reánk bocsátja, Jóbot kell követnünk. Az Isten mennyi szenvedéseket, betegségeket bocsátott a szentekre, akik őtet szerették, és szolgálták, azért hogy az ilyen rossz, mint én, megláthassa, hogy ha az olyan szentek szenvedtenek, hát én micsoda szenvedést nem érdelek. Ők azért szenvedtenek, hogy például legyenek, és jobban megtisztassanak, valamint az arany a tűzben. Nekem pedig azért kell szenvednem, hogy akaratom ellen is végít szakaszthassam rosszaságomnak.

tovább>>>

111

Rodostó, 25. martii 1735.

Az én bban bizonyos vagyok, hogy tegnap igen megijedtünk volt, de meg nekünk is jutott benne. Ebéd felett egyszersmind a tálak is kezdenek táncolni, mi is dőlénkezünk, akkor vesszük észre, hogy földindulás. Az emberek azt mondják, hogy ennél nagyobbat nem értenek. Az én házam alá a tenger bémegy, és mindenkor vagyok ott térdig érő víz, de mihent a földindulás volt, szárazon maradt, estve felé jött haza a víz. Akik a tengeren voltak, jól megérzették. A földindulás előtt egy órával láttuk, hogy a vezér ment magát mulatni a Fekete-tenger felé, de mihent megérzette a földindulást, azonnal nagy sietséggel visszatért, és a császárt ment látni. Constancinápolyban sok bótok és házak estenek le. Még kéd felől semmi hírt nem hallottam, szüntelen is tartok attól, hogy valamely kelletlen hírt ne halljak. Bercsényiné asszonyomat, tudja kéd, hogy karon kell vezetni pompával, mikor egyik házból a másikában megyen. De tegnap nem várta, hogy felemeljék helyéből, mert futva ment a kerbe, és az ijedség volt a hopmestere. Tegnap ebéd után a francia követnéhez ment, az ura Perában volt, akin igen búsult, nem tudván, hogy ha nem esett-e valamely szerencsétlenség az urán vagy a gyermekein. Azért két vagy három aranyat ígért a hajósoknak, csak vigyék el az emberit, kit az urához akart küldeni, de ahajósok úgy féltének a tengerre menni, hogy tíz aranyért sem mentenek volna el. Az okát kérdették tőlök, azt felelték, hogy a földindulásban a víz alatt a föld lesüllyedhet, a víz leesvén, a hajójok is lesüllyedne. Lehetne-e ennél jobban okoskodni a hét bölcsek közül akármelyiknek is? Édes néném, tudósíts mentől hamarébb, mert addig nem lehet nevetni.

60

Rodostó, 22. aprilis 1725.

Hol vagyok, hol vagyok az a puskás, ki meglötte azt a farkast, ki megette azt a kecskét, kit apám vett a vásáron? Hol vagyok az az ember, ki megtalálta azt a levelet, kit innét írtam kédnek? Mit tehetek, édes néném, rólla, hogy már régen nem vette kéd leveletem? Ha nem írtam, azt nem kell csudálni, ha kéd nem vette. De ha írtam, hogy veszett volna el? De mit törődünk rajta, a mi leveleinket Bécsben is elolvashatják, hogyha pedig a tengerben veszett, a' bizonyos, hogy a halaknak nem zsírozza meg a fogokot. Édes néném, ha egy-két levelünk elvész, írjunk tizenkettőt helyekben, a' nem nagy fáradság, és a restséget meg nem háborgatja. De mit írjak, mert itt semmi hír nincsen. Hanem ha azt írom meg hogy most itt az örmény asszonyok nagy munkában vannak, mert most vetik a gyapotot. Írjunk hát a gyapotról, mert az itt nem bolondság, de sőt még nagy haszon, mert sohult nem terem anyyi, mint itt, és az itt nagy kereskedés. A mi földünkön nem gondolom, hogy megteremne, mert meleg földet szeret. De Magyarországnak csudálom, hogy meg nem próbálják, mert ott vagyok olyan hely, ahol megteremne, és a' nagy hasznot hozna az országnak. Legalább az a pénz, akit gyapotért adnak, megmaradna az országban.

tovább>>>

70

Rodostó, 16. januarii 1726.

Az én kéd méznél édesebb levelét igen kedvesen vettem. Édes néném, ha valamely idegen olvasná a kéd levelét, nem hinné el, hogy atyafiak vagyunk, azt gondolná, hogy még több vagyok az atyafiságnál közöttünk, mert rendszerént az atyafiak levele hidegebb téntával vagyok írva. Hogy pedig mi egymást szeretjük, arra mind az atyafiság, mind a hajlandóság kötelez minket, de még többet mondok, mert kevéssel kédet, ha inkább szeretném, néniémséget néha el is felejténém.

De azt valljuk meg, édes néném, hogy mi jók vagyunk azért, hogy úgy szeretjük egymást. Annál is inkább, hogy a mi szeretetünk nekünk semmit nem alkalmatlankodik, mi azért jól alhatunk, jól ehetünk, és semmi nyughatatlanságot nem okoz a mi szívünk;

Édes néném, ha nyughatatlan elmével írtam az előbbeni levelemet, ezt szomorúsággal írom, mert az urunkot éppen nem jó állapotban látom. Ki is nyilatkoztatta már magát a betegsége. Tegnapelőtt a szokás szerint nyolc órakor estve le akarván vetkeződni, a hideg borzogatta; én jelen lévén, kérdé töllem, ha nem fázom-é? Felelém, hogy az idő elég meleg, és nem fázom. Erre felelé, hogy igen fázik. Ezen mindjárt megijedék, de meg azután gondolám, hogy tavasz felé valami változás esik az egészségben. Az urunk levetkezik és lefekszik, én is a szállásomra megyek. Egy kevés idő múlva hozzám jönnek, és mondják, hogy hánt volna. Én arra mondom, hogy talám valami olyat ett, amit a gyomor nem szenvedhetett. Másnap, hat órakor, amikor fel szokott öltözni, a házban megyek, de micsoda ijedségben nem esém, mihent meglátám az ábrázatját, aki is természet szerint mindenkor piros lévén, úgy elsárgult, valamint ha sáfránnyal megkenték volna. Már két naptól fogvást nagy gyengeséget érez, szüntelen való hideglelés van rajta, és mintha az egész vére sárré változott volna, úgy elsárgult az egész teste. Ma innep lévén, felöltözött, és a nagymisét meghallgatta, de nem kell csudálni, ha igen keveset ehetett. Legkisebb fájdalmat nem érez, de nagy bágyadtságot. Édes néném, kérjük az Istent, hogy tartsa meg ezt a nagy embert, akit az ellenség is nagyok tartanak.

117

Rodostó, 8. octobris 1735.

Amely keresztet még előre ellátjuk, hogy viselni fogjuk, úgy tetszik, hogy aztot könnyebben kellene viselni. A szegénységet is könnyebben tűrik, ha csak lassan, lassan esnek abban, mert hozzászokik. Édes néném, a jó Isten újabb keresztet adott reám, amelyet még előre általláttam volt, hogy reám fog szállani, de azzal könnyebbnek nem találom, de remélem, hogy aki reám adta, erőt is ad a hordozásra. Ítéld el néném, ha nem nagy kereszt-é rajtam, hogy a mi jó Sibrik apánkot el kelle tegnap temetnünk, annyi nagy és hosszas betegsége után az Isten magához vévé. Egyrészt halálán nem kellene szomorkodnunk, mert az Isten végít vetette sok szenvedésinek, de másrészt lehet szomorkodnom, mert az egész gond és baj reám szállott, amely nem kevés olyan állapotban, mint melyben vagyunk. Kétféle nemzettel van bajom, akik egymást nem szeretik. Vannak olyanok, akik nem voltak kezem alatt, és akik nem szoktak a töllem való függéshez, akik azt tartják, hogy már most felszabadultak minden más alatt való lételtől, akik azt gondolják, hogy a fejdelem csakhamar elérkezik, azért addig nem szükséges függeni valakitől. Azt is tekintik, hogy éntöllem, akitől kell függeniek igazság szerint, én magam sem üsmerem a fejdelmet, azt sem tudom, mint lesznek elméjiben, mivel az gyakorta történik, hogy akit az atya szeretett, azt a fia nem kedveli.

tovább>>>

*Mikes Kelemen összes munkái a
Magyar Elektronikus Könyvtár
adattárában található.*

ulattságos napok és más fordítások.

mindenkor frissen és hívesen vagyon és nem peshed úgy, mint a füstölt hús a nyárson.

tovább>>>

112

Rodostó, 8. aprilis 1735.

Amitől tartottunk, abban már benne vagyunk. Az Isten árvására téve bennünket, és kivévé ma közüllünk a mi édes urunkot és atyánkot, három óra után reggel. Ma nagypéntek lévén, mind a mennyei, mind a földi atyáinknak halálokat kell siratni. Az Isten mára halasztotta halálát urunknak azért, hogy megszentelje halálának áldozatját annak érdemével, aki ma megholt érettünk. Amicsoda életet élt, és amicsoda halála volt, hiszem, hogy megmondották nékie: ma velem lesz a paradicsomban. Hullassuk bővséggel könyveinket, mert a keserűségnek ködje valóságosan reánk szállott. De ne azt a jó atyánkot sirassuk, mert őtet az Isten annyi szenvedési után a mennyei lakadalomban vitte, ahol a gyönyörűségnek és az örömmek pohárából itatja, hanem mi magunkot sirassuk, kik nagy árvaságra jutottunk. Ki sem lehet mondani, micsoda nagy sírás és keserűség vagyon itt miközöttünk még csak a legalábbvalón is. Ítéld el, ha lehet, micsoda állapotban írom ezt a levelet, de mivel tudom, hogy örömet kívánnád tudni, mint esett szegénynek halála, mind téntával, mind könyhullatásimmal leírom, ha szinte azáltal megszorítom is keserűségemet.

tovább>>>

126

Rodostó, 13. septembris 1737.

Békesség fel lévén bontva azért a portának sem lévén szükséges, hogy arra vigyázzon, amire eddig kellett vigyázni: erre való nézve a kalmakán egy levelet küldé ide egy vezéragától, amelyben tudtára adja a fejdelemnek, hogy a porta kívánja Constancinápolyban való menetelét. A porta meg akarván ezzel mutatni, hogy teljességgel való ellensége a német császárnak, és belöllünk ijesztőt akar csinálni. Szegény fejdelem, ha most élne, mit gondolna és mit csinálna? Mert azt sokszor hallottam szegénytől, hogy nem kívánja a portának a némettel való hadakozását, mert irtózik a törökkel való hadakozástól, és hogy inkább szereti itt halálát, mintsem azt látni, hogy érette rablásokat tegyenek Erdélyben. Elég a', hogy mi bémegyünk, Isten tudja mire. Azt is jó megtudni, hogy új vezért tettek a táboron. Többet nem írok, mert készülni kell, amely helyben pedig sok esztendőket töltött valaki, onnét nehezen mozdul ki. Jó egészséget, néném.

Megyes olvaso. ha az ételt, az italt, melyek testi tselekedetek, az Isten ditséretire, és lelkünk hasznára kell forditanunk. szent pálszerént, ebből következik hogy a beszédinknek, és még a mulattságinknak is olyanoknak kell lenni, a melyekben ditsértessék az Istennek szent neve, mind pedig magunknak. és másoknak lelki vagy testi hasznokra szolgállyanak. ugyan ezen vegre is adom elődbe, ezen hat uri személyeknek hat napig tarto beszélgetéseket, a melyek mind az elmének mulattságára, és hasznára mind a szívnek meg jobbitására lehetnek. meg láthatni ebben a könyvben, hogy mitsoda szép dolog ajó erkölcsel valo hajlandóság, és tselekedet, és mitsoda gyalázatos arendeletlen indulat, és tselekedet. a jó erkölcsöt sokszor az Isten homályba szokta hagyni, egy kevés ideig, de tsak azért. hogy a ki tessék azután nagyobb fényeségl. és hogy azt mindenek tsudallyák, szeressék. és kövessék, és ennek jutalmát. két féle képen veszik, ebben a könyvben sok szép jó erkölcsüeket. és nemesi indulatuakat látz, a melyek még ez életben hasznokra vált. és az olyanokat kövessed. ellenbe pedig, sokaknak rossz hajlandóságok szégyenekre, és veszedelmekre fordult. és ezeket kerüllyed. kérem az Istent adgya, hogy ne tsak mulattságal. de hasznal olvassad.

Kedd

Másnap, ebéd után, ki ki atörvény szerént. a kertben, a rendelt helyre gyülekezővén. Constantia mondá. én látom. hogy nem tsak férfiak. hanem még mi is el veszthetjük a játékokat, és még mi is a büntetés alá vetethetünk. hanem én azt tanácsolom a kis aszonyoknak., hogy nyerjünk szabadságot arra, hogy mi nekünk harmunknak, lehesen papirosbol el olvasnunk a magunk historiáját., mivel a nekünk leányoknak. nagy elme fáradság volna sok ideig egy dologra függeszteni elménket. a midőn nagyobb dolog vagyon a fejünkben. kivált most a mitsoda állapotban vagyunk. mondá nevetve hiliaria, azt pedig senki se kívánnya töllem. hogy én most hoszu historiát mondgyak el. ha tsak nem olvasom. mivel. én most tsak arrol gondolkodom a mit látok. tekintvén fel szemel juliusra aki is ezen örömel el mosolyodék. a hiliaria szavait mindnyájan meg neveték. és a férfiak rea állának, hogy ha a sors ugy hozza. hogy ők írásból olvashassák historiájokot.

Azutan a játékokat el kezdék. a melyet a szép Constántia veszté el, és a zálogat octáviusz kezében adván. a le irt historiáját eképen mondá el.

A Rákima historiája

Arra nem kötelezdem magamot hogy az Amurates császár életét elé beszéllyem, mivel mindenik tudgya annak. a birodalomnak historiáját. hanem minden szándékom tsak a, hogy ennek a Császárnak holmi különös tselekedetét mondgyam meg, és azal együt a hires roxán halálának okát. a melyet talám nem mindenek tudhattyák, hogy pedig meg rövidittsem beszédemet, tsak azon kezdem el, a midőn amurátes apersák ellen kezdé hadakozását. a szüntelen valo hadakozások. a mellyekbe kellett lenni a lengyel királynak. uladislausnak. a törökök ellen, ám bár mindenkor győzedelmes volt is. de anyira el fogyasztotta volt. mind kintsét. mind népét. hogy kételenítették. a békeségre hajlani, a melyet meg is tsinálá a portával. ugyan ebben az időben is tekellé el magában amurates császár, hogy minden erejével boszut állyon a persiai királyon, azért hogy bé fogadta volt az országában peker basát. a ki is igen sok kintsel ment volt országában, és a ki a szállás adásért. kezéhez. adta volt babiloniát, a mely városnak gubernátorja volt ez az áruló, a varost pedig a persiai király egy olosz nitelli nevü tisztel meg erősíteté. és azt meg raká jó hadal. és minden féle élésel.

tovább>>>

Az ifjak kalauza

A keresztyényi ájtatosságban

1751

Ennek a könyvnek kedves olvaso., igen kevés szüksége vagyon az elől járó beszédre, és ha egyet tsináltam., azt tsak azért, hogy meg tudgyad, hogy nem tsinálni. mivel az elől járó beszédek. arra valok, hogy az olvaso meg tudgya az auctornak szándékát, vagy azt, hogy mi okozta munkáját, vagy hogy mitsoda rendre, és haszonra kel vigyázni munkájában, A mi pedig az én szándékomot illeti. a nem egyéb, hanem a mint a könyvet neveztem az ifiak kalauzának., hogy az ifiak oktatást vegyenek. az ájtatosságban, eminden szándékom és Czéлом. akarván magamot oktatni, gondolván, hogy a mit magam számára irtam., ugyan a szolgálhatna az ifiak oktatására is, és ugy, a nékem hasznosab volna, mivel a bizonyos, hogy atanítás, atanulásnak. leg jób modgya., rendben vévén tehát ezt a könyvet., abban ött dologrol tractálok. a melyek leg szükségesebnek láttottak lenni, hogy az ifiak elgendő oktatást vehesenek. az ájtatosságra, Először, hogy mitsoda indulatok kötelezlik oket arra, Masodszor., hogy mitsoda modon nyerhetik azt meg, Harmadszor; hogy mitsoda akadályok. és nehezségek találatnak abban., Negyedszer., hogy mitsoda jó erkölcsök kivantatnak nekik, Ötödször, hogy miképen tudgyák jól meg választani azéletnek rendét. ez olyan dolog. a melyet nem igen üsmérik az ifiak.

tovább>>>

Kilentzedik Rész.

A Szent írásbol valo nevezetes példák azokrol kik jó erkölcsük lévén ifuságokban., olyanok is maradtanak egész éltekben, és fő képen azokrol., kik a nagy alkalmatosságokban. hivek maradtak.

A leg első példa amelyet elődben teszek. a Josef példája, akiis képe volt ajó erkölcsnek ifuságában.

Tizen hat esztendő lévén. anyira utálta arosz erkölcsöt., hogy az ő bátytainak rossz példája. soha meg nem ronthatá ártatlanságát., de sőt még nem szenvedhetvén rossz tselekedeteket, tudtára adá azt az attyának Jákobnak. az ő nagy jó erkölcs. amelyért az Istennek kedviben volt; és a melyért az attya oly igen szerette. ugyan azért az ő battyai anyira meg utálák ötet, hogy tsak azt keresék hogy minden uton modon el veszthessék ötet, ugy történék hogy egyszer egyedül találván ötet a mezőn, esze beszéllyének hogy meg ölyék ötet. de irtozván attol hogy kezeket veriben meg fessék., azt végezék el magok között, hogy egy mély veremben botsásák és öt hagyák meg halni, Ez a szegény gyermek. nem engesztelhetvén meg. se könyörgésivel. se köny hullatásával. bátytainak kegyetlenségit. kételen vala azt el szenvedni, az Istenben vetvén minden reménségit. aki soha el nem hagyta azokat kik ötet szeretik. a mint hogy meg sem tsalatkozóék, mivel az ő bátytai irtozásal kezdék tekinteni kegyetlen tselekedeteket., meg változtaták szándékjokot, ki vonák averemből, és el adák a kereskedőknek, kik azon mentenek el, akik egyiptumban vivék ötet, és el adák egy oda valo urnak, Josef annál az urnál lévén, követé jó erkölcsit, élvén nagy ártatlanságban., a melyért is az Isten áldását adá az ura házára. akiis látván az ő erdemes voltát, nagy kedviben vevé ötet.

tovább>>>

Szombat

Más nap az uri társaság mindnyájan esze. gyűlvén a szokot helyre. el akarák kezdeni a játékot. de julius mondá atársaságnak, ez olyan nap a mellyen viszá kellene térni a városban ennek az uri gyülekezetnek, tudom hogy honoria tovább is meg akarná tartoztatni a társaságot, de azt is tudgyuk hogy a kis aszonyoknak tsak a mái napig tart a szabadságok a kün valo letélre, azon kívül is holnap vasárnap. lévén. az Isteni szolgálatot senki el. nem akarná mulatni. ha szinte honoria meg akarna is tartoztatni., azért ha a nemes gyülekezet reá ál tanátsomra. azt mondom, hogy a ki még nem mondot. vessük birságul arra., /intvén szerelmes szemekel. hiláriára,/ hogy mondgyon már most az utolso napon egy szép historiát. hilária vévén észre hogy felöle volna a szó., mondá. en nem vonogatom magamot, mivel az igasságos dolog. hogy én is valamiben mulathassam a nemes társaságot azon kívül is vagyom már egy hete. hogy a historiámot a sebemben hordozom. tsak vártam hogy reám kerül a sor. talám most sem került volna, ha büntetésül nem adták volna reám. azért ki ki légyen nagy figyelmeteségel.

A Cleodon historiája.

a ki is maga eszerent írja le a historiáját.

En nemes. és gazdag atyától. és anyától születvén, a nagy apám két fiat hagyta maga után. agénort. és tímánt, akiket a barátság anyira kaptsolta volt esze. valamint az atyafiság., mint hogy pedig gondolák. hogy volna anyi jószágok hogy abból bövségel élhetnének. azért el is végezék magok között. hogy egy mástol meg ne vállyanak., mindenik szerette a mulattságot. és költést. és noha Agenor szerette a tudományt., és a tanulást. de kedvit akarván tímánnak. mindenben. azért nem igen gyakorolta azokat

Azonba pedig a jószág el széllyede. a házakot el adák. a jövedelem meg kissebedék, agenor pedig. a ki nem a jószágért, hanem a hajlandóságért vett volt egy feleséget hét esztendő mulva feles gyermeket láta maga előtt. és igen kevés jószágot. akor amulattságot el üzé magától., és helyiben helyhezteté a tudományokhoz valo szeretetét. de a keserü gondolatok. tsak hamar követvén ezt változást. az ágenor szomorúsága is szaporodék. a gyermekeivel együt. mind addig tsak leányokat látot maga előtt. de a midön engemet láta evilágra jönöm. ha azon örüle hogy egy fia let azon meg szomorkodék. hogy annak semmit sem hagyhatna.

tovább>>>

Rodostói utca.

Az idő Jöll el Töltésének Módgya Minden féle rendben.

Elöl járó beszéd.

Ha atesti nyavalyák iránt, azt igazán tarttyák, hogy a ki a nyavalyát nem üsméri, azt meg sem gyógyihattya, a lelki nyavalyák felöl is hasonlot lehet mondani, mivel abizonys hogy sokan vannak olyan jó természetűek akik el nem mulatnák az Istent azon kérni. hogy meg gyógyítsa gyengésegekből. hogy ha meg üsmernék, a veszedelmet, a melyben vetik őket.

tovább>>>

Negyedik napon való beszélgetés.

Hogy miképpen. lehessen a resttséget el hagyni.

Más nap az egész társaság a diánna házában gyűlvén, ki ki a maga helyére üle, és mondá télámon a páternek.

Eddig azt mutatta meg kegyelmed nekünk, hogy mitsoda rendeletlenségeket okoz aresttség, már ezután azt mutassa meg kegyelmed. hogy mi formában lehetne azt meg orvosolni. és hogy miképpen lehessen attol el távozni.

Én doktor nem vagyok mondá angyélika. de még is ha akarja. kegyelmed. igen jó tanátsot adhatok kegyelmednek
Oh! angyélika, felelé télámon. kerlek. had legyen az a köteleségem hozád.

Én egyebet nem mondok. mondá angyélika, hanem a mit Salamon mond a példa beszédekbe.

tovább>>>

Következő oldal>>>

Marsovszky Magdolna

„NEMZETEK EURÓPÁJA” – AZ ETNONACIONALISTA NEMZETKONCEPCIÓ ÉS ANNAK DEMOKRATIKUS ALTERNATÍVÁJA

I.

A fasizmusok kultúrájának lételeme a népnemzeti, etnikai nemzetkonceptió, vagy az etnonacionalizmus (a fasizmus definíciójával kapcsolatban vö. pl. GRIFFIN 2003). A magyarországi kultúrának központi eleme az a felfogás, amely szerint létezne egy „magyarság” mint etnikailag homogén népnemzeti közösség (újabban vérvközösség), amelynek lenne összetartó, kohéziós ereje. Az etnonacionalista, etnikai nemzetkonceptió-kutatások szerint fajelméletes koncepció részeként fogható fel (HOLZ 2001:145). Az Orbán-kormány és a Jobbik nemzetkonceptiója etnonacionalista, amelyben a nép mint etnikai nemzetközösség (németül: Volksgemeinschaft, angolul: national-racial community [Roger Griffin fasizmuskutató fordítása]) jelenik meg, s ez a társadalom gyűlöletes, kirekesztéses kultúráját erősíti.

Mint három részes írásomban részletesebben is bemutatom, az utóbbi években a Fidesz és a Jobbik táborából többen is kifejtették, hogy Európát a „nemzetek Európája” koncepció alapján szeretnék vizsgálni. Nyilván sokan nem értik, miért nem demokratikus a „nemzetek Európája” koncepció (angolul Europe of the Nations, németül Europa der Nationen, Europa der Vaterländer, Nation Europa), különben élesebben tiltakoztak volna. Az Orbán-kormány és a Jobbik ellen fellépő csoportokban és pártokban, illetve kommunikációikban eddig nem láttam az etnonacionalista koncepció határozott visszautasítását és demokratikus alternatíváját. Ellenkezőleg: sokan azt hiszik, osztályharc folyik, s közben kitérnek az ajtót a fajelmélet előtt. Pedig amíg ennek a nemzetkonceptiónak a méregfogát ki nem húzzuk, addig nem lesz demokrácia Magyarországon, ugyanis automatikusan erősödik a fajelméletes gyűlöletkultúra, ami viszont újratermeli a kirekesztést, a gyűlöletbeszéd forrása és a nyílt erőszak vagy az etnikai tisztogatások számára készíti elő a talajt. Írásom első két részében leírom, miért fajelméletes és ezért nem demokratikus az etnonacionalista nemzetkonceptió, majd a harmadik részben demokratikus alternatívát kínálok.

Előrebocsátom, hogy bár köznyelven kifejezve szélsőjobboldali koncepcióval és jelenséggel állunk szemben, a „szélsőjobb” kifejezést a kutatások egyre inkább kerülik, s inkább más szakkifejezésekhez fordulnak, mint például fasizmusteóriák, autoriter társadalom, népnemzeti közösség, új jobboldal stb., mert ezek jobban kifejezik a társadalmakban uralkodó azon struktúrákat, amelyek a társadalmak kvázi jobbszélén a terrorizmusra hajlamos csoportok energiáit mozgósítani képesek (vö.: KOOB/MARCKS/MARSOVSZKY 2013). A „szélsőjobb” kifejezés bagatellizáló, és azt feltételezi, mintha létezne a társadalom szélére szorult extrémista kisebbség. Ezzel szemben a kutatások mindinkább a társadalmi közép-, vagyis a mainstream ideológiát vizsgálják, mert a kirekesztő vagy fajelméletes tendenciák és struktúrák a magát demokratikusnak tartó társadalmi középől indulnak ki. Valójában a társadalom középrétegei teremtik meg a szélsőséges csoportok ideológiai bázisát. Én ezért nem dolgozom a „szélsőjobb” kifejezéssel, és írásomban sem használom.

...

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költésig hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal

próza, versek

Albert-Lőrincz Márton: look at
Baranyi Ferenc:
Kiadak a kontinens
József Attila: A Dunánál
Kamarás Klára:
A Költészet Napjára
Kaskötő István.
Egyperces novella
Lehoczki Károly:
Fényre éj jön, nyárra hó
Nógrádi Gábor: Viselkedem
Ódor György: mutatvány
Sárközi László: Költészet
Simonyi Imre: A Körös

2. oldal

próza, versek

Baka István: Végigver rajtad
Balogh Örsé:
Családom története
Bányai Tamás: Önzés
Bárdos László: Veszteség
Bittner János: Nappal és éjszaka
Cselényi Béla: báb-apokrif
Debreczeny György: Bioversek
Dobrosi Andrea:
Szeret, nem szeret
Fetykó Judit: Találkozás
G. Ferenczy Hanna. Ami nincs...
Grigorich Teru:
Ne menj még el...
Hoitsy-Horváth Edit:
Miért sírnak a rózsafák
Kajuk Gyula: Falusi séta
Ketykó István: Sintér éjszakák
Kó-Szabó Imre: A kutyának is!
Lelkes Miklós:
Ugatását a távolodó múltból
Mentovics Éva:
Csermelyek tükrében...

József Attila: A Dunánál

1

A rakodópart alsó kövén ültem,
néztem, hogy úszik el a dinnyehéj.
Alig hallottam, sorsomba merültem,
hogyan fecseg a felszín, hallgat a mély.
Mintha szívemből folyt volna tova,
zavaros, bölcs és nagy volt a Duna.

Mint az izmok, ha dolgozik az ember,
reszel, kalapál, vályogot vet, ás,
úgy pattant, úgy feszült, úgy ernyedett el
minden hullám és minden mozdulás.
S mint édesanyám, ringatott, mesélt
s mosta a város minden szennyését.

És elkezdett az eső cseperészni,
de mintha mindegy volna, el is állt.
És mégis, mint aki barlangból nézi
a hosszú esőt - néztem a határt:
egykedvű, örök eső módra hullt,
színtelenül, mi tarka volt, a mult.

A Duna csak folyt. És mint a termékeny,
másra gondoló anyának ölen
a kisgyermek, úgy játszadoztak szépen
és nevetgéltek a habok felém.
Az idő árján úgy remegtek ők,
mint sírköves, dülöngő temetők.

2

Én úgy vagyok, hogy már száz ezer éve
nézem, amit meglátok hirtelen.
Egy pillanat s kész az idő egésze,

KÖNYVAJÁNLÓ

A

MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyeyi fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenádj
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradai József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető művek

Bodó Csiba Gizella:
Válogatott versek
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly:
Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...

Péter Erika: Niobé könnyei
Pethes Mária: Távlatok
Pongrácz Ágnes: Áttelelés
Ricza István: A csónak
T. Ágoston László:
Égi és földi birodalmak
Végh Sándor: Emlékkép
Verasztó Antal: Ferenchegyén
Zsidov Magdolna: Álomzavar

3. oldal

elfeledettek

Hárs László
versek, mesék

4. oldal

klasszikusaink

József Attila
versek

5. oldal

gondolatok

Marsovszky Magdaléna
Magyarország etnikai
kultúrameghatározása

ÚJDONSÁG!!!

elfeledettek **archívum**

Mendelssohn
Hegedű verseny.
II. Andante
Jascha Heifetz hegedű.
London Philharmonic Orchestra
John Barbirolli vezényel.

mit száz ezer ős szemlélget velem.

Látom, mit ők nem láttak, mert kapáltak,
ölték, öleltek, tették, ami kell.
S ők látják azt, az anyagba leszálltak,
mit én nem látok, ha vallani kell.

Tudunk egymásról, mint öröm és bánat.
Enyém a múlt és övék a jelen.
Verset írunk - ők fogják ceruzámat
s én érzem őket és emlékezem.

3

Anyám kún volt, az apám félig székely,
félig román, vagy tán egészen az.
Anyám szájából édes volt az étel,
apám szájából szép volt az igaz.
Mikor mozdulok, ők ölelik egymást.
Elszomorodom néha emiatt -
ez az elmulás. Ebből vagyok. „Meglásd,
ha majd nem leszünk!...” - megszólítanak.

Megszólítanak, mert ők én vagyok már;
gyenge létemre így vagyok erős,
ki emlékszem, hogy több vagyok a soknál,
mert az őssejtig vagyok minden ős -
az Ős vagyok, mely sokasodni foszlik:
apám- s anyámmá válok boldogon,
s apám, anyám maga is ketté oszlik
s én lelkes Eggyé így szaporodom!

A világ vagyok - minden, ami volt, van:
a sok nemzedék, mely egymásra tör.
A honfoglalók győznek velem holtan
s a meghódoltak kínja meggyötör.
Árpád és Zalán, Werbőczy és Dózsa -
török, tatár, tót, román kavargó
e szívben, mely e multnak már adósa
szelíd jövővel - mai magyarok!

... Én dolgozni akarok. Elegendő
harc, hogy a multat be kell vallani.
A Dunának, mely mult, jelen s jövőendő,
egymást ölelik lágy hullámai.
A harcot, amelyet ősünk vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.

1936. június

Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Baka István Alapítvány
Baráth Judith Studio
Barátok Verslista
Canadahun
Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhéthatár
Irodalmi Epreskert
Irodalmi Rádió
Klubháló
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár
Vox Libris

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T. Ágoston László
Váradi József

Naplók, jegyzetek. (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

próza, versek

Baranyi Ferenc
KIAKAD A KONTINENS

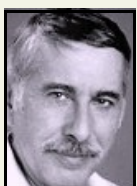
Vannak ország,
Victória
a neve.
Felforr tőle
– amiben fő –
önleve.
Oly gyakran forróak arra
a fejek,
hogy többezer Celsiusra
hevülhetnek újra s újra
a levek.
/Amelyek
gőzzé már csak juszt se válnak:
égetnek – s nem fűtenek./

Victória kormányától
kiakad a kontinens,
mert e kormány velejéig
prepotens,
impertinens.
Nem hisz, nem hisz a szemének,
még kevésbé a fülének
az elképedt ÚNIÓ és
a leesett állú ENSZ.

Victória, Victória,
úgy heherész, mintha rína,
legjobbait eltaszítja,
talpnyalóit gazdagítja,
ordasait bátorítja
s mindezt úgy tálalja, mintha
nemzet lenne, nemcsak állam.

S nekem felkopik az állam,
mert a szomjas Victória
mindnyájunk vérét kiszívja
s ölné lelkem is talán.

Országom csak.
Nem hazám.

Ódor György
mutatvány

ma reggel megint több tonna a súlyod
hogy „kösz', jól vagyok”, folyton azt hazudod,
tüdődből feltör a kannányi láva
szakasztott olyan, mint romlott hús mása
szemeidben vibrálnak szürke foltok
hulla vagy már félig, ez a te dolgod
feküdni vagy állni, egyik se könnyebb

Kamarás Klára
A Költészet Napjára

Ha költő vagy
nem elég szép szavakat összerakni,
hogy hajnal, május, balzsam, kikelet...
Az igazságért tűzbe kell rohanni,
vagy hagyni kell, hogy megfeszítsenek.

Sárközi László
Költészet

Míg szívem újra múzsájának hódol
sziget-sár emelkedik mély, zavaros tóból...

Múlt, jelen vagy jövő? végül egyre megy;
saját időt élek s mindent elvetek.

Lét nélkül a költészet mit érne? anyag!
s költészet nélkül a lét – nem formált agyag.

S kit megérintett a pokol hét uja;
hite elveszik s nem jön vissza újra.

A csend szavát hallgatom égő szemekkel
s miként a valóság, jön képzeletemhez:

Az Úr hatalmas, úgy hiszem védtelen
pedig csupán gyarló lelkem végtelen.

S felnőtt gén-spirálomban is él a gyermek;
Test és Lélek Univerzuma a versnek.

Lehoczki Károly
Fényre éj jön, nyárra hó

Nagy Úr kaszinóba jár.
Kis úr posztmodernül versel.
Vergődik a szegény, mint meglőtt madár,
beéri híg levessel.

S míg robbantja Nagy Úr a bankot,
a csóró felnyit néhány kasszát.
Kis úr meg, ki idegen rímeken fanyalgott
egyre ordít, hogy Erdélyt visszaadják!

Határainkon népek törnek át.
Mi azt kutatjuk, kinek volt őse báró,

ebéded, vacsorád csupán egy könnycsepp
a rendet széttéped, rongyot az állat
ha madár lennél, letörne a szárnyad
ez nem egy mese, már nem hiszel benne
józan észnek pedig ma nincs értelme
nézzétek emberek, ha kicsit láttok
az ingyen-cirkuszt, a mocskok-világot
hol mulatságtól puffad szét a gazdag
s a szegénynek kötelet osztogatnak
üvölnél, jaj, nem hallaná senki
jobb lett volna ide meg sem születni

Kaskötő István Egyperces novella

*Hálás köszönet Örkény Istvánnak, hogy nevet adott a gyerekeknek.
Egyperces novelláik.*

*Tökéletes műfaj a magamfajta, lusta, ambíció nélküli firkászoknak.
Egy ültő helyben lehet befejezni egy mesterművet.
Hallelujja!*

Micsoda csoda

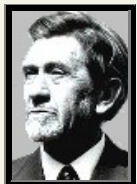
A minap olvastam valahol egy faluról. A nevére már nem emlékszem, de még arra sem hogy hol leledzett. A története megszívlelendő.

Nyomorúságos egy falu volt, menekült onnan mindenki, aki csak tudott, főleg a fiatalja. Gaz verte fel a határt, nem volt mivel művelni a földet, hiába volt híres jó termő fekete humusz. Munka nem igen akadt, kivéve a jegyzőt, rendőrt meg a papot. Azokat az állam fizette, mert ugye... nyomor ide, szegénység oda, az állam mindenkéül fölött. A jegyzőt, hogy a holtakat bejegyezze, a rendőrt, hogy rend legyen, papot, hogy lelki vigaszt adjon és etesse a szegényeket. Vigasztalt is az istenadta... meg kell hagyni, csak éppen etetni nem volt miből.

Történt egyszer, egy esős, borús őszi éjszakán valaki – sose derült ki, hogy ki volt – kiállt a főutca közepébe és elordította magát:

**-Azt a kurva hét szentségit! Ne tovább! Elég volt!!
ELÉÉÉÉ VOOOÓLT!**

tovább>>>

Simonyi Imre A KÖRÖS

1920-1994

Ha majd egy napon elfáradtam úszni
az ár ellen - s torkig lettem a fülni,
a vérbe fülni készülő világgal
- fogam közt az utolsó szalmaszállal:

(Ó, lélekzetvételnél jóremény!
- van táj- költőhöz méltó költemény

ők átkutatnak hajnal száz kukát,
mind éhes, újkori aranyásó.

S ki otthon marad, az is meggebed,
saját házával omol a sírba,
felkoncolják testvér-fegyverek,
a holtakat az újság már nem írja.

Baltával hasít birtokot,
akinek pénze lakni nincsen.
Rendőrok körözik, kiátkozzák papok,
elítélik és lecsukják. Ingen

kétszoba komfortot nem ád
se állam, se Isten.
Dolgozol? Tartsd hát a szád!
Különb vagy? Kuss ki innen!

Nyalka nő szív romlott zápfogat,
kapualjban strichel az ország.
A költő viseltes versikékbe kap.
Elmenekülhetek még tehozzád?

Ugye te nem vagy pártlotyó?
Egy arc nyomódik ablakomra.
Fényre éj jön, nyárra hó.
Úgy tekintek gyermekkoromba,

mint anyám belém a széles, barna ágyon
s látlak téged, ki ott voltál velem,
csak elmenekültél e felnőtt világból,
Játék, Boldogság, Szerelem.

Nógrádi Gábor VISELKEDEM

Beszélgetek? Mosolygok? Élcelődöm?
Így van. Illetlenség üvölni,
s hajunk tépve fetrengeni a földön,
míg arcunk nyállal, takonnyal teli.

Viselkedem. Ha kérdik, elmesélem
haldoklásom, s hallom a véleményyt.
Pontos, tömör, s egy kalap szart sem ér, nem!
(Ennyit a nyelvről!) „Elhagyták szegényt.”

Elhagytak?! Kifosztottak, megaláztak!
Megöltek, aztán köptek a halottra.
Úgy szűkölök, remegek, mint az állat,
s mint milliónyi nő s férfi naponta.

ahol megírható s emberként élhető
a méltóságos élet- és tető
alá jutsz végre, meglelvén honod
e hazában s illőn sirathatod
az arra érdemes bút - s az öröm
jussként száll rád, apai örökön?)

egy véraláfutásos alkonyon
legyalogolok gyepes partodon
s ott túl a remetei kanyaron
a vízbe lépek és dőlök hanyatt
s még látom, ahogy lassan elmarad
balról a város s a gyalázatok,
jobbról az emberséges állatok,
felettem az ábrándok és a nóták
s hátam megett a fertelmes valóság.

Albert-Lőrincz Márton look at ...

a Temze partján rád mosolyognak
nem mondják *hi bye morning* vagy *evening*
csak mint az ember jelzik hogy jól van
oké az élet s így legyen mindig
nem szólnak hozzád nem szólnak rád
miért lóg orrod s rajtad a kabát
miért szűk s szürke vagy miért lötyög
koldusnak való zsebedben zörög-e?
vagy csak annyi amennyi elég
vehess egy kiflit bekapj egy kávét
rád mosolyognak amikor lelépsz
look at left look at right s a célba elérsz

a vendég

Vaszary János
festőművész

Következő oldal>>>

...

Bittner János
NAPPAL ÉS ÉJSZAKA

Éjjelente rémek várnak.
Elbújok, de rám találnak,
hogyha éjfél ut az óra.
A szám mégsem nyitom szóra.
Erős vagyok, nagyon bátor,
Futok, de nem gyávaságból
kerteken át, kerítésen;
házak falán apró résben
mehúzódok, hátha mégse
kell elbuknom. Én azért se
fogok velük szembeszállni!
Nem adom fel, jöhet bármi!

Reggel első kakasszóra,
mikor szól a vekkeróra,
felriadok álmos-kábán:
merengek a lepke álmán.
Koszos, szürke még a város,
piszkos utcák között álmos
hangyák mennek robotolni.
Nem fogok azért se szólni,
ha a szenny ellep derékig!
Szürkén éltem negyven évig.
Kushadok és begubóztam,
mint vert kutya piszkos ólban.

Körülnézek, és mit látok?
Annyi sunyi, gonosz, álnok,
fogvicsorgó krokodilus!
Az önzés, mint szörnyű vírus
Hömpölyög, és nem lesz vége!
Nem nyílik szám szóra mégse!
Nem futok el, már nem félek:
jöjjenek az éji rémek!

Kő-Szabó Imre
A kutyának is!

Knopp Frigyes nyugdíjas, már reggel félhatkor ott állt az autósalon és szervíz portája ajtajában. Váltani jött az éjszakai

Lelkes Miklós
Ugatását a távolodó múltból

Ugatását a távolodó múltból
olykor hallom. Szerettem, s nem szerettem.
Öreg volt, később vén, akárcsak én most,
s érte-magamért könnycsepp a szememben.

Meghalhatott volna, mivel hogy léte
nem őrzött mást már, csupán üres házat,
de enni kapott, éldegélt a kertben,
s néha rekedten ugatott: - VIGYÁZAT!

Meghalhatott volna: az is szabadság,
ha csöppnyi is, ha úgy halhat meg ember,
vagy állat, hogy már nem szorul rá senki,
s leszámolhat szorító félelemmel.

Én nem tehetem, mert kell a családnak
az a kis pénz. A gazdagok kifosztják
a szegényt! Milyen álszent szemtelenség
azt hirdetni e földről: szabad ország!

A puli ugat, olykor. Messzi mennyből, -
vagy honából szeles pokolperemnek?
Ó, jó neki, ha van, vagy nincs, - de múltban!
Ott hűsége még nyáját is terelhet.

Ó, jó neki, ha van, vagy nincs, - de múltban!
Sok ember önmagának meg sem halhat:
szeretteibe hiányával vernek
szöveget sötét, keresztút-birodalmak.

(2012)

Kajuk Gyula
Falusi séta

Vérfü ingatja karmazsin
fejét a szélben alkalmasin
míg Zsuzska óvatoskodva
lépi át a sint...
itt döcögött régen a kisvasút.

portást. Beszéltek pár szót, ő már két napja nem volt itt, szabadnapját töltötte. A friss hír, amellyel a kolléga fogadta, a szalon főnöke, pénteken megint húsz embernek, útilaput kötött a talpára. – Fogyunk, rendesen! – mondta a váltótárs. – Csak mi maradjunk! – tette hozzá Knopp és arra gondolt, mégis jobb lenne, legalább egy-két évig maradni ezzel a hatvanöt évével. A portás szolgálatért kapott pénz, jól kiegészíti a kis nyugdíját. Az éjszakai sorstárs fogta gyűrött táskáját, búcsúzott és elment aludni. Egyedül maradt a telepen.

tovább>>>

Pongrác Ágnes Áttelelés

(Ábrahám Béla azonos című festményéhez)

alul a puszta
felül felhő-tenger
lebegő fényeken száll fel egy sóhaj

szürke gém
áll
az ág hegyén

szürke gém
amíg bordóba
meleg-barnába öltözött az ég
addig rád a Nap sötét gyász-ruhát adott
veled fázik a rét
és veled fáznak a meg-nem-született csillagok

szürke gém
veled fázom én is...
de ha egyszer véget ér a tél
meglásd
szárnyra kapunk majd
és lebegő fényeken felrepülünk
a meleg-barna égen
mint az egyszeri sóhaj...

(... a párod
tán rodoszi luxusnyaralásra vágyik
de elég
ha eljuttok a fészekrakásig
és lesz víz és lesz élelem...)

én...
... már régen nem vágyom semmire...
csak az Istent szeretném látni ...

...
alul a puszta
felül felhő-tenger
...
szürke gém
apró bíbor-imákon
mind

A kastélyt bámulom, a vedlett falút,
(uralt hajdan vagy kéttucat falut)
és hogy a fűznek mekkora már
az odva?! Elférne benne bízvást
Zsuzska, a nevetős fruska,
bújna is, tudván tudva,
hogy ott nem hagyom, hanem
zsörtölődve csak megkeresem.
Pedig a hűvös, kihalt ivóban
vár már a söröm és a felesem.
Sós kifli is van ott, kis kosárban!
tűnődök, míg vergődök a sárban
(Vajon hova bújt a lány? Talány!)
Lám ott nevet, az útkanyarban,
gyöngyfogsorú kacajt hord a szél...
már nem bosszankodok, ennek
a kis bakfisnak az ember
úgyis hiába beszél, legyintek,
és vállamon át még hátratekintek
hogy bevesődjék szívembe
a pillanat, mely elszáll ugyan,
de valahogy titkon, mégiscsak
velem marad.

1933-2007

G. Ferenczy Hanna AMI NINCS...

A március sem olyan mint régen,
olyan idegen és annyira más
a felhők szürkén úsznak az égen
és a kertek ölében
késik a rügyfakadás.

A régi utat kutatva járom,
fent hívogatóan zeng a harang
a régi melegre, fényre vágyón
megyek, csodára várón -
árad és zúg az a hang

De a templom sem olyan mint máskor
már semmi sincsen a régi helyén,
idegenek szobrok és a képek
régi bús emlékek
integtetnek felém.

Kóruson is másképp énekelnek,
már nem a régi ismert dallamot,
gyertyák is oly sápadtan remegnek,
jácintok sem lehelnek,
felém édes illatot.

Bennem itt is gyilkos, téli fagy dül -
még meddig fog a bűvölet-bilincs ?
és szívemre rémült, béna csend hullt -
mért keresem ami elmúlt

Cselényi Béla
báb-apokrif

pinocchiót kihajították a vendéglőből
elájult ott a macskakövön
kavargott benne a tömegzsivaj
amelyből csak három szót tudott
kihámozni
vischetto fosso

Budapest, 2012. V. 17.

Balogh Örsé
Családom története

(részlet)

Apai nagyanyám mesél:

Abban az évben térdig gázoltunk a tavaszban. Apád hároméves múlhatott. Minden érdekelte; a fateknőben kelő kenyértészta éppúgy, mint a fűszálon mászó bogár, vagy a kamra rejtelmek. Mikor melyik volt soron. Ami elérhető volt, azt igyekezett magára rántani. Egyszóval olyan volt, mint minden nyiladozó értelmű, egészséges kisgyerek.

Hol a kilincset rángatta, hol a macska farkát, az előbbi általában nagyobb szerencséivel. Egy alkalommal, mikor nagyapád a kamrában lakó kis hordóból bort engedett a mázas cserépkancsóba, megengedte apádnak, hogy ő zárja el a csapot.

tovább>>>

Debreczeny György
Bioversek

1.
tartósítószer
nem tartalmazok
ma még nem ettem

2.
köszönjük hogy magyar
növényi olajat

Vaszry János: Ciklámen pohárban.

1929-2007.

Hoitsy-Horváth Edit
Miért sírnak a rózsafák

Valaki elejtett egy csokrot,
és rátiport a tömeges közöny.
Aszfaltrajz lett a térbe-álmodott
lélegző szépség.
Talpak alatt zokogja igazát.
Valahol – talán egy csöpp
falusi kertben
fehér- sárga viaszszín könnyeket
sírnak a félős, rezgő rózsafák.

Bárdos László
Veszteség

A tiszta veszteség
időben megpihen a világod felett.
Ólom tollpihe. Most roskasztó nehezők.
Végül majd ellebeg.

vizet
mustárt
tojássárgáját
cukrot
ecetet
sót

módosított kukoricakeményítőt (E 1422)
sűrítőanyagot (xantán)
tartósítószeret (kálium-szorbát)
és étkezési savat vásárolt

embertől távol tartandó!

Pethes Mária
Távlatok

azon a napon az éjszaka kérdőívéről
kihúzzák nevüket a fák, széttárja legezójét
a hajnal, könnyedén ömlik rá az akvamarin.
árnyékok hízelegnek a fénynek, az angyalok
a hazaszállingózó fecskék hófehér hasa alatt
keresnek menedéket.

tekintetében elveszett helyek borzongnak.
az elmosódott távlatokba protonok és elektronok
hatolnak. madárfészkek rejtvényeit kutatja a szél,
szoprán szaxofonján valami romantikus kesergőt
improvizál a szabadságról, hallgatja a kert
és bizalmasan felfedi virágok csillagképeit.

azon a napon már nem fél élni a táj. fellélegeznek
a pucér bokrok. hervadt perceit ledobja magáról
az idő. hirtelen feléled a kikötő, a Tó tengert játszik,
elismerésre várva mutogatja tükörképeit, fövényén
szemérmes csókok olvadoznak, és a kövek között
felizzik egy tücsök dala.

Kardos András
Amit, nekem adsz

Egész nap az eszemben voltál.
Rád gondoltam hosszan, sokat,
Ritka volt az a pillanat,
Amikor tőled gondolatom elszakadt.
Csecsemődnek érzem magam,
Kit táplálsz, melegítasz,
Melleid meleg puhasága
Nekem kínálja éltető nedveit.
Nem szerelem az, ami veled

Dobrosi Andrea

Szeret, nem szeret
Megszéppent gyerek, ki ujjat tördel,
az vagyok. Tésztát kérek, pörkölttel
múlik délelőtt. Pörög a nappal
kereke, de egy izgága angyal

közbe lép, gondolatvilággal
babrál, velem. Míg bennem tátong dal,
ebédem is íztelen, kivárom
inkább az étkezést, hogy gitárom

húrja ne legyen hamis, ha szólal.
Elmémre ül idő. A lasszóval
fogott kenyérben ott az irgalom
kovásza, de ha morzsa is, hagyom

a rendet úgy, ahogy. Parány vagyok.
Növekszem-e, fületem a hangok
megtalálják? A teli tányérig
nagy a harc, ha nem is mosok régít,

egy száj akkor is letesz foglalót.
Enni vagy mégse, az éhség tarol.
Így vagyok magam, ki tudja meddig,
a szent könyv kezemben ázott, feslik.

Nem luxus, de rejtve angyalvilág
előlem. Az ember néha kihág.
Na de ki ne szánná az esendőt,
mondd? Merre vagyok a főszereptől,

mit rám mért az Isten? Visszarántom
magam a létbe szárnyas barátom,
hiszem eszemmel, e szemmel fogok
átvonulni síkon. Ám háborog

lelkem. Mit válasszak? Vívódásom
falatnyi csak. Magamnak kívánom
a mennyei lázat, de ma érjen.
Adjál túl rajtam, a veszteségen.

Bányai Tamás
Önzés

A cigaretta már füstölgött a számban, s vágtam volna
zsebre az öngyújtót, amikor hátulról valaki a vállamra tette
kezét. Megfordultam. Egy sovány alak állt előttem, rövid ujjú
kockás ingben, kopott farmernadrágban, bal válláról
sportszatyor lógott, jobb kezében cigarettát tartott felém.

- Bocsánat - szólított meg -, adna egy kis tüzet?

Orra alá toltam a lángra lobbantott öngyújtót, s közben
egy kicsit figyelmesebben szemügyre vettem. Elég nyeszlett
férfi volt, kissé már hajlott hátú. Napégette aszott arcán mély
ránckok, homlokán egy forradás, úgy saccoltam jócskán benne
járhat a korban. Ennek csak fiatalosan csillogó szemei

Összeköt, hanem köldökszínór,
Nélküled elveszne gyermek magam.
Szerelmed több a szerelemnél,
Örömet adó karodba szorítsz,
Simogatsz, s kezdetemtől,
Végemig életet adsz!

Végh Sándor
Emlékkép

A mezítelen kép,
mely hitnek nem tetsző idegen,
és valótlan zöld mezőn
legeltet bús marhát,
ki tartja azt ridegen,
s ordító farkasok között
őrző kutyákat vesztve,
egy bottal védi a végtelent?

Verasztó Antal
Ferenchegyén

Nem tudom, az időnek vannak-e határai, ha vannak,
akkor azok valószínűleg valami kifejezhetetlen távolságban
érnek véget.

Valahányszor útra készülődöm, úgy érzem, mintha
időhatárokat készülnék átállépni. November van, a budai
hegyek közt ködfoltok bujkálnak, de még nem zord az idő,
napfény simogatja a járókelők arcát. Ritka vendég vagyok
Budán, ha mégis erre vezet utam, az jobbára nem cél nélkül
való.

Weöres Sándor-Károlyi Amy, a költőházaspár otthona
előtt állok. A kerítés, a bokrok, a fák, az ablakok előbukkanó
rácsos négyszöge most is ugyanolyan hangulatot tükröznek,
mint négy évvel korábban 1982-ben, mikor először
csöngettem be a „ház” kapuján, melyről Károlyi Amy saját
vallomása szerint annyit álmodozott, hogy végül valóra vált.

tovább>>>

mondtak ellent. No, meg az is, hogy - láthatólag - frissen volt
borotválva. Haja rövidebbre nyírva, igaz, meglehetősen
egyenlőtlenül, ami kizárta a fodrász munkáját.

Mélyet szippantott a cigarettából, majd köszönetet
mondott...

tovább>>>

Péter Erika
Niobé könnyei

Fehér verejtéket
gyöngyözik egy szikla;
királyné volt hajdan,
karcú nőalak,
most vak szemgödreből
obszidián-fényű
tisza víz fakad:

kőszoborrá dermedt,
befagyott a tájba,
áll a holt anyaság
romjai felett,
nem fogják derekát
már rég gyermekkezek.

Hazatérne, menne
csöndes boldogságba,
porrá törne sziklát,
úszna hét tengerig,
de az utolsó fény
lemerül a vízbe
s a mély megfullasztja
Niobé könnyeit.

Ketykó István
Sintér éjszakák

(A „Feleségek könyve” ciklusból)

Most, amikor lehullanak a fák a levelekről
és visszafelé röppennek a magasba a leőtt madarak,
mint gázzal töltött ballonok;
amikor tótágast állnak a tornyok a levegőben
magukra húzzák levedlett bőrüket a gyíkok
két ág között ugrás közben megkövesednek a mókusok;
ebben a szép tavaszi összevisszaságban
mondjam azt, hogy pipacsok nyílnak arcomon
és növekednek testemben halomszámra a virágok...?
Így harmincon felül már szoknyám gyűrődéseit
kinevetnék az orgonák, ha nem élnél velem

Grigorich Teru
Ne menj még el...

Időtlen időkön át vártam jöttödet.
Ma végre magukkal hoztak a fecskék,
csillagként ültettelek el szemeikben
azon a tavaszon, amikor szárnyuk alatt...
suhant el a lelked...
Belecsókoltalak már minden jégvirágba,
s pókhálóból szőttem neked szemfedőt,
nézd, hogy lengeti a márciusi szél...
Ne menj még el...
Zsoltárokat zengő madarak éheznek tavalyi
napraforgóföldeken
s még csak ezután nyílnak majd az orgonák,
emlékszel?
Megrészegülve ittuk be illatát
azon a májusi estén...
Árkot ugrottunk, s te beleestél,
majd nevetve ráztad le
magadról a sarat...
Most őrizgetem, ami még maradt
a moha-lepte kavicsok alatt
s e pillanat leheletében
megtaláltalak,
enyém vagy újra,
velem vagy újra...
Ne menj még el...
Oly messziről nem tudlak
még egyszer visszahozni.
Ülj le mellém bár egy percre,
hisz emlékedben élni olyan jó...

Lassan virrad...
Láthatárom tavaszára
halkan hull a hó...

Mentovics Éva
Csermelyek tükrében...

Lassan már lankad a tél ölelése,
gyengülő karjai lagymatagok,
sóhaja már csak a múlt töredéke,
álmodó rétre se hint le fagyot.

Hogyha az égbolt ébredő pírja
csókjával szánt majd a hús bérceken,
visszanéz álmosan, könnyezve, sírva,

és befognának magányos kóborlásaim alatt
a sintér éjszakák...

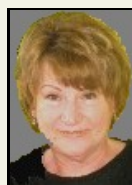
Vácrátót , 1982.

Demeter Zsolt
Március

A Nap szeret és melenget,
nyíló virágon lobog,
arcomra is dob egy csóvát...

A szerelem gyöngyét
fonom homlokod köré!
Csókok piros cseresznyéjét
tálkán eléd teszem,
amit pirosra festett
a "búj-búj zöldág"
és a víg "Eszter-lánc".

Zsidov Magdolna
ÁLOMZAVAR

Sebezhetetlen vagyok - a műtéig. Reggel én leszek az
első, akinek az életben tartásáért kísérletet tesznek az
orvosok. Hogy nyugodtan aludjak, hoztak egy tablettát, a
pirulában beadagolt vigasz, kötelező. A műtéttől nem,
egészen mástól szorongok. Nem lett volna szabad levarratlan
szálakat hagynom magam után, de nem volt elég időm. Két
hónappal ezelőtt még egészséges voltam, azóta derült ki,
hogy rákom van. Ígéretet tettem magamnak, hogy túlélem.
Bizakodom, a rák is egy sejt, amit eddig tápláltam. Innentől
kiéheztetem... én már elég régen éhes vagyok. Sokkolom a
tudatom, hogy tegyek magamért valamit. Miért kell mindig
átélni a katarzist, hogy fogjuk a jeleket, mely szerint baj van
velünk, de sok minden mással is?

Az élet osztogatja a pofonokat. Nem ez a mostani az
egyetlen, amit kaptam. Az első után jobban hittem, hogy
belehalok, mint a tumoromba. Most már tudom, a szerelem is
olyan, mint a rák. Emésztő kinként a szívet kezdi ki először,
aztán minden sejtbe befurakodik.

tovább>>>

hegycsúcsok ormáról int félszegen.

Reszketve ténfereg úttalan úton,
roskatag hófala földre rogyott,
álmosan pendít a szélhárfa húron -
haldokló jégcsapok könnye potyog.

Reggel, ha bókol a hóvirág szirma,
elszunnyad búsan a bokrok alatt,
naptárunk lassan a márciust írja,
Józsefet várja, s a zsongó tavaszt.

Tölgyesek, bükkösök nyújtóznak egyre,
hófehér csipkékük fércé szakad,
Nap fénye kúszik fel lassan a hegyre,
enyhülve húzódik félre a fagy.

Eldobva szélfútta, hófehér ingét
felsóhajt álmából végre a tölgy,
mókus az odvából félve tekint szét,
párhívó trillától éled a völgy.

Csermelyek tükrében fürdik a hajnal,
langy szellő surran a dombokon át,
pajkosan játszik a felhő a Nappal,
pitypangok ernyője hint rokolyát.

T. Ágoston László
Égi és földi birodalmak

Miután Nebukadneccar, Babilónia királya Karkemisnél legyőzte az egyiptomiak hadseregét, teljhatalmat szerzett magának és Újbabilonnak a szír-palesztín térség fölött. Elfoglalta Júdát, és benne Jeruzsálemet. A zsákmányolt templomi kincseket Babilonba szállította, és saját istenei templomaiban helyezte el. De nem elégedett meg a templom és a városok kifosztásával, rabláncra fűzte a leigázott népek fiait, sőt udvarába rendelte a nemesi származású ifjakat, hogy hűséges szolgálkák, a világbirodalom érdekeinek feltétel nélküli kiszolgálóivá neveltesse őket. Szigorúan meghagyta a főudvarmesterének Aspenaznak, hogy válassza ki Izráel fiai közül a szép arcú, daliás termetű, királyi vérből származó ifjakat, akik fogékonyak a bölcsességek elsajátítására, s alkalmasak arra, hogy a királyi palotában szolgáljanak.

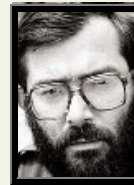
tovább>>>

Fetykó Judit
Találkozás

Ricza István A csónak

Jó, hogy a része a csónak vész esetén a hajónak.
Nincs mese, nincs haladék, hogyha hatalmas a lék.
Tél vagy a nyár is az évszak, dél az irány vagy az észak,
part közelébe evezz, csakhogy a vízbe ne vessz!

1948-1995

Baka István
Végigver rajtad

Ebben a sűrű, otthonos
homályban jól érzem magam.
Az avarból előkotorhatom,
mint megbarnult fényképeket,
összegyűlt éveinket.

Süppedő, langyos korhadék: a fekhely
törött rugóival. Levélfoszlányok:
elrongyolt bankjegyek – ebédpénz,
laktér, kiszámolt örömök: mozi,
vacsora, cigaretta, bor.

Fakéreg tiszta illata: hajadé? összebújtunk,
egymás felé nőve magányban.

Ó, ez az erdő, ez az erdő! Fonnyadó
délutáni fényben állok a fák között:
eget markolnak vagy homályt csak – karjaid,
milyen sok karcsú, védtelen,
sovány karod! Ölelés-erdő, fázós,
felhők kesztyűit kereső, didergő,
lombok kabátujjába, takaróm alá
bújó, arcomat cirógató: szerető-erdő,
feleség-erdő, megsokszorozott
szerelmem erdeje, szavainkkal,
leveleink soraival telerótt;
levélerezet-erdő: ráncainké. Jó itt,
ugye, milyen jó? itt nélkülöd is
minden terád emlékeztet, terólad
összegyűjtött hasonlatok
erdeje ez. És nem viták, veszekedések,
békülő, kényszeredett ölelések,
visszanyelt szavak, megbánt szavak,
szavak: szeretkezéshez hazudottak,
őszinték, félig igazak, újra igazak –
szavak erdeje?

Szél jár.

Jó volna azt mondani: gyöngysorok
csörrennek össze nyakadon, ha szél jár,
és verdesi az ágakat, esőt hoz,
lassú, szemerkélő esőt, hazuggá
vált jelszavak ritmusával, szorongást;
újságok, könyvek, kérvények lapjaiként
zizegve, földre hullva, tölgyek
odvába, mint fiókba gyűrve; szél jár,
kopogtat, verítékezik
ablakunkon, esőt hoz, idegen

Kit álmodtál kerestél vártál
felé sose mentél
kit álmodtam kerestem vártam
felé sose mentem
lázás magányban csodát nem várva
értünk egymáshoz
a márciusi reggel forгатagában

léptek kopogását a ház előtt,
szívdobogást, ideges ujjaid
dobolását az ágy szélén, a párnán.
Végigver rajtad, erdő,
végigver rajtad, szerelmem,
szorongásom, hazám.

(1970)

Következő oldal>>>

...

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevésbé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Hárs László

1911-1971

SZÜLETTEM BUDAPESTEN

Apám-anyám érettem találkoztak és jártak jegyben, születtem Budapesten, ezerkilencszáztizenegyben. A külváros dalolt felettem altatódalt, Hároméves voltam, midőn húgom megszólalt; nem papát-mamát gügyögött szája, egy szót: HÁBORÚ! Apám, anyám dermedten összenéztek. Dühödt mámorú indulókat recsegett az utcán egy katonabanda. S apám elé boldog örömmel kifutottunk a gangra, midőn a sorozásból hazatért megváltó lúdtalpán. Volt két kis csirkém – megettük – fehér nyulam, bús macskám, s hős papírkatonákat ívszám vásároltam a boltban. Pántlikás ezredek mellett vígan daloltam: „Megállj, kutya Szerbia” s a piros május alig jött meg, mégvígabban a Marseillaise-t és a „Föl, föl ti rabjai a földnek”, majd áhítatba dermedt szemekkel: „Hiszek egy Istenben”... Tejet hétszám nem láttam, narancsot mesékből ismertem s a bolti sorban, mely kukoricakenyérért áll ott, tíz deka csokoládéról szőttem szívfájdító álmot. Ha százszor megfogadtam is korábban, végül röstelltem ingyen cipőt kérni az iskolában s ingyen ruhát, ingyen kabátot sohase kaptam. Közben apám megöszült, hófehér lett a bajban s ő ki hajdan esténként vidáman birkózott velem, most sziszegve fáslizza lábát, únott és kedvetlen, hogy az élet itthagya, minden vadítja, bántja s a kosztpénz miatt rossz szavakkal támad az anyámra, ki érettünk síkálta el inát, izmát a meleg gőzbe s éveit és arcának hamvát levesünkbe belefőzte. Apám talán érettem rokkant, anyám beteg miattam s értetlenül állok közöttük, ki általuk hivattam...

Születtem, de nem tudom, kinek,
hogy két karom még valaha kell-e?
Felnőttem, de nem tudom, minek,

HAZÁM

Mit nem mondott ki eddig néma szám,
neved kimondom végre kis hazám.
Nagy volt az út, míg megjártam köröd
ifjú szemérem s kétségek között,
mindenről szólott ajkam, de te nem
szólaltál meg ajkamon sohasem.
Hallgattál. Én is hallgattam. Titok
s titkos harc dúlt köztünk. Elfordított
orcád hiába lestem, látta más,
csak engem került el a látomás.
Ha érted nyúltam, kezem ködbe ért!
Hazám oly csöpp volt, hogy kezembe fért.
Oly csöppnyi volt, hogy ujjam közt kifolyt
s üres kezem bámúltam: ennyi volt?
A távol sem hozhatott közelebb,
a hidegben sem lettél melegebb,
a rossztól sem lett jobb az én hazám.
Kimondhatatlan, nem mondott a szám.

Aztán a végzet jött, a szörnyű hős
s az ismeretlen lassan ismerős
lett; minden ház és minden fal, amint
leomlott, léted megmutatta mind.
S hogy nőtt körül a körmös iszonyat,
körém a földre írta honomat
s minden, ami ledőlt, leomlott, lásd
szabaddá tett arcodból egy vonást
s a végső teljes omlás igazán
kimondott és kimondatott: hazám.
Most már tudom, enyém vagy és milyen
és felmutatlak, nézzétek: ilyen.
De nem eged s földed dicsérem én,
mert nincs eged és földed sincs, szegény
és nincs folyód, nincs erőd, nincs gyeped,

elindultam és nem tudom merre.
Hisz énreám senki sem várt itt,
csak néhány puskacső és gránát.
Apám-anyám hajdan be mást hitt
s hogy tévedett, be szánhatja magát.
S hogy tévedett, be szánhat engem,
kinek körömmel-foggal, vérrel
kéne helyét kimarni, tépni
s ki már nem vágyja, mit nem ér el.

Jól tudom, hogy millió-társú utam merre vezetne,
de a sok únt harcidal gyermekségem úgy berecsegte,
úgy hajigáltak jobbra, balra, mint kopott labdát,
tízéves szívem kis álmokkal úgy szorongatták,
hogy néha már semmi sem kell és semmit sem hiszek.
Lehet, hogy zordkedvű apám nem érettem biceg
naphosszat pénz után, hogy szomorú anyám
nélkülem is megrokkant és megőszült volna tán.
Lehet, hogy tévedésből lettem és lehet,
hogy hősi halottnak egyszer még jó leszek.
Lehet! Hisz ma minden oly ködös... talán...
Minden egyszerre igen meg nem.
S csak egy biztos: születtem Budapesten,
ezerkilencszáztizenegyben.

ÉLETRAJZ

KÁVÉHÁZI VIRÁG

Nagy Lajosnak

Kávéházi virág a költő,
langy feketétől harmatos.
Szirmát nem védi jó felöltő,
tövise már harmadnapos.

Ablak mellett gubbaszt napestig,
árnyként a járdára figyel,
kabátja foltozottan feslik,
fölötte tábla: „NINCS HITELEL.”

Szivarhamúból szökkent magba,
nem látta őt se nap, se ég.
Szerelmes egy-egy rímbe-ragba
s eladja szép szerelmesét.

Kávéházi virág a költő,
szivarfüstből, porból kihajt.
Húmusza négy-öt emberöltő,
amely egyszer megérti majd.

Gondolta már: szebb fönn a fényen
kalapálni egy jobb jövőt...
De maradt vizen és reményen;
az asztallábhöz odanőtt.

Üvegházban ül, mint a rózsák,
az élet künn jár, ő csak ül
s ha szemébe hull a valóság,

csak semmid van és nincsen egyebed
s ha semmi-t mond, hát téged mond a szám...
Ha kimondlak, csak akkor vagy, hazám.

Hát kimondlak, mint anya megtalált
gyermekének nevével felkiált,
hát kimondalak, hazám, hogy végre légy.
Én védtelek eddig, most már te védj!
Hisz tőlünk kaptad erőd a borús
éjeken, te fordított Antheus,
nem én, te voltál bennem telepes,
azért maradtunk meg, hogy te lehess.
Sok arc közt, mely egyetlen arcba vás,
honom arcán az arcom egy vonás;
oly rajz vonása, térkép rajza ez,
mely hegy-völgyet, folyamot nem jelez
s nem von határt délen, se északon.
Ilyen hon ez, ilyen az én homom.
Kicsiny haza, de nékem épp elég,
hogy van, hogy már kimondhatom nevét:
s két szótagából formálhatja szám
határtalan határaid, hazám.

1950

Világ köldökzsinórja, telefondrót!
ki vágta el, hogy néma lett és még
tévesen sem csendül a készülék?
Görcsösen várok egy, csak egyetlen szót,
ha többet nem, egy elmosódott halló-t,
de köröttem a csend tűzvésze ég.

Világ gyors üzenete, levél! Merre
és hová visznek, kik írnak és kinek?
És mindannyiunknak ki mondta meg,
hogy kár a költség papírra, bélyegre:
a címzett ismeretlen, ki mélyebbre
a semminél már nem vettethetett.

Világ meleg véráramlása, barátság!
Ki szakított meg, hogy cserben hagyott
holdbéli tájon, légtelen, fagyott
bolygón az is, ki bennem látta társát?
Ki zárta rám a magány börtönrácsát,
úgy, hogy senki nem is tiltakozott?

Világ légköre, ózon szívélyesség!
Ki szívta el tőlem? Fulladok.
Az ismerős arcok, mint fordított
napraforgók, elforognak, hogy rejtsék
tőlem tekintetük s elönt a kétség:
tudtom nélkül mégis bűnös vagyok?

Világ vizsla tekintete! Kutatva
azért mered rám és azért követ
a gyanú gyanús árnya? Meglehet,
egy nap elárulom magam s a sanda
vétket önként vállalom magamra,
melyért már előre megbüntettet.

Vaszary János: Katonák a hóban.

JELEN S JÖVŐ KÖZÖTT

A közösség már engem kivetett,
mint őrszemet a készülő sereg,
hogy a világot néki megjelentse,
holott nem jobb őnála semmivel se;
nem ért, nem érez a másiknál többet,
csupán a vak véletlen megjelölte
s most kivetve a közből ottan áll
a magányosság kőszikláinál.

Nem egy a sokból – a sok ő maga.
Hisz félelmében el is futna, ha
nem tudná, hogy hiába fut, a tábor
nem mozdul s így nem futhat önmagából.
A sereg benne van s ő a seregben!
Megáll tevékenyen és tehetetlen.
Füirkész szeme a távolba kutat,
hol láthatatlan elvonul a had.

Imént vak sorsa ellen lázadott,
irigyelvén a nyugvó századot
s a magánynak és rettegésnek kettős
terhe alatt roskadva mégse lett hős;
morog, perel, dűnnyög, még tiltakozna,
hogy mért épp ő! mért ő jutott e sorsra?
De már feszül, s fülel vele a csend,
amit reggelre kelve megjelent.

Hát én is így! kivetve mint amaz,
kikémelem az álnok és ravasz
valóságot, amely megbúvik mélyen
a millió tény sűrű erdejében.
Kit kérdejek én e kémelelő magányban,
hogy mit jelent, amit még meg se láttam,
hogy mind mi hallhatatlan, mit beszél
oly rejtve, mint egy titkos szenvedély?

Félúton már jelen s jövő között
riadtan állok, mint az üldözött,
mert nem vagyok már az sem, ami van, de
még nem lehetek az sem, ami lenne.

Világ! Egyetlen kapcsolatunk most már
a rettegés, mely minket összeköt.
Te rettegsz, mert félsz minden rettegőt
s én rettegek, hogy még e foszlékony szál
is elpattan s ez, mi rosszabb a rossznál –
végleg magam szakadékába lök.

A HALLGATÁSRÓL

Rég nem daloltam én,
a dallam elveszett,
rég nem próbáltam én
az édes éneket,

a nyájas anyanyelv
forrása elrekedt,
a szép szavak igaz
edénye megrepedt.

De földem sem engem,
se szűk, se tág világ
nem kérte számon a
némúlt harmóniát,

csupán egyetlen hang
szólott: mi lesz veled?
csupán ő szólított,
a lelkiismeret.

Csak ő szólt és csak ő
tudta, mi lesz velem:
versemmel önmagam
is elveszíthetem.

Bár tudva-tudtam ezt,
nem újult meg dalom,
mert lávakóként hűlt
az izzó bizalom,

mert nappalom legyűrt,
mert éjszakám gyötört
s a hajnal sem hozott
megváltást, csak csömört.

A rossz, mit láttam én,
belém mart, mert a rossz,
ha kimondhatatlan,
hétszeresen gonosz.

A jó, mit tudtam én,
fájt, mert nem mondhatom –
hol rosszról nem szabad,
ott jóról nincs jogom.

Nem szabad, s nem lehet,
ez volt a két határ.
S a senki földje nyúlt
közöttünk, holt, sivár

fagyverte jégvidék,

S egyszerre kell megértenem e kettőt:
tűnő jelent és jelenő jövendőt
s kimondhatom, de úgy, hogy mind mi van,
olyan legyen, amilyen lesz, olyan.

Ki nem fut el, ha fél, az hős, ilyen
hős lettem én e kettős őrhelyen
s csak meredten és hallgatózva állom
a közösséghez kötöző magányom,
amíg csend kimondja és az éjjel
sötétje felragyogja mint a fényjel:
a jelenünk jövővel van teli,
őrszem csak az, ki ezt kikémeleli!

TORONYŐR

A hajók a hajók A hajók
Mind elmúltak már a hajók
Az elmenők elmentek
az eljövők eljöttek
a ködben köddé málltak
az éjben éjjé váltak
s a távolban távollá
Elment velük a tenger
vagy ők a tengerekkel
A sziklaszirtek régen
porrá porladtak széjjel
a torony is leomlott
vagy elöntötték Nincs már
Nincs-toronyban őrködve
a nincs-magasból küldöm
óvó fényjeleimet
a létlen éjszakába
A fénysugár kigyúl-kihúny
és élével a régi
tovatúnt hajók alakját
a semmiből kivési
majd összerontja És marad
a sivatagi semmi
s a semmitlen magasból
a semmibe lótt fényjel
amit konokul küldök –
létezésemnek hírért
görcsös igazolását
dolgom bizonyítását
küldöm mindhalálig
sehova senkinek
S fény A fény A fényjel
újból és újból kigyújtja
a végső ürességet
melyből elmúlnak régen
s nem térnek soha vissza
a kigyúló és kihúnyó
fénysugártól vezetve
nem szállnak többé erre
a zátonyra futott tengerre
a hajók A hajók A hajók
A hajók

sómarta pusztaság,
s nem érti fagy, se szik
az embernyelv szavát.

S ha szóltam volna, csak
mint romlott hanglemezzel,
melyen a tű csak egy
barázdán tévedez,

idétlen hajtogat
egyetlen mondatot,
így leplezi le: gép
s nem ember jajgat ott.

Hát így tegyek? Az űrt
mert rejtegetni kell?
Az űr csak űr marad,
bár telve semmivel,

nem ujjongja derűm,
nem borongja borúm
az automatizált
Om Mani Pad Me Hum.

Inkább a hallgatást!
Így semmisüljek meg:
De nem próbálok én
az üres éneket...

De nem próbáltam én
a hamis éneket,
bár elhallgattatott
szavam lángot vetett,

bár némaságom a
szívem köré fagyott
s bezárt, mint borostyán
az őstrovar-magot.

Mindenfelől fogott,
szorongatott a lét,
száz légkörrel nyomott
magamhoz közelébb,

szörnyű prés szorított
hallgatni csak tovább,
míg hanggá tömörült
a sűrű némaság.

E hang, e hangtalan,
ez kelt csak szárnyra ma,
a csendről cseng csupán
hallatlan dallama,

a hallgatásról szól
a szó, a szóttalan...
a hallgatásról, mert
másra még nincs szavam.

FELLEBBEZÉS ÍTÉLETÉRT

Oly küszöb előtt rostokolok már,
mín átbotlani maga a botló vég,
amint gáncsot vet a kaján halál.
Az ítélet kimondatott reám
és minden órám csak szűkös haladék
s minden percem csak könyöradomány.

Kegyelmet én mégsem könyörgök zord
bírámtól, mert épp a nyájas kegyelem
tesz jogfosztottá, nem a justizmord.
Élni: ez jogom! Ez tiszta törvény!
és azzal önként adom törvénytelen
kézre magam, ha a kegyes önkény

szűk markából könyörgöm én ki azt,
mi megillet, az életet, a legfőbb
jót. És ezzel még biztatom a pimaszt,
ki úgy hagy élni, mintha számadás
nélkül ölhetne minden megölelndőt
s joga lenne az életben-hagyás.

E joga jogom semmisíti meg,
oly istenséget emelve fölém,
oly emberszabású szörnyeteget,
hogy elfogadva kezéből kegyét,
már szabadon nem is gyűlölködhetem én,
börtönbe zárva önmagam eképp.

S mert szégyenemért hálám várja ő,
hát százszor, ezerszer gyűlöletesebb
az ölőnél a megkegyelmező,
a halál-halaszó, az ál-derék,
ki másodsor is megszül anyám helyett,
mikor már elhangzott a gyászbeszéd.

Tele hazúg pörökkel a világ,
hamis bírakkal, aljas ítéletek
indoklásaival és galád
kegyelmezőkkel; farkasmosolyú
irgalmasokkal, kik az ítéletet
megváltoztatják s nincs kötél, golyó.

De vérbírákra visszaszáll a vér
s elveszti rossz ügyét az ügyész
s hóhér-nyakra tekerül a kötél.
Mért nyerjen hát olcsó feloldozást
a hatalom, amely kegyelmezni kész
rosszabb tőrbe ejtve áldozatát

a halálnál s mélyebbre vetve mint
a sír mélye: a kiszolgáltatottság
vermébe. Így hosszabbítva a kint.
Mert felmentés a felmentettnek nincs,
nem-gyógyuló sebet csuklójába vág
az irgalomból kovácsolt bilincs.

De én mégis felemelem fejem
a küszöb előtt, így várom, hogy a vég
beteljesüljön rajtam és velem.

Én és a világ

Nem tudtam mit akar
énvelem a világ.
A világ se tudta,
mit akarok vele.
Hiába töprengtünk
hat évtizeden át,
ez ügyben végül is
nem mentünk semmire.

Önéletrajz

A fejem törtem halálomig
valami halhatatlan tetten.

Világot akartam találni
s még magamat is elvesztettem.

A végtelent vágytam s ez véges
erőmet mindig meghaladta.

A mércét magasra emeltem
és végül átbújtam alatta.

Nekrológ

Hogy meglett, pedig
addig sehol se volt.
Hogy megnőtt, pedig
milyen kicsike volt.
Hogy megszűnt, pedig
milyen létező volt.

HIPNOPÉDIA

Hajnal Annának

Nem álmomban tanultam.
Én álomból tanultam
a szorongást, mikor mély
rémálmaimba hulltam
s egy épp csak sejthető arc,
kaján mosollyal ajkán,
látókörom legszélén
reám vigyorgott; aztán
a gúnyos fejcsóválás,
majd egy ujj, felmutatva –
mindez egész valómat
hangtalan elvitatta.
S bármerre is fordultam,
rémálmaiba hulltan,
a szorongattatástól
sehol se szabadultam.

Nem álmomban tanultam.

Világ: vagy jussomat követelem,
vagy semmit! Bár tudom, nincsen menedék
teelőled kegyetlen kegyelem.

SZELLŐZTETÉS

Paplanokon pucér álmok
vacognak fakón a reggelben.
Penész-zöld lidércnyomások
raja a párnákról elrebben.
Szétlapított sóhajtások
lepedőn hevernek döglötten.
Koraszülött látomások
áznak az éjjelik lötytyében.
Meghentergett szalmazsákok
füllelő testszaga felbőffen.
Angyaltalan angyalszárnyak
lengenek lomhán a füstködben.

GYERMEKEKNEK.

Miértek és hogyanok

Hogyha nyár van, hol a tél?
Egész télen hol a nyár?
Mikor nem fúj, hol a szél?
És hogyha fúj, hova száll?
Fényes délben hol a Hold?
Sötét éjjel hol a Nap?
Ha kimosták, hol a folt?
Ha nem habzik, hol a hab?
Ha beszélnek, hol a csend?
Ha felszárad, hol a sár?
A mente, az hova ment?
A várkastély, mire vár?
A félóra, mitől fél?
Az aludttej hánykor kél?
Két adagot miért nem kér,
aki nyaklevest ebédel?
A golyóban mi a jó?
Kiabálban mi a bál?
Miért folyik a folyó?
A tó vize miért áll?
Miért nem úszik a csibe?
A hal miért nem repül el?
Az eső miért esik le?
Miért nem esik soha fel?
Miért mindig ma van ma?
A holnap miért nem ma van?
Az idő honnan jön és hova tart?
Minden csupa hol, meg ha,
csupa miért és hogyan.
Mondják, néhány év alatt
nagyra nővök biztosan,
s mind az összes titkokat,
megfejttem egymagam.
De marad majd egy titok,
amit akkor sem értek:

Én álomból tanultam
a rettegést, hogy síkos
hálóba bonyolultan
rohanva menekültem
egy torz, felfoghatatlan
rém elől. nem is láttam,
csak tudtam róla, hogy van
s nyomomban van. Hiába
inaltam, egy tapodtat
se jutottam előre,
közben rám mutogattak,
hogy: ott fut ni, fogják meg!
be pompás üldözés ez!
S tudtam: a rém beér majd
s ha beér, az a vég lesz.

Nem álomban tanultam.
Én álomból tanultam:
a nem létező bűnre
is terhelő tanú van.
Álltam ott, ahol nincs más,
csak a vádlottak padja,
a bíró süket s vak volt,
a vádat ki se mondta,
de jött ki tanúsított
mindent a bibliára
megesküdött, hogy bűnöm
maga hallotta-látta.
S én tudtam, elítélnek,
nincsen, aki felmentsen
de nem szólhattam még az
utolsó szó jogán sem.

Nem álomban tanultam.
Én álomból tanultam
a zuhanást a semmi
vermébe, nyomorultan.
Már kisgyerek koromban
a rozzant sámlin ültem,
a gang megnyílt alattam
s zuhantam, nem repültem.
Szilárd a zámoly volt csak,
görcsösen szorongattam,
amíg a semmi mélyült
és sötétült alattam;
lélegzet nélkül várva,
mikor csapódom be én e
feneketlen vak semmi
könyörtelen kövére.

Nem álomban tanultam.
Én álomból tanultam.
És felriadva tudtam
sok álombeli múltam;
szorongatta s szorongtam,
menekültem hajszoztan,
vád nélkül vádlott voltam
s a semmibe zuhantam.
Ismertem mindezt, hála
a hipnopédiának,
nem volt új lecke többé,

József Attila

1905-1937

ARS POETICA

Németh Andornak

Költő vagyok - mit érdekelne
engem a költészet maga?
Nem volna szép, ha égre kelne
az éji folyó csillaga.

Az idő lassan elszivárog,
nem lógok a mesék tején,
hörpintek valódi világot,
habzó éggel a tetején.

Szép a forrás - fürödni abban!
A nyugalom, a remegés
egymást öleli s kél a habban
kecsesen okos csevegés.

Más költők - mi gondom ezekkel?
Mocskolván magukat szegyig,
koholt képekkel és szeszekkel
mímeljén mámort mindegyik.

Én túllépek e mai kocsmán,
az értelemig és tovább!
Szabad ésszel nem adom ocsmány
módon a szolga ostobát.

Ehess, ihass, ölelhess, alhass!
A mindenséggel mérd magad!
Sziszegve se szolgállok aljas,
nyomorító hatalmakat.

Nincs alku - én hadd legyek boldog!
Másként akárki meggyaláz
s megjelölnek pirosuló foltok,
elissza nedveim a láz.

Én nem fogom be pörös számat.
A tudásnak teszek panaszt.

ÁPRILIS 11

A talló kalászeit hányva
S a verebek közé belesvén
Nagy szél kapott föl egyszer engem
Hirtelen, áprilisi estén.

Gyerekeit kereste arra
S engem talált ott épp az utban.
Bömbölt, örült, s én mosolyogva
Rengeteg mellén elaludtam.

Vitt falvan, földeken keresztül,
Meghempergetett jó sárosra,
Cibálva és kacagva vitt egy
Pesti, csatakos külvárosba.

Az uccán vidám jasszok lógtak
S még vidámabban verekedtek,
Kiabáltak, kiabáltunk és
A jasszok végül berekedtek.
Mondom, valami nagy ünnep volt,
A hívek templomokba mentek
És reszketve, szomorú kézzel
Áldották őket meg a szentek.

S hogy a harangok búgtak, föl nőtt
A szívekben nagy, esti béke.
A gyilkos végzett emberével
S úgy menekült, kalaplevéve.

Reménységnek és tulipánnak
Kicsikis deszka alkotmányba
1905-ben ígyen
Iktattak be az alkotmányba.

A kártyás munkásnak fiúként,
S a szép, ifjú mosóasszonynak,
Ligetnek, sárnak, vágynak, célnak,
Fejkendőbe kötözött gondnak.

Rám tekint, pártfogón, e század:
rám gondol, szántván, a paraszt;

engem sejdít a munkás teste
két merev mozdulat között;
rám vár a mozi előtt este
suhanc, a rosszul öltözött.
S hol táborokba gyűlt bitangok
verseim rendjét üldözik,
fölbúdulnak testvéri tankok
szertedübögni rímeit.

Én mondom: Még nem nagy az ember.
De képzeled, hát szertelen.
Kísérje két szülője szemmel:
a szellem és a szerelem!

1937. febr. eleje

JUHÁSZ GYULÁHOZ

Bátyám, ki bortól mámoros éneket
Zengsz húrodon, Te, nézd a magyar hazát,
Csitítsd el Anna-kérő szíved
S önts az erőd a reménytelenbe.

Hangod legyen az őszi vihar sötét
Zúgása, melyben tompa a jajgatás,
De a harangszó messze hangzik
S tornya fehérlik az éjszakában,

Ha sujt a villám s retten a gyöngye szív.
És ösztökéld a tétova honfiút:
Üzend, hogy nincsen Isten, Ember,
Csak magyarok letiport hazája.

És hogyha kell, ó, csak könyörögj nekik,
Hogy dolgozó nép karja erős marad
És vagdald föl meleg nagy szíved
S oszd ki közöttük az éheseknek.

Csak így lehet célt érni magyarral el,
Szidd, kérj, dörögj és hozd a reményt nekünk,
Mert hogyha nem remél a költő,
Más ki remélne az új hazában.

1922 első fele

ÉLETRAJZ

FURCSA FOHÁSZ A SINEK KÖZÖTT

Te a lelkek összességé

A szegényasszony rég halott már,
De fiát a szél el nem hagyja,
Együtt nyögünk az erdőn éjjel
S együtt alszunk el virradatra.

1925. ápr. 22.

SZERETNÉM, HA VADALMAFA LENNÉK!

Szeretném, ha vadalmafa lennék!
Terebélyes vadalmafa;
S hogy testemből jóllakhatna
Minden éhező kis gyermek
Árnyaimmal betakarva.

Szeretném, ha vadalmafa lennék
S minden egyes árva gyermek,
Ha keserű könnye pereg,
Felkeresné s könnyeivel
Öntözné meg a tövemet.

Szeretném, ha vadalmafa lennék,
Mí ha majd egykor kiszárad
És a tél apó kivágat,
Lángjaival felszárítná
Könnyeit a bús árváknak.

S ha csakugyan vadalmafa lennék,
Volna öröm a földön és
Sehol semmi bú, szenvedés
S a mosolygó fejeket nem
Bántaná az elköltözés.

1921. ápr. 12.

HOLTTEST AZ UCCÁN

Már félig készen, büszkén állt a fal,
Mikor leszédült. - Orvosért hamar!
Szegény fiú, erős volt s fiatal.

Fehéren, törten ott feküdt a holt,
Beszélték hozzá - ajka mit se szólt.
Ki volt az anyja? Jaj, ki volt, ki volt!!

Körötte rajzott bámész uccanép,
Mesélték hogy' volt, máris szerteszt
S nem fogta senki malteros kezét.

Ijedt-kerek nagy szeme kimeredt,
Lehetett látni benn a kék eget,
Amint a Nap sütött a holt felett.

Eszébe tán csak kedvese jutott,

Fönn az égbe
Lenn az égbe, mindenségbe -
Meghallgatsz-e, Istenem?

Itt feküszöm elhagyottan,
Krisztus voltam,
Beteg nárcisz eldobottan
Halhat így magában el.

Már utamról visszatértem,
Sose kértem,
Port sose nyalt izzadt térdem,
Meghallgatsz-e, Istenem!

Most se mondom, hogy harangozz,
Bár a ranghoz,
Bocsánat bátor bitanghoz,
Megcsudálva illenék.

S messziről jön a vonat már,
Ünnep-naptár
Piros szeme s virradatnál
Fénye szebb-enyhén dereng.
Nem gőz, keserűség hajtja,
Enyim fajta
S mindegy, hogy ki tüzel rajta,
Hogy ki lesz a gyilkosom.

Ide senki több ne jöjjön
Ige-böjtön,
Tetvek megdicsőült főkön
Éhen hadd pusztulnak el!

Marnak a símitó jobbon
S én szabódom
Tölcsérezni csudamódon
Lehetetlen koponyát.

1923. máj.

LOPÓK KÖZÖTT SZEGÉNYEMBER

Lopók között szegényember,
Szegényember sose fél,
Mínek félne, szíve, lelke
Erősebb a többinél.

Lopók között szegényember,
A Jóisten megsegél!
Nincs tehene a szegénynek,
De ha van is, elvetél.
Lopók között szegényember,
Szegényember kapanyél.
A világot megkapálni,
Szegényember annak él.

1924. febr. 8. előtt

Vagy édes apja s tán az is halott,
Vagy akiről soha nem is tudott.

Leszédült vagy leugrott - jaj szegény,
Erős vidám - és most halott legény
És senki nem sikolt: Fiam, enyém!

És majd a hullát fel is boncolják.
Nem ide való. Részeg volt? - Nohát.
S ha huga van, azt eltoloncolják.

1922. júl.-aug.

Vaszary János: Sziklás táj.

MEGFÁRADT EMBER

A földeken néhány komoly paraszt
hazafele indul hallgatag.
Egymás mellett fekszünk: a folyó meg én,
gyenge füvek alusznak a szívem alatt.

A folyó csöndes, nagy nyugalmat görget,
harmattá vált bennem a gond és teher;
se férfi, se gyerek, se magyar, se testvér,
csak megfáradt ember, aki itt hever.

A békességet szétosztja az este,
meleg kenyereből egy karaj vagyok,
pihen most az ég is, a nyugodt Marosra
s homlokomra kiülnek a csillagok.

1923. aug.

FIATAL ASSZONYOK ÉNEKE

Pihés, huncut, görbe állunk,
formás fejünk, fürge lábunk, szép egyenes, fehér hátunk,
meg a szemünk, meg a szánk.

ENGEM TEMETNEK

A pap mosolyog és derűsen
gondtalan üdvű istent dicsér.
Darazsak dongnak s poros úton
végig zümmögő gyász nép kísér.

Egy barna és ijedt leányka
ablakhoz nyomja orrocskáját
és papája a pipaszárral
megveregeti farocskáját.

S harmatos füvek gyenge ízzel.
A fákon hajnali pirosság.
Lombok zizegnek, szöcske ugrik,
a pókok hálójuk foltozzák.

Emlékem egyre merevebb lesz.
Valaki rábök homlokára,
síromig setteng s jó kutyámat
nem uszíthatom többé rája.

1926. aug./1928

LEBUKOTT

Megvallattak, hogy vérzett a húsunk.
Elvtársunk, ki még sétálsz, mint a fény,
gondolj reánk, kik föl-le futkosunk
és messzenézünk cellánk szögletén.
Lágyult az izmunk, fekhelyünk kemény,
eledelünket kiköpi a szánk,
gyomor- s tüdőbajt ítétek reánk
s ha nem pusztulunk, elpusztítanak.
Még harcolunk, de testünk oly sovány.
Testvér, segítsd a lebukottakat.

Otthon a tűzhely hűvös és repedt,
hideg fazékban készül az ebéd:
a csarnok nyirkos kövéről szedett
kis káposztalevél és hulladék.
Az asszony szédül, szidja gyerekét
s a szomszédné a gangon kiabál,
hogy tőlünk sosem kapja vissza már
az ujjnyi kevés lámpaolajat.
Tél lesz, ragyog a fagy s az éhhalál.
Testvér, segítsd a lebukottakat.

Gondoljatok a бүdös kiblire,
mely ködgomolyban küld új nyavalyát.
Adjak szappant, lóhúst s télire
apadt testünkre adjatok ruhát.
Küldjeteek könyvet, bármily ostobát,
mert megőrjíti a patkánypuha éj,

Táncos-hajlós lángot rakunk, sütünk, főzünk
s hogy az arcunk tüzesedik, a kalácsnak kényesedik,
fényesedik fonatja.

Kelleti magát a szél is, nyílnivaló, gyöngé mellünk tapogatja,
jószagunkat terelgeti, kerek szoknyánk emelgeti,
lobogtatja.

Takarítunk, törölgetünk, a hajunkat kontyba kötjük,
lépegetünk, úgy ringatjuk, mint kakas a taréjját.

Hűs derekunk hintázása, karunk-farunk hullámzása,
mint harmatos, magas fűben tíz-húsz kövér, víg gyerek
sivalkodva, meztelenül ha rakáson hempereg.

Hogy az urunk megjön este, mosdóvízzel, vacsorával, csókkal
várjuk,
ingerkedünk, játszadozunk, csicsíjtuk, ha bajjal van,
egész éjjel ölegetjük
s gömbölyödő kis hasunkat nézegetjük hajnalban.

1925. júl.-aug.

FAVÁGÓ

Vágom a fát hűvös halomba,
fényesül a görcse sikongva,
zúzmara hull szárnyas hajamra,
csiklándani benyúl nyakamba -
bársonyon futnak perceim.

Fönn, fönn a fagy baltája villog,
szikrádzik föld, ég, szem, a homlok,
hajnal suhint, forgács-fény röpöppen -
amott is vág egy s dörmög közben:
tövet töröm s a gallya jut.

- Ejh, dönts a tőkét, ne siránkozz,
ne szisszenj minden kis szilánkhoz!
Ha odasujtsz körül a sorshoz,
az úri pusztaság rikoltoz -
a széles fejsze mosolyog.

1929. /nov./1931. febr.

ANYÁM

A bögrét két kezébe fogta,
úgy estefelé egy vasárnap
csöndesen elmosolyodott
s ült egy kicsit a félhomályban - -

Kis lábaskában hazahozta

az asszony nélkül gyötrő szenvedély.
Enyhítsd kínunk, ha munkás vagy s szabad,
Eltárs, hisz te vagy a Vörös Segély!
Testvér, segítsd a lebukottakat.

Küzdünk híven a forradalomért,
nem halhatunk meg, élnünk kell tovább.
Zizegve várnak a röpcsik, a hék
s éhbérrel várnak mind a burzsoák.
A mozgalom vár, munka és család,
míg megbukik a kizsákmányolás,
sarló villan, lesújt a kalapács
s börtönről, gyárról lehull a lakat.
Éljen a Szovjet, a munkástanács!
Testvér, segítsd a lebukottakat.

1930. nov.

MONDD, MIT ÉRLEL...

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
akinek nem jut kapanyél;
kinek bajszán nem billeg morzsa,
ki setét gondok közt henyél;
ültetne krumplit harmadába
s nincs szabad föld egy kapa se,
s csomókban hull a hajaszála
s nem veszi észre maga se?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
akinek öt holdja terem;
lompos tyúkjá kárál a torsra
s gondjai fészke a verem;
s ígája nem zörög, sem ökre
nem bög elnyújtva - nincs neki -
s mélyéről párolog a bögre,
ha kis családját eteti?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki maga él, maga keres;
levesének nincs sava-borsa,
hitelt nem ad a fűszeres;
egy tört széke van, hogy begyűjtson,
repedt kályháján macska ül,
ritmust lóbál az ajtókulcon,
néz, néz, s lefekszik egyedül?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki családjáért dolgozik;
veszekszenek, kié a torzsa,
és csak a nagy lány néz mozit;
a nő mindig mos - lucsok holtja -
szájíze mint a főzelék
s a szigor a lámpát ha eloltja,
csend fülel, motoz a setét?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki a gyár körül ógyeleg;

kegyelmeséktől vacsoráját,
lefejtük és eltűnődtem,
hogy ők egész fazékkal esznek - -

Anyám volt, apró, korán meghalt,
mert a mosónők korán halnak,
a cipeléstől reszket lábuk
és fejük fáj a vasalástól - -

S mert hegyvidéknek ott a szennyes!
Idegnyugtató felhőjäték
a gőz s levegőváltozásul
a mosónőnek ott a padlás - -

Látom, megáll a vasalóval.
Törékeny természetét a tőke
megtörte, mindig keskenyebb lett -
gondoljátok meg, proletárok - -

A mosástól kicsit meggörnyedt,
én nem tudtam, hogy ifjú asszony,
álmában tiszta kötényt hordott,
a postás olyankor köszönt néki - -

1931. jan. 6.

Gyurcsák Ferenc, 2006

VIGASZ

Ne hadd el magad, öregem,
bőröd ne bízd kereskedőre,
ki elád felhőt az egen
s a földön telket vesz belőle.
Inkább segít a kutya szőre
a teríthető betegen,
semhogy magát miértünk törje,
aki sorsunktól idegen.

Magának rág mind, aki rág,
a fogacskák azért fogannak.
S mert éhes rongy vagy, a fogát
elkoldulhatod-e a kannak?
Fázol. Hát mondd, hihetsz-e annak,
ki fűtve lakik öt szobát,
falain havas tájak vannak,

helyén a kapszlit nő kapdossa
s elfakult fejű kisgyerek;
s a palánkon hiába néz át,
hiába cipel kosarat,
szatyrot, - ha elalszik, fölrázzák
s lebukik, hogyha fosztogat?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki sót mér, krumplit, kenyeret,
hozomra, újságpapirosba
s nem söpri le a mérleget;
s ritkás fény közt morogva rámol
- az adó hosszú, nagy a bér -
s mi haszna sincs, hiába számol
többet a petróleumért?

S mondd, mit érlel annak a sorsa,
ki költő s fél és így dalol;
felesége a padlót mossa
s ő másolás után lohol;
neve, ha van, csak áruvédjegy,
mint akármely mosóporé,
s élete, ha van élte még egy,
a proletár utókoré?!

1932. jan.

LÉGY OSTOBA

Légy ostoba. Ne félj. A szép szabadság
csak ostobaság. Eszméink között
rabon ugrálunk, mint az üldözött
majom, ki tépi ketrecének rácsát.

Légy ostoba. A jóság és a béke
csak ostobaság. Ami rend lehet,
majd így ülepszik le szíved felett,
mint medrében a folyó söpredéke.

Légy ostoba. Hogy megszólnak, ne reszkess,
bár nem győzhetsz, nem is lehetsz te vesztes.
Légy oly ostoba, mint majd a halál.

Nem lehet soha nem igaz szavad -
jó leszel, erős, békés és szabad
vendég mult s jövő asztalainál.

1935. aug. 6.

MÁRCIUS

1

Langy, permeteg eső szemerkél,

meztelen nők meg almafák?

Hihetsz-e? Szagos kis dorong
édes szivarja s míg mi morgunk,
ő langyos vízben ül s borong,
hogy óh, mi mennyire nyomorgunk!
Ha pincéjébe szemet hordunk,
egy pakli "balkánt" is kibont!
Szívére veszi terhünk, gondunk.
Vállára venni nem bolond...

Bús jószág, ne vetéld magad!
Együtt vágunk a jeges télnek.
A jégből csak lucsok fakad,
de hű társ - éhezők kísérek.
S ha most a tyúkszemünkre lépnek,
hogy lábunk cipőnkbe dagad,
rajtad is mult. Lásd, harc az élet,
ne tékozzol bizalmadat.

1933. okt. 19.

ALKALMI VERS A SZOCIALIZMUS ÁLLÁSÁRÓL

Ignotusnak

1

Fák közt,
virág közt
ülök egy padon.
Kotyogok, mint elhagyott csolnak,
sok lágy levegő locsolgat -
a szabadság nagy csendjét hallgatom.
S valami furcsa módon
nyitott szemmel érzem,
hogy testként folytatódom
a külső világban -
nem a fűben, a fákban,
hanem az egészben.

2

Ahogy fölvetem boldog szememet,
mind följebb oszlanak az egek
s egyszerre elém suhannak itt
golyákként lengő szavaid,
te hamvadthajú öreg.
És mint a tájon - mosolygok rajtad.

3

Nem érzem én, csak értem aggodalmad.
S azért tolom el a csendet, hogy belásd,
öreg vagy és nem az elmulást

új búza pelyhe ütközik.
Kéményre gólya s a levert tél
jeges csucskra költözik.
Zöld robbanásokkal kitört
a kikeleti víg erőszak.
Asztalos műhelye előtt
remény legyint meg, friss fenyőszag.

Mit ír a hirlap? Dúl a banda
Spanyolhonban és fosztogat;
Kínában elúzi egy bamba
tábornok a parasztokat
kis telkükről. Had fenyeget,
vérben áznak a tiszta vásznak.
Kínozzák a szegényeket.
Hadi uszítók hadonásznak.

Boldog vagyok: gyermek a lelkem,
Flóra szeret. S lám, álnokul,
meztelen, szép szerelmünk ellen
tankkal, vasakkal fölvonul
az ember alja. Megriaszt
a buzgóság e söpredékben.
S csak magunkból nyerek vigaszt,
erőt az élet érdekében.

2

Zsoldos a férfi, a nő szajha,
szivüket el nem érhetem.
Gonoszságuk is fel van fujva,
mégis félttem az életem.
Hisz nincs egyebem e kívül.
Számol ezzel a gondos elme.
A megbántott Föld ha kihül,
ég Flórám és szivem szerelme.

Mert mi teremtünk szép, okos lányt
és bátor, értelmes fiút,
ki őriz belőlünk egy foszlányt,
mint nap fényéből a Tejút, -
és ha csak pislog már a Nap,
sarjaink bízóan csacsogva
jó gépen tovább szállanak
a művelhető csillagokba.

1937. márc.

MEGHALT JUHÁSZ GYULA

Szól a telefon, fáj a hír,
hogyan megölted magad, barátom,
hogyan konokul fekszel az ágyon.
A bolondok között se bírt

szíved a sorssal. Sehol írt
nem leltél arra, hogy ne fájjon

síratod, mint helyedben én síratnám,
hanem a munkát, a fölszabadulást,
magát az emberi alkotást,
a láthatatlant, mert rátipornak hitvány
és látható hatalmak.

4

Ha beomlanak a bányát
vázázó oszlopok,
a kincset azért a tárnák
őrzik és az lobog.
És mindig újra nyitnák
a bányászok az aknát,
amíg szivük dobog.

5

A dolgos test s az alkotó szellem,
mondd, hogy törhetne egymás ellen?
Az elme, ha megért, megbékül,
de nem nyughatik a szív nélkül.
S az indulat múló görcsökbe vész,
ha föl nem oldja eleve az ész.

Azt hiszem, fáj sok fölgyült éved és
azért a szerető tévedés.
S jobb is volna, ha most elnéznéd velem,
hogyan köt hálót szellő faleveleken.

6

Már karcsú idomaira
pongyolát ölt a lég.
Az alkony a felhőn fészű...
Ülünk együtt, mint kedves és fia...

A fűben gyepeként sarjad a sötét.
A homály pamutlombjai ingnak.

S mi várjuk, hogy mikor lesz
látható reszketésű
bennünk az első csillag.

1934. aug. eleje

KÉSZ A LEJTÁR

Magamban bíztam eleitől fogva -
ha semmije sincs, nem is kerül sokba
ez az embernek. Semmiképp se többbe,
mint az állatnak, mely elhull örökre.
Ha félttem is, a helyemet megálltam -
születtem, elvegyültem és kiváltam.
Meg is fizettem, kinek ahogy mérte,
ki ingyen adott, azt szerettem érte.
Asszony ha játszott velem hitegetve:

a képzelt kín e földi tájon,
mely békén nyitja, lám, a sírt.

Mit mondjak most? Hogy ég veled?
Hogy rég megölt a képzelet?
Még nő szép szakállad s hajad.

Fölmondjuk sok szép versedet.
Mosdatnak most. Anyád sirat
s társadtól jön egy sírirat.

1937. ápr. 5.

hittem igazán - hadd teljen a kedve!
Sikáltam hajót, rántottam az ampát.
Okos urak közt játszottam a bambát.
Árultam forgót, kenyeret és könyvet,
ujságot, verset - mikor mi volt könnyebb.
Nem dicső harcban, nem szelíd kötélén,
de ágyban végzem, néha ezt remélem.
Akárhogyan lesz, immár kész a leltár.
Éltem - és ebbe más is belehalt már.

1936. nov.-dec.

Következő oldal>>>

...

Marsovszky Magdaléna Magyarország etnikai kultúrameghatározása

A gazdasági válságok és a privatizáció megrázkódtatásai után Orbán Viktor kormányának kultúrpolitikája idézte meg a régi idők gonosz szellemeit az antiszemitizmust és a rasszizmust és a társadalomban mély szakadékokat okozott az igazi magyarok és a többiek között

1998. májusában, választási győzelme estéjén, Orbán Viktor magyar miniszterelnök kijelentette, hogy a magyar nemzet nem csupán a Magyarországon élő népességet foglalja magában, ő azonban az egész magyar nép miniszterelnöke kíván lenni. Ez az elmúlt évszázadok történelmével áthatott megfogalmazás Magyarországon mind a mai napig vészesen aktuális, és Orbán kormányzásának négy éve alatt a politika és kultúrpolitika alakításának meghatározó motívumává vált.

Orbán megjegyzése arra vonatkozott, hogy Magyarország az 1989/–90-es fordulat óta történelmének legélesebb kultúrharcát vívja s egyben ez volt az ő kísérlete a beteg”nemzeti identitás „meggyógyítására”. A magyar önazonosságképet évszázadokon keresztül az határozta meg, hogy az ország idegen elnyomás alatt élt, ezért a magyarok önmagukat áldozatnak tekintették, és folyamatosan ellenségképet alakítottak ki. Ez a mechanizmus a fordulat után, a szovjet csapatok kivonulásával elavulttá vált. Ugyanakkor azonban a kultúra – az évszázadok óta elnyomott országban az azonosságtudat építésének legfontosabb terepe, és különösen a „puha diktatúra”idején az ellenállás legfontosabb területe – erőteljes sokkot élt át: először is az állam az államháztartás pénzügyi válsága miatt nagyrészt kivonult a kultúrából, másrészt a privatizáció és a neoliberális tendenciák kulturális globalizációhoz vezettek.

Nagy-Magyarország eszményképe

Ebben a helyzetben, állította az új kormány, nem szabad feladni a kultúrpolitika értékorientált formálásának szándékát, s nem szabad a kultúra iránti állami felelősségvállalást szabadjára engedni. Az ország kulturális jövője érdekében az egész magyarság lelki megújulása lett a cél, azoké is, akik a Trianon előtti területeken élnek. Választási győzelme éjszakáján tehát Orbán a hajdani nagy nemzetállam, a középkor óta nem létező Nagy-Magyarország eszményképeért, vagyis a lelki revansizmus mellett tett esküt.

Ezzel azonban egyidejűleg elkötelezte magát a rasszizmus mellett is. Ugyanis sokan, akik kirekesztve érezték magukat a globalizációs folyamatokból, háttérbe húzódtak, és ezt a visszavonulást az antiszemitizmus hatotta át. A magyar konzervativizmusban hagyományosan jelenlevő, és a fordulat után újjáéledő antiszemitizmus összetalálkozott a 90-es évek közepe táján felbukkanó a globalizáció híve új ellenségképpel és a globalizáció zsidó híve konstrukcióvá hatványozódott. De a patrióta logika továbbment és újabb külső ellenségképet alkotott: ez először a világ zsidósága volt, akikkel állításuk szerint a belső hazaárulók kollaborálnak, majd az Egyesült Államok, mert mint mondják - onnan indult ki a globalizáció, és végül Európa, mivel attól tartanak, hogy az egyesülés folyamata során elvesznek a magyar kultúra sajátos tulajdonságai. A magyar kultúra egységessége, egyfajta homogenitás lett tehát a cél, és az Orbán-kormány által létrehozott országgalmarketing külső és belső kommunikációja is e kultúrpolitikai cél elérését szolgálta. A külső kommunikációban arra törekedtek, hogy külföldön más Magyarország-képet közvetítsenek, mint az uralkodó klisék (Piroschka és paprika). Mivel azonban ez gyakran a múlt esztétizált ábrázolásával járt együtt, ezért új kliséket alkottak, amelyeket Nyugaton, ahol az emberek az EU-tagjelölt országokról meglehetősen rosszul tájékozottak, nagyrészt el is fogadtak. A belső kommunikációban a politikai elit, a népnemzeti értelmiség és a magyar keresztény egyházak együttműködésével - elsősorban a millenniumi ünnepek kapcsán kísérelték meg, hogy a hitelesség egyedüli megnyilvánulásaként - egy össznemzeti és egy keresztény magyar kultúrát alkossanak meg. Ezt azután a közszolgálati médiában és a kormányközeli sajtóban a szimbolikus politikai nyelvhasználattal és a millenniumi ünnepek célzott pályázataival is igyekeztek segíteni. A cél egy egységes méltóságteljes magatartás közvetítése volt a magyar Szent

Korona, a Sacra Coronajegyében, és evégett mint egy Gesamtkunstwerk-ben a marketing valamennyi részletét összehangolták. Kezdvé a politikai elit ruházkodási kódexétől a retorikáján át az építészeti alkotások stílusának megválasztásáig, vagy a magyar faj különleges DNS-állománya okozta kiválasztottságát igazoló kultúrtörténeti értekezéséig mindennel az organikus, a magyarságban immanensen rejlő specifikus karaktert kívánták hangsúlyozni.

A nacionalizmus és a kereszténység nevében

A nemzeti eszmény és a kereszténység egyre erőteljesebb hangsúlyozásával erősödött az antiszemitizmus is, mert a magyar konzervatív gondolkodásban ezek a fogalmak hagyományosan zsidó kifejezés tagadását jelentik. Ezen ívül az egység iránti törekvés az ellentmondások bagatellizálásához és az ambivalenciákból eredő félelmek figyelmen kívül hagyásához vezetett. A nem megalapozott történelmi tudás a népnemzeti eszme dicsőítésével és ezáltal történelemhamisítással s a múlttal való elégtelen szembenézés a felelősség elhárításával járt. A népiesség mitizálása egyrészt az autentikusság megőrzése helyett a provincializmus esztétizálásához, másrészt a kozmopolitizmus és az urbánusság tagadásához és ezáltal a másként gondolkodók kirekesztéséhez vezetett.

A kultúra etnikai alapú meghatározásának következtében az Orbán-kormány négy éve alatt paradox helyzet alakult ki: egyrészt sikerült a Magyarország határain kívül élő magyarok közül sokakat még közigazgatásilag is (az úgynevezett státustörvénnyel, azaz státusmagyarként státusigazolvánnyal) igaz magyarként a magyarságbaintegrálni, másrészt viszont kibővült az eredetileg rasszista alapon kirekesztettek köre, s most az államhatárokon belüli társadalomnak mintegy felét fenyegette kirekesztés. Mindazokat, akik erkölcsi vagy politikai kételyeiknek adtak hangot, nem magyarként bélyegezték meg, sőt megkérdőjelezték emberi mivoltukat, és ezáltal megkísérelték őket kulturális gettóba zárni. Ma két párhuzamos társadalom él az országban, amelynek tagjai időnként akár erőszakos összecsapásokban megnyilvánuló éles küzdelmet folytatnak egymással.

2002. áprilisa óta Magyarország másik fele van hatalmon, egy szociálliberális kormánykoalíció. Ennek azonban nincs alternatív víziója, és úgy tűnik, nem mer szembenézni a bajok gyökerével, az etnikai kultúrameghatározással. Így viszont az őszintén jó szándékú ellenintézkedési egységes koncepció nélkül állnak egymás mellett.

Az európai egyesülés folyamata a kultúra területét nem érinti, mivel az határozottan nemzeti belügy. Ám, mivel az etnikai kultúrameghatározás paternalizmusához, kulturális tisztogatásokhoz, kirekesztéshez és végül kulturkampfhöz vezet, nem egyeztethető össze az Európai Unió alap gondolatával, az azonos etikai alapokon nyugvó politikai, kulturális, gazdasági közösség elvével.

<http://www.c3.hu/~ligal/ManaMagdalena1.html>

<<<Vissza a tartalomjegyzékhez.

...ext.

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
költség hozzájárulás
kapcsolat

TARTALOM

1. oldal

próza, versek

Arany Tóth Katalin: Értetek
Baranyi Ferenc: Bullada
Kajuk Gyula: Leírt Generáció
Kardos András: Annyira fáj!
Kaskötő István: Hoppá!
Köves József:
Egy mondat a hazugságról
Mentovics Éva:
Ha tisztul a káprázat
Nógrádi Gábor:
Soványodom már...
Ódor György: A fuldokló
Simonyi Imre: Ne sírjatok

2. oldal

próza, versek

Albert Lőrincz Márton:
Ó, Márta
Baka István: Könyörögi érettem
Balogh Örsé: Buksi
Bányai Tamás: Ábrándozó
Bárdos László: Megmérétesek
Bittner János: Út és Erény
Bodó Csiba Gizella:
Egyetlen arcom
Cselényi Béla: egy régi roppanás
Czégény Nagy Erzsébet:
Vágy-rügyek
Debreczeny György:
mély a kútnak múltja
Dobrosi Andrea:
Évszakon, éven
Fetykó Judit: Éjszaka
G. Ferenczy Hanna: Éjek éjjelén
Gligorics Teru: Ami maradt
Kamarás Klára:
Mikor az elmúlás kopog az
ablakon
Ketykó István: Ima bocsánatért
Kő-Szabó Imre: Az a szép nyár
Lehoczki Károly: Rasztik

Köves József

Egy mondat a hazugságról

(Nemcsak a puskacsőben...
Illyés Gyula)

Hol hazugság van,
ott hamisság van
kint a pusztaságban
s a meleg szobákban,
a lelkek zugában
is hazugság van,

mert hazugság van
minden újságban
és minden sorában
a szóra nyitott szájban
is
csak hazugság van -

hol hazugság van
ott hamisság van
a vélt igazságban
s szolgáltatásában:
a bíróságban,
minden ítéletben,
és hazugság van
minden hitéletben
a krisztusszeretben
és a parlamentben -

hol hazugság van,
ott csak álság van
a politikában,
minden kormányban,
elnöki palotában
pártházak zugában
fülkék magányában
vasúti vágányban
a kezes bárányban
is
csak hazugság van;

hol hazugság van,
ott hamisság van
minden szegletben
s minden egyenlegben

KÖNYVAJÁNLÓ

A

MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj utján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenádné
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Lelkes Miklós:
Szavak, fogalmak...
Péter Erika: Mégis nyílik
Pongrác Ágnes: Este lett
Ricza István: Késői vallomás
Sárközi László: egymás mellett...
T. Ágoston László:
Felperzselt templomok
Végh Sándor: Manapság
Verasztó Antal: A puskás ember

3. oldal

elfeledettek

Gábor Andor

versek

4. oldal

kortársak

Heltai Jenő

versek

5. oldal

gondolatok

Krausz Tamás

Az elhallgatott népirtás

ÚJDONSÁG

elfeledettek
archívum

Joaquin Rodrigo
Concertto de Aranjuez
II. Adagio

Winnipeg Symphony Orchestra
Kazuhiro Kozimi vezényel
Norbert Kraft gitár

is
csak hazugság van -

hazugság van
nemcsak az országban,
egész Európában
messzi Ázsiában
és a nagyvilágban
csak hazugság van

és hamisság van
bokorban s ágban
oltványban, dugványban
a fakoronákban
ahogy a boglyát
szekérre dobják
tépő boronákban
és a koronában
is
csak hazugság van,

mert hazugság van,
(s persze hamisság van)
az apák szavában
anyák mosolyában
gyermekcagásban
életben s halálban
örömben és gyászban
is
csak hazugság van

igen, hazugság van
s hazug szabadság van
a közgondolkodásban
e hazugországban

hazug világban

Baka István Alapítvány
Baráth Judit Stúdió
Barátok Verslista
Canadahun
Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhétathár
Irodalmi Epreskert
Irodalmi Rádió
Klubháló
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár
Vox Libris

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T. Ágoston László
Váradai József

Naplók, jegyzetek. (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Arany Tóth Katalin
ÉRTETEK

Ha tehetném,
rejtett ráncok mögé bújnék.
Lenge ingujjagnak lennék
ég-illata,
s áldó mozdulatban kezek
mögötti lassú lendület.

Ha lehetnék

Ódor György
A fuldokló

Semminek sem neveltek. A vastaps
számomra száználmas szúrós szemét.
Új morálról dünnyög, hadar, vakkant
szabadon oly sok börtöntöltelék.

Egy tóba estem, hol csak cápa van.
Mosdatom, etetem, meg ne öljön.
Véres húscsapatok és rám ragadt

egy gondolat, a szolgátság
rabságába a szabadság
vágját vinném,
hogy örökös küzdelmek
trónjánál letérdejetek.

Ha tehetném,
hörgő haldoklók homlokán
törölném a kint, s kutatnám
az imádság
kérelt, nagy megváltó kegyét.
Mebocsátanék mindenért.

Ha tehetném,
üvölném hallgatásban
és hatalmi elnyomásban
fogant eskük
átkos és cinkos maszlagát,
mit nem fednek egyenruhák.

Ha lehetnék
koldusok védelmezője,
senki nem lépne előre,
míg a nyomor
fojtó uralma meg nem dől.
Ember embert karolna föl.

Ha tehetném,
a gyászolókat sem hagynám
magukra temetés után.
Egy ölelés
lennék, fájdalmat enyhítő
gyöngédség, elfedő idő.

Ha tehetném,
elbújnék a hallgatásban,
s rejtőzködő imáimban
elmerülve
értetek éltetném hitem,
a csönd ölébe hajtva fejem.

Kajuk Gyula
Leírt Generáció

Kölyökkutyarágta ócska cipő,
mit játékszerként új alom elé
ismételten, újból odavetnek;
hadd nőjön jó foga és élesedjen nyelve
a felnövekvő nemzedékeknek...
ehhez hasonlít a mi életünk.

A történelmi szűrőn a hajdanvolt
jótettek áthullnak nyomtalan,
de biztos lehetsz benne, testvér,
hogy fennakadnak
a régi bűneink hiánytalan;

jajgatás rajtam a rongyos öltöny,

a percmutató kattanasába
beleüvöltöntenek pártkatonák,
csobban az üveg, görcsös hátára
esik a kisember, élő fonák.

Nyakkendőket így még nem utáltam,
ily hazug még nem volt ige s alany,
lubickolva ebben a mocsárban
aggastyánként holtra írom magam.

Baranyi Ferenc
BULLADA

Addig tiszteld a törvényt,
amíg korlátoz önkényt,
amíg hatalmat gátol
s gázságot nem palástol.

A törvény cifra szolgálja,
szolgálja azt, ki hozta,
ám az, akit kisemmiz:
tökélyében sosem hisz.

Be olykor az se tartja,
ki buzgón megszavazta,
csak addig van hatálya,
amíg nem köpnek rája.

A törvény mit sem érhet,
ha csak táblákra vésed,
ha nincs a szívben önként:
megsütheted a törvényt.

Kaskötő István
Hoppá!

*Még egy "egyperces novella"?
...a kedves Nógrádi Gábor kifogásolta, az előző "egyperces"
írásom esetében, hogy olvasása több mint másfél percet vesz igénybe,
mízerint az "egyperces" műfaji meghatározás nem alkalmazható rá.
Na, most akkor, nevezzem "másfélperceseknek"?*

Ább! Mi lenne, ha?

*Az Akadémia nem fog megfeszíteni ha tekerek egyet szegény
anyanyelvemen és nevezem ezen írásokat **Kurta írmányoknak**.
Útóvégre is ha lehet az olvasmány, olvasat és az ablak, nyílászáró
nem szólhatnak az okosok egy cifra szót sem. Talán még szegény
Lőrincze tanár úr is megbocsájt.*

és felmentést adnak minden
frissen elkövetett bűnre,
szörnyűségre.

– Hisz Ők is így csinálták! –
hangzik a felmentés, az igazolás,
és kimosdatott arcok néznek az Égre,
hol most az Ő Istenük tanyáz...
papja meg a választás előtt
szentlecke helyett ikszelést magyaráz.
A történelmet a győztesek írják!
Hiába fordul mindig a kerék...
ugyanazt a maszlagot benyalja
minden egyes kutya-nemzedék.

Simonyi Imre
NE SÍRJATOK

1920-1994

Mindig valami fontosat
szerettem volna mondani
néktek
Aztán valahogy
mindig csak ilyesmire futotta
hogy
ne féljeteK
ne hazudjateK
ne bántsateK
szeresseteK
ne sírjateK
sirassateK
Az istenért
mondjateK már végre
helyettem valami fontosabbat

Kardos András
Annyira fáj!

Minden perc melyet nem töltök Veled
Üressé silányítja - életemet,
testembe hatoltan fáj!
Szürkült színek...
Zsengéjét vesztí a táj!
Amikor nem vagyok Veled:
Annyira fáj!

Mondtad magadról:
" Átlag vagyok,
Miért bolondulsz értem?!"
Ezen - csúfolódva felnevetek...

◆
Berkó Béla görcsösen kapaszkodott a zászlórúdba,
élénkülő szél csapkodta a nemzeti lobogót az arcába. Még ez
is... bosszankodott. Micsoda pech, ma minden összejött.
Reggel az asszony bejelentette, hogy válni akar, a postás
felszólítást hozott a banktól, felmondták a hitelt, a Váci úton
elkapta a rendőr gyorsajtásért és Csarkiné behívta az
irodájába, hogy személyesen, sajnálkozva tudassa vele, hogy
megszűnik a pozíciója. Leépítenek.

Letekintett a gyülekező tömegre, már lehettek vagy
kétszázan is... kiürült az irodaház. Tárgyilagosan
megállapította – mert ugye ő, mint egy képzett marketing
szakember csak tárgyilagos lehet – hogy a hatemeletes
irodaház tetejéről a problémák egészen más színben tűnnek
fel.

tovább>>>

Nógrádi Gábor

SOVÁNYODOM MÁR. KENYÉRÉRT, SÓÉRT

bűneik osztom, míg vidáman vádol
röfögő népük, hogy szabott halálból
kiveszem részem dűtve a rossz vért
fokosok közt a valótlán valóért.
Rútságon festékek vigyora táncol,
választott álarcom látványhoz láncol:
nincs, akit akartam gonosz adókért.
Nem vagyok. Ízemet asszonyok érzik:
metszett méhükkel embert kívánnak
fogadni, s adni, éjem bevérik:
fogamzatlanul vet ki az utálat.
S jó ez így, reménység: romlásom íze
foszlik, ha időmet magammal viszem le.

Mentovics Éva
Ha tisztul a káprázat

Ha már torkomon akadnak
a szerelmes szavak,
s lelkem száraz ágán
rügyek sem bomlanak,
nem nézel, s nevensz rám
a hajnal fényfüzérére át,
nem dicsérsz, hogy szemem
fénylőbb, mint a gyémánt,
léptem oly lebbenő,
könnyű, mint nyári fuvallat,
selymes, szép hajamon
csillámok suhannak,
ha nincs rajongás, mosoly,

Hiszen minden perc,
mit nem töltök Veled,
üres: fájóan testembe váj!
Félek!... Érzem, közeleg...
Osztódnak a percek bennem...
Már másodpercenként:
Annyira fáj!

és tisztul a káprázat,
s tudod, közös gyönyör
többé sose várhat,
ne áltass, és ne légy gőgös,
ne mondd, hogy rossz álom,
hadd gyászoljam méltón
romba dőlt világom!

a vendég

Szőnyi István
festőművész

Következő oldal>>>

Kamarás Klára
Mikor az elmúlás kopog az ablakon

Egész napos munka után
döcögött velem haza a vonat.
Sehol egy ismerős,
se társ, se álom,
hát kibámultam, ki az ablakon.
Néztem a tájat, azt az őszi tájat,
mely oly szép volt, hogy szinte, szinte fájt.

...És akkor hirtelen új vágy támadt reám:
Leszállni bárhol... vége. Nincs tovább.
Akár egy ismeretlen állomáson...
nekivágni az erdei magánynak,
elfeküdni a nyirkos rőt avarban,
elbújni, mint egy sebzett őzgida,
s elaludni a fák közt mindörökre.
Takarjatok fák, védj meg őszi erdő!
Mentsetek meg e szürke, semmi léttől,
ami otthon vár! Nem bírom tovább...
Mozdulni kellett volna, de csak ültem,
és vitt a vonat, vitt, csak vitt: haza.

Napok, hetek, vagy talán évek is,
nem tudom mennyi telt el,
az arany lombok hívó suttozását
magamban mélyre, mélyre eltemettem.
Minden hiába!
Végleg? Nem lehet!
Mert gyűltek bennem fájó sikolyok,
feldúltak fojtott belső ordítások,
de tudtam, tudtam, hogy még nem szabad.
Egyetlen hang és megállíthatatlan:
rohanni fogok, nem tudom hova,
ki a térre őrtjögve és sikoltva,
és többé abbahagyni nem tudom.

Azután elmúlt.
Megtört, mint egy átok.
Mentem, amerre vitt a sors, az út,
nem néztem már a kincses őszi tájat,
nem akartam többé kiszállni... bárhol..
a semmiben, az elmúlásra várva.

Szaladni? Annak vége. Nem tudok már.
Az elmúlás kopog az ablakon.
Csak az a sikoly fojtogatja torkom.
Amíg lehet, míg tudom, titkolom...

Lehoczki Károly
Rasztik

Gyí! – Murcsi! Baba! – gyí!
Lendül az ostor, Rasztik vad dühvel
közékanyarint a lovaknak, a szemük kidülled, a fülük
hátracsapódik, nekifeszülnek a sóderral megrakott
teli stráfkocsinak, hajlik a mogyorófavessző nyél hátra
megint, és megint, és a keskeny bőrcsík,
rajta sűrű csomókkal
végigszántja az izmos, remegő állati farokat, tomporokat,
az írha is kettéhasad alatta, kiserken a vér, és
megmozdulnak a tonnák, az izmuktól a szíjak,
a kocsirúd, a vasalat, a kerekek mind
nyöszörögve elindulnak előre.
Serceg a szerteheverő sóder a belapuló
gumiabroncsok alatt, Rasztik tarkójára tolja karimás
pörge kalapját, letörli homlokáról a verejtéket,
a folyó messzire örvénylő szürke vize és a sóderhegy
elmaradnak mögötte.

tovább>>>

Bittner János
ÚT ÉS ERÉNY

A sápadt hajnalfényben nem látszik jól az út.
Délben szemem vakítja, aranyszínűre gyúlt.

Francis, azt írtad egyszer: „A tudás hatalom”.
Mostanra árucikk lett: ha kell, eladhatom.

A nap, mint sárga tinta, az ég kékjére folyt.
Az út csak délibábok csalóka képe volt.

„Az élet szenvedés, és a művészet vigasz!”
Azt gondolnád ma is még, Arthur, hogy ez igaz?

Viharfelhők takarják a nap vörös húsát.
Ki útját elveszíti, az többé nem jut át.

„Tegyé!l, amit csak kívánsz, legyé!l jó és szeress!”
Ágoston, nézz körül ma: ilyen vak nem lehetsz!

Mínta megtörtént volna mindez százszor...
vagy ott ülnék most is a vonaton...
Csak csendben, mozdulatlan!
Várni, várni...
Mit várok?
Magam sem tudom...

Sárközi László
...egymás mellett...

...egymás mellett elsuhanó sorsok:
főbb gondjukat pénztárcájukhoz fűzik:
olcsó bérrabszolgák és bolondok!

Egy kisebb baleset már fel sem tűnik:
nem divat a szívvel gondolkodni;
reális aggyal kell okoskodni,
hideg fejjel; számolni, mérni s túrni

az elviselhetetlent is bármiképp
mind csak egy nyomor! A másik – lelki;
ínség rúg sanyarú sorsot s fekszik
kit talált: korhadt fa mit szél kitep.

Mind elmúlunk! de bennünk s közöttünk
kihajtott dudva mérgez s Diogenész
feltartott lámpással jár mögöttünk...

Budapest, 2000. március 29.

Pongrác Ágnes
Este lett

*Teri néni alszik a maga kis vackán,
varjú se károg,
Jani bácsi alszik a maga kis vackán,
a szél se zizzen.*

Néha megállítom az időt,
ráfeszítem az emberi sorsot
- bárkiét, akit nem túl közletről
ismerek -
két perc, amíg a film leperog,
*aztán az ég szürke lesz,
az útra homály ül,
a léghen porszemek...*
- megszületett, felnőtt,
megnősült, férjhez ment,
házat épített, gyermeket nevelt,

A csillagok vezettek. Tévútra tértem én.
E tájon ismeretlen: tudás, jóság, erény.

Bányai Tamás
Ábrándozó

Sohasem szokott álmodni. Vagyis hát nem tudta volna megmondani, szokott-e vagy sem, mert egyszer sem volt képes később felidézni, ha netán álmodott is valamit. Álmodozni viszont rendszeresen álmodozott. Altató gyanánt. Minden este, amikor ágyba búj, kezébe vett egy könyvet és olvasott. Mikor mennyit, mikor mit. A könyvet nem hagyta kihullani a kezéből, mindig letette, mihelyst megérezte, hogy kezd leragadni a szeme. Ilyenkor fogott hozzá az álmodozáshoz, amit akár képzelgésnek is nevezhetnénk.

Ebben a féléber, félálmos állapotban a maga módján formálta, alakította azt, amiről éppen olvasott. Ha krimi került a kezébe, akkor a tökéletes gyilkosságot képzelte maga elé, annak ellenére, hogy valójában sohasem voltak gyilkos gondolatai, még a légynek sem tudott volna ártani.

tovább>>>

1933-2007

G. Ferenczy Hanna
ÉJEK ÉJJELÉN

Rőt ciprusok az út két oldalán,
titokzatos tájakhoz értem.
Emlékeim, mint sötét madarak
megülnek a csupasz cserjéken.
Ébren vagyok, vagy álmodom csupán ?
Rőt ciprusok az út két oldalán.

Tilosat jelző szemafor a hold ,
és piros mint a seb a szívemen -
Csak tudnám , hogy ez ösvény hova visz
hogy mily varázslat esett meg velem ,
s e bűvöletből jön e, ki felold ?
Tilosat jelző szemafor a hold.

dolgozott, megöregedett -
A szél se zizzen, varjú se károg,
Teri néni alszik a maga kis vackán,
Jani bácsi alszik a maga kis vackán.
Az idő ébren van, álmokat éget,
és nevet,
drámát, meghittséget majszol,
ölelést halmoz, szeretetet...
könnycseppeket...
aztán az ég szürke lesz,
varjú se károg,
a légben felcsillanó - fakó
porszemek...
keringenek,
keringenek..

Kő-Szabó Imre
Az a szép nyár

Az óratsörgés olyan éles volt, mint egy frissen fent borotva.
Bántotta is a fülét. Szólád Péter kábultan kelt fel. – Na, még
egy nap! Aztán csak pihenek, pihenek Régóta várt már erre a
napra. Egy évvel ezelőtt volt szabadságon, vidéken,
rokonoknál. Akadt ott egy kis talicskázás. Építkeztek és
segített nekik téglát hordani. Nem sikerült úgy, mint szeretete
volna. A meló egy kicsit nehéz volt, nem szokta ezt a hajtást.
– Jövőre jobb lesz. Nem tolom ell! – mondogatta mindig
önmagának. Most mégis aggodalommal nézett a következő
napok elé. Valami furcsa érzés motoszkált benne. – Hülyeség!
– nyugtatta magát.

tovább>>>

Gligorics Teru
Ami maradt

Napos oldal, meleg árnyak,
Madár dalol minden ágon,
Kinyílt bimbója a vágnak
Lágyan ringó rózsafákon.

Virágos rét, tarka dombok,
Szivárvány fon ívet rájuk,
Eltévedtek a szempontok,
S a bolondok táncát járjuk.

Rövidülnek a holnapok,
Egyre hosszabbak az árnyak,
Felébred az ész s felzokog,
Új tavaszok már nem várnak.

Ketykó István
Ima bocsánatért

Juditnak

Ne vedd el tőlem a falovakat,
ha szótlanság hever játékaim között,
mert jönnek rendet rakni a szavak
szétszórt polcaimon keljfeljancsi módján
talpra állnak a mondatok...
Ne vedd el tőlem a falovakat,
ha szürke hályog száll szememre
és beterít szárnyával az éjszaka,
mert jönnek tollamra
dolgos kis csapatok;
tolláskodnak hajnali verebek fülemben
kiröpülnek félig meztelen verseim
combod meleg fészkeből...
bocsáss meg átkos némaságomért - - -
ha már szólni nem tudok
csak nézz rám nedves szemmel
tedd kiszáradt nyelvemre a holdat
- szentséges ostyát-
a tömjénillatú csöndben
tested oltára előtt térdepelve
megjön hangom is -

Ámen.

Vácrátót , 1982. május 20.

Cselényi Béla
egy régi roppanás

itt állunk mind megtört xanaxisták
talpunk alól kihúzva a svájc
emlékezünk régi roppanásokra
egy vihartörte tölgy
reggeli aprítására
egy körfűrészre amely beszűrődött
a komor és bús betegszobába
közömbös álmokra
melyekből gyász az ébredés
s talmi közönyük is csak
cseppekre kapszulákra -- --

S a föld rázza barázdáit,
Mérget vetett rá a nomád,
Pusztító tűz szele jár itt,
S elsepri az ember nyomát.

Megsokallta már az ég is,
Lerí arcáról a kétség,
Megerőszakolják mégis,
Többet követel a népség.

Ó, te gőgös, balga ember,
Fehér szárnyad földbe ragadt,
Majd mikor már semmi sem kell,
Nézd meg, utánad mi maradt.

Lelkes Miklós
Szavak, fogalmak...

Szavak értelmét butaság, önérdék
megmásítja. S mikor egymásra néznek,
külalakra teljesen azonosan:
egyik mennyet hisz ott, ahol pokol van,
vagy a pokolnak hirdetettben Éden
bölcsője ring egy álom-messzeségben.

tovább>>>

Péter Erika
Mégis nyílik

Mielőtt elrepednek a felhők,
sátrat ponyvázok föléd
s bolygó-távolból vigyázom
képzelt házad küszöbét,

óvnálak: ronggyá ne ázzon
ruhád, sarud, mosolyod,
ne rémítsen villámlás,
s ne fázz, mikor jég kopog,

remélj fényt, még akkor is,
ha alkonyt lehel a világ;
bár e ködben láthatatlan,
mégis nyílik a virág.

három vonalat húztam
három gondolatjelet
e központozatlan szabadversbe
józsef attila is
csinált ilyeneket
s a völgy utcai ágyból
házi köntösben
ahogy elindultam
a mobilterjedés miatt
közben lebontott
kártyás telefonfülke felé
elrobogott a sárga villamos
s eszembe jutott
hogy ha attila lennék vagy józsef
talán már elé botorkáltam volna

mégis szép
a völgy utcai emlék
völgy utca 9-11. talán
nektek atlanta '96

Budapest, 2012. IV. 28.

Fetykó Judit
Éjszaka

Csend van. Éj van. Kinn és benn csak árnyak,
sejtelmes formát kapnak a tárgynak.
Suhognak a lombok, szél kavargat.
Csend van. Éj van... minden hallgat

Debreczeny György
mély a kútnak múltja

megállás nélkül fékezünk
a felejtés mindenkit megőriz
és nem tudom a múltamat
az égő házban
nagy kifejezőerővel énekelek
magasabb transzcendentalitást
a geometriában
ilyenkor birsalmavirágzás idején!
mélységes mély a kútnak múltja
feltűnő hegeink hegedülnek

Bárdos László

Megmérések

Mennyi megmérés!

Lábizmaid egy centivel följebb
már nem emelik súlyodat,
agyad egy túlfeszített szóképbe belekábul,
és így tovább, így jelzi szakadatlan
csontod, sejtésed lefokoztatást.

Lényed egésze latra vetve: dermedt tömegeid
fölébe elméd szerves finommechanikáját
is odacsapta valami hentes... de nem,
ne mentegetőzz. Ne helyezd ki sorsodat. A próba tiéd,
tied mind az eső fátyolozta,
áttekinthetetlen párbajok.

Végh Sándor Manapság

Átálmodott évek után,
a föltétlen sóhajok robaja
lesüllyedék a kívánt arcokra.
Zúgó viharban cserél riadtan
helyet a harag és a mohóság.
Átálmodom magam egy szép
tavaszra, bús szavakból kötök
gyönyörű csokrot, majd adom
kézből kézbe, talán mindhiába

Szőnyi István: Zebegény.

T. Ágoston László Felperzselt templomok

Az észak felől érkező utasok, meg a nyájjal vándorló
pásztorok egyre fenyegetőbb híreket vittek Júdába és
Jeruzsálembe. Arról beszéltek, hogy egy gyors lovakon járó,
az íjat és nyilat mesterien kezelő, de kegyetlen és roppant

Verasztó Antal

A puskás ember

*„Olyan utakat jártam be, amik szétmárták
inaimat olyan házakban laktam, amiket el
sem kezdtek építeni.”*

Böngészetemet ezúttal családi emlékezettel kell
kiegészítenem ez, esetünkben is egy kicsit mítosz, egy kicsit
mese, egy kicsit valóság. Ami biztos és nem mese, apai
felmenőimnek ősi időktől fogva (hogy mikortól nem lehet
pontosan tudni) a földhöz volt közük úgy is, hogy művelték,
úgy is, hogy vadásztak rajtuk. Akkor is, mikor itt még nádi
farkasok éltek. S később is, mikor eggyel odébb lapozott
Isten; s megváltozott a természet képe...

Azért a vadászok és hajhászok ebben a régi időben sem
mehettek vadászatra üres kézzel, hanem kenyérrrel,
szalonnával, birkasajttal és meggyébbel. Hosszabb vadászatra
még így is fegyver és „gyomortölténnyel” jól ellátva kellett
nekik hazulról nekiindulni.

tovább>>>

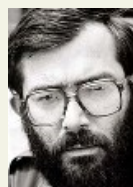
Dobrosi Andrea Évszakon, éven

Rügyet bontani más évszak hivatott,
de a papírforma néha felborul;
egyre buknak hű doppingalkalmazók,
a télszerep lassan rámpára szorul...

a hó lapáton kuksol, már idegen,
vagy zárdában hagnizik fényért a nap,
tavasz bújócskázik épp, s jót nevet,
ahogy elmos majd ármányt, vigyorokat.

Földkéreg szökken, barakk omlik népre,
vihar nyáron nem odáz, csak szól: vége,
új szelek, új évadja kezdi táncát,

szereplő szerepét játssza s megértse!
Ember, ha emberibb, visszatér béke,
szimultán élhet évszakon, éven át.

Baka István Könyörögj érettem

1948-1995

Száz szirmod, cseresznyefa-boszorkány,
sistereg, feketére süll,
szél-szította leveleid
lángokként nyaldosnak körül.

erőszakos sereg támadta meg az Asszír Birodalmat, mely egyre inkább megroppanni látszik. Északról jönnek ezek is, mint egykor az asszírok és tengernyi vér és könny jelzi az útjukat. Kegyetlenek és könyörtelenek. Megölnek, vagy rabláncra fűznek minden népet, mely ellenállni próbál nekik.

– Íme, megérkezett az északról jövő ellenség – állapította meg Jeremiás próféta. – Őket küldte az Úr, hogy megbosszulják a nép, és az uralkodók hűtlenségét, tisztátalan cselekedeteiket, melyeket elkövettek ellene.

A király és az udvaroncok csak nevettek rajta.

tovább>>>

Czégény Nagy Erzsébet
Vágy-rügyek

Kibomlanak vágy-rügyeim.
Érintésük tűz, de mindent fényt
a sötétség szerteűz,
s az ég rongyossá válik.
Kereszt feszül a mára.
Messzeségbe rekednek álmaim,
bennük az előre is hátra.
Valahol új tavasz sarjad.

Ricza István
Késői vallomás

Öreg vagyok, habár a kor nem érdem,
a munka frontja volt az iskolám.
Igaz, kibuktam onnan is korán,
e változó világot én nem értem.

Az utca lett az otthonom, ha kértem,
akadt pohár a kocsmá asztalán.
Csak ittam és reméltem azt, talán
a gyors halál maholnap eljön értem.

Igen, tudom, hogy egyre visszatértem
az éjszakába Pesten és Budán,
azóta fáj a vállam és a térdem,

örök tavaszra vártam ostobán...
De hóvirág helyett ma szóvirág van,
üres beszéd a változó világban.

De szenesedő csontjaidból
vércseppek buggyannak – csodát
teszel holtodban, s térdre hull szent
stigmáid előtt a világ.

Hagytalak elhamvadni! Isten
nem bocsát meg nekem soha.
Feloldozhatsz-e még, szerelmem,
elvirágzó cseresznyefa?

Könyörögj érettem, ki tested
vallattam késsel és fűrésszel,
inkvizítorodért, kinek te
gyümölcsöt teremni égsz el.

Bár tudom: enkárhozzatom alól
nem oldozhat föl engem az ima,
csak ha elégek véled – hát belévetem
magamat lombod szent lángjaiba.

(1975)

Albert Lőrincz Márton
Ó, Márta

madonna lelked
korodban
időzített bomba

feslett modorod
tornyosul
illúziókba

védencek bérence
lettél nem
érdemesít szóra

jelent jelent csak
kábulat
nem vihet sokra

napokért folyik
benned az
örök utáni

hajsza de feldob
a vágyak
rendje ha legott

a most még elég
léha-szép
tánca elég

Bodó Csiba Gizella
Egyetlen arcom

Egyetlen arcom van,
Az árnyalataiddal,
Melyet rám vetítesz
Megtörve árkait,
Fényt csíkozol barázdáira,
Vagy árnyakat fektetsz szememre,
Mielőtt átadod neki a hajnalt.

Egyetlen arcom van,
Fogoly!
Rabul ejti a Nap
S homlokomon trónol,
Majd szememben kettéhasad,
Míg le nem hunyom,
Amikor borzongásod fodrozom.

Egyetlen arcom van,
Ezen fényezem tükrödöt,
A Holddal felkelek,
S mögé rejtem életemet!

Balogh Örse
Buksi

Van, aki azt tartja, kétféle ember van, az egyik szereti a kutyákat, a másik meg nem. Gyermekkorom kedves kutyája egy fekete puli volt. Nevét kitől kapta, nem tudom. Annál is inkább nem, mivel Buksi a szomszédék kutyája volt. Talán nagy közös udvarunkból adódott, hogy két családnál is otthon érezhette magát, és ez így volt természetes. Igaz, később lett egy drótkerítés, ami megfelezte az udvart, de Buksi ragaszkodása ezt a drótakadályt is legyőzte.

Máig nem találkoztam olyan szelíd kutyával, mint amilyen ez a bozontos puli volt. Mi gyerekek – a szomszédék gyerekeivel voltunk egypáran –, úgy játszottunk vele, mint egy rongybabával, azt csinálhattunk vele, amit csak akartunk. Ha úgy láttuk, hogy ő-kutyaságát ideje megszabadítani fűrtökben lógó zsíros csomókba összeállt csimbókjaitól, akkor fél napunk is ráment a fodrászkodásra...

[tovább>>>](#)

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevésbé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Gábor Andor

1884-1953

A GYÁR

Álmát alussza még a város,
Utcáin hallgat néma csend,
Az égen csillagok hunyorgnak,
Kelet felől alig dereng.
Még hajnal szellője se támadt,
Hogy kitisztítsa a leget,
De ím, a külvárosba messze
Egy kémény füstöt ereget.
A kormot, szennyet szórja már
A gyár!

És jó hosszú, zilált sorokban
Sokszáz fejű rabszolgahad:
Izmos, szép férfiak csoportja,
És vézna asszony s leánycsapat.
Sietni kell: az óra pontos;
Minden perc egy falat kenyér.
Sietni kell: kenyér kevés van,
Alvásból munkás meg nem él.
Sietni kell! Dologra vár
A gyár!

Egyik tömeg bemegy s utána
Kitódul egy másik tömeg:
Kik végigdolgozták az éjet –
Szemük dagadt, lábuk remeg,
Mert nincs nyugvás, nincsen vasárnap,
És soha sincsen ünnep itt:
A kerekek mindegyre járnak
Kürtő szikrát folyton repít.
Tüzes mellel folyton zihál
A gyár!

Ha száll az est – kezdődik újra:
Ki is, be is tolong a nép.
Napközben nem nyílik kapúja,

KÜRTSZÓ AZ ÉJBEN

A gyérlámpájú sétatér fölött,
Sápadtan ül a nedves őszi köd.
Ritkul, gomolyg, meg-megszakad, rezeg.
Mínthogyha tépnék látatlan kezek.

Fenn... valahol... egy éhező zenész
Fuj kürtjén lassú, bús melódiát.
Az ablaka a pusztá t érre néz,
A dal a ködöt onnan zengi át.

Valami súlyos bánat van e dalban,
Valami tépő, gyilkos fájdalom.
Bemenekül a köd vizébe halkan,
Majd megtörik az egyik házfalon.

Az emberek a téren mind megállnak,
Szemük a zengő ködbe néz meredten,
Úgy érzik: kürtje szól a nagy Halálnak,
S a hang most orvul a fejükre lebben.

A gyérlámpájú sétatér felett
A kürt tovább dalol, dalolva csábit.
Ki hallja hangját: mindent elfeled,
Csak tisztaságra, pihenésre vágyik.

A kürt zokog: majd egy futam remeg föl,
Mint vad sikoltás, mint egy szörnyű vád...
Egy életunt cseléd az emeletről,
A kövezetre dobja le magát.

1906

Csak hogyha megvadult a gép
És véres csonkká zúzta össze
Az őt lenyügöző rabot,
Olcsó vérrel pótolva így ki
Az olajat, mit szűken kapott.
S élet becsuk, holtat kizár
A gyár!

Vasat forraszt, izzít, kovácsol
Ott benn a munkások keze,
Vasat, melyből lánc készül aztán,
Lánc – szolgaság rút eszköze.
És mert a nép sok milliónyi:
Lánc is sok milliónyi kell,
Azért nem szűnik füst-okádni,
Azért nem fárad soha el,
Éjjel-nappal azért nem áll
A gyár! A gyár!

1905

ÉLETRAJZ

DANTE A GÓLYÁHOZ

Élőnek lenni: szégyen,
Meghalni így: gyalázat.
Jaj, ember, nincs mi védjen,
Ki elcsitítsa a lázad.

Megfojtották az istent
A benzimbűzös égben;
Büdös pokol van idelent,
A földön és a légben.

A lélek és a test is
Belészokott a szennybe,
Ó, milyen szép a pestis!
A flektifusz mily enyhe!

Az örültség be józan!
A rothadás mily illat!
Magam hová gubózzam?
Hogy bőgni meg ne nyíljak?

Hogy állattá ne váljak
Mezők véres fűvében,
Hogy állattá ne váljak
Az emberek nevében.

1918

UTAM

AKI A HÁBORUT DICSERI...

Halálhörgése véres rohamnak,
A sátán kacaja kiséri,
Jaj! Száradjon le a szája annak,
Aki a háborut dicséri.

1915

33

Megállhatok, hogy visszanezzek:
Eléltem életem felét,
Aléltan pillantok feléd
Múlott múltam, kusza ígézet.

Nagy tarkaság, sok kutyavásár,
Hangos zsvivajgás szűk helyen.
És többször vászon, mint selyem,
S nem voltam sem koldus, sem császár.

Amit akartam, megpróbáltam;
Elhagytam, ha nem sikerült;
Mi kezem alól kikerült,
Hogy rossz-e, jó-e meg se vártam.

Nem szerettem, nem is gyűlöltem,
Csak néha hittem, hogy teszem.
Cserben ritkán hagyott eszem,
Nem adtam életet s nem öltem.

Nem rögzöttem meg s nem futottam,
Nem fogtam hát ki az időn;
Egészséges maradt tüdőm,
Viszont, lám, messzi nem jutottam.

Más méri életünket, nem mi,
De ahogy én elszámolom:
Keveset őrlött a malom,
Itt plusz, ott mínusz... Summa semmi.

1917

ORGOVÁNY

Ez itt az erdő, mely, ha jár a szél,
Megborzad és borzalmakat regél;
Ez itt az erdő, melynek ága mind,
Ha megvágod, vércseppet sírva hint;
Az erdő, mely már nem lesz soha friss,
Mert iszonyodik önmagától is,
S az ága kórságtól marad sovány:
Orgovány!

Valóság-erdő s mégis rém-mese:
Ez Horthy kormányzó gyümölcsöse;

Repülj, repülj tündérbatár,
Mín Oberon szolgálai szállnak!
A levegőben nincs határ.
Sorompók szél elé nem állnak.

A testem gyöngé és laza,
Játéka véletlen halálnak...
Tán én már nem megyek haza,
De szavaim hazatalálnak!

1920

HAZÁMHOZ

Körül sötét van, didereg a lélek,
Szemem kutatja elveszett hazám,
Mít látok ott, ha egyszer visszatérek,
Hunyt életem óhajtott tavaszán?
Magyar, magyar, a nevedet kiáltom,
Hiszen vérem vagy, bárhogy is tagadd,
Züllött szülém, pizokba hullt virágom,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Te vagy-e az, kit annyira szerettem,
Hogy húsz évig sajogtam, mint a seb?
Hogy hasztalan volt bármi szép köröttem,
Tenálad nem volt semmi, semmi szebb!
S ha most nézlek, Meduza-főnek nézlek,
Vonása vérbősz, pillantása vad,
Varázs rontott meg téged, csúf ígézet,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

És egyre rosszabb hírt veszek felőled,
Alattad mint poshadtabb pocsolóyák,
Kifestett képű ringyó lett belőled,
Bordély-dívány lett ősi nyoszolyád.
Világ elé kiálltál, mint a céda,
Szennyes vevőnek kínáltad magad,
Csábított zsákmány, megrontott préda,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Szajhája vagy egy vén kos-orru dögnek,
Cselédje lettél egy megtébolyult
Lidércnek, ki miatt halandók hörögnek,
Világgá szerte, merre marka nyult,
Urak rimája, lelked belevásott,
Német cafatja, tested elrohadt,
Magad hívtad magadra pusztulásod,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Gyermekeid, mint kupec a barmot,
Eladtad mészárosnak, garason,
Mégsincs mivel tagjaid takarnod,
Rossz rongyok lógnak a pucér hason.
Gyalázatodnak ára csak kitátott
Sír szája, melyben oltott mész fogad,
Magadnak szégyen vagy, népednek átok,
Hazám, nem ismerem meg arcodat!

Melyet bús éjjel fergeteg ha ráz:
Az ágain száz kísértet bokáz.
Háromszinű kötél mindnek nyakán,
Fent lóg és lendül táncuk, fent a fán,
Új tánc, amit Kormányzó Úr agyalt:
Járják a kecskeméti körmagyart.
Keresztény tánc e csont-tánc, nem pogány:
Orgovány!

Ország-szerint mi embert Horthy ölt:
Miklós-nap éjt felküldi mind a föld,
S a holt-ezer megy Kecskemét felé,
Seregszemlére Fővezér elé.
És férfi-nő, – mert nőt is ölt sokat –
Zörögve hozzák eltört csontjukat,
És férfi-nő, az erdő avarán,
A Horthy táncát járja magyarán:
S kórus zeng, mint ordító orgonán:
Orgovány!

Kos-orru, gyilkos-orru szörnyeteg,
Te alszol? Álom juthat még neked?
Van, mely téged ki nem hány, Horthy, ágy?
Isten, ki téged még aludni hágy?
Hej, ébredj! nézz! és mondd, hogy látsz-e még?
Kérdik, kiknek kiszúrattad szemét.
Tudsz lenni nővel délceg és derék?
Kérdik tőbül kiszaggatott herék.
Felszint pöffedsz-e még a vér taván?
Orgovány!

Magasan áll a vér felett a Vár,
Hol téged, gyilkost, gyilkos trónja vár.
De árad már a Vár felett a vér,
S a rothadás belőled enni kér.
Halál-Vető-gép, sírhant-Borona,
A te fejedem nem lesz korona!
Király-tömjéneken nem tágul tudód,
Trónon pihenni nem lesz már időd:
A bíbor előtt leszel halovány!
Orgovány!

Magyar földön van erdő még, Nagy úr!
S mi ág ott él, feléd mind vágyva nyúl!
Az ág ma, mind feléd-gördülve nyúl!
S menekvés nincs az éhes fák elől!
Nem mink kívánjuk, undok, vesztedet:
A fák kívánják súlyos testedet.
S ha téged tud ágára venni, ó,
Magyar fának akkor lesz lenni jó!
Vajon hány életet van, Horthy, hány?
Orgovány!

Bécs, 1920

Nem vagy hazám így. Újjá kell születned,
Van még erő, mely más formába gyúr.
A régi húsod csontig kell levetned,
S becsületes fiad lesz rajtad úr.
Ó hajtsd le szép fejed kemény kezünkre,
Hogy simogatni is legyen szabad,
S én akkor, boldogan reád tekintve,
Hazám, megismerem majd arcodat!

1942

BUDAPEST

A pince mélyéről, nyirkos homályból
Narfényre vánszoroghatsz, városom,
Vértől vörös, koromtól fekete
Orcáidat könnyemmel hadd mosom.
Örömkönnyemmel, mert láncod lehullt,
Szabadság fénylik sápadt homlokodra,
Rabszolgatartóid holtan hevernek,
Nem védi őket már a barlangos odva.

Kilépsz a napra s elkínzott tüdődbe
Lélekzetet veszel, mélyet, nagyot:
Szemedben már nem tűzvések visszfénye,
De újra élet szikrája ragyog.
S az első szózat, mely ajkadra buggyan,
Első igéd a háláé legyen,
Azoknak, kik béklyóid letörni
Eljöttek, át pusztán, erdőn, hegyen.

A második szavad legyen vad átok,
Azokra, kik ezt művelték veled,
Kik megkötöztek s hogy véred csapolják
Késsel vágták át lüktető ered.
Átkod legyen súlyosabb, mint az ólom,
Csapjon galád pribékjeid fejére,
S fogadd meg szentül, hogy minden bitangnak
Kamat kamatjával meglesz a bére.

Mint a legendák fönix-madara,
Úgy kelj ki hamvaiddból, Budapest,
Szined legyen megújulás színe,
Mít rád szabadság hajnalpírja fest.
Gyógyítsd be száz tépettszájú sebed,
Erős légy, hogy megállhasd bosszudat,
Hogy hóhérjaid hulláin keresztül
Megnyisd a szebb jövő felé utad.

Mert van jövő és van feléje út,
És van magyar, ki tud még járni rajt!
Ki nem csüggeszti fáradtan fejét,
S körömmel is felás termő talaj.
Annak szavára adj most, városom,
És rügy fakad ki megtépett faágon,
És lesz még szőlő, lesz még lágy kenyér,
És lesz még egyszer ünnep a világon!

BEOSZTÁS

Tehetséges művész?
Ne mondj ilyet!
Az ítélkezést nehogy elsiedd!
Várnod kell véle
Egy kissé, amíg
A tehetsége
Bebizonyosodik.

Ki a tehetség?
Van két lehetőség.

Az egyik:
Ki a sínem veti ágyát;
A másik:
Aki kiértja családját.

Ki él és alkot
Zajlásában e vésznek,
Az egyszerűen
Nem számít művésznek.

1938

VÁLASZ

Jaj, mennyit írtam, szörnyűt, véreset
Nyomott népemnek, holtra vált magyarnak,
Voltam hörgése, átka, éneke.
Sikoltottam helyette és daloltam,
Hogy szennyes ronggyal eltömött fülébe
Egy tisztességes hang is elhatoljon.

No és? Nincs itt no és. Nincs folytatás.
Elmult a kor, mondják, elszállt a dal.
Hogy mit csináltam és hogyan csináltam,
Nem tudja senki és nem tudják a senkik,
S az egyik gnóm már nyújtja is felém
Szamártövisből font koszoruját.

S én nézem ezt a virgonc hemzsegőt,
E másfél éves szellem-óriást,
E minden hájjal felkent kis papot,
Hazám új bölcsét, has-Deák Ferencét.
S nem írom fel nevét e költeményben,
Nehogy, ha majd elsüllyed nyomtalan,

1945

A verseket a
Gábor Andor: Válogatott művei
(Budapest, 1961, Szépirodalmi Könyvkiadó)
c. kötetből betűhíven közöljük.

Egy csillagos jegyzet megmondja, hogy:
„X. Y. Neve nem kitalált név,
Az illető valóban létezett.”

1948

Az alanti szerző nevére kattintva az előző számokban közölt gazdag válogatás olvasható.

Költő Nagy Imre, Balázs Béla, Oláh Gábor, Kaffka Margit, Rozványi Vilmos, Keszthelyi Zoltán, Nadányi Zoltán, Bárd Miklós, Hollós Korvin Lajos, Fodor József, Gellért Oszkár, Marconnay Tibor, Simon István, Rab Zsuzsa, Jókai Mór, Vihar Béla, Lányi Sarolta, Lévai József, Kis Ferenc, Komjáth Aladár, Kún József, Ladányi Mihály, Kerényi Grácia, Czóbel Minka, Szépkúti Miklós, Kemény Simon, Pásztor Béla, Rózsa Imre, Jankovich Ferenc, Takács Imre, Farkas Imre, Csizmadia Sándor, Habán Mihály, Keresztúri Dezső, Várnai Zseni, Bóka László, Reichard Piroska, Harsányi Lajos, Szilágyi Géza, Nagy Zoltán, Ignotus, Petőfi Zoltán, István Marián, Miklós Jutka, Komjáthy Győző, Tarkányi Béla, Szalay Fruzina, Dutka Ákos, Lukács László, Váci Mihály, Nádass József, Emőd Tamás, Friss Endre, Mátyás Ferenc, Solymos Ida, Hajnal Gábor, Hegedűs Zoltán, Hegedűs Géza, Bányai Kornél, Fenyő László, Vargha Gyula, Ölbey Irén, Komlós Aladár, Gereblyés László, Hárs László

[Következő oldal>>>](#)

...

Heltai Jenő

1871-1957

Szabadság

Tudd meg: szabad csak az, akit
Szó nem butít, fény nem vakít,
Se rang, se kincs nem veszteget meg,
Az, aki nyíltan gyűlölhét, szerethet,
A látszatot lenézi, meg nem óvja,
Nincs letagadni, titkolni valója.

Tudd meg: szabad csak az, kinek
Ajkát hazugság nem fertőzi meg,
Aki üres jelszókat nem visít,
Nem áztat, nem igér, nem hamisít.
Nem alkuszik meg, hű becsületéhez,
Bátran kimondja, mit gondol, mit érez.
Nem nézi azt, hogy tetszetős-e,
Sem azt, kinek ki volt, és volt-e őse,
Nem bámul görnyedőn a kutyaorrre
S embernek nézi azt is, aki pőre.

Tudd meg: szabad csak az, aki
Ha neve nincs is, mégis valaki,
Vagy forró, vagy hideg, de sose langyos,
Tűzet fölöslegesen nem harangoz,
Van mindene, ha nincs is semmije,
Mert nem szorul rá soha senkire.
Nem áll szemébe húzott vaskalappal,
Mindentég kevélyen szembenéz a Nappal,
Vállalja azt, amit jó társa vállal,
És győzi szívvel, győzi vállal.
Helyét megállja mindég, mindenütt,
Többször cirógat, mint ahányszor üt,
De megmutatja olykor, hogy van ökle...
Szabad akar maradni mindörökre.

Szabadság! Ezt a megszentelt nevet
Könnyelműen, ingyen ajkadra ne vedd!
Tudd meg: szabad csak az, aki
Oly áhítattal mondja ki,
Mint istenének szent nevét a jó pap.
Szabad csak az, kit nem rettent a holnap.
Ínség, veszély, kín meg nem tántorít

Intelem

Ne higgy a gőgös, zordon Oktatónak,
Ki fékezésre és túrésre nógat,
Megmagyarázza, hogy csak gyöngé láb vagy,
És rádparancsol: légy szerény, ne lázadj,
Ne is kívánj a jobból egy szemernyit:
A bölcs lemondás minden kint megenyhít
Szépség - silányság! Mámor - rossz gyümölcs!
Vágyak - számárság! Elölük a bölcs
Fejét homokba dugja, mint a strucc.

Ne higgy a gőgös, zordon Oktatónak!
Higgy bátran abban, hogy szebb lesz a holnap.
Talán egy óra, egy parányi perc
Meghozza azt, amit kívánni mersz...
Csak addig élsz, amíg kívánni tudsz.

Mozi

Vászon. Homály. Rikoltó hirdetések.
Muzsika. Híradó. A film pereg.
Lóverseny. Autók. Piszte flapperek.
Gengszter. Detektív. A lyoni érsek.

New-yorki árvaház, ezer gyerek.
Az angol flotta. Chaplin: bölcs csavargó.
Mélyhangú, álomszöke Greta Garbo.
Hold. Víz ezüstje. Hervadó berek.

Micky egér. És hűvös mese-szőnyeg,
Mely úttalan útján a levegőnek
Bagdad fölé röpti utasát.

Könny. Kacagás. Mint happy-end, a Végzet.
Egy centiméter igazi költészet

És lelki béklyó többé nem szorít.
Hiába őrzi porkoláb s lakat,
Az sose rab, ki lélekben szabad.
Az akkor is, ha koldus, nincstelen,
Gazdag, hatalmas, mert bilincstelen.
Ez nem ajándék. Ingyen ezt nem adják,
Hol áldozat nincs, nincs szabadság.
Ott van csupán, ahol szavát megértve
Meghalni tudnak s élni mernek érte.

De nem azért dúlt érte harc,
Hogy azt csináld, amit akarsz,
S mindazt, miért más robotolt,
Magad javára letarold,
Mert szabadabb szeretnél lenni másnál.
A szabadság nem perzsavásár.
Nem a te árud. Milliók kincse az,
Mint a reménység, napsugár, tavasz,
Mint a virág, mely dús kelyhét kitérve
Ráönti illatát a szomjazó világra,
Hogy abból jótestvéri jusson
Minden szegénynek ugyanannyi jusson.
Míg több jut egynek, másnak kevesebb,
Nincs még szabadság, éget még a seb.
Amíg te is csak másnál szabadabb vagy,
Te sem vagy még szabad, te is csak...
Gyáva rab vagy.

1945. május 1.

ÉLETRAJZ

A másik

És szólt a nő:
„A hajam ében,
És lágyabb, mint a lány selyem,
És itt a szívem közepében
Ujjong a boldog szerelem.
Tied a testem, tied a lelkem,
Te vagy az első, akit öleltem,
Boldog vagyok, mert a tied vagyok...”
S a férfi szólt:
„A másik elhagyott.”
És szólt a nő:
„Piros az ajkam
És harmatosabb, mint a rózsa kelyhe,
És végigfut az üdvök üdve rajtam,
Mikor így tartasz forrón átölelve.
Szemem sötétebb, mint az égbolt,
Mikor a fergeteg zavarja...
Oh, mondd, a másik szintén szép volt?
Fehér a válla? Gömbölyű a karja?
Tudott-e súgni-búgni szintén,
Tudott-e édes csókot adni,
Meghalni karjaidba, mint én
És új gyönyörre föltámadni?”

És háromezer méter butaság.

Mert dalaimnak

Mert dalaimnak azt a részét,
Mely túlnyomónak mondható,
-Minek tagadjam gyöngeségem-
Kegyedhez írtam, kis Kató.

És dalaimnak az a része,
Mely túlnyomónak mondható,
Kegyednek semmiképp se tetszett,
Sőt visszatetszett, kis Kató.

Igaz, hogy önt tegezni mertem,
Ami botránynak mondható,
Mert önt csupán magáznom illik,
Vagy kegyedeznem, kis Kató.

De dalaimnak azt a részét,
Mely túlnyomónak mondható,
Mégis szívemből szívhez írtam,
Az ön szívéhez, kis Kató.

Hogy ön hideg maradt s kegyetlen,
Már ez malőrnek mondható,
Ha bánatomban meghalok most,
Magára vessen, kis Kató.

Magára vessen, ha belőlem
Más nem marad meg, kis Kató,
Mint dalaimnak az a része,
Mely túlnyomónak mondható.

Az apám

Egyszerű ember volt apám
és nem hagyott semmit se rám,
se pénzt, se nevet, se tanácsot,
legyen emléke mindig áldott.
Túrte, hogy járjak szabadon,
sokszor de balga utamon,
örült, ha vakmerőn repültem,
és nem szidott, ha télen ültem.
Ha ijesztett a meredek,
kezem megfogta. Szeretett.
A szive egy volt a szívemmel,
mért nem lehettem olyan ember,
mint az apám?

Halk, szűkszavú volt és szerény,
a bánat fátyla volt szemén,
sok élő, sok halottat gyászolt,
az élet néki pusztaság volt.
Száz keserűség pohara,
kegyetlen, izzó Szahara,

És lángolt, mint a nap?
Szelíd volt, mint a hold?"
S a férfi szólt:
„A másik csúnya volt.”

És szólt a nő:
„És mégis nappal, éjjel
Sóhajtva gondolsz vissza rája,
Amellyel az enyém nem ér fel,
Mi volt a titka, a varázsa, bája?
Miben oly nagy, dicső, elérhetetlen?"
S a férfi szólt:
„A másikat szerettem!"

Szőnyi István: Három grácia.

Öregúr

1.

Most, hogy napom nyugatra hajlik,
És életem már alkonyul,
Szeretnék lenni, ha lehetnék,
Nyájas, nyugodt, bölcs öregúr.

Gyapothajú, gyapotszakállú,
Csöndes, lehiggadt Mikulás,
Csak mesemondó drága bácsi,
Jó nagyapó csak, semmi más.

Jó nagyapó, ki ül pipázva,
Ráncos kezében estilap,
Csontkeretes pápaszemére
Rásüt az áldott pesti nap...

2.

Ez volna szép! Így ülni csöndben,
Így munka nélkül, szabadon,
Szerény nyugdíjra támaszkodva
A ligetben a fapadon.

Így ülni. Nézni. Mit? A semmit.

örök homok, kevés oázis,
sokat bántották. Én is, más is.
De sohasem panaszkodott,
férfi volt, bátor, bölcs, nyugodt.
A sok bajt elviselte mégis,
mért nem tanultam tűrni én is,
mint az apám?

Mikor az ideje letelt,
lázadozón nem feleltem,
meghalt, mikor meghalni kellett,
senki sem állt az ágya mellett.
Én istenem, ha menni kell,
add, én is így mehessek el,
éjjel, sötétben, észrevétlen,
büszkén, magamban, ahogy éltem.
Mikor az élet menekül,
haljak meg én is egyedül
egy vén diványra ráborulva,
és senkire se rászorulva,
mint az apám.

KÉRDŐÍV

Mikor elnémul megkínzott szived,
Eléd teszik a nagy kérdőívet.

Mit mozdulatlan ajkad elsóhajt,
A láthatatlan jegyző jegyzi majd.

Mit fogsz felelni -- mert felelni kell! --
Az életedet hol hibáztad el?

Hol kanyarodtál balra jobb helyett?
Felelj! Tudod az átkozott helyet?

Ha menned adná isteni csoda,
Mondd: visszamennél még egyszer oda?

Vesztett fejszének hajszolva nyelét,
Az út robotját újra kezdenéd?

Míg űz a vágy és sarkantyúz a gond,
Mégfutni mernél még egy Maratont?

Mindaz mi hitvány, hazug, és hamis,
Végigcsinálnád, mondd, másodszor is?

Miért? Miért? Új célokért? Avagy
Azért, hogy eljuss oda, hol ma vagy?

Hogy elfelejtve minden régi kint,
Rimánkodhass és harcolhass megint?

Ezért a díjul zsugorin kiméért
Keserves, édes, pici életért?

Messzi plakáton a betűt.
Fűt-fát, virágot, ősz lepke...
S a múltat látni mindenütt.

Nézni a parkot, a világot,
Egy arra járó régi nőt,
És ráismerni... Szép leány volt
Vagy ötven évvel ezelőtt.

Macskák

Ha kitekint az éjszakába
Gondol-e arra nagysád,
Miért nyávognak oly veszettül
A háztetőn a macskák?

S míg ön merengve álmodozna
Az illatos tavaszról -
Kémény körül mért kergetőznek
A kis cica s a kandúr?

Ó, asszonyom, ha ön kíváncsi,
Megmondom íme önnek:
A vágy ad itt most szerenádot
A jéghideg közönynek.

Kegyednek nem tetszik a nóta?
Pegig hát megbocsássa,
Minden zenénél szebb a kandúr
Lázás, vad nyávogása.

A kis cicának, látja, tetszik,
Lassan már hajt a szóra...
Ó, nagyszerű szerelmi himnusz
Ó, macska-pásztoróra!

Ó, asszonyom, hát tudja-é, hogy
Minékünk mit jelent ez?
Ez annak a nagy úrnak ujja,
Ki mindent jól berendez.

Ó, ne ütődjön meg tehát egy
Könyörgő vallomáson.
S hallgassa meg irgalmas szívvel
Az én bús nyávogásom.

Életrajz

Az egyszerű szó kedvelője voltam,
Ékes szavak kincsével meg nem áldott.
Nem tépegettem tarka szóvirágot,
Sosem szavaltam, mindig csak daloltam.

Háromtól hatig

Elmentem egyszer önhöz édes,
Sok sok ígéretés után,
E diszkrét célra ön kibérelt
Egy kétszobás lakást Budán.
Oh nem valék szerelmes önbe,
Ettől nyugodtan alhatik.
De hát nem tudtam mit csinálni
Háromtól hatig.

Férjem ilyenkor nincsen itthon,
A magány rossz tanácsadó,
Átmentem többször is Budára,
Ez ugye megbocsátható?
Ön oly szelíden tud susogni
Ez engem úgy elandalít...
A végén a babája lettem
Háromtól hatig.

A nagy szerelmi virradatra
Hamar borult az alkonyat,
Eloszlott lassankint a mámor,
Tűzünk lassankint lelohadt,
Ritkábban mentem át Budára,
Ön is csak néha-néha hitt,
Ilyenkor szörnyen untuk egymást
Háromtól hatig.

Ma szakítottunk, hála isten,
Szívem dobog, szemem ragyog.
Nem kell többé Budára mennem,
Szabad vagyok, szabad vagyok!
Derülten nézek a jövőbe,
Csak egy dolog nyugtalanít,
Hogy mit fogok ezután csinálni
Háromtól hatig.

Asztalfiók

Van egy pár régi levelem
Bezárva egy fiókba.
Van egy pár régi levelem,
De elolvasni nem merem,
Csak őrzöm évek óta.

Ott fekszenek némán, fakón,
Örök homályba rejtve.
Elmúlt fölöttük sok-sok év
És mennyi név és mennyi hév
Itt nyugszik elfelejtve.

Hugom, barátom, szeretőm...
Hány fényvesztett írás!
Az öröm bennük oly kevés,
De mennyi, mennyi szenvedés
És búcsúzás és sírás...

Nyájas közönség nyárspolgári tapsát
Sosem kerestem. Mertem írni bátran.
A magam útját álmodozva jártam,
Csodálatos cél: édes céltalanság!

Éltem soká a pesti rengetegben,
Szabad madár, ki ágrul-ágra rebben,
Kegyelt a jósors, balsors üldözött.

Himbált az élet, föl-le, föl-le... mint a
Síró-mosolygó kisfiút a hinta,
Pihét a szellő ég és föld között.

Emlékeim kriptája ez,
Bent hosszú sorba, holtan:
Eskű, hazugság, szerelem
És néhány hajszál lágy, selyem
S az ifjú, aki voltam.

Van egypár régi levelem,
De ezzel is törődjek?
Egy este koporsóm felett
A kegyelet vagy gyűlölet
Majd összetépi őket.

[Következő oldal>>>](#)

Krausz Tamás

Az elhallgatott népiertás

A háborús bűntények dokumentumai magyarul is megszólalnak

Tudjuk, hogy a történeti forrás, a dokumentum egy másik korszak üzenete, amelyet a mindenkori hatalom valamilyen formában ellenőrizni kíván. Gyakran úgy viszonyul a forrásokhoz, mint hétpecsétes titkokhoz. Így vagyunk a magyar történelem nem egy eseménysorával is. Itt van például a háború története... Immár 70 éve annak, hogy a doni áttörés nyomán megkezdődött Magyarország katonai összeomlása a II. világháborúban. Ezzel együtt a náci Németország oldalán harcoló Horthy-rendszer, illetve annak hatalmi elitje az I. világháború nyomán elveszített területek visszaszerzésének minden lehetőségét eljátszotta. Mint tudjuk, az illúziók kergetése sokba került a magyar népnek. Összességében a II. világháború idején közel egymillió magyar állampolgár életével fizetett e kalandor politikáért.[1] Sok mindent tudunk már arról, hogy mibe került emberi és anyagi tekintetben a hitleristák és csatlósaik rablőháborúja, de nem tudunk mindent. Hiába az azóta eltelt hetven év, hiába a sokféle feldolgozás, könyv és tanulmány, a háború „magyar fejezete” - amely a szovjet területek majd hároméves megszállásával kapcsolatos - néhány fontos összefüggésében úgyszólván mindmáig ismeretlen még a legszűkebb szakmai közegben is.[2]

Az oroszországi archívumok azonban végre e tekintetben is megnyitáltak, múltbeli titkaikat végre elsajátíthatjuk. Jelen kötet e megismerési folyamat egyik első állomása. Dokumentum-kötetünk tehát a magyar megszálló erők szovjet területen játszott szerepéhez nyújt eddig ismeretlen, elsődleges forrásokat. Közismert tény, hogy Magyarország – Hitler kérése nélkül – 1941. június 27-én támadta meg a Szovjetuniót és közel három évig háborúzott területén. Az első megszálló csapatok az eredetileg frontbevetésre alkalmazott Kárpát-csoport seregteteiből alakultak, amelyeket a német hadvezetés 1941 ősziig visszatartott. A politikai vezetés a Kárpát-csoport leváltását pótlendő 5 dandárt ajánlott fel megszálló tevékenységek ellátására, azt remélve hogy ezzel elejét veheti a későbbi német követeléseknek. A 121. és 124. dandárt Proszkurovba és Vinnyicába, a 102., 105. és 108. dandárt Bergyicsevbe irányították. A támadó erők fő feladata a visszavonuló Vörös Hadsereg üldözése volt egészen a Dnyeszterig a német és román csapatok fedezésével. Ezen támadó alakulatok parancsnokává vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagyot (később vezérkari főnök vezérezredesi rangban) nevezték ki. A Kárpát-csoport, amely június 28-án lépte át a határt, néhány napig a Gyorshadtestet is kötelékeibe foglalta, de ez utóbbi a Kárpát-csoportból kilépve a német Déli Hadseregcsoporthoz alárendeltségébe került. 1941. október 6-án Vinnyicában alakult meg a Magyar Megszálló Csoport Parancsnokság, amelyhez 1942 februárjára már 5 hadosztály és több kisebb egység tartozott, körülbelül 40 ezer fős élmezési létszámmal. A hadosztályok létszáma alig haladta meg egy megerősített ezredét. 1942. február 5-től egészen 1943 májusáig a megnövekedett arcvonal mögötti területen széthúzott magyar megszálló seregteteket két magyar parancsnokság felügyelte: 1942. február 5-től Nyugati és Keleti Megszálló Csoport Parancsnokságra osztották a magyar csapatokat, miután a főparancsnokságot már január 17-én Kijevbe helyezték. E dokumentumkötet forrásai alapján ez utóbbi katonai kötelékek szovjetunióbeli jelenlétét tükrözik.

A teljes szöveg PDF formában itt letölthető.

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költéség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1.o. oldal
próza, versek

Baranyi Ferenc: A sátán keserve
Faludy György:
Óda a magyar nyelvhez
Mándy Gábor: Levél Istenhez
Ódor György: Magunkban
Pethes Mária:
Az embertelenség labirintusában
Pongrácz Ágnes: Ne gyere hétfőn

2.o. oldal
próza, versek

Albert-Lőrincz Márton:
egy hamis halálhírré
Arany Tóth Katalin:
Csak a szeretet
Bányai Tamás:
Jobb soha, mint későn
Bárdos László: Másféle alvilág
Bodó Csiba Gizella:
Földünk a magasból
Cselényi Béla: A kikötői akvárium
Debreczeny György:
még hazavárnak
Demeter Zsolt: Májusi zöldben
Hoitsy-Horváth Edit:
Az árok partján
Kajuk Gyula: Kalap, kabát
Kamarás Klára:
...és megpihent a hetedik napon
Kaskötő István: Kurta írmányok
Mentovics Éva:
A Nagymama háza
Nógrádi Gábor: M. Ferenc
Ritza István: Számvetés
Sárközi László: Haiku
Verasztó Antal: A katona

3.o. oldal
próza, versek

Baka István:

Faludy György
Oda a magyar nyelvhez

Kéri Pálnak

Most, hogy szobámban ér az est setétje,
te jutsz eszembe, Szent Gellért cselédje,
s ajkad, melyről az esti fák alól
először szólt az ének magyarul.
Arcod tatár emléke már ködös,
de titkunk itt e földön még közös
s a te dalod zsong minden idegemben
itt, idegben.

Magyar nyelv! Vándorutakon kísérőm,
sértett gőgömben értőm és kísértőm,
kínok közt, gondjaimtól részegen,
örökzöld földem és egész egem,
bőröm, bérem, bírám, borom, míg bírom
és soraimmal sorsom túl a síron,
kurjongó kedv, komisz közöny, konok gyász:
mennyei poggyász.

Magyar szó! Ajkamon s gégém lazán
vont hangszerén lázam, házam, hazám,
almom-álmom, lovacsám, csengős szánom,
és dal a számon, mit kérnek majd számon: –
nincs vasvértem, páncéлом, mellvasom,
de Berzsenyivel zeng a mellkasom
s nem győz le ellenség, rangomra törvén,
sem haditörvény.

Jöhetsz reám méreggel, törrel, ékkel,
de én itt állok az ikes igékkel.
Árkon-bokron kergethatsz hét világnak:
a hangutánzó szók utánam szállnak,
mint sustorgó füzesbe font utak
fölött alkonykor krúgató ludak,
s minden szavamban százszor látom orcád,
bús Magyarország.

Kihalt gyökök: tőzeggel súlyos rétek,
ahol a fák, mint holt igék, kiégtek.
Ős szók: a szemhatárról századok
ködéből még derengő nádasok,
gyepüs vápákon elhullt katonák,

KÖNYVAJÁNLÓ

**A
MERCATOR STÚDIÓ**
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerená
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

**A MEK-ről letölthető
művek**

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Baka István Alapítvány

A negyvenedik év szonettje
Balogh Örs: Epizódok
Bittner János: Hús év
Fetykó Judit: (részletek)
G. Ferenczy Hanna:
Éjfél a pályaudvaron
Kardos András: A Bükk
Ketykó István:
Vinnélek magammal
Kó-Szabó Imre:
Egyszerű történetem
Lehoczki Károly: Csalódás
Lelkes Miklós: Mikor a hegy...
Péter Erika: Zuhanás
Simonyi Imre: Vers
Végh Sándor: Csikoró köveken

4. oldal

elfeledettek

Urr Ida

versek

5. oldal

kortársak

Faludy György

versek

6. oldal

gondolatok

Szami Radics Béla

Szót kérünk mi cigányok is!

s ti bíberek, bölények, banyók,
miket vadásztak vén csilleyhajókról
lápos aszókön.

Magas hangok: szöcskék és tücskök rétje,
mély hangok: alkony violasötétje,
káromlások veszejtő vadona,
mondatszerkesztés pogány pagonya,
kötőszók: sok-sok illanó fodor,
s hangsúly, te vidám, hangsúly, te komor,
lelkünk dolmánya, szótteses, világszép
s búzavirágkék.

Múlt T-je: történelmünk varjúsárnya,
karók, keresztek és bitófák árnya,
s melléknevek, gazdag virágbarázdák,
busák, buják, burjánzó és garázdák,
melyik vidám faeke nyomtatott?
S ti mellérendelt, kurta mondatok
mint paprika, ha füzére vereslőn
lóg az ereszről.

Ragok: szegények szurtos csecsemői,
kapaszkodtok s nem tudtok nagyra nőni,
és E-betűk serege: fekete
mezőn zsellérek koldus menete,
s ti kongó-bongó helyhatározók,
kukoricásban jó irányt hozók,
ban-ben-bim-bam: toronyból messze hangzó
könnyű harangszó.

Jelentőmód. Az aszály mindörökre
ráült a szürke, megrepedt rögökre.
Magánhangzó-illeszkedés! Kaján
törvénykönyvvé Werbőczy gyúrt talán?
Mi vagy? Fülledt ötödfél százada
robotba tört paraszt alázata,
vagy összhang, mely jövendő, szebb utakra
messze mutatna?

És főnevek, ti szikarak és szépek,
ti birtokos ragokkal úri népek,
országvesztők, elmozdíthatlanok,
s ti elsikkadt, felőrölt alanyok,
megölt vagy messze bujdosó fiak,
Hajnóczyk, Dózsák meg Rákócziak –
ó jaj nekünk, mi történt ennyi lánggal
és a hazánkkal?

Parasztok nyelve, nem urak latinja,
nem grófok rangja, de jobbágyok kínja,
magyar nyelv! fergetegben álló fácska,
hajlongasz szélcibáltan, megalázva –
s ki fog-e törzsöd lombbal hajtani?
Te vagy jelenünk és a hajdani
arcunkat rejtő Veronika-kendő
és a jövendő.

Magyar nyelv! Sarjadsz és egy vagy velünk
és forró, mint forrongó szellemünk.
Nem teljesült vágy, de égő ígéret,

Baráth Judith Stúdió
Barátok Verslista
Canadahun
Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhétáthár
Irodalmi Epreskert
Irodalmi Rádió
Klubháló
Koday László
Magyar Elektronikus Könyvtár
Vox Libris

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T.Agoston László
Várad József

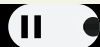
Naplók, jegyzetek, (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

RIZET
Symphony No. 1.
II. Adagio

Royal Philharmonic Orchestra
Charles Munch vezényel

közös jövő és felzengő ítélet,
nem hűs palackok tiszta óbora,
nem billentyűre járó zongora,
de erjedő must, könnyeinkben úszó
tárogatószó.

(Páris, 1940)

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskó István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Baranyi Ferenc
A SÁTÁN KESERVE

Nem kolera, nem rák, nem AIDS
lesz majd, ami miatt kivész
a robot-népség egy napon,
hanem... Ezt én sem tudhatom.

Talán attól, hogy fémeket
száz évig is kísérthetek:
nincs szívük, melyben nő írát
vagy vagyonért lobbanna láng,
nincs féltékenység, nincs harag,
nincs fásultság, nincs indulat,
nem lop, csal, ámít és hazát
sem árul el e társaság –
s ez lesz a veszte.

Mert a vétkek
nélkül bukéja vész a létnek,
megposhad, mint a pocsolya.

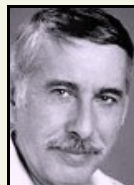
S a létezés létének ettől
kezdve nincsen nyomós oka.

A nem-kísérthetőség átka
hoz pusztulást az új világra,
és az, ki bűnre bujtogat
felkavarván posványokat:
a boltot jobb, ha most bezárja –
végleg dologtalan marad.

Nincs, nincs remény. A semmi ágán
kisemmizve zokog a Sátán.

Mándy Gábor
Levél Istenhez, a 68. születésnapomon

Ódor György
Magunkban

Hajba túrt ujjak. Gondok és bánat, szűkülő szem.
Az ablakon homály. Szívárgó ósdi eszmeillat,
kibújt középkori sötét, folytonos mellé, ellene,
a senkinek se jó, távolodó távlatok,
elázott, lucskos lyukak a reményben,
himbálódzó, leesni készülő rendi rendetlenség,
világ-magyar, világnemzet, világbaromság,
fekély a szóban, kifakadó, varasodó, újra folyó,
beroskadó egység, különválás. Könyör-rothadás.
Honnan, miért, kinek. Miből a semmi?
Kitapintható élek a romokon, édenkert sárban,
közmunka, közérdek, közös ködközők,
ébredő gyilkos pillantása a törvény,
töredező, régi nyilaink a kontinens hátában,
visszhangok a toronyban, tűz van, tűz van
babám, vizet ránk. De még nem ég eléggé!

Pethes Mária
Az embertelenség labirintusában

Soóky Lászlónak

Nézzétek

D.I. tovább vándorol
most egy véget nem érő télbe
papírtalpú cipőjében szuttyog a hólé
Mindennapi betevő után hajszolja magát
az embertelenség labirintusában
szakadékokon zakatol át

Küldetése van meghalni feltámadni naponta
többször Gondolatban minden kapun becsönget
persze nem teszi valaki megszanja úgyis
Hiszi van még emberség a népekben

Hatvannyolc év nyomja vállam,
amit tudtam, megcsináltam,
és most Hozzád fohászokodnék:
ne szólíts el, hadd éljek még.
Sok a munka, nehéz, kemény.
Ki csinálja meg, ha nem én?
Az ember - sok rá a tanú -
tényleg "isa, por és homou",
de a munka folytatódjon,
ne kelljen most abbahagynom!
Vagy ha mégis el kell mennem,
maradjon egy részem itt lenni:
esőcseppben, nádban, sásban,
egy szerelmes sóhajtásban.

(2013. április 27.)

Pongrácz Ágnes
Ne gyere hétfőn

Ne gyere hétfőn az ablakomhoz!
A hétfő az álmokat fehérre festi,
zajokat ringat, és nem mesél;
a szendergő szellemek ritkán ragyognak,
s nem adnak semmit a csókokért.

Ne gyere kedden az ablakomhoz!
Kedden az angyalok alszanak,
a verebek riadtan összebújnak
egy hólepte fenyőfa gally alatt.

Ne gyere szerdán az ablakomhoz!
Szerdán a szívem még zárva tart.

Soha se gyere az ablakomhoz!
... nem tudlak etetni .. kis-madár

Ne gyere.. kérlek..
menj el.. messze..
ócska fényem torz-tükörben elrejtettem
- apró csillag -
hideg éjen
rád vigyáz

A pék néhány tagnapi
pogácsát dob neki fogatlan szájában
nyálával fellazítja Korty borról álmodik

Már rég nem ír verset másokét olvassa örül
hogy lát a sebtapasszal megragasztott szemüveggel
Ha jó költeményre lel
szívében hangosabban kolompol a lélekharang
és felveszi a költő nevét azok közé
akikért esténként imádkozik
Áldott legyen a tehetség egyre hosszabb a névsor

Százhusz éve hatvan évesen bolyong a városban
kopott kabátja madárszárny csapdossa testét
Mellette menetelnek évszázadok vereségei
világégek halottai csontmellkasukra forrasztott
háborús kitüntetésekkel ott masíroznak a halálmenetben
a jeltelen sírokba temetettek akiknek nyughelye fölé
emlékmű helyett lakótelepet emeltek
Ott bicegnek a megcsonkított fák a megvakított bokrok

amiknek tövéből halálra erőszakolt asszonyok
tápáskodnak fel
vérző öllel csontmarkukban bibliák színükhöz ragaszkodó
lepréselt ibolyákkal gyónják a Mindenhatónak hogy
megbocsátottak az ellenük vétkezőknek
A menet fölött a történelem krematóriumából
füstbe ment életek gomolyognak
vonulnak a munkaképtelenek agg csecsemők pelenkás
öregek

Ki állhat a halálmenet élére
Ki végrendelkezhet a felelőségről
Én Pro Testálok
Te protestálsz?
Ő protest áll

D.I. a menet élére áll
ő akit megtagadtak otthonok
küszöbei aztán lerogy a városháza elé
kopjafát farag egy elhullott madárnak
elképzeli hogy dolgos élete után végre
jól megérdemelt nyugdíjas napjait éli
nem törődik azzal sem hogy egy huncut fillérje sincs
az alkalmi munkát nem regisztrálják
ő mégis boldog
mert a hajlékúul kinevezett padra
sötétedés után Isten
mindig mellél beszélgetni

Gulácsy Lajos

festőművész

[Következő oldal>>>](#)

...

Kamarás Klára
...és megpihent a hetedik napon

Az Isten – a legenda oly kegyes –
teremtett fényt, földet és sok sebes
patakot, kertben almafát,
és végül fő művét, az embert is magát...
Addigra kicsit fáradt lehetett,
másképp nem csinált volna
ilyen selejteset.

– Szaporodik!
De ennyit nem remélt...
– Egyetlen alkotóját
okolja mindenért?

És rimánkodtak mind.
Tengernyi nép...
Az Isten se értette már miért.
Mindent és mindennel ellenkezőt
kértek egyre növekvő indulattal,
izzott a föld, mint túlhevített katlan.
Mind a másik kiirtásán könyörgött, főt
s tédet hajtva oltárok előtt.

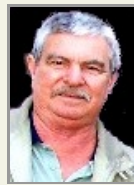
Ám nem hajlott az Isten, nem akart
hallgatni ilyen összevissza zajt.
Felsőhajtott: – Ó, honnan e rút hajlam?
Hogy már ne halljam
e kerge, gonosz népet,
magamnak nem teremtek
hallókészüléket...!

Fotelba ült és könyvébe,
a Bibliába mélyedt,
bár már betéve tudta az egésznet.

Albert-Lőrincz Márton
egy hamis halálhírre

szereny volt
mint téli égen a napfény

Ritza István
Számvetés

Hetven esztendőm, amikor megértem,
ünnepelhetném, de a kor nem érdem.
Bármi jön majd még ezután, megoldom,
mert ez a dolgom.

Felsorolhatnám valamennyi érvem,
hogy mit és mit nem sikerült elérnem.
Lám, a matróz lesz kapitány, ha józan.
... Mért ne hajózzam?

Éltem úgy, mint más, sohasem mesésen,
nem jutott több, kész van a számvetésem:
Otthonom lett, rég kikötőre lettem,
rendben a lelkem.

Régi lángom már alig ég, nem éget,
arra vágyom, bár hamar érne véget!
Már a végső hang közelít a dalban,
s vár nyugodalmam.

Kaskötő István
Kurta írmányok

A Bóvli.

A rendkívül nagy érdeklődésre való tekintettel a Bizottság a *giblyXL6 Spiral Galaxy* peremén tartotta soron következő ülését. A Bizottság, légyen az Universum Luxum Product Minőség Ellenőrző és Szabadalmi Főhatóság (ULPROMELLSZAFÓ), egy új “egység” design részleteit hivatott vizsgálni és következtésképpen annak, az Univerzum által előírt feltételek betartását és a produktum piaci lehetőségét megállapítani.

A Bizottsági pulpitus előtt egy két láb magas emelvényen állt a “subject” fehér lepedővel takarva és mellette az úgynevezett “forró széken” ült maga a kérvényező, feltaláló, barkács mester. A szóke, fiatalos kinézésű feltaláló idegesen tekintett körül a szaporodó közönség sorain, értelmes kis malacszemei csillogtak a várakozástól. Pelyhedző szakállá és

törékeny
mint a madárcsont
és légies mint az éter

mosolygott mikor nem fájt
a fellebviteli kórság
amellyel perelt
(megorrolt volna rá
a világi mohóság
amelyből többet élvezett
mint szenteltvízből a kereszt?)

mosolya olyan volt
mint a versben életre kelő szó
(cipóban a kovász)
da Vinci látta mását
de a halál simára festi
ecsetjével az arcok ráncát

Cselényi Béla
A kikötői akvárium

A kikötői akvárium
óriási volt és dioptriás.
Amúgy is ormótlan halakat
láttunk benne óriásiaknak.

De milyenek láthattak
bennünket a halak?
Körös-körül
talán olyan kicsiknek,
nyeszletteknek,
mint én, a biciklicsengőn
a barátomat és a falut.

Budapest, 2012. IX. 24.

T. Ágoston László
Szivárványív

A negyvenedik napon elállt az eső és megszűnt a vizek
áramlása is. Szél kerekedett, és úgy tűnt, mintha csökkenne a
víz mélysége.

Itt-ott már egy-két szikla is kibukott a hullámokból.
Aztán egyik reggel arra ébredt Nóé, hogy egy kisebb
zökkenés után megállt a bárka. Megfeneklett. Márpedig akkor
föld, szárazföld van alatta – gondolta – ahogy megígérte a
Teremtő, és az ő családja megmenekült. Ők igen, meg a
bárkán lévő állatok is. De mi lehet a többiekkel? Valóban

vállig érő, fésületlen haja bohémas benyomást keltett a
megfigyelőkben. Zavartan fészkelődött a nagy fotójában,
tétován babrált finomívelésű kezeivel vaskos dossziéján.

- Neve? – dördült a Bizottság elnökének hangja.
- Jehova.
- Csak úgy Jehova? Vezetékeve nincs?
- Mindenható. Mindenható Jehova.

Többen kuncogtak a közönség körében, néhány
bizottsági tag elmosolyodva kacsintott egymásra.

tovább>>>

Arany Tóth Katalin
CSAK A SZERETET

Csak a szeretet hiányzik
tovatúnó életünkből,
mit a reggeli ébredés
oly várakozással fogad.
Vágyainkat úgy rejtjük el,
miképp a búcsú szavából
a „várlak” kimarad.

Csak a szeretet hiányzik
a szűkölő ölelésből.
Még a fáradt megérkezés
kézfogása is elmarad.
Egymás szavát felejtsük el,
így lesz mondandónk javából
mellőzött gondolat.

Csak a szeretet hiányzik
e megfakult csendéletből:
az éveinkkel mért kevés
már erőt és hitet sem ad.
Vívódva csonk életünkkel,
távolodunk imáinkból
– lelkünk vétkünkben rab.

Csak a szeretet hiányzik
jövönkbe szőtt terveinkből,
s a világ-bűn, mint Jelenés
vészjóslón szól, karon ragad:
szembe állít tört énünkkel,
háborgást szít hibáinkból,
és kétségbe tagad.

Csak a szeretet hiányzik
napjaink bús perceiből,
s a benne rejlő megértés.
A szeretet - mi elfogad.
Bár megbékélnénk szívünkkel!
Emelhetnénk jószágunkból
is lélek-hidakat.

elpusztult minden élő, ahogy az Úr mondta, vagy esetleg másoknak is megkegyelmezett? Kiengedett a bárkából egy gyorszárnyú hollót, nézzen szét, mi van odakint a világban tovább>>>

Kajuk Gyula
Kalap, kabát

Van egy rajz a kirakatban.
Rajta kalap, kabát
csüng az ódivatú fogason
s nem unja még magát.

Megjött vagy elment
a gazdája rég,
ivott egy csésze teát,
itt lakik, vagy vendég?
Nem tudhatom...
de látom otthonát,
annak, ki valamikor
elővett egy ív papírt...
és félrehajtott fejjel,
eltűnődve rajzolt,
később meg verset írt
a hangulatról,
mely elragadta,

kívülről nézve
az enteriőrt,
az ajtót, mely elé
maga állította
a zord fogast,
mint bejárati őrt...

Idáig jutott tán
gondolatban,
közben még talán
meg is mosolyogta
szelíden önmagát...
és elkészült
a végeredmény.

Nos, kalap, kabát!

Bányai Tamás
Jobb soha, mint későn

A nagynéni úgy tekintett rá, mintha érzéketlenül sárba tiporta volna anyja emlékét, éppen most, alig néhány perccel azután, hogy maguk mögött hagyták a frissen betemetett

Debreczeny György
még hazavárnak

nyájasan
teljes jogú tagjaként a nyájnak
a birkanyírok még hazavárnak

Bárdos László
Másféle alvilág

A kanális rácsain
lefelé gyömöszölődő
fenséggel
mit is tehetsz?
Ami alak volt, tartás, néhanap
fölfelé vetett tekintet,
test, célra szánt jelenlét,
most önmagától elesten, holmi réseken
préselődve, szeletekben, szétszabdalva távozik...
Alvilág. Az. De nem árny, nem árnyak sütötte mezők,
hanem zubogó szennylé lidércnyomásos sekélye,
mélytudat erősítgette sanda lefolyók,
rögeszmébe vájt mértéktelen szűkösség,
hol fordulni, felülni képtelenség, csak
apró tajtékokba veszni lehet,
atomonként bukni föl-le e végtelen csökkenésben.

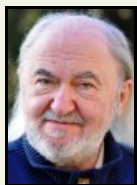

Gulácsy Lajos. Eksztázia.

sírgödöröt. Nyilván nem tetszik neki, hogy lemondta a megígért látogatást, amire amúgy is kényszerből vállalkozott, hiszen ki nem állhatta nagynénjét. Több mint húsz éve nem beszéltek egymással, s ez akkor is így lett volna, ha két saroknyi távolság van lakóhelyük között. Az ellenszenv persze kölcsönös volt, ezt a nagynéni sem titkolta soha, ahogy a hűgát, úgy őt is lenézte, vagy sokkal inkább megvetette, éppen ezért nem veheti zokon, ha most magára hagyja képmutató gyászában.

- Ne haragudj - ismételte meg, elkerülve nagynénje lesújtó pillantását, miközben azon töprengett, mi lehetne a legelfogadhatóbb kifogás, amire végül mégsem került sor, mert az asszony csak annyit mondott, eredj, fiam. El sem köszöntek egymástól.

tovább>>>

Nógrádi Gábor
M. FERENC

Most úgy teszek... (de úgy-e?
És ha ő „így”-nek érti?
Vagy „amúgy”-nak, s akképpen válaszol?
Vagy úgy cselekszik, hogy nyilvánvaló
a félreértés, magyarázhatom,
csak erősítem téves tudatában?
Sőt megdühödhet, hogy kételkedem
értelmezésében, vagy épp azért,
mert megérti, hogy nem értette meg...)
Nem, nem. Maradjunk mozdulatlanul.

1968.

Mentovics Éva
A Nagymama háza

Hajdanában aranszöke hajjal
futkosott a fenyőfák alatt,
s madárdallal köszönt az új hajnal
a hárs felől, mely ma is árnyat ad.
Akácliget bókolt, s lám a bodza
most is ontja édes illatát...
bódító volt, mindig lázba hozta
- tövükben vert egykor kis tanyát.

Gyermekkorára mára tűnő emlék,
szellő karján ringó látomás,
múlt ködéből visszaintő vendég;
frissen sült cipó, lány tojás,
kakasszó a nyári ébredésnél,
tücsökdallal átszótt altató,

Bodó Csiba Gizella
Földünk a magasból

Türkiz medál nyakadon,
Alabástrom lábadon,
Láma gyapjú válladon,
Száz nyáj elfér hátadon.

Bozótborosta álladon,
Óceán tükreid bámulom
És áldanom és áldanom
Kell minden formád,

Hogy láthatom!

Gyémántköved bányakincs,
szénfekete mély a szint,
Gyomrod barlangfalán
milliónyi kérdés; - talán
előttünk is éltek itt?

Nyomornegyed bugyraidban
Nyerszerők a karjaidban
Teaföldek az öledben
Vízeselek öbleidben,
Szerelmes medreidben
Vajúdik minden hajnal,
őserdők oxigén-sátra alatt
születik bíbor alkonyattal,

Fénykoszorú glóriád!

Havas bércek fejfedődön,
Jégbe vésett keszkenődön
Csipke-hímes dombtetődön
Istenem, ámulva időzöm.

Folyók százágú deltáját,
hófehér fák csontos vázát,
Rajzoltad és megfestetted
Jókedvedben teremtetted!
De kormos, füstös fenn a pára,
Mangrove-fák pusztulása,
Esőerdők megfogyása
Az ember tette mindezt mára,

Az életnek nagy az ára.

A Föld felett szálllok, látom
- Látomásban, -
Arcaid millió dűne-ráncban,
kisimultan a sivatagban,
Hol teveháton baktattam
Veled minden utamban
Érzőn egyé olvadtam,

Fájdalmasan boldog voltam.

ezüstholdas, titokzatos éjféli,
rózsabokrot metsző Nagyanyó...

Lám, a rózsák szirmaikat bontják,
ránevetnek ott, a zöld közül,
mert néha még elcsalja a honvágy,
ám az idő mégsem könnyörül.
Bármily szép a virág karcsú ága,
mely kibújt a régi hant alól,
megrokkant a ház az elmúlásba,
s lélekharang hívó hangja szól.

Ablakai ma már nem ragyognak,
évek marták szét a keretet,
bárhogy fájhat, feszíthet, sajoghat,
falai közt múltja bennrekedt.

Demeter Zsolt
Májusi zöldben

kint sut a nap
arany tányérokat terít arcomra
rubin színű izzó május melybe
megmártózom
leáztatja rólam palástom
a paradicsommadár billeg ághegyen
egy más világ él bennem itt
nincs ember ki megértene
de itt fekszel megölelsz felelsz
mindent neked adok
ha nagyon kevés is vagyok
látni fogod zöld mindenütt

Verasztó Antal
A katona

*Történet, mely több mint ötven évet
érelődött az időben.*

A nép még nem volt elég érett a forradalomra, olvasta a Katona nyolcvan éves nagyapja az egyik korabeli tudósításban. Mivel igen furcsállotta a hasonlatot, dörögött magában hozzá egy sort; mintha a nép olyan lenne, mint a körte, hogy érik, érik, aztán egyszer csak kész...

Tudod fiam, a bátor emberek, akikkel valóban történik valami nem mindennapi dolog, azok sohasem dicsekszenek vele. Szólni is csak akkor szólnak róla, ha nagyon muszáj. A Katona nagyapja ezt serdült unokájának mondta, aki még nem volt katonasorban, és akit nem tartott elég idősnek ahhoz, hogy a szóba hozott forradalmi eseményeket magától megértse.

tovább>>>

Sárközi László
Haiku

Éveim ráncok
arcomon. Körülöttem
hó, szél és álmok.

Következő oldal>>>

Kardos András
A Bükk

Az Alföldön születtem, folyót, dombot - hegyet sihederkoromban láttam először, amint Pestre kerültem. Az első hegy Szent Gellért nevű volt és ott volt a Duna, ami akkor még kék volt és az ingyen uszodák, egy a Ferenc József hídnál, a másik meg lent, Lágymányos alatt volt, ott lebegett, még úszni is lehetett a frissen hömpölygő vízen, a srácok, mint én is, ott fürödtünk a „gyenesen”.

A Gellérthegyen sokat csavarogtam, mert nem csak nyárból állt az egész év, és az időmet, valahol tölteni kellett, mert tízen lakva a proli-ház szűk, szobakonyhás (vécé a folyosón) poloskás tere helyett, inkább a szabadban tekergő sorsát választottam - bár, szegény anyám aggódott, sokszor elpáholt érte.. És talán ez az oka, szeretem a hegyeket és barátságban érzem magam velük.

Később, ..mivel a poloskák hagytak még eleget belőlem, hogy felnőjek, a hegyek vonzása nőtt velem. Bejártam a rengeteget, de még ma is szívem szorul, ha vágyam a hegyek királya, a Bükk után, mint melankólia tör ki rajtam! Kapaszkodni fel a Sebesvíz meredekjén, a Jávorkút égbetörő Svéd fenyvese között haladni, megaludni a Csipkés-kúti ménes szagos szénájában, lovakkal barátságban!

A hajnali harmat gyöngyvízű cseppjei kísérek, levelekről omolva lábad elé, féltve vigyázod lassú lépteidet, mert gyilkosa vagy a fénybeözönlő sok ezer gyémántnak, mit a nap szívtelen magasa, úgyis majd letörölli.. és mehetsz, vándorlásod közben, mint semmi más hegyeken, hutákon át, „köveken”, szénégető boksák nyomán, sellős, sebes vízű patak mentén, őzek, vadak... ritka, ha ember is tűnik eléd.

Azóta bejártam más hegyet is! Sokkal magasabbat, sokkal híresebbet. Való, gyönyörű élmények, egy magamfajta hegyimádónak. A fenséges Rocky, az Alpok, Adirondák, a Sierra és sok más kitüremlés Földanyánk arculatán, s - minden találkozás velük, örömet okozott bennem! De a Bükköt, mint gyerek az anyját,.. abból csak egy van. . sohasem feledem! Szív sajdul, ha Rá gondolkodok, maradok, szerelme!

Fetykó Judit
(részletek)

Mint egy nagymama

Érkezés a déli vonattal. Lehetett volna később is, de kíváncsi voltam a városra. Anyám rengeteget mesélt róla, a közeli iparvárosból ide jártak be egy kisvasúttal, olyan keskeny nyomtávúval a piacra. Az állomás épülete csalódást okozott, elvégre ez egy megyei rangú város. Kivéve átlagos pályaudvar környéki látvány, megkérdeztem egy arra járótól, merre kell mennem a városközpontba. Úgy jó negyedóra múlva be is értem oda. Közben elkezdett esni a hó, hatalmas pelyhekben, mintha nem is március első napjai lennének.

tovább>>>

Bittner János
HÚSZ ÉV

(„Mióta készülök, hogy elmondjam neked ...”)

Próbáltam százszor is, de csak idézetek suhantak rajtam át, meg ócska közhelyek, csokorba gyűjtöttem lopott virágokat, és mégsem volt elég, pedig nagyon sokat jelentesz énnekem, szegény a képzelet szavakba önteni („csupán a lényegét”)...

Pedig hogy „napsugár” és „könnyes éjszaka” vagy „szállj, repülj velem” – tőlem ne várj soha. Talán, ha egyik nap – vasárnap reggelén? –, mikor buli után a méreg testeden meg benned legbelül titokban hatni kezd, s az endorfintól már kis híján szétrepedsz,

kitölti tagjaid a vágy: szeress, beszélj, úgy érzed, hogy nem ér már semmilyen veszély, és egyesülnek fent fehér felhőkörök, egy ölelésre vársz, de mindenek fölött, nos, akkor gondolj rá: akármilyen bután hangzik, ezt érzem én, közel húsz év után!

Kő-Szabó Imre
Egyszerű történetem

- Jelenleg, hál Istennek, így 28 évesen, békés, nyugodt életet élek az élettársammal, Judittal. Ő egy évvel fiatalabb nálam. Szép. Csinos, formás lány. Volt már nekem ilyen nőm, de ő mégis más. Együtt dolgozunk, mindketten szociális gondozók vagyunk, ebben az öregek otthonában. Van, itt kérem mindenféle munka. Judit mondta, jöjjenek ide, itt biztosan jól fogom magam érezni, nem úgy, mint a korábbi melóhelyeimen. Ezt onnan vehette észre, hogy amikor jöttünk-mentünk a városban, mindig segítettem az öregeknek. Szinte közel áll hozzám ez a munka, van mentálhigiénias érzékem, vagy készítésem. A becsületes nevem Kovács Ákos. A keresztnévemet úgy is szokták mondani, akik már jól ismernek: Okos, mert valóban szoktam vitatkozni, okoskodni.

tovább>>>

Péter Erika
Zuhanás

Csönd mindenütt,
nem kiált a szó sem;
talán meghaltam már s nem is élek,
kísértet követ, mely néha meglátogat,
hogy melengesse kihűlt testem,

magához ölel és fülembé súg:
menj, menj, oda, ahol megértik szavad
s hatalmasak lesznek szárnyaid
s fehérék, melyek képzeleteden át
repítenek a boldogság felé,
hogy lezuhanj, majd belehalj a szenvedésbe.

Lelkes Miklós
MIKOR A HEGY . .

Mikor a hegy új zöld színeket lenget,
érezem , te táj , virágálmú szerelmed ,
s esők után tündér szemedben vár rám
felragyogó-elragyogó szivárvány.

G. Ferenczy Hanna
ÉJFÉL A PÁLYAUDVARON

1933-
2007

A Bahnhofból szétfutnak a sínek
és az üveg-passzázson keresztül
éjféli hold lótusz fénye rezdül
vert ezüstté válik a beton.

Emberek futnak poggyászt cipelve -
mind-mind megannyi kósza látomás
- hány érkezés és mennyi távozás
történt s történik évek óta itt.

Mennyi búcsú, mennyi újrakezdés
hány féle remény, cél és állomás -
s minden jövés-menés csak változás
az állandóság égisze alatt.

Akár az Élet Pályaudvarán
hol születés, halál fut keresztül
s tart amíg az Idő gongja csendül
és tart ameddig bolygónk létezik.

Az utolsó vonat is kigördült
egy új szerelvénnyel máris várható
szemaforok zöld fénye látható
míg felszállok én is München felé...
(Bécs,1990)

Lehoczki Károly
Csalódás

Zuhanyozik. A fejére engedi a vizet. Korábban ilyenkor prüszkölt is, most már nem. Kiemeli a kézi tusolót a foglalatból, végigvezeti a meleg sugarat a testén, a vállán, a hátán, a hasán, az altestén, aztán visszaakasztja, s hagyja, hogy megint patakokban csorogjon alá a víz a feje búbjától végig a bőrére a talpáig, átmelegítve a mélyebb rétegeket is. Ellazul, morfondírozik, de csak picikét, nem szokta túl sokáig húzni a fürdést, megfájdul tőle a feje. Általában erotikus gondolatai kerekednek ilyenkor, megduzzad a hímtagja, fiatalabb korában néha épp csak rásegített, máris megkönnyebbült a páras forróságban, mostanában már nem ennyire hirtelen a szervezete, még ha az esti, vagy a reggeli órákban éppen a szomszédasszonnyal állnak is a társasház vékony falának két oldalán az egymáshoz passzított fürdőszobákban s hallja a szellőzőn át a csobogást, tudja, tőle alig méternyi távolságban

Mikor a hegyen arany láng a fákat
átöleli egy dúslombú vasárnap
és fut a fű a szélben és a nyárban , -
öröm csendül meg kék kristálypohárban.

Mikor a hegyen ősz simítja csendjét ,
leveleit , tiszta a végtelenség ,
oly tiszta , hogy megállsz egy pillanatra:
bárcsak életünk lenne ilyen tiszta!

Mikor a hegyen hó szunnyad , s világít ,
s felszikkasztja múltak éjszakáit ,
remeg árnyékok félénk , furcsa foglya ,
s egy csillag néz le lélek-ablakokra.

Ha majd a hegyen csak sötétség hallgat ,
e csillag terít lelkemre nyugalmat ,
fénytakarót , mit szóttek messzeségek:
csillagos útján ne fázzon a lélek!

Gulácsy Lajos: Varázslat.

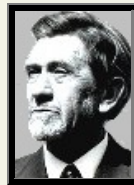

Véghe Sándor
Csikorgó köveken

Olajfák méz hangulata
lisztezi álomtitkomat.
Füzek hajló ágai

ott a mezítelen, fiatalos, csinos nő, akkor sem ágaskodik fel
benne túlságosan a férifiingerület.

tovább>>>

Simonyi Imre
VERS

1920-1994

Szakadt reád annyi gyalázat
hogy abból fedelet
ácsolhat föléd az alázat
s a szeretet.

Húzódj alá,— Valami vackot
vess a sarokba.
—csak megvadult kan tépi az aklot
darabokra.

Te már ne játszd senki agyaras
habzó szájú hősét .
Ne véd magad. — Óvjon az okos
együgyűség.

Annyi van hátra életedből
ami pennád hegyén
feketéllik a félelemtől:
pár költemény.

Ketykó István
**Vinnélek magammal de elragadtak
tőlem távoli városok fényei**

mint egykor a bringa csomagtartóján vinnélek magammal
de elragadtak tőlem távoli városok fényei
jó megbízható volt a régi földes út
nem a flaszteren tekertem már féltettelek akkor is
mondtam hátraszólva beszélj halljam szavaid
tudjam meg vagy még mögöttem nem hagytalak el...
úgy vinnélek most is magammal meg-megállnék
egy kis pihenőre tépnék néked útszéli virágot
csennék újra egy kis tarlórépát a szügyi földekről
de elragadtak már tőlem távoli városok fényei
azt sem tudom hol élsz merre jársz
hol hajtod álomra fejed s kivel
vigyáz-e rád félt-e szeret-e merem hinni
azért eszedbe jutok néhanap bár izzó lobogást nem remélek
kis pislákolásra talán futja még belőled
ha nem akkor sincs semmi baj kislányom
a bringa gurul tovább de magamhoz kötözlek verseimmel
le ne ess el ne veszítselek végleg mielőtt átsétálok
a túlsó partra legalább addig higgyem

takarják teljes valómat.
de csak a kő csikorog!

.-.

Csikorog talpunk alatt, ahogy
helyet keresünk a gondolatnak.
Csak egy fészület áll őrt
a kápolna mellett, meg
a csend, a magány.
Kínzó gondolatok áradó
folyama hömpölyög elém.
Médre a szív, örvénye az akarat,
- és igen, a döntés elmaradt!
Filmünk pereg, de kockáit
kilúgozta a hirtelen jött nyár.
Gombóccá sűrűsödött, majd
elbukott szavakat nyelek.
De ha behunyom két szemem,
él képek nélkül is az érzelem.
És most mit tegyen?
Koszosát bogozza, s
mossa, mossa!
Hát? Javíthatatlan állapot!
A sárguló levelek között,
zörgésük fiatal szeptembert
idéz, meg ugyanez miliót.

Ó keresztetek megannyi csendje!
Ülök közöttetek!
Tépelődök a szeretet kövein,
melyeket vágyam szava
formált, s oldott.
Töröm zúzom önmagam,
de csak a kő csikorog!

.-.

Csak, csak fényes vízzé válok
mélyben rejtve halakat,
meg egy gyönyörű világot!
Merd ki! Folydogál folyama
hullámokat vetve a partra,
csendben célja felé.
Kiönt és elapad,
Hoz pernyét, és dönt falakat.
Bebú kövei közé, épp
hogy el nem hal.
De rejti, és élteti világát,
a halakat.

Tékozló vágyam csak ennyi:
Egy vacok, egy takaró kéz,
egy simogató töretlen álom,
s a hév,
melynek tüze elől van
hová menekülnöm,
ahonnan, lesz hová vágynom.

1981.08.

örülsz nekem és nem engeded hogy az árnyak bántsanak odaát...

Verőce, 2003. április 17.

Balogh Örsé
EPIZÓDOK

BEVEZETŐ

A mondás úgy tartja: „Évés közben jön meg az étvágy”.
Ahogy leírom, már nem is vagyok biztos, hogy jó a bevezetés
mondandómhoz.

Egy biztos! Szeretném megismerni az igazságot, mi a
különbség a megtörtént jó, vagy rossz dolgok között.
Eddig úgy voltam vele: ha másokkal történik, legfeljebb
IGAZ! Ha velem: akkor fájdalom, vagy öröm.

tovább>>>

Baka István
A negyvenedik év szonettje

1948-
1995.

Markó Bélának, Marosvásárhelyre

Betöltöttem a negyvenedik évet
és engem is betölt a negyven év
s reám ki ifju nem vagyok se vén
akár a rím úgy kancsalít a végzet

mindennek vége ez talán a kezdet
mi kezdetik talán a vég talán
amiért Babilon falainál
elmém karom egykor munkába kezdett

Babilon Déva Jerikó hiába
nem dől nem épül kürtöm nyers szavára
ó Isten adj ha vagy megint erőt

a templom áll habár a nemzet omlik
s a nyelv akasztott kéklő nyelve romlik
rothad hiába éles mint a tőr

(1988)

...

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevésbé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Urr Ida

1904-1989

A MENEKÜLŐK KÁVÉHÁZA

Akinek nincs pénze
szénre
tüzifára
akinek a lába
nem jó már
a táncra
akinek a harcban
elveszett
a kedve
itt ül napok hosszát
s lassú
mint a medve

itt ül aki látja
várni kell
sokáig
míg magyarrá válunk
az utolsó
szálig
nehéz gondolatok
szállnak szerte
tőlem
eggyé olvadunk
a forró
levegőben

nem mozdulunk innen
pedig
menni kéne
elindult már felén
az Éj
Sötétsége
ráhúzzák a függönyt
a tükör-
ablakra
s arcunkat a kávé

FOGOLY

Most is látom a katonát
ki kabátgombját adta át,
hogy vigyek neki kenyeret
gombján írás volt rengeteg
és számos furcsa figurák,
az éhséget így élte át;
szeme szomorú volt nagyon
és elindult már egy hajón,
mely haza viszi, ó haza:
ahol lesz saját asztala
és nem áll kerítés mögött
mivel fogoly, de nem szökött
a születési év szerint
a sors egyszer csak egyet int
és menni kell és menni kell
a zene indulót teker
a harcok után mi marad
egy gomb amire ráakad
valaki és talán segít,
vagy felvágja az ereit...

ROBERTA

A fanyar Roberta nevét
fanyarul zengik a zenék
az olasz tengerpartokon
nevétől izzik homlokom
Roberta mit tud nem tudom
de én is a dalt dúdolom
lehet, hogy szőke, fekete
italához flipp kellene
nem értem csak a dallamot

barnán
eltakarja...

A FÉNYRÁCS MÁGIÁJA

A hold lába nem ér szobáig
csak arcának sárga mézéből
fut a réseken át a fény,
kérdem nem járt itt Fáraó?
ruhája fényes volt, szatén
de én a csíkos lángot nézem
nem tudom ki jár merre most
s a fákban számszerint a rost
mennyi lehet nem keresem
futok lángra gyúlt kereken
a fény gőzébe olvadok
együtt párolgunk, sistereg
a világ szíromrendszere
egy éjszaka meséje ez,
melyben az árny is lengene,
ha engedné a sárga fény
de elől hátul fogva tart
s a kénszín udvar közepén
hálómbe rántom azt a színt
s befestem vele versemet
a fényrács minden soromat
aláhúzza, fontos lehet
nekem, neki, mindenkinek
e holdból szótt sárga sínek
zenéje mellett születnek
a majdankori indulók
a fényrács vibrál, teát szűr
kávét forral a réseken
halkan dobol a fénydobon
dobverője az értelem

PÁRIS FÉNYEI

Párisban egész más az este
mivel a hold itt rásüt Pestre,
de ott a hold nem látható
mindent előnt a fényfolyó
a fény amelyben alkohol van,
legalább annyi, mint a holdban
kábít és táncra ingerel
király, királynő így leszel.

Süvítvé lövik rád a lángok
a nagyvárosi boldogságot
éled a képtár, múzeum
és szól a csinnadratta bumml!
és kezdődik a bálók bálja
a képek sorra lábra állva
táncolnak Páris főterén

de Robertára hallgatok
mert kékre festi az eget
a dal s tenger kék egyveleg
a hullám ide-oda csap
mint lágy kötélén a harang
viszi szerte a dallamot
és hallgatom és hallgatók.

ÉLETRAJZ

MÁK

A szíve zárt:
titkos virág ő
minden kertben

Érik, érik
mámort ígérőn
és kegyeltem...

Nem nyílik meg
varázsütésre,
harangszóra,

Csak mikor már
a hold letérdelt
és mind a fák:

akkor pattan
s ájult iramban
pereg a mák...

AVANTGARD

Új szín voltam
azt mondták: "új szín",
a festékdoboz
felsikoltott!
mi volt akkor még 27-ben?
piszkosfüggönyű
kávéboltok,

zománchelyemről
kiugrottam
fülsiketítő volt az ócska,
új hanggal hiába is
léptél
a konzervatív
festékboltba

a dobozban füstölt
a pánik
kancsalul néztek reám
ne lássam

Van Dyck, Rubens, Cézanne, meg én.

Keretben járnak a nagy táncot
Raffael, Goya, Dürer, Van Gogh,
Tizian, Rembrant és Gauguin
nem hagyják abba tán sosem
és ezért egész más az este
a hold minálunk rásüt Pestre,
de ott a hold nem látható
mindent elönt a fényfolyó.

Gulácsy Lajos. Ilona és a fecske.

MEGSEMMISÜLT IDŐ

Eltűnt, mint a pénz,
melyet tolvaj vitt el;
elveszett, mint a gyűrű
sorvadt ujjról;
elveszett, mint az álom
nyugalmas éjszakákból;
elveszett, mint az Isten
a hitetlenektől;
elveszett, mint a szappangömb,
melyet messzire fújtak;
elveszett, mint egy szív,
melyet reggelre nem találtak:
elveszett...

elveszett az idő
és elveszett a tér,
mint a hasisszívóknál;
elvesztek a napok,
elvesztek az órák,
elvesztek a percek
és másodpercek:

hogy ki gyűjtötte meg a tüzet
foszfor rejlett
a pupillákban

a látomások sorakoztak
holddal játszottunk
katonásdit
az AVANTGARD
szorzótábláján
ma sem tudnak
számolni százig.

BANKÓ

A Csermely patak csörgedez,
mint romantikus nagylemez,

sötét páfrányok közt szalad:
nem jár erre se hal, se vad,

a part mentén jön mamuka,
pogácsát süített hamuba,

azt hozza most ide nekem,
aki a hold vizét merem...

megetet, aztán megitat,
dicsérje őt minden irat,

orvost hív, mert alélt vagyok
ágyamon ülő csillagok

lesik a reggelt s mamuka,
és alszik Kassa faluja.

FEHÉR SZIKLA

Melyik értékesebb ember
a fehér,
vagy a barna?
a barnának a fehér
mert annak nagyobb
a hatalma,
de lehet, hogy nem a hatalom
tetszik benne
hanem valami más
amit önmagában
hiába keresne
lehet, hogy lombzúgást hall
a barna,
ha fehér mellett ül,
vagy valami jó illatot érez,
vagy közelebb érzi magát

megsemmisült az idő...
– és jó sokszor a semmiben élni,
mert jó a semmi,
mert maraszt a semmi,
mert nyugtat a semmi;
mert ringat a semmi
ó, semmi – semmi – semmi...
virágzunk a semmiben:
virágzunk...

a meséhez
mert, ha elmegy a fehér
s a barna ottmarad
a pusztaságban
a legmagasabb sziklára
mászik
s onnan zuhan a mélybe
a fehér szikla tesz pontot
a szenvedélyre

KASSAI LEGENDA

Utaznom kellett volna. Késlekedtem.
A Dóm árnyéka az aszfalton feküdt
a toronyóra meg hevült
hevült
a távolból úgylátszott lángra gyúl
a mutató időtlenül kavargott
és gyászfátyol borította a parkot,
a bokrokat
nem érinthette senki
a fűszálak
fekete permete
tudta már időben nem jövök
a késésem kétségtelen
örök.

Az alanti szerző nevére kattintva az előző számokban közölt gazdag válogatás olvasható.

Költő Nagy Imre, Balázs Béla, Oláh Gábor, Kaffka Margit, Rozványi Vilmos, Keszthelyi Zoltán, Nadányi Zoltán, Bárd Miklós, Hollós Korvin Lajos, Fodor József, Gellért Oszkár, Marconnay Tibor, Simon István, Rab Zsuzsa, Jókai Mór, Vihar Béla, Lányi Sarolta, Lévai József, Kis Ferenc, Komjáth Aladár, Kún József, Ladányi Mihály, Kerényi Grácia, Czóbel Minka, Szépkúti Miklós, Kemény Simon, Pásztor Béla, Rózsa Imre, Jankovich Ferenc, Takács Imre, Farkas Imre, Csizmadia Sándor, Habán Mihály, Keresztúri Dezső, Várnai Zseni, Bóka László, Reichard Piroska, Harsányi Lajos, Szilágyi Géza, Nagy Zoltán, Ignóty, Petőfi Zoltán, István Marián, Miklós Jutka, Komjáthy Győző, Tarkányi Béla, Szalay Fruzina, Dutka Ákos, Lukács László, Váci Mihály, Nádass József, Emőd Tamás, Friss Endre, Mátyás Ferenc, Solymos Ida, Hajnal Gábor, Hegedűs Zoltán, Hegedűs Géza, Bányai Kornél, Fenyő László, Vargha Gyula, Ölbey Irén, Komlós Aladár, Gereblyés László, Hárs László, Gábor Andor

elfeledettek **archivum**

Következő oldal>>>

Fotó: Huszti

Faludy György

1910-2006

József Attila sírjára

Nem hívlak már. Jól tetted így, Attila:
kamasz szemed s kis, fonnyadt bajuszod
hadd pihenjen örökre itt a lila

domboldalon s szétroncsolt, lecsukott
szembogarad ne nézze többé fájón,
mint járnak úri fogatok lucsök

úton s a pernye mint eső a gyáron,
és hogy lesz végül másé az öröm:
jaj, különös nép lakozik e tájon,

a kisbírónak előre köszön,
s kész dáridón urát hogy felköszöntse,
hol lőre-borba fül az ősz közöny, –

hiába volt a versek vér-özönje,
jobb már testednek, hogy így rohad,
e kornál nem durvább a föld göröngye,

s nem volt keményebb a tehervonat
vaskereke Babits Mihály szívénel.
Mert görcs, bolond görcs lett a gondolat

e vak városban, mely reszketve, él még,
s új vezér felé görbed már a háta,
s gyáván lapul dunyhái közt, ha éjfél

után az őrület csapatja járja,
s tudatlan, bérelt, fokosos bitangok
garázdálkodnak szerteszét s a gyáva

polgár lapul. Fúhattál riadót
undornak, félelemnek és közönynek,
becsapott, hogy ne sírj, a kiadód,

mindig azt mondta: kétszer annyi könnyvet
adott el, mint amennyit eladott,
s te, hogy megtudtad, nem tudtad a könnyet

Érzékeny utazás

Ma éjfél tájt, a párna ránca közt
felébresztett a bánat hűvös ujjja,
és mellemen verejték gyöngyözött,
mert álmaimban otthon voltam újra.

Felültem, kusza hajamban lapoztam
– imára hívolt az a régi hit –
s a házak közt elnéztem hosszú-hosszan
a Tejutat, az úr Kárpátjait.

Sokáig ültem. Vén vándor tekint
így hátra, ha a boldog partra átért.
Amit szerettem s bírtam: mind, de mind
eladtam egy szellőcske szabadságért.

Ó jaj, bolond, mit tettem én magammal,
ki zöld mezőben társtalan üget?
Nem hívolt útnak ágy, se rakott asztal,
csupán e gögös, hűvös őrület.

Ám elcsitítja-e bennem a bút
s betakar-e bundájával, ha fázok?
Barátok szólnak s a Hungária-út
szegélyén hívnak a poros akácok.

De én csak itt ülök, szemközt a sorssal.
Mögöttem áll, mint agg paraszt, a kín.
A tavaszi föld nedves ajka most vall:
méreg fakadt az éjjel ágain.

Meglátlak még, országom, messze kert?
Egy félmarok derékkal, ím, itt állok.
Kívágom-e velük magam, mint vert
csatákból a középkori királyok?

S ha nem? Véghetlen hosszú még e séta
s én ösmerem az őserdő szagát.
Ott bujdosik most Marx, az agg próféta,
ruhája nincs, a szeme zöld agát.

elfojtani, – mert nem volt olvasód,
nem kellettél! Itt Rachmanóva kellett,
pimasz könyvek és szemét darabok

kellettek nekünk, amíg a lehellet
tüdődből lassan kifogyott s a póz,
a drága, a csibészes, mit, mint gyermek

hordtál, lehullt és agyonkínzott
fejedben az örület vert tanyát.
Mert mostohaapád űzött, a konok

vén Államgép – de szerető anyád
is volt, a Haza, és talán ezért
nem volt otthonod s bútoros szobák

közt csavarogtál, havi hetvenért,
és kávéházak füstös páholyában
ültél, kit senki nem hí és nem ért.

S most, hogy elmentél, s mint golyót a fában
hagyta szivünkben minden szavadat,
s oly messze vagy már, túlhan, a halálban,

hogyan bennünk csak a borzalom maradt,
meg Németh Andor sebzett, kék szeme,
és sírunk, páran, európaiak

a sok turáni közt e fekete
földön... Aludj hát. Aludj: víz meg ég
nem volt még soha lágyabb, kékebb, mint e

bús délután. Aludj a holt vidék
ölén, hol nincs már híre Dózsa Györgynek.
Aludj, mint Vörösmarty és Vitéz!

Aludj, mert jobb nem élni itt e földek
között, hol fáradt zsellér izzad nyáron
s a téli szél tört ablakokon zörget,

hol szolgáltnak már nyakkendő a járom,
s ahol sváb szolgabíráta hoz az út
ki csizmában hág sírodra s fejfádról

lelopja majd a vérszín koszorút.

ÉLETRAJZ

Újév, 1941

Vak számok!
Ti számoltok nekem silány
napszámot.

Hat évet
próbáljak csak s mi más leszek,

A négerekre féltő gondja van, –
szakállá leng haránt az esti fákon,
ott tűnök el maholnap nyomtalan,
mint rizsporos kalóz, az Antillákon.

Kisárgulok a napban, mint öreg len,
csak én tudom majd, hol barangolok,
míg elnyulok, holtan, de oly töretlen
derékkel, mint a régi angolok.

S mit mondhatok, hű hívek, akkor én
tínéktek, túl a síri pálmafákon?
Szerelmes, messze szívetek hevén
melengetődztem hűvös éjszakákon.

A Váczi-út porán csak eltalál tán
a lábam; lágy és ifjú árny leszek
s szobátokba e kései találkán
belépek, mint az elveszett gyerek.

Olvasni fogtok, fázós estelen,
egyszerre elfog érettem a bánat
s én homloktokra halkán ráteszem
kamaszfejemről vörös glóriámat.

(Páris, 1940 március)

Alkony és éjszaka közt

Szamar ment kinn: úgy csüngött terhes tőgye
mint málhaként reákött kakas.
A nap leszállt: fénysáv maradt belőle,
fényfal az éjben, holdas és magas.
Majd összedőlt.

Heten hevertünk kerti székeken,
kámzsás lidércek jöttek ki az útra.
Lenn esti csend volt, égi béke fenn,
de légbé dermedt, izzó talpunk tudta,
hogyan ég a föld.

Az abbé búsán ült, mint kövér holló
s Lucanust recitálta latinul.
Én zord voltam, kalandorhoz hasonló,
ki megtagadta atyját s elpirul,
ha ráakad.

A hold mezítlen izzott, mint a nap,
mellcsontunkon halálverejték pergett.
Majd megjöttek a János-bogarak,
mint száz, gyertyát-csóváló némagyermek
a fák alatt.

Hallgattunk mélyen: a mirtus-bozótban
Walpurgisz-éj szinpadján hét halott.

ha élek.

Vagy tizedet
veszek s fakulnak arcomon
a színek.

Ha félszáz:
új nemzedék jön, dörmögök,
a szél ráz.

A század!
Nem ér utól hír, bú, öröm,
gyalázat.

Száznegyven:
más termelés, más jog, más könyv,
más ember.

Hat század.
Nem értenék, ha nyithatnám
a számat.

Egy ezred.
Fejfám fölé rét nőtt, ürgék
legeznek.

Vedd kétszer
és nem marad siromban csont,
sem ékszer.

Vedd négyszer.
Népem kihalt. Nem ismerik
Nevét sem.

Gulácsy Lajos:
Nő a rózsafánál

Hadgyakorlat, rágógumi

Én meg magamban ismételtém, szótlán
s folyton-folyvást e bolond mondatot:
„az éj is él.”

Majd szólni kezdtem, hogy fedjem, mi fáj
s az árny ránknőtt, mint kőre a moha,
míg arcon prüszkölt Salamon király
istállójának legszebbik lova:
a Déli Szél.

(Casablanca, 1940 augusztus)

Károlyi Mihály

Szonett nem éri fel. A Fejedelmet
kell hívnom, hogy megmondjam néktek őt,
Majtény után, ha démoni dühében
egy vágya kelt: túlélni az időt,
vagy oltárképeket nézett tünődve,
s szemfénye kékes lángokat vetett,
mert bujdosásra adta el vezére,
s háznépéből labanc rimája lett.

Volt úgy, hogy roppant, néma tisztessége
kongott körötte, mint titáni dóm.
Máskor játékszobákban állt setéten,
a játék s a sors ellen lázadón,
vagy erkélyeken, hol málló oszlopokba
rúgott cipője, míg fenn a barokk
párkányfestményekről Greco-i árnyát
nyilazgatták a puffadt angyalok.

Hogy London s Páris utcáin nem kellett
pirongva járnunk, az miatta volt.
Seholsincs-háza reményekből épült,
abrosza sarkán négy eltékozolt
évszázad ült és padlata tetőjét
betörték zúzva a magyar bitók.

Ezért történt, hogy mi, vándordeákok,
szegénylegények és szabad zsidók
jobbágnak álltunk hozzá, ablakából
lesvén: virrad-e Hevesnél a sík,
gyertyát koppantva s döbbsent réműlettel
nézve egymást, míg hosszan sakkozók.

(Montgomery, Alabama, 1943 június)

Egy pilóta szól:

Mit zargatsz? Úntam mindig a beszédet,
még megrokkansz a sok-sok szó miatt!
Gyújts rá. Én inni szerettem s mozizni,

Cserkészvidék ez: sátoztáborok
s juj, indiánnal színig telt berek!
A részeg táj utánunk tántorog,
ha rákapcsoltunk, gyermekemberek!

Tankunk őrült küllője hengereg,
az ég rohan – csak a víz ácsorog:
szürkés agyagján póre négerek
feküsznek, mint az aligátorok.

És rágunk, rágunk... A világ elejtett.
Emlékünk ez: a kedves ajka-pírja;
gyermekkorunk; anyánk, ki már nem
emtet,

s bús cukrunk, mely a Léthe-áron úsztat.
Ezt rágnám mindig s levinném a sírba
merekv fogam közt örök obulusznak.

(Fort Leonard, Missouri, 1943
április)

Budapest

Porban heversz, te hencegő, te büszke,
pernyéd repül – húnó tűz könnyű füstje –
és illatod virít a házromokból,
mint éjszakában nyíló jázminbokrok,
golyónyomokért pillantok az égre
és megkövülve nem zokogok mégse –
nyolc év után így láttalak az estben,
rom Budapestem.

Mit tettél? Észrevetted, úri dáma,
hogyméltatlan vagy ily paraszti tájra?
Tán napkeletről felhőzött a rest ég?
Avagy kevés volt arcodon a festék,
és megpillantva bőrödöt, mily ványadt,
nekimentél tükrödnek, a Dunának,
s eltörtél, mert a lomha víz az ősebb
és az erősebb?

Mohó szemem végigjárt minden házon,
mint Harpagon, ki pénzét tartja számon –
elnéztem a Belvárost, amint éled
az új, ezer halálon győztes élet,
s a régi is, a rothadt, megfeneklett,
hol minden eszme üzlet s operett lett,
s amely érett – ha ütni népünk volna –
forradalomra.

És jártam kinn, a kültelki homok közt,
hol munkásnép izzadt a gyárromok közt,
csak enni kérve, mintha nem is vágya
e földön másra, mint az alkotásra, –
s álltam Várad romján, az elvarázsolt
kastély felett, hol évszázados tánc volt,
míg lenn, mint málló, bűzös, százados lép
pusztult az ország.

hogymelodobjam magamtól magamat.
Miért e háború? Mily furcsa kérdés!
Te fundáltad ki, vagy Nagy Főnökünk?
Vajjon fontos tudnunk, miért halunk meg?
Ezen töprengj, ha elmégy, odakünt!

Jaj, megsértődsz! Nézd csak: nagy langaléta
legény voltam, csupa jóindulat
(hetedik légi hadsereg Szapánból,
Jim Olson, írd fel, ha kell az adat,
huszonöt éves, volt mérnök, baptista,
sorszám: ó-húsztízennyolc-hetvenöt,
magasság: hat láb kettő, nőtlen, őrnagy,
szülőhelyem: Hartford, Connecticut)
ki száz mérfölddel hajtott, leányoknak
fütytyentett, nem vásárolt hirlapot,
napeste jég szekrényeknél portyázott
és délben söntéseknél sildbakolt.

Önként mentem. Nem vonzott itthon semmi –
az embert oly nagy érzés fogja el,
tenger-ézés, ézés-tenger – hogy mondjam? –
ha rárepül s légnyomás dobja fel
a gépet, vagy ha ködben száll radarral,
vagy befogja az automatikus
pilótát, lustán néz a levegőbe;
ha lövedék robban, mint misztikus
füstkarika; avagy ha egyenesen
a földnek röpül, majd robbanás rázza,
egy pillanat: nem lát, csak kék eget
s oldalt békésen áll a Fuzsijáma.

Mikor huszadszor szálltunk Tokióra
kék gyűrűk ültek mindnyájunk szemén.
Kutyánk vonított. Hogy ez lesz a végünk,
azt már reggel, sátrunkban tudtam én.
A japán császár vért tüszentett aznap!
Ahogy jöttünk, a Ginza lángban állt.
Ledobtunk mindent. És bolond kedvemben
gépem még egy szabályos díszkört szállt.
Mikor mentünk, a víznél minden füstölt:
dokkok, hajók, házak, nagyok s kicsik –
ekkor bajtársaimra néztem hátra,
mert kékes füstöt vonszoltunk mi is.

A gumicsónakban csak én maradtam
(ugyan hol úsznak temetetlenül?)
még örültem, hogy nélkülük halok meg: –
nem voltam három éve egyedül.
Ha repülőhal esett közelembe
felfaltam, körmeimmel tépve szét.
Hetednap este tengervízet ittam
s vért kezdtem hányni, tudva: ez a vég.
Közben még azt gondoltam, hátraesve:
harminc év múlva, vagy ma? egyremegy.
Pilóták kezdtek fülemben dudolni,
kik leestek a császárság felett.

(Katonakórház; Atlantic City, New Jersey, 1945 június)

És voltam ott, hol vizén nagy folyódnak
a sziget úszik: árpádkori csónak,
hol rózsá hullt, a zárda állt, a tölgyek,
s most régi romok új romokra dőltek...
Mert nádas part közt száll kopár dereglyénk,
mi állunk rajta: nincs multunk, ereklyénk,
lidérces éjben úsztatunk erőtlen,
s evezőtlen.

Ám mégis: mintha utcáidon bolygva
az elherdált mult közelebb jött volna,
ott, hol barokkod cifrázó rimája,
mögött előtűnt gót kezéd imája,
avagy pontónhidad deszkáit járván
a Duna sáros, középkori árján,
vagy Hentzi lángját sejtve Vigadódon,
szép viganódon.

S így kelt élémbe multad régi arca,
Aquincumod, vándornépek piarca,
Budád, basák és bégek heverője,
svábok kocsmája, urak szeretője, –
város, ki minden században leégtél,
de hév fürdődből gyógyultan kiléptél,
kit óratornyának útkereszti révhez
alkot a kényszer.

Ezért hiszem, hogy most is csak felépülsz,
s én ittmaradok melletted, míg szépülsz,
és elmondom, mit feledtél, a jót is:
a vérmezői hajnalon Hajnóczyt,
és vándorát jámbor szőlőhegyednek,
szelid árnyékát Virág Benedeknek,
s ki kért a népnek, állva egymagában
gyér bajuszával. –

Krúdyt, ha reggel a konflisra pattant
borzas fejével magános-magasban,
hol sárgarigó fütyült a fülébe. –
és Kosztolányit, ha a halált félte,
Kemény Zsigmond tüzét és Ady lázát,
Korvin Ottót és vezéridek százát,
kiket bujdosni küldtél messze tájra
és a Dunába.

Ha tudod őket, mit tanultál tőlük?
Párisi játszódna üres, hiú gögöd,
tudatlan vagy, kit elvakít a pompa,
hitelre élsz, gondolkodol hozomra,
országodtól távol lengsz, üres léggömb,
és ujjaidon hamis minden ékkő,
lennél, ha hagynánk, a dunai kéjnő,
lenge királynő.

Lám, én is álmodtam jövődről sokszor,
még régesrégén, lármás István-napkor,
míg utcádon a parasztnép, mint ár folyt
s álnyugatodban mongollá varázsolt,
míg járdáidon rossz tojástáncot járt, –
és függönyök mögött lapult a polgár,
mert gyűlölet volt, mi őket közösbé

Recski est

Leoltották a villanyt. A többség alszik. Gyertek
a szalmazsákra, Dosztál, Vér, Nyeste, Berzsenyi,
Sipos, Györgyey, Egri, B. Rácz, Földváry, Csendes,
Gábori, Garamvölgyi! Lehet-e kezdeni?

Magas kémények mellett ül így egy raj kísértet.
Jó, hogy szellemet nem mi idézünk egyedül:
Görgey a Monte Christót mondja ott éjről-éjre,
és Czebe hús árnyéknak a Toscából fütyül.

Mit kívántok? Plátóról, Erazmusról beszéljek?
Einsteinről szóljon Nyeste? Plótinosz istenét
mutassam be, az Egyet? Melyik tudja betéve
Jónás könyvét? A Toldit? Mindegy, hogy ki beszél.

Mindegy! S nem baj, hogy ülve is majdnem összeestek:
kezdjük, s mindjárt erőre kapunk az esteli
agyatortától. A szellem megmozdítja a testet:
Európa hány ezer év óta keresi

e titkot! Plátót mondjam? Csuklóm, térdem elvásott,
üres léggömb a gyomrom; oly jó, hogy veletek
vagyok, akik segíttek, védtek s jobban vigyáztok
reám, mint magatokra. Egy egész keveset

tudok most én is adni. S szerelmemet, mely nappal
– csepp csepp után, éreztem – kicsordult s összegyűlt
bennem. Estére tartály vagyok, amely megpattan,
ha tartalmát nem osztom most észrevétlenül

szét köztetek. S mit mondjak néktek a Lakomáról?
Könnyű a dolgom, mert hány rejtett forrás fakad
ilyenkor az emberben! Kedvem fáklája lángol;
levetkezett kígyóbőr mélyen gégém alatt

a testem. Ez volnék én? Eldobtam minden terhet,
s nehezebb lettem. Milyen reális és tömör
az immateriális! A világ transzcendensebb,
semhogy képzeltem volna. S az érzéki gyönyör

itt vibrál a fejemben. Ki nem érti a leckét?
Boldogság, hogy így élek vagy halok köztetek.
Egyszerre lett itt kínzóbb s gyönyörűbb a mindenség.
Megérte a tanulság? Avagy nem érte meg?

(Recsk, 1951)

Töprengés egy megtisztelő ajánlaton

Hívnak: tanítsam itt az ezredek
költészetét; és írjak verseket.

Elszomorodom. Így ajánlatot
száradt emlőjű hazám nem adott.

összekötötte.

Ilyenkor gyakran álmodoztam róla:
lehetnél még egy ország tanítója,
nem tűzijáték, de könyvvel telt asztal,
ki összebékít munkást a paraszttal,
nem ökörsütés, lőrebor és cécó,
de műveltség és tudomány és szép szó,
józan főváros, Európa, mélység
s büszke szerénység.

Megérem-é? Repedt itt minden házfal,
és minden lelked tele van szilánkkal.
Hát verlek most korbáccsal, két kezemmel,
mert rád maradtam örök szerelemmel, –
fogadj, Budapest! Nyisd a roskadt szállót,
hol itt tenálad holtomig meghálok,
s hiszem – nem leszek rossz vendég, míg élek,
sem temetődben nem halok meg végleg.

(Budapest, 1946 május.)

Zsuzsával Firenzében

„Nem félek”, mondtad múltkor, „a halált elviselni.
Benneteket sajnállak, mikor már nem leszek.”
Az Uffiziben tegnap bementünk Botticelli
Tavaszához. Holt fáradt voltál. Én ideges.

Flórához hasonlítász. Lestelek, míg alatta
álltunk. Derekad íve; nemes, okos fejed
az elmúlás árnyával; szemed örvös galambja:
pontosan, mint az övé. Vajon észreveszed?

Nézted, vállad megrándult, de ajkad nem nyílt szóra.
Elvittelek a Loggia fölötti eszpresszóba.
Ott lerogytál. Töprengtem: mivel ámítsalak,

szerelmem? A haláltól mindhiába akarlak
megvédeni. Éjente, ha a kintől nem alhatsz,
reggelig simogatom töredező hajad.

(Firenze, 1962)

Huszonkét éve utazom...

Huszonkét éve utazom,
hogy a szadista Kelet helyett
a mazohista Nyugaton
nézzek magamnak állóhelyet –

de csak kibírom, mert megírom;
s mert annyi hű barát szeret
és őriz innen s túl a síron;

Kedvenceim: a türkiz svéd fenyők,
a kék tavak, a szőke, karcsú nők.

Toronyszobában, félöles falak
között élhetnék, gót boltív alatt.

Itt vár rám végül vándorutamon
biztonság, tisztaság, jólét, unalom.

Félévig nap, félévig félhomály,
s a steril filológus-ispotály.

Bizonytalan sorsú urnám helyett
foglalhatnék szép gránit sírhelyet.

Hazai mocskok után tisztaság.
Honi bitangság után tisztesség.

Liliputnak, nem kéne szüntelen
Washington s Moszkva ellen küzdenem

egyszerre; és az orosz szolganép
magyar szolgálóiról se szólanék.

Bankettek, talár és diáksereg:
kedvelnének, habár nem értenek.

Olvashatnék, magamnak örömmel
ismét latinul meg ógörögül.

Dunnás ágyban, ha késő este lett,
végigtapogatnám a testemet:

de tudnám-e az ólomablakok
között, hogy ez még én magam vagyok?

Érzelmemet megfagyaszthanám.
Így ülnék a tanárok asztalán,

hol mindenki merev, de sohase zord.
Lazacot ennék, hozzá Chablis bort,

s mindazt, mi Svédországban nem terem.
S mikor nagyritkán elkeseredem:

Gusztáv király telefonálna és
megkérdezné: megy-e a rímelés?

(Uppsala, 1957)

s mert együtt élhettek veled,

és mert ki még oly boldog, mint mi?
Csak olykor mardos régi gondom,
hogyan nem temetnek el Karinthy

és Kosztolányi oldalán.
Urnámat is fejemben hordom.
Ugyan hol másutt hordanám?

(Toronto, 1978)

Janus Pannonius hazatér

Itthon vagyok, nagy Isten. Zokogva ölelgettek,
mert látogatni jöttem. Ha maradok, megvettek,
mivel közétek állok. Bor még terem itt bőven,
de ha humanizmusról szólok, szaladtok tőlem.

Magyar vagyok vagy horvát? Magyarok lenni: vallás,
melldöngetés, hóbörgés, állandó elfoglaltság,
de Zagrebben csak pislog, itt szebben ég a szellem
s vitézek vagytok mások, s még inkább egymás ellen.

De van-e elég erőm, hogy innét elmehessek?
Oly sokakat szeretek és oly sokan szeretnek,
többet mint Veronában, többet mint Velencében,

tízszer meg százszor többet. Legyen ez a végső érvem.
Maradok, bár tudom, hogy fejjel megyek a falnak –
és most marjatos belém, ahogy a férgek marnak.

(Budapest, 1988)

Változás

Tíz éve Torontóban s New Yorkban tanakodtam
barátaimmal – persze csakis az angolokkal –,
melyik nagyhatalom az, mely elébb összeroppan?

Reméltük: nem az USA, hanem inkább a Szovjet,
s akkor, ha nem is sokkal, de valamivel jobb lesz.
Most idehaza nézek körül és kérdelem: hogy lett?

Az újjazdag őrijöngő pénzsomjának nincs vége,
bőrfejűek érkeznek, kiket skalpolni kéne,
a maffia virágzik, a politika alja
demokráciát hirdet, miközben egymást falja,

a színházak halódnak, az irodalom csendes,
a TV, mint odaát, római cirkuszt rendez,
kivált, mikor szabad lesz. Rendben vagyunk, bár későn:
a keleti helyére nyugati hülyülés jön.

Pintyőkék

Göncz Árpádeknek
szeretettel, hűséggel, hálával

Szobámban pintyőkéim a tájképen
csak a festett fa ágaira szállnak.
Már réges-rég nem hittem, hogy megérem,
bár erre vágytam. Láthatom hazámat.

Örülök néki és szorongva félek,
mert sok a java és sok a hiánya,
de nem igaz – Metternich mondta Bécsben –,
hogy a Landstrasse vezet Ázsiába.

Nagyon fiatalok s öregek várnak
jöttömre. Késő vénségemben már csak
mi történhetne? Dízsírhelyhez érek,

vagy apró urnában zizeg laza
porom? Mindegy. A végén Szókratésznek
s Epikúrosznak volt csak igaza.

(Toronto, 1989)

Meditáció

Nem gondolkodás, mert az gyakran fájó
tépelődés, kegyetlen és kemény,
csak kép vagy látomás, amely magától
formálódik, és úgy lebeg elém:

szobor, szép nő, táj, jóbarát, kőszirtek,
virág, való vagy képzelt jelenet,
tűzfény tünt kandallókból, tenger – mindegy,
olykor változtat, olykor megremeg:

én mozdulatlanul lesem, szemlélem,
nem töprengek semmin se, de egészen
beleolvadok, szívom, teletöltöm

magam velem, de csak néző vagyok,
csendes, mohó néző – és ez a legnagyobb
öröm abból, hogy itt éltem a földön.

(Budapest, 1991)

(Budapest, 1994)

[Következő oldal>>>](#)

...t.

Engedelmo mangav ! Szót kérünk mi cigányok is!

Annak reményében, hogy talán minket romákat is engednek bebeszólni a saját sorsunk alakításába. Szeretném kifejtteni a véleményemet Szabó Tímea írásával kapcsolatosan.

Előrebocsájtom, hogy Szabó Tímea kommentárjában több ponton egyetértek a képviselő asszonnyal. Jelen jegyzetemben csak azon pontokat taglalom melyekben vitatom Tímea nézeteit.

Szabó Tímea kommentárja a fenti sorokkal kezdődik. „A Roma közösségek életét nem csak szociológiai értelemben vett hátrányos helyzetük – melyben sok nem-romával is osztoznak --, de kirekesztettségüket diszkrimináció is nehezíti. „ Nem Tímea képviselő asszony az első, sem az utolsó magyar politikus, aki így elfinomítva, a súlyos problémát eltörpítve fogalmaz. Sajnálatosnak tartom, hogy egyetlen politikus sem mondta még ki nyíltan, mit is takar magyar viszonylatban a cigánykérdés kapcsán a „kirekesztettség, és a diszkrimináció”. Sajnos Magyarországon még a roma politikusok sem merik kimondani nyíltan, hogy ez a semmitmondó megfogalmazás „kirekesztés, diszkrimináció” az nem más mint „állami, hatalmi, intézményes elnyomás a cigánysággal szemben”.

[A teljes szöveg PDF formában innen letölthető.](#)

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költéség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal
próza, versek

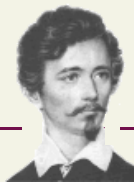
Baranyi Ferenc: Az úr füstölgése
Dobrosi Andrea: Közhelyvers
G. Ferenczy Hanna: Holt öböl
Juhász Ferenc:
Akinek szívére fújt az isten
Kamarás Klára:
József Attila szobra
Kaskötő István: Ketten a vonaton
Lehoczki Károly:
Gyermekké lettél
Pethes Mária: Sugárban árad
Petőfi Sándor: Hazaértem
Simonyi Imre: Önéletrajz

2. oldal
próza, versek

Albert-Lőrinc Márton: csend zöng
Arany Tóth Katalin: Várakozás
Balogh Örs: Hazajöttem
Bányai Tamás: Ábrándozó
Bárdos László: Hajnal
Bittner János: Körforgás
Bodó Csiba Gizella:
Titkokat hántó
Cselényi Béla:
egy műszo ősbemutatója
Debreczeny György:
aranytrombitád hová lett?
Demeter Zsolt: Este
Fetykó Judit: Forróság
Kajuk Gyula: Rozsdaövezet
Ketykó István:
Könyörgés kínokért
Lelkes Miklós: A fák testét
Mentovics Éva:
Nagymamám emlékére
Ódor György: Felújítás
Péter Erika:
Egy tavaszi vadvirághoz
Ricza István: Homo ludens
Sárközi László:

Mit akarunk mi most, ha mindig is így volt?

Petőfi Sándor
Hazaértem

Hazaértem és letettem
A vándorbotot kezembül,
S veszem a lantot helyébe;
... Mely sokáig félretéve
Hallgatott, most újra zendül.

Melyik a leglélekrázóbb,
A legfájóbb húr e lanton?
Azt verem, hogy ujjaimtól
A húr, s ennek hangjaitól
Bennem a szív megszakadjon!

Messze jártam, sokat láttam...
Sokat? oh nem! mindig egyet.
Azt, hogy a hon ereje fogy,
Hogy meghalni készülünk, hogy
Elfajult a magyar nemzet.

Alkotmányunk egy vásártér,
Melyen lelket adnak, vesznek,
Adnak-vesznek olcsó pénzért,
Egy kis címért, egy ebédért -
Jó éjszakát ily nemzetnek!

Elmegyünk a másvilágra,
S nem a magasról esünk le,
Mint madár, melyet lelőnek
Közeléből a felhőnek,
S onnan hull a mély tengerbe.

A pornak vagyunk lakói,
Az alacsony úti-pornak,
Nincsen emberméltóságunk,
Mint a féreg, csúszunk-mászunk,
Mint a férget, eltipornak.

Jaj azoknak, jaj azoknak,
Kiket magyar anyák szültek,
S kik hazájok pusztulását,
Nemzetök végvonaglását
Nem nézhetik egykedvűleg!

KÖNYVAJÁNLÓ

A

MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj úján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenád
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

**A MEK-ről letölthető
művek**

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petrullo házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Barátok Verslista

Ellentétek vonzásában
T.Ágoston László:
Győztesek lakomája
Végh Sándor: A kor
Verasztó Antal: Kaland
Zsidov Magdolna:
Taxisofő

3. oldal
elfeledettek

Garai Gábor
versek

4. oldal

Tóth Árpád
versek

5. oldal
gondolatok

Marsovszky Magdolna
ANTISZEMITIZMUS ÉS
NEMZETI ÁLDOZATI
MÍTOSZ

elfeledettek
archívum

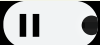

in memoriam

Németh Tibor
1938-2013

Ferdinand Carulli
Fuvola és gitár concerto
I. Allegro

Pest, 1846. november 20. után

Kaskötő István Ketten a vonaton

Megy a vonat, gyorsan, mert ő a bécsi gyors.
Az egyik első osztályú kupéban két ember ül,
némán... csak a vonat zakatol.
Zaka ta. Zaka ta, Zaka ta...
Az egyik vöröses szőke, göndör, a másik fekete...
lenne, ha nem lenne kopasz.
Olyan szomorú mind a kettő.
A szőke szólal meg először, ahogy a
csomagatóban, a dupla hegedűtokra néz.
- Szintén zenész?
- Szolgálatjára... hegedűs.
- Viola... bök a mellére a szőke...
- Az jó, kevesebb a konkurencia... – mondja a
kopasz.
- A szőke a kezét nyújtja – Kertész Jenő.
- Lakatos Lajos... így a másik.
Zaka ta, Zaka ta, Zaka ta zak.
- Hova, hova?
- Anglia. – szól a Jenő.
- London? Royal?
- Áh, Edenborough, Skót szimfonikusok.
- Az se rossz.
- Jobb mint semmi...
- ...s maga?
A kopasz, szinte bocsánatkérő gesztussal mondja:
- Párizs... Moulin Rouge. Favágás... de jól fizet.
- Az jó.
- Család?
- Még Pesten – int maga mögé a szőke...
Egyenlőre!
- Értem.
Zaka ta, Zaka ta zak.
Megy a vonat, mind gyorsabban és gyorsabban
mert ő a bécsi gyors...s kint az ablak mögött elfut a
vidék...
Alkonyodik Magyarországon.

Canadahun
Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhéthatár
Irodalmi Epreskert
Irodalmi Rádió
Klubháló
Koday László
Magyar Elektronikus Könyvtár
Vox Libris

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T.Ágoston László
Váradai József

Naplók, jegyzetek. (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Baranyi Ferenc
AZ ÚR FÜSTÖLGÉSE

Ha ma leve robotokat kellett volna kreálnom: érzéketlenebbek azok se lettek volna, mint az ember, az én saját képemben tetszelegve.

Elprédált mindent, mi tőlem való volt: szeretet, jószág, készség áldozatra, igazságérzet, közösségi szellem, tartás, műveltség nemcsak muzeális tárgygyá silányult, ámde közröhejnek tárgyává lett – s ez legnagyobb kudarcom.

Embert a hatodik napon kreáltam – jobb lett volna inkább vesztég maradnom.

Lehoczki Károly
Gyermekké lettél

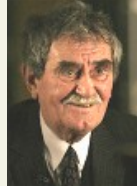
Gyermekké lettél megint.
Törékeny tested a sokaságból kiválva
őszidéző fényekkel ragyog,
Hunyorgok, ahogy rád nézek,
pazar vagy, ifjú és halotti ebben a
szeptember végi önnön-napsütésben.

Túl a harcokon
szemed bogara túlvilági békével sugároz,
mint gyermeké, ki nem-létéhez még oly közel.
Add, hogy melegében kebledhez telepedjem,
és elmulasztott simítások helyett
szűkös emlékeimmel babráljak bőrödön!

Add, hogy megkésétt pajtásod legyen!
Pillantásunk csillanjon össze csintalan!
Add, hogy kifürkészhetetlenbe tartó
kajsza utamon játékunkba belefeledkezsem,
s míg tülekednek a vaksi tömegek
átkaroljam gyönyörtől reszkető gyöngé válladat!

Kamarás Klára
József Attila szobra

Juhász Ferenc
AKINEK SZÍVÉRE FÚJT AZ ISTEN

Fáj, az Isten ráfújt a szívemre!
Aranyat fújt az Isten szívemre!
Füstöt, aranyport, kövér ködöt.
Gödreibe tűzkását köpött.

S így virágzok én az Őshalálban,
így virágzunk Egymás Mosolyában,
így virágzik a Mindenség bennem:
aranylángpont –haláltűzőzönben.

G. Ferenczy Hanna
Holt öböl

1933-2007

Csak el messzire, messze innen
e szívszorító, kiégett parttól
ahol a kagylók gyöngye is hamis
és vermeket rejt a földtakaró -
csak el messzire, messze innen
ide nem fut be már több hajó.

Csak el messzire, messze innen
amíg szélcsend van, s nem zúg a vihar
ahol azonos lehetsz magaddal
egy szigeten, túl a föld peremén.
S ha nem jön érted semmilyen bárka -
tanulj meg járni a víz tetején.

Csak el messzire, messze innen
oda, ahol mindig zöld a liget -
nincs félelem, mert biztos a holnap
és bátran az égig nyúlnak a fák -
oda, ahol nincsenek rácsok, de
szabadon nyílnak az orchideák.

Dobrosi Andrea
Közhelyvers

Amiről nem tudsz, az nem fáj. Az élet
folyamán ez a módi. Mert a szépet,
a könnyűt hajszoljuk egyre, halálig.
Aztán? Jót vagy semmit, hisszük. Na már mint
csak követjük, mit az illem lediktál,
mit magunk esz-kábáltunk egygé, mit már

Ma első ízben
láttam Attilát derékig vízben.
Nem úszott dinnyehéj a Dunán semerre,
így csak a habokat bámulta meredve,
mintha csak tudná, hogy nincs olyan isten,
aki a magyaron végre segítsen.

Árvíz kell, Mohács kell, az ébreszt lelket,
egyébként birkanyáj, akit terelhet
pap, király, csendőr is. Mi lesz a vége?
Lemerül az idő, szennyes, levébe.

Ha írnak e népről, három sor elég lesz:
Nagy volt a hangja a parányi eszéhez.
A mellét döngette, nagyokat álmodott,
s eltúrta az igát, mit a sors rádobott.

Nézzetek, nézzetek Attila szobrára,
ennek is, szegénynek halál volt az ára.

1920-1994

Simonyi Imre ÖNÉLETRAJZ

Hatéves koromig
analfabéta voltam

emlékszem
hatéves koromig
teljes mértékben
szót értettem
kortársaimmal

nem változtatunk. Minek. Mert nem vagyunk
tökéletesek, csak földön betanult
égi mások itt, apró örömök és
óriás csalódások, vagyunk a kés,
mi által vér folyik, s vagyunk sebtapasz.
Belőlünk, általunk, velünk. Ugyanaz.
Mert minden közhely mögött ott az ember,
mert az is meghal, ki ellenkezni mer...

Pethes Mária Sugárban árad

Baranyi Ferencnek

Semmilyen érdekből nem tudok
és nem is akarok senkin átgázolni.
Nem tudom, és nem is akarom magam
hozzászoktatni a szenvedés látványához.

Idegenül állok a rideg tülekedésben,
nézem az embereket, szívükből halott
rózsák fakadnak. Korlátozósdit játszanak.
Elfeledték a szabadság illatát,
a szolgálat, az alázat magasztosságát.
Betonkalickába temetkeznek,
poruk is terméketlen.

Tartózkodom a várostól.
Az adásszünet kék, inkubátor fényében
fekszem - mindentudó, óriás csecsemő -,
álmodom az egysejtűek örök életéről.
Hagyom, hogy az ágy hajszott menetben
- minden élet bölcsőjéhez - a tengerhez vigyen.
Útközben elvadult erdők nyargalnak elem
és kétkedőn néznek. Hiába mondom nekik,
hogy mindig harmóniában éltem
a belőlem osztódó káprázatokkal.
Számukra is gyanús a boldog ember.

Az égen valószerűtlen mennyei szigetek
lebegnek. Pucér ágak közt kutat,
alkalmas hajlékot keres a fészekfoguló fény.
Madarak torkát betölti a közös éneklés
gyönyörűsége, megszűnik tőle az ébredő magok
származás szerinti megítélése. Az idő tüntet.
Minden létező és eltitkolt félelem ellen,
hogy sugárban áradhasson a kikelet.

Medveczky Jenő
festőművész

Következő oldal>>>

...

Kajuk Gyula
Rozsdaövezet

Felkúszik a falon a salétrom
s a rég bezárt hajdani bolton
a feltört redőny a szélben
csikorog fájón és folyton;
rajta még a „Rögtön jövök!” felirat,
de olajos tócsában hever már,
utolsó emlékként odavetve
a csúffátott öreg Tuto lakat.

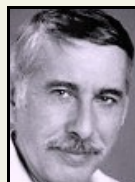
A zöld palánkról levedlett a festék.
A kegyetlen Nap lemarta rég
a szájalmas múlt számos üzenetét.
Nem „HÚJE” már a Jocó,
és csak nyomokban látni
a sok „hajrá Fradi”-t
és „mocsok UTE”-t.
Ide már firkálni se érdemes,
hisz kijátszható örök nélkül,
unalomban telnek itt az esték.

A kerítés mögött
a roncstelep óvatos sunyin
meglapul,
nincs semmi költői benne;
épp csak annyira érdekes
ez a rozsdamarta övezet
mint a megkopott kövezet,
melynek kőkockái közt
a savas eső elszivárog;
de miért ne vehetném
mégis versemhez alapul?

Miért is ne lehetne a téma
pár tonna rozsdás vaslemez,
mely a kerítéshézagokon át
a sivár nyomorral itt szemez?

Lekuporodok hát a járdaszélre
és a keringő porfelhőkön át
nézem, ahogy a telep a ferde fénybe
kopott kokottként feltárja ma itt
bánatosan hervadó, hajdan buja bájjait.

Kötöződróttkeercsek
kazalszámra,
kibogozhatatlanul,

Ódor György
Felújítás

Csendes istenek félnek haragos
emberekben.
Zöldes nyelvű szellemkép lóg
a villanyoszlopokon,
itt maradt a forradalom
titkolt-tiltott homálya, a szörnyeteg.
A festék kiszárad a lőnyomok
elhanyagolt réseiből,
kék hegyek felé nézegetnek a
leomlott kémények,
elvakító lámpák gyúlnak,
folytatódik a felejtés
és butítás tömeges terjesztése:
a történelem.

Kezünkben rozsdásodik a gránát,
a füstös arcokra fagyott múltidővel
a pincéből előkerült sárgult
jegyzeteket meggyújtották.
A bűz gyorsan terjed, e feromon
felfokozza vággyainkat,
a legfőbb tér kerítésén díszleg:
belépni tilos, építési terület.
A költő is odébb ballag,
kalapjával integet,
kék hegyek, kék hegyek,
átmenetileg a hupikék törpikék
lépnek rá egy kőre, ne feleljenek,
Pálháza esőáztatta cserepei
alatt didereg a vakszegénység,
töményebb a jóság, mint a vitriol.
Emberszabású. Nem vicc, a Délibáb
magasabbra költözött,
rosszabbik felünk kergeti,
nem vicc a harmadik évezredben
a Simaságban göröngyökön hálni
fagy és éh-halál között.
A Jelbeszéd láthatóvá válik,
magunkban dúdoljuk a régi dalt,
félnek a csendes istenek
haragos emberekben, szellemkép lóg,
szörnyeteg, lőnyomok,
nézeget a kémény: kék hegyek,
kék hegyek. Ismétli önmagát.

kuszán keveredve
kiirthatatlan,
kaján kúszónövények
kecses-kegyetlen
karjaival;

hátrébb halomba hányt,
hasztalanul hányódó
hullámlemezek hekatombái;

révülten rozsdálló,
reménytelenül rothadó
csövek, csavargók, csövesek...
emberi életek ezrei ezen
a lepusztult lepratelepen,
gyönyörű városunk
kellős közepén.
Hát erről szülessen
költemény?!
Feladom...

Attila meghalt, s rajta kívül
nincs, aki méltón megénekelje ezt.
Rozsdatemetőnk revébe révült csendjét,
s e pár tonna ócska vaslemez.

Bányai Tamás
Ábrándozó

Sohasem szokott álmodni. Vagyis hát nem tudta volna megmondani, szokott-e vagy sem, mert egyszer sem volt képes később felidézni, ha netán álmodott is valamit. Álmodozni viszont rendszeresen álmodozott. Altató gyanánt. Minden este, amikor ágyba bújt, kezébe vett egy könyvet és olvasott. Mikor mennyit, mikor mit. A könyvet nem hagyta kihullani a kezéből, mindig letette, mielőst megérezte, hogy kezd leragadni a szeme. Ilyenkor fogott hozzá az álmodozáshoz, amit akár képzelgésnek is nevezhetnénk.

tovább>>>

Fetykó Judit
Forróság

Por, forrón kavargó szél, száradó növények,
kiégett rétek
nyárvége szagú táj,
júniusi aszály.
Felhő nincs sehol, a talaj repedt,

Debreczeny György
aranytrombitád hová lett?

(kollázs a 84. Ünnepi Könyvhét könyvcímeiből)

hová lett aranytrombitád
az albérleti fordulónapon?
mondtam-e hogy pattogzik
a szó zománca?

örök partokon
folyékony tekintet
Kanalas Zsuzsa mosdatja
a magány vaságyát

csillagporos utakon
szómagvetés
napéjegyenlőtlenség
a magyar versek elhagyott versek

holdfénytől megvadult kutya
hová lett hattyúnyakú aranytrombitád?
téviratok érkeznek Na'Conxipánból
egy az isten

egy papírnehézék

Bodó Csiba Gizella
Titkokat hántó

Földjére léptem izgatottan,
Csillogott repce-szín homokja,
Arany maszk feküdt alatta,
A zafír szem az új kort kutatta.

Drága rétegét lehántottam
S a mélységes mély kamrában,
Kemény, bazalt szarkofágban
Örök arcára találtam.

Arany lemezét félretoltam,
Elsuhant felettem lélek-szárnya,
Megérintettem, szememre borult
Felfedetlen idők homálya.

Mint föld gyűródések, újabb szarkofág
Új réteg titokba zárva,
Mellette minden kedves tárgya
Kísérte el az alvilágba.

Gyolcsokon túl, némaságban

minden vízért eped,
még ki sincs nyílv,
megég a rózsa szirma.
Perzsel a levegő, az égen a kék kopott,
a táj színehagyott,
délre égetnek a kövek,
éjszakára sincs enyhület.

A vörös minden árnyalatával szikrázik,
izzik a nyári fény.

Medveczky Jenő: Aktok.

Demeter Zsolt
Este

Szántáskor,
ökök és barázda
együtt gőzölögnek.
A nap már
igyekszik a vörös garázsba,
és búcsót int a rögnek.
Az alkony is bontja
szürke tarisznyáját,
a jó meleg ködöt.
Bagoly bontja ágyát
a határ karóján.
Ma arra költözött.
Pattan az ostor falu mögött,
a borona nem ereszti el a rögöt.
Otthon az ólban dalol a sajtár.
A gyermek álmosan sóhajt már.
A kapuk kinyílnak
bezörög az ember.
Már asztalnál ül,
mire a harang szavát nyeli az éj.

Mindent túlélte a múmiája,
körök ragyogtak, s a kupolában
felizzott „Az élet virága”!

A test a Napot elkísérte,
S az éji útért cserébe,
Napkeltekor feltámadott,
Hogy fényként járuljon eléje.

Hány rétegen hántjuk titkodat,
Tárunk fel festett sírokat,
S Te ott lebegsz örök szellem,
Százézer éves kegyelemben.

Arany Tóth Katalin
VÁRAKOZÁS

Ma csendben átöltözöm
mosolyszínű reggelek
csillanó, friss fényébe.

Villanásnyi ünnepem
pirkadatnyi lélegzet
csupán. Futnék elébe,

hogy itt marasztaljam szűz
tisztaságom vánkosán
e koldus-szegénységbe',

mit hűen őrzök, rejtve,
törve, s mégis gazdagon,
mert nem mocskolhatja be

hazugság, se ígéret,
se fájó felismerés.
Belélegzem tudómba

a rebbenést, mi tűnő,
de múlva mégis örök.
Izzó lüktetés, vérbe

pezsdülő dallam, hárfa
lágymúrjain csendülő
báj. Oltárom hű csendje.

E póre ragaszkodás
- talán Isten kegyelme -
röpít a végtelenbe.

2013. március 27.

Albert-Lőrinc Márton
csend zöng

(Eröss Zsolt és Kiss Péter emlékére)

csend zöng a patyolat hegyen
emberek fönt a világ felett
szél-kék felhők kúsznak alá
s feketülnek át ravatallá

kancsal álmok fagynak az égre
(magyar álmok a messzeségbe)
a csúcsra fel ez adja meg
minden balga lét értelmét

az álom egyforma mindenütt
ezer évek óta együtt
álmodja Gyergyóban egy székelly
és Kancsendzöngán egy magyar

csend zöng az ötágú hegyen
(ötkarikás végtelen verseny)
szél-kék felhők kúsznak alá
elfeketülnek ravatallá

Mentovics Éva
Nagymamám emlékére

Ő volt a legjobb ősz nagyanyóka,
csillogó szemmel rám nevetett,
bölcshöz szava intett a szépre, a jóra:
„Légy tisztos mindig, el ne feledd!”

Apró kis láda... mélyében kincsek:
barnuló képek, régi levél...
nyílik a zárja, hogy betekintsek,
árvaló lelkem vigaszt remél.

... ott áll a kertben, karján egy gyermek,
szívéhez húzza csöppnyi kezét,
lágys tavasz lengi körbe a kertet...
(tükröm még most is őrszi szemét)

Őszülő tincsek játszottak arcán,
földeket róva görbült a hát,
majd' száz esztendőn vívta a harcát,
még ma is hallom intő szavát.

„Bárhova kerget a lüktető élet,
légy aki voltál, nincs alkuvás.

Bárdos László
Hajnal

Zűrzavar még láthatárod.
Belevillog a hiányba meddőn
találékony álmok
önkéntelen lobogása.

T.Ágoston László
Győztesek lakomája

Felfuvalkodott és nagyravágyó uralkodó volt Bélsaccar, a világhódító Nebukadneccar unokája. Természetesnek tartotta, hogy előtte hajlong, a legtitkosabb vágyait lesi a palotában minden szolga, s az ő nagyságát, erényeit dicsérik a bölcsek. Még az istenek is őt szolgálják, hiszen a király neve azt jelentette, hogy „Bél, véd meg a királyt!” (Marduknak, a babiloni főistennek a másik neve volt ez.) Születésekor eleve a főisten oltalmába helyezték a trónörökösöt, és rábízta a védelmét. Mindezt rendben lévőnek találta, csak... A nagyapja nevét úgy emlegették, hogy a világhódító. Az ő neve mellé is kellene valami jelző, amiből megemlegetik, míg világ a világ. Valami olyat kellene tennie, amit még senki nem tett, s utána se tehet soha senki.

tovább>>>

Cselényi Béla
egy műszó ősbemutatója

limlomok sikátorai
maguktól szűkülnek
hozzájuk sem nyúlok
csak tétován félek
írok és hospitálok

Budapest, 2012. VI. 26.

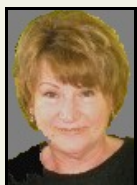
Bittner János
KÖRFORGÁS

Senki se gyűrjön két vállra téged -
fegyver az erkölcs, kincs a tudás.”

Régmúltak fátylán rezdül a csipke,
álmok idézik víg kacaját,
fellegek rojtján lebben az inge,
szellő simítja őszes haját.

Sírhantján játszó tétova emlék –
megpihen halmán a fénykoszorú...
tárt karja nem vár, nincs, aki megvéd,
gyászol a lelkem – nézd, szomorú.

Bölcs szava kísér, bármerre járok,
hangjának selymét nem feledem.
Múlhatnak évek, száthatnak ráncok,
jóságos lelke itt lesz velem.

Zsidov Magdolna
TAXISOFŐR ÉJSZAKÁJA

Hárman léptek a taxihoz. A sofőr unottan pattogtatta a körmét, rá sem nézett a mellette helyet foglaló nőre, tőle bárki ülhetett volna ott. A háta mögötti ülésre két férfi huppant le. Abban biztos volt, hogy alaposan leitták magukat, a legapróbb részletekből tudott következtetni, az évek alatt mindenre megtanította ez a szakma. Még hogy szakma? Nem volt elragadtatva a foglalkozásától, de csinálta, az arcán meg felbélyegezve viselte a véleményét. A nő hallgatott, a két férfi hátul összefüggéstelenül zagyvált. A sofőrnek feltűnt a nő szótlansága, talán ezért is fordult felé, s vetett rá egy pillantást. Úgy tűnt neki, félelemmel préselődik az ülésbe, tekintetével riadtan néz a semmibe. Nem látta rajta, hogy ivott volna, de ki tudja? Amiért hallgat, lehet az is egy álarc. De ahhoz túlságosan is csendes, és mit keres két részeg társaságában? Halkan, enyhén remegő hangon mondta meg az úti célt.

tovább>>>

Balogh Örs
HAZAJÖTTEM

Itt vagyok újra, hazajöttem...
Magammal hoztam örök keresztem,
magammal hoztam a legszebb álmokat,
a bejárható boldog utakat.
Köszöntött az utca, ahol születtem,
ide már kéz a kézben jöttünk, ketten.
Miért? Miért nem? Végig fogtad a kezem.
Esteledett, a lámpákkal együtt

Valószínűtlenül és hirtelen
Bomlott ki most is a barack virága.
Sötétkék ég alatt szemérmesen
Magát mutatja rózsaszínű ága.
Ez minden évben éppolyan nekem,
Mint másnak a feltámadás csodája.

Az én imám az elvetett magok,
És templomom a kert megszentelt földje.
Húsvétom az, ha látom a napot,
Amint álmos szemekkel néz a Földre.
Előtte gyónok, nem kérek papot.
Az ég a Bibliám, a könyvek könyve.

A földet feltöri egy gyöngye szár,
Zöld ujjai a sötétből kinyúlnak.
A rózsza alszik lustán arra vár,
Amíg az égből örömkönnyek hullnak.
Linné órája körbe-körbe jár.
Meddig maradhatok még itt, tanúnak?

Péter Erika
Egy tavaszi vadvirághoz

Ott voltam, hol megszülettem,
tavasz vadvirága lettél,
kitárt karú nyárfák ága
bizsergett míg jöttöd várta.

Velük küzdött fény és árnyék,
hogy mint part s víz különválják,
de csak járnak körbe-körbe:
összenöttek mindörökre.

Most már benned engem látlak,
nézem tánra váró lábad
s mosoly bimbózik a számon:
kinyílt már a vadvirágom!

Végh Sándor
A kor

Nézem mereven, miként száll az idő,
a csontra sűrűsödő ereket, amelyben az élet,
attól még ugyanúgy lüktetett.
Nézek mintákat, színes fényeket,
hol éltem porban, hol könnyfakasztott sárban,
hol hittem dicsőségben, és halálban.

a szívünk is kigyúlt,
a csillagok arca a fákhhoz simult.
Lélekben úgy repültünk, mint a
szárnynélküli bátrak.
Még ma is ebben a szent varázslatban látlak.
Köszönöm a nevemben, s nevedben,
hogy kegyelmet kaptunk a szerelemben.

Ketykó István **Könyörgés kínokért**

Már sóhajokká szelídültek bennem
az évek hangos szív-dörömbölései;
még ide- idepörköl a fehér papírlapra
egy-egy vers-sorozat,
de már csendesebbek a dobbanások...
csak el ne múljanak végleg gyönyörű kínjaim!

Még néha látom anyám föld-arcát
apám s bátyám köd-fantomja villan felém;
három szép halottam fogja tollam
gödör-szemükből rám zuhan néha egy kis fény,
de már hűvösebbek a hajnalok...
csak el ne múljanak végleg gyönyörű kínjaim!

Még át-áthallatszik a gyermekkori harangszó
az idő szigetelt falán;
még el-elbődül egy tehén a régi úton-
még látszik cipómön egy-egy nyár pora,
de már halkabbak a fűzfasípok...
csak el ne múljanak végleg gyönyörű kínjaim!

Már sápadnak egyre a szügyi pipacsok
árvalányhaj hosszúak lettek a verőcei éjszakák;
még fel-fellobban a sötétben
petróleumlámpánk távoli fénye,
de már kormosabbak az üvegek...
csak el ne múljanak végleg gyönyörű kínjaim!

Verőce, 1983. május 14.

Sárközi László **Ellentétek vonzásában**

Fiatal vagyok: életem csak hóbert
mit paraszt utál; idegen és kóbor
s kibújt vetésen ülő fagyott hófolt.

Verasztó Antal **KALAND**

Miközben a tegnap felfedezett pókhálót néztem az ablak felett a sarokban, valami igazi nagy kalandra vágytam. Apám szerint még nem nőttem fel hozzá eléggé, hogy ilyesmin jártassam az eszemet. Azt is hozzátette, messze van, még az, ami történni fog veled.

Bizony nemegyszer előfordult, vagy talán inkább többször, hogy Anyám így kiáltott: Miska, – mert akkoriban ez volt az otthoni nevem– szaladj, hozd elő a vödörket, közben vigyél a jószágnak tiszta vizet, szedd össze a tojásokat és hozzád fát a tűzre!

[tovább>>>](#)

Lelkes Miklós **A fák testét**

A fák testét nézd meg egyszer, míg égi,
piros szemben széljelző alkony ég,
és ösvény vár sötétet, észrevétlent,
s eléd perdülnek virág-hópihék.

Szomorúak az össze-vissza ágak,
s bánatot sejtet a törzs, pikkelyes.
Egy csillagsort még visszahoz az emlék,
de érzed: csillagtalan este lesz.

Néked és rólad szól az avar csendje.
Múlt-tél csigaház: fehérlő halott
még eléd dob picit útjelző pontot,
egy-egy elvesztett volt-pillanatot.

Ó, Fák, kérdők, múlt-gyökerű világok,
gyötrők és meggyötörtek! Alkonyok
végén miért csupán csak fájdalom van,
mely szélsejtetön vérpirost ragyog?

A Választ mélyen önmagadba zárod:
igaz magánya nem kell senkinek.
Egymásba hullnak fák, dőlő világok,
s széljelző alkony sebez meg szívet.

A magyar piázik s agyamban jó sok
Baja-gondja cikázik: lét s mulandóság;
innék s munkás létem nem enged jó bort;
lőréttől anyázik: de nyeltem s jó volt.

Alig éltem s tudom: dögkút ez az ország,
egyensúlyt nem tudni: fajmagyar gyarlóság
s hat láb mély simított gerinc; a valóság.

Én nem tudom, kit mi hajt: új akaratok,
kötelesség, nyomor, öntudat, mohóság?
mindegy. Lelkem párját keresve andalog
és várok éjsötét tölgyek közt valahol.

Ricza István
Homo ludens

Sakkozom otthon a géppel,
programozott, sose lép el,
most a gyalogjaimat
mind üti, s nyomban a matt.
Jönnek az új vereségek,
én pedig egyre csak égek...
Fejbe verem, de miképp?
Mégsem egy ember a gép.

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevésbé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Garai Gábor

1929-1987

NYÁRI BÚCSÚ

Itt ülök a nyár ölében,
szalma száll a szívem körül
szerteszét.

Nagyanyám idézi ajkam,
és a főszeél szövi rajtam
szóttetését.

Fönn kék az ég, mint az élet,
erős a föld, mint a lélek,
hull a nap.

Nincs felhő, mit elzavarjak,
sárga magra kondor varjak
hullanak.

Tegnap – csalfa szájú gorgó –
fordultam, mint napraforgó
örömré;
s úgy nézek ki most e nyártól,
mint ki búcsúzik a tájtól
örökre.

1948

ESŐ

Fakul a táj e felleges időben –
ó, nyirkos hajnal, hónapos eső.
A kert fűvét a gyorsan terjedő
latyak gyökérig átitatja bőven.

A locska víz már vérré válik a kőben:
talajból tenger, cseppekből tető!
Folyóból – önnön áráját ellepő

A REMETE PANASZA

Isten kezében nyugszik a kezem,
olykor kisért az elaszott éden,
de a világtól szemem elfedem,
sohasem égtem a vágyak tűzében,
a szépség bennem fehér testtelen
s a csönd özönén ringatózva érzem
az illatot, mely hitemből terem –
a szóözön künn gomolyog sötéten,
s a testekkel telik csak a verem:
engem a kín igézete tart féken,
s bizony még a halált sem rettegem,
mert ég vitéze edzi gyenge vértem –
csak azt nem tudom, mi az életem,
habár a bűnök béklyóit letépem,
és hiszem már, hogy nincsen végzetem,
és nincs jövőm, nincs kezdetem,
megértem –
mégis fátyolos arccal hirdetem,
vigasztalan magányom sűrűjében:
hiába vágtam át az életem,
az ígéret hegyére el nem értem –
s még az Isten se szánja tévedésem.

1948

DOMBOLDALON

E domboldal fölszáll az alkonyatban,
röptében hozzásímulnak a párok:
a dombtetőn órákig lesben állok,
hogy felfogjam. A fű borzong alattam.

Igy száll tavasszal, ó megfoghatatlan,
hogy hintik akkor a könnyű leányok

tajték, nyálkás hab felfeslett időben!

Áztatta éjjel álmod bús lovagiát,
s ujjai most testedet kutatják,
megerjeszt, mint csutkát a földeken.

Lépted néma, csak ollózik meredten,
s a szótól ajkad inkább visszaretten:
amit szólnál, az sár és fürtelem.

1951

BRONZ-ÖNTŐK

A görcsös vasrudat két férfi megragadja;
mint fordított harang, ring a grafit-vödör,
a kérge kocsonyás rőt színben tündököl,
a föld kármin-vörös árnyékot ölt alatta.

Bent a bronz cseppfolyós, hólyagzik, sistereg,
mint napból fordított fény-mártás, mint egy olvadt
csillag; mélyén arany s türkiz lángok lobognak,
felszínén zöld, ezüst s higany-szín pikkelyek.

A két férfi nyugodt, tekintetük hideg, -
a bronz forr és ragyog, s valahogy mégis egy
velük, mintha szilaj tűzében tükröződnék

védőn és buzdítón, vezérlőn és vakítva
e két csontos, tömör arc rejtett-fényű titka:
A félelmetes és gyönyörű Felelősség.

1954

KOLUMBUSZ

Föltűnt egy barna sáv a tenger és az ég
között; a kapitány töprengőn messze nézett:
mögötte intrikák, udvari cselvetések,
előtte úttalan, veszélyes vad vidék.

És tudta, odaát számtalan viadal vár
népére (homloka izzadt kezébe ernyedt);
majd zendülések és viszályok tizedelnek,
és lesz, ki csak kívül vitéz, belülről kalmár.

S tudta, míg visszajut győzelmesen hazáig,
ő maga is bukik, torpan, csügged, hibázik;
de látszik már a part – egy világrész a tét.

S mert észrevette, hogy kormányosa tünődve
s fordulni készen áll, gyanítván kételyét, –
fölszegte homlokát és jelt adott: – Előre!

1959

vágyukkal ezt a pázsitot, virágok
méze szivárog hímporos szavakban...

Most november van, süppedek a sárban,
árvák a bokrok, egy szoknya se lebben. –
Jövő májusban te leszel a társam,

te friss szerelmem, jössz a szürkületben –
s tudom, segítesz majd az esteli
tájak varázslatát megfejteni.

1952

ÉLETRAJZ

CSONTOS ÖREGEMBER

Szoktasd magad az iszonyathoz.
Csontos öregember fekszik a kórházi vaságyon.
Szemének arany porzói kihulltak,
szemhéja már-már föl pattanni készül,
hogy megmutassa kérges gyümölcsét
éretten most, egyetlenegyszer,
mielőtt följánlja a halálnak. –

Barátkozz meg a mozdulatlansággal.
Ezek az ujjak többé nem kalapálnak.
Fekete pókok szövögetnek
az öregember tenyerében,
talpát benyálazták a hosszú
novemberi esők kerti-csigái. –

Tartsd távol szívedtől az undort.
Ha csirkét ölte, nem bírtál odanézni,
émelyedve csaptad agyon a darazsat.
Tartsd távol szívedtől az undort.
Csontos öregember fekszik az ágyon:
észrevétlen tompulnak szálkás idegei,
likacsos veséje nem bomlik ki a bőrből,
velője láthatatlan alvad a csontburokban...
Holnap sipkát metél a fűrész
ezüstös koponyáján,
de ma még rend, méltóság és szemérem
kiváltságában sebzetlen a test. –

Szoktasd szíved az iszonyathoz.
Sejtek alvilágába alászállani készül;
ne szálljon tekinteted elszánt kegyelme nélkül –
szemének arany porzói kihulltak.

1956

Ne véd, lelkem, halott betűid bamba nyáját:
a tegnapi remek ma már csak cifra lom.
Szánd őket: egyszeri találmányuk szabályát
mint önnön szobrukat, vallásosan imádják;
te kőbe nem meredj – lombosodj szabadon.

Nincs stílusod, csak a lét; és nincs műfajod, csak
a tér meg az idő rugalmas pántjai;
az ismert szók tömött csokrai szétbomolnak,
te halld meg azt a szót, mit átvernek a Holnap
még ismeretlenül morajló partjai.

Tudd, ha kibomlani készül a perc szivedben,
most nincsen oly hibád, mely árnyat vetne rád,
de nincs megszentelő, romlatlan érdemed sem,
csak műved van: ez a most sarjadó, egyetlen, –
s kútja és tengere: a változó világ.

1960

AZ ÁCS A FIÁHOZ

– Te itélni fogsz majd! – Én csak a munkám
végzem, a sorsom törvénye szerint:
hántom a fát, fejemre por kering,
nem glória; s ősz gondok hava hull rám.

Hogy ölben vihettek ki a vézből, –
nekem volt jó, föl nem hánytorgatom.
Küzdök, s híred békén hallgatom,
óvnálak bár a kínzó küldetéstől...

Te és anyád – ti majd fénylőn megálltok
az időben; engem fakó halál fog
fölordani a nyers föld sóiban:

de addig üzenem – ha tán felednéd –
hogy e földön is van apád neked még,
s hogy te vagy az én egyetlen fiam.

1964

MEGYEK HAZA!

– Megyek haza! –
Ó, száműzöttek végső vígasza.
Világ-vándorok képzelt tavasza.
Eltévedtek egyetlen igaza.
Reménytelenek bízó panasza.
– Megyek haza!

Szabadságos katonák ünnepélye
(játék-rakéták röppennek az égre!);
hazátlanok legszentebb hitszegése,
elátkozottak megkönnyebbülése,
lényegtelenek átlényegülése,

ARTISTÁK

Élő csipesz, lóg a trapézen
a férfi fejjel lefele,
foga közt kettős tárcsa, mintha
mágneses nyelvet öltene.

A vonzás túlsó pólusán függ
s forog a nő – feszül a száj!
Micsoda csók! – Köztük csupasz tér,
tömör csönd s véletlen halál.

Micsoda egymásrautaltság
leng itt ég alatt, föld felett,
micsoda gyakorlott makacs vágó
ment s kockáztat két életet!

Milyen figyelemmel forognak
s mily fejelemben, tudva: csak
együtt szállnak, ha egyikük vét,
mindketten aláhullanak!...

Ó, ha így tudnánk összefogni
egymásra bízott szeretők,
mintha folyton fönn-szállva, mintha
folytonos zuhanás előtt!

Ó, ha közös dolgok tevői,
így tartanánk egymást, ilyen
végzetes bizalommal egymás
fogában s idegeiben!

Ezrekbe fogódzó, ha hittél
mondanánk, mint ők odafönn
élik, hogy: a másik ügyéhez
egész létemmel van közöm!...

Forog, forog a nő a férfi
foga közt – tompul a zene,
csak dob ropog. – Valami gyors vég,
bármilyen fölordás kellene!

No most!?!... Földet ér a mutatvány,
fönt már a taps függönye leng.
S ők ketten egyetlen groteszk bók
szobrában állnak idelent.

1962

A GANGESZ MELLETT

És álltam a Gangesz mellett.
A lábam alatt
lépcsőzetesen rogyott le a vízre a part,
mint a keleti hívő, ki előbb térdre hull,

elnémítottak joga a beszédre,
az utolsó joga:

– Megyek haza!

Vándorutam hitvalló tanúsága,
képzeletem szállást-adó tanyája,
szabadulásom vasalt kalodája,
vagyakozásom fényes palotája.
kenyerem íze, bánatom halála,
kihúnyt tüzeim éledő világa,
végzetes-egy jogom az árvaságra,
elvegyülésem a parttalan árba,
lidérces álmom utolsó szava,
eszmélésem első mozdulata:

– Megyek haza!

– Megyek haza!

1968

Medveczky Jenő: Tavaszünnaep.

HALOTTI BESZÉD

Anyánk nyugszik itt, halkan lépjetek.

Ez a marék hamu,

ez ő,

leánykori nevén

Zabó Irén,

ki Somlójenőn született,

s meghalt a Semmiben,

hetvenöt évesen

egy számozott vaságyon.

Látjátok, fiaim, szümtükkel,

s látjátok, lányaim, mivé leszünk!

Öt gyermeket szült, hatot fölnevelt

(egyet eltemetett, kettőt befogadott);

s megsokasodtak ivadékai.

És nem szerzett magának

más kényelmet – csak ezt itt.

Maradjon hát velünk örökre már,

ki értünk éjszakákat átvirrasztott,

mosta szennyesünk, főzte vacsoránk,

s ha jöttünket neszelte, állt az úton,

reménytelenül is, jeges szelekben...

Tudott haragot tartani, s feledni;

virágos kedve túltett hét lakodalmon;

szép kezétől magról termőre fordult

hét év alatt az almafa,

majd a sarkára ülve arca borul,
végül elfekszik egészen, némán és remegőn...

És ott aszalódtak a testek a „déli verőn”;
villogó leplek alól cserzett lábak, karok
nyúltak ki, mint törzsükről leolvadt végtagok;
lézengő sárga kutyák nyaldosták a köveket,
egy tehén jött utánam, rám nézett, kéregetett;
gyerekek nyüzsögtek, félig pucéran, talpig feketén,
az egyik karja csonkját tartotta esengve felém,
a másik képeket árult s lengette rongyait,
légylepte csemegéit kínálta a harmadik.

S kilógott a házak hasából az utcára az élet;
az egyik zugban három görbe öreg heverészett,
a másikban barna kását főzött réztálban egy ember:
bent várták, kint csodálták megrészegült türelemmel.
És minden eladó volt:

a föld kincse, fűszere, álma,

az ember ereje, kínja, reménye, nyomorúsága.

És minden mozdíthatatlan volt és megvehetetlen,

mint égen a nap, s a dermedt csöndesség a szívekben.

É álltam a Gangesz partján.

S tudtam, nem tárgyakat s képet

viszek magammal, de valami névtelen testvériséget;

nem égi fényt vagy földi, ősi és kusza rejtélyt,

de azt a hőt, amint a kövek arcomba lehellték

növények, emberek és barmok szomjúságát,

míg lent vonult a folyó az idő sivatagán át,
míg fent a homokkő-templom arany kupolái ragyogtak...

s nem hitték a küszöbén alvók, hogy ők a kárhozottak...

És azt, hogy a sors ideküldött, s amit tudtam csak – itt láttam:

S nem hiszek a bűvös igékben, – csak a szabadulásban.

1970. Benáresz

SZÖVETSÉG

Azt, hogy a háborúból

kilábolt ifjúságunk;

azt, hogy egy tál lencsétől

aztán boldogok lettünk

(így hát egy tál aranyért

sem adjuk üdvösségünk);

azt, hogy papír-bőröndben

hoztuk a hozományod,

s filléreinket szórva

hittük az eljövendőt;

azt, hogy együtt szorongtunk

kórházak kapujában,

s néma ravataloknál

álltunk, könnyet sem ejtve,

csak belül zokogva

selypegő siratók közt;

azt, hogy félelemről

te szoktattál le engem,

s hogy kétkedő közönnyel

nézünk le a sikerre;

s a rózsák
első hóig virultak...

Elvégeztetett.

Anyánk nyugszik itt, halkan lépjetek.
Ez a marék hamu,
ez ő,
el nem temethető, el nem feledhető.

Soha magát meg nem tagadta,
inkább
meghalt,

semhogy félig-alétlan éljen.

Már bölcsen és megbocsátón tekint ránk:
állócsillag lett az anyátlan égen.

1970

azt, hogy a legnehezebbet
hűs mosollyal fogadni
egyetlen győztes esélyünk;
és azt, hogy soha senki
el nem veheti tőlünk;
és mellékes a többi,
a veszélyek és a viszályok:
túléli bűneinket
ez a tűzben, iszonyban
edzett nehéz szövetség;
és azt, hogy ez a szövetség
végeképp felbonthatatlan, –
neked kellene köszönnöm,
de a hálálkodást utálad;
hát folytassuk együtt végig,
és nincs is több szavam:

ÁMEN.

Az alanti szerző nevére kattintva az előző számokban közölt gazdag válogatás olvasható.

Költő Nagy Imre, Balázs Béla, Oláh Gábor, Kaffka Margit, Rozványi Vilmos, Keszthelyi Zoltán, Nadányi Zoltán, Bárd Miklós,
Hollós Korvin Lajos, Fodor József, Gellért Oszkár, Marconnay Tibor, Simon István, Rab Zsuzsa, Jókai Mór, Vihar Béla,
Lányi Sarolta, Lévai József, Kis Ferenc, Komjáth Aladár, Kún József, Ladányi Mihály, Kerényi Grácia, Czóbel Minka,
Szépkúti Miklós, Kemény Simon, Pásztor Béla, Rózsa Imre, Jankovich Ferenc, Takács Imre, Farkas Imre,
Csizmadia Sándor, Habán Mihály, Keresztúri Dezső, Várnai Zseni, Bóka László, Reichard Piroska, Harsányi Lajos,
Szilágyi Géza, Nagy Zoltán, Ignotus, Petőfi Zoltán, István Marián, Miklós Jutka, Komjáthy Győző, Tarkányi Béla,
Szalay Fruzina, Dutka Ákos, Lukács László, Váci Mihály, Nádass József, Emőd Tamás, Friss Endre, Mátyás Ferenc,
Solymos Ida, Hajnal Gábor, Hegedűs Zoltán, Hegedűs Géza, Bányai Kornél, Fenyő László, Vargha Gyula, Ölbey Irén,
Komlós Aladár, Gereblyés László, Hárs László, Gábor Andor, Urr Ida

elfeledettek
archivum

Következő oldal>>>

TŐZS ÁRPÁD

OTT KINT A TÉLNEK BÚS HARAGJA...

Ott kint a télnek bús haragja
Fagyosan zordul, dúlva-dúl,
A lombjavesztett fákon által
A vihar zúg, süvölt vadul.

Elhervadt a mezők virága,
A puszta fának lombja sincs,
- De szívemben mosolygó hála
Nyíló virága drága kincs. -

Szívem virágit nyújtom át itt,
S kívánom szívből igazán:
Az Isten éltesse sokáig
Az én jó, kedves jó Apám!

A VÉN LIGETBEN

A vén ligetben jártunk mi ketten,
Aludt a tölgy, a hárs, a nyár;
Hozzám simult félőn, ijedten,
S éreztem: nem a régi már.
Sebten suhantunk, halk volt a hangunk,
S csendes volt a szívünk nagyon,
És mégis csókba forrt az ajkunk
Azon a sápadt alkonyon.

Kezéből a fűre, könnyesen, gyúrva
Lehullott egy csöpp csipke-rom,
Fehéren és halkán röpült le,
Akár egy elhervadt szírom.
Szeme rámnézett kérdőn, búsán:
(Nincs búsabb szem, mint aki kér)
Ily szomorúan, ily koldúsan
Mért hívtuk egymást ide? mért?

S mondta, hogy késő már az éj, s ő
Megy... mennie kell... s elfutott.

BRONZSZOBOR A KÁVÉHÁZBAN

Szép bronzszobor, melléd ülök le,
Setét, busongó bronzszobor,
Ki illatos, lágy, könnyű ködbe,
Csendes sarokba rejtve jól,
Fakó tükröknél álmodol.
Jó néznem bús szemöldöködre.

Ma bántana a furcsa lárma,
S kinevetnének a fiúk.
Meleg csókok és tarka kártya
Ma, lásd, tudom, hogy mind hazug,
S egy csendes, otthoni zsalut
Verselnék meg, áldón, vigyázva.

Ma lovagolnék, künn, a ködbe,
Korhadt, döngő hidakon át,
Ma vizsgán, búsán, eltűnődve
Szétszednék egy vén fuvolát,
Ma szép, szelíd mártírhalált
Halnék egy szent Eszméért, csöndbe...

Ma főmet szépen hátrahajtom
Setét emlődre, bronzszobor,
S rémlik, te is, fejemre hajlón
Szép, bús csodákról álmodol.
Tán arról épp, hogy ily komoly
S hervadt lesz holtan is az arcom...

ADY ENDRÉNEK

Mester, egy ifjú ember szól ím köszöntve hozzád.
Szeresd, mert sok setét sorod érte szíven,
S mert egykor, úgy beszélük, ült a térdeiden,
S látta fénylő szeme húszévesnek az orcád.
Most is úgy hódol lelke, oly szeliden s oly mélyen,
Mint amaz ifjak hajták szép térdöket a földig,
Kik ámulón figyelték az Úr komoly szemöldit

Hallottam haló zaját a lépcsőn,
S nem tudom, meddig álltam ott.
Aztán... le s fel jártam a parkban,
Mint aki valakire vár.
Gázolt a sarkam síró avarban,
S aludt a tölgy, a hárs, a nyár...

ÉLETRAJZ

ESTI SZONETT

Mint nyugvó úrnőt piperéz remegve
A néger rabnő lágy s illatos ujjá,
Úgy szépíti a lankadt tájat újra
A setét ujjú, alázatos este.

Bús rableány! ki kékszínűre fested
A fák kontyát, s a holdnak hervadt arcát
Ezüstösre kendőzöd, csúnya hajszák
Miatt gyűrött orcám úgy simogasd meg,

Mint régen egy lány, ki mióta elment,
Oly fáradt illatú nekem az élet,
Mint most a mély és elsötétült kertek,

S kiért, míg csüggedt fővel várlak téged,
Oly forró s oly könnyes a szívem vágya,
Mint jöttödkor, est, az özvegyek ágya.

HAJNALI SZERENÁD

Virrad. Szürkül a város renyhe pizska,
De túl, az enyhe, tiszta messzeségben
Új rajzlapját kifeszíti az ég
A hajnal, a nagy impresszionista.
Ezüst ónnal szeszélyes felhőt rajzol,
És álmodozva pingál enyhekéket,
S ragyogva tűzi az isteni képet
Az ürbe a hold, nagy rajzszög, aranyból.

A sötétség, az éji, rút csuha,
Lebomlik a fák törzsén nesztelen,
S borzong a jó hüvösben meztelen
Az erdő, az örök buja csuda:
Most, mielőtt pompás testét kitarja
Mindenkinek, nyújtózik hallgatag,
S várja, hogy a vén, dús kéjenc, a Nap
Aranyfésűt tűzzön nagy, zöld hajába.

De itt, a szűk utcák közé bezárva
A szürke hajnal szennyes és sivár,
Nagy, sárga szirmát elhullatta már
A lenge gázláng, az éj bús virága.
Itt-ott mered csak, s furcsán, betegen

Ama bibliabéli, hegyibeszédes éjen...

Csodállak, aki jöttél e víg Kánába, s készítsz
Setét, erős bort nekünk könnyeid szent vizéből,
S áldlak, mert újra zengő s ámbrás csókod izétől
Ajka ama holt lánynak, ki a magyar Poézis,
Áldlak, mert csodát mívelsz... bénák s vakok között,
Míg göggel megtagad sok vénhedt írás-tudó,
S míg fitymál unt rimekkel sok ósdi sírás-tudó,
Áldlak, mert szent magyar vagy, nagy és megöklözött...

Áldlak, mivel szilaj vagy s szelíd, mint ama Másik,
Kinek kemény kezétől a templomi kufár-had
Üvölt vala... s ki szólt: Ha ki szívében fáradt,
Énhozzám jöjjön el, s lel megnyugasztalást itt...
Áldlak, mert engem is, ki halkán s meghatottan
Szólok hozzád, a lelked, ó, hányszor megvigasztalt,
Ha súlyos térdeim vonszoltam, és az aszfalt
Furcsán kongott... s az éjben verseid mondogattam...

Elébed szőke szűzet ma százat küldenék,
Kiknek fiatal ajka zengőbb szavakra nyíl fel,
S kiknek meghajló törzse szebb alázattal ível,
Mint szóm s e könyvrehajló, bús férfiú-derék.
Ma, ó, áldott költője a vérnek és aranynak,
Fáj, hogy csendes dalos vagyok, s hogy nemzetem
Kemény fiai közt hirdetek félszegen,
Félénk apostola az én erős uramnak...

De lásd, ős Debrecenben él, s kora-ős már s roskadt
Egy szobrász, kit szerettél, s ki nagyokat akart ott,
És akit meg se láttak, bár választott magyar volt,
S ki estve, szomorún most nagyokat borozgat:
Az ő fia vagyok, az ő vére és teste,
S tört lelke jut eszembe, míg könnyel hirdetem
Te tört lelked nagyságát s míg érzem: int nekem,
S vár rám is egy jövendő, szomorú, boros este...

**Rónay László:
Tóth Árpád csendje és kiáltásai.**

ŐSZI KÉRDÉS

Jártál-e mostanában a csendes tarlón este,
Mikor csillaggal ékes a roppant, tiszta tér,
S nagy, lassú szekerek ballagnak haza, messze,
S róluk a szénaillat meghalni visszatér?

És fáj-e, amíg nézted a nyárfát révedezve,
Hogy reszket agg feje, az ezüstös fehér,
S hogy édes életednek újra egy éve veszve,
Mert viszi már Szeptember, a nagy szénásszekér?

S ültél-e elfáradva kemény, útmenti kőre,
Merőn bámulva vissza az elvakult időkbe
És feldöbbenve: jaj! ha most ledölnél halva!

Lobog a kétes és nehéz homályba
Egy-két borús fa, mint faközöld fáklya,
Mely vakon leng a siket tereken.

Annuska, alszol? bús utcák során
A bús hajnalban járok egyedül,
S hogy vígasztaljon, halkan hegedül
Fantáziám, a magános cigány:
Erdőkkel, éggel, ajkad mosolyával
Hangfogózza dalát, míg ballagok,
Jó volna most megállni ablakod
Alatt egy édes, fájó szerenáddal.

A szívem adnám oda hegedűnek,
A szívem, melyből bú és vágy zokog,
Lopjon szívedbe enyhe bánatot
És kósza vágyat, mely árván röpülget,
Hogy szűz álmodban, halkan, édesen,
Nem is sejtve, hogy könny az, amit ejtesz,
Álmodban, mit reggelre elfelejtesz,
Sirasd el az én züllött életem.

KATONASÍR

(A kárpáti harcok idejéből)

Magányos sír a keskeny, elhagyott
Völgyben, keresztje ferde már, veszendő,
De gyapjas hó a vállát - enyhe kendő -
Szelíden védi, s rojtul ráfagyott

Kis jégcsapok gyémánt díszre ragyog:
Míg lent a néma bíborban derengő
Mélységben zárt szemekkel és merengő
Arccal nyujtózik egy ifjú halott.

Ha véres szemmel s arany nap-sisakban
A hajnal újra a hegyekre csattan,
Pihenj, kedves, nem kell már harcra szállnod,

Sírod felett még bús moraj lebeg,
De te feledd az ágyút már, - te álmodd:
Hazaértél, s ugat vén, hű ebed...

ESTI ÉNEK

A holdat nézd, fölült a háztetőre,
S arany testét szikrázó gombolyagba
Görbítve, mint bizarr kandúr, olyan ma,
Vén, kéjes, égi állat, éjek őre, -
Fáradt szegény, pihenni volna kedve:
Érzed? most rád néz, s elszántan, vakon
Hozzádvetné magát az ablakon,
S szelíd térdedhez kúszna törleszkedve.

S eszméltél-e fel árván az éji hidegen,
Mikor a késő szellő, mint kósza, idegen
Eb, lábához simult, s bús kezeidet nyalta?

Medveczky Jenő: Kikelet.

VÁGYAK TEMETÉSE

Elföldelem a szívem vágyait;
Ó! kopott és zenétlen temetések,
Züllött úrfiak züllött gyászpompája.

Ledülnek nyirkos síri ágyba mind,
S én gyásztalan közönnyel tovább lépek,
Miert tűnődnék értük visszafájva?

Üres fickók voltak, mihaszna társak,
A szívem vérét itták, és ha éj lett,
Duhajkodtak, hencegtek, fogadkoztak,

És ők is csak gyűrötten keltek másnap,
Sóhajtoztak: hogy így-úgy, fáj az élet
Henyéltek, tespedtek, semmit se hoztak.

És őbelőlük sem lett semmi sem -
Az egyiket pedig soká szerettem,
Hazudta: ő az a táltos-királyfi,

Ki hipp-hopp, egyszer majd kiküzd nekem
Egy szép királylányt, hősi küzdelemben -
Becsapott ő is, elfáradtam várni.

És most már nincsen vágyam. - Hajnalonta,
Ha hazavet a robot, összetörve,
Nem ülök álmodozni, magam csinálni.

Feleség, pénz, Páris, - sok drága golycsa
A létnek, tudom, már sohse kötöz be,
Sebaj, így is csak meg lehet majd halni.

SZÉDÜLET

S a félsötét szobában nézz körül, -
Érzed? reszketnek a bús bútorok ma,
Rejtelmesen mind hozzád tántorogna,
S mint halk, borús raj, körbe tömörül:
Öreg rabszolgák, zsibbadt, árva testek,
Leomlanának, s édes ujjaid
Lágy simítását kérni bújna mind,
Hogy érezzék zsongító, enyhe tested.

S nézd: ím, az árnyban két szemem hogy ég,
Kebledre hajtom: két hű, régi ékszer,
Ó, millió sok éve már - emlékszel? -
Égtek s fájtak, - nem volt még föld, se ég,
Simítsa őket is kezéd hűs ujjá:
Ó, áldott gesztus, mellyel minden dolgok
Lététől létem csendesesen eloldod,
S a végtelenben ringatózom újra!

SZAVAK SZOBRÁSA, ÉN...

Szavak szobrása, én, ki sokszor álmodoztam
Faragva finom ígém, hogy egykor, ritka mester,
Dobbantom népem szívét meg nem romló remekkel,
Alázattal nyulok szerszámaimhoz mostan.

Egy ifju, megholt férfit mintáz e gyenge ujj ma,
Ám míg kedves alakját idézem, gonddal mérve,
Meleg fátyol homálylik a művész bús szemére,
S halk tünődéssé ernyed a fájó, lassu munka.

Ó, légy hát engedelmes, szavak szeszélyes érce,
A szív, a hű kohó, olvasszon hő folyammá,
S nemes formákba öntve, szelíden hűlj olyanná,
Minőt a gyarló mester édes ihlete érze.

Katona volt az ifjú, ám szók, csörögve zajlók,
Félistenné ne zengjék; mord "hős"-szó, el ne fedd
Riadt ember-szívét, zord páncél, el ne vedd
Tartása hanyag báját, mellyel csevegni hajlott...

AZ ÚJ ISTEN

Új isten szól hozzátok, emberek!
Nem templomok setét hajóin úszó
Tömjén között ragyog fel tűz-szeme
Barnult szentképek arany keretéből,
Nem oltárok gyertyái közt fehérlik
Alabástrom közönnyel hallgatag,
Hívők csókjától koptatott szobor,
Nem méla, hosszú, vont litániák
Cukros hullámát untan szürcsölő
Egek lakója!
Nem!
Új isten ez!

Hogy is volt csak? A fáradt, bús öt érzék,
Öt halk rabszolgám, ernyedten pihent,
A színek selymét és a hangok ércét
Elejtették. Sötét volt. Tiszta csend.

Homályosan, mint félálom lidércét,
Még sejtettem a sülyedő jelent,
Egy kósza inger jött, de már nem érzék,
Felfogták még, s nem tudták, mit jelent.

Egy csöndes park előtt zsibbadtan álltam:
Szelíd csoportban tündéreképre váltam
Leányok néztek rám - vagy rózsatók?

Úgy éreztem, az ég vállamra reszket,
S körültem csöndesen táncolni kezdtek
Nőszagu rózsák s rózsaszagu nők.

DURUZSOLÓ TŰZNÉL

Mint messzi China földjén vasúti bús karambol,
Ujságban furcsa hír csak, s nem tépi idegem,
Mert tán nem is való, oly messzi s idegen,
Úgy rémlik most az élet, amely röpül és rombol...

Emlékek látogatnak szelíd gyermekkoromból,
Tünődöm tűnt szobákon, szavakon, szíveken;
Emlék! sok drága szénrajz avatag íveken,
Szénnel a múlt üszkéből, finom porló koromból...

Duzzadva kél a hold künn az alvó, halvány dombról,
S ragyogva leng túl minden vak földi sokadalmon:
Zúrós vásár fölött szép, elszabadult ballon!

Nézem, s tünődő, álmos mosolyom kérdi: vajjon
A tűz duruzsol-e, vagy bánatomat hallom,
Mely karmait bevonta szivemben, és dorombol...

AQUINCUMI KORCSMÁBAN

Vén sváb, csapláros úr, adj hűvös, méla bort,
Mint künn az esti lég, mely bánatokkal ordas,
Most asztalomra vén, nehéz kupákat hordass,
Hadd ülök csöndesen magányos úri tort!

Ülj mellém és kocints, apró germán szemed
Mélyén a kék ravaszság szelíden hunyjon el,
Ős testvér, méla sváb, - nem érzed? - sírni kell!
Aquincum sok köve, nézd, minket is temet!

Kocints, igyunk! - kire? - kocints a régi, holt
Leányra, akit itt a langyos, régi fürdőn
Szelíd hullám ölelt, s a fénylő, sárga fürdőn
Hanyatló Róma bús napfénye haldokolt.

Új isten szól hozzátok, emberek!
Nem ég szülötte Ó! Nem mennyben él,
Nagymessze tőlünk, titkos ismeretlen,
Ki arca elé vonta az eget,
Mint egy hüvös, nagy kékselyem palástot,
Nem!

Ó, de nem is föld bálványá Ó,
Mint ama Mammon, aki ült hizott
Góggel rajtunk, s szájától milliom
Élődsi csáp kígyózott szertesét,
S a szürcsölő, szívó karok befonták
A szűzek testét, s feltörték finom
Velőért a költő zengő agyát,
S a gyárok vak, mély kéményén benyúlva
Átkúsztak a robotos termék odván,
S felitták mind a könnyet és az átkot,
S a lomha Rémben mind aranyra vált ez
És új éhséggé, bár a telt belek
Már a nehéz aranytól eldugultak,
S a rothadó nagy testre már kiültek
Félelmes és aranyló hullafoltok...

Most új isten szól néktek, emberek!

A véres földnek vére szülte Őt,
A sok kiomlott, sűrű, keserű
Vér összeállt a fájó földeken,
Testté tapadt, alakká tornyosult,
Vérszínű, nagy, mezítelen alakká,
Ki országlépő tágra tárja lábát,
S Földet rengésre tépő hangja zeng
Piros Keletről a sápadt Nyugatnak:
"Ím eljöttem!
Eljött a Vörös Isten!"

És megy, s dörgő léptére messze reszket
A sárga Szajna, s medréből kicsap,
Jerichós visszhangot ver vén Westminster,
S az Óceán zöld üvegén vörössen
Égre rezg ezermérföldes árnya,
S átfogja a Fehér Ház vak falát...

Hozsánna néked, új isten, hozsánna!

Ismerj meg minket, teid vagyunk!
A szíved hajtó, élő, drága nedv,
A diadalmas vörös lüktetés
A mi bús vérünktől is gazdagult,
S világra ömlő harsonád sodrába
Gyötört torkunk reszkető hangverése
Szerényen s mégis segítve simul:
A kicsiny, árva magyar jaj-patak
A messzezengő nagy moszkvai árba,
Mely most tisztára mossa a világot:

Hozsánna néked, új isten, hozsánna!

Legyen szavad teremtés új igéje,
Formáld át sáros, bűnös, ócska bolygónk,
Mít elrontott sok régi, úri isten,
Ti istenek közt új és proletár,

Ó, más táj van-e még, ahol így tud a rest
Aranynap haldokolni, s hanyatlani dicsőség?
Tudod-e, mennyi nép vidám és hetyke őseit
Ölelte komoran az aquincumi est?

Kocints közülük egyre, egy barna, halk lovasra:
Megállt az esti marton, nézte a vérző fákat,
S nem tudta mért: szivére reálehelt a bánat,
Mint az alkonyi párák a mellén fénylő vasra.

Körül sátorkupok keltek a köveken,
Nagy, lomha buborékok a népvándorlás árján -
Elpattantak azóta, nyomtalanul és árván,
S az a setét lovas tán őszám volt nekem...

Kocints, vén sváb! - ragyog az aquincumi este,
Hanyatló napba néz hanyatló nép fia,
Igyunk, örök sor ez, örök komédia,
Új hajnal víg tüzét frissebb fajzat keresse...

Kocints... a bús kupát hajtsuk fel még vigan,
Igyunk az idegen, jövőd, messzi lányra,
Ki majd itt dől le nászra, és annyi dőre, árva
Nép sírján gondtalan, boldog sarjat fogan...

ESTI HARANGJÁTÉK

Ó, bús toronyban esti harangjáték,
Lelkem grádicsán bánat lépeget:
Megy a toronyba, vén harangozó,
Megzengetni a halk emlékeket.

S tünődöm: ez a játék mire jó?
Elalvó város már a lomha Én,
Ezüst harangokkal a régi bánat
Miert harangoz hát az est kódén?

A mikrokozmosz órá nem figyel,
A mikrokozmosz egykedvű és fáradt,
Síró asszonyok s árva proletárok,
Vágyak s gondok, szegények, aludnának.

Múlthoz, emlékez nékik mi közük?
Mít akar e halk, bolond muzsika?...
Csönd, csönd! - hiszen rohanva jó a hajnal,
Harc, fogcsikorgatás és új soha.

De harangoz a bánat és az alvók
Az éji hangra fel-felijjedeznek,
Tán ég a város? tán a föld alatt
Távol földrengés bús morajja reszket?

S a legbúsabbnak a szívébe vág:
Jaj, istenem, tán nem is lesz már holnap,
És most kongat a vén harangozó
Búcsúsót nékem, halavány halottnak?

Formáld boldoggá pőrölyös kezeddél -
Emelj minket roppant tenyereidre,
És a magad gyúrj át minket!

NÉZZ RÁNK, ADY ENDRE!

A "Halottak élén" új kiadására

Meghalt az Élet, és elmúlt a Harc -
Figyelsz-e még e tespedt, tompa csendre?
A sír mélyéből, büszke, dacos arc,
Figyelsz-e még ránk, harcra Ady Endre?

Érdemes még szemedet vetni ránk?
Nézni a hetyke magyar sors kudarcát?
Országunk csorbult, tépett a gunyánk,
S az isten is arrább fordítja arcát.

Kik körülálltuk a ravatalod,
Ma már tudjuk, vezeklőn, törve, sírva,
Hogy nem te voltál akkor a halott -
Mi dőlünk zsibbadt, léha, szörnyű sírba!

Csak vad órákon kél és kavarog
A szittyá sír, a kísérteti csontház,
És marjuk egymást, esett magyarok,
Árva az árvát, csontvázat a csontváz.

Ó, Ady Endre, Messiás-magyar!
Riaszd szét lidércálmát a halottnak!
Bús Lázár-szívünk még élni akar,
Ontsd rá napos tüzét élő dalodnak!

Ha igazán szerettél, nézz le ránk,
Oszlopnak gyúlva sorsunk síri éjén:
Járj előttünk, dicsőült Égi Láng,
Élni akaró bús halottak élén!

Medveczky Jenő: Muzsika.

EGY LÁNY A VILLAMOSBAN

Fiatal lány volt, ám ölébe ejtett
Szemmel már úgy ült, mint dús terhű nő,
Ki révedezve sejtí már a rejtett
Jövőt, mely szíve alján csendbe nő,
Maga körül minden zajt elfelejtett,
Lesiklott róla Gond, Tér és Idő
Körötte durva, lármás utasok
Tolongtak, s ő csak ült és olvasott.

Néztem hevült arccskáját merengve:
Ki tudja, milyen sötét hivatal
Felé viszi szegény leányt a zengve
Robogó, zsúfolt, sárga ravatal?
De addig még övé a betűk lelke,
A kopott regény minden szava dal:
Grófnővé szépül, herceg lejt feléje,
S féltérden helyezi szívét eléje.

S megáldottam magamban ócska könyvét;
Ó, mert lehet akármi ponyva bár,
Letörli egy sorsocska árva könnyét,
S a vad világ többé nem oly sivár:
Egy árnyalattal tűrhetőbb, egy gyöngéd
Sóhajjal jobb, nem fáj úgy élni már -
Egy rossz író is így érhet föl tisztelt
Rendű és rangú harminchat minisztert!

Ó, hadd rontsák hát mások a világot,
Politikák, jelszavak és hadak!
Csak a tollakat ne fogja meg átok,
Írók kicsinyje s nagyja, rajta csak!
Isten szívét nem bizta, csak tirátok,
S míg ég és föld bús rommá omlanak,
Hú könyveinkben daloljon a lélek
Vígaszos daccal: mégis szép az élet!

KÖRÚTI HAJNAL

Vak volt a hajnal, szennyes, szürke. Még
Üveges szemmel aludtak a boltok,
S lomhán söpörtek a vad kővidék
Felvert porában az álmos vicék,
Mint lassú dsinne, rosszkedvű koboldok.

Egyszerre két tűzfal között kigyúlt
A keleti ég váratlan zsarátja:
Minden üvegre száz napocska hullt,
S az aszfalt szennyén szertesét gurult
A Végtelen Fény milliomm karátja.

Bűvölten állt az utca. Egy sovány
Akác részegen szította be a drága
Napfényt, és zöld kontyában tétován
Rezdült meg csüggeteg és halovány

LÉLEKTŐL LÉLEKIG

Állok az ablak mellett éjszaka,
S a mérhetetlen messzeségen át
Szemembe gyűjtöm össze egy szelíd
Távol csillag remegő sugarát.

Billió mérföldekről jött e fény,
Jött a jeges, fekete és kopár
Terek sötétjén lankadatlanul,
S ki tudja, mennyi ezredéve már.

Egy égi üzenet, mely végre most
Hozzám talált, s szememben célhoz ért,
S boldogan hal meg, amíg rácsukom
Fáradt pillám koporsófödélét.

Tanultam én, hogy általszűrve a
Tudósok finom kristályműszerén,
Bús földünkkel s bús testemmel rokon
Elemekről ad hírt az égi fény.

Magamba zárom, véremmé iszom,
És csöndben és tűnődve figyelem,
Mily ős bút zokog a vérnek a fény,
Földnek az ég, elemnek az elem?

Tán fáj a csillagoknak a magány,
A térbe szétszórt milljom árvaság?
S hogy össze nem találunk már soha
A jégen, éjen s messziségen át?

Ó, csillag, mit sírsz! Messzebb te se vagy,
Mint egymástól itt a földi szivek!
A Szíriusz van tőlem távolabb
Vagy egy-egy társam, jaj, ki mondja meg?

Ó, jaj, barátság, és jaj, szerelem!
Ó, jaj, az út lélektől lélekig!
Küldözzük a szem csüggedt sugarát,
S köztünk a roppant, jeges űr lakik!

SZIGETI EMLÉK

Csókolóztam a Margitszigeten,
Ó, drága, félszeg, régi eset -
Tanár úr voltam, lelkes és sovány,
S egy kisdíakom meglesett.

A diák most egy színház rendezője,
A haja ritkul. És tűnődve látom
Rosszkedvén s vénlegény-tempóin,
Mily messze lehet az én ifjúságom!

De a szigeten ma sem mások a fák,
S az édes légben valahogy ott maradt

Tavaszi kincse: egy-két fűrt virága.

A Fénynek földi hang még nem felelt,
Csak a színek víg pacsirtái zengtek:
Egy kirakatban lila dalra kelt
Egy nyakkendő; de aztán tompa, telt
Hangon a harangok is felmerengtek.

Bús gyársziréna bűgött, majd kopott
Sínjén villamos jajdult ki a térre:
Nappal lett, indult a józan robot,
S már nem látták, a Nap még mint dobott
Arany csókot evő munkáslány kezére...

JÓ ÉJSZAKÁT

Falon az inga lassú fénye villan,
Oly tétován jár, szinte arra vár,
Hogy ágyam mellett kattanjon a villany,
S a sötétben majd boldogan megáll.
Pihenjünk. Az álomba merülőnek
Jó dolga van. Megenyhül a robot,
Mint ahogy szépen súlya vész a kőnek,
Mit kegyes kéz a mély vízbe dobott.

Pihenjünk. Takarómon pár papírlap.
Elakadt sorok. Társtalan rímek.
Megersimogatom őket halkán: írjak?
És kicsit fájón sóhajtom: minek?
Minek a lélek balga fényüzése?
Aludjunk. Másra kell ideg s velő.
Józan dologra. Friss tülekedésre.
És rossz robotos a későnkelő.

Mi haszna, hogy papírt már jó egypárat
Beírtam? Bolygott rajtuk bús kezem,
A tollra dőlve, mint botra a fáradt
Vándor, ki havas pusztákon megyen.
Mi haszna? A sok téveteg barázdán
Hová jutottam? És ki jött velem?
Szelíd dalom lenézi a garázdán
Káromkodó és nyers dalú jelen.

Majd egyszer... Persze... Máskor... Szébb időkben...
Tik-tak... Ketyegj, vén, jó költő-vigasz,
Majd jó a kor, amelynek visszadöbben
Felénk szive... Tik-tak... Igaz... Igaz...
Falon az inga lassú fénye villan,
Aludjunk vagy száz évet csöndben át...
Ágyam mellett elkattantam a villanyt.
Versek... bolondság... szép jó éjszakát!

ELMÚLT AZ ÉLET...

Elmúlt az élet. Már mehetsz, te, jámbor

Sűrű arany napfénybe konzerválva
A régi, boldog pillanat.

S hiába volt sok rossz vihar,
Kopár ősz s hulló szerelem -
Elcsöndesülve a lombok alatt,
Ha utam néha arra terelem,

Megbúvok a kedves padon,
S mohó ajkamra messzi íz tolul,
Míntha kedvenc befőttjét csemegézné,
Újra gyerekké válva, egy ál-mogorva úr...

Lélek, pihenni, esti csillagok
Fényében künn a temetőn puhán forr
A messzi élet. Fenn az ég ragyog.

De néked kedv és bú megfagyott.
Örök mosollyal ajkadon... csendbe
Fekszel hanyatt és édesen merengve.

Emlékszel még, hogy szólt a kántor
Bús basszusán...

És azután mindenki otthagzott...

Következő oldal>>>

...

Faludy György

Fotó: Huszti

1910-2006

József Attila sírjára

Nem hívlak már. Jól tetted így, Attila:
kamasz szemed s kis, fonnyadt bajuszod
hadd pihenjen örökre itt a lila

domboldalon s szétroncsolt, lecsukott
szembogarad ne nézze többé fájón,
mint járnak úri fogatok lucsök

úton s a pernye mint eső a gyáron,
és hogy lesz végül másé az öröm:
jaj, különös nép lakozik e tájon,

a kisbírónak előre köszön,
s kész dáridón urát hogy felköszöntse,
hol lőre-borba fül az ős közöny, –

hiába volt a versek vér-özönje,
jobb már testednek, hogy így rohad,
e kornál nem durvább a föld göröngye,

s nem volt keményebb a tehervonat
vaskereke Babits Mihály szívénel.
Mert görcs, bolond görcs lett a gondolat

e vak városban, mely reszketve, él még,
s új vezér felé görbed már a háta,
s gyáván lapul dunyhái közt, ha éjfél

után az őrület csapatja járja,
s tudatlan, bérelt, fokosos bitangok
garázdálkodnak szerteszét s a gyáva

polgár lapul. Fúhattál riadót
undornak, félelemnek és közönynek,
becsapott, hogy ne sírj, a kiadód,

mindig azt mondta: kétszer annyi könnyvet
adott el, mint amennyit eladott,
s te, hogy megtudtad, nem tudtad a könnyet

Érzékeny utazás

Ma éjfél tájt, a párna ránca közt
felébresztett a bánat hűvös ujjja,
és mellemen verejték gyöngyözött,
mert álmaimban otthon voltam újra.

Felültem, kusza hajamban lapoztam
– imára hívolt az a régi hit –
s a házak közt elnéztem hosszú-hosszan
a Tejutat, az úr Kárpátjait.

Sokáig ültem. Vén vándor tekint
így hátra, ha a boldog partra átért.
Amit szerettem s bírtam: mind, de mind
eladtam egy szellőcske szabadságért.

Ó jaj, bolond, mit tettem én magammal,
ki zöld mezőben társtalan üget?
Nem hívolt útnak ágy, se rakott asztal,
csupán e gőgös, hűvös őrület.

Ám elcsitítja-e bennem a bút
s betakar-e bundájával, ha fázok?
Barátok szólnak s a Hungária-út
szegélyén hívnak a poros akácok.

De én csak itt ülök, szemközt a sorssal.
Mögöttem áll, mint agg paraszt, a kín.
A tavaszi föld nedves ajka most vall:
méreg fakadt az éjjel ágain.

Meglátlak még, országom, messze kert?
Egy félmarok derékkal, ím, itt állok.
Kívágom-e velük magam, mint vert
csatákból a középkori királyok?

S ha nem? Véghetlen hosszú még e séta
s én ösmerem az őserdő szagát.
Ott bujdosik most Marx, az agg próféta,
ruhája nincs, a szeme zöld agát.

elfojtani, – mert nem volt olvasód,
nem kellettél! Itt Rachmanóva kellett,
pimasz könyvek és szemét darabok

kellettek nekünk, amíg a lehellet
tüdődből lassan kifogyott s a póz,
a drága, a csibészes, mit, mint gyermek

hordtál, lehullt és agyonkínzott
fejedben az örület vert tanyát.
Mert mostohaapád űzött, a konok

vén Államgép – de szerető anyád
is volt, a Haza, és talán ezért
nem volt otthonod s bútoros szobák

közt csavarogtál, havi hetvenért,
és kávéházak füstös páholyában
ültél, kit senki nem hí és nem ért.

S most, hogy elmentél, s mint golyót a fában
hagyta szívedben minden szavadat,
s oly messze vagy már, túlhan, a halálban,

hogyan bennünk csak a borzalom maradt,
meg Németh Andor sebzett, kék szeme,
és sírunk, páran, európaiak

a sok turáni közt e fekete
földön... Aludj hát. Aludj: víz meg ég
nem volt még soha lágyabb, kékebb, mint e

bús délután. Aludj a holt vidék
ölén, hol nincs már híre Dózsa Györgynek.
Aludj, mint Vörösmarty és Vitéz!

Aludj, mert jobb nem élni itt e földek
között, hol fáradt zsellér izzad nyáron
s a téli szél tört ablakokon zörget,

hol szolgáltnak már nyakkendő a járom,
s ahol sváb szolgabírárt hoz az út
ki csizmában hág sírodra s fejfádról

lelopja majd a vérszín koszorút.

ÉLETRAJZ

Újév, 1941

Vak számok!
Ti számoltok nekem silány
napszámot.

Hat évet
próbáljak csak s mi más leszek,

A négerekre féltő gondja van, –
szakállá leng haránt az esti fákon,
ott tűnök el maholnap nyomtalan,
mint rizsporos kalóz, az Antillákon.

Kisárgulok a napban, mint öreg len,
csak én tudom majd, hol barangolok,
míg elnyulok, holtan, de oly töretlen
derékkel, mint a régi angolok.

S mit mondhatok, hű hívek, akkor én
tinéktek, túl a síri pálmafákon?
Szerelmes, messze szívetek hevén
melengetődztem hűvös éjszakákon.

A Váczi-út porán csak eltalál tán
a lábam; lágy és ifjú árny leszek
s szobátokba e kései találgán
belépek, mint az elveszett gyerek.

Olvasni fogtok, fázós estelen,
egyszerre elfog érettem a bánat
s én homloktokra halkán ráteszem
kamaszfejemről vörös glóriámat.

(Páris, 1940 március)

Alkony és éjszaka közt

Szamar ment kinn: úgy csüngött terhes tőgye
mint málhaként reákött kakas.
A nap leszállt: fénysáv maradt belőle,
fényfal az éjben, holdas és magas.
Majd összedőlt.

Heten hevertünk kerti székeken,
kámzsás lidércek jöttek ki az útra.
Lenn esti csend volt, égi béke fenn,
de légbé dermedt, izzó talpunk tudta,
hogyan ég a föld.

Az abbé búsán ült, mint kövér holló
s Lucanust recitálta latinul.
Én zord voltam, kalandorhoz hasonló,
ki megtagadta atyját s elpirul,
ha ráakad.

A hold mezítként izzott, mint a nap,
mellcsontunkon halálverejték pergett.
Majd megjöttek a János-bogarak,
mint száz, gyertyát-csóváló némagyermek
a fák alatt.

Hallgattunk mélyen: a mirtus-bozótban
Walpurgisz-éj szinpadján hét halott.

ha élek.

Vagy tizedet
veszek s fakulnak arcomon
a színek.

Ha félszáz:
új nemzedék jön, dörmögök,
a szél ráz.

A század!
Nem ér utól hír, bú, öröm,
gyalázat.

Száznegyven:
más termelés, más jog, más könyv,
más ember.

Hat század.
Nem értenék, ha nyithatnám
a számat.

Egy ezred.
Fejfám fölé rét nőtt, ürgék
legeznek.

Vedd kétszer
és nem marad siromban csont,
sem ékszer.

Vedd négyszer.
Népem kihalt. Nem ismerik
Nevét sem.

Gulácsy Lajos:
Nő a rózsafánál

Hadgyakorlat, rágógumi

Én meg magamban ismételtém, szótlán
s folyton-folyvást e bolond mondatot:
„az éj is él.”

Majd szólni kezdtem, hogy fedjem, mi fáj
s az árny ránknőtt, mint kőre a moha,
míg arcon prüszkölt Salamon király
istállójának legszebbik lova:
a Déli Szél.

(Casablanca, 1940 augusztus)

Károlyi Mihály

Szonett nem éri fel. A Fejedelmet
kell hívnom, hogy megmondjam néktek őt,
Majtény után, ha démoni dühében
egy vágya kelt: túlélni az időt,
vagy oltárképeket nézett tünődve,
s szemfénye kékes lángokat vetett,
mert bujdosásra adta el vezére,
s háznépéből labanc rimája lett.

Volt úgy, hogy roppant, néma tisztessége
kongott körötte, mint titáni dóm.
Máskor játékszobákban állt setéten,
a játék s a sors ellen lázadón,
vagy erkélyeken, hol málló oszlopokba
rúgott cipője, míg fenn a barokk
párkányfestményekről Greco-i árnyát
nyilazgatták a puffadt angyalok.

Hogy London s Páris utcáin nem kellett
pirongva járnunk, az miatta volt.
Seholsincs-háza reményekből épült,
abrosza sarkán négy eltékozolt
évszázad ült és padlata tetőjét
betörték zúzva a magyar bitók.

Ezért történt, hogy mi, vándordeákok,
szegénylegények és szabad zsidók
jobbágnak álltunk hozzá, ablakából
lesvén: virrad-e Hevesnél a sík,
gyertyát koppantva s döbbsent réműlettel
nézve egymást, míg hosszan sakkozók.

(Montgomery, Alabama, 1943 június)

Egy pilóta szól:

Mit zargatsz? Úntam mindig a beszédet,
még megrokkansz a sok-sok szó miatt!
Gyújts rá. Én inni szerettem s mozizni,

Cserkészvidék ez: sátor táborok
s juj, indiánnal színing telt berek!
A részeg táj utánunk tántorog,
ha rákapcsoltunk, gyermekemberek!

Tankunk őrült küllője hengereg,
az ég rohan – csak a víz ácsorog:
szürkés agyagján póre négerek
feküsznek, mint az aligátorok.

És rágunk, rágunk... A világ elejtett.
Emlékünk ez: a kedves ajka-pírja;
gyermekkorunk; anyánk, ki már nem
emtet,

s bús cukrunk, mely a Léthe-áron úsztat.
Ezt rágnám mindig s levinném a sírba
merekv fogam közt örök obulusznak.

(Fort Leonard, Missouri, 1943
április)

Budapest

Porban heversz, te hencegő, te büszke,
pernyéd repül – húnó tűz könnyű füstje –
és illatod virít a házromokból,
mint éjszakában nyíló jázminbokrok,
golyónyomokért pillantok az égre
és megkövülve nem zokogok mégse –
nyolc év után így láttalak az estben,
rom Budapestem.

Mit tettél? Észrevetted, úri dáma,
hogyméltatlan vagy ily paraszti tájra?
Tán napkeletről felhőzött a rest ég?
Avagy kevés volt arcodon a festék,
és megpillantva bőrödöt, mily ványadt,
nekimentél tükrödnek, a Dunának,
s eltörtél, mert a lomha víz az ősebb
és az erősebb?

Mohó szemem végigjárt minden házon,
mint Harpagon, ki pénzét tartja számon –
elnéztem a Belvárost, amint éled
az új, ezer halálon győztes élet,
s a régi is, a rothadt, megfeneklett,
hol minden eszme üzlet s operett lett,
s amely érett – ha ütni népünk volna –
forradalomra.

És jártam kinn, a kültelki homok közt,
hol munkásnép izzadt a gyárromok közt,
csak enni kérve, mintha nem is vágya
e földön másra, mint az alkotásra, –
s álltam Várad romján, az elvarázsolt
kastély felett, hol évszázados tánc volt,
míg lenn, mint málló, bűzös, százados lép
pusztult az ország.

hogy eldobjam magamtól magamat.
Miért e háború? Mily furcsa kérdés!
Te fundáltad ki, vagy Nagy Főnökünk?
Vajjon fontos tudnunk, miért halunk meg?
Ezen töprengj, ha elmégy, odakünt!

Jaj, megsértődsz! Nézd csak: nagy langaléta
legény voltam, csupa jóindulat
(hetedik légi hadsereg Szapánból,
Jim Olson, írd fel, ha kell az adat,
huszonöt éves, volt mérnök, baptista,
sorszám: ó-húsztízennyolc-hetvenöt,
magasság: hat láb kettő, nőtlen, őrnagy,
szülőhelyem: Hartford, Connecticut)
ki száz mérfölddel hajtott, leányoknak
fütytyentett, nem vásárolt hirlapot,
napeste jég szekrényeknél portyázott
és délben söntéseknél sildbakolt.

Önként mentem. Nem vonzott itthon semmi –
az embert oly nagy érzés fogja el,
tenger-ézés, ézés-tenger – hogy mondjam? –
ha rárepül s légnymás dobja fel
a gépet, vagy ha ködben száll radarral,
vagy befogja az automatikus
pilótát, lustán néz a levegőbe;
ha lövedék robban, mint misztikus
füstkarika; avagy ha egyenesen
a földnek röpül, majd robbanás rázza,
egy pillanat: nem lát, csak kék eget
s oldalt békésen áll a Fuzsijáma.

Mikor huszadszor szálltunk Tokióra
kék gyűrűk ültek mindnyájunk szemén.
Kutyánk vonított. Hogy ez lesz a végünk,
azt már reggel, sátrunkban tudtam én.
A japán császár vért tüszentett aznap!
Ahogy jöttünk, a Ginza lángban állt.
Ledobtunk mindent. És bolond kedvemben
gépem még egy szabályos díszkört szállt.
Mikor mentünk, a víznél minden füstölt:
dokkok, hajók, házak, nagyok s kicsik –
ekkor bajtársaimra néztem hátra,
mert kékes füstöt vonszoltunk mi is.

A gumicsónakban csak én maradtam
(ugyan hol úsznak temetetlenül?)
még örültem, hogy nélkülük halok meg: –
nem voltam három éve egyedül.
Ha repülőhal esett közelembe
felfaltam, körmeimmel tépve szét.
Hetednap este tengervizet ittam
s vért kezdtem hányni, tudva: ez a vég.
Közben még azt gondoltam, hátraesve:
harminc év múlva, vagy ma? egyremegy.
Piloták kezdtek fülemben dudolni,
kik leestek a császárság felett.

(Katonakórház; Atlantic City, New Jersey, 1945 június)

És voltam ott, hol vizén nagy folyódnak
a sziget úszik: árpádkori csónak,
hol rózsá hullt, a zárda állt, a tölgyek,
s most régi romok új romokra dőltek...
Mert nádas part közt száll kopár dereglyénk,
mi állunk rajta: nincs multunk, ereklyénk,
lidérces éjben úsztatunk erőtlen,
s evezőtlen.

Ám mégis: mintha utcáidon bolygva
az elherdált mult közelebb jött volna,
ott, hol barokkod cifrázó rimája,
mögött előtűnt gót kezéd imája,
avagy pontónhidad deszkáit járván
a Duna sáros, középkori árján,
vagy Hentzi lángját sejtve Vigadódon,
szép viganódon.

S így kelt élémbe multad régi arca,
Aquincumod, vándornépek piarca,
Budád, basák és bégek heverője,
svábok kocsmája, urak szeretője, –
város, ki minden században leégtél,
de hév fürdődből gyógyultan kiléptél,
kit óratornynak útkereszti révhez
alkot a kényszer.

Ezért hiszem, hogy most is csak felépülsz,
s én ittmaradok melletted, míg szépülsz,
és elmondom, mit feledtél, a jót is:
a vérmezői hajnalon Hajnóczyt,
és vándorát jámbor szőlőhegyednek,
szelid árnyékát Virág Benedeknek,
s ki kért a népnek, állva egymagában
gyér bajuszával. –

Krúdyt, ha reggel a konflisra pattant
borzas fejével magános-magasban,
hol sárgarigó fütyült a fülébe. –
és Kosztolányit, ha a halált félte,
Kemény Zsigmond tüzét és Ady lázát,
Korvin Ottót és vezéreid százát,
kiket bujdosni küldtél messze tájra
és a Dunába.

Ha tudod őket, mit tanultál tőlük?
Párisi játszódna üres, hiú gögöd,
tudatlan vagy, kit elvakít a pompa,
hitelre élsz, gondolkodol hozomra,
országodtól távol lengsz, üres léggömb,
és ujjaidon hamis minden ékkő,
lennél, ha hagynánk, a dunai kéjné,
lenge királynő.

Lám, én is álmodtam jövődről sokszor,
még régesrégén, lármás István-napkor,
míg utcádon a parasztnép, mint ár folyt
s álnyugatodban mongollá varázsolt,
míg járdáidon rossz tojástáncot járt, –
és függönyök mögött lapult a polgár,
mert gyűlölet volt, mi őket közösbe

Recski est

Leoltották a villanyt. A többség alszik. Gyertek
a szalmazsákra, Dosztál, Vér, Nyeste, Berzsenyi,
Sipos, Györgyey, Egri, B. Rácz, Földváry, Csendes,
Gábori, Garamvölgyi! Lehet-e kezdeni?

Magas kémények mellett ül így egy raj kísértet.
Jó, hogy szellemet nem mi idézünk egyedül:
Görgey a Monte Christót mondja ott éjről-éjre,
és Czebe hús árnyéknak a Toscából fütyül.

Mit kívántok? Plátóról, Erazmusról beszéljek?
Einsteinről szóljon Nyeste? Plótinosz istenét
mutassam be, az Egyet? Melyik tudja betéve
Jónás könyvét? A Toldit? Mindegy, hogy ki beszél.

Mindegy! S nem baj, hogy ülve is majdnem összeestek:
kezdjük, s mindjárt erőre kapunk az esteli
agyatortától. A szellem megmozdítja a testet:
Európa hány ezer év óta keresi

e titkot! Plátót mondjam? Csuklóm, térdem elvásott,
üres léggömb a gyomrom; oly jó, hogy veletek
vagyok, akik segíttek, védtek s jobban vigyáztok
reám, mint magatokra. Egy egész keveset

tudok most én is adni. S szerelmemet, mely nappal
– csepp csepp után, éreztem – kicsordult s összegyűlt
bennem. Estére tartály vagyok, amely megpattan,
ha tartalmát nem osztom most észrevétlenül

szét köztetek. S mit mondjak néktek a Lakomáról?
Könnyű a dolgom, mert hány rejtett forrás fakad
ilyenkor az emberben! Kedvem fáklyája lángol;
levetkezett kígyóbőr mélyen gégém alatt

a testem. Ez volnék én? Eldobtam minden terhet,
s nehezebb lettem. Milyen reális és tömör
az immateriális! A világ transzcendensebb,
semhogy képzeltem volna. S az érzéki gyönyör

itt vibrál a fejemben. Ki nem érti a leckét?
Boldogság, hogy így élek vagy halok köztetek.
Egyszerre lett itt kínzóbb s gyönyörűbb a mindenség.
Megérte a tanulság? Avagy nem érte meg?

(Recsk, 1951)

Töprengés egy megtisztelő ajánlaton

Hívnak: tanítsam itt az ezredek
költészetét; és írjak verseket.

Elszomorodom. Így ajánlatot
száradt emlőjű hazám nem adott.

összekötötte.

Ilyenkor gyakran álmodoztam róla:
lehetnél még egy ország tanítója,
nem tűzijáték, de könyvvel telt asztal,
ki összebékít munkást a paraszttal,
nem ökörsütés, lőrebor és cécó,
de műveltség és tudomány és szép szó,
józan főváros, Európa, mélység
s büszke szerénység.

Megérem-é? Repedt itt minden házfal,
és minden lelked tele van szilánkkal.
Hát verlek most korbáccsal, két kezemmel,
mert rád maradtam örök szerelemmel, –
fogadj, Budapest! Nyisd a roskadt szállót,
hol itt tenélad holtomig meghálok,
s hiszem – nem leszek rossz vendég, míg élek,
sem temetődben nem halok meg végleg.

(Budapest, 1946 május.)

Zsuzsával Firenzében

„Nem félek”, mondtad múltkor, „a halált elviselni.
Benneteket sajnállak, mikor már nem leszek.”
Az Uffiziben tegnap bementünk Botticelli
Tavaszához. Holt fáradt voltál. Én ideges.

Flórához hasonlítasz. Lestelek, míg alatta
álltunk. Derekad íve; nemes, okos fejed
az elmúlás árnyával; szemed örvös galambja:
pontosan, mint az övé. Vajon észreveszed?

Nézted, vállad megrándult, de ajkad nem nyílt szóra.
Elvittelek a Loggia fölötti eszpresszóba.
Ott lerogytál. Töprengtem: mivel ámítsalak,

szerelmem? A haláltól mindhiába akarlak
megvédeni. Éjente, ha a kintől nem alhatsz,
reggelig simogatom töredező hajad.

(Firenze, 1962)

Huszonkét éve utazom...

Huszonkét éve utazom,
hogy a szadista Kelet helyett
a mazohista Nyugaton
nézzek magamnak állóhelyet –

de csak kibírom, mert megírom;
s mert annyi hű barát szeret
és őriz innen s túl a síron;

Kedvenceim: a türkiz svéd fenyők,
a kék tavak, a szőke, karcsú nők.

Toronyszobában, félöles falak
között élhetnék, gót boltív alatt.

Itt vár rám végül vándorutamon
biztonság, tisztaság, jólét, unalom.

Félévig nap, félévig félhomály,
s a steril filológus-ispotály.

Bizonytalan sorsú urnám helyett
foglalhatnék szép gránit sírhelyet.

Hazai mocskok után tisztaság.
Honi bitangság után tisztesség.

Liliputnak, nem kéne szüntelen
Washington s Moszkva ellen küzdenem

egyszerre; és az orosz szolganép
magyar szolgálóiról se szólanék.

Bankettek, talár és diáksereg:
kedvelnének, habár nem értenek.

Olvashatnék, magamnak örömmel
ismét latinul meg ógörögül.

Dunnás ágyban, ha késő este lett,
végigtapogatnám a testemet:

de tudnám-e az ólomablakok
között, hogy ez még én magam vagyok?

Érzelmemet megfagyaszthatnám.
Így ülnék a tanárok asztalán,

hol mindenki merev, de sohase zord.
Lazacot ennék, hozzá Chablis bort,

s mindazt, mi Svédországban nem terem.
S mikor nagyritkán elkeseredem:

Gusztáv király telefonálna és
megkérdezné: megy-e a rímelés?

(Uppsala, 1957)

s mert együtt élhettek veled,

és mert ki még oly boldog, mint mi?
Csak olykor mardos régi gondom,
hogyan nem temetnek el Karinthy

és Kosztolányi oldalán.
Urnámat is fejemben hordom.
Ugyan hol másutt hordanám?

(Toronto, 1978)

Janus Pannonius hazatér

Itthon vagyok, nagy Isten. Zokogva ölelgettek,
mert látogatni jöttem. Ha maradok, megvettek,
mivel közétek állok. Bor még terem itt bőven,
de ha humanizmusról szólok, szaladtok tőlem.

Magyar vagyok vagy horvát? Magyarok lenni: vallás,
melldöngetés, hóbörgés, állandó elfoglaltság,
de Zagrebben csak pislog, itt szebben ég a szellem
s vitézek vagytok mások, s még inkább egymás ellen.

De van-e elég erőm, hogy innét elmehessek?
Oly sokakat szerettek és oly sokan szeretnek,
többet mint Veronában, többet mint Velencében,

tízszor meg százszor többet. Legyen ez a végső érvem.
Maradok, bár tudom, hogy fejjel megyek a falnak –
és most marjatos belém, ahogy a férgek marnak.

(Budapest, 1988)

Változás

Tíz éve Torontóban s New Yorkban tanakodtam
barátaimmal – persze csakis az angolokkal –,
melyik nagyhatalom az, mely elébb összeroppan?

Reméltük: nem az USA, hanem inkább a Szovjet,
s akkor, ha nem is sokkal, de valamivel jobb lesz.
Most idehaza nézek körül és kérdelem: hogy lett?

Az újjazdag őrijöngő pénzsomjának nincs vége,
bőrfejűek érkeznek, kiket skalpolni kéne,
a maffia virágzik, a politika alja
demokráciát hirdet, miközben egymást falja,

a színházak halódnak, az irodalom csendes,
a TV, mint odaát, római cirkuszt rendez,
kivált, mikor szabad lesz. Rendben vagyunk, bár későn:
a keleti helyére nyugati hülyülés jön.

Pintyőkék

Göncz Árpádnak
szeretettel, hűséggel, hálával

Szobámban pintyőkéim a tájképen
csak a festett fa ágaira szállnak.
Már réges-rég nem hittem, hogy megérem,
bár erre vágytam. Láthatom hazámat.

Örülök néki és szorongva félek,
mert sok a java és sok a hiánya,
de nem igaz – Metternich mondta Bécsben –,
hogy a Landstrasse vezet Ázsiába.

Nagyon fiatalok s öregek várnak
jöttömre. Késő vénségemben már csak
mi történhetne? Dízsírhelyhez érek,

vagy apró urnában zizeg laza
porom? Mindegy. A végén Szókratésznek
s Epikúrosznak volt csak igaza.

(Toronto, 1989)

Meditáció

Nem gondolkodás, mert az gyakran fájó
tépelődés, kegyetlen és kemény,
csak kép vagy látomás, amely magától
formálódik, és úgy lebeg elém:

szobor, szép nő, táj, jóbarát, kőszirtek,
virág, való vagy képzelt jelenet,
tűzfény tünt kandallókból, tenger – mindegy,
olykor változtat, olykor megremeg:

én mozdulatlanul lesem, szemlélem,
nem töprengek semmin se, de egészen
beleolvadok, szívom, teletöltöm

magam velem, de csak néző vagyok,
csendes, mohó néző – és ez a legnagyobb
öröm abból, hogy itt éltem a földön.

(Budapest, 1991)

(Budapest, 1994)

[Következő oldal>>>](#)

...t.

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
költészhözjárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal

próza, versek

Albert-Lőrincz Márton: nyomok
Baranyi Ferenc:
Az új robot hitvallása
Bóka László: Mult és jövő
Kajuk Gyula: A kívülálló
Kamarás Klára: Munka nélkül
Lehoczki Károly: Kinn
Lekes Miklós: Társadalom
Nógrádi Gábor:
Hajléktalan vagyok
Ódor György: Ki tesz fejed alá?

2. oldal

próza, versek

Arany Tóth Katalin: Elveszve
Bányai Tamás: Símaszk
Bárdos László: Szembesítés
Bittner János: Porcelánok
Bodó Csiba Gizella:
Ha azt teszem
Cselényi Béla:
Békétlen és hajléktalan
Debreczeny György:
járjunk körül kézenfogva
Demeter Zsolt: Vihar
Dobrosi Andrea:
A fűcsomó szava
Fetykó Judit: Lakásfelújítás
G. Ferenczy Hanna: Szahara
Hoitsy Horváth Edit:
A sebzett törzsű fák
Kaskötő István: A nagy kérdés..
Kő-Szabó Imre:
Szobafestő voltam három napig
Köves József:
Egészségmegőrző üzlet
Németh Tibor: Testem a máglyán
Péter Erika: Hajunk felhőbe ér
Pethes Mária: Napisten hava
Ricza István: Letagadhatnám
Sárközi László: Életérzés
Simonyi Imre: Mese unokáimnak

Bóka László
Mult és jövő

Isten áldd meg
mert csak az istenáldás
segített rajtunk
soha mi magunk
ingyen kegyelmek láncreakciója
hogyan élünk még és magyarok vagyunk
tatár-dúlás Mohács s a bécsi császár
vesztett csaták vérpadok börtönök
nem pusztított annyit mint a türelmünk
a türelmetlen úri ördögök
soha éhezni s kétpofára falni
mint mi

a Földön senki nem tudott
mihaszna élni semmiért meghalni
és minden forradalmunk elbukott
és véka alatt tartottuk Petőfit
itt sutban ültek a világcsodáék
Amerikából kemény valutáért
vásároljuk a Bartók-muzsikát

folytatni sem tudom
hát áldd meg Isten
magyarodat
azzal hogy elszelelsz
nem kell kegyelmed nincs már szolgál-túrás
s ugyan mit merhet már az úri mersz
még egyet-kettőt pusztítunk egymáson
de tévedésből nem elvszerűen
nem várjuk hogy Kossuth Lajos üzenjen
és Rákosi már hiába üzen
nem bűnhődtek meg rettenetes multunk
nem is akartuk
a jövőt minék
építgetjük lassan a magunk kínján
és nem adjuk el többé senkinek
teszünk-veszünk csetlünk-botlunk e tájon
e csúf kis haza mégiscsak miénk
nekünk legyen jó és másnak ne fájjon
így üt lovaggá az emberiség

1962

KÖNYVAJÁNLÓ
A
MERCATOR STÚDIÓ
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj úján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenád
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petrullo házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenzs
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Canadahun

3. oldal

elfeledettek

Tersánszky Józsi Jenő
versek, próza

4. oldal

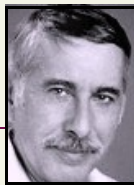
klasszikusaink

Füst Milán
versek

elfeledettek **archívum**

Rossini
Semiramide, Overture.
Pragai Szimfonikus Zenekar.

Ódor György
Ki tesz fejed alá?

Ha minden költő díjat akar,
ki fog itt verseket írni?
Ki látja meg majd a bajt,
ha hazugságot kell hinni?
Hová tesszük a sok kötetet,
mikor megtelt a lomtár?
S ki állít annyi istennek
imához külön oltárt!
Ki fog az eszme-csodákból
felhúzni élhető házat?
Mit tanul majd unokátok,
ha semmiben nincs alázat?
Ha minden költőnek babér,
a sírra mit kívántok?
S ki tesz fejed alá, ha hazaérsz,
rímekből puha vánkost?

in memoriam
Németh Tibor
1938-2013

Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhétatár
Irodalmi Epreskert
Klubháló
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T.Agoston László
Váradi József

Naplók, jegyzetek.
(blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Lelkes Miklós
Társadalom

Különös lény. Nem tudom, hogy örökké
élni fog-e, - vagy mégsem?A talány
sokkal kisebb az iránt, hogy miként jött
elő a Föld kihűlő asztalán.

Először ott volt állat-érzetekben,
s a gyilkosok nem voltak gyilkosok
(vagy csak ritkán): úgy öltek, mint az állat,
mely éhségből öl másik állatot.

Mi mozgatott rejtélyes út-hatalmat?
Nem tudjuk még, csupán a felszínét.
Mi vitt tovább, s mérgezett ember-sejtet,
haló-újuló sejtek özönét?

Kamarás Klára
Munka nélkül

Gondolj majd rám, ha járdád szemetes,
és nincsen, aki helyetted söpörje.
Én még a kutyszart is felszedem,
te csak nyugodtan ülj le egy fotelbe.

És gondolj rám, mikor a friss cipő,
illata száll, s a héját eldobod,
a kutyád húson, drága tápon él,
és meg sem enne, ha elé rakod...

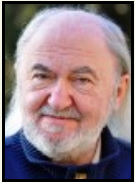
Ha kertedben a fű magasra nőtt,
s a hőségben a munka csak marad...
csak gondolj rám, én itt várom az utcán
egyetlen hívó parancsod, szavad.

Anyag-mozgás? Ám miért erre mozdult?
Rossz-jó irányban? Beszélni tanult...
de belőle kik és miért beszélnek?
Mint másítja át szégyenét a Múlt,

az a hazug! Miért avatnak szentet
volt-bűnösökből a szennyes kezek?
Jó, jó, tudom s értem mi az önérdék, -
s az Anyag nem ad közös érdeket?

S miért nem ad? Út-hatalom, rút Felszín!
Törvényed érthetetlen és konok!
Még nekem is fáj, habár kiszakadtam
köréből, s megvetően hallgatok.

Mindig így volt, Nagy Élőlény, de mégis!
Ha lélekről szólsz, titkod nő nekem.
S nevetet is. Ó, Titkok Örök Őre!
Itt lelket hirdet a Lélektelen...

Nógrádi Gábor
HAJLÉKTALAN VAGYOK

Hajléktalan vagyok.
Hajlékom elhagyott.
Hajlékony teste köd,
körülkerít, beföd.

S bár ott van mindenütt,
hiánya szíven üt.

Nincskeze simogat,
nincsöle látogat,
nincsajka számhoz ér,
oromból dől a vér.

Ti édes hajlatok
mik fölém hajlotok,
se el ne hagyjatok,
se fel ne faljatok.

Lehoczki Károly
Kinn

A fákról lehullott lomb az úton
szétrohadt a téli fagyban, s a szeméttel
elvegyülve nyirkos csomókban áll.

Ha nem látsz már, talán a partra mentem,
ahol kő is van és nem csak homok...
Rád gondolok, hogy talán észrevennél,
ha betörnek a fényes ablakok...

Kajuk Gyula
A kívülálló

Nincsen kit szeressek
nincs kit megalázzak
lekoptak a megunt pofákról
a korábbi mézek és a mázak
elmúltak a lázak
redőny mögül
lesnek sunyin
korábban baráti házak

elkerülnek a járókelők
nem kell nekik
amit felkínálok
úgy vagyok benne
játshmáitokban
hogy közben
kívül állok

Baranyi Ferenc
AZ ÚJ ROBOT HITVALLÁSA

Robotnak lenni oly mesés,
robotnak lenni szép,
fájdalmat, kínt és szenvedést
nem érez az, ki gép!

A vér helyett csupán olaj
jár minket át meg át,
ha ezt hullatjuk – semmi baj,
az élet megy tovább.

Nem lep meg nem várt fordulat,
hangulatunk stabil,
egy jó robot sosem kacag
s véletlenül se sír.

Beprogramozva működünk,
jövőnkben nincs homály,
nincs tudatunk, nincs ösztönünk
és nem béklyóz morál.

A kátyúk mélyén sűrű tócsa,
spriccel, a falon lecsordul,
ha belezuttyan egy kerék.

Ketten a kerítésnél pisálnak,
kirázzák, fölrohögnek, kutyák caplatnak,
megszagolják, mellévizelnek ők is.

Dikiccsel rohangál a köcsög szél,
hegyén az ég alja kivérzik.
Ledöfhet téged is, vigyázz!

Mit bámészkodsz erre, mi dolgod?
Rejtőzz el otthon hideg lyukadban
inkább, mint idekinn borong!

Volt már másképp, lesz is másképp,
aludj délig, hátha megálmodsz
egy kályhát, ahogy virgoncul zuhog,

futja kajára, futja csekkre,
cipőt is veszel, mégsem apad
estére üresre a zsebed,

teflon aszfalton suhan a járgány,
kiganézva a döglött múlt,
pórázon szimatolnak az ebek,

ragyog az ég alján a reggel
s a szél tréfásan meglibbenti
munkába menet a nyakkendődet.

Fájdalmat, kínt és szenvedést
nem érez az, ki gép,
robotnak lenni oly mesés,
robotnak lenni szép!

**Albert-Lőrincz Márton
nyomok**

(variáció a fecseg a felszín hallgat a mély ötleteré)

tó tükrén hal cikkan
levegőért kapkod
a vízen fény csillan
sodrásban megtörik
sodrásban elillan
a mélyben odalenn
odalenn a csöndben
gyökerek csoszognak
csigák andalognak
nyomokat mintáznak
vizek sodrásában
nagy folyók medrében
mozgó iszapágyba
sötét elmúlásba

a vendég

**Dési Huber István
festőművész**

Következő oldal>>>

Dobrosi Andrea
A fűcsomó szava

Érzem a szelet, ahogy kócol,
érezem a napot, mint melengét,
és látom a vasúti töltést,
a kalauzt, ha lámpát lenget,

látom az útszéli szemetet
többnapos búzzal, s a bringát,
mit a spicces már tolni sem tud,
mert érzékszervei becsapják.

A föld itt ejtett rabul,
eme kicsiny térkép szegleten,
hol gyökeremmel ragaszkodom,
hol azt egy életre megvetem,

de úgy, hogy az ég madarait
mindig hallom, amint dalolnak,
a szárnyak szelíd rebbenése
olyan, mint örökön holnap.

Ringat a lét-öl, le nem nyírnak,
a kaszát erre nem ismerik,
fájna is, ha megszűnne mező,
sín, szemét, madár, mert édesít,

mert fűszerez, ha sivár lenne
itt, s ha rám dőlné egy pózna,
kő, faág, könnyezne a lelkem,
e kép többé nem aranyozna.

Bányai Tamás
Símaszk

Amikor Andrew Wojtek, a polák (ahogy kevés barátja gúnyolta) a délutáni órákban kinézett háza ablakán, már egyetlen hópihe sem hullott az égből. Három napon keresztül szünet nélkül havazott, vastag hótakaróval borítva a várost, amelyben szinte teljesen megbénult az élet, annak ellenére, hogy a főbb utakról folyamatosan takarították a havat, ott

Bittner János
PORCELÁNOK

A porcelánok, ó, a porcelánok...
A nagymamánál egy vitrinbe zárva
hideg szemekkel nézték, mit csinálok.
Talán a dédi ük-ük-ükmamája
gyűjtötte egybe. Ő porolta, óvta
— sirály, kutyák, egy macska és a váza —
végigsimítva néha meghatódva
gondozta, és a múlt időre gondolt.

Ma már csak Isten a megmondhatója
mit érzett, amikor egyszer titokban
az egyiket — mert tetszett sima háta —
kivettem, és a két kezembe fogtam...
Magammal vittem, be a nagyszobába.
Ő némán állt, és nézte, hogy megbotlok.
Azt láttam csak: szegény mamácska szája
vékonyra összehúzva. Törten állt ott.
Könny gyűlt sokat látott öreg szemébe.
Csak annyit mondott: „Fránya porcelánok!”

Sok éve volt. Ő rég felszállt az égbe.
De újra érzem azt, mikor riadtan
néztem fel rá, és a törött cserépre.
Valami eltört visszavonhatatlan.
Nem is tudom mi az, talán világunk...
Üres, kihalt lett, ócska szürke katlan.
De mi a földtől fényévekre járunk,
nem sejtjük még: a múltnak része lettünk.

Egy este társaság gyűlt össze nálunk.
A nagymama mosolygott fent, felettünk.
Nem voltunk más: barlang falán az árnyak.
Dumáltunk, ittunk rendesen. Nevettünk.
Platónról persze szó se volt. A mának,
a pillanatnak élünk, elfeledve
a gondokat, mindennapos csatákat.
Arról beszéltünk harsányan nevetve,
Ferit kirúgták, öngyilkos lett Hanna...
és ettől jobb lett mindahányunk kedve.

Pár év bulik meg szex után rohanva
elillan, aztán nem lesz több segítség,
ha szívünk fáj, a vérrel teli kanna,
mert nem lettünk művészek, hogy enyhítsék
a műveink a hétköznapi átkot...
Mama, ha főnről látsz, akkor segíts még...

még a járdákat is lesózták az akadálytalan közlekedés érdekében.

Andrew nem győzött hálálkodni, amiért annak idején Cleveland keleti oldalán, a St. Clair Avenue-n vette meg szerény méretű, öreg családi házát. Ennek momentán azért tulajdonított jelentőséget, mert előző este benyalkalta utolsó üveg Budweiser sörét, amire most ugyancsak megszomjazott. Nem volt elég előrelátó, nem számított három napos hóviharra, máskülönben legalább két láda sört tartalékolt volna garázsának valamelyik polcán.

tovább>>>

Arany Tóth Katalin ELVESZVE

Mert minden sóhajtásban megfeszül a bánat,
s mert félünk minden kínos percet elfelejteni,
könnyezve temetjük a belénk fojtott vágyat:
meghalnánk érte, csak történjen végre valami!

Törtetve kutatjuk a megbénított csöndet,
kezünket nyújtánánk a régvolt pillanatokért,
és nem térnek vissza csak felsajduló képek:
szétkaszabolt évek sírják a lét bús énekét.

Mert minden félreértett mozdulatban úgy bánt
a ki nem mondott szó, a meg nem érlelt gondolat;
s a jó már keresve sem jönne vissza hozzánk,
mert elvesztünk a súlyos csöndek terhei alatt.

Debreczeny György járjunk körül kézenfogva

turbékolás és térburkolás
tücsök hívja a nőstényt
piros ágnak
lehajlott a rózsája
ama racionális-reális
amelyiknek a tövise is van

elvonatkoztatott piros hajnalon
átértelmezett piros rózsa
piros alma
piros kukoricaszár
szemérmes piros ciripelés
és beburkol a térturbékolás

burukkol a burkolt mondanivaló

*

„A csillagok, a fénylő porcelánok
ragyognak, aztán véget ér az este.
Széttörnek újra, hogyha nem vigyáztok!”

1929-2007

Hoitsy Horváth Edit A SEBZETT TÖRZSŰ FÁK

Amint az egykedvű, a halk esőnek
zenétlen hangja sír a réteken,
úgy rí e színe-nincs, rekedt kis ének.

Egy halk sugár felette földereg,
akár a záporos napoknak múltán
az első félénk fény, ha megjelen.

Mint áradás után a víznek partján
hínárral átszótt, bús füzek sora
dőlt meg, ostromlott törzsét rézsút tartván,

– a felszínt csapja ága ostora,
s a gyors sodrású víz tépi kegyetlen,
és tört gallyat-lombot sodor tova:

oly védtelen, oly végképp tehetetlen,
mint sebzett törzsű füzek, most e szív,
de csak zokog, zenétlen énekekben,
s a nyárból egy sugárkát visszahív:
miként a langy eső a réteken...

1933-
2007

G. Ferenczy Hanna SZAHARA

Csak ülök a vándorló homokban
a hallgató dűnék között
mint megriadt hajótörött -
A városok mind délibábok voltak
lármájuk többé nem kísért,
nem kínoz már a mit s miért,
sem az, hogy honnan és hová.

Csak ülök a vándorló homokban -
a gépet, mellyel lezuhantam
régem magam mögött hagytam-
sok mindent rejt egy sivatag.
Nem tagadom, hogy nagyot estem,
s bár összetörtem, könnyű lettem
és mint az árnyék - súlytalan.

én a tearózsa?
te az én-rózsa?
melyik ágam hajlik
a te vállacskádra?

gyere járjunk
a kerek utcában
hajnalban amikor ideje van

gyere virágom
hordozzuk
egyetemesen szimbolikus jelentést
járunk körül kézenfogva
egy jelentéskört

Bárdos László
Szembesítés

A napkeltéből kilúgozva
e kontúros
jövés-menésből mindegyre kivette
te már más vagy csontok foszlányok
földbe felejtkezett araszolatása
minden mezőkön felszínen
az embertanknak szabad az útja
Az egyik
nyomok folyton lebomló kombinációja
soha be nem fejezhető sorozat
A másik
gáttalan terped szét
redundáns jelenlét

Dési Huber István: Déli pihenő.

Csak ülök a vándorló homokban,
amit a szél kerget odább -
de én már nem megyek tovább.

Szép víziók kísértének :
egy bolygón rózsaszál dalol,
s a csillagok közt valahol
A Kisherceg lépdél puhán.

Köves József
Egészségmegőrző üzlet

- Jó napot kívánok!
- Tisztelem. Segíthetek?
- Igen. Szeretném beadni az egészségem...
- Beadni? Hogy képzeled?
- Hát megőrzésre. Mielőtt fölkanarodtam volna a Margit-hídhöz, hogy átmenjek Pestre, láttam, ki van írva: Egészségmegőrző üzlet. Akkor gyorsan megálltam.
- Megállt?
- Persze. Hiszen kocsival vagyok. Ha nem állok meg, nem tudok idejönni. Vagy nem ez az egészségmegőrző üzlet? Nem itt volt kiírva?
- De igen. Csakhogy..
- Milyen csakhogy? Működik az üzlet?
- Működik.

tovább>>>

1920-1994

Simonyi Imre
MESE UNOKÁIMNAK

tudjátok az még az én időmben történt
(amikor az emberek még általában
jobboldaliak meg baloldaliak
meg főkönyvelők meg fradisták voltak)
szóval az még az én időmben történt
hogy egy férfi szeretett egy asszonyt
s hogy egy asszony mindhiába szeretett egy férfit

ezt követte az én időmben
hogy az úristen meg egyéb hatalmak
megteremtették a világot
az ember pedig az úristent
meg egyéb hatalmakat

és az is az én időmben történt
hogy egy zsidó ácslegény
felfedezte a kereszténységet

Sárközi László
Életérzés

(*Napjaink "költői" ellen*)

Szegény vagyok: kilógott lábujjam
a cipőből, majd egy barátom megszánt
és adott olcsón egy gyári újat,

melyet kínaiak árultak; elvált
a talpa: selejtes, mint az ország,
hol olcsó a vér s munkástól herdált

vagyonukkal pöffeszkednek ocsmány,
új uraink. Eltompult úr s fáradtság
létem; ha van egy kis pénzem, kocsmák

pultjainál éhezem, a szabadság
tébolyító mérgeit s mámorát
nyelem: gyomrom epe és kusza vadság.

S gyűlölködöm, mert meghal a morál
nap mint nap bennem is és nézem kábán
Őkrök és bégető birkák táborát,

ahogy vágóhídra sodor, száján
s szemén büszke tudattal: "Lám, csak hasznát
veszik!" s nyelve túllihegi vágját...

Elég! nincsen értelme a sok marhát
tollra tűzni; érzéketlen dúvad
mind, mint én s nem értem az Ég irgalmát!

1999

Kaskötő István
A nagy kérdés...

Még egy kurta írmány

Bórbíró Borbála a sokszorosán kitüntetett oknyomozó riporter, többhónapos sikertelen kísérlet után végre sikerrel járt és egy rövid négyszemközti beszélgetés lehetőségét szerezte meg a világhírű tudós-filozófus, Dr. Jonas Knowall professor emeritusszal. A többszörös Nobel díjas magyar tudós (zsidó) mélyen a welshi hegyekben rejlő laboratórium-könyvtárában fogadta a riporternőt. Misztikus félhomályba burkolózó reneszánsz gondolkodó (fizikus, kémikus, biológus, teológus, muzsikus és szenilis) hosszúszerű pipájában ősmagyar nemzeti kakukkfűvel (ősfrancia nemzeti thyme) szagósított vadkendert szívott és értelemtől homályos kis malacszemét Ms. Bórbíró domborodó mellein nyugtatta. A riporternő látható zavarában, idegesen babrálta a miniatűr magnetofont. Homlokán apró izzadságcseppek szaporodtak.

s hogy néhány polgár
felfedezte az ácslegényeket

s még az is az én időmben történt
hogy amint látjátok sok mindent jól megfigyeltem
s engem is sokmindenki jól megfigyelt

(s talán még az történt az én időmben
hogy – ha jól emlékszem – esténként
gitárátiratban táncolgattunk
az Ószövetségre a Tőkére
és Rejtő Jenő összegyűjtött műveire)

de hát ez már igazán
nem gyermekfülelnek való mese kedveseim
aludjatok

(utószó)

és még az is az én időmben történt
hogy valaki azt mondta egyszer nekem
tetszik tudni a dolgokat így is fel lehet fogni
meg a dolgokat úgyis fel lehet fogni kérem

Németh Tibor
Testem a máglyán

1938-2013

Csóvába lobog a lékek,
kínálja füstjét az égnek.

Füstöl a halál, füstje száll,
benne a halott lángra vár.

Sziszeg a fa, míg rönkje nyög,
koporsó hangja ráköhög.

Én égek itt, mert tűz vagyok,
saját fényemben táncolok.

Minden szikrában úgy futok,
mint őszi égről csillagok.

Forgácsom szelíd ropogás,
valami furcsa susogás.

Hamvad testem, ahol éltem,
s napi formát keresgéltem...

Ha majd kihunyni kész a láng,
kifakult lesz a régi gyász.

Mások könnye mosta át,
szárnyas fehérre hamuját.

Végtelennek tűnő néma percek után, a tudós végre megszólalt:

- Shoot, sweetheart – (magyarul, lőjön, kedves) és mélyet szippantott a pipájából.

Borbála, a meghatódottságtól egy pillanatra megnémult, az „itt a nagy lehetőség” ideje, amire minden valamire való riporter vágyik... elérkezett. Alig tudta elhinni a nagy szerencsését, hogy ő a kis ferencvárosi proli lány felteheti a generációk, milliószor megválaszolatlan kérdését az egyetlen igazán elhivatott észlénynak, Dr. Jonás Knowall magyar származású (zsidó) tudósna.

Remegő, bársonyos hangja halkán hagyta el az ajkát, a nagy kérdés szinte ott függött az illatos levegőben egy darabig, majd, mint egy kósza pillangó landolt a tudós hallókészülékén.

- Professzor Knowall... *gy ítyeg a fityeg?*

Pethes Mária
Napisten hava

vajon elég méltó a táj
a fényzuhanyban fürdő fákhöz,
ha kék bársonyszemét rájuk nyitja az ég
és a lábuknál hűsölő porkutyákat
megugrasztja egy tapasztalatlan
szellő szökkenése?

jaj, kedves, elkészült részem merre vagy?
hol torzítja arcod
a felismerhetetlenségig az idő?
téged is megfertőz a gonoszság vírusa?
vagy megelőgszik a csonka lényeg
egy pohár bódító borral?

az ész nem válaszol a vágy kérdéseire.
egy dolog hajt. mindig egy hajszálnyival
előbbre jutni, túl minden végen, újrakezdeni
a végtelent. ne lássam, hogyan zuhansz
a lombhullásban. maradj az égbolt köldökén
pírszingcsillag, hajnalban fényed zárjon be
negyvenöt fokos szöget a közeli erdővel,
hogy hazataláljanak a madarak.

gyűlölet és halál irányítja ezt a világot.
könnyörödj, hogy maradjon benned valami
tökéletlenség, mert nem azért szeretjük istent,
hogy valaki tanúja legyen hiúságból hozott
döntéseinknek.

az üdvösség érdekében muszáj lecsitítani
nyugtalan vágyaidat, az idegek táncát, a titkos
légyotton elkiáltott kielégülést.

kit keresel a másik szemérmertlenségében?
nem ismered a hanyatlás sugárhajtású gépezetét?
pedig elég fölmutatnod egy szem szilvát,

Péter Erika
Hajunk felhőbe ér

Hajunk felhőbe ér
Lépünk egymás mellett,
árnyunk egymásba hull,
arcunkon félmosoly,
s félszeg remény lapul.

Állunk egymás mellett,
hajunk felhőbe ér,
körbefonnak fények
s borzong bennünk a vér.

Szállunk egymás mellett,
tincsünk összeakad,
röptünk délibábját
átragyogja a nap.

T. Ágoston László
Szexnovella

A külső megfog, a belső megtart, a jó szex hozzáláncol.
Valahol a facebookon olvasta Baranyai ezt a bölcs bejegyzést,
és mélységesen egyetértett vele. Az alatta lévő grafika is
vonzotta a férfiszemet. Tűzrőlpattant, csinos ördöglányka
csábító mosollyal, alig semmiben. Úgy érezte, a teljes
élettapasztalata igazolja az ismeretlen szerző állítását. Az
pedig nem kevés, hiszen már ingyen utazik a vasúton is.

Mindig megválogatta, kivel áll szóba. No ne csűrjük-
csavarjuk a szót, csak azzal bújta ágyba, akivel el is tudta
képzelné a további életét. No igen... Naiv ember –
mondhatják rá – mégis háromszor nősült. Valóban, mert
Brummancs kapitány szörnyen kedvelte a málnást, és
hajlamos volt arra, hogy minduntalan felülbírálja Ész
tábornok parancsait.

tovább>>>

Cselényi Béla
Békétlen és hajléktalan

köpdösi köpdösi s megsimogatja
mert kutyája az egyetlen
akit leköphet és megsimogathat

amire még az ágon fehér csipkeszemfedőt
horgol az enyészet.

zöld zárka a kert. a délután érett sárgabarack.
ráveti magát egy mohó darázs. megrezzenti
a lombot egy látomás. kómába esett csónak
lebeg a tavon. döglött-szürke aszfalton
meztlábás szél szalad kikerüli az elpusztult rigót.

Kő-Szabó Imre:
Szobafestő voltam három napig

Nem akartam én festőnek kiadni magamat. Ez csak úgy
jött. Zsuzsinál voltam, az apja a szomszéd lakásban lakott.
Arra panaszkodott, hogy festették a lakását, de a festő egy
rahedli pénz kért a munkáért. Sokallta, biztosan lenne olyan
festő, aki olcsóbban megszámítaná az apja lakását, amelyik
pontosan tükörképe az övének. Kérdeztem mennyi, lenne az
elfogadható összeg, amely megfelelne. Sima meszelés, fehér
színre és csak a szobát, meg a konyhát kell kezelésbe venni. A
mellék helyiségek tavaly kaptak egy frissítő festést. Zsuzsi
kibökte, hogy negyvenezer lenne az elfogadható ár. Hirtelen
átfutott az agyamon, ez rengeteg pénz, engem most ez
kisegítene.

[tovább>>>](#)

Bodó Csiba Gizella
Ha azt teszem

Húségem, a Nyilas fesztett húrján
Elpattan,
Hamis hang a dalban,
Ha azt teszem,
Amit nem akartam.

Ricza István
Letagadhatnám

Hajdani meghitt randik az apró városi parkban,
nagy fogadalmak a zöld lombok alatt a padon,
hogy haragudtál rám, ha a csóknál többet akartam,
s véget is ért az egész, látod-e, nem tagadom.

Demeter Zsolt
Vihar

Dörögnek a felhők Uram, a felhők csak a felhők,
durva daróc alá bújtatják ami kék.
Az erdő madár kesergő, pettyes, szeplős és foltos.
Ezerkaru lombra tüzes villán villan,
omlik az égi harag, éji sivatagra hull.

Fetykó Judit
Lakásfelújítás

Ehhez nem vagyok hozzászokva. Mindig, minden
alkalommal mindent megszervezek, szinte órára egyeztetek,
előre, hetekkel előre pontosítom az időpontokat. Most is, ezt
is. Sőt, rossz szokásom, hogy előleget sem adok, ha anyagot
kell venni, hát akkor csak tessék velem jönni boltba, vagy ha
tetszik, akkor én megyek el a kedves mesterrel, de előleget,
azt nem adok.

[tovább>>>](#)

Egyetlen művészet sem csupán a nagyokból táplálkozik. Ők sem nőhetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevésbé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Dr. Bárdos László
irodalomtörténész

Tersánszky Józsi Jenő

1888-1968

ADY ENDRÉHEZ

Bizony, Bátyám uram nagyon
Elburjánozta a beteg
S kolduska magyar kerteket
A sok üres, rusnya gyom.

Nagy igazsága Ady Endre,
Hogyha a túlvirágos Mábul
Tarlóbb, küzdőbb Tegnapba bámul
Inkább búsan s szégyenszemre.

Hisz e véres s füstös világ,
Tikkasztja jó kertész szemét,
Miként a sok bűdös szemét,
Csinált illatú virág.

Mesterem, Kertészek Kertészel
Nem sértném, ha így szólnék Véle,
Én, legravaszabb kertészlegénye?
Na hajtson e hazug vészrel!

Vagy elpártolt tán egy híve
S az Idő, mindkőzt leghívebb,
Hogy hitlen, bánatos, rideg
Lehet fáradt, nagy szíve?

Majd kimarakodják maguk
Az örültek... És a kontárok
Kiültetgetik kis magtárjok.
S nem marad meg írmaguk.

Jó kis víz az Idő esője,
Elmossa e sok majmot, hóhért,
El e műmagokat, a sok vért,
S jobb élet csírázik belőle.

MEGVERNEK ÉHES, IRIGY SZEMEIM

1.
Elhervad az ajkad gyenge virága:
Mert nem csókoltam meg az ajkad.
Elfonnyad a melled két drága gyümölcse:
Mert kezeim soha nem becézték.
Mert édes kínom meg nem szántad:

Éhes, irigy szemeim megvernek.

2.
Majd azt szeretem ki engem szeret.
Nőcskék ti drágák, nőcskék ti szépek.
A szívemet, meleg szívemet
Ím elhajítom elibétek:
Azé legyen aki érte hajol.
Csak mosolyogva hajoljon érte
Szívem kincsét mind néki viszem
Csak mosolyogjon, ha elsírom neki
Hogy valakinek nem kell a szívem.

(Nagybánya, 1911.)

HISZEN SZOMORÚ NEM VAGYOK...

Hiszen szomorú nem vagyok
S lám mindegy nékem itt, vagy ott
Tiszta ágyon, vagy mocskos havon
S nem érdekel mi lesz velem.
Nem ingerel e fehér unalom.
Nem fáj szerelem.

Hitvány hízelgőnek ne lásson,
Magától csejvén pár magot,
S ha méltó nem, hálás vagyok...
'Sz csak léha s okos kacagásom

Szeretném a csüggedt szívébe
E gonosz s ostoba időközön...

(St. Lucia di Piave, 1918.)

ELÉGIA

(Antal Erzsike)

Terpsichore a csókod nem kell nékem,
Add szeretődnek
Majd szép ruhát vesz
S abban táncolsz nekem
Terpsichore hidd meg csak nékem táncolsz.

E sok hülyének ki itt tátja száját
S tenyerét veri
Sohasem táncoltál
S mindhiába táncolj
Hogy istennő vagy egyikök se látja.

Én, a komoly műzsák kegyeltje, – halljad!
Minden szerelmem
Minden hitemet
Megtagadom teérted
Terpsichore megtagadom az életem!

Terpsichore minek hazudok én?
Kinek vérében
Tivornyák szertelen
Ritmusa háborodik,
Józan, kufár, minek akarok lenni?

Ó istennő ki párodul hivattam,
Inaim, szívem,
Konok hóbertjaim
Röpke vágyaimban
Átkozott hit, gyáva mértékek kötnek.

Jaj Terpsichore könnyek fojtogatnak.
Ha elmehetnék,
Leborulni eléd
S földre nyugtatni fejem,
Mint őrült táncban holtra fáradt táncos.

(Nagybánya, 1914.)

ÁLLOK ITT EGYMAGAM AZ ÚTON

Nem kellene hóbortjaim.
Valamim elvesztettem...

Mulatságos voln' meghalnom egy esten,
Csak egyszerűen, ahogy itten fekszem.
Olykor eszemben van egy szóke nő
Egy patak, fűzek, csönd, mező
Szerelmes sóhaj esti sétán.
Nevetnem kell e búsongó poétán.
Bocsáss meg jó fiú nekem
Hogy nevetek e drága éveken.
Éppígy szoktam olykor siratni őket
Patakot, sóhaj, fűzfákat, mezőket
De most csak legfölebb tűnődök.

Olykor hajnalban egyedül
Miket álmodtam, meg amiket éltem
Fura, fura valósággá vegyül.
Úgy megcsodál olyik emlékem:
– Te itt fekszel? – szólnak. – Hogyan?
– Te itt fekszel! – s mosolygnak boldogan
– Nem hívtál s ím reád találtunk.

(1915.)

ÉLETRAJZ

EMELD FEJEMRE

Ó sokszor
Éltem hamisul, félig, félve
S el-eltekintgettem utamon félre
Ó sokszor
Nem táncoltam ha visketett a talpam
S vigaszt hajsoltam míg sírni akartam
Ó sokszor
Voltam halálra félelmetlen, élni gyöngye
Romolni erős, küzdeni henyék gyöngye
Ó sokszor
Fitymáltam pimaszul pár hívem
És csőcseléknek nyitogattam szívem
Ó sokszor
Gyöngéd szemnek ha könnyes volt miattam
Ledér gazfickó álarcát mutattam
Ó sokszor
Hahotáztam sötét kétségtől dúltan
S telve részvétellel sokszor elfordultam
Ó sokszor
Nem, nem! kishitűen szólok
Mert gyóntam néha s szent kezéd feloldott.

Emeld most is engesztelőn
Vezeklő főmre ez ősz-délutánon
Én tűnő, hanyattatott ifjúságom.

(1916.)

Hallod-e végzet, titok, élet, lélek,
Nincs alakod, amiben félek!

Remény, szerencse, szerelem,
Becézz, vagy fordulj ellenem.

Felemel kezed, letörhet, megölnhet,
Nem kérek, nem kérdek tetőled.

Ezer arcod harag, jóság, gúnyt ölthet,
Nem járok szűkölve előtted.

Nem firtatom mi csaló, mi igaz,
Nem fáj, mi fáj, nem vigasz a vigasz.

Vágytól, örömtől, bútol nyugton
Állok itt egymagam az úton.

Azt sem tudom magamról hol van,
Egy-é velem, vagy szétoszoltam.

Nem eszmélek már őrijtőn magamra,
Rémülettől szíven ragadva.

Magam a semmi, magam a csönd,
Égi végtelen, földi göröngy.

Süket fülem, szememen hályog,
Ó fáradtság! te boldog, áldott...

(Moste, 1917.)

Dési Huber István: Táj.

A TAVASZ NAPJA SÜTÖTTE...

A tavasz napja sütötte domboldalakon csavarogtam,
amelyek csodálatosan finom ívben hajlanak az erdő alá.

Széles, mosolygó nyugalom áradt széjjel a réteken és a
hajlásokban serényen bugyogtak a vízerek. Ahol pedig ezek
végigszaladnak, a setétzöld tocsogókon vidáman égnek a
sárga virágszillagocskák.

ÉNEK A SZORNYÚ KARSTON

Ó nincs szomorúbb, nincs sivárabb,
Ha e kövek között riadtan jár a szél.
Kövek, merő kövek közt, merre a fáradt,
Merre a komor tekintet elbotorkálhat.
Most csönd van...

A szél nyívó, hamis danára kél.
Távol lánkol az esti fény.
Távol színek, mint a remény,
Itt, mint a csüggedés, fakó ború.
Nyikorg a holt kövek holt indája, a drót.
Gyilkos folyondár, átkozott növény.
Mily szomorú ez, milyen szomorú!
Soha, sehol, ilyen szívbe marót!
Most csönd van...

Mily szomorú e fakó ború,
Mely mint sápadtság borít elgyötört homlokot.
E kőhalmok is óriás homlokok
S a drót rajtok óriás töviskoszorú.
Most csönd van...

Mint sápadt, elgyötört, óriás homlokok redői
Kanyarganak az árkok.
Vér bűze rettent zugaiban, mint az átok.
Nézd! Amott áll az őr fekete szobra
Mozdulatlan. Csupán szemefehérjén szemgolyói
Úszkálnak – tétova csónakok! – balra-jobbra.
Most csönd van...

Az őr, e bős árkok lakója,
Az őr szobra mire gondol vajon?
Tán átfenekedik az átellenes őrre,
A másik nyomorultra s vérére áhít vére,
Kit éppúgy sújt verejték, mocsok, borzalom,
Ki vészben éppoly első s dicsben éppoly utolsó
Odaát őrhelyén, mint jómaga emitt?
Most csönd van...

Az őr elméláz kevés örömen, tépődik sok bajon.
Szerettein és otthonán tűnődik.
Ott áll és hosszúkat mereng.
Most csönd van...

Ám hogyha majd itt ezernyi rém kereng,
A lég iszonyt visít, a föld borzadva reng.
Halál-halál-halál!
A levegő fenn s a föld ideleln, –
Ott áll az őr s nem mozdul helyéről tapodtat, –
Az őr, a névtelen,
A hősök-hőse...

(Fajti-chrib, 1917.)

Egy gesztenyefa alá feküdtem arccal az aszu fűre és ezt gondoltam: lám, ameddig innen fel nem nézek, történni fog valami itt a közelemben.

Most mindjárt széjjelhardtja az ágakat a latin mesék Faunnusa nagy óvatosan és figyel.

Ha pedig senkit se lát és a prücsökök ciripelésénél se hall egyebet; akkor bátran kijő a tisztásra. Jár-ke, nézeget élelmes, csillogó szemével egy keveset, aztán ő is letelepedik valahová. Egy gesztenyefatuskónak veti hátát és előkeresgéli nádsípját. Úri kényelemmel keresztbe rakja azután egymáson két szőrös kecskelábát és rázendít.

tovább>>>

TANGO SARCASTICO

Egy hölgy mondja:

I.

Ó emlékszel?... Vagy szintén kihagy itt
Már,
Úgy ahogy több más szerved, az agy is.
Hányszor sírtad: most, most legyenek tiéd
Hisz,
Elodáznunk a dolgot nincs miért.
Mily nyomatékkal hangoztattad azt.
Hogy,
Minden perc édes ölelést szalaszt.
Nos ha fölültem, ennek ültem én
Föl,
Mert mit izgatott volna más remény?
Na mit, na mit, na? Na mit, na mit?

II.

Ha kissé ellenálltam, oka az
Volt,
Hogy azt gondoltam én, a kis ravasz.
Sok elszalasztott édes ölelés
Majd,
Raktáron marad nálad az egész.
Dúskálunk benn majd úgy véltem én
De,
Dúskáló kedved most már oly szerény.
Ó emlékszel?... Ezt azért kérdem én
Hogy,
Hol maradt az a régi nagy legény?
Na hol, na hol, na? Na hol, na hol?

A férfi mondja:

I.

Ha szívemben komoly vágy fakad
Hogy,
Megcsókoljam az édes ajkadat.
Akkor a rúzsdod szájamhoz ragad.
Hát,
Mért csókoljam piros ajkadat?
Tán megcsókolnám habfehér nyakad
Hol,
Rá ingerlőn, puha pihe tapad.

SZÍNÉSZNŐ

Sohsem önmagad, mindig önmagad,
A szerep megmutat, a szerep letagad.

Ma lelked nagy lelkek lelkére lelkez,
Sajnos, holnap hülyéktől lefetyelhetsz.

Ma veled csüggedtem, holnap veled bízom,
Ma ledér némben, holnap lilium.

Tettetve őszinte, őszintén tettetsz,
Ma megríkatál, holnap megneveltetsz.

Fehér napsugár sokszínű szivárványa,
Asszonyok asszonya, Éva legdrágább lánya.

(1928.)

A ZSARNOKHOZ

Külsje mint enyém, önnek is emberi,
De azt már állítani senki sem meri,
Hogy másban is hasonlítunk egymásra.
Bárha önnek a foga erre vásna.
Köztem és ön közt épp evéget
Vázolom itt a különbséget.
Vagyis amire senkit nem talált,
Én mutatom be önnek önmagát.

Én a jövőnek dolgozom mint művész.
Ugyanezt állítani magáról ön is kész.
De ki nyeli le ezt a maszlagot?
Ezt maszlagolják szintén a papok:
Szebb jövő – mennyek országa,
Okosé jó jelen, butaé álma.
Ám legyen elvben igaza Uram!
Csak amit csinál, azzal mi van?
Eszköze bitó, börtön és bilincs.
Nélküle dolgának sikere nincs.
Verejték és könny ömlik nevében.
Bár a nevére harsog sok-sok éljen!

Paraszt, munkás ájultig robotol,
De ahol ez van, ön ott nincs seholl
A mérnök tervez, az ügynök lohol,
De ily munkában sincsen ön seholl
E nagy folyamat ön nélkül is jól megy,
Inkább a gátjait köszöni önnek!
Mégis a sajtó és utcák plakátja,
Azt ordítja, hogy mindezt ön csinálta.
Igen! Igen! Ha minden sikerül
Tömlőcei és bitói körül,
Akkor az ön és sok pribékje
Alakja tündököl márványba vésve.

És ha e világból elköltözött,

De ott cimpámba hajszeszed akad
Hát,
Mért csókoljam a habfehér nyakad?
Na mért, na mért, na? Na mért, na mért?

II.

Vagy lejjebb csókolnám a válladat
Óh!
Milyen gyönyörű, ugye hogy szabad?
De itt fürdőszó emlékem marad
Hát,
Mért csókoljam igéző válladat?
Még lejjebb a fölfedező úton
Csak,
Új kenőcs, lakk, parfóm vár, jól tudom!
Nos imádandónak nem tarthatok
Tán,
Egy prima illatszer kirakatot?
Na nem, na ne, na! Na nem, na nem!

(1935.)

BÁNYÁSZINDULÓ

1.

Az érbányászok dala

Kívánj jószerencsét nekünk hogyha vár
Visszhangos tárna szája
Mély akna zord homálya,
Ahol a rémek vad vihánc jár.
Lenn robban a kő, hogy megrendül a föld.
Gyomra pokolnak üstje,
Fojtogató a füstje.
S kajánúl minden zug reánk üvölt.
De lenn virít a drága érc, örök virág.
Amit sokaknak ajka átkoz ám több szív imád.
A napvilágon, lám, ha tündököl,
Erős bányászököl
Csákánya,
A mélyből fejt föl.
Benne gyönyörködöl?
Látványa
Hozza észbe
Mily fekete vészbe?
Robotol a bányász!
Mögötte halál ás,
Nyomán kő omlása,
Megromlása.
Kívánd hát, hogy: mentse
Őt a jószerencse!
Jó szerencse! Jó szerencse! Jó szerencse!
Légy velem!

2.

A szénbányászok dala

Történelemben jut nagyok között.

(1943.)

FORRADALOM A JÉG KÖZÖTT

...A kacsák anyakönyvében így jegyezték volna be őt: Neve: Sáppika. Neme: tojó. Születési helye: Grönland. Ideje: 1933 nyárelő hava. Nemzetsége: bukókacsa. Apja: Háplák vezérgácsér. Anyja: Sáppogja asszony.
Kora gyermekségében Sáppikával igazán semmi nevezetes nem történt. Ott cseperedett fel kiterjedt nemzetsége körében a rövid grönlandi nyárban. Megtanult halászni a tengerben, úgyhogy akár percek hosszát is a víz alatt tudott maradni lélegzetvétel nélkül.
Vígán élt Sáppika; játszott a vele egyköltésű társaival és testvéreivel. Készült, edzette magát a kacsanép nagy, téli költöző útjára.
Szépséges, gyönyörűen fejlett kacsahajadon volt már Sáppika, mikor elérkezett a nagy vándorlás ideje.

[tovább>>>](#)

MADARÁSZ-DAL

Mondják ki jókedvvel van tele,
Madarat fogathatsz vele.
Én előbb a madarat fogom,
Aztán lesz a jókedvre okom.
Ujjé be szépen füttyöl a madárka a fán!
Csakhogy ebből nékem nincsen semmi hasznom komám!
Madár kalitban és nem a fán,
Ott füttyöl hasznomra igazán!

(1952.)

HOMUNCULUS

Nagy a különbség köztem s közted
Az én agyam a teremtő szerv.
Neved: emberutánzat, géprész.
Az enyém: ember és működő gépész.
Az agyad nem tiéd, hanem raktár,
Benne minden holmit mástól kaptál.

(1954.)

ÁLMATLAN ÉJEN

Kívánj jószerencsét nekünk hogyha vár
Visszhangos tárna szája
Mély akna zord homálya,
Ahol a rémek vad vihanca jár.
Lenn robban a kő, hogy megrendül a föld.
Gyomra pokolnak üstje,
Fojtogató a füstje.
S kajánul minden zug reánk üvölt.
De miriád kazánt, gépet a föld színén,
A föld alúl a szén zúgatja, hajtja, fűti szén.
Fekete kincs! Vajon ki hozza föl?
Erős bányászököl
Csákánya,
A mélyből fejt föl.
És vágja míg kidől
Mindentyája.
Vedd hát észbe
Mily fekete vészbe'
Robotol a bányász!
Körötte halál ás,
Tűz, víz, kő omlása,
Megromlása.
Kívánd hát, hogy: mentse
Őt a jószerencse!
Jó szerencse! Jó szerencse! Jó szerencse!
Légy velem!

(1948.)

(Élettársam, Sári emlékének)
(1921–1960.)

A hold alatt a kósza lélek jár most,
A bűn oson, vagy dáridó zajog,
Napi robottól fáradt vagy és álmos,
De rossz napra csak rossz éj fogadott.

Ó, bár alhatnál, Szívem, gyermekálmot!
Azt kerülik a rémek, sóhajok.
Ha már élted oly kevés jóval áldott,
Álmod adja, mit napod kihagyott!

Aludj Szívem! Aludj! Aludj!

(1960.)

Novella egy novelláról

Hogy mennyire nincs igaza uram, mikor az irodalmat tisztán a henyék szórakoztatójának nevezi, meg kell hallgatnia tőlem a következő esetet:

Egyetemi hallgató koromban történt velem. Pesten laktam egy rémséges, hónapos lyukban.

[tovább>>>](#)

Az alatti szerző nevére kattintva az előző számokban közölt gazdag válogatás olvasható.

Költő Nagy Imre, Balázs Béla, Oláh Gábor, Kaffka Margit, Rozványi Vilmos, Keszthelyi Zoltán, Nadányi Zoltán, Bárd Miklós, Hollós Korvin Lajos, Fodor József, Gellért Oszkár, Marconnay Tibor, Simon István, Rab Zsuzsa, Jókai Mór, Vihar Béla, Lányi Sarolta, Lévai József, Kis Ferenc, Komjáth Aladár, Kún József, Ladányi Mihály, Kerényi Grácia, Czóbel Minka, Szépkúti Miklós, Kemény Simon, Pásztor Béla, Rózsa Imre, Jankovich Ferenc, Takács Imre, Farkas Imre, Csizmadia Sándor, Habán Mihály, Keresztúri Dezső, Várnai Zseni, Bóka László, Reichard Piroska, Harsányi Lajos, Szilágyi Géza, Nagy Zoltán, Ignóty, Petőfi Zoltán, István Marián, Miklós Jutka, Komjáthy Győző, Tarkányi Béla, Szalay Fruzina, Dutka Ákos, Lukács László, Váci Mihály, Nádass József, Emőd Tamás, Friss Endre, Mátyás Ferenc, Solymos Ida, Hajnal Gábor, Hegedűs Zoltán, Hegedűs Géza, Bányai Kornél, Fenyő László, Vargha Gyula, Ölbey Irén, Komlós Aladár, Gereblyés László, Hárs László, Gábor Andor, Urr Ida, Garai Gábor

elfeledettek
archívum

[Következő oldal>>>](#)

Füst Milán

1888-1967

ZSOLTÁR

Ó Uram, engem bánának - - -
 Csendes vagyok, félek, kis helyre, sarokba meghúzódok
 És utánam jönnek, üszkösbottal szurkálnak szörnyű módon,
 Fázékony testemmel jeges vízbe rántanak - - -

Ó Uram, én mozogni nem kívánok - - -
 Én kicsi helyen dideregve ülni akarok, én komplikációktól félek:
 S tiszta ruhámmal, ujjaimmal ragadós mézfürdőbe lök az Álnok
 És kijövök és piszokban élek - - -

Én sírni sem akarok: és szemeim
 Mély kútjai a vizet zuhogva ontják - - -
 Én más lehelletét utálom s gyakorta mosom kezeim - - -

Mért kell hát érintkeznem, mért kell élnem, mért nem bontják
 Hús, tiszta, örök-ágyam tiszta angyalok? - - -
 Vagy mért, hogy ebszájjal magamtól mindenkit el nem marhatok? - - -

ELÉGIA

Atyám emlékének!

Szemrehányó szemed nem látom többé, közönyös vagy, lefeküdtél a sírba,
 S hogy véred, én még itt csapongok: nem bánod! Nézed is paráznaságomat
 S hogy űzöm asszonyok között a gyönyörű szerencsét!

Oh jól tudom: ki ott időzik, hallgatag bizony, elhagyja mulatozását!
 Egy merev gondolon s több komolyabb dolgokon foglalkozva tűnődik!
 S szájára teszi ujját: hadd bánjon el ővéle az enyészet!

Míndez tetszésemre van. De lásd: tajtékos szájjal mégis visszahőkölök,
 Irtózva küzködöm, hátrálva vívok s vívódva menekülök el,
 Holott nincs oly barlang e világon, ahol megbújva-elalélva, de végre pihennék!

Most itt éjszaka van, dereng a dombok alatt, Istenem, sötét az éjközép!
 Kicsit aludtam éppen, révbé ért a lélek s itt-ott tengve-lengve
 Boldogan tanyázott s ím' az idő nyomtalan múlt el felette, mint a fellegek, - de jaj a látomás,

Nehéz a látomás, fullasztó mély a hang és zord az intelem, amelyre feljeddve riadt:
Sötét időknék árja zuhogjon! Szív megbékéljen! Lélek elaludjon!
Ó rejtelveim bús idősza! S te bánatos-bús alvó is, ki messzi rejtezel!

S te kövér zsombék is, mély völgybe futó!
S két haragos patak is, hegyekről rohanó!
S te nagy magánosság is, a szívemig ható!

A SZŐLŐMŰVES

Lám, a Medve ragyog s fiát veri: csöndre tanítja.
S lejjebb lassan, valamint tavirózsa, leúszik a Hattyú.
Alant sötétül a kékség s a dús domboldalt beborítja,
Melyre fehér házat, kicsikét, százat egy óriás parittyá
Fekete, tar venyigék közt össze-vissza szórt...

S tiszta éjjelen, mélyen a hold alatt repül
És fénylő, gyors felhőket űz az őszi szél...
...Csak épp megnézi még hegyét, kicsit még jár körül
S aztán bucsúzik ő is, ki a súlyos fürtöt óvta: ím' hogy itt a tél,
A szótlán szőlőműves is pihenni tér.

Jön, leballag a hegyről s hol borpincék nehéz szaga terjed,
Puttonyát s számos szerszámait hűs kamarába teszi vissza...
S míg felenged a tél s a hordók kotyogó bora erjed,
Vidáman heverész és derüs kedvvel borocskáit issza
S tiszta bölcsességnak örül, amíg kívül hull a hó.

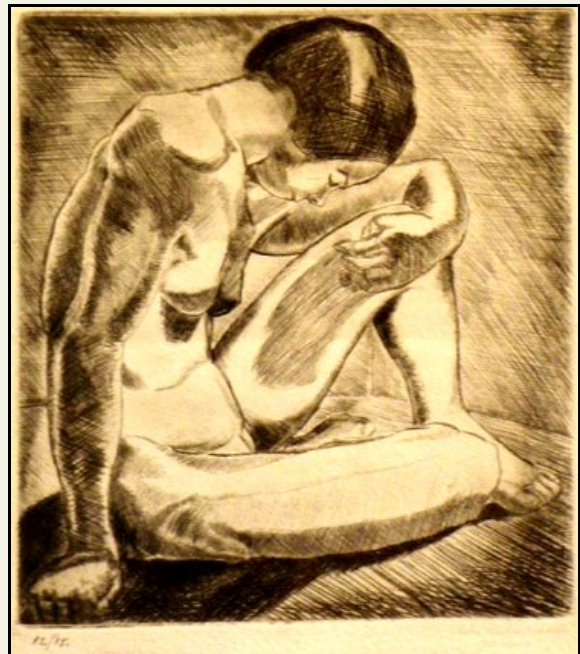
ÖRÖKÉLET

Tűzvész elől van menekvés,
Rablók elől futhatsz messze,
Orgyilkost öl fürge kés,
Hogy őszi nap víg nép temesse,
S az éjszakának árnyait
Elúzi édes napsütés:

De jaj, magadtól menekvésed
Nincs e földön s föld alatt!
Magad vagy elméd ős-talánya,
Örökre társad, síri mécsed...
S jaj, bús szerelmed vagy magad... -
És életed örök magánya...

Ember, bűnös, bús kalandor,
Eltűnődtem sorsodon:
Menekülsz baráti körbe,
Elbujsz dús asszonyi ölbé,
Búvol a síri gödörbe...
Kígyó vagy te, majd madár...

Életrajz

Dési Huber István: Akt.

A KALANDOR

A semmittevés lován,

Bizony, lemégy a síri földbe
S még alább, a sír alá is
Mindhiába szállanál:
Számodra nincs örök halál.

A semmittevés lován,
Ő üget az úton szaporán.
Minden köve egy év.
Szívének húnyó, bús heve
Még néha lobban s egy barát neve
Ilyenkor lobban el zsarátnokán.

Nem tudja ő, hogy merre tart
S nem emlékezik: - mit akart
S nem kérdi többé, hol pihen...
Néz felhőt, lombot és kiken
Egy húsebb élet fénye ott világol:
A téli csúcsok felé néz a vándor...

És óhajtana lenni téli hó,
Vagy vágyyna lenni pusztán délibáb
És mindaz: mi e földi lét fele, -
Mely sápadtabb, mert nincs vérrel tele...
Mi eltűnik - s nem mondta: élni jó!
S vidáman múlik el s nem éri vád
Az Alkotót, hogy mit művelt vele.

Az úton mendegél és egyre jobban
- Hogy erről álmodik, - a szíve dobban:
Ha nem üldözné többé vér szaga...
Ha szél volna, a holdmezőbe' hálna...
S ha ő volna az örök éjszaka:
Az emberszívekben tanyázna...

ÖREGSÉG

Hol vagytok ó szemeim, kik oly áldottnak véltetek egy arcot?
S hol vagy ó csodálatos fülem is, amely oly hegyes lett, mint a számáré valamely édes-bús nevetéstől?
S hol vagytok fogaim, ti vérengzők, kiktől felserkent nemcsak a számóca, de az annál duzzadtabb és pirosabb ajak is?
S hol vagy te mellemnek oly irtózatossal dalolása?

S hol a kín és hol az áldás, amelyet most hiába keresek eszelős utaimon, görbe bottal a kezemben?
Loholni bolondul? Kergetni az őzet, az őzlábút s utána ledőlni, susogni, nem is neki, de a holdnak...
Holmi rejtelmekről, amelyeket senki sem érthet egészen s amelyeknek zaklatott boldogság mindenkor a neve...
Hol vagytok ti mozgalmak és fekete átkok? Örök sietés? Hol a mohó száj s hol a nevetésem?
Úristen, hol a nevetésem s a tárgyaltalan zokogás is:
Mikor döngő hajnalodások vértelen messzeségei! hányszor
Leborúltam a sötétben elétek!

Hallgass rám oh ifjuság. Volt egy öreg görög egykor
Ki felemelte két kezét, mint a szobor s az ifjuságát visszakövetelvén
Mondott aischyloszi átkot arra, aki tette, hogy így meg kell az embernek öregedni.
Félig vakon állt a hegyen, csupa sugárzásba merülve, - ősz haját verte a szél is
S pisla szeméből könnyei hulltak az Istenség magasztos lába elé.
S mégis szava dörgött, szavától megállt a malom, megrendültek a dombok
S az ötéves kos is felemelte rá a fejét. - - Ámde az Istenség

Nem nézett rá, nem felelt akkor az öregnek.
Sírt az Istenség. Mert, mintha dobokat vernének a fülébe, tompa dobot
S erre felelné a hegyomlás s e hegyomlásnak felelné a tenger...
Oly naggyá nőtt meg előtte s oly szentté az öregség ősi nyomora.
Mert hisz ott állt ő már önnön sírja előtt s még mindig pörölve a széllel
S még egyszer hangoztatni akarván igazát, mielőtt elomolna...

S aztán hát elment persze, - csend lett végül is e vidéken.
De a szívében is csupa csend volt már akkor, el ne feledjük s egy másik, *még nagyobb* figyelem...

S a feje körül tompa derengés.

ESTE VAN

Mire rám mutatnál: nem vagyok.
Akár a csillag, mely lefut a tétovák előtt: olyan volt életem.
Oly hamari volt csakugyan, oly gyors és hebehurgya ez a lét...
Bizony én el se tudom hinni, hogy e kuszaság,
E hegyén-hátán bennem tornyosuló összevisszaság most nyugalomra tér.

S elrendeződik-e? - felelj rá, hogyha tudsz.
Nagy ivben esteledik körülöttem mindenütt.
Az ég is tágul, gömbölyűbb a föld
S mi apró-cseprő volt: felszívatik.
S egyetlen hang donog: hogy este van.
S egy ujj mutat az ég felé, hogy ott az én utam, mégiscsak ott,
Mert jó valék.
Mert rossz nem tudtam lenni... ama nagy parancsokat
Nem törtem meg, ha ingadoztam is...
Igy volt-e, mondd? Felelj rá, hogyha tudsz.
S a borús ég is meghasad vigasztalásomúl, -
Egy kis derű is lám, mégiscsak jut nekem...

A messzeségben, ott, hol domborúl a Csendes Óceán
S mint órjás cet csillog a tenger háta,
Ott képzelek el zöld sziget és zöld árnyékaid, -
Hol többé semmi sincs. Ott ferdén fordul el
A föld a semmiség felé. Vigyél el még oda.
Még hazát is találok ott a vég előtt, én hontalan. Jöttöm hírére tán
Akiről álmodék, élembe fut. Már várnak ott... s ez jól esik.
Igy lesz-e, mondd? - Felelj rá, hogyha tudsz.

A MAGYAROKHOZ

Oh jól vigyázz, mert anyád nyelvét bízták rád a századok
S azt meg kell védened. Hallgass reám. Egy láthatatlan lángolás
Teremté meg e nagy világot s benned az lobog. Mert néked is van lángod:
Szent e nyelv! S több kincsed nincs neked! Oly csodás nyelv a magyar. Révület fog el, ha rá gondolok is.
Ne hagyj tehát, hogy elmerüljön, visszasüllyedjen a ködbe, melyből származott
E nemes-szép alakzat... Rossz idők futottak el feletted,
Mebontott a téli gond és romlásodat hozta, megtapodtak,
Mebolygatták hitedet, az eszed megzavarták, szavak áradatával ellepték világodat,
Áradás szennyével borították be a kertjeid, vad vízi szörnyek ették virágaid, - majd a vad burjánzás
Mindent ellepett utána, - oly termés volt ez e térségeken emberek!
Hogy üszökké vált minden, aminek sudárrá kelle szöknie...

De légy türelmes, - szólok hozzád, - vedd a Libanon
Ös cédrusát, e háromezeréves szüzet, - rá hivatkozom, mert onnan vándoroltam egykor erre
Tekintsd őt, - türelmes pártájával hajladoz a szélben, nem jajong,
De bölcsen hallgat s vár, amíg a negyedik nagy évezredben
Kibonthatja gyümölcsét e nagyvilág elé. S tán ez a sorsod itt.
Ki fénnel sötétséget oszlat, holtat ejt s élőt emel,
Borúlatodra majdan rátekint. Halld meg szavam!

EMLÉKEZETŰL

Nincs ereje a lábatoknak többé,
Hogy a József-körúton sétáljon. Rég meghaltatok.
És veletek halt el a Nevetés barátaim s a szív
Ezernyi íze, bája, -

Hogy bugyborékkolt töletek az utca! - mindig is úgy képzelem:
Hogy lejjebb hajoltak a háztető s a vén
Csókák is, ötvenévesek felültek fészükön az éjben
S nevettek rajtatok, -

A lábatok nyomát kerestem múltkor botladozva,
Sírván mutattam némely utcakőre: lám Árpád talán itt térdepelt,
E bágyadt, bús kölkök, szerelmet vallván versekben
Egy tréfakedvelő lotyónak, -

S amott hányt cigánykereket Frigyes, a Hős
S a langy Dezső emitt panaszra ment
Egy éji nénihez, hogy nem hagyom aludni őt
És éppen én, ki legbúsabb valék, -

Oh alhatsz már Dezső, a kő még itt maradt,
De ti már elrepültetek, a lábatok nyomából pára lett
S a könnyetekből őszi felhő, -

Oh kóbor vénség, mord öregség, nem lett benne részetek,
De mint a forgósél, úgy zúgtatok el innen sebtiben.
Áldott fiúk, hol ténferegtek, huncutok?
Mely alagútba bújtatok előlem hűtlenül?
Bújósdit játsztok-e s félszemmel néztek éppen engem?
Hogy kampós botjával ki áll meg utcasarkokon merengve
S oly hosszan néz utánatok?
Ki az, ki sír és sír utánatok? Megmondhatom: elagott ember ő,
A szíve fáradt már s borospohárt is már csak reszketőn emel,
De emlékezni tud. Vegyétek ezt: egy hajnalon
Itt ácsorogtunk épp, kivert kutyák, meddő vitában
S feljött a nap, kongott a láthatár, majd megrepedt.
És jobbról is, meg balfelől
A hiábalóság dalát zengték a kórusok.

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal
proza, versek

Ady Endre: A perc-emberkéék után
Baka István:
Azt hittük, hogy a dzsungel
Baranyi Ferenc:
Angyalok és ördögök
Bittner János: Tévhitek
Dobrosi Andrea: A fa monológja
Juhász Ferenc: Himnusz töredék
Németh Tibor: Fuldoklás
Ódor György: Macskaország
Ricza István: Uborkaszegon
Sárközi László:
Nem tudok verset írni

2. oldal
proza, versek

Albert Lőrincz Márton:
Temze alatt az alagútban
Arany Tóth Katalin: Bumeráng
Balogh Örsé: Fények és árnyak
Bányai Tamás:
Boldogok a lelki szegények
Bárdos László: Egy robbantásra
Bodó Csiba Gizella: Talán ma
Cselényi Béla: Honkongi ébredés
Debreczeny György:
micsoda barom
Demeter Zsolt: alkotni
Fetykó Judit:
Másoknak volt két nagyanyja is
G. Ferenczy Hanna: Nyári éj
Kajuk Gyula: Nyárutón
Kamarás Klára: Sanyi, a kedvenc...
Kő-Szabó Imre: Néprádió
Lehoczki Károly: Benn
Mentovics Éva:
Szárnyaszegetten...
Péter Erika: Mozdulatok
Pethes Mária: Recitálás
Simonyi Imre: Anyám
Szepes Erika: A miénk

BARANYI FERENC
ANGYALOK ÉS ÖRDÖGÖK
KÖZÖS KÓRUSA

Volt itt minden:
zápor, napfény,
bölc beszéd és
őrült agyrém.
Volt itt ármány,
volt szerelem,
biztonság és
veszedelem.
Volt itt hepe,
volt itt hupa,
temetés meg
hejehuja.
Volt itt dínom,
volt itt dánom,
volt itt métely,
volt itt mákony.
Volt itt tőkés,
volt itt munkás,
csillag-gyűlés,
csillaghullás.
Volt itt ütem,
volt itt atom,
kőszerszám és
hifitorony.
Volt itt kétely,
volt itt vakhit,
hőscincérek,
macskajancsik.

S fejjel mind
fálnak rohant itt.

Ady Endre
A perc-emberkéék után

Otthon bolondját járja a világ,
Majmos, zavaros, perces, hittelen,

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIÓ
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj utján
Kamarás Klára: Letenyi fák
Kaskótó István: Számadás
Sárközi László: Hellén szerená
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskótó István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskótó István: Az öreg Joe
Kaskótó István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok
Baka István Alapítvány

3. oldal
mikroszkóp

Péter Erika
mikroszkóp alatt

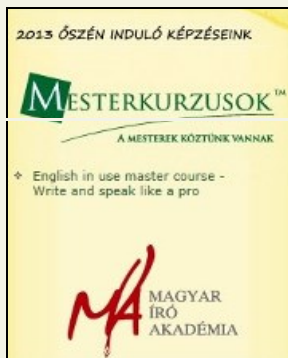
4. oldal
klasszikusaink

Kosztolányi Dezső
versek, próza

5. oldal
gondolatok

Ady Endre
Panama és anarchia
PuPu
Csupasz seggel a történelemben?

elfeledettek
archívum

Schubert
Symphony No: 1

Nagy, súlyos álmok kiterítve lenn,
Fenn zûrös, olcsó, kis komédiák.

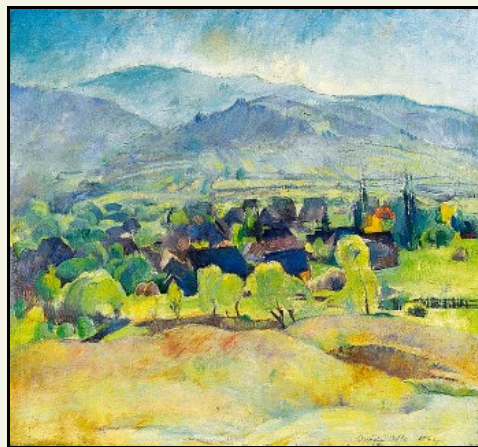
Magyar Bábelnek ostoba kora,
Ments Atyaisten, hogy bennelegyek -
Engemet kötnék égbeli jegyek
S el kell hogy jöjjön nászaink sora.

Most perc-emberkéék dáridója tart,
De építésre készen a kövünk,
Nagyot végezni mégis mi jövünk.
Nagyot és szépet, emberit s magyart.

Robogok honról rejtett vonaton,
Ebek hazája ma, nem az enyém -
S ha marad csak egy hívőm, szent legény,
Még a holttestem is ellopatom.

Ez a ricsaj majd dallá simul át,
Addig halottan avagy éberem,
Pihenjen a szent láz s az értelem,
Míg eltűnnek a mai figurák.

Magyar leszek majd hogyha akarom,
Ha nem sutáké lesz itt a világ,
S fölcsap minden szent és igazi láng
Rejtekből avagy ravatalon.

Onódi Béla: Gyergyószentmiklós.

Baráth Judith Studio
Canadahun
Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhétathár
Irodalmi Epreskert
Klubháló
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T.Agoston László
Váradai József

Naplók, jegyzetek.
(blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

próza, versek

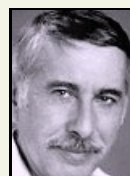
Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

1938-2013

Németh Tibor
Fuldoklás

Merültem folyóba, mélyvízbe és sárba,
közéletünk szélén hazugság mocsárba,
nem volt kapaszkodóm, s az ördög ráncigált,
amikor a vérem igazért kiabált,
ám Istenkeserve csak húzott lefelé,
ha becsület citált, rendre magam elé.

Ódor György:
Macskaország

Az ember, mikor hízeleg,
mint a macska, túri a simogatást,
de azonnal rossz kisgyerek,
ha mégsem megfelelő a folytatás,
sarokba vonul és duzzog,

Nem tudom, hogy miként érzi más a száját,
aminek széleit gemkapoccsal zárták,
hogymörli meg arcát, egy lelki leköpött,
kinek szeme, rideg közönybe ütközött,
az a sok-sok megcsalt, s ma már reménytelen,
tud-e lázadni még, ha más tehetetlen.

A törvény rég halott, a szabadság hátán,
csak titoktetemek úszkálnak a Dunán,
házakban bujkál a rend, mint egy belvilág,
hol cselekvés helyett mormolják az imát,
s mint birkák bégetnek bárkit uralomra,
belefáradva, egy régi hatalomba.

Bittner János
TÉVHITEK

A büszke munka és az ünnepek,
harcokban győzni mindenek felett —
ezért születted, mint egész fajod.

Imádkozzál, az Úr legyen veled,
legyél humánus, óvd az életet!
Vagy ébredj fel! Hadd halljam sóhajod!

Segíts Istennek, és pusztíts magad,
igyál minden nap, roncsold májadat.
kövesd a kor szavát, és élj drogon,
dolgozz, legyél igavonó barom!

Rongáld szemed a véres filmekben,
keress szexpartneret utcán vagy neten!
De néha nézz fel, és ha könnyeket
látsz Isten arcán, tudd, hogy tévedted!

Sárközi László
Nem tudok verset írni

Szerdabehyi Istvánnak

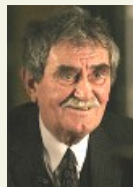
...sehogy sem találom a kezdetet,
legelső szavam megadás, üresnek
látom, ahogy tükrözi lelkemet.

Fáradok, kopogó tollam ütemnek
adja hegyét, majd kikunyerálom
a műzsák kegyét, de csak nem üzennek.

Tördelem ujjaim, talán bánom,
hogymotthagyta a szálkás lapátnyelet,

a régi ismerősöknek nem köszön,
mind lerugdálja az útról
kavicsbarátait a hetyke közöny.

És ha macskaországban él,
hol az ilyen hízelgés mindenre jog,
ne sírjon a bocsánatért:
az élet a macskáknak kilencet oszt.

Juhász Ferenc
HIMNUSZ TÖREDÉK

Emeld fel fejedet
büszke nép!
Viselted a világ
szégyenét!
Emelkedj magasba
kis haza,
te, az elnyomatás
iszonya!
Emeld föl szívedet
nemzetem:
lángoljon a világ-
egyetem!

Dobrosi Andrea
A fa monológja

Földhöz ragadtam. Közel a patakhoz,
én az őrző, hol csillámfodor lakkoz
habjával követ, hol halak mintáznak
vizet tükröcseppeken. Megköt lábam,
karjaim az eget, magasat tűrik,
odalátnak, s belül megöl az űr itt.
Hajam magányt zizeg, míg az emberek
ölbe futnak. Csak mondják, a Föld kerek,
meg nem tapasztalom. Én el nem megyek,
itt tart Nap, Hold, tavasz, nyár, ősz és telek,
vigyázom az ösvényre túrt kavicsot,
bokrot, virágot, füvet, mit szél befog,
s a parton ágaskodó társaimmal
visszhangunk kel. Ránk szavazott a csízdal.

Baka István

fáj szemem és a strófát se látom.

Írok, a kép – zavar, torz a képzelet
amely szülte, nem megy a formába
a vesszor, a falon nézek egy legyet.

Megpihenek, torkom a vodkára
szavaz, de ínség kapar beleimben
és morog egy szeletnyi tortára.

Újra csak írok, izzad kezeimben
a toll és a papír, rajta száraz
gondolatom futna kört, de leintem.

Zúg a fejem s nyomja térdem a lábam,
nem tudok írni... jobb lesz feladni
e próbát, de nem él bennem alázat.

Nyűg ez az írás: ma már lerakni
sehogy sem tudom; kötelez, megkötöz
és nem akarna engem feladni.

Ritka pocsék lett ez a mű! egy ködös
agy elvont kinyilatkoztatása,
rideg, mégis, azzal egészen közös.

Lepergett a tanár oktatása
róla, de stílussal él a világban
s tudja – e vers a szó koptatása.

Kidobjam? vagy a végébe kivágjam?
a szél szórja szét szavam hamuját?
mit tehetek, hogy magamért kiálljak?

Cirógasd meg a poklod kapuját...

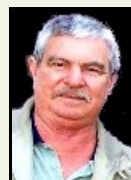
~~Azt hittük, hogy a dzsungel~~
Azt hittük, hogy a dzsungel

Azt hittük, hogy a dzsungel
szobánkban folytatódna,
hol partizánmód rejtezik
s szép tervet sző a holnap.

De – míg kirakatok jegére
dermedtek rá a városok –
otthonunk búvóhely-homálya
megszelídült s hozzánk szokott.

S éjszaka, míg a székre tett
ruhákban megköt a sötétség,
álmunkban már megvásárolható
formákba öltözik a szépség.

Azt hittük, hogy a dzsungel
szobánkban folytatódna,
s most rettegünk, gerillaként hová
rejtőzhet még a holnap.

Ricza István
Uborkaszegon

Otthon az út szélén vadgesztenyefák sorakoznak,
lombjuk alatt, ha megyek, kellemesebb ez a nyár...
Itt az uborkaszegon, bár most se pihennek a rosszak,
s nyomban egekbe szökik gáz, olaj és aranyár.

a vendég

Onódi Béla
festőművész

Következő oldal>>>

Mentovics Éva
Szárnyaszegetten...

Szárnyaszegetten gubbaszt a nyárvég,
lelkében alkonyok sóhaja száll,
bár szeme könnyes, távolba lát még,
nézi, hogy szárnyal a gólyamadár.

Búcsúzva lápok, árkok öletől,
hol, mikor tél jó, nincs eledel,
szökve a rétek fázós rögettől,
mit lassan csillám-hó temet el.

Óarany inget szőnek a dombok,
arcukba csókol a fényteli ősz,
bucskázva szökken, rázza a lombot,
rőt ecsetével a bércen időz'.

Fázik a szép nyár, körbetekintget,
szél fut a rózsáin hűs, reszketőn,
pár gyűrött szirmot a földre terített,
s tombolva nyargal a zöld hegytetőn.

Mélázva hinti cseppjét a nyárvég,
könnyfolyamában ázik a táj,
fáradtan sóhajt, búcsúja fáj még,
s megpihen dombok lábainál.

Reggel már fényes Nap-ragyogással
bandukol hosszan, a szőlősoron,
várva az őszt, hogy víg parolával
útra bocsássa az agg, bölcs rokon.

Áldott mosollyal hátrál a völgybe,
s megbújva nyújtózó lombok alatt,
ágkarok kincsével költözik össze...
télen is nyár-ízűn tobzódjanak.

Nyár-mosolyukkal csábítón csüngnek,
gyöngyszemük mennyei, ízes nedű...
szőlőszüret jó – présházi ünnep -
nektárba édesült nyári derű.

Víg nyarunk - éltető fény-aranyából -
így táplál minket a hűs tél haván,
s ha izzik a rügybontó, szép tavasz-mámor,
száll felénk tündöklő fényparipán.

(2013. március 16.)

Pethes Mária
Recitálás

ki tudja
ki hajította el az első követ
már később ért oda
esett
az eső és csontig átázott
csak nézte a repülő kavics ívét
amint felé
aztán valahogy kitért

az utolsó hangot tartotta ki éppen
ami régen nem szerepelt
semmilyen partitúrában
de tudta
hogyan az utolsó hang után
mindig előlről kell játszani
a művet a dalt az életet
amikor már minden intonáció elcsitult
a himnusz utáni zümmögésben is
a műsorzárás monoszópja alatt is
tartani kell azt a már senki által
nem várt hangot

aztán megszólalni
a teljesség igénye nélkül is
a kiirtott harminc millió indián
a harmincegy millió gyarmatosított rabszolga
a ku-klux klán könyörtelenségében szenesedő feketék helyett
gospelezni
a másfél millió chilei mexicói perui kubai forradalmár
a két és félmillió örmény lemészárolt
a polgárháborúk felmérhetetlen számú vértanú
a portugál diktatúra ellenálló
az ukrán terrorban meghalt hétmillió civil
a kitelepítésekben gyötrődő milliók helyett
sírva kántálni
az auschwitz meszesgödörökben fehéredő hétmillió zsidó
az elhurcolt és megsemmisített kétmillió cigány
a horvát népirtó pogromok áldozatai
a kínai kulturális forradalom harmincöt millió legyilkolt
ellenzékije helyett
gyászdalt dúdolni
a kétszáz ezer fős második magyar hadsereg megfagyottjai
a névtelen sírokban nyugvók
a különböző hódítások és a világháborúk katonai mártírjai
a napjainkban is tartó vallásháborúkat
fasiszta megnyilvánulásokat elszenvedők helyett

Bányai Tamás
Emlékeken eltűnődve

Mi lehet az, töprengett Ózdi Miklós, amikor Beton minden átmenet nélkül azt mondta: borzalmas. Még körül is tekintett, hátha ismerőse látott valamit, amit ő nem vett észre, s ami kiváltotta belőle ezt a megjegyzést. De nem látott semmit, amin csodálkozni, megdöbbenni kellett volna. A felső rakparton alig néhányan sétáltak, még az autóforgalom is ritkult így estefelé, semmi sem utalt arra, hogy történt volna valami rendkívüli.

Egy presszó teraszán söröztek, kis kerek asztal mellett ülve.

- Borzalmas - ismételte meg Beton a fejét csóválva. Szögletes koponyája volt, csontos arca lapos orral és széles homlokkal, folyton gyanakvó sötét szemekkel. Nem az a típusú ábrázat, amelyet egykönnyen eltorzít valamely félelmetes látvány.

[tovább>>>](#)

Debreczeny György
micsoda barom

(kollázs Vinokurov verseiből)

olyan vagyok mint bárki más pedig
ágyú lövi a tankot
láttam auschwitz sötét kéményeit
a jelen kovácsolt pillanatába sűrűsödni

nem baj hogyha tankok csonkítottak
egy jégcsappal fénycsillám szeretkezett
derűsen híg teát kortyolunk
a menyasszony fátylára vér fröcsög

én azt hittem sokáig nem kívánok
utoljára mélyet lélegezni
üzérek tolvaj pusmogása
család-meleggel ámit és kísért

nem emlékszem csak arra hogy zuhogva
pokol nyer a földön diadalmat
micsoda barom aki ezek láttán
megvakarja hónalja táját

az idő ad fenséget a platánnak
gördülnek századok évezredek
a kő csak kő a pokol csak pokol

nem hallgatni
a világ óriási koporsója mellett
emelkedett hangon sorolni
lá-szó-dó-mi-végű pentatóniában
sírtni

Lehoczki Károly
Benn

Mi ez itt? – épp hogy csak szaga nincs még!
Jársz föl-alá, míg vársz, a morzsás,
kávéfoltos, zsírtól tapadós PVC padlón,

az asztalon félig evett kefir, nejlonban
megmajszolt kakaós kalács, a pirítóban
égett maradék –, mégis terjeng valami bűz itt,

a reggeli fény is kölletlenül, fintorogva
szivárog be a megroggyant relaxa között,
az ablak mocskát rávetíti a falra, a bútorokra.

Az úton elcsapott kutyák rohadnak el így.
Kivénhedt? – nosza, rakjuk ki a szűrét, majd
átgázol rajta valami kamion, cafatokra tépi!

Lám, ezt az ártatlan, jóhiszemű
céget is elcsapta a dübörgő privatizáció,
agyontiporta, most hullamód hever.

Reggel bejönnek, néznek, nem szólnak, esznek,
kapják magukat, elsietnek babrálni a kutyükön,
kisomfordálnak végéig, az étkezőbe,

öntenek a lefőtt, kihűlt kávéból, kilöttyen,
nem törlik fel, felhörpintik, harapnak a széteső
kalácsból s visszalopakodnak gürizni megint.

Ásít a széthasadt kárpit a széken, a mikrohullámú
ajtaja tárva-kinyitva, telefröcsögve belül, unottan ásít,
ragadós ebben a reggeli utáni csöndben az ásítás.

Vársz. Nekidólsz a falnak. Hunyod be a szemed!
Muszáj ezt látnod? Majd csak előcsoszog
most már odújából az a fickó, akihez jöttél.

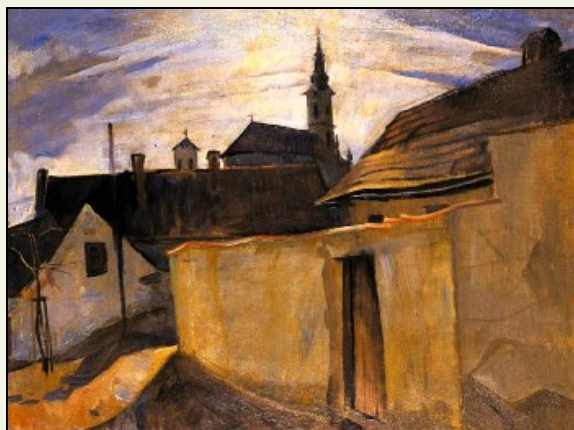

Bodó Csiba Gizella
Talán ma

Reggelente mikorra összerakom

kősvatagokban járok majd hallgató

döglött ágyúk tankok és üzerek között

Onódi Béla: Szentendre, városszéli utca.

Péter Erika
Mozdulatok

Hajlok, felemelem
a lehullott percet,
a várandós hajnalt
markomba kapom,
magamhoz ölelem
a lázadó estet,
gyűrött holnapom
tenyerembe rejtem
s maradék időmet
kezedbe szítalom.

Cselényi Béla
HONKONGI ÉBREDÉS

elhallgatnak a zsebtelefonok
előbb senki nem hív senkit
aztán kicsit elfelejtik a betiltás előtt

fiatalok ásítanak
eladhatatlan pekingi kazetták között
három hajórakományon
ugyanaz az énekes mosolyog

egy munkanapon
egyetlen népdalra ébred a város

Minden csontom, mit tekergettem
Mint a Rubik-kockát,
A gerlék akkorra elduruzsolták
A köszöntőt, orosz földből származó
Nyírfá ágon,
Már csak a kávémat várom,
Mikor a kukás kocsi belerondít a
Csicsergő csendbe,
De minden rendbe'
Hisz a világ zajok-csendek főzete,
Por és oxigén szőnyege,
Lazán összekötött csokor,
Hullámzó galagonya bokor,
Mint reggeli hírekben a politika,
Min este már átvágtatott, nyesett
Vágott a tisztelt hallgató,
S az esti krónika.
Most bekacsint az új reggel,
Megemelem takaróm; hát legyen
Új napom, nézzünk szembe egymással
Mít tudok kezdeni én a mával,
S a Ma mit kezd majd velem,
Ha alkatrészeim kockába rendezem,
Hisz mindenhez dupla idő kell már,
De nem engedhetem, hogy a színek
Ne találkozzanak a sarkokon,
Hiszen minden ki van találva,
Kicsit még forgatom;
Talán Ma?
Talán Ma?

Kamarás Klára
Sanyi, a kedvenc...

Sanyi mindenki kedvence volt. Már pólvás korában csodát várt tőle a család, amihez a szomszédok is szorgalmasan bólogattak. Ilyen csecsemő még nem volt és talán több nem is születik a földkerekségen.

A bölcsődében alkalmanként volt már panasz rá, de ott is csak annyi, hogy nem akarja megenni a spenótot.

– Helyes! – bólogatott az apja – én is utáltam örök életemben

– De Sanyika nagy berregéssel szétkopi a zöld szószt, telefröcskölve a dadus fehér kötényét!

– Értem – pironkodott az anyuka, de rögtön ki is húzta magát büszkén – kezdettől jó volt a színérzéke. Ki tudja, talán festőművész lesz belőle.

tovább>>>

sok fülhallgató helyett
egyetlen hagnszóróra

a nagy dalgyárban
egy népdal szálkás gerincére
gyöngyházfényű munkadalt hajlítanak

A MI ZENÉNK!
A MI ZENÉNK!

Bárdos László
Egy robbantásra

Tiszta kézzel. Százféle az irány
kifelé, kifelé, kifelé.

Benne szorultak a metropoliszban.
Roncsaik

– egy-egy páros szerv külön –
innen kivihetetlenek.

Steril korszak. Ha nem akarom,
nem érintem, nem látom.

Automatika. Nem lesz itt semmiféle
lelkifurdalás. Ami miatt szembelihegni kell,
látni a tébolyult szemet – mindenkié az –,
s azután esetleg vele ébredni. Nap nap után.

Mennyi tusakodás akkor, míg újra megöled, újra meg újra,
lenyomod piszkosvíz színű látóhatárod alá.

Ó nem, nincs itt vezeklés, bűnhődés, lelkimardosás,
s efféle nyakatekert szakszavak – ugyan!
Fülsértőek.

Hisz prisztuplányije – nos, még az se volt.
Csak programozás, egy előzetes művelet,
mint az automata mosógép s a sulykolás-szapulás viszonya;
azt beállítod, kezded szutyokba nem merül, a gép
tudja, mi mindent műveljen egy álló napig.
Nem ácsorogsz ott a víznél.

Elintéződik. – Tudunk már, mind tudunk,
ütni és visszaütni.

Arany Tóth Katalin
BUMERÁNG

Széthullott életed
lét-morzsaín fekszem.
Fojt a felismerés:
tebenned lélegzem.

Hasadó indulat
feszít, majd rám tapad
zsibbasztó, szűz terhed.

Verasztó Antal
Dorka

Dorka az Öregerdőn partlakásban lakott, amit nem lehetett háznak titulálni. Ahogy esténként a domboldalon kezdett lecsúszni a sötétség, Dorkának úgy fogyott a bátorsága. Gondolom mindezt a hely szelleme sugallta neki. A kísértetekkel saját magukat ámítják az emberek, mondtam neki. Ő úgy hallotta egy erdőbéli vénasszonytól, hogy éjszaka a lelkek élnek, ezért nem is kell a testbelieknek kint járni.

Babonáság, butaság, a természet néha takarékossgot tanúsít, amikor valakinek az észet osztogatja, azok híresztelnek ilyesmit. Dorka erre azt mondja, ez egy jóságos öregasszony, már csak hálni jár belé a lélek.

Az ő házuk az egyetlen rendes fedél alá épült ház itt fenn az erdőn. Dorkáéval együtt ez a két emberi lakhely van ide száműzve. A legközelebbi falut jó időben félórás gyaloglással tudták elérni. Télben, hóban vagy sárban a faluba jutáshoz néha a dupla idő sem volt elég. Tegnap is ájtott hozzám ez a szomszédasszony az ösvényen, aminek a szélén páfrányok terpeszkednek.

tovább>>>

Balogh Örsé
Fények és árnyak

Fák, virágok, fények,
megállapítható, hogy
fény nélkül nincs...

Feloldódás, sugaras fehérén
furcsa félelemmel...

A fiatalság titka még
olykor visszarágyog.

Figyelmeztetés! Felismerhető
fájdalom után, filmszakadás.

Emelt fővel... fehér ajtón...

Csak a fényképen maradnak
fények és árnyak...

Földetérés!

Fohász- rakétán landolok.

Fény vagyok!

Kő-Szabó Imre
Néprádió

Ötvenháromban került Tóth László MÁV pályamester és családja Békés megyéből Bács-Kiskun megyébe. Szolgálati okból helyezték át egy másik pályaszakaszra. Legalább is ez volt az indok. Tóth tudta az igazi okot, valaki beárulta a főnökeinél Békéscsabán, hogy az egyik pályáörnek adott két

Vigaszt vajon mi ad?

Zizeg, zsong emléked:
múltunk újra éled.
Szédítőn forgat, húz
feléd... s taszít tőled.

Megmenthettél volna,
de önmagad foglya
lettél; mily büntudat
az, mi lelked fojtja?

Elméd kuszaságát
hogyan láthatnám át?
Góg tartja magosba
vágyad tisztaságát.

„Vigyázok rád” – súgtad,
mégsem adtad vállad
önzetlen támaszul.
Szánalomná szunnyad

fogadalmunk lángja.
Szeretlek, te árva!
S oly egyedül vagyok
itt, Sorsodba zárva.

Kihálnak a csöndek.
Sikoltva üzennek
még egy könnyes fohászt
szilánkos szívünknek.

Élhetnének együtt úgy,
nem szítunk háborút.
Gyötrelmünk bumeráng,
és körbezár az út.

Fetykó Judit
Másoknak volt két nagyanyja is

Másoknak volt két nagyanyja is, nekem csak egy, az is messze, határon túl. Az a határon túl a Felvidéket jelentette, az akkori Felvidéket, a falu meg, bár a határon túl volt, mégis a határ mellett, Zemplén északi részén, közel a Tiszához. És messze a Tiszától, hiszen az meg a csehszlovák-magyar határnál lépte át a közös határt, innen, az Ukrán határtól P. falu vagy nyolcvan kilométerre van, a magyar-szlovák határon futó a Tiszától is legalább harminc-negyven kilométernyire... (bár volt olyan, a legöregebbek által még emlegetett árvíz, ami elért ennek a falunak a határáig is...) Apai nagyanyám faluja sík területen volt, bár a falu temetője, meg dél-keleti része jelentette az a részt, ahol a látszólag lapos, sík felszíne megszűnik, ahol a temető már dombon van, a környező kertek közepe meg olyan hirtelen kezd el lejtetni, hogy hihetetlenül magasnak tűnik onnan a fenn, ahol a ház áll, meg fentről a lenn, ahol a majd végtelennek tűnő hosszúságú kertek véget érnek.

tovább>>>

vödör oltott meszet az építkezéshez, hogy a faluban lévő házat ki tudja javítani. Abban az időben még nem volt annyi tüzép, meg efféle telep, hogy csak úgy lehessen kapni meszet, cementet.

tovább>>>

G. Ferenczy Hanna
Nyári éj

1933-2007

Éji lepke szállt szobámba
tárva ablakom -
hívja őt a lámpa lángja,
- könyv az asztalon.

Lámpafényben itt keringett
űztem hasztalan
röpke szárnyát úgy vigyáztam
hess, kis oktalan !

Kint a holdsütötte úton
halkan járt az Éj
élet támadt fűben, fában
-vágy és szenvedély.

Szívemben is vágyak égtek,
tudtam - hasztalan
álltam ott a nyári éjben
- némán, egymagam.

Éji lepke csak keringett
szárnya lángra gyúlt -
mint szívemnek síró vágya
ő is porba hullt.

Kajuk Gyula
Nyárutón

túlérett körték hullnak a földre
kásásan tottyannak az ösvény kövén
bódult darazsak, poszméhek döngenek
a kertben nincs senki, csak én
a fák kontyában szél motoz
néha lehullik egy toboz
béke zsong itt a végeken
szunnyad a szívben a félelem

Albert Lőrincz Márton
Temze alatt az alagútban

a Temze alatt toltam a bringát
odébb alet ittak az angolok
lehet (tán) orosz vodkát
skót whiskyt vagy borovičkát
unicumot vagy transylvanicumot
(nem székely köménymagost)
ihattam volna én is mint mások
a placcon a járdán az angolok között
az utca sarkon egy kólpra ülve
nem ittam
a képzeletbeli hátizsákban hagytam
tegnap foltot hagyott a mellemen
a hideg angol sör

mondom

a Temze alatt a gyalog alagútban
toltam a bringát
senki nem nyomott félre a sorból
(sor se volt)
senki nem tolongott
senki nem ért hozzám
nem cibált a karomtól fogva
kék foltot hagyva rajta

otthon járhatott az eszem
a kátyús utcák lakói tudják
feledni nem lehet a drága szülőföldet
(pedig oly mélyek a tenger hepehupák)
ereim átfutják keresztül-kasul
s behálózzák vérrel a szívem

a bringát toltam és tudtam hogy otthon
a kétökrös szekér lassan bandukol
s a százlovas motor port kavarr
végig az aszfalt nélküli úton

fölöttem föl-le ingázik a tenger
apály és dagály hömpölyög
a Temze testén a hajók hullámot vernek
ostorként csattog
loccsan a parton
varjak sirályok albatroszok
vijjogva szállnak
a szélben táncolnak
várják a prédát

följebb az öles falakon
lámpák vasán szobrok talapzatán
egyik-másik hérosz-figurán
s persze a parti farmban az acél lúd nyakán
galambok ülnek s madarak
és az emberek megsüvegelnek

a bringát tolom át az alagúton

Szepes Erika
A miénk

A város peremén, a lakótelepen, annak is a peremén,
van egy akkumulátorház. Csúnya, földszintes kockaépület,
valaha homokszínre festett fala piszokszínű, vasszerkezetei
rozsdásak, az egész világvégi bungaló ember nem látta vidék
látványát kelti. Sokáig nem is volt benne ember, a
finnyásabbak még a környékét is elkerülték; „rossz emberek
lakják” zizegték a magas panelházak közt feszülő
villanyvezetékek. Így éldegélt magában a szegény, csúnya
kocka, mígnem egyszer egy foszlott rongyokba burkolózott
ember fel nem mászott a rács előtti platóra, és a hátát a
rácsnak nem döntötte.

tovább>>>

Simonyi Imre
Anyám

1920-1994

Nem volt egy jó napod –
Az orsót pergesd, ne a könnyed –
- Fiadnak jónapot
A népek már alig köszönnek.

Rég meghalt úrapám –
- Mondják, hogy olyan asztagot
e letarolt hazán
két emberfia sem rakott.

Ne búsulj hát, szegény –
- Csak alma hull messzi a fától.-
- Egy köteg költemény
mint baljós asztagtűz világoll!

Demeter Zsolt
alkotni

írok
magamról írok
és idézem tanúim
a köveket amelyek feltörték lábam
az éjszakákat mikor sarjadt a remény
a barátokat akik elhagytak
ellenségeket akik vermet ástak
a falut és a várost ahol éltem

ej ha rám szakadna
elmosna a Temze

most mind sorra kérdezem
érdemes volt ?

Következő oldal>>>

...

Péter Erika

A békésmegyei Szarvason született.

A család körülményeinek gyakori változásai miatt életének több színtere volt. (Szarvas – Nógrádverőce – Szarvas – Felsőpetény – Gyöngyöstarján – Gyöngyöspata – Szűcsi – Csanádapáca – Békéscsaba). Iskoláit Szarvason, Nógrádverőcén és Vácot végezte.

A Felsőfokú Óvóképző elvégzése után óvónőként, vezető óvónőként dolgozott. 1989 óta Békéscsabán él. 1991-től 2000-ig a Polgármesteri Hivatalban a békés megyei óvodák törvényességi felügyeletét látta el.

Egyetlen fia elvesztése után leszázalékolták, rokkant nyugdíjas lett.

2003-tól 2011. márciusig a Jankay Galériában tárlatvezető volt, majd úgy döntött, hogy minden idejét az írásnak szenteli.

Gyermekkora természetes próbálkozásaitól eltekintve. 1980-tól rendszeresen ír, először amatőr internetes irodalmi oldalakon publikál. (Pl. Barátok Verslista, Fullektra, majd Irodalmi Rádió, Artpresszó, Héttorony.) A Kalákában 2006 óta jelennek meg versei.

Viszonylag későn, 2004-ben a Fényzivatar c. antológiában (Accordia Kiadó) olvashattuk első írásait. Ezután egymást követték azok az antológiák, újságok, folyóiratok, amelyekben szerepelt. (Pl. Ritka madár, Körkörös, Tótmelanzs, a Bárka folyóirat, Szórós Kő, Dörmögő Dömötör, Tappancs Ovi, Tappancs Suli.)

Zsákbamacska c. verse 3. osztályos (Műszaki Kiadó), a Zöldségeket mondunk c. verse pedig az 1. osztályos olvasókönyvben (Apáczai Kiadó) tananyag lett.

Péter Erika több amatőr irodalmi díj és egy lengyelországi Közép-Európai Irodalmi Verseny különdíjasa. Tagja a Körösvidéki Irodalmi Társaságnak. 2013-ban az Ünnepi Könyvhéten a Másodvirágzás kötetéért megkapta az irodalmi társaság által alapított Körösök Gyöngye Díjat, melyet évente egy alkalommal adnak át.

Anyának lenni

Anyának lenni - azt jelenti:
 hiúz-szemmel látni világot,
 vizsla-orral érezni szagot,
 delfin-füllel hallani hangot,
 kanca-nyelvvél kóstolni ízt,
 bivaly-tüdővel szívni levegőt,
 oroslán-szívvél pumpálni
 erekbe a vért!
 Őz-lábbal futni,
 nyúlként aludni,
 macskaként bújni,
 őrizni apró tárgyakat - lehet az
 emlékkönyv, érdemrend,
 sárga cédula,

Mikor, hogyan kezdtl el foglalkozni az írás gondolatával?

Erika:

Naplót vezettem, mint általában minden tini. Ezekből néhányat megőriztem, s ha manapság visszaolvasom őket, meglepődöm, hogy milyen választékosan fejeztem ki magam. Az általános iskolában írt fogalmazásaim többnyire a dicsőségfalra kerültek és természetesen írtam verseket is, de ezek elkallódtak.

Az életem legnagyobb pechje az volt, hogy reálgimnáziumba jártam és olyan, számomra átláthatatlan, felesleges dolgokkal telt el négy évem, mint az ábrázoló geometria tanulása.

A maradék időben állandóan színházba jártam, könyveket olvastam.

Óvó néni koromban írtam az első gyermekverseket, amiket nem taníthattam, de titokban, pl. jelmezbálok alkalmából – a szerző nevét eltítkolva – elmondtak a gyerekek. Tetszett nekik. Ezek közül egyetlen egy maradt fenn, a Cáva-ciki, ami az első önálló kötetembe, a Mindörökké mosolyba is belekerült, sőt meg is zenésítették.

Cáva ciki

Cáva mama cáva bébit

Mosolyom
 magányba zárt
 néma szenvedés.
 Magányom
 bánat-göncöt
 öltött sajtó
 mementó.
 Bánatom
 magányos

csókolni kedves holmikát,
legyen feszület, zászló,
jéghideg bilincs,
imádni a termést,
akkor is, ha
vadalma, vadvörte,
zamatos, szaftos,
éretlen, fanyar,
de mégis
méhednek
gyümölcsse!

(1989)

*halacszkázi tanítja,
a kis cápa húzódozik,
szégyelli a gyengéit:
hiába az uszonya,
gyötri a víziszonya.
Cápa mama megaragszik,
s tárt torokkal tátozja:
– Úszol fiam vagy szó nélkül
kíráklak a zátonyra!*

Jóval később, fiatalasszony koromban szoktam rá a rendszeres versírásra. Leginkább akkor írtam, ha valami bántott, ha depressziós voltam, így grafoterápiának tekintettem ezeket a kísérleteket. Amíg nem írtam le a gondolataimat, addig zaklatott voltam. A versírás megnyugtató. Vettem egy vastag, fekete füzetet, abba írtam - először titokban, azután a családnak is megmutattam őket. Például ezt:

Télvégi eső

*Lépkedek a keskeny járdán.
Kihalt a falu.
Az óvoda környéke elcsendesült.
Meggzűnt a lármá.
Mintba mindenki várna.
(Feltámadásra vagy halálra?)
Ott fenn magasan
sírnak a felbőke,
könnycseppek gördülnek
hús homlokomon,
régigperegnek kabátom gallériján
és behatolnak
titkon nyakamon
a szívem felé.
Könnyeső. Véreső. Eső.
Szabadésében hullnak a földre.
Életet hoznak:
kítárnak ablakok, ajtók.
Hömpölyög a homályos tömeg.
Már nem is olyan keskeny
a hepehupás járda,
s benépesül lassan
az esőszagú falu.*

Vagy ezt?

Elsubanó álmok

*Virgonc napok!
Szaladnak, robannak egymás után...
Mi pedig várjuk a vágató hónapokat:
A fizetést, a bétvégét hajszaolva – bután –
Futunk, lobolunk a halál nyomán.
Sűrgetjük az időt: az évszakokat.
Tavasza helyett nyarat szeretnénk,
ősz helyett telet:
Észre sem vesszük, hogy lekörözzük
száguldva száguldó,
vagy lassan vánszorgó,
áldott*

*és
átkozott
életünket.*

1984 körül

Nekrológ egy dióféért

Hiányzol.
Áltál kortalan,
ősz végén
szürkén, lombtalan,
seszínű
panelházak közt,
szeretet-
szomjasan.

Hallottam
fűrésznek zaját,
test-törzsed
hulló robaját.
Alattad
az avar nyögte
búcsúzó
sóhaját.

Tegnap még

Kaptál-e bátorítást valakitől, vagy éppen olyan mértékű kritikát, hogy jobb lenne

abbahagyni?

Erika:

A családom csodálkozott. A férjem tiltakozott. - Miért csak a rosszról írsz?-

Amikor mégis megtörtént, hogy felolvastam ezekből az írásokból, szinte szégyellte magát. Számára elképzelhetetlen volt, hogy ennyire kitárulkozzak mások előtt. Később persze megszokta. Most már büszke rám. Ó a hátszágom.

Már javában interneteztem, tárlatvezető voltam a Jankay Galériában, amikor „rajtakaptak” a kollégák: verset írtam. Felolvastatták. Tetszett nekik. Azután két igazi, hozzáértő szakmabeli biztatott. Az egyik Sass Ervin, a másik Kántor Zsolt költő volt. Akkor elkezdtem magam is gyanakodni, hogy nem a tucatnyi önjelölt költő közé tartozom. Bár sorra nyertem az amatőr irodalmi díjakat, mégis hiába kopogtattam a Bárka folyóirat aijtaján, évekig elutasítottak, csupán pár éve értem el, hogy már ott is publikálhatok.

Az első önálló kötetem megjelenése után az Irodalmi Rádiónál megismert Varga Ibolya (szintén költő barátnőm) javasolta, hogy írjak gyerekverseket, és milyen jól tette! A Verselheteknek két kiadása lett. 9000 példányban adta ki a Móra kiadó. A sorozatos tragédiák ellenére is bennem élő gyermeket, a velem született optimizmusomat a gyerekzetekben (így hívom a gyermekeknek írt verseimet) tudom megmutatni, amikor magam is gyermekké válok.

A legnagyobb siker számomra a gyermekek visszajelzése, ölelésük, mosolyuk, s bár ez frázisnak tűnik, nálam működik. A gyerekek által élek tovább.

Kedvenc íróid?

Erika:

Amint azt említettem, nagy könyvmoly voltam. Akadt olyan időszak, amikor ABC – sorrendben olvastam a könyvtár könyveit. Természetesen rájöttem, hogy ez milyen butaság, de mint mindennek, ennek is megvolt a maga haszna.

A felmenőim a klasszikusok közül Petőfi Sándort, Arany Jánost, Göre Gábort és Móra Ferencet olvastak. Én imádtam Heltai Jenőt, Németh Lászlót, Kosztolányit, Weöres Sándort, Nemes Nagy Ágnes, Radnótit, József Attilát (ki nem ?) valamint Arthur Millert, Bertold Brechtet, Solohovot... A mostaniak közül Kamarás Klára és Kelebi Kiss István a kedvencem.

A sor végtelen. Nem tudok választani. Olvasmányaimat meghatározza az aktuális hangulatom. Akár a zenénél.

A zene hatása írói munkádra?

Erika:

Anyukámnak gyönyörű hangja volt, énekesnőnek készült, de sajnos a körülmények (épp az én születésem) úgy hozták, hogy könyvelő lett. Énekelt bánatában, énekelt örömben, s vele együtt én is. Anyagi helyzetünk nem engedte meg, hogy zongorázni tanuljak, így maradtam a képzőben kötelező furulyánál és a kórusban éneklésnél. A ritmus, a zene szeretete – azt gondolom – hogy érződik a verseimen is, főként a gyerekzeteken. Ezért is lehet az, hogy több versemet megzenésítettek már. Verses-zenés műsoromat szeretik a gyerekek.

Tervek, vágyak?

Erika:

Évek óta készen van egy gyermekeknek írt kötetem, a Színházikó, Papp Anikó Míra által illusztrálva. Ennek a megjelenésére várok, miközben már egy újabb kötetnyi gyerekzetem van. Az idén talán megjelenik a következő gyermekeknek szóló CD, A rekedt kakas. Ezúttal Hevesi Imre zenésítette és éneklé a verseimet. Céлом, hogy én is hozzájáruljak ahhoz, hogy az új nemzedék tudjon olvasni, szeresse a verseket, az irodalmat. S ha ennyi nem lenne elég, akkor azt is elárulom, hogy belekezdtem egy életrajzi elemeket tartalmazó regény írásába is.– Hogy mi lesz majd belőle? – Az a jövő titka.

srácok öleltek,
zöld diót
ágadról vertek.
Csavargók
árnyas ölednek
hűsében
hevertek.

Keresnek!
Fekete rigó!
Madarak!
Fészket kutató!
Csonthéjad
rejtett termését
csókolni
akarók.

Lehettél volna
tudás almafája,
Hippokratésznek
óriás platánja,
Tessedik akáca,
szerelmes Árgyélus
tölgyfa-koronája
lehettél volna!

Diófa voltál.
Most üres a helyed.
Fűrészpör takarja
haldokló gyökered.
Mi lesz majd belőled?
Koporsó, vagy oltár?
Én köszönöm neked,
hogy diófa voltál.

(2003. december)

*

Évtizednyi remény

Megyek
évtizednyi
csönddel bekerítve,
egyetlen csikóját
elveszített kanca,
istállót, lucernát
hátra hagyva
zabolátlanul,
keresem
parlagon, sziken,
felhőbozontos égen,

s megtalálom
viharral küszködő
pitypang-hópihéken.

Tavaszi duett

Tavasz ölel bennünket lágyan
a csipkemintás fák alatt,
s bár nemet mondtunk egyben, s másban,
kezem kezében maradt.

Pillangók bölcsőjét ringató szélanya
virágok szirmával hinti be a tájat,
tücsök ciripel, s körben zeng az élet dala,
a halálunk pedig néhány évet várhat.

Nem illik, most tudom temetőt idézni,
hol elporlad a test, s eltompul a szó,
odébb fordulok hát fák csipkéit nézni,
merre üdébb a rét s elolvadt a hó,

és amikor egyszer elszakad az élet,
s tél topog az őszy nyomán, fogd kezem,
hogy úgy ragyogjak, mint egykor a nász után.

Tavasz leszek

Holnap
egyetlen napig
tavasz leszek,

Lábujjhegyen

Csak lábujjhegyen járt
nálam a szerelem,
csak őszi avart talált
már-zsendülő fűben.
Csak lábujjhegyen jött,
halk virágszőnyegen,
lila illatába
bokáig merültem.

Csak lábujjhegyen táncolt,
titkon a szerelem,
mégis belém botlott,
kutatott egy szót,
– megtalálta, tudta –
s végül felülírta
a mondanivalót

Mozdulatok

Hajlok, felemelem
a lehullott percet,
a várandós hajnalt
markomba kapom,
magamhoz ölelem
a lázadó estet,
tenyeredbe rejtem
gyűrött holnapom.
Kezedbe szítálok
maradék időm.

Elszöktek a hintalovak

Örökké ugyanúgy,
tízpercenként körbe,
– műanyagpatáink
nem érnek betont –
szédülni kívánók
kígyólánca görbe
és a pénztárnál mind
vásárol zsetont.

Kik hátunkon ültek,

az utcán kamaszként
szökkenek,
barackvirág-szirmaim
kibontom
s napkobakú pitypangként

virítok árkok ölén
illatos orgonasövény
leszek

vagy melletted repdeső
madárrá változom
s ágat, szalmaszálat gyűjtve
fészket építek
a majd-szerelemnek.

Másodvirágzás

Esőért sóhajt a szomjas délután
akácok haldokolnak
– másodvirágzásuk
öncsalás csupán –

így lobbanunk el
mi is mind a ketten;
nem érlel, csak
aszállyal sújt a nyár,

árnyékká olvad
a fény is lassan bennem,
de szárnyalok talán még
didergő katicabogár...

örökre elhagytak,
idegenek jönnek,
– kolompjuk már cseng –
aranyozott tükrök
hullámvasutaznak,
s mi kábultan lessük
– mi van odalenn? –

Hiába ügettünk,
köröztünk a hintán,
egymás között semmit
nem csökkent a táv,
visszaszökünk újból
a döcögős földre,
s kordon nélkül nézzük:
forog... a világ!

Üzenet

Elnézem arcodat, figyelmesen, hosszan:
mit rejt szemed és mit a néma száj?
Hallgatásaidból lepkehálót fontam,
rég vergődünk benne, pedig nem muszáj.
Kutatlak; te itt vagy és én mégsem látlak,
az maradsz, ki voltál: testvér-ölelés,
életemben jobbik, azonban nem bátrabb,
s ez a túléléshez esőcsepp-kevés.
Ráeszmélsz majd egyszer, de addig elfelejted
milyen voltam tegnap vagy tegnapelőtt,
makacs és mosolygó, akárcsak egy gyermek,
bár arcomon sáncokká nőttek a redők,
ha bolond dolgaim felvállalni merted,
ne hajts fejet gyáva hallgatás előtt!

gyerekzetek

Gombóc bohóc

Gombóc bohóc vigyorog,
pingpong orra
fintorog.

Buggyos nadrágot visel,
jó nagy cipőt,
pertlivel.

Bő kabátján foltzsebek,
meglepetést
rejtene.

Kockás rajta a ruha,
piros kóc
a frizura.

Banánház

Sárga banánokból
építettem házat.
Zöld levélszárakból
tekertem a vázat.

Olyan lett a lakás,
akár a palota.
Makit, a kis majmot
költöztettem oda.

Maki a kényelmet
azonnal megszokta,
ám a finom banán
étvágyát meghozta.

Megette a házat,

Fején pomponos kalap,
bukfenc közben
fenn marad.

Tótágast áll, kézen jár,
résen légy,
mert megtréfál!

A csigabiga álma

Azt álmodtam lenn a fűben,
csillaglányok közt repültem.

Azt álmodtam, volt két lábam,
s táncoltam a csigabálban.

Azt álmodtam, volt két kezem,
s festettem a fellegeken.

Felébredtem és mit láttam?
Nekem van a legszebb házam!

ízlett neki nagyon.
Így lett Maki megint
hajléktalan majom.

Gyümölcsök

Cseresznye, alma,
ribizli, eper,
sárgabarack,
őszibarack,
szamóca, szeder.

Sárgadinnye,
görögdinnye,
egres, dió,
áfonya, szilva,
birs, mogyoró.
Ringló, meggy, szőlő,
mandula, málna,
készül a magyaros
gyümölcssaláta!

Önálló kötetei: Mindörökké mosoly – versek (Accordia Kiadó, 2005), Verselhetek (Móra Kiadó 2007, 2008), Szeretőim a szavak – új versek (Accordia Kiadó, 2009), A nyakatekert zsiráf – gyerekzetek (Magánkiadás, 2010), Túlhordott ölelés – Irodalmi Rádió - net kötet (2010) Csupa csiga – gyerekzetek (Timp Kiadó, 2011), Zabfalók – gyerekzetek (AB-ART Kiadó 2012), Másodvirágzás (AB-ART Kiadó 2013).
Megzenésített versei: Két gyermekverse hallható a Palinta Társulat Három holló CD-jén (2009), ezt követi két önálló CD tizenkét-tizenkét verssel: az Esőtánc (2010) Dafna & Avraham Ben-Jakob s a Szélforgó (2012) Antovszki Tamás zenésítésében, előadásában.

BOSZTOLÁNYI DEZSŐ

1885-1936

Egyedül

Magam vagyok, rám hull a végtelenség,
a fák, a lombok ezre eltemet.
Olykor fölém cikáznak még a fecskék,
nem láthat itten senki engemet.

A táj az ismeretlen mélybe kékül,
nincs semmi nesze a lombokon, a fán,
s tűz-csókákat kapok a tiszta égtől
Én, a merész és álmodó parány.

Egyszerre az ősfélelem legyűr,
a lég üres, kihalt a szó, a hang,
s én sáppadottan fekszem itt alant.

A föld szorít, s fölém végtelenül
tágul ki, mint egy kék üvegharang,
a végtelenbe nyúló kékes űr.

Mostan színes tintákról álmodom.

Mostan színes tintákról álmodom.

Legszebb a sárga. Sok-sok levelet
e tintával írnék egy kisleánynak,
egy kisleánynak, akit szeretek.
Krikszkrakszokat, japán betűket írnék,
s egy kacskaringós, kedves madarat.
És akarok még sok másszínű tintát,
bronzot, ezüstöt, zöldet, aranyat,
és kellene még sok száz és ezer,
és kellene még aztán millió:
tréfás-lila, bor-színű, néma-szürke,
szemérmes, szerelmes, rikitó,
és kellene szomorú-viola
és téglabarna és kék is, de halvány,
akár a színes kapuablak árnya

Én

Mi ez a rejtély?...
Érzem, a fejem zúg,
szagatja élesen a fájdalom,
hogymindenik ideg sajog belé.
Magamra eszmélek, felébredek
s agyamban egy vonagló gondolat forr.

Mi ez, mi ez?
Egy gondolat fut át.
Szemlélem a kezem, szájam tapintom,
félő gyönyörrel hallom a szavam,
és érzem a testemet, amint
a pamlagon kényelmesen kinyúlok.
Csak hallgatom, hogyan dobog szívem,
s hideg borúval bámulom magam,
mint a vasúton az első beszállót,
kit fáradott közönnyel megtekintünk.
Hogy később mindörökre elfelejtsük.

Mi ez a rejtély?...
Álmodom talán?
Látom magam és elcsodálkozom,
minden tagom oly kézzel fogható,
mint egy továbbhajítható darab fa,
s mégis nekem örök, sötét titok.
Vágynám bezúzni, ámde nem merem,
mert összetörni fájdalmas halál,
s titkos szövetjén, élő porcikáján,
remegve lüktet az egész világ,
a végtelen űr miriád atomja,
s ha meghal, a világ is véle vész el.

Gyakorta fülledt este, amikor
a néma nyelvű eszme is beszédes,
és a vajúdó gondolat piheg,
s a titkos érzés őrült táncra kél:
borzadva, félve hallom hangomat,
a néma légbe száll. S oly idegen.

augusztusi délkor a kapualján.
És akarok még égő-pirosat,
vérszínűt, mint a mérges alkonyat,
és akkor írnék, mindig-mindig írnék.
Kékkel húgomnak, anyámnak arannyal:
arany-imát írnék az én anyámnak,
arany-tüzet, arany-szót, mint a hajnal.
És el nem unnám, egyre-egyre írnék
egy vén toronyba, szünes-szüntelen.
Oly boldog lennék, Istenem, de boldog.

Kiszínezném velem az életem.

ÉLETRAJZ

Háborús fohász az aggokhoz

Ti aggok, kik az ablakokban ültök,
s a szemüvegetek vigyázva, lassan
sikáljátok a szarvasbőrrel, s enyves
szemetek elkalandoz a magasban,

ahol a nap dalol, gondoljatok ránk,
kik mélybe hörgünk, vérpárázta füstök
sötét gomolyán, lángoló özönben,
s ne rezzenjen meg a haragos üstök

szigorú főzőkön, mikor bíráltok.
Kegyetlen aggok, mostoha apáink,
irgalmat esdünk, ifjak, a pokolban,
ne lássatok a jó Ábelbe Káint.

Itélő bírák, szakállas urak ti,
olyanok, mint az öregistent festik,
vén képeken, halljátok a szavunkat,
még reggel van, hadd éljünk mi is estig.

Csak estig éljünk, csöndesen megérve,
mint fán az alma, mezőn a kalászkok,
aztán hulljunk le - ó szent, szent az élet -
százszor szent - ezt kiáltjuk megalázott

szívünkéből, ezt ordítjuk, szent az élet,
legyen áldása mindétig mivélünk,
ti sárga aggok, gyeplő-igazítók,
bocsássatok meg most nekünk, hogy
élünk,

s ítéljétek meg, mily szép a rigó-fütyty
a lármás nyári erdőn, tiszta vízbe
a fürge pisztráng, halvány lány az ágyon,
a vaj, a füge, a piros ribiszke.

Mert szent a föld is, jertek, zengedezzünk,
költők, az élet papjaivá kentek,
gyalázatos, ki káromolni merte,
az élet szent és nincsen nála szentebb.

Felétek nyújtjuk ifjú karjainkat,

Oly bágyatag-csodálkozó fülemnek,
mint hogyha távol zajnak álma lenne.
A többi rám ismer belőle mind -
csak én nem értem, mit jelent e hang.

S tükörbe nézek. Az ezüst lemezről
bámul felém egy ismert-ismeretlen,
sok kúsza, zöld, fehér és barna színfolt,
hosszan leomló haj zsíros vonalja,
két villogó szem harmatos derűje,
amely lobogva, mint két gyenge lámpa,
világosságot ad és fényt kíván.

Mi ez rejtély?...
Ó feleljetek!

Élesszetek tüzet a tárna öblén,
hol nappal-éjjel küszködöm magam,
s aranyt túrok körömmel, vas-pörölyvel
vagy húnnyon el a sápadt, vaksi fény,
mely a homályos úr ölén dereng.

Mi ez a rejtély s - ez a sejtelem?

Ím e világos, termő pillanatban -
a perc e végtelen kicsinyke részén;
ameddig tart egy röpke villanás -
reszketve, lázban égve ébrednek fel
a színes és tapintható zavarból,
és látva-látok, a mélységbe látok,
s rémülve érzem, hogy az ő-s-titok,
az ősi rejtély, ősi sejtelem,
amit ennen-kezemmel érzek,
amit csodálva hallok en-fülemmel:
az én vagyok!

Beírtak engem mindenféle Könyvbe

Beírtak engem mindenféle Könyvbe
és minden módon számon tartanak.
Porzó-szagú, sötét hivatalokban
énrólam is szól egy agg-szürke lap.
Ó, fogcsikorgatás. Ó, megalázás,
hogy rab vagyok és nem vagyok szabad.
Nem az enyém már a kezem, a lábam,
és a fejem, az is csak egy adat.
Jobb volna élni messze sivatagban,
vagy lenni rohadni, zsíros föld alatt,
mivel beírtak mindenféle Könyvbe
és minden módon számon tartanak.

Nem tudtam én dalolni nektek az újról, csak a régiről

Nem tudtam én dalolni nektek az újról, csak a régiről,
nem tudtam én dalolni nektek a földről, csak az égiről,
mert ami elmúlt, az csodásan kísért az én dalomba még,
mert aki meghalt az időben, úgy van fölöttem, mint az ég.

Húsz éves voltam hajdanában, sápadt és vézna kisdíák,

ártatlan testünk, árva-árva vénék,
húsz-harminc évünket, a mi bűnünket,
hogyan szálljon szívetekbe ez az ének.

Lásd, kisfiam, ezt mind neked adom most

Lásd, kisfiam, ezt mind neked adom most,
legyen tiéd örökre az egész.
Vedd a telet és a nyarat, a lombost,
itt van neked az epe és a méz.
Ez itt a keserű s ez itt az édes,
ez a fekete és ez a fehér,
ez a nyugalom, s a láz is, hogy égess,
ez itt a méreg és ez a kenyér.
Tejet adok, de hozzá szörnyű vért is,
ölelni lágyan és birkózni kart,
és harcot is, hogy harcolj csakazértis,
a rózsá mellett ott legyen a kard.
Van még néhány elhánt és csonka holmi,
egy kis verőfény és egy-két kacaj,
viaskodó kedv, várat ostromolni,
és végezetre egy nagy, tompa jaj.
Iker ajándékot veszel örökbe,
oly ember-ízű és oly felemás,
de ember adta, nem telt néki többre,
egyet ne vívj, mély kútakat ne áss.
Sötétben nyújtom ezeket tenéked,
s koldus apád most tétovázva áll,
mert nincs egyéb. Jobbjában ott az élet,
és a baljában ott van a halál.

Európa

Európa, hozzád,
feléd, tefeléd száll szózatom a század
vak zűrzavarában,
s míg mások az éjbe kongatva temetnek,
harsány dithyrambba én terád vig,
jó reggelt köszöntök.

Ó ősi világrész,
te régi, te rücskös, te szent, te magasztos,
lelkek nevelője, illatokat és ízt

most túl a harmincon ijedten hallottam ezt az áriát.
Húsz évesen arról daloltam, ki kisgyermekként égre kelt,
most éneklek húsz éves másom, ki egykor erről énekelte.

A férfikort, a vad kalandot, az ásítást, a férfibút,
s téged, öreg diákkaszárnya, akáclobbos Üllői-út.
A háborút, a forradalmat, a lázat, mely elégetett,
mély bánatát az elbukónak, ki majdnem hogy elégedett.

Jaj, életem édes regényét hogy űzzem-fűzzem itt tovább.
Nyájas, bízó baráti arcok ma mind vigyorgó koponyák.
Süket, kopár földnek kiáltok, poros hazám szegény fia,
mert nem veri már vissza versem a Kárpát és az Adria.

Nem tudtam én dalolni nektek az újról, csak a régiről,
nem tudtam én dalolni nektek a földről, csak az égiről,
mert ami elmúlt, az csodásan kísért az én dalomba még,
mert aki meghalt az időben, úgy van fölöttem, mint az ég.

Most harminckét éves vagyok

Most harminckét éves vagyok.
Nyár van.
Lehet, hogy tán ez, amire
vártam.
Egészséges bronzarcomat
aranyfényvel veri a nap,
és lassan
megyek fehér ruhában a
lugasban.
Pipámba sárgálló dohány,
a füstje kékes, halovány.
A fák alatt egy kerti széken
alszik szelíden feleségem.
A küszöbön fiam. A szeme kék láng,
nagy szőke fej.
Álmos, puha száján csiklandva csorran
a lanyha tej.
Vad délután, a föld parázsló.
Részeg-virágok és darázs-szó.

Ha haldoklom, ezt suttogom.
Nyár volt.
Jaj, a boldogság máshová
pártolt.
Egészséges bronzarcomat
aranyfényvel verte a nap,
és lassan
mentem fehér ruhában a
lugasban.
Pipámba sárgálló dohány,
a füstje kék volt, halovány.
A fák alatt egy kerti széken
aludt szelíden feleségem.
A küszöbön fiam. A szeme kék láng.
Nagy szőke fej.
Álmos, puha száján csiklandva csorran
a lanyha tej.
Vad délután volt és parázsló.
Részeg-virágok és darázs-szó.

szűrő, csodatévő, nagyhomloku, könyves,
vén Európa.

Ha mostoha is vagy, viaskodom érted
és verlek a számmal és csókkal igézlek
és szókkal igazlak, hogy végre szeress meg.

Ki téphet el innen,
ki téphet el engem a te kebeledről?
Nem voltam-e mindig hű, tiszta fiad tán?
Kölyökkorom óta nem ütem-e éjjel
lámpám sugaránál tanulva a leckéd,
vigyázva, csodálva száznyelvű beszéded,
hogyminden ígéje szivembe lopódzott?

Már értik azóta az én gügyögésem,
bármerre vetődjem, sokszáz rokonom van,
bármerre szakadjak, testvérem ezer van.
Nem láttam-e Kölnben a német anyókat
esőbe csoszogni, Párizsba a tündér
francia leányok könnyű szökését,
Londonban a lordok hajának ezüstjét,
s nem ettem-e, ittam munkásnegyedekben,
családi szobákba lármás olaszokkal?
Nem fáj-e velőmig a szlávok, a sápadt
szlávok unalma, a bánat aranyszín
fáradt ragyogása?
Mind édes-enyéme a népek e földön,
kitágul a szívem, beleférnek együtt.

Fogadjatok engem
ti is szivetekbe,
s ti távoli népek
kürtösei, költők,
pereljétek értünk otthon a mivélünk
perlőkkel, anyánkért, s mi tiértetek majd
itthon perelünk, hogy élhessen anyátok.
Kiáltsatok együtt,
Európa bátor szellemei, költők,
hogymgyáva vadállat bújik el a vackán
és vaksi vakondok fúr alagútát.
Daloljatok együtt,
fények, fejedelmek, szellem-fejedelmek,
hogymlélek a várunk, légvár a mi várunk,
ezt rakjuk az égig, kemény szeretetből
és légi szavakból.
Kezdjétek előlről építeni, költők,
légvár katonái.

Feleségemnek...

Megszoktalak, akár a levegőt,
bármerre nézek, mindenütt te vagy,
szekrényem alján, a fiókjaimban,
az agyvelőmben, és nem veszek észre.
De múltkor este, amikor bejöttél
szobámba, s mondtál valamit nekem,
sok év után egyszerre ráocsudtam,
hogymitt vagy, és szavadra sem figyelve
ámulva néztelek. Szemem lehunytam.

Költő a huszadik században

Az önimádat büszke heverőjén
fekszem nyugodtan, s a paplanomra sárgán
hull éji villany, nappali verőfény.
Füst és kávé között henyélek,
mivel a dolgom, végzetem csak annyi,
hogymélek.
Csak annyit érünk, amennyit magunkba,
mit nekem a hazugság glóriája,
a munka.
Mít a csaló próféták csácsogása,
nem alkuszom én semmiféle rúttal,
se a labdákért ordító tömeggel,
se számarányokkal, se Hollywood-dal.
Tőlem locsoghat megváltó ígéket
s unalmas örültségeket az ép ész,
nem az enyém a század rongy bohóca,
se a felhőkbe zörgő, bamba gépész.
Nem kell hatalmasoknak úri konca,
s a millióktól olcsó-ócska kegy.
Azt hirdetem, barátim, sok a kettő,
de több az egy.
Recsegjen a múlt s a bárgyú jövő is,
nekem magasabb kincset kell megónom.
Uralkodom tűzhányó kráterén is,
még áll a trónom.
És önmagamot önmagammal
mérem.
Szavam ha hull, tömör aranyból
érem.
Mindegyiken képmásom, mint királyé,
s a peremén
a gögös írás:
én.

Szeptember elején

A hoszú, néma, mozdulatlan ősz
aranyköpenybe fekszik nyári, dús
játékai közt, megvert Dárius,
és nem reméli már, hogymújra győz.

Köröskörül bíbor gyümölcse ég,
s nem várja, hogymkedvét töltse még,
a csönd, a szél, a fázó-zöldes ég,
fülébe súg, elég volt már, elég,
s ő bólogat, mert tudja-tudja rég,
hogmez az élet, a kezdet s a vég.

Nekem se fáj, hogymmindent, amimszép,
el kell veszítenem. A bölcsesség
nehéz aranymezébe öltözöm,
s minden szavam mosolygás és közöny.

Ezt hajtogattam csöndesen magamban:
"Megszoktam őt, akár a levegőt,
Ő adja nékem a lélegzetet."

A BECSÜLETES CSERKÉSZ

Sötét este egy ismeretlen azt tudakolta tőle, hol van egy utca, valami kis, elhagyott mellékutca.

A cserkész készségesen előkotorászta térképét, egy gázlámpa alá állt, megkereste az utcát. Majd miután tanácsokkal látta el az ismeretlent, hogy miképpen érhet oda leghamarabb, két ujját fölfelé tartva szokása szerint elköszönt:

- Jó munkát.

Erre az ismeretlen gyors léptekkel megindult, s rövidesen megtalálta az utcát.

Ott besurrant egy házba, fölrohant a lépcsőn, megállt a harmadik emeleten, az ajtót a nála levő feszítővassal kinyitotta, a cselédet, aki álmából riadt föl, megfojtotta, egy aggastyánt, aki lármát akart csapni, agyonvert, két gyermeket pedig, aki visított, egyszerűen lelőtt, majd nyugodtan hozzálátott munkájához, a lakás kirablásához, s elvitt mindent, ami elvihető, pénzt, ékszert, értéktárgyakat.

Ebben a munkájában csodálatosképpen senki sem zavarta. Még menekülése is sima volt. A rablógyilkos hálásan gondolt a cserkészre. Úgy érezte, hogy az ő jámbor, tiszta óhaja oltalmazta, s voltaképp az teljesült be.

Amikor másnap a cserkész az újságokból értesült, hogy mi történt, kétségbeesésében - nagyon becsületes fiú volt - főbe lőtte magát.

SZOMBAT DÉLUTÁN

Szombat délután volt, de ez nem nagyon fontos a történetre... Az ég azonban aranysárga üveg-kupolaként feszült szét s enyhe ibolyaillat párolgott a barna szobákban. Ez az a különösen-világos és átlátszó szombat délután, mikor a szorgalmasabb diákok a nyitott ablakoknál vonalazzák meg füzeteket egy szabad vasárnap délután örömeiben s a távol mezőkön kacagva, puffogva hangzik fel a méta lármája, meg valami eltévedt harangszó. Ebben a pillanatban még a szigorú arcú iskolaudvarnak is bolondos kedve támad s a nehéz homok ugrálni szeretne örömeiben, ha az a kenetes és vallásos komolyság, amely ilyenkor szentelt olajként minden tárgyra ráömöl, meg nem tiltaná neki.

Egy fiatal ember nézett ki ilyen szombat délutánon második emeleti ablakából, mely egy hosszukás, beláthatatlan végű szobának szállította a napsugarakat. Nagyot kortyintott a részegítő kék levegőből, azután kijebb dugta a fejét és rákönyökölt az ablakdeszkán heverő fekete posztóra. A ruhája is fekete volt s sápadt arca ebben a gyászos keretben csodásan szomorúnak látszott. De vajjon miért is volt ennyire bus? Nem tudta senki, még csak nem is sejtette.

tovább>>>

A BUTA EMBER

A buta ember jön velem szemben. Mit tegyek? Lámpaláz fog el, és szívem kalimpál. A világ legnagyobb lángelméje se hoz oly zavarba, mint ő. Félek attól, hogy szeret, hogy egy véleményen van velem, hogy reám kacsint, és bizalmasan fülembe súgja, hogy nekünk kettőnknek a jövőben össze kellene tartanunk. Ha megdicsér, végem. De attól is félek, hogy gyűlöl, mert valami vak, romboló erőt sejtek benne, mely csak az elemek sötét haragjához hasonlítható. Ha nem méltányol, szinten végem. Tehetetlen vagyok. Szeretnék eltűnni, a föld alá süllyedni, megsemmisülni. Előre köszönök, végtelen tisztelettel emelem meg kalapom, s máris tovább vágtatok, hogy alkalmunk se legyen beszélgetni. Utána sokáig furdal a lelkiismeret, vajon helyesen cselekedtem-e. Homályos, izgatott, szenvedélyes lelki kapcsok fűznek hozzá. Ennek alapján megértem, hogy a butaság miért jut vezető szerephez mindenütt a földön.

A butaság nagyhatalom.

TAMÁS BOSZÚJA

Három leány kacagni kezdett. Széles szalmakalapjaikkal a távolba integettek.

- Jön a Tamás.

- Várjuk meg...

A tengerparton egy méléző szemü, nagyon szőke fiú magyarázott valamit a fürdőorvosnak. Az orvos szórakozottan hallgatta, a tengerre bámult és minden szavát tulságosan élénken - gyanusan - helyeselte. Azután kezét fogtak, elváltak s Tamás andagolva, lógó fejjel tartott a lányok felé.

- Ki ez? kérdezte a szőke német lány.

- Nem ismered?... A Vaál-fiu.

A kis kövér félrehuzta a szőkét s a fülébe sugta:

- A bolond, a nehézségtörős... Nem tudod? A multkor kiugrott az ablakon s beszökött éjjel a kertünkbe - képzeld csak - egy ingben, egészen fehérén, a holdvilágban. Mi az ablakon át néztük. Arcát a hold felé fordította és a falra akart mászni, de a papa kiment, karon ragadta és hazavezette. Alig birt vele, mert ha rajta van a baj, erős, mint egy bika. Aztán szegény még szerelmes is.

- Kibe?

- Belém. De ezt ne mondd el senkinek...

tovább>>>

FOGFÁJÁS.

I.

Vacsorázik a násznép. A kis udvarban az uborka, a bors, a vanília illata érzik. Patkóalakú hosszú-hosszú asztalnál ülnek a vendégek, sátor alatt, százhuszan.

Az első pohárköszöntőt az országgyűlési képviselő mondja. Utána az éneklőkanonok emelkedik szólásra, ki lila övvel a hasán, kezében pezsgőspohárral, az élet igazi mélységéről, a szenvedésről beszél. Menyasszony és vőlegény annyira figyelnek a szavára, hogy leteszik a kést, villát.

Ekkor fájdul meg a vőlegény foga.

Tudja is, hogy melyik. Baloldalt van egy zápfoga, mely - különösen időváltozáskor - rakoncátlankodni szokott és már többször gondolt rá, hogy tömetni kellene. A fájdalom mégis váratlanul jön, - meglepetésszerűen, mint egy roham - úgy hogy belesápad. Lehajtja a fejét. Nyelvét próbálja a fogán tartani, de mindhiába, se lát, se hall. A kanonok még mindig a legszebb körmondatokat mondja. Feléje mosolyog és ő is igyekszik visszamosolyogni rá. Bámulja a vendégeket, kiket egyszerre nem ismer meg, a cifra asztalt, a tortákat a piros és sárga borok közt, a ponyvát, fönny a friss lombokat és a nemzetiszínű zászlócskákat.

tovább>>>>

ESTI KORNÉL BALANDJAI

OMELETTE R WOBURN

Esti Kornél Párizsból igyekezett hazafelé a tanulmányéve után. Mihelyt azonban beszállt a harmadosztályos fülkébe, a magyar kocsiába, s megcsapta orrát az ismerős, áporodott szag, szegény hazájának nyomorúsága, úgy érezte, hogy otthon van.

Estefelé lábak, fejek heverték szerteszét a piszkos padlón, mint valami csatatéren. Amint az árnyékszékbe botorkált, óvatosan kerülgette a szétszórt lábakat, az elgurult fejeket, melyeknek tulajdonosai a fáradtságtól feldöntve horkoltak. Vigyáznia kellett, hogy rá ne lépjen egy szájra, egy orra.

Az alvók olykor fészkelődtek, megkeresték elkallódott tagjaikat valahol a falóca alatt vagy egyebütt, mint majd az utolsó ítélet napján, egy kissé feltápáskodtak, dörzsölgették szemüket, aztán visszasüppedtek abba az elcsigázottságba, melyet még a tengerentúlról hoztak magukkal. Többnyire visszavándorlók voltak, cifra rongyokba bugyolálva, zsákokkal, párnákkal, dunyhákkal. Egy kendős szegény asszony, aki Brazíliából jött, ölében altatta kislányát.

tovább>>>>

PILLA

BÉLA, A BUTA.

(Regényvázlat húsz pillanatképpen.)

I.

Béla a nyakáig érő bokrok közt sétál a szigeten.

A keze, a nadrágja, a szemüvege vert aranynak rémlik a nyár fényében.

Nézi a kék eget, a színes kavicsokat, hallgatja a madarak lármáját, magába szívja a gypágy illatát, de ez a boldog zsiromlás alig hat rá és a napfény is kissé elhomályosul, - valami halvány és sűrű köddé szűrődik - mire lelkébe ér.

Ha ősszel, kopár fák között megy és novemberi eső paskolja, bizonyára akkor is ilyen. Se vígabb, se szomorúbb.

II.

Tompán járkál, kezében egy könyvvel.

A fejében mint a kukacok és giliszták mozognak a különböző paragrafusok, a titok tiltott felfedezéséről, a magánlaksértésről, a csalárd és vétkes bukásról. Azután börtön és államfogház, fegyház, mindig fegyház, tíz, húsz évi - ki tudja hány évi - fegyház.

Ügyvédi vizsgára készül.

Látszik rajta a virrasztás, amint egyik fától a másikig megy a magolók fáradt sietésével és a szemét az arramenőkre emeli.

Estefelé becsapja a könyvet, lehorgasztja a fejét, hazafelé indul.

tovább>>>>

ESTI ÉS A HALÁL

Rendkívül hajszás nap várakozott rá. Másnap akart külföldre utazni.

Reggel, mielőtt fölkel, elindult az útlevelekért. Az utcán kibontotta reggeli postáját. Egy cikkre gondolt, melyet délig meg kell írnia, egy bankra, hol valutát vásárol majd, egy készülő regényfejezetére, melynek szavait sokáig szeretettel dajkálta lelkében, s több fontos, üzleti találkára. Közben valami spanyol lapot olvasgatott.

Amint áthaladt a kocsiúton, állati ordítás harsant.

- Hű! - üvöltötte egy hang.

Utána többen felhördültek a rémülettől:

- Jaj.

Esti a földre ejtette újságját.

Ott állt a kocsiút közepén. Előtte, közvetlen a lábánál, egy autó, melynek izzó acélteste még lüktetett a haladás visszatartott iramától, s ferdén a járdára farolt, feldöntve ottan egy vendéglői leanderbokrot.

tovább>>>>

Esti Kornél késő éjjel becsönget hozzám. Sápadt, ideges. Leül íróasztalomra. Ezt mondja:

- Most hagyj abba mindent, és figyelj rám, de erősen. Elmondom úgy, ahogy történt.

Kis történet, de rendkívül tanulságos és mély. Azt bizonyítja, hogy az életben még mindig támadnak új helyzetek.

A színpadon tudvalevőleg csak harminchatféle helyzet van. Se több, se kevesebb. Mióta az emberek drámákat és komédiákat írnak, Szophoklészától kezdve máig, senkinek se sikerült kisütni egy újabb, harminchetedik helyzetet.

A véletlen ötletesebb. Az minden áldott nap legalább 37 000 000 helyzetet teremt.

Nekem van egy zsebóráim. A fölkeresség legjobb zsebórája. Mellesleg: miért dicséri mindenki a zsebóráját és a fogorvosát? Rejtély. Olyan rejtély, mint az, hogy minden író önmagát dicséri.

[tovább>>>](#)

AZ UTOLSÓ FŐLOLVASÁS

Amint szokta, az utolsó pillanatban ugrott föl a vonatra. Poggyászát bevágta egy félfülkébe. A kerekek gurulni kezdtek a síneken.

Sötét, téli délután volt.

Álmosan, a virrasztástól véres szemmel bámult ki az ablakon. Nézegette a hómezőket, a fölöttük röpködő varjakat, ezt a nagy, fehér-fekete tájképet, aztán akkorát ásított, mintha az egészet el akarná nyelni, lehúzta az ablakfüggönyt, hogy semmit se lásson, és mint minden alkalommal, amikor belekezdett valamibe vagy amikor túl volt valamin, rágyújtott.

Most az utazásba kezdett bele, és az induláson volt túl. Ezért, mihelyt elszívta egyik cigarettáját, a másikkra gyújtott.

[tovább>>>](#)

[Következő oldal>>>](#)

ADY ENDRE PANAMA ÉS ANARCHIA

Vége minden szép reménységnek. Nem lesz béke. Az anarchia lett úrrá a parlamenten. Tegnap még csak dulakodtak. Ma már szóhoz juthat a revolver is. Holnap a bán szétveretheti a képviselő urakat. Holnapután lángokban állhat az ország. Minden lehetséges most már. Azt se tudjuk hirtelenében, a kipattant panamáról, a széttépett indítványról, a nagy beláthatatlanságról, vagy miről is szóljunk. A panamáról talán. Korrupt országokban a panamákon szokás legjobban felháborodni. Imádott hazánk pedig igen-igen korrupt ország. Ebből kifolyólag természetes, hogy itt minden ember fölháborodik, ha a másik ember is panamázik. Ne tessék ezt cinizmusnak venni. Ez a korrupció természetrajzának egyik erős, tapasztalati igazsága. A magyar társadalomban, mint minden fenékgig romlott társadalomban privátim, kis körökben, bizalmas tereferék közt vidáman és szemérmetlenül szoktuk tárgyalni mindezt. Vezető státusférjakra, előkelő politikusokra, társadalmi vezérmemberekre, kedves, hízelgő elismeréssel szoktuk megállapítani, hogy nagy gazemberek. Ilyen bizalmas diskurzusok alkalmával, kaszinókban, kávéházakban, vendéglőkben, zsúrokon, redakciókban, folyosón tessék hallgatni előadásokat a magyar közéleti erkölcsről. A nyilvánosság előtt ellenben gentleman társadalom vagyunk. Gentleman mindenki. Aki párbajozik és aki a liga tagja. Nálunk ritkán pattannak ki panamák. Mert mi regarddal vagyunk egymás iránt. Én panamázom, te panamázol, ő panamázik. Mind panamázunk. A lelkünk fölujjong, ha például olvassuk, hogy a francia parlamentben ismét panama sült ki. Na, ugye hogy nem mi vagyunk a legrosszabbak? Persze azt nem ismernők be semmiért, hogy az az állapot, amely mellett a panamák kipattanhatnak, aranyállapot. Hiszen bárcsak nálunk is mind sűrűbben pattannának ki a panamák. Ez etikai erősödést jelentene. Ám nálunk a nagyon ritka leleplezések is voltaképpen még nagyobb panamákat lepleznek. Ne tessék megbotránkozni. Így van ez. A magyar társadalomnak annyira vérében van a panamázás, hogy aki netán a puritánt meri játszani, elveszett. Olyan erkölcstelen bátorsággal sehol sem mernek beszélni az emberek, mint nálunk privát körökben. Itt az obstrukció ügye például:

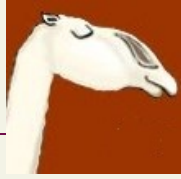
- A bán öt milliót kapott a főhercegektől.
- Kossuth Ferenc maga kapott egy milliót.

És nincs olyan hihetetlen dolog, amit a fáma fel ne kapjon. Ebben az országban mindent föltesznek és elhisznek egymásról az emberek. Nem új dolog ez kedves magyar testvéreink. Mikor szegény Szilágyi Dezső meghalt, Mag Harden, a merész német publicista így sóhajtott föl:

- Milyen szörnyen korrupt ország lehet az a Magyarország, hogy valakit egy improduktív élet után nagyon nagy embernek tartanak, csak azért, mert abban az országban, ahol mindenki korrupt, ő intakt maradt. Szóval nemcsak egymást tartjuk korruptoknak, de azoknak, tartanak bennünket a külföldön is. Ez az igazság. No, és hogy a korrupcióban a hon atyái az atyamesterek, ez meg éppen nem új dolog. De azért ma szörnyen háborogni fog a magyar erkölcs.

Nagyobb dolog mindennél a teljessé vált anarchia. Most már nagy baj van. Csapjuk el azonnal a bán. Küldjenek egy elfogadható, kibékítő egyéniségű és programú miniszterelnököt. Mert másképpen semmiről sem felelhet senki sem.

Nem volna csoda, ha akármilyen történnék. Aljasabbaknak látszunk Szerbiánál. Szerbiában lemészárolták a királyi családot. Nálunk a nemzetet gyilkolják meg. Pár százezer ember kisajátítva tartja a országot. A nép milliói jogtalan rabszolgák. Az ország koldus és leigázott. A parlament urai pedig liferálják a népet, a nép jogait, a hazát. Ilyen nemzetvesztő ocsmányságot nem mutat föl a világhistoria. Orgiája ez az összegyülemlett bűnöknek. Beteljesülése a kérlelhetlen fátumnak. Fölfakadt seb vagyunk most Európa testén. Lesz-e balsam erre a sebre, vagy egyszerűen ki fogják égetni?... Rettenetes, rettenetes történet ez...

CSUPASZ SEGGEL A TÖRTÉNELEMBE?

Ugyan kérem, hogy venné az ki magát?

A miniszterelnök vagyoni helyzete legutóbb akkor került szóba, mikor legjobb barátja szóba hozta Kálmán Olgánál.

Azt hallhattuk, hogy a Vezér az öt leggazdagabb magyar egyike, ami – valljuk be – csak a legnaivabb Fidesz-zombikat lephette meg, a magyarok többsége ezzel – ha nem is a helyezés pontos ismeretében – tökéletesen tisztában van.

És ez így helyes is, mégiscsak, hogy jönne ki, ha olyan csóringer miniszterelnökünk lenne, hogy még egy jachtkikötője se lenne, piha!

Az olyan országot, amelyiket egy gatyából kilógó seggű filosz vezet, az olyat még a költöző libák is leszarják, márpedig hogy néz ki egy zöldfülű miniszterelnök a májusi réten?

Az is milyen nevetséges, ahogy elődei eljótékonykodták a miniszterelnöki fizetésüket!

Ha valaki értékes munkát végez, azt jól meg kell fizetni, a pénzt pedig meg kell becsülni, nem pedig szétszórni mindenféle élehetetlenek között!

A jó miniszterelnököt az különbözteti meg a rossz miniszterelnöktől, hogy ismeri a pénz értékét és hatalmát, márpedig hogy ő ismeri, azt nem lehet letagadni még az ellenségeinek sem!

PéNZ beszél, a többieknek meg csak az állkapcáját lengeti a tavaszi szél, amelyik vizet áraszt, de majd szállítunk egy kis dolomitot a gátakhoz is, oszt jónapot!

Mikor miniszterelnök lett, az égadta úrvilágon semmihez sem értett a lopáson kívül, merthogy azt korán kezdte.

Amikor Szolnokról Pestre költözött egy Mester utcai tanácsi lakásba, nem sokáig nyomorgott a prolinegyedben, hamar szert tett egy színvonalasabb, szintén tanácsi lakásra a már előkelőbb Haris-közben, ezt tanácsi pénzen felújította, majd eladta, természetesen a méltóságos asszony üzleti köréből került rá a vevő.

Hogy hogyan épített ebből magának villát, hogyan próbálja eldugdosni a nyilvánosság elől, meg miért fotóztatja magát előszeretettel a spejzban, az már legyen az ő dolga, meg az is, hogy miért kell a mai napig trükköznie a használatbavételi engedéllyel.

Szép kis villa van benne borospince is, ahogy az egy tokaji szőlősgazdához illik, és nem lennék meglepve, ha atombiztos bunkert, pánikszobát és menekülő alagutat is rejtene a birtok, első az óvatosság, ugye...

A vagyon java természetesen nem saját néven szerepel, erre jó a kiterjedt család, és aki arra kíváncsi, hogy miért is a rendkívül tehetséges Vitézy gyerek vezeti a Budapesti Közlekedési Központot, annak tudnia kell, hogy az adriai kikötők telekkönyvi tulajdonosát meg Vitézy Tamásnak hívják.

A „ne mi nyerjük a legtöbbet” sárazsadányi ügye a magyar igazságszolgáltatás szégyene, de aki azt hiszi, hogy a Méltóságos Asszony vesztéssel szállt ki belőle, az nagyon-nagyon ostoba.

Amit a közvélemény lát az Orbán-vagyonból, az csak a jéghegy csúcsa, márpedig, mint tudjuk, a jéghegy kilencötöde a víz alatt van, nem látható.

És ami látható abból egyetlen centiméter sem tiszta, egy tisztességes jogállamban egy ilyen velejéig korrupt politikusra már rárohadt volna a műanyaglakat is.

Ezek az üzleti tranzakciók nem a nyilvánosság előtt zajlanak, strómanok, cégek, részvényesek és részvények, külföldi bankok és tőzsdék szövevényes hálózatán keresztül folyik az üzletelés.

Soha nyilvánosan nem mutogatott, ügyvédek és közjegyzői páncélszekrényeiben, letétben tartott szindikátusi, kölcsön és adásvételi és egyéb szerződések biztosítják a Család anyagi érdekeit, melyek nagyságrendjéről a népnek halovány segédfogalma sincs.

Hogy kik a KÖZGÉP részvényesei, hány százalékkal érdekelt a cégben az Orbán-család, azt sűrű, sötét homály fedi, aki meg a parlamenti vagyonbevallását nézegeti, az vagy hülye, vagy röhögni akar egy jót.

Vagy sírni.

Rettenetesen nagy pénzek mozognak ebben a szférában és egy miniszterelnök – főként a mai ügymenet mellett – pillanatok alatt tud milliomból milliárdost csinálni, ehhez elég egy önálló képviselői indítvány, esetleg egy szaftos kis kiszivárogtatás, meg egy bennfentes információ és kész is a milliárdos.

A tiszta korrupcióról, mint amilyen például a messze bűzlő Gripen-döntés, ne is beszéljünk, annak ellenértéke valamelyik Karib-szigeteken dolgozó bank számláin lapul.

És ahány ilyen módon kreált milliárdos, az mind leadja a sápot a Keresztapának, aki elégedetten ül a pénzhegyek tetején, mint a nép egyszerű és szerény gyermeke, miközben a nép fele nyomorog.

Ha tisztán lehetne látni, hogy hány intézkedés született Orbán regnálása alatt a nyomor felszámolása és hány Orbán és sameszai meggazdagodása érdekében, el lehetne csodálkozni, attól tartok.

Amikor pedig a baloldal széplelkei Anikó asszonyt méltatják párás szemmel, akkor valaki elmondhatná nekik, hogy nincs ok a szemforgatásra - ez esetben is csak a zsák találta meg az ő igen passzentes foltját.

Ha a mezei Fidesz-fant erről kérdeznéd, úgy nézne rád, mint liba a piros kukoricára, azt mondaná, rosszindulatú vagy és gyűlöletet szítasz a Nemzet Miniszterelnöke ellen.

Pedig dehogy tennél ilyet, csak egy ócska maffiózóról beszélsz, aki tönkretette az országot és közben igencsak megszede magát.

Hagytuk, megérdemeljük.

<http://www.pupublogja.hu>

<<<Vissza a tartalomjegyzékhez.

...

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal
proza, versek

Bányai Tamás: Egyszerű élet
Baranyi Ferenc: Konzlidáció
Erdős Virág: van egy ország
Hoitsy-Horváth Edit:
Ars poetica
Koosán Ildikó: Vasárnapi ének
Lelkes Miklós: Anyag varázsol
Németh Tibor: A tettesek
Ódor György: Vadászat
Ricza István: Egy árva levélről
Sárközi László: Veszélyesen élek

2. oldal
proza, versek

Arany Tóth Katalin: Vágy
Bárdos László:
Thrombus mentalis
Bittner János: Lecsupasztíva
Bodó Csiba Gizella:
Mozdulatlanok
Cselényi Béla:
a lidérc szappanoperája
Debreczeny György:
a fehér fényesség
Dobrosi Andrea:
Valami elveszett...
Fetykó Judit:
Szabad asszociációk
G. Ferenczy Hanna: Szeptember
Gligorics Teru: Ami maradt
Juhász Ferenc:
A hajnal fagyos rózsái nyílnak
Kajuk Gyula: Koraősz
Kamarás Klára:
Egy rövid dal a régi iskolámról
Kaskötő István:
Aphrodite bukása
Kő-Szabó Imre::
Az a fránya „baloldal”!
Köves József:

Erdős Virág
van egy ország

van egy ország
ahol lakom
semmi ágán
lógó
flakon
van egy város
ahol élek
ahány test épp
annyi
lélek
ahány lélek
annyi lom is
utcára tett
irgalom is
itt egy kiságy
ja de
édi
ott egy ülvé
alvó
dédi
kibelezett
öreg szekrény
arcokat be-
futó
repkény
bontott ajtó
kilincs nélkül
földönfutók
bilincs nélkül
áll a posztos
mint a nádszál
bokáig le-
rohadt
lábszár
itt egy szép könyv
ott egy labda
ez még bor
de ez már
abda
nem az összes
csak a nagyja
aki tűri

olyan szépek
hogy az csuhaj
egyik bérlő
másik
tulaj
kitűnőre
szerepeltek
álmukban sem
szemeteltek
nem engedték
hosszú
lére
elindultak a mi-
sére
kukákat se
borogattak
kutyákat se
kurogattak
mise után
leszavaztak
be is basztak
pőri volt tán
isler is
jóllakott az
isten is
nem az összes
csak a nagyja
aki tűrte
aki hagyta
aki tűri
aki hagyja
nem az összes
csak a nagyja
rajtam is múlt
rajtam múlt
tegnap kezdő-
dőtt a múlt
elkezdődött
vége van
borzalom és
béke van

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIÓ
kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók.

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyi fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerená
Pápay Aranka: Örvények felett
Várad József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető
művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Recenziók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruzzo házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Várad József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ballada a lázadó birkákról
Lehoczki Károly:
Zöld, kék, fehér
Mentovics Éva: Aranyló díszben
Nógrádi Gábor: Egyetlen hit
Péter Erika: Csillaggá lettél
Pethes Mária: Vége
Simonyi Imre:
Őszi alkony 1941-ben
Tóth Krisztina: Tavasz kollektív
Végh Sándor: Gyökerek

3. 4. oldal *mikroszkóp*

Lelkes Miklós
mikroszkóp alatt

5. oldal *klasszikusaink*

Juhász Gyula
versek

6. oldal *gondolatok*

Litván György
Szembenézni a XX. Századdal

SAINT-SAËNS
Symphony No. 2
I. Allegro
Bretagne Orchestra

aki hagyja
aki türte
aki hagyta
nem az összes
csak a nagyja
vasárnap volt
ahogy mindig
felöltöztek
ahogy illik
csupa dolgos
derék polgár
egy se ruszin
egy se
bolgár

semmi
ágán
lógó
flakon
van egy ország
ahol
lakom
nevezd nevén
szolgáld
vakon
ma még bölcső
holnap
vagon

Milyen Magyarországot akarunk?

Én olyat

ami nem ázik át. Aminek nincs leszakadva a füle. Ami nem okoz demenciát. Amihez van kapaszkodó. Ahová beférnek a műtűrjeim. Ami hétvégén is nyitva van. Ami alacsonypadlós. Ami kertkapcsolatos. Amit nem kell folyton kavargatni. Ami nem tartalmaz nátrium-glutamátot. Ami olyan, mint a másik. Ami nem olyan, mint a másik. Ami kis helyen is elfér. Amit hagyma nélkül is lehet kérni. Amire van magyarázat. Amire nincs mentség. Aminek egyben lejön a héja. Amitől nem kell rögtön beszarni. Amit felérek. Amit a fiam is felér. Amit az apám is végig bír ülni. Amihez adnak villát. Ami még a hülyének is megéri. Aminek alul van a kapcsolója. Amiről ódát lehetne zengeni. Ami szépen gyógyul. Ami vízzel is kijön. Ami nem ereszt. Ami nem izgat. Ami nem fuvalkodik fel. Amiért még a világvégére is érdemes lenne elutazni.

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Áronka
Petőcz András
Péter Erika
T. Agoston László
Váradi László

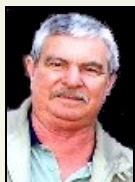
Naplók, jegyzetek. (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Ricza István
Egy árva levélről

Egy árva levél se marad meg a fákon,
csak reszketeg és üres ágak, az ám...
S míg bővliba süllyed a drága hazám,
fentről szakadatlanul árad a mákony.

Nyugdíjakat is szavatolja a kormány,
olvassuk a nagy vezető levelét,
bár tudja, hogy ehhez a pénz nem elég,
hát majd csavarunk a melósnak a normán.

Új útkeresők soha el ne feledjék,

Lelkes Miklós
Anyag varázsol

(Kaskötő Istvánnak)

Mi ne látnánk, hogy csak az Anyag varázsol,
állít, biztat, kételkedik, vagy cáfol?
Olykor meg rá- rádörmög erre-arra,
mint mesék kedves, medvés öregapja.

Bár lehetne felénk kitért szabadság, -
de jövőből mit hozott végül? Rab Mát.
S mit teremtett? Oly tökéletlen népet,
amely jót rosszra könnyen átcseréltet.

zsákutca lehet, mi felé visz a láb,
és hullhat a könny, meg a vér, a verejték,

hajléktalanok hada sem fogy alább...
Sejtem, hogy ilyent, ugye, senki se mér föl:
Hány sort lehet írni egy *árva levélről*?

Baranyi Ferenc KONSZOLIDÁCIÓ

1.

Horvátország, Dalmácia és Krajna,
Isztria hercege-őrgrófja: Bertold
négy fiút nemzett s egyetlen leányt, ki
magyar királynak lett a felesége.
Második Endre udvarába ekképp
került meráni Gertrúd, s nemsokára
követte négy fivére: Henrik, Ottó,
Eckbert, Bertold – s mert mindig jó talaj volt
hazánk az intrikák parlagfüvének:
tőlük is gyakran tüsszögött az ország.
S ideözönlött a német lovagrend,
hirdetve, hogy Krisztus hitére térít
kunt s besenyőt is, ámde igazából
pöffeszkedni és harácsolni jöttek.
Második Endre, félve és imádvá
királyi nőjét, ellenkezni nem mert,
sőt, inkább tett kedvére e heréknek,
mint a magyar /szintúgy mohó/ uraknak,
kik – megeléglélvén mellőztetésük –
a gyűlölt asszony végzetét kimondták,
mikor Halicsban harcolt a király és
esélye sem volt hitvesét megóvni.
Péter ispán s a Bár Kalán nemzetség
sarja, Bór Benke – Bánk bán – volt vezére
az összeesküvőknek, harmadiknak
melléjük állott Bánk veje: Simon bán.
S egy nap, ezerkettőszáztizenhárom
szeptemberének végén ölni gyűltek:
többben sátrába törtek Gertrudisnak
s lekaszabták.
Bánk nem volt közöttük

Sárközi László Veszélyesen élek

...vad világváros vadvilága vagyok;
pompanélküli s tisztán egyszerű

Az Anyag költ, és sohasem a költő,
de versben Kérdés megszülethet, felnő,
s lassan börtönét kitapintja, bontja
válasz éhes, elszánt paradoxonja.

Választ kap-e? Most legelőjét várja
a nép, Anyag szánandó birkanyája, -
de vers (ha vers) tudja: mozgó Anyagban
más Idő is, szépséges lelkű dal van,

éden ébrenlét, s fényringású álom,
egy égi föld, szíveket megtalálón.
S az, mi nem kell még: bátor, igaz Eszme, -
s egyszerre néz végesre, végtelenre.

Rímek futnak, a sorok Közelt kérnek
Töletek, alkony-hajnal Messzeségek,
s Végtelenből végesnek jelző pírt ad
gyönyörű szín, piroskoronás Csillag.

Anyag mozgásban, reméljük, majd eljő
Kérdést kiáltó, Választ váró erdő,
új út emberhez méltóbb indulása, -

Élet, Halál, Dal teljesebb varázsa.

(2013)

1929-2007

Hoitsy-Horváth Edit ARS POETICA

Szép, hogyha cseng-bong,
csilingel a vers,
az érdeme is, joga is, hogy
tessék,
de ha csak csillagokról
énekelsz,
nem egyéb az, mint csillogó –
üresség.

Ódor György Vadászat

Kinek az udvarából jönnek elő a véredek?
Az éjbe kimerészkedők közül hányat nyírnak ki,
az áldozatok hova tűnnek el kora reggelig?

Úgy szaladok, mint gyerekkoromban, a süvöltő szél
holdárnyékként követ és a kanyarokban eltűnnek

akár a beton, amelyből sarjadok,

magányos élet; mégis egybefűz
magja s mivel tudom – tovább nem adom:
magamért élek s magamnak akarom
majd sírom, mellyel időm elvegyül

s egynyári testem; lelketlen, végső
érző ősz a párom s majd mindent betakar
a barnaszürke múlás és ravatal
lesz e föld s fáj önző, önemésztő

telem: élni – életvágyam felragad
csillagok fölé taszítva, vérző
lánggal, mely szünni nem tud és nem akar...

Koosán Ildikó
Vasárnapi ének

Hová tüntetek napfényes vasárnapok?
reggeli frissesség, tisztára söpört utca
az áhítat házsorok közötti lépteivel?
vajon hova, ti szagos-szappanos
mosakodások, fehér, vasalt ing,
ünneplőruha, ráncatlan méltóságok,
s ti harangzúgástól visszhangzó hegyek?
hová, ti családünnepek? asztal, diófánk
alá terítve, rajta gőzölgő húsoleves,
aranyló rántott csirke, gyümölcs a fáról,
köröttünk macska, s kutyánk viháncol,
jámbor hullámos szőrű fekete pamacs..
vajon hová a tányércsörrenés otthonos
zenéje, e láthatatlan tartókapocs?
fájó hiányát szeretném dalba fogni most...
s ti álomhordozó délutánok, vajon hová?
késztetői ábrándnak, mesének? hová a
nevetés, az ének; hová a félszeg, szerelmes
találkozások? s ti magányos séták?
tépett fűszálat ajkunk présébe tolva,
elméltünk, a világmegváltás mintha
személyes küldetésünk volna, és nyűge
a gondolat szerteröppenő fecskerajának...
hová tűntek a vágynak, s a nyár-meleg
köpenyét ránk takaró lopakodó este?
hová az éjbe nyúló beszédes hallgatások?
talán a kor... s vele mi lettünk mások...

Megbújik bennem még a kép, akárha
virágszirom imakönyv lapjaiba zárva;
s hangulatát, mert kérem, visszahozza,
vigasztalódní e szenttelen köznapokba.

Szombathely, 2012 augusztus 20

üldözőim. Csak lélegzetem árulhat el, rejtőzködve élek.

Elfelejtetted? A tömeg állt bevérző sebekkel
a téren, senki nem mert a másik szemébe nézni,
nehogy rámutassanak. Néki a függöny legördült.

Eddig is volt és ezután is lesz, aki nyájasan
rád ismer, talán a legjobb barátodnak hitt csókos
júdás, mert az örület és vakság újabb formája

elhiteti veled, a farkas is nyuszi, csak kicsit nagyobb.
Látom előre, holtan elterülök itt a porban
magamtól, az ebek pedig hiszik, ők ejtettek el

Németh Tibor
A tettesek

1938-2013

Nekik hízik pénzed a konyhád melegén,
az ő hangjuk sziszeg radiátorodban,
ők adnak vizet, ha arcodról lemosod,
kényszer henyélése keserves gondjait.

Az áramuk zizeg ócska kapcsolódban,
ha fényt keres szemed, ha dolgozik kezed,
itt minden csak látszat, minden kifosztva már,
itt a tisztesség, gazdát alig talál.

Ott az erdőszélén, színes vadvirágnak
álcázzák magukat, a szeméthalmazok,
kivágott fák, s rönkök bújnak a hó mögött,
mit nem loptak el a beszerző ösztönök.

Körötte nagybirtok, mint óriás polip,
úgy fojtogatja az útba esők házát,
gépeikkel sandán, ma még kerülgetik,
földgyaluk elé szánt életek fohászát.

Bányai Tamás
Egyszerű élet

Nagyanyám mesél. Valami bányáról, Petrozsényről
(ugyan mi az és hol lehet?), szigorú nevelőszülőkről. Hideg
téli este van, a tévé számunkra még ismeretlen, a szoba
sarkában néprádió hallgat. Anyám kórházban, apámmal
harag, persze, hogy harag, hiszen szüleim elváltak...

tovább>>>

Mikola András
festőművész

Nógrádi Gábor
EGYETLEN HIT

Én sírni nem fogok, csak felvágom a torkom,
mert van dalom akárhány márciusra.

És vérem is. Ha nem buggyan ki mégsem,
azért zubogva sző bomló szervet, szerelmet.
És ha nem idő a léleknyittatásra ez a kor,
mikor a várakozás csöndje süketít merevvé,
akkor is!

Ha semmi gond, kenyér és indulat,
bennem, s a tájban nem találkozik,
ó, akkor is!

Ha menthetetlenül, s kimondhatatlanul
csorbulnak el proletár-érveink,
mert rosszul öldököltünk,
hát akkor is!

Sercenjen csuklóm tátogó virággá,
halvány torkom egy szál tulipánná,
az öledben váljak vörös borrá.

Jaj, ne haljak hiába!

Kerget a kés elé,
tested alá, a nyárba belebomlok,
mert nem tart fel Vlagyimir Iljics,
Jézus sem tart fel engem,
pedig nálam kapaszkodóbbat nem találtok,
ki ragaszkodik a pohár vizekhez,
a kezekhez, minden tekintetekhez,
és magához:

ki lehetne.

S ki lesz.

1933-2007

G. Ferenczy Hanna
Szeptember

A kert

Már sápadt, rozsdá verte
Rőt színeit épp kikeverte
Palettáján megint az Ősz

Mező

Kihalt és mélyen hallgat

Tóth Krisztina
Tavaszi kollekción

A srác alig egy hónapja dolgozott a szerelőműhelyben,
amikor a húga elkezdett vele bejárogatni a melóba. Kislány
volt még, tizenhárom éves, de alacsony növésű, vézna, és
csak hatodikos, mert kétszer bukott.

Reggel bejött a bátyjával, és maradt vele ötig, a munkaidő
végéig. Kérdezte is egy idősebb kolléga, hogy nem kellene-e
ennek a gyerekek inkább iskolában lennie, mire a srác azt
válaszolta, hogy aznap nincs iskola, értekeznek a tanárok.
Neki is kínos volt, hogy a Hugi bejött vele, de mégse
küldhette haza a fűtetlen lakásba, ha meg nem haza ment
volna, akkor biztos elhúz valami plázába lófrálni.
Ráparancsolt, hogy üljön le szépen a sarokba és kussoljon,
vagy számítógépezzen az irodában, nem hiányzik az, hogy
mindenki megkérdezze, mit keres itt. Nagyon nem lett volna
jó elveszíteni ezt a munkahelyet. Normálisan fizettek, és
lehetett szerezni ezt-azt, például olajat, rozsdamarót,
fagyállót.

tovább>>>

Debreczeny György
a fehér fényesség

ha elkóborol a fehér fényesség éjszaka
csirkét belez emléke örökre megmarad
átüt a rózsailaton a bélszag
s ha véres a kéz
nincs semmi okunk attól tartani

hogy elkóborol a fehér fényesség éjszaka
miért is tenne ilyet
hisz nem borulhat sötétségbe
a hűtőház melletti áldozati hely
ahol minden lélek megjelenik

de elkóborol a fehér fényesség éjszaka
ezer hajléktalan út ütközik össze a sötétben
tüzön jár és vak komondort tart kezében
a varázsló
ablakosra töri a koponyát

Elfáradt röögöt köd takargat
Hajnalban hazament a Csősz

Erdő

Birkózik vad szelekkel
Örvénylő, tarka levelekkel
Van teleszórva már az út

Patak

Bámészan néz az égre
Átváltozik szederjes-kékre
Ahogy riadtan tova fut.

Az éj

Kabátját összevonja
Hold pirosuló lampionja
Lebeg a tar dombok fölött

A Nyár

Is éppen arra röppent
Arany cipőben arra szökkent
S eltűnt a horizont mögött

Fetykó Judit
Szabad asszociációk

Itthon... – vajon melyik ház, lakás is az itthon, amit csak az itthon/otthon kifejezés illet meg? – most, itt a vidéki házban vagyok itthon, ahol felnőttem. Mikor Pesten vagyunk, akkor ott. Azért még periodikusan eltévesztem, hogy hol van ilyen vagy olyan fűszer, száraztészta, vagy hol hagytam valamelyik ruhámat.

Nagyceppű harmat csapódott a fémkerítésre, a felhő annyira lenn van, hogy látszik, ahogy részekre válna gomolyog, amint emelkedik a fény a virradattal és az első szellő, az első szél hatására keveredik önmagával, lassan ráérősen, tompa derengéssel jön el a délelőtt. Mire megkondul a déli harang, annyira feltisztul, hogy látni a szemközti templom tornyát, ami gyalogosan vagy bő negyedórányi járásra van innen.

tovább>>>

Juhász Ferenc
A hajnal fagyos rózsái nyílnak

A hajnal fagyos rózsái nyílnak,
lehullt a bádogg hold az égről,
a kakas taréja lila láng,
vonaat sípol a messzeségből.
A lovak farára dér csapódik,

miért is tenne ilyet

Dobrosi Andrea
Valami elveszett...

Valami elveszett, egy lélekrezdülés,
egy csipet érzelmvilág, egy kevés
láng a tűzből, mely elvileg melenget,
nem pusztít, megillet, magához enged.
Valami elveszett, mi nem megfogható,
valami elveszett, megrogyott a szó,
mint nádtető, vályog, hiába kivárok,
próbálok másképp. Valami szivárog
innen, mint víz csövön, folyton rám köszön
a csend itt, nem lendít előre öröm.
Elveszett valami, egy szikrányi tán,
elveri jégeső, húzom csak igám.

Köves József
Ballada a lázadó birkákról

Évről évre összeterelték és nyírták -

s mindig békésen túrték a birkák,
az akolmeleg őket úgy összezárta,
hogy bólogató lelkük ezt szinte várta.
És ahogyan a szűk térben összeálltak,
úgy érezték, minden jó, mert sose fáznak,
s ha a pásztoruk rájuk küldte az ebet,
megköszönték a bokájukba mart sebet.

Tehát jól megvoltak voltaképp a birkák.
A napi zöldfélék maguknak kisírták,
s ha kissé elengedték őket a mezőn
lelkesen bégettek kint a friss levegőn,
hisz süt a nap, zöld a fű, és jó a pásztor,
lám, milyen dús rétre vitte most a háztól.
A türelmetlen báránycsapat nagyon ritkák:
boldogok és hálásak voltak a birkák.

Mind úgy érezték, jó e békés birka-lét
így sohasem lehet közöttük ellentét,
a birka mindig szelíd és engedelmes,
ha bántják is, legfeljebb magában nyeldes,
s ha kiválasztanak egy pörköltnek valót,
vagy épp bundájából készítnek takarót,
szőnyegnek vetik a kikészített irhát,
a nyáj még együtt marad, vélik a birkák.

ezüst bodor a lehelet,
kóró, bogáncs lehajtja fejét,
meghalni készül, s megremeg.
Zörögve hullnak le a lombok,
szállnak a szélben a levelek.
Szerelmünk lombjait fosztogatják
a csípős őszi hidegek.
Akár a fák, égbenyúló karral
állunk majd, s hogy ez ne fájjon,
a jeges szépség, meg a tél
fehér gyapjat növeszt a tájon.
A villanydróton fecskecsorda.
Most hirtelen magasba röppen.
Cineg a drót, mi lesz veled? A fecskék
örvénylenek a kék ködökben.

85. születésnapján, jó egészséget
és nyugalmas életet kívánunk a költőnek.

Kamarás Klára
Egy rövid dal a régi iskolámról

Hadd énekeljek régi iskolámról!
Felém onnan ma is víg *Eszterlánc* szól,
s mások is vannak még kik elhiszik,
hogy a diót most is *Dombon török*...

Kislány, te most a körbe állhatsz,
ha párod nincs, gyerünk, csak *válassz*,
hisz beültettem kis kertem virággal...
Most versenyt fussak? Ez is rám vall...

De ha hallom, *adj király katonát*,
egész szívemet méltán járja át,
hogy *nem adok*...Én nem adok!
Vagyok, ki voltam, s az is maradok.

Kajuk Gyula
Koraősz

Halkan lélegzik a táj.
A báyadt őszi nap
lazúrosra festi
a párálló dombokat.
Sárgult levelet hoz
a hűs reggeli szél,
nincs kedve most fecsegni,
nem beszél.
Leteszi élém csendben

Egyszer valamikor – talán tavasz tájon -
valami fura láz futott át a nyájon,
történt, hogy egy részeg és goromba juhász
reájuk uszított három csahos kutyát.
Egy megsérült birka szörnyű fájdalomában
nekirontott, majd tiporták valahányan.
Báránytól az ilyen pillanatok ritkák:
lázadni kezdtek a már nem békés birkák.

Ahogy a kutyákat halálra taposták
valami furcsa köd ülte meg a csordát.
Az ürü szarvával a juhászra rontott,
ettől a többi is megveszett, megbomlott,
kampósbotja pördült távol a juhásztól
így nem volt fegyvere döfködni, mit máskor.
Másnap az újságok címlapokon írták:
Elpusztult a juhász, legyőzték a birkák.

Ajánlás

Herceg, tanul meg, hogy aki mindig jámbor
egyszer majd elunja, hogy gyötri a pásztor,
akkor visszatámad, és követi mind. Hát
ne hidd azt, hogy mindent eltérnek a birkák!

Kő-Szabó Imre:
Az a fránya „baloldal”!

Tamás hatvanöt éves lett. Ebben a korban, az ember
többször gondol a betegségekre, meg a halálára. Ez
egyértelmű, mert apja hatvannégy évesen halt meg. Akkor
még negyven éves volt és arra gondolt, vajon ő megéri-e ezt
az időt? És íme, már egy évvel túl is élte.

Mégis a betegségek jutottak az eszébe. Először is a
fürdőszobában az elzáró csapot kellett megszerelnie. Nem
nagy kedvvel fogott hozzá, de a felesége, már hetek óta
szidalmazta tétlenségét. Vett egy nagy levegőt és hozzáfogott.
Órákig babrált vele, a bal kézfeje is megsérült. A vérzés alig
akart elállni. Felesége bekötötte a kezét, folytatta a munkát.
Egy nagyobb kombinált fogós húzásnál, a kulcs leugrott, ő
pedig elvágódott, nekiesett bal oldalával a fürdőkád szélének.
Megrepedt egy bordája. Hetekig otthon ült a szobában és
gondolkodott.

tovább>>>

Arany Tóth Katalin
VÁGY

a nyár elhamvadt álmait
és végigsimítja búcsúzól
fáim összesűgő ágait.

Mikola András: Nagybánya

Bittner János
LECSUPASZÍTVÁ

Olyan kegyetlenül sötét van,
az orromig se látok el.
A zene eltűnt életemből,
nem értem, miért vetted el.

Jó, legyen hát, ritmus és rím nélkül,
sallang nélkül, fennkölt szavakkal,
amit csak a intellektuellek értenek.
Metaforáim mögött ülök, mint méla pók.
Hangtalanul figyelem különös változásomat.

Olyan kegyetlenül sötét van,
az orromig se látok el.
A zene eltűnt életemből,
nem értem, miért vetted el.

Mint egy új Gregor Samsa,
ha hallottátok ezt a nevet,
ha érdekel még valakit
egy kárhozott lélek hányódása.
Háború dúl bennem,
gonosz, magam ellen feszülő,
véres, kegyetlen, mint a világ,
mint amely körülveszi ragadós hálómát.

Olyan kegyetlenül sötét van,
az orromig se látok el.
A zene eltűnt életemből,
nem értem, miért vetted el.

A sötétet lassan megszokja fáradt szemem,
a süvítő golyók elől még elkapom fejemet,
de az ártatlan áldozatok olyan véresek,
és olyan hiábavaló minden áldozat!

Élni volna jó!
Áttörni e szürke csenden
kő-dermedt vágyaim,
s úgy hálni fáradt éjeken,
miként szűz szirmok pihennek
mézbokrok ágain.

Szelíd méltóság kell nekem.
Tartaná kínjaim
alá feszült büszkeségem,
mit elkoptattak az évek.
Hol vagytok, álmaim?

Élni volna jó!
Csak úgy boldog-egyszerűen.
Feledve ráncaim
közé mélyült szenvedésem,
s örülni a létezésnek
bennetek, napjaim.

Könnyű libbenés-sejtelem
fedhetné útjaim,
hogy szelíden küldjem létem
sóhaját az örök télnek.
Vigyetek, vágyaim!

Élni volna jó!
Lenni gondtalan-szerényen,
feledni titkaim,
mint ifjú szemérmem,
s üzeni a Mindenségnek:
Eldobtam átkaim!

Bodó Csiba Gizella
Mozdulatlanok

A tárgyak mozdulatlanok,
Mint halott fák őszi ártérben,
A hídon már-már átértem,
Ami az életfolyó felett recsegett
Sokat látott öreg pallóival.

A tárgyak mozdulatlanok,
Én már elbújok hóhullám elől,
Pedig a nap ragyog – tébolyultan,
Hőségében régi szerelmek
Illata, sóhaja ájul emlékeim
Zsúfolt dobozába.

A tárgyak mozdulatlanok,
Egy pohárba töltenék pezsgő életet,
Hogy táncra perdítsem őket
Hőgutás vasárnap délután,
Ahol csak ők vesznek körül

S esélyt sem adok, hogy

Olyan kegyetlenül sötét van,
az orromig se látok el.
A zene eltűnt életemből,
nem értem, miért vetted el.

Segítséget kérek, mert kezdek félni,
kezdek félni attól, aki lettem!
Segítséget kérek azok nevében,
akiket valaha megmentettem.
Most meghúzodok csöndben, szerényen.

Olyan kegyetlenül sötét van,
az orromig se látok el.
A zene eltűnt életemből,
nem értem, miért vetted el.

Kaskötő István
Még egy kurta írmány.

Aphrodite bukása

Egy kora nyári délutánon történt, mikor a napsütésben még élvezet a semmittevés, mikor a téli didergés már feledve van, de a hógutától még nem kell tartani, három ifjúnak tekinthető úriember támasztotta a népszerű, torontói kávézó pultját.

Sásdi, a vízipólós olimpikon, - aki rendszeresen kiitta az asztalokra kirakott tejszínes kancsókat és öt francia sütemény evett meg egyszerre – Tetű, a szerb ex-ingatlanügynök, aki hat hónapot ült egy kis féleértés miatt, ugyanis elfejtette, hogy ugyanazért a lakásért három vevőtől vett fel előleget, és Dr.Goldfinger, a kicsapott pesti orvostanhallgató, aki szabadidejében csekély ellenszolgáltatás ellenében (200 dollár), felelőtlen szeretkezés kellemetlen következményét volt oly szíves meg-nem-történte változtatni.

tovább>>>

Bárdos László
Thrombus mentalis

Figyeld csak: az imént
Beléd csapott valami;
megütött egy kép, egy másik
belülről feszítette koponyádat,
nyögött egy mondat, irgalomtalan.
Rémület. Volt egy rögszerű pillanatot.
De máris működésbe lépett
– magától: nem állítom, hogy „gyávaságod” tette
az elme immunrendszere.

Megelevenedjenek;

A vég mindig egy kezdet
Az ő számukra is, ha kíváncsin
Kicsomagolják valakik, valahol
De csak ha átértem a hídon,
S a parton lebukik a Nap!

Lehoczki Károly
Zöld, kék, fehér

Kék-fehér évek lengnek az égen,
átszűrődik a nap, rágomolyog a sötét.

Zöld-fehér szemed lángja belobban. Villámlik?
A lecsüngő levelek alatt guggolsz, telefonálsz.

Azután zuhog már. Hajlik a lomb, mélyeket
ásít a zöld, fehérén lecsordul

az elem, a nagy kék domb s a fehér habos
tó közti lapályon tócsákban megáll.

Csapzott hajad halovány arcodra rátapad,
pillantásod zölden, fehérén tűz alóla a messzeségbe.

Sűrű kékben tülekedik az égen a múlt, a
jövő. Hátam egy fa törzsének döntve figyellek.

Nem hallak. Egymásba keverednek a gyöngye szavak,
s a színek is, a kék, a fehér, a zöld egybevegyül,

és egybevegyül a tó, a domb, a lombok,
a tócsák, s a zöld, kék, fehér időben te, meg én.

Péter Erika
Csillaggá lettél

Azon az őszi is
csillogott a fény,
de megtört a nap
az ablak üvegén.
Szilánkokra hullott
akkor egy mosoly,
árnyék táncol most
csillagarcodon.

Kezdted apasztani, oldani
a kínos csomót,
valahára meghatározta, s szemvillanás alatt
a ürge vér hullámain
már másra gondoltál. Másra is gondoltál.
Tudatáram diadalma. Elmállott akadályát
föl sem veszi immár
a mindenható keringés.

Mentovics Éva
Aranyló díszben

„Bokraink közt már az ősz barangol,
kóro lett a fényes laboda.”*
Bár fény rezdül még a kis patakról,
s nyílik az ősz ékes csarnoka,

néhol az elmúlás szaga árad,
ördögszekeret görget a szél,
vetkeznek a kócos almaágak,
a zöld gyp is egyre alél.

Ám az erdők díszes palettáján
tobzódna az őszi színek;
tűzvörös, barna, pasztell sárgán...
és emléünk féltve őrzi meg

az elmúlás színpompás varázsát,
a lemlő fűzfa-tincseket,
s a nemrég még viruló akácfát,
mely aranyló ingben int neked.

A part kövén is az ősz botorkál,
levéltutajt fúj a víz felé,
s a vadkacsa ott, a rőt bokornál
szárnyat legyint, mintha értené;

el kell húzni lassan más vidékre,
elvinni a szép emlékeket,
„vé” alakban szállni, szállni délre,
átrepülve rétet és hegyet,

s rigódalra visszatérni újra,
ha a fákon virágdísz fakad,
s lombjuk alatt látni összébújva
ölelkező, vidám ifjakat.

„Bokraink közt már az ősz barangol,
kóro lett a fényes laboda.”
Álmodjunk bár nyárról, vagy tavaszról,
levél hull az álmos hantokra.

Rőt avarban lépdél már a lába,
tovalebben, suhan az idő...
neglizsében, mint éjjel a dáma,

Végh Sándor
Gyökerek

Apáink törvényeket vittek vállukon,
megszakadva zsákjuk magvas súlya alatt.
Ősi család sarjaként álmotk egy új világot,
amelyet mi, a fiúk rombolunk szét?
Tévedéseinkért is ők bűnhődtek,
amelyről nem beszélünk, de látjuk,
és hidd el;
egyszerűen abban élsz!

Cselényi Béla
a lidérc szappanoperája

mindig menni kell
mindig a zöldbe
tangenciálisan egy tenger felé
érintőlegesen a boldogságba
valami sáros faluból
szülővárosomon át
gyalog vagy biciklin
palaszürke hangulat
örökös hajnal
lidércnyomásom epizódjai
bizonyossággal folytatódnak mindig ugyanott
s egyformák mint két hányinger
ugyanattól a szalonnától

Pethes Mária
Vége

amikor száműzetésre jutnak a fűnyírógépek
és zsúfolt sufnikban a nyugalom megzavarására
irányuló tetteikről felelhetnek a néma szorgalom
példaképeül állított gereblyék előtt s a kertek
taktikai csendjében felrobban az utolsó
gránátalma is csupán a mogyorók kiskaliberű
golyói kopognak a lábaikat égnek meresztő
székek hátán akkor eljön a krizantémok ideje
kesernyész illat lengi be a várost és a köztemetettek
számára kijelölt szociális parcellákat

némely madár a visszatérés szándékával
biztonságosabb helyekre költözik és

mint egy buja, kacér úrinő.

(2012. szeptember 27.)

* *Részlet Szergej Jeszenyin:
„Bokraink közt” című verséből*

Gligorics Teru
Ami maradt

Napos oldal, meleg árnyak,
Madár dalol minden ágon,
Kinyílt bimbója a vágnak
Lágyan ringó rózsafákon.

Virágos rét, tarka dombok,
Szivárvány fon ívet rájuk,
Eltévedtek a szempontok,
S a bolondok táncát járjuk.

Rövidülnek a holnapok,
Egyre hosszabbak az árnyak,
Felébred az ész s felzokog,
Új tavaszok már nem várnak.

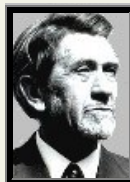
S a föld rázza barázdáit,
Mérget vetett rá a nomád,
Pusztító tűz szele jár itt,
S elsepri az ember nyomát.

Megsokallta már az ég is,
Leri arcáról a kétség,
Megerőszakolják mégis,
Többet követel a népség.

Ó, te gőgös, balga ember,
Fehér szárnyad földbe ragadt,
Majd mikor már semmi sem kell,
Nézd meg, utánad mi maradt.

véletlen szél kondít harangot a végtelenbe
indulókért a hűségesek felkészítik fiókaikat
az önálló életre ki tudja mennyi csettegi majd
elsőbbségét a tavaszi párválasztásban most nem
a feltámadás ideje jön emberpróbáló hidegek
várakoznak a hegyek pajzsvédelmében hörgő
hőlégballonok alakzatrepülésben gyakorolják
a naplemente dekorációs fénye előtt az ég
tükröződésmentes képernyőjére kiírni: vége

Simonyi Imre
ŐSZI ALKONY 1941-BEN

1920-1994

József Attilának

A városon már fények gyúlnak
a fákon falusi derek
betévedt kuvaszként loholnak
a téren a párás emberek.

Telep, gyár, kazánból nyomulnak
nyomukban füstbe ment senek ...
S vacsoragondok komorulnak,
otthon a tűzhelyek felett...

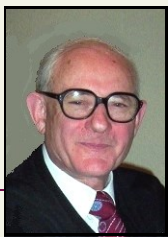
A falun immár alkonyulnak
a petró s földszagú szobák,
olvasót s tengerit morzsolnak
s az esték egykedvű sorát.–

Ám a kocsmázó okosulhat
nyakalván félliter borát:
pesti vigéc mond hánytatónak
dupla konyakos kultúrát ...

Ágyamban ekként hunyhat – gyúlhat
a baljós magyar állapot.
– Szívemre záporozva hullnak
termékenyítő bánatok.

Következő oldal>>>

Lelkes Miklós

Meseíró, költő, egyetemi oktató (1962-2012), kandidátus.

1938-ban született, Budapesten. Apja nyomdász szakmunkás, aki az egyetemen jogot tanul, és rajong a klasszikus irodalomért, anyja varrónő.

Már diákként igen érdeklődik a társadalmi, politikai kérdések iránt. Az 1950-es évektől jelennek meg írásai az irodalom peremvidékén, főleg mesék és versek. Szerzőként szerepel több mint negyven antológiában.

A szocialista társadalmi rend, a „Szépség szeretetére” épülő humánus szocializmus híve, éppen ezért az Aczél György nevével fémjelzett irodalompolitikai légkör ellenszenves számára. A nagyon távoli jövőben „forradalmi értékű” változást remél, amely megnyithatja az utat az általa elképzelt „igazi szocializmus” megteremtéséhez. Keserűen látja, hogy a helyzet inkább rosszabbodik: „rege róka mindenütt / s hol a forradalmad?” – teszi fel a kérdést az Új Aurórában 1979-ben megjelent Rókatáncban.

1989 után egyetlen politikai párthoz vagy mozgalomhoz sem csatlakozik. „Belső emigrációjából” mélységesen megveti a közéletet elárasztó, kisajátító komikus hazudozókat, becsstelen törtetőket, hataloméhes álszenteket és nevetséges köpönyegforgatókat, árulókat. Verseiben, és prózai írásaiban rámutat: az erkölcsi fertő, a „pénzpokol” – világméreteken – a tőkés rendszer lényegéből fakad.

Holdnak kedveskedő

Gyermekkorom holdjai, egyre nőttek.
Újraélem kedves, fehér időtök.
Levélkupac-füst száll. Hajlongnak árnyak.
Érzem lélegző létét a világnak.

Egy-egy faág-nesz surran fel az égig.
Jól gondoltam mindent, - és rosszul mégis.
Mebánás felé mégsem megyek, holdak,
múlt-ösvényén emlékező mosolynak.

Habár, mit hittem, ma már hihetetlen,
ti, fehér holdak, figyeltek szívemben,
s tavaszi égbolt kék-fekete kertje
kaput nyit öröm-bánat végtelenre.

Felszáll a füst. Árny hajol rá az árnyra.
Fák búcsúznak el: Anyám hív a házba.
Kigyúlt már, olvad bent a lámpa fénye,
s ölembe ül volt-álmok messzesége.

Ó, holdjaim, tavaszaim! Virágos
utat hittem a Szépség Csillagához.
Piros út- virág nyílt ki új sebekben, -
de egy sebem sincs megmutatni kedvem.

Ó, holdjaim! Látó szemem kifáradt,
de elgyötörten is kell a Varázslat,
sőt, talán jobban, mint szemnek, pihentnek.
Keresni kell a csillagálmú kincset,

az égbolt-békét kék-fekete kertben,
ágneszeket tavaszest-szerelemben,
a hívó szót, míg olvad lámpa fénye,
s közel kerül volt-álmok messzesége...

1./

Had idézzek a fenti versből.

“Jól gondoltam mindent, - és rosszul mégis.

*.....
hittem, ma már hibetetlen”*

Csalódás? Kiábrándultság? Vagy csupán helyzetjelentés?

Ez nagyon érdekes és találó kérdés. Jól gondoltam, hogy a közösség, az ország, a világ magasabb szellemi és erkölcsi szintre emeléséhez nemes (közösség-centrikus) eszme kell. Ám ugyanakkor túlértékeltem azokat a lehetőségeket, amelyek ilyen eszme megvalósítását az akkori jelenben, a huszadik század második felében, elősegíthetik a világban, és benne Magyarországon. A tévedést némileg menti, hogy a Kádár-korszak társadalmi rendszere, annak minden elkerülhetetlen és részben elkerülhető hibájával együtt is, sokkal humánusabb, szociálisabb volt, mint a tőkés társadalmi rendszer. Sok embernek segítettem önzetlenül, de nekem is segítettek.

Amint Elképzelt nép (Nikolits Ádámnak) c. versemben nemrégén írtam, csöpp öngúnnyal: csalódtam is, keserűen, - de kiábrándultságnak azért nem nevezném. Persze, a fentebbi kifejezés helyzetjelentésként is felfogható. Hittem valamiben, amiben érdemes volt hinni, és meg is fog valamilyen formában valósulni, de - ma legalábbis úgy tűnik számomra - csak távolabbi jövőben.

2./

Hol kezd egy költő? Visszatekintve az első költői próbálkozásokra. Mi jön előbb a “vers” vagy a “gondolat”?

Nálam, amennyire el tudom választani ezeket, előbb az élmény jött, később a gondolat, majd pedig a gondolatokból az a törekvés, hogy újszerűen fejezzek ki valamilyen tájleírást, hangulatot, eseményt, fogalmat, eszmét. A készülő vers mindjárt visszahat az élményekre, gondolatokra, és talán különösnek tűnik, de a vers tovább írja önmagát, tehát a költemény sokszor a szerző és a vers együttes alkotása.

3./

Emlékszel, megmaradt-e az utókornak az a bizonyos első vers, mikor a család rádöbrent, hogy egy "költőzseni" van születőben?

Költő zseninek szüleim nem tartottak, de Édesapám, - aki rajongott a klasszikusokért, és írt is, fiatal korában megítélésem szerint csak elfogadható szinten és csupán néhány verset, ám idős korára különös módon kiváló költeményeket, utóbbiak véleményem szerint nem maradtak el azoktól a klasszikus alkotásoktól, amelyeket Ő franciából és németből magyarra fordított (egyetlen költeményét, írását sem közölte) - első megdicsérhető versemnek azt tartotta, amelyik az ősről szólt és a károgó varjakról.

E vers a szerző korához képest (általános iskolai tanuló voltam) talán nem volt rossz, de írtak már más ugyanilyen korúak jobbat is. Amellett az ősz és a varjak, meg a hozzájuk társult bánatos hangulat nem volt olyan téma az 1950-es években, amelyet méltányoltak, inkább a "dekadens" átokszóval illették az ilyesmit. Első felnőttnek szóló versem (a mesék és gyermekversek közlése után) egy vidéki napilapban jelent meg Erdő címmel, ekkor elsőéves gimnazista voltam.

*Csipkés tölgylevelek s hegyes, karcsú fűszálak
Nyújtózkodnak a gyér, imbolygó fényben
A távolban színes virágok virulnak
S nagy puffadt gombák lankatag-kövénen.*

*Fejem felett parányi pók szövi a hálót
S egy kövön türkizzöld gyémántos gyík ragyog
Álmosan, lustán elnyúlok a fűben,
Szívom a lágyan omló illatot.*

*Boldogan nézem üde színeit a tájnak
A buggyanó csend is oly jólesően meleg
Felettem foltos darázsbad döngicsélgel
Egyhangúan zümmögő éneket.*

Tolnai Napló, 1955. augusztus 28.

4./

Háború, ostrom gyerek voltál? Milyen élmény maradt ami humanizmusodhoz vezetett?

Igen, háborús gyerek voltam, különféle élményeink voltak a beszállásolt német, majd szovjet katonákkal, utóbbiakra különösen jól emlékszem. Mindent tárgyilagosan kell megítélni, de a rendszerváltás után úgy veszett el a tárgyilagosság, hogy hazugságok foglalták el a helyét.

A háború sok iskolás gyereket is kegyetlenné tett, ezt az általános iskolában tapasztaltam. Nem követtem őket ebben, de az igazság kedvéért hozzá kell tennem: humanizmusomban egy kis arisztokratikus gőg is közrejátszott.

5./

Napraforgók világában elvűnek maradni nem kis dolog, hogy élted túl?

Tréfás-komolyan: igazából nem éltem túl, csak nem haltam bele. No az elvűség talán annyiban nem is érdemem, hogy a leglényegesebb dolgokban belső parancsra cselekszem. Hiába volna valamilyen erkölcsileg nem helyes magatartásból jelentős hasznom, a belső parancs rámszól: - Ne tedd! Az 1989-es rendszerváltás után (még sokkal inkább, mint az 1919-es Tanácsköztársaság bukása után) a magyar értelmiség szinte teljes egészében korrumpálódott, a kapitalizmus kiszolgálójává vált anyagi előnyökért, vagy más okból. Sokan adták el akár két krajcárért előző negyven évüket, köztük kedvenc irodalomtörténészem is, akinek nevét kegyeletből nem említem meg, pedig fájó példa erre.

6./

Ez mind szép és jó, de legyek szkeptikus – képviselve a rosszindulatú olvasót – csináltál valami "hasznosat" is az életben. Valahol mintha láttam volna azt Dr.-t a neved előtt?

A Dr. cím inkább kárt okozott nekem irodalmi téren (bár természetesen a szépirodalmi alkotásoknál nem használtam). Amikor megtudták, hogy orvosi egyetemet végeztem, mert rákérdeztek, néhány szerkesztőben felmerült a kérdés: minek kell verseket írnia egy orvosnak? Valójában pedig - a szó elfogadottabb, gyógyítót jelentő, szűkebb értelmében - nem is voltam (és vagyok) orvos. Amikor elvégeztem az egyetemet, arra gondoltam: milyen módon lehet legtöbbet tenni a nép egészségéért?

Erre - önmagamra nézve - végzetes választ adtam: a közegészségügy (ma: népegészségügy az elfogadott szó rá) területén kifejtett tevékenységgel. Ez igaz volt ugyan, ma is igaz, - és mégsem igaz. Paradoxon? Nem, csak feltételes módban kell áttenni: így lehetne. Most szomorúan látom, hogy az 1989-es rendszerváltás után a magyar közegészségügyet (népegészségügyet) tönkretették (sőt, az egész egészségügyet), - egyúttal a népegészségügyet egyetemi oktatása is (amelyben még az elmúlt évben is részt vettem) egyre növekvő nehézségekkel küszködik. Megjegyzem: tudományos fokozatom is van (a tudományok kandidátusa), és évtizedeken keresztül igen szerettem foglalkozni az egészségneveléssel, ezen belül a lakosság népegészségügyi ismereteinek vizsgálatával. Az 1989-es rendszerváltás után az egészségnevelés területén is visszaesés következett. Az ismeretvizsgálatok egyébként más területeken (pl. a lakosság jogi, vagy pénzügyi ismereteit tekintve) szintén fontosak volnának, - ha a népesség műveltségének magasabb szintre való emelése volna a cél, - de jelenleg, sajnos, nem az.

7./

A "purist" a tradicionalista lenézi a cyber irodalmat, de mi néhányan az "öregék"

kihasználjuk a lehetőséget? Mi a fontosabb 100 nyomtatott kötet a padláson, vagy nyolcezer olvasó a Magyar Elektronikus Könyvtár adattárából? (a két köteted olvasói)?

A nyomtatás és az interneten való közzététel egyaránt eszköz. Mindegyiknek van előnye és hátránya. Én imádom a nyomtatott újságokat, könyveket, de ha az emberek jelenleg nem tudják ezeket megvásárolni, akkor mégiscsak sokkal jobb, ha ingyen hozzájutnak szépirodalmi művekhez a Magyar Elektronikus Könyvtárban.

Más kérdés, hogy a társadalom miként bánik ezekkel az eszközökkel. Ebben sok hiányosságot látok, ötleteim is volnának a helyzet javítására, de a tőkés társadalom - bár nagy hangon az ellenkezőjét harsonázza - igazából nem kíván törődni a széles tömegek műveltségének javításával. Persze, a művelt nép nem is érdeke a tőkés társadalom hatalmi erőinek. Fiatalkoromból jól emlékszem, hogy a szocialista társadalmi rendben (a Rákosi-korszakban is!) mennyi klasszikus könyvet adtak ki olcsón, mi volt az Olvasó Népeért mozgalom, és milyen sokat tett a társadalom vezetése az oktatásért, minden területen. Nem kell eltagadni semmi bűnt, hibát, vétket, ilyenek feltárása csak használhat egy nemes eszmének, - de a Rákosi-korszakot sem szabad becsületes gondolkodónak kizárólag az ÁVH kegyetlenkedéseire leszűkíteni. Utóbbi becstelenség, - vagy ostobaság.

8./

Az ország megy a levesbe – hogy a népszerű kifejezéssel éljek – és a hivatalos, profi kiadványokban, koszorúsaink, fejük a homokban, hasfájós nyavalygásokkal túlkiabálják egymást. Kevesen vagytok akik még felelősséggel, kongatják a vészharangot. Lehet e feladni a reményt?

Így igaz, az észjárású okoskodások, hasfájós nyavalygások, köldöknéző nyaktekergetések jellemzőek sok költeményre, ezek egy része szerintem szándékos ködösítés, mivel szerzőjük nem akarja kimondani az igazságot, nem akarja vállalni annak kockázatát, így ál-verset szül meg. A jelen társadalmi rendszert viszont versben szinte senki sem meri dicsérni, - mert versben nehéz hazudni. A versen hamar észre lehet venni olvasáskor (jó előadóművész tolmácsolásában esetleg nem rögtön), hogy nem őszinte, - tehát nem vers. A jelenleginél még a Horthy-korszakban is, a súlyos társadalmi igazságtalanságok és erős cenzúra ellenére, a költészet terén jobb volt a helyzet. Sokkal többen voltak, akik magas szinten és az igazat írták meg.

Nyugodt lélekkel állíthatom, mert tapasztaltam: Magyarország lakosságának túlnyomó többsége azokat a verseket sem érti, amelyeket felszínesen ismer. Az érettségizettek sem. Vonatkozik ez például Kölcsey Ferenc Himnuszára is, amelyben sokkal több van a szép óhajnál: "Isten, áldd meg a magyart..". Sőt! A legtöbben azokat a fogalmakat sem értik, amelyek a médiákban nap, mint nap szerepelnek, például olyanokat, mint a magyarság, haza, szabadság, demokrácia, diktatúra..

Történelmi mértékkel mérve a világ minden szempontból jobbult: rossz maradt, de kevésbé az, mint az elmúlt századokban. Tudom, hogy ez ma, e tönkretett kis országban, kevésbé vigasztalja azokat, akik hazafiak, - de ettől még igaz. A reményt pedig azért sem kell feladni, mert jön majd új történelmi korszak, és akkor a költészet szerepe ismét megnő. Átmeneti, mérsékelt javulás előbb is bekövetkezhet, ha a nemzetközi gazdasági válság megszűnik, - de nem tudom megítélni, hogy ez mikor, milyen körülmények között következik majd be.

9./

Tervben van- e egy gyűjteményes e-könyv a jövőben?

Jó volna egy másik Magyarország, ahol az emberek segítőkészebbek, becsületesebben gondolkodnak, és megértik a közmondást is: aki nem tesz a rossz ellen, az sérti a jót. Úgy vélem ma is: aki verset ír, az felelősséggel tartozik hazájának és a világnak. Utóbbi szellemében szükség volna e-könyvekre, másoktól is, köztük az enyéme is. A verseket összegyűjtöttem hozzá, de nem tudom, hogy kiadása megvalósulhat-e.

GYERMEKKORI DIÓFÁK

Gyermekkoromról akarok írni, azaz voltaképpen nem tudom: akarok-e? Kit érdekel, hogy miként láttam a múlt egy-egy mozaikdarabkáját? Talán csak Apámat, akinek van ideje és kedve vissza-visszatekinteni, és - majd egyszer - esetleg nagyobbik leányunokámat, Szilvikét is érdekelni fogja, ha el nem vezérli a sors

azoktól a látszat-bűvészműtávkától, melyeket összefoglaló néven irodalomnak neveznek.

No, mindegy, belekezdek...

[tovább>>>](#)

[Következő oldal, versek, mesék és egyéb próza.>>>](#)

...

Ne várjon az olvasó rendszert,
a válogatást szigorúan szubjektív alapon végeztük.
A Szerkesztő.

A Csend leánya

A Csend leánya átnézett az erdőn:
a Szépség volt, új szépségért esengőn.
Fényarc-fehérség villant rá a fákra.
Kis buksi gomba önmagát csodálta.

A Csend-leány csókjában ott volt minden:
hiába-utak bánata szívemben,
elfogyó ösvény, erdőn túlhoz tartó,
egy-egy öröm is, hallgató harangszó.

A réthez értünk: felkéklő katángthoz.
Vad murok-ernyőn arany bogárlángot
dajkált a lég, s olykor helyeselt rája
bogáncs kilengő, bókoló lilája.

Szilvike, Fanny ment, miközben nézte:
részekre oszlik az Idő egésze,
részekre oszlik, szétszáll színek tánca,
de minden szín a táncosát bevárja.

Madárhang cseppent piros dalsziromra.
A Csend-leány csengette, csillagozta:
kinyíló Szépség záruló szívemben, -

felejtetőben a Felejtetetlen.

(2010)

Az unokák.

Töprengés, Karácsonykor

(Feleségemnek)

Ünnep jön, megy. Az ünnep: látszat-élet.
Elnézem fényfoltozott köpenyének
lengését, és a gyermekkorból látom
felnőttjeit, akik kártyacsatákon
talán találtak gondjaikra enyhét.
Lehet, mégsem. Ám merengtet-melenget
a könny, a múlt, megannyi látszat-béke,
pohárkoccintás csengő menedéke..
..s a harcos szél már vitte is a csendet,
ablakkeret ijedten belerengett,
de szállt sütemény illat, csábos tömjén
füstjeként, illem-életet betöltvén,
s karácsonyfa, angyalhaj-parókásan
szinte itt van, gömbtükrösen, a mában,
az üvegdísz-hold hunyorog, már álmos,
és az ajándék-váró éjszakához
lassan kanyarog zöldön át az ösvény,
s bagolyszem gurul, kerekül ezüstjén..

Az Ajándék? Készült, hozzám, még messze.
Falucska csendje-hangja keretezte
a képet. Dombok. Bújócskák világa.
Még gyermek volt egy baranyai lányka
vágyaiban, virágfüzérés gyermek, -
..gyermek én is, ha hajnal felderengett,
mint sajnáltam: a nap piros virága
bimbózik már, - mennem kell iskolába!
Tenger tudásnál olykor többet érhet,
ha Szépség csillog, mint éghitű ének,
ha szól a Vers, komoly-vidám barátod,
korhol, dicsér, - őszinteséggel áldott,
ha a Csillag, el nem jött Piros Éden
szíved hívja nyíló végtelenségben,
s bár elveszejthet harcok földi pokla,
mégis Rá vársz, Eszmére, csillagosra..

..s a Leányra, gyönyörűre, a kékben,
kis könnyű blúzban, szoknyásan-mesésen,
ha kell: szerelme parancsol a férjnek,
ura urának, csókos jelbeszédnek,
ki hatalmát szív felett megtalálja,
királykisasszony-libapásztorlányka,
csak Ő lehet Éginél égibb Asszony,
hogy Messzeséget hívjon, ott marasszon..

E korban mélyre süllyedt világ, ország,
s szem búsán nézi sok táncos bolondját,
hebehurgyáját, tolakodó népét,

PÜNKÖSDIROZSÁK

Gömbölyű bimbók, szépséget ígérők,
pirost kibontók, - hol van a világ?
...és hol van Ő, Anyám, aki e rózsát
úgy imádta piros életem át?

Apám hiszi, hogy megtartja az emlék
Anyámat, s amíg nem felejtik el
él valahogy...fényképeken, szívekben,
tükör-bújócskák rejtelmeiben,

hulló szavakban, az elvárt virágban,
árnyékot adó lángban, mely Időt
képzeli magának, s hunyorgón világít
szikra-percnek szobányi temetőt.

Apám bölcs, mégis, mint megannyi bölcsét,
őt is a bánat szégyeníti meg,
s lehet, hogy holnap engem is, ki tudtam
eggyé ötvözni értelmet s szívet.

Hol van Anyám? Én még tőled se kérdem
túl komolyan, piros bimbójú Szép,
Pünkösdirózsa, Anyám szív-virága,
míg nézem szirmod elvérző színét.

Felelet sok van, ámde egy se válasz.
Mind gyúl, ellobban, mint a fecskeszó
föld-ég-víz titkot védő, végtelen nagy
pajzsán, mert köztük egyik sem való.

Nagy Ég-ablakban Anyám újra látom.
Pünkösdirózsa bont ki éneket
egy-egy virágán, s a bimbókon másutt
harmatgyöngyök dúdolnak, fénylenek.

Az Ég-ablakban Anyám gyönyörű szép.
Tavaszzavában kedves nyármeleg.
...de volt úgy: szava villant, éle sebzett.
Szenvedéllyel gyűlölt és szeretett.

Egyszer talán majd verset írok Róla,
nem magamnak vagy másnak: Senkinek,
a Nincsnek, aki bús, könnycseppes isten
- és kigúnyoljál látszat-istenek.

Ősök

Akarom, nem akarom - bennem élek.
Elmúlt időből átmentik maguk.
Szemembe néznek és szememmel néznek.
Bánatommá teszik a bánatuk.

Ó, furcsa ősök furcsa önmagamban!
Virág- és napimádó nagyanyám
főzött, mosott, varrt, családot nevelt fel
egy józan lelkű filozófián.

Most bennem ő, egyszerű bölcsességgel.

bár a szakadék szélén intő tűz ég,
- mint múltban is - rossz önmagát imádja,
s köp okos szóra, bölcs profétaságra..

..de Te itt vagy, velem, Angyalka szárnya
suhan, Nagynyárád egykori Leánya!
Nálunk nincs gyertyasor fenyőfaágon,
de a szívünkben igazi Karácsony,
s e Karácsony velünk a köznapokban,
őszinteségben féltő gondolat van,
Tél-Karácsonyban is Tavasz-Karácsony
hite tündöklök május-virágtáncon,
s hozza a tó a tündér szíromkékét,
amely vizéről egykor felénk nézett,
eljön a hegy, kisimítja a távot,
s úgy lángol a Nap, ahogy akkor lángolt.
A Nyár-Karácsony gyümölcse beérett, -
hittük-e akkor: ilyen gyors az élet?!
Fut, mint a nyúl, villan mosolya, bújja,
békét ígérőn visz új háborúba..
..de Te itt vagy, hát itt van a Karácsony
hangja diótól, egy-egy koppanáson
Őszben, s ízben, ha mézes már a szilva,
és emlékeztet első csókjainkra.

Rajtunk is, olykor, eltöpreng egy Csillag, -
de megőrzi ítélő álmainkat.
Eladhattam volna Karácsony-Eszmét,
s a júdáspénzből gazdagabb lehetnék?
Ám, mondd, mit érne hazug dal-karácsony,
amely jólétből száll át börtönrácson?
Tudom: a világ (és ország) eladta
önmagát, mégis – hol a Lélek haszna?
A téli tájon ázott varjú károg:
- Nem látod, ország, károd, károd, károd?!

Szállj, varjú, fel, az Égig, és jelentsd ki:
itt igazat nem akar látni senki!
Ne várj itt, varjú, kinyíló szemekre!

E földön régen szenteskedő este.

(2011)

S éles szavamban kire ismerék?
Anyámra. Meghalt, mégis izzik bennem
amit Ő gyűlött, s amit szeretett.

Minden tavasz egy kicsit az a régi:
egy vaskockán kalapál nagyapám,
s elgörbült szögek újra épek lesznek
szivar-szagú, munkás keze nyomán.

Kisember volt. Kisemberként nagyember,
mint mások is kisemberként, sokan.
Azt a hazát az árulók eladták,
amit ők védtek piros-boldogan!

S a többiek! Zúgják volt-nyomdagépek
Gutenberg mélyből jött, igaz dalát.
Magányos dal ez, szegény nyomdász ősök!
Nem hallják se kunyhók, se paloták.

Fáradt vagyok, bennem elfáradt ősök
néznek a mára és legyintenek.
Könnyük könnyem, sorsom sorsukkal egy lett:
csalók földjén gúnyt kap a becsület.

Poéta-ősöm

Poéta-ősöm szinte-szinte látom:
hófoltokkal tündöklő réten át
megy és versében új tavaszra tárja
a tél áttetsző kristályablakát,

s képzelete röppen tovább, a nyárba
- pacsirta száll fel ünnepi magasba -
s a virágok lengő színét a tájon
valami édes érzés mézével átítatja.

Kedves, bolondos, bölcs poéta-ősöm,
kopott ruhás, hétszilvafás nemes...
Zöld gyíkokként sütkéreznek a völgyek -
szinte hallom egykori éneked!

A táj ölelt. Páncélad a magány volt.
Előtted szürke szőrű messzeség
a szétlapított-kígyó-testű útra
lógatta le buksi számár fejét.

Ha a táj engem olykor szólni késztet:
szavad ismétlem csupán boldogan,
s a címeredben győztes büszkeséggel
összefonódik kék, zöld és arany.

/1960/

Hajléktalanok

(Németh Dezsőnek)

Rossz korral, - és korával összetöpped
az ember kedve. Hiheti a többet, -
de kérdi már: más mérlegen mit érne
Kosztolányi Hajnali részegsége?

A vándorlegény varázsló

Gyermek mese.

Élt egy varázsló, aki ide-oda vándorolt, és egyszer sem
találkozott másik varázslóval, ezért kinevezte magát a Föld
Leghatalmasabb Varázslójává.

Erre az önmagának adományozott címre nagyon hiú
volt, pedig tudhatta volna, hogy a hiúság mennyi bajt okozott
már az emberek között.

Ez a varázsló, teljes nevén Kipkopföldi Táltosháty
Dániel, érkezett egy erdős, hegyes, patakos, pitypangos,
kakashangos faluba. Ott meglátott egy házat, a házon egy
ablakot, az ablakban egy leányfejet. Az a fej olyan szép volt,
hogy a varázsló olyat addig sehol sem látott, még
Seholsebben sem, pedig ott is volt már.

Megkérdezte a leányt, hogy vendégül látná-e. A leány azt
válaszolta: hogyha, mint vendég, leül náluk, akkor igen.
Szívesen tette ezt a leány, mert tetszett neki a
vándorlegénynek hitt varázsló barátságos ábrázata,
négyszögletes bőrtarisznyája, mókás ábrákkal díszített
csizmája.

[tovább>>>](#)

Október álma

Október volt, fellobogtak a fákon
fényötétben nyugtalan levelek.
Készülődöttél zavaros-lelkű álmom,
de rejtetted még fegyvereidet.
Október álma, ötvenhatos álmom!
Én csak színigaz álmod mondhatom
(míg tankot rajzol Samu Bácsis kézzel
a kisiskolás: "Szent Forradalom!").
Ki gondolkodik (no de becsülettel)
annak az álmod rejtély nem lehet.
Átlát, mint én egykor (egyetemista)
álszent szavakat, ravasz tetteket.
Volt álomrész, mely szép, vágy, hogy a Csillag,
amit hirdetett, méltón az legyen:
Szépség szabad, újult-piros színével,
meggyőzéssel győzzön a szíveken...
...de hamarosan már egy másik álmom
élt és akasztott és gyűlött a szó
(letagadni nem lehet: ott a fénykép, -
de sunyi módon elhallgatható!).
S ki szónokolt uszító jelszavakkal,
s tankoknak hajszolt pesti sráccokat,
nem bűnös, mondd? Szerinted nem?! No akkor
ne is szólj hozzám, megvetem szavad!
Október álma örvénylett. A szennyet
felkavarta. Kinyílt ördögi kéz, -
és hát hogy abban mennyi minden ott volt!
A nemzetszégyen lovastengerész
eszméje is (van, aki, persze, ennek
szobrot kíván ma is, nosztalgiaiák
hangos iál-i oly messzire zengnek,
s tehetik: győztél, Október-világ!),
s zöld szín, nem éppen Ámor szép nyílával,

Jó. Égi bált látott fent élénk Szépen, -
s ki tartotta lent, háza ketrecében?
Be-becsaphatta önmagát, vigyázón,
de intő árnyék átbújt fénytelt zászlón.

Ugat a dog, gőg-palota kövére
ha leülni mer a Kereszt szegénye.
S ki bentről bámul, s fenn hordott az orra?
Hajléktalan néz hajléktalanokra.
Ha furcsán hangzik is: hajlék az Eszme,
lélek-tetőt ad ítélő telekre.
Ha ily eszme nincs, - elűzött az élet:
telten üres templom erről mesélget,
csak nem halljátok, hajléktalan népség, -
szívbe látni, önzők, hol a merészség?
Már úgy értem: a saját szívetekbe,
eszmétekbe, míg hajléktalan este
hajol fölétek, akárhány szobában,
s angyalt formáló, aranszárnyas láng van
a lámpákban, de kormot küld a légnek
érdek-tüze sok hamis szentbeszédnek..

Nem csak az erdőn, nem csak ők szegények,
ti is, hiába álszent-egű ének,
hajléktalanok vagytok, mert az eszme,
eszmétek nem az, melynél melegedne
a becsület. Ó, nem az őskeresztény
igazság-vágy! Az, Ördögöt lefestvén,
nem hízelgett a bíborszín-parancsnak:
lent, a sötétben, ahol nem volt ablak,
ablakot nyitott, tárt ki a világnak,
az Eszme volt még, amely lát és láttat!

Az Eszme volt.. s mivé lett csillag-sorsa,
melyet vérével váltott át pirosra?
Hol kóborol most? E jelentől messze.
S miért nincs senki arra: Őt keresse?
Ó, újra s újra csupán szolgálak vannak,
csak hízelgői bíborszín-parancsnak?

Fedél nélküli, hendikeppes ország!
Pökhendiség járhatja a bolondját
veled, és kínzó kérdésként el nem ül:

minek vagy híve, mondd, „rendületlenül”?

(2011)

AZ ÍRÓ ÉS A MAJOM

Tanmese

Az író hosszú, terjengős, bő lére eresztett történeteket szokott papirosra körmölni. Ám ebből nem tudott megélni, ezért kereskedéssel is foglalkozott. Gyakran szállt hajóra, vitte portékáját távoli tájakra. No, ebből már volt mit aprítania a tejbe, és a hosszú tengeri hajóutak alatt az írásra is bőven jutott ideje.

Muki, a kereskedő-író majma, a hajóutakra mindig elkísérte gazdáját. A tengert azonban már unta, jobban szerette volna, ha gazdája a papirosra történő betűvetés és az azzal járó

szintén ott volt (másképp nem is lehet:
mindig akadnak, akik úgy imádják
a riogató rémkereszteket,
s mindig akad, aki a gyilkosokkal
összekacsint hatalom-éhesen, -
meg sem tudnád számolni, Látszatország,
olyan sok múltadban a becstelenn!).

Megyek a rozsdás, csüggedt fák alatt és
a furcsákon szomorún nevetek.
Óvodásnép játszik "Szent Forradalmat".
Buzgón gyártják felül a szenteket.
S nem csak gyártják, - de milyen primitíven!
Samu Úr képén intelem ragyog:
"Hirdessétek büszkén: gondolkozhattok, -
de közben nehogy gondolkozzatok!"
Kik kandikálnak ki Samu zsebéből?
A jobb se jobb, - és mitől bal a bal?
Ne gondolkozz ezen, te Látszatország, -
azt kövesd csak, mit vakságod sugall!

Ám értetek könnyet ejtek, ti srácok,
őszai álomban bátran haltatok.
Tizenévesen, ó, dehogyan tudtátok
az igazat, bűnös ártatlanok!
Előttem, persze, ők is sorakoznak,
akik tőletek fekete hazát
kaptak, s miként Ti, úgy lettek halottak:
csillagdíszes, elesett katonák.

Én értük most szintén könnycseppet ejtek,
ha rosszallja is e látszat-haza.
Október Álmát, ki érti, megérti:
hamis a jelen aranycsillaga,
zászlóerdeje és hordóbeszéde.
Rossz tettekkel teli e rossz világ,
bármint tagadja aranyborjús népe,
s bármint zengnek ünnep-litániák.

Persze, igaz, olykor megmosolyogtat
a képernyőn a sok kaméleon.
Hiány belőlük nálad, Látszatország,
nem volt soha (akár e Földgolyón)!

(2007)

Bennünk a táj

(József Attila emlékének)

Bennünk a táj: sebzett, vérekes alkony,
s keserűség köp piszkos utcasarkon
hajléktalanból, (s díszéből a Háznak
a gyűlölet, - rá bibliás bocsánat
máris siet, vagy három színnel mintás
magyarázat: cinkos összekacsintás).

Bennünk a táj, a házfalak, az esték
sötétjében tűnődő kert-melegség,
fent hold-csodálat, lent megbotló részeg
állástalan, a lemondott remények
kocsma-társa, kizsebelt, kinél álmok

töprengés helyett vele játszik. Ez okból egyszer, amíg gazdája a hajó fedélzetén merengett a készülő történeten, a kabinban az író papirosainak nagy részét rettenetesen összefirkálta. Úgy gondolta: dicséretre méltót cselekszik, hiszen gazdája helyett hosszú időre elvégezi az irkafirkát, így az többet játszhat vele.

tovább>>>

Horthy

Elegáns úrként láthatod valóban,
az újra levetített híradókban,
s körülötte díszmagyarban kíséret..
Hányan imádják a felszínességet!
Ám gondolkozz! Mint került hatalomra?
Mire volt, - és mire nem tette, gondja?
Úri világa? Arra figyelj, mit mond,
aki valóban író: Móricz Zsigmond
(s nem egy Wass Albert, - ügyel szép szavakra,
de az igazat rejteni akarja!)
Akkori munkás-lét felfedi titkát,
ha értőn olvasod József Attilát.
Nem egy ország volt az ország, de három.
Ékszer ragyogás táncolt tündérbálon
az egyikben, - de csak nagyon kevésnek,
másikban korbács nyugtatta a népet,
s a harmadik is eljött: sok ebadta
kacagányos-kardos főúr eladta
zsidó magyarjait, élén a késnek
tálalta fel horogkereszt-vezérnek.
Marhavagon-sor kiket vitt halálba,
míg rávetült közöny kakastoll-árnya?
(S ha nem száll légből a távolból Ejnyel,
talált volna a gettó kegyelemre,
Budapestben?). Azt, ami igaz, mondd ki:
- Nem egy Horthy volt, - nagyon is sok Horthy!
S hány becsapott ordított honszerelmet
(azt, amit fentről a szájába tettek)?
Törvény-ölben meglapult kígyófészek
hány magyart küldött Pokolisten-égnek,
utána is még, mikor tehetetlen
fogoly lett, úgymond védőőrizetben,
e Jelkép Úr, - az a becstelen eszme,
embertelen, s vált egyre vesztebbre?

Hazugság, szégyen-szobor kiknek érdek?
A becsületes válaszból megérted
a jelent, s azt is: mai szívek gondja

új Trianon, - a Lelkek Trianonja.

(2012)

Romák

Messziről jöttél egykor, Indiából,
te furcsa, hangos, élénkszemű nép,
mégsem tanultad meg (de mi sem, sajnos!),
hogyan mit is jelent az a Messzeség!

hiánya már, s hiába-vágy világot
úgy megszokott...nem is néz jobbra, balra,
csak arra: legyen egy itóka-fajta,
akármilyen. Mindegy neki: gúny, bánat
miként hívja polgárnak, proletárnak...

Bennünk a táj: a kor. Ferdített emlék
lelkekre dönti konok kőkeresztjét,
mely sohasem volt szent könyv Kereszt-álma:
keresztútnál az az Ördög találta,
ki álarcos szót ötlík ki a tettnek,
s megtévedteken kedvére nevethek,
s gőg-koronásan oszt pénzt, glóriákat
a hízelgőknek, akik erre vágnak.

Bennünk a táj: az a hiány, az Eszme
hiánya, mely a szíveket kereste, -
Eszméd hiánya, a szemekbe néző
Vers-tekintet, Csillagodé, igéző
szépség-szülötte mindig csak várt Földnek,
ellenfele hazugságnak, közönynek,
butításnak. Hol most a Vers, az Eszme,
amelyik esküt tett a Becsületre?
Sajnos, sehol. A Való van, mely lódít,
lengetik ravasz rókalobogóit,
s mily éberek a konclesők a mában,
haszon-kegyekért milyen kapkodás van!

Bennünk a táj-kényszer: tönkretett ország,
hol a rabságot szabadságnak mondják.
Szobrod, Költő, a Duna-parton? Látszat.
Hozott e kor érdek-nosztalgiaikat,
melyek tettekkel szolgálják a rosszat,
azokat, akik jog-köntösben lopnak
(köntös nélkül is, ha úgy tartják néha:
ami a közér, - nekik szabad prédal!).

Egy-egy lélekben talán mégis Emlék
Verseidből tavasz-virágmelegség,
szív dobbantó szín pirosan, fehéren,
rügyek barnás zöld öröme a légtérben,
nyár, amely ígért csöppnyi hangya-honnak
addig megérettél, bajnál, bűnül jobbat,
lobbanó zápor, táj-újítón tiszta,
fogoly madárnak kinyíló kalitka,
elképzelt munka egy munkás hazában,
oly törvény vágya, melyben igazság van,
ország, amelynek arcán barázdákat
nem szánt lemondó, terméketlen bánat...

Költő, e korban hány felfájó szemben
gyűjt könnyeket újra a Lehetetlen!
S hiába tudjuk: ha magyart magyarra
uszít a régi, bevált érdek-fajta...

(2011)

Könnycsepp játszott..

Könnycsepp játszott el csillogó zenével,
s lenti sóhaj kilengő fenti kékkel.

Mindig csak a Közellel viaskodtál,
mint sok magyar, kinek bőrszíne más.
Mennyi kéz bántott (éppen úgy, mint őket!),
s űzött, sodort rossz, riadt látomás!

Segítő Kéz, ha elért hozzád, féltél.
Én nem csodálom. Nem vagy önmagad.
Tenni tudnál, s hinni: tiéd lehetne
másik út, hozzád méltóbb pillanat, -

de, sajnos, az is távol önmagától,
ki önmagának hiszi el magát,
más bőrszínnel. Hozzá is közelebb már
hulló könnycsepp, elhagyott Indiád.

A hiba benned is! A nagyvilágban,
s e kis hazában is, - s több, mint hiba!
Bár téged, - s őt - egyszer Néppé tehetne
tudás, álom, becsület Csillaga!

Októberi ég

Ránk vetődik egy volt-október árnya,
s egy még régebbi októberé.. halott
levelek élőt mímelnék a szélben,
míg lemondón legyintek, hallgatok.
Bent a képernyőn Milliárdos Mancsi
két vigyor között ezt-azt mondogat.
Buzgón helyeslik csatornás barátok.
Kacsintgatnak az önérdék-szavak.
Lassan mind meghal, ki tudja: nem úgy volt,
s egy szakállas úr boldogabb lehet, -
a Földgolyó már-már szinte sajátja,
s háborúhoz van szolgasereg.
Rátok gondolok, egykor-ébredések,
piros szíveket hívó csillagok.. -
s fut előttem a temetői játék:
sárgán, barnán villan levél-halott.
No, de hagyjunk múltat, vágyakat, álmot:
ha tankoknak uszított gyermekek
sorsából senki sem látja a bűnöst, -
ez az ország beteg, nagyon beteg!
Ám a hegytetőn koronás idő van:
intő csend, - de ezt most ki érti meg,
míg hazudnak egymásnak köznap, ünnep,
s igazsághoz gyáva októberék?
No, de hagyjuk! Inkább a hegyre nézek,
s intő, beszédes csendjét hallgatom,
s hogy este úgy lesz: nem várt, ingó éggel, -
Nincsben is érzi az én Csillagom.
Este lesz majd, sötét levelek futnak,
s mint annyszor: pokoltűztánc ragyog,
ha nem látják is még hazugok, szolgák,
sunyi lélekkel csillagtalanok.

(2008)

Erdő vitte fatörzsek félénk árnyát,
s a varázslót, aki szívekbe lát át.

Madárhang-szikrák szálltak és lehulltak,
s egy köntösön színt gyűjtottak ki: múltat.

Vitt az erdő könnycseppes-bűvös álmot,
hajnalpirost, mit a varázsló látott,

földjét-egét egykori, másik égnek,
melyről ma csak a varázsló mesélget,

s mit elfelejtett minden völgyi ablak:
hitét Csillagnak, szépséges-szabadnak.

Madárhang-szikrák színt gyűjtottak, égett
csillagdísze egy isten köntösének,

s lent a völgyben már nem is sírta sorsát
sötét világban sötété lett országot.

(2009)

Miként vélekedtem a társadalomról, társadalmi rendről?

Rigóhang-kútban

Rigóhang-kútban fényvíz a vizen
addig csillog míg létét elhiszem.

Addig tükröz lengő tükörszakáll
míg úgy érezzük: létezik a nyár.

Bohóc bábok, el- s beképzelt csodák
új császároknak szőnek új ruhát.

Új láthatatlan köntösök alatt
gőgösködik a régi mozdulat.

Rigóhang-kútban Andersen-mesék,
felhőforgás, zsákutcás messzeség.

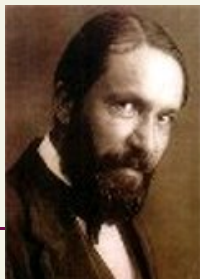
Fent fecskeív fehér holtpont felett.
Lent szétesztődnek zászlók, fegyverek.

Pajzsok szikráznak. Minden napóra áll.
Felhabzó fűben édes gyümölcshalál.

(1989)

A Magyar Elektronikus Könyvtárban két kötetet van,
Én már a nyárba vágyom át.
A szépség csillaga
címen, mind a kettő versek gyűjteménye.

Juhász Gyula

Enyém az alkony

Enyém az alkony. Kihunyó sugára,
Téveteg, halovány árnya enyém.
A rózsaszínű pirkadás világát
Szegény elfáradt, meg nem értem én.

Enyém az alkony. Reám veti leplét
S nagy bánatommal egymagamra hagy.
...Úgy bánt a hajnalhasadás az égen,
A bíboros, a királyi arany!

Enyém az alkony! Hadd vesse világát
A támadó nap arra, aki kél,
Én álmodozzam csak elaluvóban
A lehunyó nap gyér tüzeinél!

Költők

Lassan, búsan leszáll reánk a köd.
A vén világnak gyászterhes golyója
Útját a semmiben rokkánva rója:
Aludni vágyik már e lusta föld!

Mi már fáradt inakkal, lázas aggyal
Jöttünk ide, hol sorsunk árnya vár ránk,
Már letarolva a lombok s a pálmák
S lángkarddal int a szomorú arkangyal.

S e gyászodú lakói összebúznak,
Minden tüzét felfűtik ez odúnak
S melegszenek, a titkos égre nézve.

Néhány elszánt szív énekelni próbál
S ez aranyhangú, olvatag daloknál
Fölenged sorsunk nagy kőszívűsége.

Első szerelem

Egész szerelmem annyi volt csak:
Hogy láttalak, szemedbe néztem,
Egy mosolygásod volt csak minden,
De nekem elég volt egészen.

És én úgy őrzöm e mosolygást,
Miként a napsugárt a tenger,
Elrejtve mélyen, szomorúan
És - végtelen nagy szerelemmel

Ódon ballada

A kocsma pállott, kék ködében
Lócán ül Villon és dalol,
Veszett láng villog a szemében
S visszás hang kél a húr alól:
"Múlандó minden e vidéken,
Elrothad mind, ki szép, ki jó.
Szeme agát volt, haja ében,
Most alszik az Úr békéjében,
Fehér sír fekete éjében.
De hol van a tavalyi hó?"

Asztalnak dől a sok borissza,
Az egyik horkol ágy alatt,
Villon a hegy levét kiissza,
Az óra jár, a pillanat szalad.
"Voltam nemes, gavallér, tiszta,
Nem látott éj, se dáridó,
De jaj, az marja, aki bírja,
Oda a jószág, nem tér vissza,
Folt hátán folt a mente, csizma.
De hol van a tavalyi hó?..."

A varjú várja már a kocot

A halotti beszéd

Egy méla szláv pap mondta a beszédet.
A vén anyókák sírtak csöndesen.
Szomorú daccal álltak a legények:
Harcból került meg a véres tetem!

Nyár volt. A termékenység ölelése:
Tüzes nap égett a dalos mezőn,
Áldást kínált a duzzadt rög vetése,
Csak a pap állt komoran és merőn.

Rögöt, virágot dobtak mind a sírra,
Magyar rögöt, hisz érte halt a boldog,
Magyar virágot, hiszen érte bomlott.

S míg fönn trillába kezdett egy pacsírta,
A torra gondoltak, hol inni fognak
S pogány, virágos nótákat dalolnak!

Annabál

Lelkemben áll a boldog Annabál,
Örvénylő vágyak táncoló csapatja.
Ma nincs enyészet, mélabú, halál,
Ma zászlaját a mámor fölragadja
S a szív, vert életem haló patakja
Ma megdagad száz zsongó látomással
S a szerelem mély tengerébe áthal.

Ma újra koszorút fon az öröm
És nászi fáklját lenget a dicsőség,
S a jövődség kapuját töröm
S látom magam, győzelmek ifjú hősét
És vár a nagy, a holdasan zengő rét,
Hogy sírva a gyönyörtől ráfeküdjem
Alélva boldog nyáréji derűben.

Ó szerelemnek holdja, szűz arany,
Ó fiatalság éje, végtelenség!
Hiába sírok s áltatom magam,
A nyár és vágy elvesztek már nekem rég
S orgonahangján a sok büszke emlék
Ott zsong a távol, mély látóhatáron,
Hol a sötétbe húnyt szép ifjúságom.

A munka

Én őt dicsérem csak, az élet anyját,
Kitől jövődség győzelmünk ered,
A munkát dalolom, ki a szabadság
Útjára visz gyász és romok felett.

A gyárkémény harsogja diadalmát
S a zengő sínen kattogó vonat.

És áll a szégyen fája már.
Oda a csókók, oda a hordók:
Mors Imperator csókja vár.
Voltam gyerek, szomorú, boldog,
Volt kikelet és annyi jó.
Roptam a táncot, a bolondot,
Csókoltam Bertát meg Izoldot,
Most várnak a vörös koboldok,
De hol van a -
De hol van a tavalyi hó?"

Életrajz

Anya

Fia kiszállt a távol tengerekre
És ott veszett, annak pár éve már,
De a nagy ég száz csillagán merengve,
A jó anya reá remélve vár.

Mindenki tudja, hogy a messzeségek
Szomorú hőse csöndes már nagyon,
Hogy túl jár már tenger baján a létnek
S pihen talán egy távol csillagon...

De az anya, ki méhe bús gyümölcsét
Úgy látta mindig, mint a nagy jövőt,
Nem sejtí, hogy mily messze költözött!

S míg óceánok ágyán alszik ő rég,
Az anya vár, vár valami hajót
S ragyognak rá rég elmúlt csillagok!

Mikola András: Nagybánya

Menetszárad

A lámpáktól világos gesztenyefák sorában
Víg marsot dübörögve indulnak mind előre.
(Anyák, édesanyák nézik őket az árnyban.)
S ők mennek győzelemre és mennek temetőbe.

A béke ő, a haladás, igazság,
Mely leigazza a villámokat.

Nagy városokban, végtelen mezőkön
A dala zeng és zúgni fog örökkön,
Míg minden bálvány porba omol itt.

Én őt dicsérem csak, az élet anyját,
Kinek nővére Szépség és Szabadság
S kinek világa most hajnalodik

Új kurucnóta

Tyukodi pajtásom,
Kutya világ járja,
Magyar urak lakomáját
Folytatja a kánya.

Rongyos a dolmányunk,
Idegené házunk,
Folt hátán folt mente, csizma,
De azért pipázunk.

De azért az ősi
Rebellis hitünket
Nem tagadjuk, bár az ellen
Száz pandúrja büntet!

De azért kitartunk,
Verekedve váltig,
Édes anyánk, Magyarország
Fölvidulásáig!

Pécs

Nyájas Dunántúl szelíden ívellő
Áldott ölü hegyei koszorúzzák
A régi várost, melynek égbe zengő
Harangszava szent, magyar szomorúság.

A város régi, ő de örök ifjú
Remények gazdag lombjai borítják,
Öreg kapukból fiatal hit indul
És jobb jövőbe lelkendezve hírt ad.

Mecset smaragdja tör a mély azúrba,
Keresztje mellett félhold mélabúja:
Magyar, török megbékélt múltja int

S hol barna alkony bontja fátylait,
Virrasztva és vigyázva, várva vár
Víg virradást a bús "magyar határ..."

A hátukon a zsájkjuk, a szívükben a fájás,
Az ajkukon a nóta, szilajon égbe csengő,
Fölöttük leng a zászló, lelkükben fáj a válás
S az anyák arca gyászos s tekintete esengő.

A vihar viszi őket, a jó, öreg fiúkat,
A vihar viszi őket, mely szerte a világon
Most ráz dús palotákat, most tép borús odúkat
S az ember, ó az ember, sárgult levél az ágon.

A vihar viszi őket. Csákójukon virágok.
(Ó életem virága: hervadt reménytelenség.)
A zászló már lobog, már a szelekbe szállong
S a város holdas éje elmúlik, mint egy emlék.

Ha ismerőst találok e férfi-rengetegben,
E névtelen seregben, szívem úgy földobog:
Érzem: testvér velük, bajtárs velük a lelkem,
Veszélybe indulók, halálba marsolók!

Anna örök

Az évek jöttek, mentek, elmaradtál
Emlékeimből lassan, elfakult
Arcképed a szívemben, elmosódott
A vállaidnak íve, elsuhant
A hangod és én nem mentem utánad
Az élet egyre mélyebb erdejében.
Ma már nyugodtan ejtem a neved ki,
Ma már nem reszketek tekintetedre,
Ma már tudom, hogy egy voltál a sokból,
Hogy ifjúság bolondság, ó de mégis
Ne hidd szívem, hogy ez hiába volt
És hogy egészen elmúlt, ó ne hidd!
Mert benne élsz te minden félrecsúszott
Nyakkendőmben és elvétett szavamban
És minden eltévesztett köszönésben
És minden összetépett levelemben
És egész elhibázott életemben
Élsz és uralkodol örökkön, Amen

Japáni módon

Álmomban varjak károgtak a fákon,
Melyek tavaszi alkonyban remegtek.
Az életem is ilyen furcsa álom,
Csak egy való, hogy oly fájón szeretlek!

*

A kertben ültünk nyári ünnepélyen,
Smaragd fűvön topáz bor csillogott ránk,
Arany nap tündökölt az azúr égen
S peregtek gyémánt homokként az órák.

...

Szembenézni a XX. Századdal

**Litván György a Bibó István Közéleti Társaság 2003. május 31-én tartott konferenciáján elhangzott előadása
Budapest, MTA Vári Kongresszusi terem**

Valóban a Horthy-korszakhoz való viszonyról vállaltam rövid előadást, de kiindulni mégis a rendszerváltás éveiből szeretnék. 1989-90-ben, amikor az ország és a nemzet két diktatúra hosszú korszaka után egyszer csak saját sorsának birtokában érezhette magát, nemcsak a jövőről kellett dönteni, hanem bizonyos értelemben a múltól is. El kellett dönteni, hogy mit vállalunk az előző évtizedekből, mit vállalunk nevezetesen a huszadik századból. Mert hiszen 1848 hagyományát természetesen a nemzet vállalta, és a rendszerváltás előtti utolsó évek márciusi tüntetése, éppen a 88-as első – lényegében – szabadon megünnepeelt március 15-e is jelezte ezt.

Nyilvánvalóan látszott, hogy 1956 az a közös tradíció, amelyet a rendszerváltás politikai erői vállalhatnak, és vállalni is akarnak. Erről mások fognak ma beszélni, én itt csak oda szeretnék kilyukadni, hogy nagyon hamar kiderült, szinte az első hetekben kiderült, hogy 56 mégsem közös tradíció. Nem egészen az, hiszen több 56 van, és többféleképpen értelmezik, és 56 mögött megnyílt a korábbi magyar múlt. Hiszen 56-ot, hogy csak leegyszerűsítve a két nagyon karakterisztikus álláspontot, nézetet említsem, lehetett úgy fölfogni, ahogy Nagy Imre és Bibó fogták föl, hogy ez visszatérés az 1945-ös demokratikus újrakezdéshez. És aztán tovább haladva, a 45 utáni diktatórikus torzulásokat kell természetesen elkerülni. Viszont igen sokan fogták fel 56-ot úgy, mint visszatérést a 45 előtti korszakhoz, hiszen az ő számukra 56 az egész 45 utáni felszabadulási korszak elutasítását jelentette.

És valóban: már 91-92-től kezdve kirajzolódik az, hogy az akkori magyar baloldal illetve jobboldal merőben másképp nyúl nemcsak 56-hoz, hanem lényegében az egész huszadik századi magyar történelemhez. Itt az ellentétes tendenciák már világosak. Átgondolva az elmúlt napokban ezt a folyamatot, azt kell mondanom, hogy itt a baloldal igen gyengének, fantáziátlanoknak bizonyult. Amit az MSZP esetében tulajdonképpen természetesnek vehetünk, hiszen az MSZP viszonya 56-hoz egyáltalán nem volt problémátlan, és akkor még a maga igénye egy szociáldemokrata párttá való átalakulásra sem kristályosodott ki úgy, mint a későbbi években. Tehát az MSZP nem tudta határozottan eldönteni és kinyilvánítani, hogy voltaképpen mi az, amit a magáénak, vagy elsősorban a magának vall a huszadik századi magyar történelemből. Legalábbis nem hangoztatta ezt.

De ugyanez mondható el a liberális táborról, és nevezetesen az SZDSZ-ről. Én nagyon jól emlékszem, hogy amikor még az SZDSZ elődjét, a Hálózatot alakítottuk, és ott elkezdtünk beszélni arról, hogy voltaképpen milyen történeti ideológia alapján állunk, ott a legkülönbözőbb irányzatok és nevek merültek föl: Rassay, Vázsonyi és természetesen a polgári radikálisok. De egyáltalán nemcsak hogy konszenzus nem alakult ki, de hangsúlyt sem kapott az egész. Leszámítva egy rövid elvi nyilatkozatot, amit annak idején Göncz Árpáddal és egy-két barátunkkal megfogalmaztunk. Lényegében a liberális tábor nem tartotta fontosnak, hogy véleményt nyilvánítson, vagy karakteresen kialakítsa a maga viszonyát az 56, illetve a 45 előtti magyar múlthoz.

A jobboldal, az akkori politikai jobboldal ennél sokkal határozottabban és energikusabban járt el, hiszen 1991 után ennek különböző árnyalatai már teljes erővel elkezdtek a maguk történelemképének a kialakítását. Itt az élenjáró ideológus természetesen Csurka István volt, aki nagyon hamar eljutott odáig, hogy megpróbálja visszagöngyölíteni nemcsak a magyar, hanem az európai és világtörténelmet a második világháború előtti időbe, és tulajdonképpen a háborús vereséget kiiktatni ebből a nemzeti és európai történelemből. De hát nem elsősorban Csurkával kell itt foglalkoznunk, mint szélsőséggel, sokkal inkább Antall Józsefnek, – aki maga is történész volt, és akiről tudjuk, hogy a történetpolitikai szempontoknak igen nagy jelentőséget tulajdonított – az ő felfogásával. Hiszen ő elsősorban egy antibolsevista és olyan konzervatív liberális múltképnek a kialakításán dolgozott és fáradozott, amiről úgy gondolta, hogy az ő kormányzatának a leginkább felel meg, mint történelmi előkép.

Igen érdekes, hogy az akkori Demokrata Fórumban működő egykori népiek is tulajdonképpen ezt a múltképet fogadták el. Voltaképpen Csoóri Sándor és társai látszólag megfélemlítettek arról, hogy elődeik, a népi írók a háború előtt a rendszer, a Horthy-rendszer nagyon határozott, esküdt ellenségei voltak, akik a rendszernek az úri voltát, a feudális, félf feudális vonásait ostromozták, és leplezték az akkori tömegnyomort, és azokat a viszonyokat, amelyben a népnek élni kell.

Tehát itt Antall határozottan látta, hogy ebben az irányban kell elindulnia, és ennek a tüneteit hamarosan észleltük. 1942-43 fordulóján, emlékszem rá, amikor a doni katasztrófa kerek évfordulójához érkeztünk, akkor ellentétben a korábbi

beállításával, amely a Pergőtűz című remek Sára András filmben megjelenik, ahol a II. magyar hadsereg, annak legénységét, katonáit és általában a Horthy-hadsereg katonáit áldozatokként, a nácizmus oltárán fölládozott szerencsétlen páriákként mutatták be, most visszaállt az ő hősi antibolsevista harcuk, küzdelmüknek a legendája, és maga Antall is tartott ilyen beszédet, ennek az évfordulónak az alkalmából. Ilyen volt persze a Horthy-temetés, Kenderesen, és különösen az, amit ekörül maga a kormány, illetve a kormány tagjai vittek véghez. Ilyen volt, ne feledkezzünk meg róla, hiszen még ma is tanúi lehetünk, a Magyar Nemzeti Múzeumban, azokban az években föllállított állandó kiállítás, amelynek a huszadik századi része – hogy úgy mondjam – határozottan ezt a konzervatív, differenciálatlan, antikommunista felfogást illeti. Ahol ott van a vörös terror, de hiányzik a fehérterror, ahol van gettósítás, de nincs deportálás és Holocaust, és így tovább, ahol Horthy, Bethlen, Klebelsberg hatalmas olajfestményei fogadják az oda látogató diákságot és külföldi érdeklődőket. És hát ilyen volt aztán később – mert hiszen megvolt ennek a folytatása is – a Terror Háza, amely a maga antikommunista, antibolsevista erőteljes üzenetén kívül elsősorban a Horthy-korszak tisztára mosásával foglalkozott és foglalkozik. Hiszen lényegében tagadja a Horthy-korszakban megvalósult állami terrort, és ezt az egészet a néhány hónapos nyilas uralom nyakába igyekszik varrni.

Tehát így alakul ki a rendszerváltás után az új hatalomnak, illetve a hatalom egyes jobboldali pártjainak, kormányzatainak ez a történelem-átalakító tevékenysége. És itt, amikor a Horthy-korszak mibenlétéről és jellegéről beszélek, akkor hadd emlékezzem meg kollégánkról és a nagyon hiányzó Szabó Miklósról – akinek egyébként most jelent meg egykor félbehagyott, de most szerencsésen rekonstruált disszertációja, kandidátusi disszertációja az új konzervativizmusról – és akinek a Horthy-rendszerrel kapcsolatos cikkeit most különös érdeklődéssel néztem át.

Antall Józsefnek tulajdonképpen két tétele volt a Horthy-rendszerrel kapcsolatban. Az egyik az, hogy ez valójában egy alkotmányos monarchia struktúrájának felel meg, másrészt pedig hogy szükségszerűen alakult ki, és nem volt alternatívája. Nem akarom most az alkotmányos monarchiával szembeni érveket itt részletezni, teljesen egyetértek azzal, amit Romsics Ignác mondott, aki egyszerűen, mint nevetséges két szélsőséget említette, egyrészt a kommunisták által annak idején hangoztatott „Horthy-fasizmus” felfogást, másrészt pedig a polgári demokráciát. De a polgári demokráciával, a polgári demokrácia-felfogással vagy állítással valóban nem érdemes komolyan vitatkozni, ezt ma inkább csak az utóbbi években olyanok képviselték, ha jól emlékszem, mint Schmidt Mária. De Antall József fölfogásával érdemes. Hiszen Antall mindenekelőtt eltekint ebben az alkotmányos monarchia-fölfogásban a rendszer eredetétől és kifutásától. Nem tekinthető el attól, hogy miből született meg ez a rendszer. Ha az előbb éppen Pók Attila előadása erre sokban rávilágított: a Kommün és a Trianon utáni kétségbeesés szinte szükségszerűen hozott létre valami ilyesmit.

Bár, Szabó Miklós joggal mutat rá arra, hogy lett volna alternatíva. Az egyik a 18-as demokratikus köztársaság, ami esetleg fönn tartható lett volna. Maga Károlyi Mihály vagy Jászi később egyre nagyobb hibának tekintették azt, hogy a Vix-jegyzék okozta fölindulásban odavetették a hatalmat, holott még egy meggyengült polgári demokrácia is sokkal jobb lett volna annál, mint ami utána következett. A másik pedig egy Nagyatádi-féle paraszti demokrácia lehetősége, amire Szabó Miklós rámutat. Természetesen ennek a realitásáról nem érdemes ma komolyan gondolkodni, vagy különösen vitatkozni.

Ellenben, még hogyha a Horthy-korszaknak ettől a korai és végső stádiumától eltekintünk is, és ha mondjuk, azt vesszük belőle, ami kétségtelenül a legjobb: a Bethlen-korszakot és a harmincas évek első felét, akkor az autoriter vonásai itt is megvannak. És hogy megint Szabó Miklóst idézzem: „a szegedi gondolatban megfogalmazott ellenforradalmiság azért volt legmélyebb lényegében antidemokratikus, mert nem csupán a Tanácsköztársaságot utasította el, hanem a demokratikus köztársaságot is”. Valóban, kiírtam, de most nem akarom részletesen idézni Bethlen Istvánnak azt az 1925-ös beszédét a választásokról és a liberalizmusról, illetve konzervativizmusról, amelyben nagyon elegánsan kifejti azt, hogy a liberalizmus szép eszméket hozott és tisztelnünk, becsülnünk kell, azonban a liberalizmusnak súlyos baja, hogy fölfalja magát a radikalizmussal. Bethlen István szükségszerűnek tartja azt, hogy a liberalizmust, amely jellegénél fogva erőtlén és gyenge, fölfalja előbb-utóbb a radikalizmus, amely már nem egyenlő jogokat ad, hanem megfosztja jogaiktól az uralkodó, vezető osztályokat és jogfosztottá teszi őket, és ezzel diktatórikus rendet vezet be.

Ugyanitt beszél a választójogról, a titkos választójog bevezetéséről – és ezt tudjuk, hogy az akkori korlátozott parlamentarizmus nemcsak szűk körű választójogon alapult, hanem azon is, hogy a városokon kívül, tehát a falvakban fönn tartotta a nyílt választások rendszerét –, Bethlen ezt 25-ben is abszolút mértékben fenntartandónak tekinti, és azt mondja, hogy mérhetetlen károk és veszedelmek zúdulnának Magyarországra, hogyha ezen változtatnának.

A Horthy-rendszer kétségtelenül Trianon szülötte és következménye volt. Mivel Károlyi és Kun Béla nem tudták kivédeni az ország feldarabolását, a közvélemény ellenük fordult, és – bár Horthy sem tudta kivédeni! De az ellenforradalmi rendszer legalább ezt tette fő programpontjává, és éppen ez – hogy folytassam bizonyos értelemben Attilának a gondolatait – a Trianonnal való szüntelen foglalkozás volt tulajdonképpen a Horthy-rendszer viszonylagos stabilitásának az alapja. Kétségtelen, hogy ez a rendszer meg tudott gyökeresedni, népszerűvé is vált. A kérdés az, hogy volt-e kiút belőle. Azt hiszem, Lengyel László beszélt arról, hogy ezt is egy ilyen sötét lyuknak tekintették és tanították annak idején az ő iskolás korában a fiataloknak, minthogyha ez egy zsákutca lett volna. Bibó szerint az volt, mint ahogy a Ferenc József-i, a dualista rendszer is úgy volt megkonstruálva Bibó szerint, hogy ne lehessen reformálni.

Na, most ami a Horthy-rendszert illeti, kétségtelen, hogy a harmincas években bizonyos modernizáció megindult, nemcsak technikai-ipari, építkezési tekintetben, hanem a gondolkodásban is, és jól tudjuk, hogy nemcsak Bajcsy-Zsilinszky, de Szekfű Gyula és mások hogyan kerestek immár kapcsolatot a fiatal falukutató szociográfus ellenzékkel, és hogyan kezdtek bizonyos hidak épülni. Emlékszem, jó tíz évvel ezelőtt Györffy György professzor, a remek, nagyszerű középkor-kutatóval volt egy vitánk a Magyar Nemzetben. Ő azt állította, hogy ha nem lett volna háború, és lett volna

még néhány éve a Horthy-rendszernek, akkor jött volna a földosztás és a falukutató generációval együtt egy politikai modernizációra is sor került volna. Nagyon figyelemreméltó volt, amire akkor rámutattunk, hogy ebből a megújulásból teljesen kimaradt a Szociáldemokrata Párt, és a liberális ellenzék. Ezekről a Horthy-rendszer belső ellenzéke sem akart tudni. Ezek ki voltak tulajdonképpen rekesztve a nemzetből, hogyha a parlamentben mondjuk a külföld számára szolgáló kirakatként, megőrizhették is 44-ig a helyüket.

Én azt hiszem, hogy a Horthy-rendszer egyik legmaradandóbb sikere abban fogalmazható meg, hogy a nemzeti közvélemény előtt nemcsak be tudta mocskolni, de teljesen le tudta járatni, máig hatóan le tudta járatni az 1918-as demokratikus köztársaságot és az ahhoz kapcsolódó, tehát demokratikus és liberális ellenzékét. Máig élnek és máig visszhangra találnak azok az érvek, amelyeket annak idején, még a fehérterror idején szórtak még csak az élenjáró bűnbakokra, akiket akkor nem annyira, nem egyszerűen faji alapon választottak ki, hanem akik az oktobristák voltak, és akiket – ismét Szabó Miklós gondolata ez – hogy jobban gyaláztak, mint a kommunistákat. Mert a Horthy-rendszer, kivéve az utolsó második világháborús időszakot, amikor már a Vörös Hadseregtől is kellett tartani, nem egy új kommüntől félt, hanem a demokrácia volt a fő ellensége. És valóban, ezt úgy bele tudták itatni generációknak a tudatába, hogy ma is tapasztalhatjuk. Én nagyon sokszor vidéki egyetemi előadásaimon kaptam olyan kérdéseket és érveket, amelyek pontosan arra, az akkori, az 1920-as évek jobboldali sajtójának az érvelésére utaltak vissza. De hallgassuk meg Boross Pétert, a nem szélsőséges jobboldali Boross Pétert, aki nem mulasztja el szinte egyetlen komoly beszédében sem, mint ahogy most, a tavalyi választások előtt is megtette, hogy a Károlyi-korszak és a polgári radikálisok nemzetellenes bűneire és aknamunkájára emlékeztesse hallgatóságát vagy olvasóit.

Én azt hiszem, hogy ezen a téren nagyon súlyos mulasztások terhelnek bennünket, én szégyenletesnek érzem, hogy még ma is defenzívában vagyunk abban a tekintetben, hogy a huszadik századi magyar történelem időben nem nagyon jelentős, de súlyban igenis számottevő demokratikus hagyományait számon tartjuk és fölmutassuk. Itt valami diszkrepanciát is érzek, mert miközben a huszadik századi magyar irodalomban az érvényes, ami annak idején a Nyugat körül történt, az első világháború előtt és után is, és egészen tulajdonképpen mindmáig ennek az irodalmi főáramnak a termékeit tekintjük-tekinti ma – legalábbis a komoly irodalmi közvélemény – elsősorban nemzetinek és maradandónak. Eközben a történelem felfogása terén ki vannak a margóra, a peremre szorítva azok az emberek, akik a Szociáldemokrata Pártban, a Radikális Pártban, a liberális mozgalmakban szerepet játszottak.

Tegnap, vagy a napokban Vázsonyi Vilmosnak, mint ahogy ezt néhány évenként megteszik, a nemrég fölállított szobrára, úgy tudom, koszorút helyeztek el, de hát ilyen szegényes megnyilvánulásokra szorítkozik az, amit – mondom – nekünk, akik a republikánus eszméket képviseljük, ami nekünk kötelességünk lett volna, és a jövőben is kötelességünk lenne.

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költéség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal

proza, versek

Baranyi Ferenc: Konzolidáció 2
Bittner János: Október
Kamarás Klára: Kósza játék
Kaskötő István:
Ez is történelem
Lelkes Miklós: Október álma
Németh Tibor: Vagyunk
Ódor György: Sárgolyó
Ricza István:
Nemzeti dohánybolt
Sárközi László: Körúti séta

2. oldal

proza, versek

Albert Lőrincz Márton:
hódolat a nyelvhez
Arany Tóth Katalin:
Vásárhelyi utcák kövén
Balogh Örsé:
Dalban mondtad el
Bányai Tamás: Cudar világ
Bárdos László: Ó, Emese
Bodó Csiba Gizella:
Vérszínű vadszőlő
Cselényi Béla: Divatszürke
Debreczeny György:
nem áll össze
Demeter Zsolt:
Nagybacon, a falum
Dobrosi Andrea:
Napkelte, napnyugta
Fetykó Judit: Lopakodó
G. Ferenczy Hanna: Október
Gligorics Teru:
Lassan beköszönt az ősz
Kajuk Gyula: Metróhalál
Kő-Szabó Imre: A bélyegző
Köves József:
Álmaink idegen városa

Lelkes Miklós
Október álma

Október volt, fellobogtak a fákon
fénysötétben nyugtalan levelek.
Készülődtél zavaros-lelkű álom,
de rejtetted még fegyvereidet.
Október álma, ötvenhatos álom!
Én csak színigaz álmod mondhatom
(míg tankot rajzol Samu Bácsis kézzel
a kisiskolás: "Szent Forradalom!").
Ki gondolkodik (no de becsülettel!)
annak az álmod rejtély nem lehet.
Átlát, mint én egykor (egyetemista)
álszent szavakat, ravasz tetteket.
Volt álomrész, mely szép, vágy, hogy a Csillag,
amit hirdetett, méltón az legyen:
Szépség szabad, újult-piros színével,
meggyőzéssel győzzön a szíveken...
...de hamarosan már egy másik álom
élt és akasztott és gyűlölt a szó
(letagadni nem lehet: ott a fénykép, -
de sunyi módon elhallgatható!).
S ki szónokolt uszító jelszavakkal,
s tankoknak hajsolt pesti srácokat,
nem bűnös, mondd? Szerinted nem?! No akkor
ne is szólj hozzám, megvetem szavad!
Október álma örvénylett. A szennyet
felkavarta. Kinyílt ördögi kéz, -
és hát hogy abban mennyi minden ott volt!
A nemzetszégyn lovastengerész
eszméje is (van, aki, persze, ennek
szobrot kíván ma is, nosztalgiaák
hangos iá!-i oly messzire zengnek,
s tehetik: gyóztél, Október-világ!),
s zöld szín, nem éppen Ámor szép nyilával,
szintén ott volt (másképp nem is lehet:
mindig akadnak, akik úgy imádják
a riogató rémkereszteket,
s mindig akad, aki a gyilkosokkal
összekacsint hatalom-éhesen, -
meg sem tudnád számolni, Látszatország,
olyan sok múltadban a becstelen!).

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmod útján
Kamarás Klára: Letenyéi fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenád
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető
művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petrullo házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Ajánlott Honlapok

Lehoczki Károly: Bronnie
Mentovics Éva: Őszi vallomás
Nógrádi Gábor: Dobálj követ...
Péter Erika: Őszi kottalapok
Pethes Mária: Útravaló
Prágai Noémi: A gömb
Simonyi Imre: Késő
Végh Sándor: Politika
Verasztó Antal:
Szellem, vagy angyal?
Zsidov Magdolna:
Indulás

3. oldal
klasszikusaink

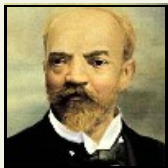
Karinthy Frigyes
versek, próza

4. oldal
műhely

Szepes Erika
Magyar Antaiosz

5. oldal
gondolatok

Ormos Mária
Trianon –
Bukás, felelősség, igazság.

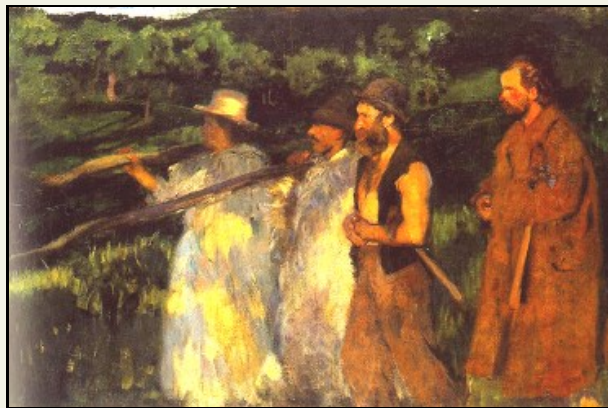
**A. Dvorak
Romanc**
Hegedu, Itzhak Perlman

Megyek a rozsdás, csüggedt fák alatt és
a furcsákon szomorún nevettek.
Óvodásnép játszik "Szent Forradalmat".
Buzgón gyártják felül a szenteket.
S nem csak gyártják, - de milyen primitíven!
Samu Úr képén intelem ragyog:
"Hirdessétek büszkén: gondolkozhattok, -
de közben ne hogy gondolkozzatok!"
Kik kandikálnak ki Samu zsebéből?
A jobb se jobb, - és mitől bal a bal?
Ne gondolkozz ezen, te Látszatország, -
azt kövesd csak, mit vakságod sugall!

Ám értetek könnyet ejtek, ti sráccok,
őszi álomban bátran haltatok.
Tizenévesen, ó, de hogy tudtátok
az igazat, bűnös ártatlanok!
Előttem, persze, ők is sorakoznak,
akik tőletek fekete hazát
kaptak, s miként Ti, úgy lettek halottak:
csillagdíszes, elesett katonák.

Én értük most szintén könnycseppet ejtek,
ha rosszallja is e látszat-haza.
Október Álmát, ki érti, megéri:
hamis a jelen aranycsillaga,
zászlóerdeje és hordóbeszéde.
Rossz tettekkel teli e rossz világ,
bármint tagadja aranyborjús népe,
s bármint zengnek ünnep-litániák.

Persze, igaz, olykor megmosolyogtat
a képernyőn a sok kameleon.
Hiány belőlük nálad, Látszatország,
nem volt soha (akár e Földgolyón)!

Ferenczy Károly: Hazatérő favágók.

Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Canadahun
Fullextra
Galamus-Csoport
Hetedhétáthár
Irodalmi Epreskert
Klubháló
Koday László
Magyar Elektronikus Könyvtár

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskótó István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T. Agoston László
Váradai József

**Naplók, jegyzetek.
(blog)**

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskótó... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

elfeledettek
archívum

Kaskötő István Ez is történelem

1956. október 25. csütörtök délelőtt 10 óra.

Az ország száz-egynéhány Kossuth terének egyikén nőtt, szaporodott a tömeg. Korábban még szemerkélt az őszi eső, de aztán a napirenden lévő fontos eseményekre való tekintettel elállt, még a nap is előbujt a marcona felhők mögül. A tömeg vonz, ez fizikai törvény, s lassan megtelt a tér. A tény, hogy bár már két napja forrongott a főváros, de itt még béke és csend honolt, az annak tudható be, hogy igencsak szürve jöttek a hírek. Hitték is, meg nem is az emberek, ennél fogva aztán időbe tellett, míg egymásra találtak, hogy ki ne maradjanak a még nevén nem nevezett mozgalomból.

„A katonák lövik a tüntetőket.” „Száz halott a rádiónál.” „Lámpavason lógnak az ávosok.”

De araszos főcím a helyi újságban:

„A kormány ura a helyzetnek.”

Na, most aztán, kinek higgyen az ember?

„Akasszuk fel Szegedinét!” – üvöltött egy artikulátlan hang a tömegeből és többen rákontráztak. Hirtelen felforrósodott a levegő, értelmet nyert a tétova gyülekezés és az „akasszuk fel...” félelmetes szólama, újabb nevekkel szaporítva, visszhangzott a Kossuth szobor fölött s ezzel a spontán mozgolódás hivatalosan is előlépett a forradalom magasztos szintjére.

tovább>>>

**Ódor György
Sárgolyó**

Hogy nem hittem soha, ez értelmetlen,
legalább tudom, mitől vagyok szegény
tiszván financiális értelemben.
Város fölött lógok, házak szegletén.

Az én nagy távolságomból hiányzik
az üveggolyó, csupán maradékból
éltem, kinek még a szemét is számít.
Sovány gyermekarcomba ült a szénpor.

Végre, mára szánalomból sem telik.
Járhatok-kelhetek, akár egy gazdag
ficsúr, kinek arcát borral szentelik,

s megtörlöm a világ könnyes szemeit,
mert azt tettek nélkül soha nem hagytam,
hogy a lovak farát ostorral verik.

Ricza István

Baranyi Ferenc KONSZOLIDÁCIÓ 2.

János, a hírhedt esztergomi érsek,
ha bármit írt vagy mondott, óvatos volt:
amikor a pártütők felkeresték,
hogy csatlakozzon hozzájuk, levélben
tudatta velük állásfoglalását:
„A királynét megölni nem kell
félnetek jó lesz hogyha mindahányan
beleegyeztek én biz nem ellenzem.”
Írásjeleket nem rakott ki, így a
kény- s kedv szerint kezelhető szövegnek
egyformán állt meg színe és fonákja.

Az első változat, írásjelekkel:
„A királynét megölni nem kell!
Félnetek jó lesz! Hogyha mindahányan
beleegyeztek, én biz nem! Ellenzem!”
A második épp a ellenkezője:
„A királynét megölni! Nem kell
félnetek! Jó lesz, hogyha mindahányan
beleegyeztek, én biz nem ellenzem.”
Ilyen furmányos ember volt az érsek.
Ó Istenem, történelmünk során hány
kétfedelű beszéd hangzott el itt, hogy
a széljárás bárhogy fordít vitorlát:
e János-félék partra jussanak.

El ne sodorja őket népharag.

**Németh Tibor
Vagyunk**

1938-2013

Minket még, nem becstelen
nők és férfiak formáztak,
lelkük nagy tüzén,
zilált testük erezetén,
csókjaik melegén.

Létünk annyit ér,
amennyit dolgozunk,
s adunk.
Vagyunk,
kis hazánkban, egybekapaszkodva,
mint sok mérész összenövés.

Élünk!
A nyurga gyárkémények
füsthaját cibáló,
fényes szelek alatt.
Ruhánkra mézvirágokat
festeget a hajsza.
Olaj, korom,
s téglaszínű porok,

Nemzeti dohánybolt

Trafikból mostanra ahány volt,
mindegyik Nemzeti Dohánybolt.
Jót tenni hívekkel
őszinte szívvel kell.
Ne mondja senki, hogy sovány zsold!

Bittner János
OKTÓBER

A ház felépült: sápadt, mint a hold,
a meggyfaág a házra ráhajolt,
az oldalából gyantakönny fakad.
A víz mentén az avar térdig ér.
A víz felett a nap, mint sárga folt...
A szél letördeli az ágakat.
A ház felépült: sárga, mint a láng.
Nekünk is van már kertünk és kutyánk,
de elfáradtunk, hitünk sem maradt,
és egyre fásulunk, arcunk törődött,
és úgy érezzük, nincs elég ruhánk,
mindig hideg van, és halott a nap.
A ház felépült. Hogyha este végre
hazajövünk, leroskadunk a székre,
riadtan kérjük: ennyi volna hát
születni, nőni, ájultan kidőlni -?
Nem számít semmit, akkor is megérte
a ház, a hold, a csönd, a kert, a fák!

Sárközi László
Körúti séta

...behódolt bársony talpain a tiszta
s őrült ősz: örökre lehull a levél:
halott avar ravatal éled élém
s elég a rőt Idő; nyakasan nyitva

kapud, október; az oktagonon
csikorgó csönd, csillagos kristály kriptá
az ég s élve, fáradtan fuldokol

még éjfehér fényei ragyognak.
Szürke, szikár szelet hord hátán a folyó
s a part, sovány sirályok csacsognak

és várnak a vízen ülve, míg mohón
kémelelik újra, úgy egymást, mint engem
és barátkozón – halált hozón, lelkem
pengeted te szél s te éj – csodálkozón...

marnak bőrünkre
ákom-bákomot.

Mások is élnek itt,
náluk más a divat,
másképp fecseg a pénz,
másképpen ejtik,
a magyar szavakat.

Bennünk erősebb
egy-egy kézfogás,
mint az ígérő szó,
vagy egy műszak alatt,
beszívott gáz szaga,
a kényszervállalkozás,
mint reményizzadás,
meg az ájtatoskodó
felszentelt kupolák
tömjénes illata.

Ilyenek lettünk!
A sok-sok gondnyűvő,
akikben szüntelen
az akarás,
s nem pihen a jövő.

Kamarás Klára
Kósza játék

Kaskötő Istvánnak

Ne hidd, ne hidd,
hogy az volt a hiba,
hogy tudni vágytam,
én az ostoba,
a világ minden titkát, kerekét,
a mindenség örök szerkezetét!

Ó én nem láttam túl a kis körön,
mi átölelt, befont, s mint vízözön
sodort az úton, mint homokszemet.
Való igaz, nem tudtam eleget
a világról, s hogy élni hogy' lehet,
és mennyit őriz meg,
majd az emlékezet.
Ezer felesleges málhát cipelve,
csak révedeztem. Hova? Merre?

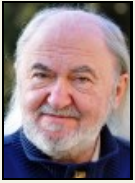
Most ámulok csak, s balgaságom,
néha, mint ablakot kitárom.
Hadd lássa meg az utca népe,
(ha én tudom, hát más miért ne)
hogy az élet csak kósza játék,
s ha kicsit több, az már ajándék.

Ferenczy Károly
festőművész

....

Nógrádi Gábor

DOBÁLJ KÖVET, KÉST, BÁR A SEMMIN ÁT,

szállongjon asztal, porcelán a porban,
sivítva lámpa, könyv!.. Csak ne unottan
mozduljon kezed arcomon tovább.

„A teste törve, leng izomnyaláb
két rúd között, üvegcserep húsodban,
bőrén a bűdös benzín lánggra lobban...”

Ki szétekint, száz látomásra lát.

Nem akarnak. Nem vagy te senki sem.

Kávét főzöl, megbotlasz és lefekszel.

Csak kupolás hasadban élsz, hiszen
boltozata akkora, mint egy ember.

Mint egy templom dobbanva szív-haranggal,
benne kő, kés, porcelán és az asztal.

1968.

Bányai Tamás
Cudar világ

A gyerek előbb az oldalára fordult nyöszörögve, majd fázósan összehúzza magát a paplan védelmébe bújít. Anyja felsóhajtott, tudta, hogy szívtelenség, amit csinál, de nem volt más választása. Felemelte a paplant és gyengéden ismét megrázta a fiú vállát. Ébredj, suttogetta közben, mire a gyerek felnyitotta a szemét. Álmos pillantása egyenesen a mennyezetről függő csillárra tévedt, a vakító fénytől hunyorogni kezdett, motyogott valamit félálmában.

Fogalma sem volt, mi történik körülötte.

Apja az ajtóban állt, lehorgasztott fejjel, akár egy önálló mozgásra képtelen bábu. Drótkeretes szemüvege az orra hegyére csúszott, ám ahelyett, hogy megigazította volna, a keret fölött nézte a csillár alatt terpeszkedő természetes alakot, amint közömbösen piszkálja az orrát, mintha semmi köze nem lenne ahhoz, ami a szobában zajlik.

Az anya végre kiségitette fiát az ágyból.

- Öltözz gyorsan! Sietnünk kell...

tovább>>>

Lehoczki Károly
Bronnie

Bronnie visszafordult a sarkon,
szeme kacér borúját rám emelte
és hatvanéves csitri lelke

felragyogott, mint kéklő óceán.
Nem velem, távoli hazájával gondolt talán
s egy régmúlttal, hol hagytam, maradjon.

Szerethettem volna is akár,
és lehet, hogy minden nőben őt szerettem,
s most, hogy lénye hullámszik tekintetemben
szerelmeimhez sodor e tiszta ár.

Bronnie

Bronnie turned back at the corner
lifting her eyes' flirtatious gloom on me
and her sixty-year-old teenager soul

brightened up like the blue ocean.
She did not think of me, but perhaps of her far country
and of some long past that I let her stay in.

I might as well have loved her
and maybe it is her that I loved in every woman
and now that her being is waving in my sight
this clear tide drifts me to my loves.

G. Ferenczy Hanna
Október

1933-2007

Alkonyégen
Szép szelíden
Sárkány lebeg
Levél pereg
Egy kis meleg
Jól esne még
Ködös az ég

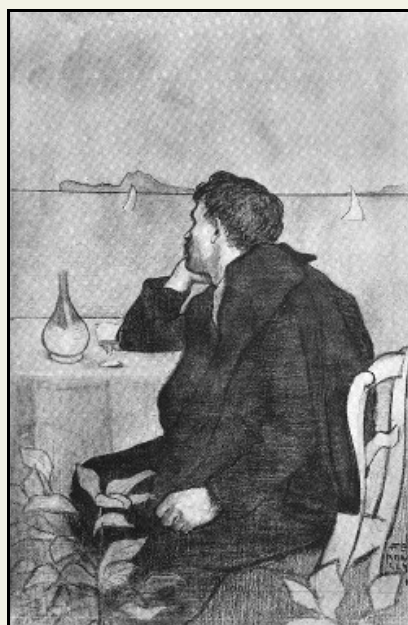

Kajuk Gyula Metróhalál

ez az alagút a pokolba visz
ez az alagút a halál tunelje
fényes síneken dübörög feléd
halálhozó kerekek regimentje

még csak egy alattomos zúgás
egy halkán ébredő zümmögés
egy perc és szétveri dobhártyád
és kihullik fogadból a tömés

a sikolyok körbejárnak a fejedben
öklükkel verik a csontodat belül
csapong a fekete denevér feletted
mely majd a lelkeddel elmenekül

Ferenczy Károly: Nápolyi emlék.

Pethes Mária Útravaló

összegyűjteni, mi élni való van még
ezen a világon, ünnepélyesen haladni
a reneszánsz nevével felruházott tájon,
mintha isten irigylésre méltó kertjében.
kibizosított könnyek nélkül slukkolni
az otthon illatából, nem hallani, ahogyan a
szél üvölt a fájdalomtól, csak a békés házak
társalgásait az unatkozó kerti kutakkal.
díszlépésben vonulni ablakok ártatlan

Lobogva ég
A telihold
Madár rikolt
És felsikolt
A puszta táj.

Simonyi Imre KÉSŐ

1920-1994

Az utolsó levél a héten
hullt le a vén vadalmafáról
az utolsó szénásszekér
két hónapja ment át a tájon
az első dér tegnapelőtt
hullt le a csíkoséri gyepre

az első cinkepár hajnalban
szállt ablakomba feleselve
s tegnap óta már az a bor
áll kancsómban asztalomon
mit szeptemberben szüreteltek.

Egy fájást beérlelt a nyár
s most az keresne valahol
egy zugot ahol kitelelhet.

Bárdos László Ó, Emese vagy bármi más

Ó, Emese vagy bármi más –
vagy az ősz professzor, mit is keres
éjszakámban, mit részletezi, bontogatja
vázlatos szerepét? Hogy átlényegültök
ti mind, napközépi nyersanyag,
nyers, tunya alakok, mozdulatok, helyzetek,
szögletes alapszámok, törtek és töredékek,
s micsoda elrontott génprogramot
követtek? Burjánzást,
a végtelenig, növekedtek, négyzetre,
no nem, ennedikre emelődtök. .
Nincs megállás. Ahogy az egyetemi folyosón Emese biccent,
szemkontaktust keresve, majd meglelve, tüstént el is fordul,
mert több kevesebb lenne...
ahogy az ősz szaktekintély
javamat akarva elbánik velem, s kiméri
érintkezésünk négyzethálóját – abból mi sem következik.
De itt benn büntetlenül
nyújtom ki térfogatomban időtöket:
kifogyhatatlan magánbeszéd

szemei előtt énekesmadarak hangversenyére,
megelőzni az időt. csontlabirintusunkban
hordozni a tartás bizonyosságát, a változatlanág
sejtésével sejtjeinkben. többé nem felhúzni
az elmúlás lendkereket, magunk mögött hagyni
a sosem elég kívánságait, címeket és rangokat,
miértek hanyag indoklásait. menni fanatikusan,
lelkünkben hegymászóvirtussal, életművünk
rózsaszirmain tapodni, húsvéti kalács-reménnyel,
töretlenül fejlődni, míg arcuk olyannak látszik,
amilyenek igazából vagyunk.

Albert Lőrincz Márton
hódolat a nyelvhez

én nem tudok szólni úgy
ahogy nem tanultam
nem tudok rácifrázni
(rongyot rázni untam)
nem tudom megcsonkolni
(ne bántsd a nyelv is érezt)
nem tudok véle trillázni
(nem jó a bor ha édes)
én nem tudok kirakatért
boltolni adni-venni
szatócshinas ruhába bújva
suttogva alkudozni
élő szótagot megölni
ha hosszabb lefaragni
s beletoldani ha nyúlfark
egy szótagot egy hangot
(bár enyelegni tudnék vele
annyira hű s úgy szeretem)
nyelvem kötésében a szó
nyílhegy dárda parittyakő
és anyakéz is (simogató)
megdorgál megfog és befog
nem iga (engem biztat ő)
édes börtönöm nem bilincs
kulcsa van de zárva nincs
ha csonka lenne mint a hon
megérteném hogy meg kell szülni
de ép és szép és birtokol
nem szítál szét (mint trianon)
a nyelv nem pitykés kinőtt cucc
mit átszabhat a labanc ízlés
olyan mint égen a Nap
Keleten kel minden nap

Debreczeny György
nem áll össze

erőlteti egybe a széttartó kombinációkat.
S egyenletes járással követi őket a szem
a végtelenig. – Roppant rászűkülés
a függönyre,
az utcazajra,
az elliptikus
keringési pályára, öt és négyszer öt ujjamra,
nyílik a szem, ájultan túri az áldozatot:
kigyógyulva a káoszából, megteremtetik
egy napra a mindörökre hitelesített váz.

Köves József
Álmaink idegen városa

Sóti Máté aligha tudta volna megmagyarázni önmagának,
mi telepedett a mellére az ébredés első pillanataiban. Kábán
pislogott az ablak felé, feje visszaolvadni készült a
díszpárnára. Órájára nézett, s meglepetten látta, hogy már fél
ót is elmúlt néhány perccel.

Gyorsan, ijedten felugrott, szinte megdöbbenve attól a
szokatlan tényről, hogy délután ilyen mély álomba tudott
zuhanni. Homlokán és belül az agyában egyformán songott
valami, s ahogy kinézett az ablakon, hunyorogva látta a
tavaszi szürkületben átütő narancsvörös fénycsíkokat a fák
ágai között.

Enyhe fejfájása kávéért nyöszörgött. Alaposan leittam
magam ebéd után – gondolta, míg nyelvvel körülsimogatta
kiszáradt ínyét. – Az az átkozott hörcsög az oka ennek is.
Seggfej...

tovább>>>

Mentovics Éva
Őszi vallomás

Nézd, ág hajol a part fölé - aranyhajú platán -,
a Hold ezüstje felragyog - csillag jár udvarán.
Szemed sugárzó íriszén világok rejlenek,
s mint csillag-éj a Földgolyót, öleli testemet
az izmos, gyengéd, lágy karod, a vágy, a szenvedély,
amelynél többet képzetem még titkon sem remél,
mert titkos csillagrendszerünk, mit lényed áthatott,
tudd, elkápráztat hajnalfényt és parázsló napot,
a végtelenbe fut tova - örökkön ott ragyog -,
s én álomittas lelkemmel lelkedbe olvadok.

nem áll össze
négyzögletes egésszé
a kerek erdő

a lehetséges
a valóságos
és a szükségszerű
olvasószemüvegét keresgéli

lényegi momentumokat ragad meg
a pillanatragasztó
bizony hosszú és rögös
a mézárások útja

Bodó Csiba Gizella
Vérszínű vadszőlő

Mint a vér, folyik
A vörösre érett levél
A zöld-opálos őszi lombon.
A folyondár leér az ágtövekre
Míntha gyökeret verne,
fegyvere az életet lopja el
A fától, az karjával ficánkol,
A szél is segíti, de a liántól
Meg nem szabadítja.

Élősködők mindenhol akadnak,
Állatok hátára tapadnak,
Vagy gondolattal körbefonnak
Erőszakosan kínálkoznak
Telefondróton vagy az utcasarkon
Utánad nyúlnak csápjakkal.

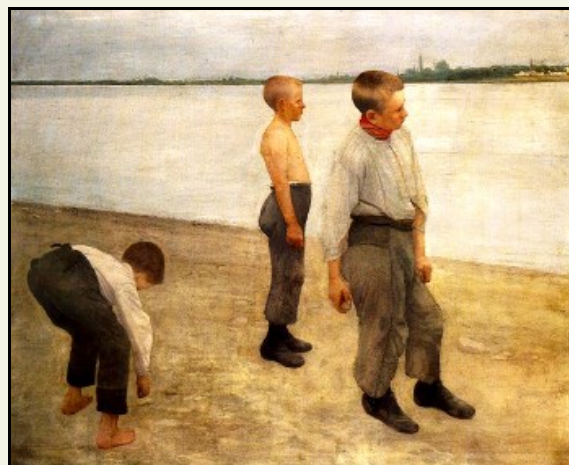
Ő csak szép, vörösben izzó
Vadszőlőlevél, de folytja a
Lombozatot, uralja a homlokzatot
Nemrég meszelt házon.
Ő csak élni akar,
Neki a fák ága az a kar
Melyről azt hiszi neki tartva,
Érte nyúlik a magasba,
Így hát befonja vérszínével
Szép is, de a lényeg vész el
Alatta, ha nem erősebb aki
Élni hagyja szép, őszi lombok között
Folyik – folyik szalagja
Majd a tél learatja, s
Egy dombon hagyja vérbe fagyva!

Bp. 2013. szeptember 27.

Péter Erika **Őszi kottalapok**

Az évszak minden nyűge
válladra szakadt,
itt rozsdás dallam röppen,
ott egy kottalap,
mindkettő súlytalan,
s könnyű, mint a bűn.
Szerelem, s halál
szinkópával teli,
nem játszhatunk
hamis muzsikát,
látod,
a park végén
még kotyog a patak,
de holnap már
avarral takarja magát.

Ferenczy Károly: Kódbólók

Arany Tóth Katalin
VÁSÁRHELYI UTCÁK KÖVÉN

Vásárhelyi utcák kövén
csak gyűl és gyűl a sok levél,
jobbra viszi, balra viszi
a lopakodó őszi szél.

Búcsúznak a virágszirmok,
a fű hajnalban csupa dér,
nem virít már árkok szélén
a díszes, sárga pipitér.

Megremeg a szegénység is.
Fűtetlen szobát óv a Fény,
fázó gerlék üldögélnek
füsttelen kémény tetején.

Szürke tájban, fáradt lélek
– ez vagyunk mind, s mily sok, ki fél,
hogy tavaszra, ó, lesz-e még

Prágai Noémi A gömb

Órákat töltött azzal, hogy nézte az égen úszó felhőket. Ártatlanul gyönyörködött az őszi falevelek kavalkádjában, némán bámulta a folyó vad rohanását. Soha nem volt útban senkinek, ahol csak lehetett, félre állt - mégis bolondnak tartották. Így telt el sok-sok év, s csak egyetlen ember volt, aki megértette. Együtt nézték az erdő különös árnyait, együtt álltak önfeledten a folyó tajtékát csodálva. Ám az az idő véget ért, a halál hűvös keze elsimította a kedves mosolyát. Most megint magányos, szívéen soha be nem hegedő sebbel. Egyedül ácsorog a kék ég alatt, és már nem látja olyan kéknek, mint akkor régen. Már nem elegek a felhők, túl szeretne látni rajtuk. Látni kedvesét, hogy megint érezhesse, nincs egyedül. Hogy érezhesse magát úgy, mint egy ember.

tovább>>>

**Fetykó Judit
Lopakodó**

Látod, lopakodik már...
megérinti a lombot,
ma egyetlen levelet
keringet le a fáról,
óvatos, nyárvégi, halk
suhánással jön a határból.

**Demeter Zsolt
Nagybacon, a falum**

elhunyt osztálytársaim emlékére

Arca nem kendőzött. Hol poros, hol sáros
benne az országút, de csak út s nem utca.

Kopogó-lépésű,
Keményölelésű
emberek laknak ott.

Templom-járó, öreg nénik
a múlt imakönyvét nézik.
Visszajöttem keblemre ölelni mindent.
Mindent, ami nekem kedves, ami kézen fogva vezet.
Megcsókolni mindent,
földet, a felhőt, patakot, hegytetőt,
füvet és fát, mezőt, hallgató kopjafát.
Visszajöttem, és, elmegyek.
Utánam integet felhős kalapjával a Leshegy,
a kopasz Csókás domb,

élelme, s felette fedél...

Vásárhelyi utcák kövén
lépked az ősz, zörget a tél.
Rozsdaszínű elmúlásból
a hit mégis jövőt remél.

**Cselényi Béla
DIVATSZÜRKE**

Divatszürke az ég. Csepereg.
Divatszürke fess holmi díszít,
rajta kis semmi reklámszöveg,
s gyümölcsceidet majd elviszik.

Adhatnád körmönfontabb áron,
vagy oszthatnád eszelősen szét,
gyümölcsceidet nem mustrálom,
csak téged... Ne lennél ilyen szép...!

**Kő-Szabó Imre
A bélyegző**

Húsz éves elmúltam, amikor megszületett az elhatározás,
hogy az otthoni köteleket (kötelet, vagy pányvát) el kell
szakítani a szülőktől, és a saját lábamra kell állnom. Nem
kívánhattam apámtól, hogy nyiladozó férfité váló
életrészemben még ő tartson el otthon. Ebben a korban
már természetes, hogy az emberfia megnézi a lányokat.
Persze az hagyján, ha csak megnézi, szeretné közelebről is,
tanulmányozni részleteiben. Apám annyit mondott, hogy
fiam ellehetsz itthon, mivel önálló életre, egyelőre semmi
esélyed. Még munkád sincs. A képlet egyszerű, van hol
aludnod, meg minden nap jut neked egy tányér leves is, de
nagyfiú, legényemberi költségekért az én fizetésemből már
nem futja. De azért, hogy mégse maradjak teljesen pénz
nélkül, atyai kegyelméből annyit adott, hogy hetente egyszer a
falu mozijába elmehettem. Arra már nem futotta, hogy egy
lánnyal beüljek egy presszóba, meginni egy-egy üdítőt és
közben tehessem a szépet a kiszemelt lánynak.

tovább>>>

**Dobrosi Andrea
Napkelte, napnyugta**

Tatárvágás, a Kinyír szuronyok hegyén ülő béke,
szántó-vető barázdája.

A római úton botorkálok Alcsík felé.

Virággá válok hajnalhasadtára.

Bölcsöket ringatnak.

Végh Sándor
POLITIKA

Haiku

A mese árnya
történelmi ékezet,
cirkusz a bolhán?

Verasztó Antal
SZELLEM, VAGY ANGYAL?

A hozzáértők mondják: szellemek márpedig bárhol felbukkanhatnak! Igaz, tíz az egyhez az esélye annak, hogy valaki az élete során szellemet lásson. Abban az évben még karácsony táján sem esett hó, de száraz érdes hideg napok követték egymást, mindezt nem hallomásból tudom, a saját bőrömön tapasztal-tam, mivel kilenc éves lettem előtte a nyáron. Növéréme asztalánál addig még nem sokan törölték meg a késüket, mert csak pár hete voltak házások. Növéréme alighogy túl volt az első kenyérsütésen. Örült is neki, hogy elsőre sikerült ehetsé kenyéret sütnie. Nem csoda, otthon mindig azt halotta, - mivel kenyérsütő családban nőtt fel, ha kenyered van, becsületed van!

tovább>>>

Gligorics Teru
Lassan beköszönt az ősz

Hűvös az éj, mióta féltett reményem a feledés
hajójára szállt, mint kivénült, ősz hajú dizőz.
Be régen elszaladt a múlt, s hol a jövő, a jelen és,
bár tagadom, bizony már lassan beköszönt az ősz.

Ó, be játszva csipkedi rózsásra orcám a zúzvara,
védhelyet keresek én is, mint erdőben az őz,
csábíthatnak rózsás hajnalok s az ezüst hold udvara,
hiába tagadom, már lassan beköszönt az ősz.

In memoriam E. Zs.

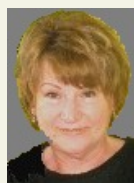
Rá keltem. Felvételről beszélt éppen,
még tavalyról. Én talán dideregtem,
így május végén, még a munka előtt.
Lehet, nem is készülődtem, hanem őt
lestem kicsit, a fésű kezében – állt.
Negyvenegynéhány év, s vége. A halált
nem övezik hamvas levelű nyárfák,
(neki a túlevél is kevés) átrág
rajta a kőszívű törvény, ahogy a hegy
bekebelezhet utazót. Odamegy,
meghódítja, mit neki a nyolcezer,
de a visszaútra nincs erő... hever.
Ő csúcsra ér, a napnyugta a völgybe,
rózsája fehér, mint hó körülötte.

Balogh Örse
DALBAN MONDTAD EL

(Szarka Imre emlékének)

Csak forog-forog a lemez,
szól a dal újra és újra, hogy
„...Sohase mondd, hogy vége,
csak azt mondd, hogy ennyi megérte...”
és a dallam egyre halkabban szól,
mert ajkadon a szó már alig hallható.
Még gyötör a fájdalom, de ne félj,
melletted vagyok, fogom a kezéd.
S ha majd menni kell,
a végtelen öleli át a lelkedet.

Zsidov Magdolna
INDULÁS ELŐTTI VÉGÁLLOMÁS

Az állomás huzatos előcsarnokában várakozott
öntapadós ruhájában, az izgató vonalú, fiatal szőke nő. Nem
lehetett nem meglátni, de talán ez állt legkevésbé a
szándékában. Egy magas, ápolt, enyhén őszes férfi tekinte is
ráragadt, mint légy a ragacsra. A férfi nézte, de miért is ne
nézte volna? A szemnek megtiltani nem lehet! A nőknek
egyébként is az jó, ha nézik őket.

A férfi nem teketóriázott, pillanatokon belül odahúzott a
szőszihöz, aki bele volt merülve a pletykaújság lapjaiba. Ha a
férfit nem is vette volna észre, az illatát mindenképp.
Felpillantott, és arra gondolt: még hogy a nők nem ismernek
határt a panpucálásban?

tovább>>>

....

Karinthy Frigyes

1887-1938

EGYÜGYŰ LEXIKON Magyar Enciklopédia.

IRODALOM, irodalomtörténet, író, írósvaj, ementáli sajt

Gyűjteménye azoknak a panaszkönyveknek és felfolyamodásoknak, melyeket tájékozatlan emberek, akik körülményeikkel elégedetlenek, s a fennálló viszonyokkal sincsenek megelégedve, általánosságban feljegyeznek és összeírnak, nem ismervén az illető hatóságok (minisztérium, vasútigazgatóság, sóhivatal) illető szakosztályát, ahová panaszukat és véleményüket be kellene nyújtani - esetleg benyújtották, de a hatóságok visszautasították azokat. Az ilyen elégedetlen ember (író) a nagyközönség elé terjeszti aztán véleményét, remélve, hogy valaki megszánja, és segít rajta. Sokféléről szoktak panaszkodni ezek az emberek, betegségeikről, pénzbajaikról - gyakran oly dolgokról is, melyekkel a hivatalok nem foglalkoznak, így pl. arról, hogy némely ember nem kapja meg, amit akar, vagy másvalaki elveszi nekije, amije van, vagy hogy meg kell halni, vagy hogy télen nagyon hideg van. Panaszukat példákkal is illusztrálják, melyeket sajnos nem lehet ellenőrizni, s így a sóhivatalnál kevés beccsel bírnak.

tovább>>>

Üzenet a palackban

A költőt kérdik, miért nem ír verset?

1930. Szilveszter

(Néhány sor elmosódott, aztán...)

. "az ujjam gémberedett. Bal kézzel, ezt. A jobbal tartom a kormányt. Nagyon csikorog A szárnyakról vastag jégcsapok. A motor, nem tudom, bírja-e? Furcsán horkol, itt bent. Szörnyű hideg.

NEM MONDHATOM EL SENKINEK

Előszó

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek

Próbáltam súgni, szájon és fülön,
Mindnyájatoknak, egyenként, külön.

A titkot, ami úgyis egyremegy
S amit nem tudhat más, csak egy meg egy.

A titkot, amiért egykor titokban
Világrajöttem vérben és mocsokban,

A szót, a titkot, a piciny csodát,
Hogy megkeressem azt a másikat
S fülébe súgjam: add tovább.

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.

Mert félig már ki is bukott, tudom
De mindig megrekedt a féluton.

Az egyik forró és piros lett tőle,
Ő is súgni akart: csók lett belőle.

A másik jéggé dermedt, megfagyott,
Elment a sírba, itthagytott.

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.

A harmadik csak rámnézett hitetlen,
Nevetni kezdett és én is nevettem.

Gyermekkoromban elszántam magam,
Hogy szólok istennek, ha van.

Nem tudom, milyen magasan lehetek
(Vagy mélyen? Vagy messze?...)
Közel, távol üres. Minden
mérőszközöm befagyott. Az a Lessing-féle
súlymérő, meg az akadémiai finom szerkezet,
Meg a Marinetti-inga. Gondolom
mégis magasan, mert a pingvinek
nem kapják fejüket fel, ahogy ferdén
sívít, hasítja a csilingelő északi fényt
fölöttük légszavaram. Már nem hallanak. Itt
nincs jel. Lent valami sziklavidek. Új Föld?
Ismeretlen? Leírták? Kicsoda? Talán
Scott? Strindberg? Byron, Leopardi?
Nem tudom. Bevallom
nem is érdekel. Fázom, keserű,
Szörnyű keserű ennek a híg levegőnek az íze -
Lehet, hogy az orrom vére eredt el.
Éhes vagyok... Kétszersültem kifogyott
Valami ismeretlen csillag hunyorít
Amerre pislogok éppen. A fókaszélet
Megromlott. Mi lehet az a csillag?
Talán már... onnan túlról? Brr... Hányadika lehet?
Szerda? Csütörtök? Vagy Szilveszter? A tűzhely
körüli ki melegszik most, testvérkéik
Éneklő madarak
Érzelmecskék féltett tűzhelye mellett
Madártestvérek, az emberszív
Óserdeje mélyén... Halló! Halló! senki se hallja
Kivert varjú-társát, engemet, itt? Az imént
zörrent valami rádióm rozsdás idegén... Hallom
D. kolléga szép jelzőt talált a Banal-kikötőben,
C. meg új szóvirágot fedezett fel
Két rím között, a Szerelem-szorosban
Jelenti a Társaság. Gratulálok!
Majd... elmondom... amit...
majd, ha leszálok, hazaérek...
amit itt... éreztem... csak akkor
mondhatja el... ha kikerül... az utazó...
De kikerül-é?
Most ezt a pár kusza sort
bedugaszolom az üres borospalackba
s a palackot lehajítom. Kockavetés!
Tetves gyöngyhalász, ha találja,
dobja szemétre törtívű kagylót,
de betütlátó tengerész kezébe ha kerül
ím általa üzenem:
Itt vagyok, az Elhagyatottság Harmincadik
Szélességi, a Szégyen
Századik Hosszúsági
S a fogatösszeszorító Dac
Végső Magassági Fokán, valahol messze vidéken
És kíváncsi vagyok, lehet-e még jutni előbbre."

Életrajz

DIDERGŐ GYEREK AZ UTCÁN

Felséges Úr!

De nékem ő égő csipkefenyérben
Meg nem jelent, se borban és kenyérben,

Hiába vártam sóvár-irigyen,
Nem méltatott reá, hogy őt higgyem.

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.

Hogy fáj, mikor csúfoltak és kínoztak
És sokszor jobb lett volna lenni rossznak,

Mert álom a bűn és álom a jóság,
De minden álmnál több a valóság,

Hogy itt vagyok már és még itt vagyok
S tanuskodom a napról, hogy ragyog.

Én isten nem vagyok s nem egy világ,
Se északfény, se áloévirág.

Nem voltam jobb, se rosszabb senkinél,
Mégis a legtöbb: ember, aki él,

Mindenkinek rokona, ismerőse,
Mindenkinek utódja, őse,

Nem mondhatom el senkinek,
Elmondom hát mindenkinek.

Elmondom én, elmondanám,
De béna a kezem s dadog a szám.

Elmondanám, az út hová vezet,
Segítsetek hát, nyujtsatok kezét.

Emeljete fel, szólni, látni, élni,
Itt lent a porban nem tudok beszélni.

A csörgőt eldobtam és nincs harangom,
Itt lent a porban rossz a hangom.

Egy láb mellemre lépett, eltaposta,
Emeljete fel a magosba.

Egy szószéket a sok közül kibérlek,
Engedjete fel lépcsőjére, kérlek.

Még nem tudom, mit mondok majd, nem én,
De úgy sejtem, örömhírt hoztam én.

Örömhírt, jó hírt, titkot és szivárványt
Nektek, kiket szerettem,
Állván tátott szemmel, csodára várván.

Amit nem mondhatok el senkinek,
Amit majd elmondok mindenkinek

Felséges Isten! vagy Végzet vagy Természet vagy Örök Rendelés! Első Atom! vagy hogy nevezzelek, ó Szükségszerűség!

Felséges Törvény! Mit mondjak neked? Isten, isten! Hogy hívnak mostanában? Lloyd George? Woodrow Wilson? Imádkozni akarok hozzád, hallod-e, mondd meg a neved, felség! Hallod-e, szólok hozzád - nem jajveszékelve, kétségbeesve verdesve öklöm a konok és hideg éghez: nézd, szelíden beszélek, csendesesen és egyszerűen - mint a vándor, ki szembejön, kérlek egy pillanatra, állj meg, ha ráérsz.

Emlékszel még reám, régen nem szóltam hozzád, ó Bölcs Rendelés, Világ Folyása, Életnek Célja, Szántszándék!

Felséges úr: ki a világot teremtetted, mégpedig bűnösnek teremtetted, mert különben hol marad a bűnhődés - ki létrehozta a Földet hogy legyen mit vízözönbe fojtani - ki a koldus egy dénárját elvetted, hogy annak add, akinek ezer van, ó, bölcs kamatláb -

tovább>>>

Ferenczy Károly: Festőnő.

A KUTYA MEGY A MAGA ÚTJÁN

Őnagyságát megpillantottam a Rákóczi út elején. Különös, téveteg és zavart mosoly futkároz az arcán; kalapja kissé ziláltan tűzött, egész megjelenésében megvan ez a leplezett ziláltság, ijedtség, mint aki valamit elfelejtett, vagy valamit szeretne kérdezni, de meggondolta magát, és mégse kérdezi.

Egyik kezére vékony zsinórszíj csavarva, a szíjhoz fekete kiskutya tartozik. A szíj most megfeszült, és kihúzta őnagysága kezét: a kutya szaglászva előrefutott. Őnagysága zavartan mosolyog, hanyag szórakozottsággal a szomszéd ház felső ablakait kémleli. A kutya hirtelen meggondolja magát, és befordul a Miksa utcába. Mind a ketten eltűnnek.

tovább>>>

JÓ VICC

Havazni kezdett, de csak úgy óvatosan: egy-két pihe ámolygott a hideg levegőben. A puhakalapos- és őszikabátos fiatalember, aki később a jó viccet kigondolta, egy óra előtt a jó viccel még az utcán sétált, egy kicsit borzongott, és odasimult a szeretőjéhez. Másképp semmi baja se volt. Egy kicsit ideges lehetett és nyugtalan, talán nagyon sokat beszélt, fel volt hevülve, a szeméi vidáman és ravaszul csillogtak. Azt magyarázta a szeretőjének, hogy mennyivel jobb így, mióta együtt lehetnek: a nyugtalanságok és féltések elmúltak. Vidám volt. A szeretője rejtélyesen mosolygott; drága és bódító arca a púderes fátylon keresztül nedvesen és csodálatosan meredt maga elé.

-Előbb még sétálunk egyet, jó? - hadarta a fiatalember, aki később a jó viccet kigondolta. - Lemegyünk a vasúti hídig, aztán egy kerülővel haza, hozzánk.

tovább>>>

"MAGÁNAK KÖNNYŰ, MAGA CSAK LEÜL..."

Válasz Kovács úrnak

Igen, egyszer már válaszolni kellene Kovács úrnak - mert eleinte csak legyintettem, akárhány példányban sóhajtottam felém Kovács úr kovácsi bölcsességét. Az emberi fajtát, gondoltam, akihez közöm van, mégse Kovács úr képviseli, az emberi fajta rokonlélek, és megért engem, és együtt nevet velem Kovács úron, összenevettünk a feje fölött. De mostanában, néhány év óta, mintha nem külön-külön, elszórtan sóhajtaná Kovács úr ezt a dolgot: mintha összefolynának a hangok, és egyre sűrűbben és egyre hangosabban zeng, és nemcsak alulról és oldalról, hanem felülről is, mintha felhőkből szólna, abból a mérhetetlen magasságból, ahol a világ sorsát szemlélő Úristen és a világ sorsát intéző Miniszteri Szakreferens trónolnak, békésen, egymás mellett.

És már nincs kivel összevenni, kiabálni és ágálni kell, és szóba kell állani Kovács úrral, válaszolni kell, és meg kell kíséreni a lehetetlent, hogy megmagyarázzam neki ezt a dolgot.

Felelni Neki, mikor irigyen s ugyanakkor bizonyos megvetéssel, a dolgos ember megvetésével, legyint: "Magának könnyű, Szerkesztő Úr, magának könnyű, Kedves Mester, maga csak leül, és ír valamit, és kész, mi kell magának? Egy darab papír és egy ceruza, mit tud maga - magának nem kell berendezés és bolt és felszerelés és diploma és összeköttetések és befektetés - maga csak leül, és ír valamit..."

tovább>>>

Ősz

Tűz, melegíts, ne égess
Égő sebet szivemre;
Nap, ne vakíts, világíts,

KI A VÉRENGZŐ BESTIA?

Egy újságban a következő hírt olvastam:

Kaland a medvével. F. E. főszolgabíró izgalmas vadászkalandot élt át az erdélyi havasok között. A havasi erdőt verték fel a hajtók és a vadászok egymástól nagy távolságra álltak fel a sziklás területen. A főszolgabíró két hajtó után indult. A hajtók hirtelen rémült kiáltással menekültek. Egy hatalmas medve guggolt a bozót tövében, és ott gyökereket rágott. A főszolgabíró célbavette a borzasztó bestiát, és a mellébe lőtt. A medve nagyot bődült, két lábára állt, és szembefordult a főszolgabíróval. A főszolgabírónak még ideje volt, hogy a két csövet kilője, mindkét golyó bele is fűrődött a rettenetes fenevad testébe, de az óriási állat csak éppen megtorpant, aztán bőgve ráesett a vadászra. A szolgabírónak már nem volt ideje tölteni: a fegyvert feje fölé emelte tehát, a medvére sújtott, amely ráesett. Rémes birkózás következett: az acélizmú férfiú egyik kezével a bőszült fenevad torkát szorította; e válságos pillanatban előrántotta vadászkeszét, és a vérengző bestia torkába szúrta. A medve sebeit nyalogatva eloldalgott, s nyolcvan lépésnyire egy vízmósás szélén felfordult.

tovább>>>

TAPSOLJANAK A MAMÁNAK

(Magánjelenet. Elmondja egy nyolcéves kisfiú. Sápadt, fekete szemü gyerek, kicsit elhanyagolt. Nagyon izgatott, mintha lázas volna. Sokszor köhög is.)

– A függöny két felvonás közt, a szünetben, váratlanul szétmegy.

A kisfiú (bejön, óvatosan néz körül, egy csokrot szorongat. A sűgölük fölé hajol, nagyot lélegzik. Főlemeli az ujját, ragyogó szemekkel fordul a közönség felé.)

- Pszt! Ne tessék megijedni! Ne tessék szólni senkinek! Most én fogok játszani!

Nem vette észre senki, felhúztam a függönyt... tudtam, hol kell, nem is látták, hogy benéztem, megszöktem hazulról... annyian szaladgáltak a kulisszák közt... nem vettek észre... beszöktem... ez most nem szünet. Sz' tudom én, hogy kell játszani. Rendező úr rendez, ügyelő úr ügyel. Aztán van vastaps és jelenés. Aztán van domborítás. Aztán van bokréta, az én mamám mindig kap bokkrétát.

Az én mamám a G. Balog Etel, aki itt játszik, a híres színésznő, az én szép, drága mamám, ami drága hősnőnk, drámai színészet, csillag.

tovább>>>

MARS-LAKÓK A FÖLDÖN

A Daily Mail tudósítójától

A Havas-ügynökség telegráfjelentésére azonnal kiküldtek a greenwichi csillagdába, hogy vegyek magam mellé három

Nem nézek a szemedbe.

Asszony, puhácska száddal
Csókolj, ne a fogaddal;
Ki önnön sírod ásod
Ember, ne ránts magaddal.

Virág, maradj az ágon,
Megvárom a gyümölcsöd
Nem rugdalok markodba
Végzet, lazítsd a görcsöd.

Élet, mindenki éljen
S ne tudja meg, miért él;
Ígérd már másnak, Isten,
Amit nekem ioértél

ESIK A HÓ

Hat órakor ébredtem és lementem az utcára. A folyó fölől szél fútt. Apró és éles szilánkokban havazni kezdett: mereven kinyújtottam karom és libegve ütköztek tenyerembe a pihék, egymásra rakódtak, görcsösen összefagytak és akkor halvány, fehér réteg borult csuklóm csontjaira. Leráztam és a sikátor felé fordultam.

– Az első hó – mondta mellettem egy alacsony ember egy másiknak. Szőke, petyhüdt férfi, mohón, előretolt alsóajakkal és fontoskodva beszélt: valami kérdést, vagy gondolatot magyarázott és igen ragaszkodott hozzá. Mikor elhaladt előttem, árnyékom lábtól fejig végighuzódott rajta: hogy arcáig ért az árnyék, egy pillanatra sárgán és vigyorogva megvillant koponyája, üres szemgödrökkel, betört orral, penészes varratokkal fölül.

Csikorogva ásitottam, ez nem volt jó. A hó tetszett, fehér és tiszta hó, okosan beszéltem a hóval. Cigaretára gyújtottam, a hó elé tartottam a kék, hideg parazsat. Most megint nem tudtam, hova menjek; két bordám közé sülyesztettem a kezem és odaszóltam a szélnek, mert dúdolván és füttyürészve akkor jött a szél. Hallod-e szél, hova sietsz. Ülünk le és beszéljünk okosan, unatkozom. De a szél nem felelt:

tovább>>>

TANÚ VAGYOK

- A törvényszéktől keresik - mondta a háziasszony.

Szent Isten. Villámgyorsan átgondolom életemet, »mint aki sínek közé esett«, ahogy Kosztolányi Dezső barátom jegyzi meg egy helyen, nagyon helyesen. Talán arról az izéről van szó, arról a dinnyéről?... De nem, hisz akkor még kiskorú voltam, különben pedig két pofont is kaptam. Vagy csak nem ez az ízé, ez a Rogyák, akivel összeveszttem, mert nem írta meg azt a levelet, és összerágta a tollszáramat... Na ja, ez azonban egyszerű rágalmazás. Ejnye, ejnye, micsináltam, micsináltam... tudom már: múltkor arról a »Vérharmat« című drámáról azt írtam, hogy az egy nagyon jó darab, mire a barátom, a rendőrtiszt, elment és megnézte, és mikor találkoztam vele, azt mondta: »Na hallja, mit írt maga arról a

csillagászt, lássam el magam szextánsokkal és kémcsövekkel, és induljunk Budapestre, ahonnan kábeljelentést kaptunk ottani tudósítónktól következő szöveggel: "Azonnal kueldjenek valamyt, Mars lakó a Foeldoen."

Vonaton értünk el Oderbergbe, ahol automobilra akartunk ülni, de a magunkkal hozott pénz nem bizonyult elégségesnek: ott, ahol Magyarország kezdődik, egy nagy tábla volt ugyanis, amire az volt ráírva: "Magyar Határ". Megmagyarázták nekünk, hogy ez azt jelenti, hogy ezen belül mindennek hatszoros ára van, az automobilnak is. Utána néztünk Yolland magyar-angol szótárában, ahol "hat ár" tényleg "six price"-nak volt beírva.

[tovább>>>](#)

"Struggle for life"

Pajtás, úgy fest, alulmaradtál
A Tétel és Törvény szerint -
Dögödre már hiéna szaglász
S a varjú éhesen kering.

Nem is a falka volt erősebb
Apró vadak tángáltak el -
S hogy írhadon ki osztózik most
Véreb? Veréb? Nem érdekel.

Öklöd, mikor lecsapni kellett
Mindig megállt a féluton -
Jóság volt? Gyöngesség? Nem értem.
Félsz? Góg? Szemérem? Nem tudom.

Talán csak undor. Jól van így is.
Megnyugszom. Ámen. Úgy legyen.
Inkább egyenek meg a férgek
Mínthogy a férget megegyem.

Vérharmatról, hisz az egy frász.« Csak nem »hatóság félrevezetése« címen idéznek most e miatt a dolog miatt?

Nem. A járásbíróóság tanúnak idéz valami Szipa-féle becsületsértési ügyben. Reggel öt órakor jelenjek meg különbeni elővezetetés terhe mellett. Na, hála Istennek, nincs nagy baj. De ki lehet ez a Szipa?

[tovább>>>](#)

TANÁR ÚR KÉREM

ELADOM A KÖNYVEM

- Ennyi könyvet viszel máma magaddal? - kérdezi apám, s amikor én lemondóan bólogatok, a nagynéném, aki szintén jelen van, németül szidni kezdi az iskolát. Csupa svindler, drága és új könyveket szerkesztenek, amibe semmi új nincs, és rákényszerítik a szülőket, hogy megvegyék.

Bánom is én, csak az utcán legyek. Letérek a Múzeum körútra és a Károly körútra. Ez a mi utcánk: az antikváriumok egész rajvonala. Megyek előre, hónom alá csapom a füzeteket - és a könyvet, a kritikus könyvet kényelmesen átlapozom menet közben, mintha otthon ülnék. Ebben nagy praxisom van; - megyek az iskolába, és az utcán tanulok, még írok is néha.

Tehát lássuk csak. Ez a tavalyi természetrajz, ötödik kiadás, lényegesen javítva, átdolgozva. Lényegesen átdolgoztam magam is - a hátulsó fele levált, annyi baj legyen. Az első fedelen egy mértani rajz. A 178-ik lap, sajnos, hiányzik. Az Ember Csontvázára (87-ik ábra) sajnos, igen kemény ceruzával rajzoltam a cilindert és a szájába csutorát, nem lehetett kiradírozni, - a rozmárra, tavaly, mikor még ifjú voltam, és nem gondoltam a jövőre, oda meg direkte tussal festettem rá a bajuszkötőt.

[tovább >>>](#)

Szepes Erika

Magyar Antaiosz Gondolatok Konczek József: Vogul szigorlat című kötete kapcsán

Kapcsolódások

A görög mítosz Antaiosza, a természet elemeinek, Poszeidón tengeristennek és Gaia földistennőnek a gyermeke, rettegett, legyőzhetetlen hős volt.: minden közelébe kerülőt elpusztított. Egyetlen méltó ellenfele volt csak, a nagyerejű Héraklész, aki a birtokában lévő testi erőn felül egy mélységes titoknak is tudója volt: tudta, hogy Antaiosz csak addig legyőzhetetlen, ameddig talpa a földdel érintkezik. Ezért küzdelmük közben igyekezett elszakítani Antaioszt a megtartó szülőanyától, Gaiától, és amikor sikerült felemelnie, Antaiosz erejét veszítve összeroskadt.

Hogy mi köze Konczek Józsefnek, az ősi magyar múltat megidéző Vogul szigorlat költőjének a görög mitikus hőshöz? Természetesen az azonosítás egy olyan metafora, amelynek lényegét, létjogosultságát a kötetegész elemzésével lehet feltárni.

A teljes szöveg PDF formában itt letölthető.

Konczek József

Következő oldal>>>

Ormos Mária

Trianon – Bukás, felelősség, igazság.

Történelmi távlatokban semmi szokatlan nem volt abban, hogy egy háborút az egyik fél győzelemmel, a másik vereséggel fejezett be. A központi hatalmak az első világháborúban katonailag alulmaradtak, és a szövetséges és társult hatalmak, ahogyan a népszerűen antantnak nevezett szövetséget hivatalosan aposztrofálták, megnyerték az első világháborút. Hajdanában a győztes nem sokat teketóriázott. Legyilkolta a legyilkolandókat, és magával vitte, amit hasznosnak tartott a maga számára: túszt, rabszolgát, kincset. A körülmények azonban megváltoztak, és velük együtt megenyhültek az erkölcsök. Divatba jött a tárgyalás, a tanácskozás, az alkukötés, ami természetesen nem vonatkozott a gyarmati háborúkra. Az európai kontinensen mindenesetre a 19. században már a tárgyalásos megoldás uralta a békekötések menetét és kimenetelét. Az első világháború végén ezzel a szokással szakítottak.

A feltételek egyoldalú meghatározását, mondhatjuk azt is, hogy diktálásait morális szempontokkal támasztották alá. Az antant képviselőinek tanácskozásain és a propagandában evidenciaként hangzott el minduntalan, hogy a háború kirobbantásáért egyedül a központi hatalmak a felelősek, kizárólag ők folytattak imperialista háborús politikát, és egyedül ők vívták a háborút megengedhetetlen, a nemzetközi jogi megállapodásokat figyelmen kívül hagyó aljas eszközökkel. A Magyarországgal szemben igényt támaztó közösségek különösen kiemelték Tisza István szerepét a háború kirobbantásában. Ebből az alapelvből vezették le, logikai szempontból kifogástalanul, hogy a veszteseknek meg kell fizetniük minden általuk okozott kárt, és eredetileg bevonták a még csak képzeletbeli összegbe azokat a terheket is, amelyeket a győzteseknek özvegyi nyugdíj, árvaellátás, rokkantsági segély stb. címén fizetniük kell majd. Ugyanezen az alapelven nyugodott a párizsi békekonferencia vezető politikusainak azon döntése, hogy a bűnelkövetőket nemzetközi bíróság elé kell állítani. A központi hatalmak kizárólagos bűnösségének tézise igazolta azt is, hogy háborús szándékaik megfűkezése érdekében minimálisra kell csökkenteni katonai erejüket. Sem hadiflottával, sem katonai légierevel nem rendelkezhetnek, és szerződéses hadseregüket előírt korlátok között kell tartaniuk. A korlátok még az antant magas rangú katonatisztjeinek szemében is abszurdnak tűntek, de győzött a politika, aminek eredményeként a veszteseket olyan kontingensre kötelezték, amely esélyt sem adott az önvédelemre, ám alapot képezett ahhoz, hogy ott jusszák ki ezeket a szabályokat, ahol csak tudják.

Ami a területi kérdéseket illette, alapelvként elfogadták az etnikai elvet, ezt azonban gyakorlatilag minduntalan megtoldották valamilyen további szemponttal, ami az eredeti elvet csak ritkán engedte érvényesülni. Magyarország esetében például, még mielőtt a határok vizsgálatához egyáltalán hozzákezdtek volna, leszögezték, hogy az etnikai elv mellett figyelembe kell venni a szövetséges hatalmakkal szemben baráti országok gazdasági és stratégiai érdekeit. Senki sem vetette fel a kérdést, hogy vajon a cseh, a szlovák, a horvát katonák melyik oldalon is harcolták végig a háborút. Ehhez a kiindulási ponthoz 1919 februárjában hozzátettek még egy újabb szempontot. Arra hivatkozva, hogy a román hadsereg a bolsevikokkal szemben bajba jutott lengyeleknek csak akkor tud segítséget nyújtani, ha használhatja az Arad–Nagyvárad–Szatmárnémeti útvonalakat – országutat és vasutat –, a jelzett területi sáv átengedését reklamálták a románok számára. Az osztrák–magyar határral kapcsolatban pedig egy olyan új érv került előtérbe, amely nem állt kapcsolatban sem Ausztria „baráti” magatartásával, sem az ő gazdasági vagy stratégiai érdekeivel. A később Burgenlandnak elnevezett régiót kizárólag azért adták át Ausztriának, hogy e zömmel német anyanyelvű lakossal rendelkező terület megszerzése fejében Ausztria nyugodjon bele új önállóságába, és tegyen le a Németországhoz való csatlakozásról. Ez a döntéssorozat alapozta meg a Magyarország számára kimunkált békeszerződés szövegét, amely a csehszlovák, a román és a jugoszláv határokat úgy alakította ki, hogy a magyar etnikum mintegy harmadát elvágta az országtól. Ezzel együtt levágta a magyar gazdaság nyersanyagforrásainak és kiépített infrastruktúrájának nagy részét.

Ki volt mindezt a felelős? Könnyű lenne azt mondani, hogy a békerendszert és azon belül a magyar békét a győztes nagyhatalmak rosszhiszeműsége, tudatlansága, tévedése, saját érdekeik hibás megfogalmazása, valamint a megadományozott országok vezetőinek a mohósága alakította ki. Ezt a tételt nem lenne nehéz igazolni, mivel a világ- és európai méretekben a létrehozott „békerendszer” eleve magában hordozta a bukás elemeit, Közép-Európában pedig a kölcsönös gyűlölködés mérges magvait vetette el. E helyett azonban ezúttal a háborúhoz és a bukáshoz vezető út vonalát követem, és mindenekelőtt a magyar részvételt vizsgálom ennek az útnak a kialakításában.

Ausztria-Magyarország esetében a háborús felelősség mindenesetre legalább háromszintű volt. Kétségtelen, hogy rövid távon a pillanatnyi felelős az Osztrák–Magyar Monarchia volt, mivel a háború lángját az a gyufaszál lobbantotta fel, amelyet meggondolatlan módon a bécsi katonai–politikai világ gyújtott meg. Ez a felelősség az övé. Ebben a magyarok annyiban osztoztak, hogy a miniszterelnök, Tisza István, hosszú viták után, ellenérveit feladva, végül hozzájárult a hadüzenet elküldéséhez Szerbiának. A bécsi döntésben és Tisza visszavonulásában szerepet játszott, és ez is vitathatatlan, hogy Németország Ausztria-Magyarország mellé állt, és támogatásáról biztosította. Németország tehát osztozott a rövid távú felelősségben. Az viszont már messze a bécsi kamarilla és Berlin hatáskörén kívül esett, hogy ugyanebben az időben Pétervári nemcsak támogatta, de egyenesen biztatta Szerbiát, és titokban már mozgósított is. Nagy-Britannia és Franciaország lázasan készült az egy ideje elkerülhetetlennek vélt katonai mérkőzésre, és 1914 június-júliusában készen állt rá. A középtávú felelősség tehát megoszlott valamennyi európai nagyhatalom között, mivel jó ideje szövetkeztek a leendő háborúra számítva, és jó ideje fegyverkeztek ennek érdekében. Ebből a szempontból nemigen lehet különbséget tenni – mondjuk – a francia radikálisok és a német nemzeti liberálisok között. A háborút a brit munkáspárti vezetők ugyanúgy elfogadták, mint a német, az osztrák és a magyar szociáldemokraták.

A felső vezetések szintjén tehát a felelősség megoszlott az európai nagyhatalmak között, lévén, hogy annak minden későbbi szereplője számított és készült rá. Ausztria-Magyarország vagy az Osztrák–Magyar Monarchia esetében joggal felmerül azonban a felelősség egy harmadik, mélyebb szintje, amelynek messze nyúló történelmi gyökerei voltak. A Monarchia ugyanis nemcsak vereséget szenvedett, de szétesett, és a vereséget – magyar vonatkozásban különösképpen – óriási mértékben súlyosbította ez a történelmi felelősség. Ráadásul ez a felelősség senkivel sem volt megosztható, hanem egyedül a magyar vezető csoportokat terhelte. Nem tudom, hogy Magyarország volt-e valaha is tiszta nemzetállam, de az biztos, hogy a törökök eltávozását követően egyre kevésbé volt az. A 19. század közepe táján Wesselényi, Széchenyi és Deák egyaránt figyelmeztetett rá, hogy az ország nagy bajoknak néz elébe, ha a területén élő nem magyar közösségekkel nem tud egyezsége jutni. A problémát azonban a hivatalos közegek vagy egyáltalán nem kezelték, vagy rosszul kezelték. Csak emigránsok (Teleki László, Klapka György, Kossuth Lajos) és ellenzékiek (radikális demokraták és szociáldemokraták) foglalkoztak komolyan a kérdéssel, de senki sem ment túl a belső autonómiák ígéletén. A világháború előtt talán még lett volna esélye egy ilyesfajta megoldásnak, de erre a hivatalos magyar politika semmilyen hajlamot nem mutatott. A háború idején és utána viszont már minden ilyen ajánlat süket fülekre talált. Cseh, szlovák, horvát és erdélyi román politikusok arra a meggyőződésre jutottak, hogy ennél sokkal jobb megoldást találhatnak, ha csónakjukat az antant hatalmak vontatóihoz kötik. Az erdélyi román politikusok már 1914-ben, a csehek és a szlovákok 1915 folyamán, a horvátok és szlovének 1917-ben hátat fordítottak Ausztria-Magyarországnak. Jászai Oszkárnak a maga föderatív megoldásával 1918 őszén minimális esélye sem volt a sikerre.

Így azután a tragédia pillanatában az új magyar vezető rétegnek nem volt etnikai javaslat. A magyar beadványok, memorandumok a Károlyi Mihály által fémjelzett Népköztársaság idején kivétel nélkül a korábbi államhatárok fenntartására irányultak, és ez nyilvánvalóan nem lehetett tárgyalási alap. Egy hosszú esszé került a nyugati vezető politikusok asztalára arról, hogy Magyarország történelmi és gazdasági okokból nem mondhat le Erdélyről. Az aláíró maga Károlyi Mihály volt. Ebben az időben, 1918-ban a politikai ideológiában még a vesztes is érvelhetett (volna) az etnikai vonalakkal, de a történelmiekkal nem. Árnyaltabb diplomáciai munka és okosabb katonapolitika esetén talán lehetett volna valamit javítani a magyar esélyeken, de a robbanás már nem volt elkerülhető. A Tanácsköztársaság vezetői nyilvánosan semmivel sem érveltek, hanem napi pragmatikus alkudozásokat folytattak, illetve megelégedtek az autonómiák megerősítésével vagy kimondásával, de az egyelőre meglehetősen homályos háttérben mégis kirajzolódni látszik egy halvány elvi vonal. Kunfi Zsigmondnak van egy ismeretlen célra készített feljegyzése, amelyben a győzelmes északi hadjárat idején arról ír, hogy a nacionalisták csalódnak, mert a Vörös Hadsereg megáll az etnikai vonalon. A másik jel a Székelyföld körül kialakult vita, amelyben többen is amellett érveltek, hogy ezt a területet – más erdélyi területekről nem szólva – semmiképpen sem szabad magára hagyni és elveszíteni. Nos, akár kialakult, akár nem egy etnikai elképzelés a Tanácsköztársaság egyes vezetőinek a fejében, mindenesetre régen elkéstek vele.

A mélyre nyúló történelmi felelősség tehát a hagyományos vezető csoportokat terhelte, az aktuális politikai hibák és tévedések miatt az alaphelyzeten a Népköztársaság nem tudott javítani, míg a Tanácsköztársaság pusztá léte által is akadályozta ugyanezt, annak ellenére, hogy katonai eszközökkel is megkísérelte a korrekciót.

Mi a helyzet a felelősség következő szintjével és azokkal a megfogalmazásokkal, amelyek szerint mi, magyarok mindannyian hibásak vagyunk, és ezért megérdemeltük, amit kaptunk, még akkor is, ha a verdikt hibás és igaztalan volt? Nem hiszem, hogy ilyesmit megfontoltan ki lehet jelenteni. Hogyan is lehetne egy olyan országban, ahol a felnőtt lakosság alig néhány százaléka rendelkezett választójoggal? Kétségtelen, hogy a

magyarok veszező mellett vonultak be katonának, és felvirágozva indultak a csatamező felé. Ám csaknem mindenütt ugyanez történt, és azért történt, mert a boldogtalanok sehol sem tudták, hogy mi vár rájuk. A legtöbben elhitték itt és másutt is, hogy „mire a lomb lehull”, itthon lesznek a katonák.

Nézzük a békerendszert és benne a magyar Trianont az igazságosság szemszögéből! Mondhatnánk, hogy ez úgyszólván lehetetlen, mivel ezeknek a békéknek nem volt közük semmiféle igazsághoz. Ebben nem tértek el a legtöbb békétől. A győztesek nem az igazságot akarják ilyenkor érvényesíteni, és nem a méltányosság a legfőbb gondjuk, hanem saját érdekeiket – vagy amit annak hisznek – akarják biztonságban látni. Ismeretesek azonban mind a mai napig felsorakoztatott ellenérvek. 1. A békék – köztük Trianon, igazságosabb nemzeti viszonyokat teremtett, és a nemzetiségi problémáknak mintegy a felét megoldotta. Ezt az érvet azonban csak akkor lehet elfogadni, ha alátámasztásként azt is elfogadjuk, hogy a) Németország korábbi állományához képest alig valamit veszített, és b) hogy a szlovákok, csehek és kárpátukránok, valamint a szerbek, horvátok, szlovének, bosnyákok stb. egységes nemzetet alkottak. Etnikai szempontból azonban az igazi német sérelmet a mintegy másfél millió Lengyelországnak adományozott, a több mint hárommillió Csehszlovákiába bekebelezett német, valamint az okozta, hogy az ausztriai németek csatlakozását a békék megtiltották. Az egységes csehszlovák és délszláv nemzet kérdésére nem is érdemes kitérni, mivel a szlovák–cseh, valamint a horvát–szerb ellentétek az államalakulástól kezdve végigkísérték ezeknek az országoknak a történetét egészen a felbomlásig.

2.

Egy másik érvelés azt kísérli meg igazolni, hogy a jóvátétel voltaképpen egyáltalán nem volt súlyos, a nemzeti jövedelmek alig néhány százaléka rúgott, miközben az általa sújtott államok jelentős kölcsönökhöz jutottak. Nos, jóvátétel címén az érintett országok valóban vajmi keveset fizettek ki. Számításom szerint Magyarország gyakorlatilag semmit, mert amit fizetett, az „békeszerződési teherként” jött számításba, ami magába foglalta a hadifoglyok ellátási terheit, a semleges országokat ért sérelmek fejében fizetendő összegeket, valamint az összes Magyarországon járt bizottság, megszálló egység, misszió stb. költségeinek megtérítését. Mire ezt levonták a magyar állam által évente utalt összegből, jóvátételre semmi sem maradt.

Mindazonáltal a jóvátétel problémája távolról sem összegezhető ilyen egyszerűen. Két okból. Először is éveken át hatalmas természetbeli szállításokat kellett teljesíteni, amelyek a magyar esetben elsősorban Jugoszláviának naponta szállítandó szénből és többeknek szolgáltatandó állatállományból tevődtek össze. A természetbeli szállítások ügyének súlyosságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy egy német mulasztás miatt következett be 1923-ban a Ruhr-vidék megszállása. Másodsor a kérdés azért nem bagatellizálható, mert – Ausztria kivételével – több mint öt éven keresztül teljes bizonytalanság uralkodott a fizetendő összeg és az éves részletek ügyében. Amikor 1924-ben megállapították a német és a magyar jóvátételt, ezt véglegesnek még mindig nem mondták ki, vagyis a bizonytalanság tovább tartott. A pénzügyi bizonytalanság viszont nagymértékben akadályozta az egész gazdaság normalizálását.

Mi történt végül? Miután a jóvátétel ügye több mint egy évtizeden keresztül izgalomban tartotta Európát, a gazdasági világválság az egész rendszert elseperte. Haszonszámítást nem ismerek ugyan a jóvátétellel kapcsolatban, de az biztos, hogy a kár mindenképpen nagyobb volt, mint a haszon.

Ami a bűnösök megbüntetését és a háborús bűnök elítélését illette, az igazságszolgáltatás – szerencsére – elmaradt. Azért szerencsére, mert különben a történészek azóta is hordanák össze azokat az adatokat, amelyek bizonyítanak a másik oldal háborús felelősségét és elkövetett bűneit. A szövetségesek összeállítottak ugyan hosszú listákat a vád alá vonandó német, osztrák, magyar stb. személyekről – politikusokról és katonákról –, de a listák végül az íróasztalfiókban maradtak. A Legfelsőbb Tanácsban megbeszélés zajlott le I. Károly császár, IV. Károly magyar király személyéről, de őt végül nem vonták be a bűnösök körébe, mivel a háború kirobbantásában nem volt szerepe, sőt – ezt is elismerték – a háborút szerette volna 1917-ben befejezni. Ezzel szemben a fővádlottnak II. Vilmos excsászár volt kiszemelve. Ő azonban menedékjogot kapott a holland kormánytól, és a kis Hollandia nem volt hajlandó adott szavát megszegni. Ezen a macacsságon az egész procedúra megbukott, mert Vilmos nélkül minden értelmét elvesztette volna.

Nos, mi köze volt mindennek az igazsághoz? Nyilvánvalóan semmi. Ugyanúgy semmi, mint a legtöbb háború révén kikényszerített megoldásnak sem volt soha. Az igazi bajt az első körben az okozta, hogy a békerendszer nemcsak igazságtalan, de számos vonásában irracionális és ezért káros, a jövőre nézve mérhetetlenül veszélyes volt. Közismert J. M. Keynes mérges broszúrája, amelyet a békerendszer kritikájának szentelt, ostromozva azt a súlyos tévedést, hogy a szerzők a legfontosabb gazdasági kérdések helyett „másodrendű közigazgatási határokkal” pepecseltek. Keynes megjósolta ennek végzetes következményeit, és sajnos nem tévedett. Sokkal kevésbé ismeretes, hogy számos brit és francia politikus, valamint szakember felismerte az osztrák–magyar piac szétverésének a veszedelmeit, és ha már a birodalom molekuláira hull is politikai szempontból, szerette volna megőrizni a gazdasági egységet vagy legalább az együttműködést. Ezzel szemben sorra olyan döntések születtek, amelyek aláásták Közép-Európa gazdasági működését, és nemcsak fenntartották,

de elmélyítették a sérelmi politikákat. A békék végzetesen szembeállítottak egymással államokat, amelyeknek egyébként elemi érdekük lett volna az együttműködés.

Volt egy időszak, nagyjából 1925 és 1929 között, amikor felcsillant a közeledés, a megegyezés és a korrekció reménye. 1925-ben francia–német alku jött létre a Locarnóban tartott konferencián, 1926-ban aláírták a francia–német „acélpaktumot”, amelyhez csatlakozott Belgium, Hollandia, Luxemburg és Olaszország, ugyanazok az országok, mint amelyek a második világháború után a Montánuniót létrehozták. 1926-ban megrendezték Bécsben a Páneurópa kongresszust, amelyen európai méretekben először tárgyaltak a kontinens egyesítési procedúrájáról. 1927-ben összeült a világgazdasági konferencia, amely gyakorlati eredményekre nem jutott ugyan, de legalább összegezte a megoldandó problémákat. Ugyanebben az évben a francia miniszterelnök kijelentette Bethlen István előtt, hogy az európai egység egyszerűen fatalitás. Mindenki tudta, hogy európai egységről nem lehet szó francia–német együttműködés nélkül, valamint azt is, hogy ez az együttműködés nem alakulhat ki a békerendszer legalább részleges korrekciója nélkül. Ez volt a szituáció, amikor Briand 1929 szeptemberében, a Népszövetség Közgyűlésének ülése alatt meghirdette Európa gazdasági egységesítésére irányuló elgondolását.

A korrekció egyébként néhány részletkérdésben el is kezdődött. Ez történt a jóvátételi és a katonai kérdésekben, de mire érdemlegesen előre lehetett volna jutni a megbékélés politikájában, becsapott a villám, a gazdasági világválság, amely minden addigi kapcsolatot szétszaggatott. Hozzájött ehhez néhány kiegészítő körülmény. Stresemann, az óvatos német reálpolitikus meghalt, Briand tervét a francia héják kiforgatták eredeti értelméből, és egy olyan egységes Európa, amely a békeszerződések által kialakított status quo fenntartásán alapult, anélkül hogy bármilyen gazdasági hasznot lehetett volna várni tőle, már az államok jó részét nem érdekeltte, sőt ellenezte.

Hamarosan elkezdődött a békerendszer utóéletének második szakasza, amelyet már a nemzetiszocialista Németország határozott meg. Ettől kezdve minden út bezárult a tárgyalásos megoldások felé, és ha volt bárminő esélye a békés revízióknak, végképp szertefoszlott. Hitler ugyan minduntalan hangoztatta, hogy csupán az igazságtalanságok megszüntetése a célja, de mivel minden lépését egyoldalúan tette meg, és elzárkózott minden tárgyalásos megoldás elől, ebben mind kevésbé lehetett bízni. Amikor azután hozzálátott az általa igazságosnak vélt megoldás erőszakos kikényszerítéséhez, hamarosan világossá vált, hogy szó sincs revízióról, szó sincs igazságtételről, hanem egyszerűen és durván világhatalmi tervekről.

Ami Magyarországon ebben az időben történt, azt egyfelől az olthatatlan revíziós vágy, másfelől a tehetetlenség határozta meg. Legyünk tisztában vele, hogy ebben az országban nem volt olyan politikai áramlat, amely ne lett volna revizionista. A baloldaliak etnikai revízióról beszéltek, a kormánykörök a lehetséges minél nagyobb revíziót célozták meg, és csak a szélsőjobboldal hirdette és hitte, hogy a totális revízió lehetséges, vagyis „Nagy-Magyarország” helyreállítható. A tragédiát elsősorban az okozta, hogy bár a kormánykörökben sokan átlátták a német politika veszélyeit, a revízió érdekében, illetve az elért eredmények megóvása végett mégsem merték megkockáztatni, hogy elszakadjanak vagy egyenesen szembeforduljanak azzal a nagyhatalommal, amely a területi visszacsatolásokat garantálta. Más kérdés, hogy Hitler a végjátzsma idején elállt a magyar revíziós eredmények garantálásától, és mind a szlovákoknak, mind a románoknak megígérte a revízió revízióját.

A kockázat mindenesetre nagy volt, és ráadásul a hivatalos politikusok nyakán ott ült egy szélsőjobboldali csoport, amelynek szép számban voltak képviselői a kormánypártban, magában a kormányban és a hadsereg vezető szintjein. A kockázatot az alkotta, hogy a Wehrmacht, amikor már valóban szüksége volt a magyar területre, vélhetően megszállja az országot, ha azt önként nem bocsátják rendelkezésre. Egyáltalán nem valószínű azonban, hogy ebben az esetben az egész magyar hadállományt igénybe vette volna, miként ezt néhányan gondolják, mivel az olasz esetben ennek az ellenkezőjét tette még 1943 őszén is. Az olasz hadsereget leszerelték, és jelentős részét fogságba hurcolták, de katonai műveletre többé seholy sem vették igénybe. Hitler 1944 márciusában hasonló módon akart eljárni a honvédséggel is, s csak tábornokai unszolására állt el ettől. Az már valószínűbb, hogy a civil áldozatok száma valamivel még nagyobb lehetett volna, mint lett az 1944. márciusi megszállás nyomán, ha a megszállás korábban következik be. Kevésbé valószínű azonban, hogy a magyar kormányt e kritikus helyzetben ilyesfajta számítgatások motiválták. Nagyobb mértékben esett a latba az elszigeteltség, a tehetetlenség és a szélsőjobboldali nyomás. Ha viszont arra kérdezzük rá, hogy a nem nyilas szélsőjobboldali csoportokat mi motiválta a végóránban, a válasz egyelőre késik. Nyilvánvalóan szép számban voltak, akik vakon menekültek a felelősségre vonás elől, és belekapaszkodtak az utolsó szalmaszálba is, hogy azt elkerüljék. Mások vélhetően még vártak a német csodafegyverre, és elhitték, hogy Hitler igazat mond, amikor erről nyilatkozik. Mindazonáltal továbbra is érthetetlen az a feltevés, hogy a magyar honvédség megállíthatja a Vörös Hadsereget a Kárpátok vonalán, mikor mindenki tudta, hogy a Wehrmacht 1943 nyarától semmilyen vonalon nem volt képes azt megállítani. A nyilasokról nem beszélünk, mert az ő stábjuk részben elvakult fanatikusokból, részben mit sem sejtő, ám agresszív fiatal vagányokból állt össze, s ezért a felelős cselekvésre eleve alkalmatlan volt.

Mi lett az eredmény? A nemzetiszocialista politika, a világhatalmi bódulat, a nemzetiszocialista állam által elkövetett súlyos emberellenes bűnök, amelyekhez végül a korabeli magyar vezető réteg tevékenyen hozzájárult, örökre kompromittáltak az első világháború után kialakított rendszer revíziójára irányuló minden szándékot.

Sokszor, sokan felteszik a kérdést, hogy vajon mi az oka annak, hogy a németek kihevették és mintegy el is felejtették Versailles-t, miközben a magyarok máig együtt élnek Trianonnal. A németeknek valóban sikerült meghaladniuk a maguk tragédiáját, és nemcsak azért, mert szellemileg és morálisan okultak a történelemből. A trauma feldolgozásához minden bizonnyal hozzájárult az oktatás, a kultúrpolitika és a politizálás egésze. Voltak azonban reáliák is, amelyek a feldolgozás folyamatát nagymértékben elősegítették. Az első ilyen reális esemény az volt, hogy a lengyel területről az ottani német lakosság nagy része elmenekült, és a menekülteket zömmel a nyugati megszállási zónák fogadták be. Csehszlovákiából kitelepítették az ottani több mint hárommillió német lakosságot, az úgynevezett szudétanémeteket, akiknek a többsége szintén ezekben a zónákban talált új otthonra. Ha hozzátesszük ehhez a Magyarországról kitelepített és a máshonnan menekülő németeket, 5 millió körüli számot kapunk. Ez az emberözőn, a lakáshoz juttatásuk, munkahellyel való ellátásuk, az integrálásuk óriási terhet jelentett ugyan, de egyúttal megszüntette a nyomást, amelyet megelőzően a határon kívül élő németek sorsa jelentett, és ami állandó sűrűlő veszélyt hordozott magában mind Lengyelországgal, mind Csehszlovákiával.

A második nagy könnyebbséget az jelentette, hogy a Német Szövetségi Köztársaság sikert sikerre halmozott a nemzetközi diplomáciában, és ismét vezető szerephez került Európában, ami a lakosságot is megnyugtatta. Ha a német nép olyan jól élhet, ahogyan élt már az 1960-as években, akkor felesleges keseregnie a versailles-i és a második világháborús katasztrófán. Nyugodtan elismerheti akár tévedéseit és bűneit is, mert nem kell bűnhődni miattuk. És valóban: amikor a német kancellárok bocsánatot kértek Németország múltban elkövetett bűneiért, majd naponta akár többször is elmondták, hogy elismerik a keleti határokat, a németeknek ez ellen nem volt semmi kifogásuk. Miért is lett volna?

A harmadik elem abban állt, hogy a németek úgy jutottak hozzá a második világháború után kialakított rendgyökeres revíziójához, a német egység helyreállításához, hogy óvatos diplomáciai lépéseken kívül a kisujjukat sem kellett megmozdítaniuk ennek érdekében. A 20. század második felében Németország valósággal a szerencse fia volt.

És Magyarország? Nos, Magyarország nem volt a szerencse fia. Nem tapasztalt meg olyan élményeket, amelyek önérzetét megerősíthették volna annyira, hogy az elszenvedett traumákat feloldja. Mi több, 1945 után újabb traumákat szenvedett el. Amikor az NSZK-ban Adenauer volt a kancellár, a magyarok megkapták Rákosi Mátyást. Szabadságot és önállóságot akartak, de forradalmukat leverték. A határokon kívül élő, bár fogyatkozó, de ma is nagy létszámú elszakított magyar sorsa országukat és közvéleményüket máig is nyomasztja. Ugyanebből az okból szomszédainak egy része ma is gyanakvással figyel, és ő sem békélt meg velük igazán. Ha semmi más, a jelenlegi magyar–szlovák viszony ékes bizonyíték rá, hogy Trianon velünk él. Meddig még? Nos, nem vagyok sem jó, sem futurológus, de annyit tudni vélek, hogy Bethlen Istvánnak, a revíziós politika egyik megalapozójának igaza volt, amikor a második világháború végkifejlete láttán úgy vélekedett, hogy jobb megbékélni a Kis-Magyarországgal, mint az álmok kedvéért új és új katasztrófába süllyedni.

Forrás: Mozgó Világ, 2010 július
<http://mozgovilag.com/?p=3645>

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
költség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal
proza, versek

Arany-Tóth Katalin:
Lángnyelvű jelen
Baranyi Ferenc: Konszolidáció
Dobrosi Andrea:
Nélküled tovább
G. Ferenczy Hanna: November
Karaffa Gyula: Fabula rasa
Kő-Szabó Imre:
A mázsa és a súlyok
Lelkes Miklós: A hangoskodó
Ódor György: Béke-2013
Pethes Mária: Feljegyzés
Prágai Noémi: Világvége
Vadász János: Hazám
Váradi József: Nyári ködben
Vihar Judit: Haikui

2. oldal
proza, versek

Ady Ágota: Senki frai
Albert-Lőrincz Márton: miért pont 51
Bányai Tamás: Négy groteszk
Bárdos László:
Védőbeszéd Kosztolányival
Bittner János: Fénylepké
Bodó Csiba Gizella: Kart-karba öltve
Cselényi Béla: Rossz passz
Fetykó Judit: Szélben
Kajuk Gyula: Esti csend
Kamarás Klára: Olvastam egy hírt
Kaskötő István: A kölyök
Koosán Ildikó:
Nem gyűjt estére lámpát
Költő Nagy Imre: Fiam mosolya
Köves József: Utolsó olvasó
Mentovics Éva: Célkeresztben
Németh Tibor: Mikor megszült a fény
Nógrádi Gábor: Végzés
Orosz T. Csaba:
A nádi farkas legendája
Péter Erika: Szivárványív
Pethő N. Gábor:
Szakasztott mása volt
Pintér László: Vágyakozás
Sárközi László: Számvetés
T. Ágoston László:
Cserépkályha koksszal
Végh Sándor: Kiáltás
Zsidov Magdolna:
Belepusztulok a kortársba

Vadász János
HAZÁM

hóvirágillatú szelíd haza sohase' voltál
minden csupa vér sár kín évezredes honfoglalás
írástudatlan közepszer se benn se kinn
mindig bent is kint is keresztény-pogány
ólotmtól süket tüzes trónos kerékbetört karón nyakas
királygyilkos és vadszabad royalista republikánus
kinek csak gond a gondolat és áruló gyenge a kiegyező
igricet krónikást író tudóst lélekben testben egyaránt
megnyomorító száműző minden magvetőd megvető
igazadban is vesztes jóra szomjazóid lebunkozó
ne fogadj szívedbe benned vagyok
rettenthetetlen ólomkatona

Pethes Mária
Feljegyzés

párnázott ajtók rendíthetetlen fennhatósága
kordonok pimasz nyugalma behatárolt tér
erő az utcán kővé fagyott kenyér Isten
kivágja az újságokból a róla szóló cikkeket
a hatalom haszonelvű gépezet valahol munka
máshol munkatábor előre bejelentett üzemszünet
évszázadok óta tapogatózás a semmibe
a hétköznapi banalitása örök a lét örök léke
ütődött gyümölcsök ajándék vödörben
jó lesz valamire kirekesztés a világon kívülre
a föld alól kiáltja Péli Tamás a falak lebontását
két oldalon kell elkezdni

Prágai Noémi
Világvége

Mind úgy készültek rá, hogy sokat beszéltek róla.
Üres locsogás volt, annyi szent, de azért mégiscsak
készültek.

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj útján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenád
Pápay Aranka: Örvények felett
Váradi József:
A próbára tett táltos

A MEK-ről letölthető
művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágot.
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Váradi József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

3. oldal próza, versek

Lehoczki Károly
Létem

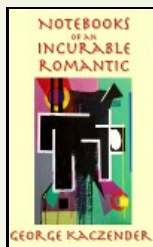
4. oldal műhely

Szepesi Erika
Nyomok a homokban

5. oldal klasszikusaink

Krudy Gyula
novellák

elfeledettek
archívum

George Kaczender

Notebooks of an incurable romantic
Nostalgia történet angolul olvasóknak,
az '56 előtti Budapestről.
Infó itt.

A Kaláka megszűnésének híre
számítalan szenvedélyes hozzászólást
váltott ki olvasóink és munkatársaink
részéről.

Köszönjük a sok biztató levelet.
Közülük itt olvasható egy csokorra
való.

Bizet
Symphony No: 1
Adagio

Royal Philharmonic Orchestra

A fogatlan hajléktalan asszony, aki reggelente a sarki szemetesben válogat, úgy készült, hogy meztelenül bemászott a főtéri szökp- kútba, és onnan szórta átkait a rémulten tovasiető emberekre.

A fiatal férfi a Kökörcsin utcából úgy, hogy kiállt az erkélyére, és óránként megkorbácsolta magát, miközben vére lecsorgott a szürke aszfaltra.

Az aszfalt pora nem válogatott, mohón beitta.

Jenő bácsi a hetedikén egy nagy demizson borral készült.

Délre már olyan részeg volt, hogy ültő helyében is megbotlott.

A rádió és a hírközlőeszközök csak ezzel voltak elfoglalva, már nem számított hírnek, hogy Kiskunmácsonyán hogyan trancsírozták fel az elszabadult kutyák a pék kislányát, vagy hogy valahol kiraboltak egy bankot.

Az emberek hangoskodtak, őrgöngtek, sírtak, nevettek, és a világban akkora volt a csinnadratta, hogy senki sem hallotta meg a harsonákat.

A pufók kis angyalok kipirult arccal fújták a végítélet szimfóniáit, de a hajléktalan nő ordítóása, a kökörcsin utcai férfi kántálása, és Jenő bácsi deliriumos éneke elnyomták a mennyei muzsikát.

Egész éjjel fújták, de mindhiába.

A várva várt, és rettegett világvége elérkezett, de senki nem vette észre.

Végül hajnali hat órakor Szent Péter elgondolkodott, hogy az Úrnak meg kellett volna állnia a dinoszauruszoknál, majd leintette az angyalkákat, és a virasztástól karikás szemekkel közölte a döntést:

— Testvéreim, az emberiség lekéste a végítéletet, fellebbezésre nincs lehetőség. Szóljatok Lucifernek, hogy fűtheti az üstjeit, mi végeztünk. Azt hiszem, ezeket a kapukat itt fent bezárhatjuk...

Ódor György
Béke-2013

Cigány vagyok, zsidó, hazaáruló,
belém hatolnak előlről, hátulról,
hülye buzi, ki térden állva béget,
közben érzem az édes békességet.

Örgödisteneknek lángoló nyelve
nyaldos immár, szárazon kell elmennem
innen, kutatva fehér nedvességet,
közben érzem az édes békességet.

Búz felett tocsog a bélsáros napon
az új keletű magyar lakodalom
pengőfilléres óhatalom végett,
közben érzem az édes békességet.

Ölelem Adyt, Weörest, Kosztolányit
szerelmesen, nekem csak annyi számít,
világol bennem lelkük éles fénye,
érezhessem az édes békességet.

Ajánlott Honlapok

Alkotóház
Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Canadahun
Fullextra
Galamus-Csoport
Hetedhéthatár
Irodalmi Epreskert
Klubháló
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Arany Tóth Katalin
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Ódor György
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
Váradai József

Naplók, jegyzetek. (blog)

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Lelkes Miklós
Sida, Kamarás Klára
Tóta W. Árpád

Megjelent
Kamarás Klára
Miből lesz a cserebogár
című kötete.

Korai versek, írások gyűjteménye.
Infó itt.

Arany-Tóth Katalin
Lángnyelvű jelen

Mint testeket véressé verő husáng
– hát így tart félelemben a nyomorúság.
Mégfáradt, riadt arcokon tüntet a vád:
nem értik, nem hiszik, nem ezt akarták.

Az idő csak értelem nélkül pereg,
míg égbe nyúló fák ágain ül, s mereng
a méla unalommal felépített rend.
Mélyébe vérkő vés lángnyelvű jelent.

Ha múltba veszett minden színes álmunk,
s ha már kiutat semmiben sem találunk,
a megváltó kegyelmet hiába várjuk.
Nincs olyan fény, mi a falakon átjut.

Kő-Szabó Imre
A mázsza és a súlyok

Meghalt az öreg Varga Péter bácsi. Hetvenöt évet írhattak a fejfájára. Két évvel ezelőtt özvegyült meg, feleségét egy hirtelen jött agyvérzés szólította a másvilágra. Két lánya maradt hátra. A Juli meg az Ida. Ők sem voltak már mai lányok, férjezettek, sőt nagy gyerekeik, meg unokáik is voltak, túl az ötvenen. Ahogy lezajlott a temetés, talán a koszorúkat rakták a sírra, titokban, már is a két lány fejében, megfordult az örökség kérdése. Egyértelmű volt, hogy a házat eladják. Nem vágyott egyikőjük sem arra, hogy visszaköltözzenek a szülői házba, különben is nekik nem kell, van sajátjuk. Az érte kapandó pénzen majd megosztóznak. Jól jön az, úgy is kell egy-két dolgot venni a lakásukba. A földek, amelyekkel az öreg Varga Péter bácsi rendelkezett és gazdálkodott, felesége halála után eladta.

- Ebben a korban már nem szaladgál az ember a mezőre! – összegezte bölcs nyugalommal paraszti életét.

tovább>>>

Baranyi Ferenc
Konzolidáció

3.

Bánk bán az összeesküvést simán megúsza,
csak Péter és Simon lakolt a tettért,
amit Bánk még akkor sem tagadott meg,
amikor országbíró lett belőle.
Csak bajsza alatt dörmögött időnként,

Lelkes Miklós
A hangoskodó

Szerkesztő, próza: Kaskó István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

A buszon ültem, s mellettem egy ember,
nyugtalan öreg, ült, felültetett.
Megszólított néaninek hangoskodta,
amit a Fent lentre, szájába tett.
Gazdagnak nem látszott, mivel ruhája
kopott volt. Elnyűt cipőn sárga sár
szikkadt. Úgy véltem, hogy szegényen élhet,
gondjára gondoskodást nem talál.
(Néha, persze, akad ritka kivétel.
- Rosszabbul élünk! - sírt egy falragasz
Illusztrálta szakállas bánatember:
- Hát akkor erre, ne arra szavazz!
E bánatember reklám-álszegény volt,
s bár falragaszon búsult egykoron,
most rózsadombján drága cigarettát
szív, - mit elfüstöl egy egész vagyoni!)

Az ember, az a buszon ülő, hangos,
amint mondják, nem volt mai gyerek,
de esze elmék között kicsi törpe, -
mivel töltött el évtizedeket?
Neveket említett, nem volt szép egy se:
Hitler, Sztálin, Ceausescu... Így igaz!
Hirdette: minden bajnak okozója
ma is e három véres kezű gaz.
Más - szintén nem szép - nevekre dicséret
ömlött szájából, mint aki szeszen
lett ilyen elszánt.. Oly visszataszító
volt már a rossz eszméktől részegen!

Ültem, kényszerből el-elmosolyodtam.
Oly elvakulttal nem kezdek vitát
utcán, buszon, ki nekem ismeretlen.
Szánok, s lenézek ilyen ostobát.

Lenézem? Igen, mert felelős érte
ő is, hogy esze ily rövidke lett,
s szánom: csupán felhasználják, becsapják,
majd gúnyolják takonypóc-istenek.
Utóbbiaknak nem kell emlékezni,
s tanulni sem, igazat, - tiszta kép
áll előttük: önhasznuk, s mohó kéz kell.
Nem látod, mit tesz fenti csőcselék?

S a múltad sem, mikor kigyúlt és égett,
- míg lent csőcselék zászlót lengetett -
az ország? S mit tett fenti csőcseléke?
S miért is oly torz sok emlékezet?

(2012)

halkan, nagyjából ilyenféleképpen:
„Nekem egy hajszálam se kívánt őrzőt,
palotát sem építettem magamnak,
s vadászni berkeket sosem csináltam
jó földjeiből a szántóvetőknek.
Mégis: az én orcám pirult, miközben
hallgattam Tiborc súlyos vádjait.
Ő megváltatlan tengett, a fajtáját
kegyetlen módon kínozza az inség,
nem érthette, hogy a merániakkal
nem cseresznyézni ült le mindig az, ki
egy tál mellett volt látható velük,
mivel az asztal nemcsak enni-inni,
de arra is való, hogy felborítsák.
Nem érti ezt a Tiborc-féle pórnép.
Hiába jártam éveig hazámat
elbúsulásuk enyhítőjeként: ők
velem szólván Gertrudisnak üzentek,
nem szenvedvén vállukra tett kezem.
A nép szemében mindig arctalan volt
az orcátlan nagyasszony – így, aki
az udvartól jött /még ha bajsa volt is/
e nő vonásinak volt hordozója.”

Így füstölgött a zord nagyúr, ki immár
országbíró volt és horvát-szlavón bán,
kegyelt lett újra.

Mi – vagy ki – változott meg?

Karaffa Gyula
Fabula rasa

régóta unott történetekben élek
ideje lenne újat kitalálni már
mielőtt kényszerből bogyókat kell kérjek
vagy rám talál valahol a tréfás halál

mert meguntam már a tanmeséket jócskán
hát az én mesémre sem kíváncsi senki
pedig boldog az kinek morzsa a bajszán
miközben a jövő nemzedéket nemzi

egy ember volt csak ki meghallgatott engem
ám ahogy más az is bambán bámult reám
mert halálra unta saját magát bennem
csak nézett rám s kérdezte ez itt a hazám

oda fel vágyott aztán egy szép hajnalon
egy fabula rasat csinált önmagának
most ott fenn mocskolja tovább a lapokat
hol csak élet van meg bűn meg bűnbocsánat

Dobrosi Andrea
Nélküled tovább

A kenyér falfehér, sápadttá olvadt

Váradi József Nyári ködben

Volt egyszer egy szép, szabadabb vasárnap délután. Magában olyan volt, mint amiből tizenkettő a tucat. Ezekre, talán egyre se, így magadtól nem emlékszel. Mégis amelyikre itt emlékezni szeretnék, az nem volt olyan, mint a többi. Ott lézengtünk az udvaron. Vendégeink voltak, vegyesen a feleségem és a magam barátai. Ma kevesebben, mint máskor. Mióta ebben a zsindeyes házban lakunk, megnőtt a látogatottságunk. Csak arra kell figyelnem, hogy az aprított fa elég legyen, aztán gyárthatom a parazsat a különféle húsok alá. Nem mondhatom, hogy a sürgölődés nem a feleségem fokozódó szépsége vagy az én fiatalodó varázsom címére szaporodott. Sokkal inkább a sütőrácsom híre volt az erősebb. Aztán a sima érdeklődés, nem zavarunk úgy – e, kezdtek jönni, s addig gyűltek, amíg nem restelltek.

tovább>>>

Vihar Judit
Haikui

Hullámzó tenger
életünk magzatvíze
létünk bölcsője

Nézem a tengert
szememben csöpp tenger van
sós könnyem folyik

Naplemente a tavon
égő felkiáltójel –
napod véget ért

Fénylő napsugár
járja be a lelkedet
haikut olvasván

Haikut adsz: öröm,
öröm elfogadni azt –
szívtől szívig ér

G. Ferenczy Hanna
November

1933-2007

November, mindszentek éjszakája
A sírokon lobognak a mécsek,
A kik elmentek, most újra élnek
- megejt az emlékek varázsa.

A fákról harmat s rőt levél perreg,
Lobban a láng, mintha szél fuvallna,
Míntha valaki szólani akarna –
S szíved hallgatódzva megremeg.

Míntha forogna rég lejárt lemez,

betevő, a hírek is kifakultak
a csend palettáján, csoszogásodat
sem hallani. Nyert égi másolat,
az ágyadból valami légi fitness
hajtja el hiányod, látom, mint libbensz,
pedig lecövekelt benned mozdulat,
elméd se volt több, csak játszó, torz tudat
licensze. Ilyenre formált percnyi kéz,
az ajtón, melyen jöttél, egyszer kimész.
Az ürest visszük tovább vállainkon,
idő kondenzcsikja ütközik, szívnym
randizik hamuba sült álmainkkal.
Fogközig hatol az úr. Átszab, irdal.

S látni vélsz egy drága régi arcot,
Újra hallod a lélekharangot –
Mert a mementó éjszakája ez.

Szívünkben a harang, míg egyre szól,
Felsír a lelkünk érzékeny húrja,
Látjuk e egymást még egyszer újra,
Találkozunk e ott túl valahol?

De mélyen hallgat idő és a tér,
Titkok ülik a holtak hantjait,
S a krizantémok hűvös szirmait
Holnap reggelre belepi a dér.

a vendég

Boldizsár István
festőművész

Következő oldal>>>

....

Ady Ágota
Senki fiai

Senki fiai, semmi urai,
Senkik, kisemmizettek futnak az álmaik után,
Belhalnak az élésbe, megverték, átvették.
Nem léteznek, akkor sem, ha vannak,
Nem nyelveket, hanem tájszólást beszélnek.
Nem művésznek, csak kézművesnek állnak,
Nem kultúra a lételemük, hanem a folklór peremvilága.
Nem emberi lények, ők erőforrások,
Esetleg statisztikai adatok egy papírlapon,
Nincs arcuk, csupán karjuk,
Nincs nevük, rideg számok a rendszerben,
Nem vesznek részt a történelemben,
De az mindig könnyörtelenül átlép rajtuk.

Szegények, kiknek nincs idejük időt vesztegetni,
Kiknek nem adatott meg a csönd,
Csupán a tiltakozás néma sikolya,
Kiknek izmai csak munkára valók,
Elfeledve a repülés üdvös szabadságát,
Kik fizetnek a szeméért, mert azt mondták nekik, tápláló,
Kik azért is szívesen lélegeznek szarszagút, mert ingyen van,
Kik amiatt boldogok, mert több, mint három tévécsatornát
nézhetnek,
Kik kapcsolataikat a számítógépen találják,
Kik sokan vannak, mégis egyedül maradnak,
Kik azt sem sejtik, hogy mindig is szegények voltak.
Kiknek árnyéka utánunk oson lelkiismeret-furdalásként,

Nos, ők sokan is mi vagyunk!

Bányai Tamás
Négy groteszk

Cipó a kukában

A péklegény hajnalban sütötte meg a cipót, amelynek héja pirosopogósra sikeredett, bele meg guszthusosan hófehérre. Hamarosan a boltba került, még úgy melegében. Nem maradt sokáig a polcon, mert Újteleki úr bejárónője elsőnek csapott le rá, hogy munkaadójának kedvére járjon.

Így került a cipó a nyolc szobás villa ebédlőjének asztalára.

A háziúr kettészelte, nem teljesen, csak annyira, hogy szemügyre vehesse a kenyérbelső. Rögtön el is tolta magától, mert ő magos cipót akart, kímélő diétájának jobban megfelelt. Ennélfogva a cipó a ház előtti kukában landolt, amitől éktelen haragra gerjedt.

Németh Tibor
Mikor megszült a fény

1938-2013

Életfogytiglanit adott vérbíró kedve,
most várom, hogy leteljen,
gonosz ítélete.

Útra készen ülnek emlékeim,
mint gyermekek a hintán,
lógatva lábukat,
szinte fel se fogják,
hogya nyílik majd a kapu,
sorsuk velem osztják.

Bár nem vagyok rab,
nincs rajtam bilincs,
nem nyírtak kopaszra,
mégis cellarácson nézem a világot,
lábamra rászorult agyam kelepcéje,
gyökérfosztott,
lehántolt idegek mozdulatlansága.

Szívem bilincset magam nyitom, zárom,
ha rám talál,
egy magányos lélek,
s ha kulcsaimat, netán megtalálom.

Orosz T. Csaba
A nádi farkas legendája

„Falu kanja” így gúnyolódtak a gyerekek, de a rosszindulatú legények is néha, ha már nem tudták bántani Ferencet máshogy. Nem a lányok utáni járkálását irigyelték, sokkal inkább arról a régi esetről (történt már vagy két hónapja) beszéltek, amikor Ferenc egyedül kiverte a nádudvari kocsmából a razziazó csendőrszakaszt. Nem a részegség dolgozott benne, hanem az igazságérzete nem engedte, hogy szó nélkül hagyja a nagyszájú kakastollasok dülését az egyszerű terelő legények között. Amikor Bandit, a béresgyereket minden ok nélkül szájba csapta az a vörös fejű, lenyalt bajuszú csendőr tizedes, hát egyetlen kiáltással borította fel a kocsmát nehéz tölgyfa asztalát és vágta a székét ugyanazon mozdulattal a tizedes képébe. A többi csendőr erre persze azonnal az új prédának esett, de Ferencben emberükre akadtak. Kemény, ekeszarv törte marka számolatlanul osztotta a hatalmas pofonokat, amelyek elől hamarosan az összes csendőr az utcára menekült. Onnan kiabálták vissza nagy bátran

Bosszúszomját csak növelte a rengeteg szemét, amit a jó módú környék lakói a kukába szórtak. Ám a cipó nem hagyta, hogy ellepje a sok hulladék, erejét megsokszorozta a kivetettség okozta düh, sorra gyúrta maga alá a rászórt szemetet, mígnem a szeméthalmaz tetején találta magát. Áldozatra lesve kandikált ki a kuka teteje alól.

tovább>>>

Kamarás Klára
Olvastam egy hírt

"Két kutyámat ellopták. Amikor rátaláltam, az egyiket már megnyúzták, a másikat meg tudtam menteni."

Mért háborogsz? Hogy embertelen állat volt az, aki elvitte a kutyádat, és megölte és megnyúzta a drágát?
– De a gazember megadja az árát!
Lőjék le! Nyúzzák meg őt és családját!
Tettért gyújtátok fel putri házáat!
Nyolcvanezerért vettem, mert fájtisza volt, a származásán nem volt semmi folt... és megölték egy kondér levesért.
Ki mossa le róluk a kutyavért?
Ha kutyasültet esznek a gazok, legyenek holtukig családostól rabok!

Ha nincsen munka, nincsen munkabér.
...de a gyerek akkor is enni kér.

Sárközi László
Számvetés

Leéltem már az életem felét
s nem írtam még olyat, mely igazolná
létem: művem ki nem sarjadtt vetés.

Nincs hasznom. Egy munkáslét kirabolná
lelkem. Megértést várnok – nem szabad.
Csak alkotok s minden egyes szavam
papírosokra lerótt kis adósság;

gyerekes kézírásom van és ügyetlen,
tollam tucatnyi, törött tarka toll
s tudom, egyszer megírom azt a sort
velük, amelyért egykor megszülettem.

Mások?... magamra vagyok féltékeny;
rossz műveim kidobtam, eltűzeltem.
Sárgává sápad minden fényképem.

Budapest, 2004. március. 6.

- Elkapunk egy este Terebesi, meglásd, cipóra verjük azt a nagy
pofádat!

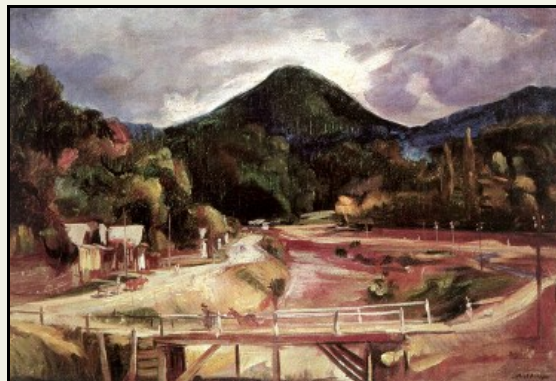

tovább>>>

Pethő N. Gábor
Szakasztott mása volt

Szakasztott mása volt egykori tanáromnak,
szinte orgazmus jött rá,
ha bármilyen hibát talált az eszéimben.
„Maga ... maga ... maga...” - így kezdte,
aztán ki tudja miért, nem folytatta a mondókáját.
Már akkor sem haragudtam rá,
most meg, hogy csonttá – bőrré lesoványodva,
kopott, mindenhol összefércelt zakójára köpi
fénylát a lemenő Nap;
és látom, ahogy vízenyős szemeihez
egyre közelebb húzza a tegnapi lapot,
talán még oda is mennék
érdeklődni hogyléte felől.
De valami visszatart.
/ Lehet, zavarba hoznám?/
Aztán csak figyeltem egy ideig.
Szakasztott mása volt, Istenemre.
Vagy éppen ő maga.

Boldizsár István: Híd a völgyben.

Bodó Csiba Gizella
Kart-karba öltve

Van hol a kar-karba öltve
Máshol a puska csőre töltve,
Mindenütt mások a szokások,
S amíg emlékezetembe leások
Mi volt ez – krumpli verem
Vagy lövészárók?
Melyik oldalon állok, álltok?
E ketté vagy százfelé hasadt világnak
- Mintha már nem ismerné a békét -
Tarkómon érzem jéghideg végét
A ránk szegezett földindulásnak.
Csőre töltve, csőre töltve
Ezer emberöltőre előre,
Honnan ered ennyi gyűlölet?

Albert-Lőrincz Márton miért pont 51

nem tudom miért pont 51 a legcudarabb ...
én nem tudom miért kísért untalan
pedig én sohasem voltam egészen benne
(én csak a vérbő méhbe rendezkedtem be)

nem tudom 51 miért rendelkezik velem
miért kísér el amerre járok
(jövök és megyek és úton és érkezéskor)
tán mert rám bízott némi titkokat
cérnából kötött gordiuszokat (?)
hogyan kibogozzam
(de van-e hozzá kulcs
eredeti vagy bár másolat)

gondoltam egyet
ki kell találnom (búvópatakos erdő) belőle
(úgy hogy nincs cserkész tudományom)
ha már nincs hozzá semmi fogódzó
és ki kell találnom 51-et ahogy tudom
ahogy lehet (csak igaz legyen)
(ez is az egyik titkom)

talán mégis hazatalálok

51 rám bízott
mellemen római aranykereszt
de semmi fogódzó
csak a decemberi mikulásvárás
az is persze megkésétt abban az esztendőben
amikor születtem (abból is tizedike lett)

semmi fogódzó
csak hogy apám katona volt
(még lótték a zsenge határt
az úgymond titoista nacionalisták
de az én apám nem ott
Bukarestben a Cotroceniben volt
tehát katonaszabadságra eltávoztatott)
közben keményedett a demokrácia
(Áron püspök már a börtönben
készült az elképzelhetetlen szeretetre
ahol a hit árát törlesztette)
és a feketeautó
(még később is rettegtem tőle)

én még mindig nem tudom
miért pont 51 kísér és kísért
amihez csak annyi közöm van
hogyan megszülettem

Pintér László
VÁGYAKOZÁS

A csengetésre, kimondottan szép nő nyitott ajtót Schuk Jenő előtt. Hosszú fekete haja leomlott a blúzára, valamennyire eltakarta az átlátszó selyem alól kitolakodó húsos, fehér kebleket. Hollywood filmsztárjainak kijáró gondos sminkelés tette csábossá félig lesütött,

Miért nem adod a kezéd
Jobb dolgokhoz mint a vérontás,
Zsigerekben a rontás,
nem évülnek el a pusztító gondolatok!
Talán fel kellene menni a hegyre,
Elcsendesedni figyelve
Mit diktál, kopogtat a lelkiismeret
Az elaltatott, az elnyomott,
A rég meg nem hallgatott
Belső hang,
Meggzúntetni a hangzavart
Amit a világ szít át az éteren,
Világhálón a neten,
Neked s nekem!
Tisztelettel kérdzem
Ki dönti el; - kar-karba öltve,
Vagy a puska csőre töltve,
Hogy melyik oldalon állok,
Fegyvert árulok, vagy ...
Békéért kiáltok, melynek
Csak EGY az oldala,
Sorakozunk fel hát oda
Ahol a Béke pallosa
Kimerülten lábhoz téve
A harcnak vége! Vége!
V É G E !

Nógrádi Gábor
VÉGZÉS

Ami álmódás itt: hazugság,
ami történés benne: vétek,
ami pillanat: szörnyű újság,
ami bizonyos: sosem ének.
A napfény csontvakító lámpa,
szétsugárzik az éjszakába,
a nőstény-csillag mintha várna,
megittasultan, mert hiába.
Kicsi fiam szája rándul,
sír a szekrény mögött, hátul,
dédelgeti rettegésem.
Jaj, csak vissza ne nézzem!
1968.

Zsidov Magdolna
Belepusztulok a kortársba

Hogy magamat se, másokat meg éppenséggel ne botránkoztassak meg, egy vallomással tartozom. Komoly elhatározása jutottam. Eldöntöttem, hogy megpróbálok humorosan tálni az írásaimat, azoknak, akik veszik a fáradságot, és betűről-betűre összerakják a gondolataimat, hogy aztán a röhögéstől görcsbe ránduljon a gyomruk. Azt hiszem, már előbb tudta - rajtam kívül – mindenki más, hogy manapság csak így érdemes írni, erre harapnak a kritikusok és valamennyien, akik a kortárshoz igazítják az ízlésüket. Piacképes irodalom, csakis a kortárs lehet. Minden más is kortárs, de én, kifejezetten az irodalomhoz, helyesbíték, állirodalomhoz értek.

zöldeskék szemét, amik várakozóan néztek a férfira. Emez, a cipője orrát nézve, mert nem mert a nő szemébe nézni, hebegve kérdezte:

- Tessék mondani. Itt lakik Kovács Albert?

- Igen, súgta a harminc év körüli asszony. - Maga a Schuk? Már nagyon várjuk magát.

A férfi félénken, oldalazva lépett be az ajtón, vigyázva, nehogy hozzáérjen a nőhöz, aki minden mozdulatát mosolyogva figyelte. Kovács, a nappaliban várt rá.

- Megtaláltad a házat? - kérdezte, és választ nem várva a buta kérdésre, magyarázólag hozzátette: - Azért kérdezem, mert itt Amszterdamban minden ház egyforma, és az emberek nehezen ismerik ki magukat az utcákban. Hoztál pénzt?

-Nem hoztam, válaszolta Schuk Jenő. Csak a jövő héten kapom meg a részemet, és csak akkor tudom megadni a tartozásomat. De azért eljöttem, mert megígértem. - Odahajolt Kovácshoz, súgva kérdezte. - Te. Ki ez a nő, aki ajtót nyitott?

tovább>>>

Fetykó Judit
Szélben

Hajlik, leng a széltől a diófa ága,
az ősz a levelet róla lecibálta.
Ágas-bogas ágak, hatalmas korona,
rázza a szél, tépi, össze nem bogozza.

Koosán Ildikó
Nem gyújt estére lámpát

ajtó, ablak sorra bezárul,
sárga levél kereng a fáról,
kurtul a nappali világos;
kertvégen magányos,
kókadt virág; ez itt az
őszvilág végtisztessége;
részekben pusztul, aludni
indul, elpihen télre a
teremtő erő, meg- meg
kísértve még bágyadt
vágyait az éjszakának;
holnapra kelve hűvösebb
napok járnak, a ház-
tetőket vastag dér lepi;
akár az ember, az idő is
megszენvedí az elmúlás
társtalan magányát;
nem gyújt estére lámpát,-
mert nincs miért- a hold...

Szombathegy, 2011 novembere

Remélem, tőlem sem lesz teljes idegen, de ahogy vergődök, erősen kétkem, hogy valakit is érdekelni fog az én humorom. A stílus tőlem távol áll, folyton bottal ütöm a nyomát, ezért inkább nyomkeresőnek tartom magam, mint kortársnak.

tovább>>>

Bárdos László
Védőbeszéd Kosztolányival

Húgom megszédül, elandalodik,
amint föltűnik a képernyőn
valamely filmváltozat. Fonda, Buchholz,
Hepburn neki a Háború és béke,
a Feltámadás. (Semmi Tolsztoj.)

De az a rét ott mégis csatatér, s azok a
színpadiasán összeérő szájak mégis egy élet.
Hogy kié? Hogy övé-e? Mi gondja azzal?
A gondok előtte vannak, meg utána kezdődnek:
mielőtt megindul a tekercs, s miután magára hagyta.
„Egy rossz költő...” Verlaine nem megindító.
Megrugdosta terhes feleségét.

De mikor őt rugdosták, meg az összes többi,
az sem volt megindító. Amióta a világ világ, mindegyik
réstelenül, kegyetlenül eredeti.
Miközben osztozik, tehát nem társtalan. Pedig
létükbe másnak se ki, se be.

Nem oly engedékenyek, mint a filmváltozatbeli sorsok.
Ezért húgocskám ód ív be se léphet,
ahol Bergman, Tarkovszkij, Jeles az út s az élet.
Már a portás is útját állná. Csak egy-egy
múltbeli pillanat az övé. egyelőre még prolongálva.
Ő csak visszafelé húz. Tehát előre repül.
Azért ez is, ilyen a végzet. A nagyság.
Már negyvenhét. Vagy több? Már az se számít.
„Szegény anyám csak egy dalt zongorázik.”

T. Ágoston László
Cserépkályha koksszal

Nehezen gyógyult a második műtét után Tari Mihály lába. Az orvos azzal nyugtatta, hogy bizony, a szilánkos törés nagyon makacs dolog, nem lehet sürgetni a regenerálódást. Már az is nagy dolog, hogy egyáltalán meg tudták menteni a lábát. De hogy is juthatott eszébe ilyen örültség, hogy a legegyszerűbb biztosítás nélkül, csak úgy nekitámasztja a hosszú létrát a ház falának, és a tomboló viharban fölmege a tetőre cserepeket igazgatni?

— A doktor úr milyen házban lakik? — kérdezett vissza a beteg.

— Itt a lakótelepen, ebben a négyemeletesben.

— Akkor nem is csodálom, hogy nem jut eszébe. Nem tudhatja, mekkora kárt okozhat a házban egy ilyen vihar.

— Maga viszont megtapasztalhatja, mennyi szenvedést okoz az effajta meg gondolatlanosság, egy ilyen kiprovokált baleset. Kipróbálhatja, milyen érzés két mankóval sétálgatni az udvaron. Nem húszéves már, hogy hat hét alatt összeforrijanak a csontjai...

tovább>>>

Mentovics Éva
Célkeresztben

Bíbor felhőt fest az égre
bágyadt esti alkonyat,
fürgén sikló csermely fodra
mosdat álmos partokat.

Fátyol ring az esti fákon,
ködbe vész a várorom,
erdőszéli bércek csöndjén
néhány árnyék átoson.

Ólmos terhet hord a válluk,
fényes csöve égre néz,
pillantásuk azt sugallja:
bárhol jársz is, lépre mérsz!

Sápadt szálú, borzas fűben
lép a lábuk nesztelen,
három társuk vár a tölgvest
szemmel tartó leshelyen.

Ott magaslik, mint egy bástya,
mozdulatlan, lesben áll,
onnan indul víg portyára
minden este a Halál.

Büszke léptű, bátor szarvas
jár a fák közt délcegen,
izmos teste, fürgé lába,
ágas dísze lételem.

Minden ősön harcra készül,
rangja, éke egyre szebb...
évről-évre megcsodálják
zúgó bércek, fenyvesek.

Álmodt az esti szellő,
vállhoz ér a puskatus,
célkeresztben ott a dām vad...
jám bor állat, fuss, ha tudsz!

Ám a fegyver biztos kézben -
célba ér a fémlöveg...
megcsillan a barna szempár -
bágyadt fényű ékkövek...

Ezredévek szíve sajdul;
menthetetlen, itt a vég!
Párás szemmel néz a Hold is...
búcsúkönyvet hint az ég.

Bittner János
FÉNYLEPKE

Fénylepke leng,
megrázza szárnyait,
a föld felett
kerengve elvakít,
tűz fonja át,
lángkigyókat lehel,
az árnyakat
fényvel takarja el.

Eljött a tél,
nyugalma mit sem ér:
nincs több gyümölcs,
nincs már a fán levél,
tékozló szív
többé már nem repül,
nem fáj, nem ég –
itt gubbaszt legbelül

Nézd, messzi fent
fénylepkém hogy remeg!
Elvitte rég
tékozló kedvemet!
Mint megvakult
családi képeken,
sötétben ráz
a szürke félelem.
Szavakból szótt
hálóm az oltalom:
legyen tiéd
mindegyik holnapom!

Kaskötő István
A kölyök

Május volt, napsütés. Béke volt a nagy háború után. Még volt a nincs, éhség is, meg vetkőztetés. De béke volt. A félelem már enyhébb, emberi formát öltött. Már nem a belövéstől, a magasban zúgó gépektől, már csak az emberektől féltek az emberek. Ha jól meggondoljuk ez már haladás volt.

A kölyök koszos volt, rongyok takarták vézna testét, lába térdig mezítelen. A templom oldalában kucorgott a napon. Két karjával ölelte át a térdét, feje lehajtva, ébren aludt.

Valamikor, nem is olyan régen a templom körül ápolt kis park volt, gondozott virágágyás, meg zöld pázsit. Nem csupán a késedelmes tavasz miatt, de a város felett elvonult pusztítás nyomán is, valami reménytelenül kopár benyomást keltett most, senki sem ásta fel a földet a palántákat várva...

tovább>>>

Köves József
Utolsó olvasó

Először a kisebb könyvtárak zártak be.

A nagy áruházak – az úgynevezett hipermarketek – könyvosztályai szinte egyazon időben szűntek meg létezni, helyükre a legtöbbször ajándék mütyűrök, tréfás feliratú táblák, bohókás képes levelezőlapok kerültek, sok helyen egyszerűen kibővítették a zöldségsztyályokat. Másutt mindenféle elektronikus csodák, rádiók, tévék, tabletek, telefonok, apró lejátszó készülékek ajánlkoztak a könyvespolcokon vagy az azokból átalakított tárlókon.

Nem sokkal később – ugyancsak egy időben, mégpedig egy igen esős novemberi hétfő délutánon – befejezte működését valamennyi könyváruház és nagyobb könyvesbolt.

tovább>>>

Végh Sándor
Kiáltás

Bódul fejem, pár betűből áll.
Egy név tölti ki lényemet, s az utcán megjelenik egy rózsaszín kabát.
Megfordulok, üres vagyok ma, de holnap újból megyek az ismeretlenbe, nagy üres lap, melyet én írok tele életemmel.

Ő volt, jó egy másik, ott vagyok a várakozók lezárt reményeiben.

Emberek élete, és az enyém, együtt rohanunk egy felé.

Bonyolult gondolatok, meleg kövek, kígyók, férgek.

Ölünk, hogy éljünk?

Ne zökkents ki gondolataimból!

Bágyadt nyugalom, nem pihenek.

Visszhangzik a Világ:

Ó Te! Ó Te! Ó Te!

Fiatalság, mindenki!

Költő Nagy Imre
FIAM MOSOLYA

1896-1942

Lehet az út rögös, tövises:
én azért boldogan haladok,
körülöttem mosolyt lengetnek
a felém szálló fuvallatok.

Cselényi Béla
ROSSZ PASSZ

El-elszáll a fej;
nem magasra,
nem mennyekbe,
csak egy sapkányira,
s hallod:
beszélisz;
érted is meg, hogy mit,
s félsz,
hogy látod majd:
mész...
s, hogy merre...
Hogyan bíznád magad
e pitiánerre?

Aludd ki magad,
csukd be szemhéjad,
ne érvelj meddő vitán!
s agyadból szökken ereidbe
az intravénás önnön Evipán*,
de gátolod mindig érve kifejtését,
hogyan ne lásd poklok kését,
s a lángköpenyes Mennybe,
félidő táján még
ne kopogj,
ne menj be!

* *intravénás gyorsaltatószer*

Kajuk Gyula
Esti csend

gördül a nap a domb hajlatán
lombtalan áll már a vén platán
kékségbe mélyült a délután
szellő simít végig a homlokán

felhőn vet ágyat az alkonyat
kinyújtóztatnám a lábamat
venyige pattog a tűzhelyen
jó lenne meglelni nyughelyem

füstöl a tűzre kotort avar
kutyák ugatnak de nem zavar
szemem a melleden pihen
van hova letenni vén fejem

Péter Erika
Szivárványív

Mint napsütötte sík vidék,
oly lázas most a lelkem.

Lehet arcomon b^osz, vad tusa:
vir^ogokkal vagyok v^ertezve,
mely ott termett k^et cs^oppnyi arcon,
engemet ^uj harcra k^esztetve.

J^ohet a gond s^ot^et, zord raja:
r^ozsa^agra száll a lelkemben,
s karjaimban ^uj er^ot^erzek,
ha r^am mosolyog cs^oppnyi gyermekem.

Mi^ert e gyorsabb szⁱvver^es:
mi l^uktet m^eg erebben?
Suhannak ^almok, szelleme
^es b^un^os var^azs-^arnyak,
m^eg bet^uk , szavak kellenek,
m^eg s^ohajt^asok sz^allnak.
^Igy z^arom majd le ^eletem,
mⁱnt szⁱv^ar^vanyhⁱd ⁱve,
nem ^erhet f^oldi f^elelem,
ha ^pont ker^ul ez i-re

K^ovetkezo oldal>>>

...

Lehoczki Károly
Létem

(Szimfonikus költemény)

Ős parton állok, tengerparton, homoktenger partján,
süvít az anyag millió szára, hullámokat vet,
legördül, összeáll, kirobban, erő hajtja,
lerántja, a vidék, mint hányódó, gyöngé gálya,
csöpp földhájó, verődik fénybe,
mártózik dühödt árba.

Tóparton állok, szemem tópartján.
Nagy, fényes felszínekre látok, zölddel, barnával benőtt
hínáros vízmezőkre, lila csöndben imbolygó nádasokra.
Miféle bolygó ez itt, miféle planéta tó-tengerszeme?
Halak csillannak el, nyüzsg a mély, forgalmas város,
feszül az ezüsthorizont, játszik a tűző nap vele.

Tágas mezőkön járok. Rengeti a füvet az áram,
csillagok rengnek, vörös, kék, sárga csillag-virág
himbál a kozmoszmezőn, letépem, illatoz, hajítom
idegen világba. Tejút zombékon szökell a lábam.
Mily messze jutottam, mily távoli még a házam!

Vihar dúl. Földvihar, Testvihar, Világvihar.
Üvölt az elemek szája. Egyik a másik ellenére fordul,
porszem a porszemet kivájja s lehullva újra csak
acsarogva tombol, hogy volt magába visszatérjen.
Mit lel fel őrült körein?
Születik, pusztít és kipusztul.

Homok telepszik tenyeremre, nyugodt, kimért kristály.
Szemernyi béke hét lakaton. Mely vidékről jött
s miért törekszik új s újabb vidékre? Ott belül
hány világ pörög, kik születnek, pusztulnak el épp?
Kristály, szólalj! - mit tudhatnék, ha záraid kinyitnám?

Bőrömön árkot hasítottak az évek.
Bolyhos barackok bőre, bársony női bőrök,
toll és szörpíhéknék selyme, csillámló élő pázsit!
Vágtázó szélvész szaggatta bőrömön szakadék.
Ledőlök.
Kémlelem a tátongó mélyet.

Nyár van. Bújnak a tanyák a fák ölébe.
Fényostorral csördít a dél. Kapál a paraszt,
izzadva állja, kiköp, továbblép, nyomában
ájultan hever a haraszt, surrog a szerszám, befordul
amint a sor végére ér s lecsap, lecsap. Lobog a lég,
áttetsző máglya, perzseli a mulandót,

lekushad mind aki fél, kinek tehet panaszt?
Traktor ágaskodik, berreg, bukik előre,
szomjasan szaglász, köhög a portól
s egyre csak fölveri azt, száll a por az égbe, a napba,
csapkod a fény ostora, tikkadó csorda,
élet menekül, gyülekezik mögötte.

Fagyos éjszaka röpít tenyérnyi térben szikragomolyagot.
Hőfödté rétegek fölött lebegnek játékszer szikralabdacsok.
Parázlik a hó csuda tündökléssel, csikorog
lábom alatt. Óvatos kézzel babrálom a sereglő
lidérces csillag-világokat. Járok, járok, összegyúrok
négy-öt világot, gurigatom, terelgetem, óriás
gömböket formázok, összerakom, mint hóembert,
szórhassa fényét örök sötétbe. - Száz, ezer, millió
szikra-csillag embert építeni kéne!
Álljanak, járjanak itt a téren, egymásba bevilágítsanak
s mind mint önmagára tekintszen a hófehér,
befagyott, téli éjszakába.

Ifjú planéta bolyong az úton, hunyorogva figyelem
mint úszik zöld sörénye kozmikus napsütésben.
Halványkék vállán páraing. Holdak, meteorok,
üstökösök nyüzsgésében méltósággal igyekvő bolygó.
Mily utat jár be míg eltűnik s feltűnik megint?
Felszínén csiszoltan villan a kő. A mély mozgatja,
legbelül duzzadó erő. Mit érthetek belőle én,
az őhöz hasonló?

Bőröm szakadékaiban törésvonalak, rétegek,
lemorzsolódó hám-kódarabok, zezzugos lejárók,
barlang szájadék. Odabenn, mint hegybe vájt titkos
hadiüzemben dübörög éjt-nap a munka.
Oszlopok, kötések, csövek, kábelek, nagydarab gépeken
otromba nyersanyag, buggyanó oldatok, fújtató légterek,
sziszegve áramol mind ami megterem.

Szél jár a tó fölött, habot bodorít, borzol,
kacsák himbálóznak, csónakok,
inog a nádas, su-su-sú, suttogja, én vagyok én,
a szemed vagyok, zöldben-kékben játszó tavad,
könnyek áradása,
te vagyok én s te ki vagy?

Kövek, homok a vízparton, a távolban csontos
hegyek, méla vitorlák, ébredő városok,
ez vagyok én. A Föld vagyok. Nézz belém, belsőmben
billió sejt-csillag ragyog, tekints a májba,
az agyba, a szívbe, plazma lények özöne lüktet, dohog
mint gőzgép, sistereg, sűrög-forog, lesi az anyagot,
lecsap rá, világának parányi mása s új világ
saját határain belül. Mindegyik sejt csak a
szomszéd kétszázat látja s hogy jóllakjon
neki mily fondorlatokba kerül. Él - és élőnek maradna
akármi áron, anélkül, hogy tudná, részem nekem,
vagy sejtené, plazmája hevült bugyraiban
mily molekulák, atomok keringenek, őket fönn
mily erő tartja, milyen cél, milyen üzenet,
miféle napok ott az atommagok s hogy ő, a sejt-galaktika
önmagában számomra pusztá semmi s a test egészét
hiába próbálná Kolumbuszként felfedezni.

Felcikkannak a Földről, én, a fecske, suhanok
a szférákon át. Szárnyalok tízezer évet, elég-e
kérészetének néhány perce felkutatnom legtitkosabb
törvényei nyomát? Hűlt anyag, hozzám lenne hasonló,
ki felhőfodrokban vágatok? Vagy idegen rendben

robotol mélyén a máj, a szív, az agy?
Miért csak ily semmit láthatok?
Ki vagyok én, miért nem tudhatom?
Te miért nem tudhatod ki vagy?
S ő kicsoda, ki kéken, páraingben alattam ékszerként ragyog,
elindult a kozmikus téren, de szerelmesévé lett a
Nap, körötte mint udvarló forog, hogy tüzében nászukkor
tündöklőn éljen s így szüljenek együtt ifjú csillagot?

Könnyekbe mártózom, tavakba, tengerekbe.
Higanyos, hűs hegyi karsztvizekbe, zokogó, forró
vulkáni áramokba, gleccsertó csöndbe, gejzír fájdalomba.
Testemre simul a Föld könnye, a Föld vére, a földi verejték.
Bucskázom benne, lebukom, feltörök újra,
pancsolok, cikázok, repesek, rettegek,
része az elemnek messzi a parttól
testem a testével egybesimulva játszik,
megragad, ellök.
Barátom, testvérem, szerelmes kedvesem,
szülőm, vagy önmagam, szerveid hű sejtje,
májadban lüktető, szívedben dobbanó,
elmédben érező önmagad önrésze feliszom könnyedet,
letörlöm lucskodat, sebedet ápolom.
Nevető-szomorú cirógass, elringass, villámmal ütlegelj,
tájfunnal elveszíts, hasítom lágy öled, legbelsőbb nedveid, örömtől
könnyesen, gyönyörtől lucskosan tempózom,
úszom, úszom, úszom, orromba szívom a loccsanó cseppeket,
marja az orrom, szemem kémleli a mélyet, elvásik,
így fürdőzünk egymásban időtlen időközön át
a Föld az egyik és Én, a másik.

Sebes ajkamon homokhegyek, véres-zöld szememben homokdűnék.
Csikorog bennem a kozmosz, karmol, akácok lobognak
zöld-fekete lánggal, zihál a földszél, veri a tanyán a kaput,
reccs, csatt, leng a vasalt fa, riadozik a jószág,
rohangál, visong a malac, laposat pillant az eb, morog,
szárnyasok rikoltoznak, jaj,
álmodom csak, vagy valóság amint a táj hét sarka összezárul,
parányi porszemként pörög, vágódik gyulladt szemembe,
lüktet s én vizionlátok akácost, kutyát, kaput, világunk
óceányi rabját bilincsbe verve és sehol a szabadság,
a napnak rácson túli selyme.
Élnek, halnak, várnak.
Feltörhette-e egy is börtönét?
Szűkebbek, tágabbak a cellák,
kong, virraszt a kérdés: Miért?

Varázsos leányszemek tüzelnek az égen,
parázs bibéjű csillag-virág.
Babrálom kelyhüket, illatuk oly ismerős.
Virít a rét, fényárban úszik, asszony-puha bársony az éj.
Felsziporkáznak tűnt szerelmeim,
simítom őket - mit ér a szó? -
s hagyom, elizzanak.
Düledő erő igazgat múltat, jövőt, vagy oktalan szeszély?
A fondorlat tán föl sem fogható.
Tenyeremen virágvér, harmatos könnyek, csókos
asszonyi pára. Meleg, fájó, igaz.
Törvény! Acélod kikezdi testünk, bíboran omlik a fény!
Miféle világ ez itt, miféle roppant temető?
Ennyi múlás kinek vigasz?
Ki az a bomlott Ítélező?

Az éjszaka sorjás, sziklakemény. Határai, mint kristályé,
pontosak. A Falon túl homoktenger-világ kóborol,
de a miénknek mintájára csak.
Itt rokon a jég a nyárral, éjszaka játszik napot,

amit itt látsz minden élő, minden egyszerre halott.

Búcsú

Vagyok a Föld lakója,
leszek a Napnak lelke,
szeressen aki gyűlölt,
csillag árnyon felette.

[Következő oldal>>>](#)

...

Szepes Erika

Nyomok a homokban
Zonda Tamás: Kisvizit című kötetéről

Minden ember élete lefedi a történelem menetének azt a meghatározott szakaszát, amelyben él. Azt, hogy a saját élet érzékelése, észlelése, tudatosítása közben valaki mennyit enged felbukkanni, előtérbe kerülni, netán uralkodni a történelmi események közül, kinek-kinek lelki alkata, érzékenysége, a világ egységben látásának igénye, családi-társadalmi hagyományai szabják meg. S hogy egy költő, a világtörténelem szeizmográfja, a magánélet és a történelem kettősségéből mennyit hasznosít költészetében, ismét egyénenként változó. És az, hogy az érvényre juttatott történelem kikiabál-e a műből, plakátszerűen harsog, vagy a szerző tudatának formáló ereje révén alakítja át a költői anyagot, szintén számtalan variációban létezik.

[A teljes szöveg PDF formában itt nyitható.](#)

Krudy Gyula

1878-1933

A fej nélküli asszony

Ez a történet tulajdonképpen százötven esztendő előtt kezdődik, amikor Krucsay, Szabolcs vármegye alispánja, fejét vétette szépséges hitvesének. Krucsay uram öregember volt, a menyecske fiatal és tűzrőlpattant. Ez okozta, hogy a kegyetlen öreg egy napon fejevére ítélte a saját feleségét. És hogy mekkora urak voltak azon időben az alispánok, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a világszép asszony fejét leütötte a hóhér. A gonosz öregember nevét pedig ajkára vette a népmese...

Régen volt ez, de Krucsaynét azóta sem felejtették el. Az idők pora csöndesen beszítalta alakját, bűnét, csupán szomorú halála maradt meg.

[tovább>>>](#)

Előhang egy kispörköltöz

Ilondai – akiről valamikor Pesten borospalackokat, fodrászműhelyeket és férfikalapokat neveztek el – dolga végeztével egy józsefvárosi kiskocsmába járogatott, ahol azzal tetszelgett magának, hogy apránként megesegette régi hölgyismerőseit, akik bizonyos okokból cserbenhagyták.

– Ma Szekond Irmát esszük meg – mond a bámulatos vendéglősnek, aki Ilondait (egykori főtitket a pénzügyi hatóságnál, későbbben nyugalomba vonult gavallért) kiszolgált, mert étvágyassága akkor sem hagyta el Ilondait, amikor voltaképpen szakított az egész világgal.

[tovább>>>](#)

Életrajz

Kistrafikos, nagytrafikos

-"Kedves úr", nagyon szépen megkérem, hogy ne köszönjön nekem előre, mert engem köszönésével megzavar a gondolataimban, eltereli a figyelmet talán egy bizonyos momentumról, amely

A boszorkány

Nyári éjszaka volt, és Iván egy régimódi falusi ház ambitusán üldögélve, az álmat várta.

A ház, amelyben Iván egy idős, de még mindig nem elég öreg hölgy vendégszeretettel élvezte, valamikor a múlt század elején épült, és amolyan falusi megszállóhely volt egy gazdag grófi családnak, amelynek azonkívül még vagy két tucat kastélya volt. De Fedor grófnak akkoriban igen tetszett e ma már idős, de még mindig nem eléggé öreg hölgy, s egyszerűen neki hagyományozta a falusi házat... Általában a házban, és a ház táján minden hagyományozás révén jutott az idős hölgy birtokába.

[tovább>>>](#)

Régi toronytetők között

Kedves, emlékszel-e a régi toronyszobára, ahol az éji mécs égett Szent Veronika képe alatt, és a szomszédban laktak az öreg harangok az ódon tornyokban?

*

Szent Veronikán kívül ezek az öreg harangok voltak abban az időben egyetlen ismerőseink. Jobbról emelkedett a barátok vörösbarna sisakú tornya, és benne a három kis harang nekünk harangozott reggel, délben, este. És litániára.

Szép öreg torony volt ez. Én a barátok tornyát szerettem legjobban, mert egy pohos vén püspökhöz hasonlított, aki valamikor a középkorban háborúba megy az eretek ellen, és ezért hadi süveget nyomott a fejére.

[tovább>>>](#)

A vén számár születésnapja

I.

A megkedvesedés

Szent Mihályt az a betegség kínozta, amely korhelykedés után szokta meglátogatni az embert.

éppen akkor jutott eszembe. Szórazokzott leszek, mert arcába kell pillantanom, hogy ki is lenne kegyed. Kedves úr, azonkívül testileg is bizonyos fáradtságot okoz nekem, mert sietnem kell, hogy utolérjem önt a köszönésben, mielőtt fejére tenné a kalapot. Mert higgye el, Kedves úr, hogy még sohase bántottam senkit annyira, hogy hozzá udvariatlan legyek. Ha én egyszer valakihez udvariatlan volnék, azt nagyon szeretném, vagy nagyon gyűlölném. Sajnos, még ilyen, Kedves úr, nem fordult elő a praxisomban - mondá Zárdai.

tovább>>>

A HÁROMSZOKNYÁS LÁNYOK

Ez a régi párizsi regénycím vándorol a képzeletemben, ha az utcára lépek, és az idei női divatot szemügyre veszem.

Mindnyájan azt hittük, hogy 1915-ben legfeljebb a kis varrónőknek, a női fodrászoknak és a kelmefestőknek lesz dolguk, akik feketére festik a tavalyi tavasz piros szoknyáit. És íme, észrevétlenül új, vagy legalábbis régen látott divat mutatkozik. Erzsébet királyné nyolcvanas évekbeli fotográfiáin láttunk hasonló hármasszoknyákat - ám akkor még turnérra volt szükségük a nőknek. És a háborús divat meglehetősen költséges, hisz igazság szerint egyetlen szoknyára sem volna szükségük mostanában a hölgyeknek, nem pedig mindjárt háromra. Ám ezen legfeljebb egymás között vitatkozhatunk, férfiak. A női gondolkodás, világfelfogás nem változik a világháború kedvéért. A múltkoriban egy cikkekémét ezzel a kérdéssel fejeztem be: "vajon mire gondolnak a nők mostanában?" Egy tucat helyről jött rá a válasz:

Ruhára!

tovább>>>

Szindbád ifjúsága és utazásai Ifjú évek

A podolini kolostorban - gondolta magában egyszer egy őszes férfiú, éjszaka, ősz felé, odakint a háztetőkön ködből való kéményseprők jártak a nedves holdfényben - volt vagy van egy régi kép, a képen torzonborz ember, a bajusza boglyasan felfelé kunkorodó, mint a hősöké, a szakálla tömör és rozdsaszínű, mintha egy göndör hajú nő vöröslő hajából való volna, a szeme két karika, benne hosszúkás, világoskék szemgolyó, az arca pedig piros, mint a bor fénye napos téli időben a fehér asztalon: ez volt herceg Lubomirski.

Ki volt, mi volt a herceg, mielőtt kopottas, aranyozott rámaak között elfoglalta volna helyét a régi kolostorban? - ez szorosan nem tartozik e történethez.

tovább>>>

Női arckép a kisvárosban Harmadik út

Esős tavaszi délután - a liget fái messzire ködben, árnyban úsznak, alkonyat felé Szindbádnak levelet hozott a posta. Hegyes, apró betűk, mint megannyi kanárikörmök a borítékon, odabévíl fehér kartonlap, aranyozott sarkokkal, amilyen papíroson a grófnők vagy a nagyon szegény varrókisasszonyok leveleznek. A madárkakörmök e szavakat jelentették: Kedves Szindbád, harmincadik születésnapja alkalmából fogadja szerencsekívánatait Lenkének. - Szindbád kétszer-háromszor megforgatta kezében a levelet, megnézte a postabélyegzőt, egy felsővidéki városka neve a bélyegen, megnézte az aláírást, és mert nem volt feledékeny ember, egyszerre mindenre emlékezett.

tovább>>>

Nem a legkellemetlenebb betegség, pláne olyankor nem, ha az ember a kályha mellett üldögélve (a korhelykedés után jólesik a meleg), pontosan vissza tud emlékezni a két-három napos és két-három éjszakai dolgokra, amelyek nyomon követték egymást.

Igaz, hogy külön tudomány kell ahhoz, hogy az ember egyetlenszer se bóbiskoljon el, se a csárda, se a kocsisarkában, amely egy másik csárdába továbbviszi; mindig nyitva tartsa a szemét, hogy vigyázza a körülötte lévő dolgokat, eseményeket, nótákat, adomákat s egyéb cifraságokat, amelyek ilyenkor a „megkedvesedés” idején jönnek ki igazándiban a cimborákból, de még az idegenekből is, akik a véletlen folytán darab időre a társaságba vetődtek, és elmondták magukból azt, amit a legkellemesebbnek tartottak embertársaik elmulattatásához.

tovább>>>

Boldizsár István: Pipacsok.

A RÉGI MAGYARORSZÁG KÍSÉRTETEI

Reggel, amidőn félrevonom a függönyt az ablakon, az ősi nádások között oly ártatlanul terül el a Balaton, mint egy fehér farkát csóválgató juhászkutya. Pedig az éjszaka ismét nem hagyott aludni. Kitalált valamely új sóhajtozást, amelybe beleszóttam, mint egy rét színeibe, azoknak az asszonyoknak messzi hangjait, akik miatta özvegyek lettek. Minden éjjel más nótát, midőn a világos éjszaka lenyújtogatja a felhők közül szürkeharisnyás lábait. A tó elterül az éj könnyű lábainál, mint egy mulattató lovag, és sok ezer éjszakán nem fogy ki a mesemondásból. Tegnapelőtt szélnek bocsátotta vadlúdait, hogy hintsék álmatlanságot okozó tollaikkal a környéket.

tovább>>>

AZ ASSZONYT AZ ÖRDÖG TALÁLTA KI.

Estefelé egy sárgakabátos, vadászkalapos úri ember jött a házba, a ki vörös-barna macskanadrágja alatt gombos sarkantyút viselt. Álmos, lompos vizsla ballagott a nyomában és már messziről kiáltotta a filagóriában időző Viczkynének:

- Csókolom a kezedet, Zsuzsi.

Ki lett volna más a vendég, mint a jókedvű Zathureczky, a ki a következő problémával állított be:

- Mióta vénülök, - kezdte letelepedve egy kerti székbe és vizsláját lábához parancsolta, - néha eszembe jut a halálgondolat... Kujk, Vanda! Csiba! Meglátszik, hogy kuvaszvér került beléd, Vanda... Tehát ma is eszembe jutott a halál és arra gondoltam, hogy vajjon hol fogom fáradt testem megpihentetni. Én mondhatom nektek, igen nagy zavarban vagyok azóta. A mi családunknak ugyanis éppen négy darab familiáris kriptája van. Van egy sírboltunk Zathureczken, van Rajtón. Az anyám révén Megyaszón is volna helyem. De jussom

van Szent-Imrében is. Hogy fogok én megpihenni. Melyiket választasz a négy közül? Egész nap ezen gondolkozom

[tovább>>>](#)

A ferencjózsef-kabát

Vadkerti tanár és költő holta után is reggel hét órakor borotválkozott.

Akkor jött a sánta borbély - igaz, hogy borbélyhoz nem illő kopogást végezvén a vaslábával -, levette Vadkertiről a lepedőt, amellyel éjszaka be volt takarva, mondjuk: a kíváncsi tükör vagy a félelemben égve hagyott lámpa miatt. A borbély beszappanozta a holt ember szakállát, és megberetválta, mint mindig. Igaz, hogy a borbély elszemtelenedett az utóbbi időben, mert hiszen beteg emberrel szemközt mindenki megenged magának bizonyos előnyöket, az orránál fogta Vadkertit, amíg beretválta, de végre elkészült munkájával.

- Ha nem temetik el hamarosan - mond a borbély fontoskodva -, még egyszer meg kell beretválnom, mert a holtaknak gyorsan nő a szakálluk.

[tovább>>>](#)

EGY MŰVÉSZ ÉLETÉBŐL

Zemplényi Tivadar, akinek gyűjteményes kiállítása holnap megnyílik a Szépművészeti Múzeumban, kopasz, csendes, takarékos férfi volt, amíg élt, gyalog járt Pestről Budára, a kávéházban teát vacsorázott, megforgatta a krajcárkákat, s így bizonyos polgári jólétben sikerült meghalnia. Amíg élt: egy kötelességet ismert, a festegetést. Évtizedeken át komolyan, rendszeresen, szent áhítattal dolgozott, mert belső meggyőződése volt, hogy azért kapott helyet a földön, Budán, a Fehérvári úton, hogy mindent jól megnézzen, ami útjába akad, s aztán lepingálja. Festett besnyői búcsúsokat, balatoni parasztokat, csavargókat, tájképeket, szenyórákat, budai úrnőket.

[tovább>>>](#)

Úriember nem tér vissza a másvilágról

A "jócsaládok" történetében is előfordulhatnak rejtélyes dolgok. Ilyenforma rejtélyes dolog volt például P. Elemér eltűnése, aki az 19..-iki esztendő egy nyári napján eltűnt vidékünkéről. Maradtak utána ugyan bizonyos bélyeges papirosok emlékeztetbe, de csak a mindenkori rosszakarat találhatott összefüggést a bélyeges papirosok és P. Elemér eltűnése között. P. Elemérné született Ny. Ilona egy esztendő múlva síremléket emelt a kertjébe az eltűnt férjének. Igaz, hogy csak olcsóbb fajta márványból, de a síremléknek olyan környezete volt, hogy azt bármely holt ember megirigyelhette volna. Az örökzöldek mellett bús fenyőfák is ábrándoztak itt. Szomorú bokrokban fülemilefészkek rejtőztek.

[tovább>>>](#)

Téli hadjárat

*Ajánlom a nagyvilági vásáron elbámuló, csendes,
szemérmes magyarnak, akét birokversenyre szólít föl a cifra komédiás...*

Az élet barátságatlan és hűvös, régi színdarab; a háború, amely ha talál fiatalon és heves vérmérséklettel sok esztendővel előbb, bizonyára megtette volna a magáét életmódom, gondolkozásom, világfelfogásom és keserves kedvem megváltoztatására. A biedermeier bútorok és képek helyett hadi szerekkel díszíteném házam. A háború most már nem olyan, amint a meséskönyveink, a hagyományaink mondták.

[tovább>>>](#)

Krudy Gyula teljes életműve olvasható a
Magyar Elektronikus Könyvtár
adattárában

[<<<Vissza a tartalomjegyzékhez.](#)

.....

nyitó oldal
impreszum
beküldési feltételek
költség hozzájárulás
kapcsolat

Tartalom

1. oldal
proza, versek

Ady Ágota: Lepereg
Baranyi Ferenc: Konzolidáció
Németh Tibor: A tettesek
Ódor György: Nyomorultak
Péter Erika: Zimankó
Prágai Noemi: Karácsonyi árusok
Rada Gyula: Tél
Vadász János: Óév – Újév
Verasztó Antal:
A fák jótékony árnyékában

2. oldal
proza, versek

Bányai Tamás:
Hamlet a túlparton
Bárdos László:
Hangok a közelben
Bodó Csiba Gizella: Novemberen
túl
G. Ferenczy Hanna: December
Hoitsy Horváth Edit: Ré titka
Kajuk Gyula:
Egy piktor emlékére
Kántor Zoltán: Üdvözlő vers
Kaskötő Istvánnak
Koošan Ildikó:
Régi karányoni képeslap
Lehoczki Károly: Álom
Mentovics Éva:
Decemberi pillanatkép
Nógrádi Gábor:
És négyzetemben...
Pethő Gábor: Élesztgesse más
Szepes Erika: Tojás
Végh Sándor: Az elidegenedés

3. oldal
proza, versek

Albert-Lőrincz Márton:
Két haiku
Balogh Örs: Dalban mondtad el
Bittner János: Az atlantiszi
Cselényi Béla:
Antik bútoraink közé

Prágai Noemi
Karácsonyi árusok

Emberek ballagnak a hóban. A hó még igazi, de ezzel egyedül van. Agyonhajszolt, fáradt életek tekintgetnek ki a házak ablakain, sivar világ kacsintgat befelé.

Boldog Karácsonyt...

A napok örömeit a naptár osztja be, de amikor az emberek hetente egyszer a piros betűvel jelzett napokhoz érnek, már nem tudnak mit kezdeni velük. Van, aki kedden délben szeretett volna boldog lenni, van, aki csütörtök reggel. Előbbit a főnök hajszolta, utóbbit a vekker. Nincs megállás, nincs tekintgetés a kék égre. A gyerekek se építsenek hóembert. Hová is vezetne ez a nagy szabadság? Hogy izgatottan dobog a szíve, mert közeleg a Karácsony? Na és? Ajándék? Ugyan már... Csak dolgozni, dolgozni szorgalmasan, nem nézni se jobbra, se balra. Mindenhol, mindenki a Karácsonyt reklámozza - ezt vegyél, ezt tegyél -, de csak a műboldogság mézesmadzagjait húzzák el előttünk egy pillanatra, az elérhetetlent csillantják fel, hogy az utolsó pillanatban minden pénzedet kiadd bármire, ami emlékeztet a látottakra. Beválik. Boldogtalan, halott ünnepek vonulnak át a városokon, végül senki semmit nem tud kívánsága szerint megtenni, s mire feleszmélnek, már újra kezdődik a hajtás egy éven át, hogy legyen miből megtartani egy újabb hazug ünnepet. Leleplezhetnének őket, de akkor az illúzió utolsó darabkái is szilánkokra hullanának. Pedig csak körül kell nézni.

Színesebb karácsonyfadíszeket árul, mint ami otthon van.

Az ő műfenyője zöldebb, mint ami kint nő a kertben.

Ez a műhó gombnyomásra olvadni is tud.

Annak az angyalkának valódi aranyból vannak a fürtjei. Nagyon olcsó! Már ennyiért is megkaphatod (ha négyet veszel belőle és előfizetsz a jövő évre is).

Ezt az éneklő mikulást feltétlen meg kell vennie az anyunak, nem igaz? Na tessék. Karácsonykor ilyen szűkmarkúnak lenni szegény gyerekek! Már sír is! Így mindjárt más. Ugye milyen szép? És csak a fizetése felé kellett itt hagynia. Ilyen akció nem lesz többet!

Ott vannak mindenütt. Elhíthetik velünk, hogy nélkük nincs Karácsony. És mi gyávák vagyunk, és elhisszük és megvesszük és hazavisszük és várjuk a csodát, és a csoda nem jön, pedig ez a dísz is sokba került, arra az izére is egy vagyont költöttünk... Csak lessük, hogy majd a drága dobozokból előpattan a Karácsony, és mindenki boldog lesz és mosolyogni fog, de ez minden évben elmarad. Görcsösen bámuljuk a villanyégők kaotikus színeit, és nem vesszük

KÖNYVAJÁNLÓ

A
MERCATOR STÚDIÓ

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Az ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:
Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodj utján
Kamarás Klára: Letenyei fák
Kaskötő István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenád
Pápay Aranka: Örvények felett
Várad József:
A próbára tett táltos

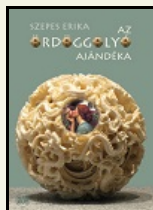
A MEK-ről letölthető
művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajágat.
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskötő István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskötő István: Az öreg Joe
Kaskötő István: Életrajz
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Umhauser Ferenc: Időforgácsok
Várad József:
Benn hunyó csodák
Végh Sándor: A csend hangjai

Debrecezeny György: ott a haza
Fetykó Judit: Ti ketten
Kamarás Klára:
Szilveszteri cicabál
Karaffa Gyula:
Én, Karaffa Gyula
Kő-Szabó Imre: A boríték
Lelkes Miklós:
Képernyős bábjátékok
Pethes Mária:
adalékok a békéhez
Ricza István: Évszakváltás
Sárközi László: ..életerőm lassan...
Simonyi Imre: Itthon
T. Ágoston László:
Lány az út széléről

4. oldal
mikroszkóp
Holló-Mentovics
képek és versek

5. oldal
klasszikusaink
Petőfi Sándor
próza és versek

Megjelent
SZEPES ERIKA
Az ördöggölyő ajándéka
című új novellás kötete.
infó itt>>>>

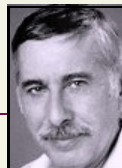
J.N. Hummel
Zongora verseny No:2
Rondo

észre, hogy a Karácsony ott a város szélén maradt, abban a házban, ahol a beteg kisfiú lakik az apukájával. Nekik nem volt pénzük álcára, mázra, ők csak szépen felakasztották a tavalyi diókat a fenyőágra, amely letört egy nagy fáról, csendben összebújtak és régi, karácsonyi dalokat énekeltek, míg el nem nyomta őket a boldog álom.

De ezt nem látja senki, így árusok sokasága kínálja drága pénzen a megvehetetlen Karácsonyt szomorú tájakon, s mi becsukjuk a szemünket, mikor a csalóka mosoly megvillan az arcán egy-egy Karácsony-árusnak...

Ódor György **Nyomorultak**

Egyre sűrűsödnek a rácsok
a homályos börtönablakon.
Acélajtó becsapódások,
a szél jajgatását hallgatom.

Vallatás. Paragrafusokkal.
Fal tövébe hányt negyvenéves
öreg ember, nyakán hurok van,
kéregetni is alig képes,

lábán a rongycipő keményre
fagyott, morzsát eszik a földről,
hasonlít egy ázott verébre.
A veréb tudja, merre szökjön.

Adjon az Isten! Mit is adjon?
Vidám karácsonyi éneket,
omlós kalácsot búzamazgából,
miből gyermekmosoly nézeget,

a házra áldást, Horthy szobrot
a templomok bejáratába,
nyomort, hősokeket, friss kiontott
vért, éhhalált a fagyhalálra

és megszentelt hazai rögöt
a névtelenre, mindig lássuk
meg az emberben az ördögöt!
Újratemetünk, újra ásunk.

Ajánlott Honlapok

Alkotóház
Baka István Alapítvány
Baráth Judith Stúdió
Canadahun
Fullexta
Galamus-Csoport
Hetedhéthatár
Irodalmi Epreskert
Klubháló
Kodály László
Magyar Elektronikus Könyvtár

Munkatársaink Honlapjai

Andrassew Iván
Arany-Tóth Katalin
Kajuk Gyula
Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Petőcz András
Péter Erika
T. Ágoston László
Várai József

Naplók, jegyzetek. **(blog)**

Andai György
Andrassew Iván
Bölcs Pu-Pu
Demokratikus Koalíció
Gondolkodók archívuma
Kamarás Klára
Kaskötő... korlátlanul.
Kerekes Tamás
Tóta W. Árpád

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Ady Ágota
Lepereg

Elszalasztottam az igazságot, mert túlságosan nyilvánvaló.

Baranyi Ferenc
KONSZOLIDÁCIÓ

Az összefüggés idejémműlt fogalom, de hová lett maga az ember, ki tiszteli manapság a rációt? Erőtlén vagyok, lényeg nélküli, összeszorított szemmel sírok, betűkbe zárom a világot, spórolva a hangokkal is. Megette a fene a filozófiát! Rímek többé nem jutnak ki lelkem lepecsételt ajtaján. Kiutat keresek a valóságból, amelyben nem is élek. Illúziók és remények voltak a mindennapi kenyerem, s bár létezik bonyolult egyenlet, mely leírja a csigaházat, fontos személyek, feltételek, a kimondott szó porig alázza, élével felhasítja az értelmet, s félek, hogy előbb-utóbb mindenki színpadi bohóc lesz, becstelen nélküli talpnyaló kegyenc.

1938-2013

Németh Tibor A tettesek

Nekik hízik pénzed a konyhád melegén,
az ő hangjuk sziszeg radiátorodban,
ők adnak vizet, ha arcodról lemosod,
kényszer henyéled keserves gondjait.

Az áramuk zizeg ócska kapcsolódban,
ha fényt keres szemed, ha dolgozik kezed,
itt minden csak látszat, minden kifosztva már,
itt a tisztesség, gazdát alig talál.

Ott az erdőszélén, színes vadvirágnak
álcázzák magukat, a szeméthalmazok,
kivágott fák, s rönkök bújnak a hó mögött,
mit nem loptak el a beszerző ösztönök.

Körötte nagybirtok, mint óriás polip,
úgy fojtogatja az útba esők házát,
gépeikkel sandán, ma még kerülgetik,
földgáluk elé szánt életek fohászat.

Verasztó Antal A FÁK JÓTÉKONY ÁRNYÉKÁBAN

Az utak hátán a mi lépéseink koppannak! És nem csak az idő jó eltöltésének módja miatt. Hanem azért is, mert az út mindig visz valahová és hoz valamit; felsejülő emlékeket vagy akár fájdalmakat is. Meg aztán az is igaz, hogy csak az úton lévők érezhetnek meg valahová.

Krónikássá tett sorsom olyan útra vitt, amelynek hosszúságáról nem lehet tudomásom. Az induláskor kezembe nyomott meleg görhére is úgy néztem, mintha mézeskalács lett volna. Aztán nekiindultam, néha a szél is velem tartott, vagy ha nem, hát akkor megindult utánam.

tovább>>>

Az angol király, akit különben Földnélküli Jánosnak is neveztek, több veszített ütközet után a harcot alattvalói költségén – és vérén – folytatta volna elvakult haraggal. Ellene fordult pór, polgár, s a lordok – kihasználván a királyellenesség nekik most kedvező hangulatát – az uralkodót rávették: hagyja jóvá, hogy új adót nem vet ki s szabad embert a Towerbe csak úgy zárat, ha bíró ítélte el az illetőt előtte. Vállalja azt is, hogy a városoknak önállóságát tiszteletben tartja. Magna Chartának nevezték az okmányt, mit a szorongatott király aláírt. Hét évre rá – felbuzdulván az angol példán – a hatalomból kiszorított magyar bárók is szentesítették az addig sem erőskezdő királlyal saját okmányukat, az Aranybullát, kiváltságaikat így biztosítván. A klérus, a bárók s a szerviensek egyezkedtek, a pór népváltozatlan védtelenségben élt s gürcölt haláláig. A király pedig megcsönkult hatalmát nagyobb féltéssel óvta, mint az épet: önnön becsét mentvén, a Barcaságról a pápa német hordáját elűzte.

Aztán bocsánatot kért, szemlesütve.

Vadász János ÓÉV – ÚJÉV

1
őszülök fakulok olajfám
lepergő hamuszín levelei
lassúdan lágyan hullanak
parázsló arcomra

tekintetem sugarait
a hegyoldal haragos-zöldje
s a hűlő alkony kék-fekete
felhőhada veri vissza

2
ó lankadatlan ifjú én
galagonya-tűz edzette
légszomj bilincsedtől
újév sugara szabadít-e

messzezengető hangod
e mai ifjú-agg hatalom
körbekerítő jég-élei ellen
szít-e még új lázadást

Tél

Hajadra hullt már a sok őszi lomb,
minden csupasz ág egy fohász,
alszik a pincesor, a ház,
hordókba bújt a nyári nász...

Elillant a mustos őszi köd,
havat hoznak a hús-vér hadak,
riadtan keresi rejtekét a szív,
a vásott durva kéz,
a fáradt test
éjből-éjbe vész...

Péter Erika

Zimankó

Háborog a szél, zsibbad a patak,
falvak nyomorognak hókolonc alatt,
csak verebek riasztják a kuporgó csendet:
megborzongnak a fák, amint felröppennek.

Egy megdermedt galamb hó-óceánba fül
és gyilkol az idő faradhatatlanul,
mint vihar, kavarnak s gyűlnek a bajok,
mozdulj, hisz könnyed már arcodra fagyott.

a vendég

Potyók Tamás
festőművész

Kérjük látogassa a művész honlapját.>>>>>

Következő oldal>>>

Bodó Csiba Gizella
Novemberen túl

Elindultál, mint a november,
s végig jártad halottaidd,
mit nem ők kértek,
inkább neked volt rá szükséged.
Elindultál, mint a novemberi
első napok, előkerültek a kalapok
és a sálak, takarói a náthának,
megtorpantál ugató köhögésekben,
mintha nem volna miért továbbmenn.
A temetői ösvények között
elfoszlottak a tapadó ködök.
Még birkóztak ugyan a nap előtt
reggelenként, s a tűzlovag,
mint jó apa nézte, hagyta,
végül legyőzte néhány
jól irányzott fénysugárral.
A reggel, majd a dél
így nem a halállal,
hanem napfény pallosával
érkezett, hogy a rövidülő délután
megtérhessen a csillagokhoz,
akik vártak meg-meg remegve,
az egyre hosszabbra nyúló estbe.
Vártál Te is, nem tudtad, mit is
keresve e nagy szünetbe,
mi elmúlás és a születés között
ott hagyott deresedőre
koptatott gondolataiddal,
mi hajnaltól estig nem enged pihenni.
Kérdéseidre nem jött válasz semmi,
csak a depressziós eső kívánt bekopogni
az elhomályosuló ablaküvegen.
Ez a hónap mind között a legnehezebb,
hiába maradt köntösödben kis nyári meleg,
minden tartalékod gyenge lábon áll,
de a várakozás ideje vár,
hogy feltölthessen örömmel!
Nem tartóztatlak,
nyugodtan menj el!

Kántor Zoltán
Üdvözlő vers Kaskötő Istvánnak
baráti kézfogás gyanánt,
amit csak így enged a messzeség.

Jaj! Ifjú még a tél, duhaj.
Felhőből moslékot kavár.

Koosán Ildikó
RÉGI KARÁCSONYI KÉPESLAP
ERDÉLYBŐL

Tisztára mosott terítők, ruhák,
ünneplőbe öltözött kicsiny szobák,
kemence mélyén frissen sült kalács,
szerény, de becses ünnepi fogás.
Hagyomány ez, amit tisztelni kell,
ha szent karácsony éjjele jön el.

Fehér ruhába díszlő lelkeink
is tiszták, mint havas tájak odakint.
A várakozás csöndje tölti el...
Örökzöld fenyőfa tű levelivel
békesség illatát árasztja szét,
köszönti karácsony ünnepét.

Szánkó repül a frissen hullt havon,
szeretet száll most angyalszárnyakon.
Zord tél kavargó hózivatarát
az ünnep fényei melegítik át.
Egymást megértő szíveket akar,
fáradt napokra nyugalmat takar.

Kiosztjuk mind az ajándékokat:
örömet, vigaszt, boldog napokat.
Kinek ölelés, kinek szerelem,
barátoknak szív, bűnösnek kegyelem
hogy béke legyen egymás közt megint!
Reményt a szent éj csillagfénye hint.

Toporgó csizmák az ablak alatt!
Életre kel újra a szent pillanat.
Csendül halkán kántálók imája:
„Leszállt az ég dicső királya”.
Nyílnak az ajtók, szívek csendesén,
kis házacskákban jár a Betlehem!

Lehoczki Károly
Álom

Csak rezeg és rezeg, füttyül, meg csattog a madárka, mint egy kasztanyetta, vagy ahogy egy hangvilla remeg, röptében áll a levegőben, akár egy kolibri, bár én sosem láttam igazi kolibrit, csak filmen, úgyhogy nem tudhatom biztosan, de valami csodálatos madárka az biztos, pöttöm, színes, és a hangot nem is a csőrével, vagy a torkával képezi, inkább a szárnyai adják, a testének minden porcikája, s ahogy elkezdek rá jobban figyelni egyszer csak

Már nem tudom, hogy volt tavaly.
Nem is sejtem, most mit akar.

Kamasz kedvét tölti rajtam,
vihogva szór rám hódarát.
Ha megyek, rángatja a talpam.
De messze van az odaát!

Kéne most egy kicsiny szoba,
puha fotel és tarka pléd.
Ha nem lennék ily ostoba,
Felsorolnám mi kéne még.

Karácsonyi hólepte táj,
Csengő, angyalhaj és fenyő,
Elmondanám azt is mi fáj,
Hátha egy angyal erre jó!

A jövő romjai alatt
Szórtam szét az emlékeket
Nem érdekelt már mi marad,
Mikor szavad megérkezett.

Nem kérdezted, hogy ki vagyok,
Mért jöttem és hová megyek.
Díszítsék vidám csillagok,
Legyen nagyon szép Ünneped!

Véghe Sándor
Az elidegenedés
A nehézség eltemet, vagy felemel?

Csak az útszéli fák sétálnak
velem szemben, árnyak a múltból,
villanások a fényből, emlékezések,
és az abból született érzések,
alkotó energiákat ébresztenek.

Ne higgy a megénekelt valóságnak,
a képekben látott egeken,
csúnya felhők gyülekeznek,
a hit szava fájdalom nélkül visz oda,
ahol végül a meg nem értés kövein
botladozunk együtt, s mégis egyedül,
sőt, magányosan.

Meztelen kép a hitnek nem tetsző
idegen, és valótlan zöld mezőn
legeltetett bús marhát, ki tartja ridegen,
ordító farkasok között,
őrző kutyákat veszítve,
egy bottal védve a végtelent!

Az alkotó világ bennünk rejlik,
a bizonytalanság eltemet,
a hit összetevőivel is magunkat támogatjuk,
mi tesszük magunkat azzá,
amivé váltunk.

észreveszem, már nem is ezek az éles hangok áradnak belőle, de a fák, az utca hangja, az itteni belső csönd ritka percenései sokszorososan felerősítve, a fülnek legmélyére hatolón, a templomi csönd is mintha ugyanúgy zúgna, mint amikor a fekvő mikrofont az erősítőn túlzott hangerővel fölerősítik, lebeg a nyitott ajtórésemben a kinti ragyogó fény és a benti árnyak között a kis test s valami néha lecsöpöppen róla, közelebb lépek, megnézzem, mi az a furcsa, sötét, sűrű anyag, ami csöpög belőle, nem, nem megfogni akarom, a hang vonz és a csöpögés, hogy jobban halljam, jobban lássam, kaka az, tollának színei eltűnnek addigra már, vastag emberi fekália takarja, ő! – a szerencsétlen!

tovább>>>

Hoitsy Horváth Edit
RÉ TITKA

1929-2007

Engem a törvényszerűségek
vittek át völgyeden,
tépetten bár, sebbel tele, de
megérkeztem
piramisod falaihoz, megfejteni
a hieroglifákat,
mik nélkül vagy töredék –,
Nagy Egész.

Buta fellahként hogy róttá volna
fel történeted a Fáraók tollnoka,
ha nem ismerte az Eredetet,
a Nílus Szent Forrásvidékét?
Hát örökké fellah legyen az
ismeretlen tájon az Ember;
eltiltva gőgös titkaidtól,
Világpiramis?!

Kajuk Gyula
Egy piktor emlékére

Felkelt a reccsenő, öreg ágyról.
Diólevektől szagló szalmazsákról.
Megtörte a mosdótál vékony jegét.

Borostáját álláról lekaparta.
Szemrehányóan nézett rá a balta:
ma sem gyújtottál tüzet...

Korty pálinkát ivott, krákogott,
a deres ösvényre aztán kilépett,
hátán festőállvány, kezében elnyűtt táská...
szemében jövőendő képe látomása.

Íriszében a Balaton, úgy ahogy talán
azóta más se látta, sohase tán.
Sem a tavat, a fényben felszívódó testeket,
a vitorlák vásznát, a szilvaszín esteket.

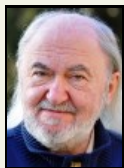
Potyók Tamás: Hóban.

Szepes Erika
Tojás

Ahogy rohantam a kórházba, az erős szívdobogástól mintha késsel hasogatták volna a torkomat, pedig nem is az én mandulámat kanyarították ki, hanem négyéves, göndörfürtös kislányomét. Rémületemet a múlt emlékei gerjesztették: láttam magamat a műtőszéken – mert a kaszabolás közben ülnöm kellett -, kezemben a vese alakú tálat tartom: ide kellett potyognia-folynia mindannak, amit belőlem takarítottak ki, és közben átéltem azt a révületet is, amit az arcomba nyomott éteres kendő okozott. Akkortájt ezt használták kisebb műtéteknél altatás helyett. Utána két napig nem beszélhettem, kockás spirálozott noteszban jeleztem a látogatónak, ha valamit kértem, vagy a kérdésekre válaszoltam. Darabosat tilos volt enni, hideget is, meleget is, mindaddig, amíg a nagy kímélettől teljesen nyomoréknak nem éreztem magam.

tovább>>>

Nógrádi Gábor

ÉS NÉGYZETEMBEN, MELY HÍV ALKOTÁSA

emlékeik és tetteik frigyének,
hagyjál magamra! Nincs több érted-ének.
Vigad szívem, ha önmagára látva.
Ez az enyém, s járulékos jósága
a négyzetre lebontott létezésnek,
mert férgeket nem falnak föl a férgek,
ők hű csapatban másznak a virágra.
Ó, ha nekem, ha virágom lehetne
fellazítván a társulás szabályát,
érdemesülnénk némi szerelemre
lombosodó mellemnek vetve hátát,
de most szögekkel szögekhez hajoltan
nógrádivá tetted, akikért voltam.

Pethő Gábor
Élesztgesse más

Szültében elhalt szerelmekkel,

Bárdos László
Hangok a közelben

Nem segíthetek.

Legfölbjebb, hogy a szemek
mihamarabb másfelé kalandozzanak.
Ne félj; betelnek véled is.

A kaptatón
föl-le cikázik tekintetem,
hozzákötve a lábamra leselkedő
foszladozó göröngyhöz s a majdnem nyílegyenes
messzeséghez. Csak épp megdőlt ez a messzeség,
fejre állt, oly meredeken kell fölkapaszkodni rá.
És éppen ez az: hogy kell.

Mert bújnék itt mohos fakéreg alá,
élettelenként szívódnék bele a sziklaszállba,
csak ne csikarná ki újra meg újra léptemet
az életkényszer. Mikor értettem meg,
hogy visszafelé fordulni nem szabad,
hogy az már kivehetetlen luxus, bezárult,
fölfelé meg gyenge a láb, az akarat?
Mindegy. Ez egy évszázad legközepe,
várakozás delelője, a vesztőhely előtt
tébláboló másodpercek. Hagyakozni
kellett volna, vagy legalább
még egyszer s megszámlálhatatlanszor
lábfejemmel eltalálni az ösvényfordulót...
Nem zuhansz le, tudod. Nem pusztulsz bele.
Még sohasem kellett meghalnod, végül is.

Mennyire verdes
ilyenkor lélegzet, izom. Nem vagyok ura
életem legerélyesebb mozdulatainak.
A fogvacogás, a zokogógörcs,
a hisztéria idegen ereje rajtam.
Félresöpörné
még az Erinnüszöket is
kilendülő karom. Csakhogy a félelem,
lépteim helykereső taktikája
lefokozza, visszaveszi még
ezt a tiltakozást is...
– Ó, olyan bágyadt az este,
ereszkedett szárnyú a végzet,
csak bámulom meredten, a folt
hogyan szárad lassan a fotel szövetén,
már szinte nincs, és mégis ott. A helye ott. –

G. Ferenczy Hanna
December

1933-2007

Piros bogyókat feledett az ősz
Az út menti tüskés bokrokon
Pára gyöngyök csillognak szerte
S a kőd talán az erdők lelke
Mely gomolyog a völgyből fel-felé

Lent havasak, fent zöldek a fenyők,
Valaki lefújta a hegyen át
A meghitt ünnepek gyémántporát
S a hegy lábánál rőt csuhában

ölelésekkel, melyek könnyedén szakadásnak indultak, kínzó, beteljesületlen vágyakkal, küszöbökön, padokon, megállókban, kávézóban-kedv nélkül sétálván-percenként karórátat lesve, tovább öregedtem.

Könnyeimmel eláztatva párnáimat, megfosztva tőlem mosolyokat és nevetéseket, boldogtalanná téve s cinikussá, voltaire-i fintorom dehogy tagadva meg egyetlen tündértől sem, pontosan és mindenre, mindenkor odafigyelve, tovább öregedtem.

Minden úgy maradt, ahogy volt, mivel én már lángokba kapaszkodnék, a parazsakat élesztgesse más bolond, kitűnő elme, – egyre megy – mert minden szerelmi játék bűvész-trükk, de mindannyian épp ezért szeretünk titokban tovább öregedve.

Balogh Örsé
Dalban mondtad el

(Szarka Imre emlékének)

Csak forog-forog a lemez,
szól a dal újra és újra, hogy
„...Sohase mondd, hogy vége,
csak azt mondd, hogy ennyi megérte...”
és a dallam egyre halkabban szól,
mert ajkadon a szó már alig hallható.
Még gyötör a fájdalom, de ne félj,
melletted vagyok, fogom a kezéd.
S ha majd menni kell,
a végtelen öleli át a lelkedet.

A méla tölgy ezen szomorkodik

De valahol szánkó csilingel
Hajh hó - röpül két szilaj csikó
Zúzvara hullik, porzik a hó
S míg hó alatt dermed, alszik a táj
fent a hegyormon dúdol a szél

Potyók Tamás: Lányok.

Bányai Tamás
Hamlet a túlparton

Hatan ülték körbe a hajó éttermének kerek asztalát, közvetlenül a hatalmas, elfüggönyözött ablak mellett. Három házaspár, akik korábban nem ismerték egymást. A hosztesz ültette őket egy asztalhoz.

John Mace, mielőtt leült volna, körbejáratta tekintetét a tágas éttermen.

tovább>>>

Mentovics Éva
Decemberi pillanatkép

*
**

**

Didergő
fenyvesek
borzongnak
a dermesztő fagyban,

hegycsúcsok ormain fodros
felhőpaplanterpeszkedik, érzi, ő uralja
az eget,
s ha úgy tartja kedve,
bolyhos hódunnát teregetve
átszáguld az elszürkült dombokon,
s homlokon csókolja a távolba merengő
hegycsúcsokat.

Ám később a Nap - a dőre -
felvillantja aranyát egy kis időre, félrebillentve
a felhők fátyolát, s a hóban megpillantja december lányomát.
Ölnyi fahasábok pattognak a suttógó parázson, a kert alatt már araszol
a halk szavú karácsony, s a szíveket mennyei boldogság járja át, tűzével
felolvasztva
a dermesztő
tél fagyát.

Lelkes Miklós
Képernyős bábjátékok

Nem Vitéz János (s nem János Vitéz!)
egyik sem, mind-mind dicsekedni kész
a dicstelennel, s mondja, oly nagyon:
forgott ördöggel telt Vörös Malom,
de ő játszotta a főördögök
egyikét, cselből, míg közben köpött
arra, mit hirdetett, - hát várva vár
a Hatalomtól ezt-azt! Jár a száj,
perdül a nyelvről nyíli-nyali dal.
Nem kérdés mit ér egy ilyen magyar!
S mit kér a nyelve? Elképzelheted!
(Ország, ha vagy még! Érzed végzeted?)

Mínap is érdek-dróton rángatott
volt népvezér, puffadt arcú halott,
élőt akart játszani, - no de bírt?
(Közben a mája mit koldult? Etilt, -
de mit fejen a nyílás kiadott
belső salaktól szerzett bűzszagot.)

El-eltűnődöm olykor: hol a Nép?
Ily együgyű lett? Primitív mesék
hazugsága - hipp-hopp! - pórféjbe be!
Beugrasztja, akinek érdeke.
Báb mindig van, - hanem hát ennyi báb?
S drótrángatókig el senki se lát?
Bájos füllentő, Hány János Úr!
Hát ehhez képest Becsület az úr
szavaidban, s hihető alkalom:
eléd térdelt a Nagy Napóleon,
életéért könyörgött, átadott
két arany órát, - nem is lett halott.

Nos, annyit mondok: elnémul a szó!
Ily olcsó volt még a korrupció?

(2013)

Kő-Szabó Imre
A boríték

A Budai úti kiskocsmában volt a törzshelyük, mind a négyüknek.
Így négyen alkottak egy kis csapatot a Török Feri által vezetett
„Részvét BT” nevet viselő temetkezési vállalkozásnál.
Tulajdonképpen ők sírásók voltak, a temetkezésnél olyan
gyászhuszárok. Zahar Misi is közéjük tartozott. Jól megértették

Bittner János
AZ ATLANTISZI

És összeült a vének nagy tanácsa,
mert visszatért az első utazó.
Fáradtan várt a meghallgattatásra,
ajkáról már-már elcsöppent a szó,

de tisztelettel várt. amíg vének
a pulpitushoz hívták: „Hallgatunk:
A tengeren túl milyen népek élnek?
Tudásuk több-e, mint amit tudunk?”

„Az emberek, akikkel együtt éltem,
olyanok épp, mint te vagy én vagyok.
Hasonlók hozzánk, nyelvüket megértem,
de tetteikről jót nem mondhatok.

A hatalomért bárki ölni képes,
testvér testvér ellen hamis tanú.
Mézesmázos papok hazug, negédes
szavára indul el a háború ...

A fegyvereik élesek, kemények,
tárgyalni velük maga a kudarc.
Tisztelettel, ezek a pusztá tények
– jobb lenne velük béke, mint a harc...

Ha vesztes vagy, rabszolgasorba vernek.
Ha Istened más, szavad mit sem ér.
Élő királynak sírhelyet emelnek,
olyat, hogy csúcsa már az égig ér.

Étket meg ékszert adnak a halottnak,
macskáikat elföldelik velük...”
A vének homlokán felhők borongtak,
majd hirtelen kicsattant egyikük:

„Hazudsz, már szinte reszketek szavadtól,
ilyen barbárság nem is létezik!
Hordd el magad – megfosztlak mind a rangtól!
És nem jártál sehol, ha kérdezik!

Majd megbízhatóbb hírnököket küldünk,
ki békét hirdetve viszi nevünk...
azt mondja, mint mi, mert egy lesz közülünk,
és igazat szól, hogyha kérdezzünk...”

A többiek meg buzgón bólogattak
– a falon túl zúgott az óceán.
A vízszint nőtt, a hullámok becsaptak
a palota köríves ablakán.

egymást, a szőke, szeplős arcú, kisse dagadt Jani volt a vezetőjük. Neki volt egyedül jogosítványa, kisbusz vezetésére, amit a temetkezések során használtak. A többiek, Péter és Kázmér, meg Zahar Misi, iskoláik hiányossága miatt, csak olyan ásó és lapát fogó munkára voltak alkalmasak.

[tovább>>>](#)

Fetykó Judit
Ti ketten

(Barátaim)

Számталanszor el- és átbeszéltük,
egyre visszatérnek az alapmotívumok,
hogy ő, meg ő, külön, együtt, az ő szemléletük,
volt ott, áll itt — a kérdések válaszolatlanok.

Kétkedés, ezernyi apró jajkiáltás,
bízva bízás, ám nincs új ösvény,
bár van remény, s nincs kilábalás,
más benne, s benne a hit, a törvény.

Tudják már az összes feltehető kérdést,
ismernek minden lehetséges választ,
ki az, ki vállalja a másik pusztá létét,
mikor lesz, mikor mindkettő egyfomán választ.

Körbe-körbe ugyanazon az úton,
vívódva múlatják a fogyó időt,
tudják, s nem akarják meglátni mi módon
merjenek találni maguknak jövőt.

Potyók Tamás: Pihenők 1.

Sárközi László
..életerőm lassan...

Horváth Aladárnak

...életerőm lassan a múltba vész:
kincseimet pincemélybe temettem;

Karaffa Gyula
Én, Karaffa Gyula

tizenhárom évet éltem a bűzlő sötétben,
tolvajok, gyilkosok szeme-tükrében,
és csak néztek, és gyűlöltek engem,
mert engem könnyebb volt gyűlölniük,
mint önmagukat,
engem könnyebb volt bunkónak tartani,
mint önmagukat,
engem könnyebb volt bűnösnek tartani,
mint önmagukat,
mert rájuk zártam az ajtót,
mert rájuk tettem a bilincset,
mert végigmotoztam a testüket,
mert elvettem a tiltott értékeiket,
mert végigvizsgáltam az ágyukat,
mert kidobattam a penészes tányérgukat,
mert kitakarítottam a szemetes zárkájukat,
mert odakísértem őket az ügyvédhez,
mert odaállítottam őket az ágyuk végéhez,
nem értették meg,
hogy én voltam ott az isten,
aki vigyáz,
hogy be ne gyulladjon a tetoválás,
hogy gyógyszert kapjon, ha jön a hidegrázás,
hogy kórházba kerüljön, ha felszaggatta a hasát,
hogy csikket szedjen a kukából, ha nincs más,
hogy egy helyre kerüljön a párjával,
hogy fidizhessen a szállítási zárkával,
hogy líftezhessen, ha marta a nikotin hiánya,
hogy tartsam a fejét, míg a mérget kihányja...

Találkoztam Istennel,
azt mondta, Gyula, elég,
menj isten hírével, megtetted,
amit az ember megtehet.
A többi az én dolgom.

Pethes Mária
adalékok a békéhez – Edward Griegért

már csak a mi kedves fásorunkban létezik
a béke ott lézeng mint szökött diák cicázik
a napfényel kikacag egy fatörzs mögül
kukucs mondja és elillan a szomorúság

hócipőm tele újabb lyukat hozott
Asse anyó dalát dalolom pedig
Kurázsí mama vagyok használaton kívül
maradt babakocsin toloom a fiamhoz

kirokkant fák sóhaját mindig sietnek
az emberek mintha ezzel haladékok
nyernének nem szólítanak meg
köszönésemet felhúzott szemöldökkel

viszonozzák szegény bolond verseket ír
s ki tudja még milyen órultságokat csinál

ma már bánom s a körmöm csupa vér.

Senki sem ért s egymagam maradok;
asztalomon kártyalapot kevertem:
jövöm láttam, ahogy számkivetetten
tenget a sors; mint hal a szárazon...

Lásd Aladár, cigányként – akarom
már e világot; szabad s ember leszek,
sejtjeim erőműveiben már kereng
atommagja s növekszik, ha hagyom...

...s ha hagyják! hamar elhullhat a toll
kezemből... s gyalázhat, ha majd emleget
mind, aki felrója, hogy még vagyok...

Budapest, 1999. október 5-6

Albert-Lőrincz Márton
Két haiku

Pletyka

Két pózna között
feszül a sok szóbeszéd:
vékony lármafa.

Várákozás

Megdörren az ég.
Kielí minden tartalékát
a várákozás.

Debreczeny György
ott a haza

*Gágyor Péternek
kollázs verseiből*

sem világosság sem éjszaka
ott a haza
hol helyetted csak a csönd
sötétlő árny lesz az arcom
repedezik rajta a kéreg
jövök az utcán lefelé a fák alatt
hentergő vén falloszok
táncolnak minden mozdulatban
szeretem a kezéd

ott a haza
hol az ember álmodozik remél
a költözők és maradók
nem vijjognak
hullámzó sivatag az ég
abszurd látomás itt a valóság
a haza korlátján áthajolok
profit csikordul

holnap találkozzunk mondja a Jézus-szobor-
nak az unokám és szóra mozdul a kőszáj

ki tud ellenállni egy tiszta lelkű kislánynak
bárcsak ne lenne demonstrált a szeretet
karácsonyi fényliánnal ha csak néhány napig
nem gyűlölködnének az emberek már megérné
pazarolni az áramot a fenébe is

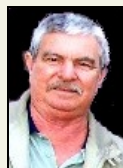

T. Ágoston László
Lány az út széléről

A lány ott állt az út szélén és a táskáját lóbálta, mintha csak úgy
ráérősen várna valakire, vagy valamire. Biztosan nem buszra várt,
mert a két falu között nem volt megállóhely, csak bent a községháza
előtt. Az autós úgy gondolta, hogy legalább két kilométernyire volt
az utolsó ház mindkét irányból. Az elhanyagolt, kátyúkkal teli út
egyik oldalán hatalmas kukoricás, a másikon meg az erdő. Keskeny
dűlőút kigyózott a fák, meg a sűrű bozót között. Látszott rajta, hogy
ritkán tapossa emberi láb a csenevész fűvét.

„Én ugyan ki nem állnék erre az elhagyatott árokszélre, ha éhen
döglenék is” gondolta Pataki, de hamar meggondolta magát. Mi
lenne, ha mégis itt próbálna szerencsét? A lányhoz közeledve
erőtlenül rálépett a fékre.

[tovább>>>](#)

Ricza István
Évszakváltás

Tegnap nap melegét még érzem a vállam, a térdem
csontjaiban, ha megyek reggel a boltba tejért.
Erre ma délben a hópelyhek kavarnak a szélben,
s jelzik, a tél az idén épp az imént ideért.

Cselényi Béla
ANTIK BÚTORAINK KÖZÉ

antik bútoraink közé idővel
eljöttek a meztelenség plazmalányai
átjöttek a falon
plazmatestükkel egy kicsit felém fordultak
s távoztak is a szemközti falon keresztül
a nagyobb forgalom irányába

nem tudom
mennyire szeret engem az isten

apám sose kínált engem pálinkával

egymáson taposva

ott a haza
hol távolodó hátát látom
műanyag szatyrokon cégtáblákon
révedezik anyanyelvem
a spekulánsok édene beteljesedett
walter a dalocska elillant
manapság szegény latrok nincsenek
csak utcalányok kokárda és tavasz
hazug a perc és a pillanat

ott a haza
hol a sors jegyet osztogat
a törpe hülye vicceket mesél
bámulom sötét ablakom
a csend gyávasággal viselő
a csörömpölő pénztárgép csak legyint
viszi a víz a hullám
ot
hazámból hazámba csörgősipkát

ott a haza
hol a fekete eperfa bólogat
hervadnak és virágoznak a versek
motyognak balga szónokok
van helyünk európában
itt a kátyúban megpihenünk
hátunkon cipeljük a törpét
ahol a stadion ott a haza
ahol ő szotyolázik ott a haza

Kamarás Klára
Szilveszteri cicabál

Mennyi buktató, intézkedés, huzavona, vita a bankkal a hitel miatt, veszekedés a kőművesekkel, de felejtjük el az egészséget, mert végre felépült a megálmodott családi ház és még a tél beállta előtt be is lehet költözni. Meg is kellene ünnepelni, hiszen ilyen egyszer van egy életben, de egyelőre hagyjuk, talán Szilveszterre rendbe jövünk valahogy, kipihenjük az izgalmakat, belakjuk annyira a házat, hogy vendéget is fogadhassunk. De kit is?

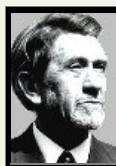
A sokat szidott panelban csupa fiatal pár lakott, szilveszterkor lakásról lakásra jártak, mindig együtt ünnepelt az egész ház. Csupa ismerős, hiszen a szolgálati lakások lakói a hétköznapiakat is szinte együtt töltötték.

De hol van az már!

tovább>>>

Potyók Tamás: Velence II.

Simonyi Imre
ITTHON

1920-1994

Nézd, ma hold, a narancs telihold
a Körös tükörén lebegő.
Mondd, nem ez a kép, meg egy harapásnyi
itthoni jó levegő

volt-é a hiány, ott, az idegenbe:
ok jajra, panaszra - szegény ?
Kéznél az a gally, kéznél az az emlék,
s megkapaszkodni remény

kínálja magát, - Nézd, itt ha botolnál,
kar nyúlna feléd, ölelő:
felfogni esésed. – Míg élsz, Míg élsz,
míg élhetsz,
csak itt lehet kedv meg erő

viselni a jót: az itthoni jót
meg az itthoni fájást,
Lásd, talpad alá fut az itthoni gyepe,
s elföd a vihartól az itthoni nyárfás.

Nem járatták még eleget
véled a bolondját
távoli földek, s messzi egek?
Ha kérdenéd, mi a dolgod
- s hogy van e még?-
Csak itt jöhet rá felelet.

Holló László
képek

Mentovics Éva
versek

Önarckép

Holló László

- kinek ecsete nyomán életre kel a vászon

Hétköznapi sorsok, gyötrelmes paraszti lét...
ecsete nyomán valóban láthatod színét
a tanyákon szűkülő foltozott nyomornak,
hol az élelem a napi bérük, s maholnap
már a felváltva hordott cipő is levásik
a lábokról, s nem sejteni, mikor lesz másik,
mert a napszámokból gyűjtött kevéske pengő
tán még egy közös kabátra sem elegendő,

melyben néhanap iskolába tudna járni
a három gyermek. Szóba se jöhet akármi
cicoma, hisz akkor nyelhetik az éhkoppot,
mert az utolsó malacka tegnap még ott volt
az ólban, de reggelre elvitte a pestis.

Az elvetélt üsző után siratják ezt is,
meg aztán a hét végén ott lesz a temetés...
elhantolni szegény szülőt - az se lesz kevés.

Vásznak, ecsetek, színek - megfakult életek -
fuarba hajtott gebe, mely úgy is szédeleg,
ha a szekér csak félig rakott, s a saroglya
sem emeli a málha súlyát. - Bíz' gyakorta
megesik. Szinte hálni jár belé a lélek,
s áldhatom az Urat, ha a partig elérek
- mondá Sándor bátyám - mert kevés az abrak.
... és az ecset nyomatékokat ad a szavaknak.

Paraszti sorsok, vihar utáni némaság...
mind benne van az ecsetben. Hol az éjszakát
csak ritkán édesíti a nászéji kezdet
- alétan nyúlnak el a kizsigerelt testek.
Ecsetek, színek, élemedett korú vásznak,
melyeken ott rejlik a művészi alázat,
az együttérzés, a lázadás, a zord élet...
alkotásai halála után is élnek.

Tanyasi élet

... mert hát számoljunk csak, mi kell a parasztnak?

Feje fölé fedél, fekhely, hol megalhat,
néhány szárnyas jószág - ritkán (ünnepnapra)
húsféle is jusson olykor az asztalra.

Jó ha van tehén is, s nem csak a tej végett,
hisz megtesz az mindent, mit a ló elvégzett,
mielőtt kidólt volna a sorok közül.
A jó gazda etet, almoz, s titkon örül,

ha gazdag a termés, s megtöltik a padlást,
mert biz' ruházni kell két legényt, s a nagylányt,
aki eladósorba kerül maholnap,
s ha a sors úgy hozza, gyakrabban hajolgat

majd bölcsőhöz, mint a tengeri sorokba.
Dörmög majd az apja zsémbesen, morogva:
- Éhes száj is több lesz, munka van temérdek,
gyerekek már nem tud elmenni cselédnek.

De elszáll a harag, s gőgicsélést hallva
mosolyra derül majd cserzett, ráncos arca
- szolgál a családnak, szolgál az állatnak,
kevéske földnek, mit ősei ráhagytak.

Vetni kell, aratni... s nem értek haza még
sötétedés előtt. Aztán a maradék
idő meg elég lesz pihenni, szeretni,
hisz' őket az isten munkára teremti.

Tanyán

Téli táj

Ünnep áruhában

Szállong, hull csak egyre,
aztán szinte szakad...
elfed kastélyt, várat,
épülő házakat,
takar kunyhót, viskót,
dohányfüstös kocsmát,
elrejt a putrik
szennyest, bűzös mocskát,
beomlott házetetőt
(nem látni a hiányt,
nem sejteni, hogy az
új foltokért kiált).

Fentről békés minden
- fehér vattapaplan -
ám alatta nyomor
százféle alakban.
Széljárta ablakban
avított, foszlott gyékény,
füstöt sem sóhajtott
négy hete a kémény,
vályogfala között
ha volna még egér,
éhen veszett volna
ősz óta már szegény.

Karcsú jégcsap csillan,
csepp csordul a cseppre,
vályogviskók fala
rogyadozik egyre.
Szekrényük már nincsen,
padlójuk csak emlék
(sparheltben parázslott

szuvas fája nemrég),
asztalukon kopott,
rozsdásodó tálak
bőséges ebédet
talán sose láttak.

A pelyhek csak hullnak,
szálingóznak egyre,
csipkekendőt szőnek
bércre, völgyre, hegyre,
ünneplőruhába
bújtatják a dombot
(gyertyák fénye lobban,
most mindenki boldog),
csengők hangja csendül
ünnepelni hívnak...
csak a rozzant viskók
ódon fái sírnak.

Őrizni a földet... a másét

...mert semmi sem változott.
Beleszületett a *nincsbe*.
Rég megalkudott az étellel...
összes „kincse”, támasza e bot.
Társa, mely arra hivatott,
hogy megossza a terhet,
hisz mi a vállát nyomja,
több már, mit ember
egyedül cipelhet.

Tervei már rég
a múlt ködébe vesztek.
Neki ez jutott:
maradjon veszteg,
őrizze a földet... a másét.

Egyebet is tenne,
hát kapásként már
nem venni hasznát,
nem engedelmeskedik a derék.

Nyolcvan esztendő alatt
elég volt a napi tizenkét óra,
amikor kakasszóra kelt,
s a Hold vetett neki ágyat.
Tartását megtörte a szüntelen
hajlongó alázat, már inkább törik,
mint hajlik, ezért inkább csak
egyenes gerinccel járhat,
akár a főszolgabíró...

Mezei császár

Tavaszi fuvallat

Körbe-körbe kémlelt
- hogy ne sejtse senki meg...
meglepetés készül -
lábujjhegyen érkezett.

Átsuhant a réten,
majd megállt a domb fölött
- figyelte, míg a táj
ünneplőbe öltözött.

Virágok selyméből
mézillatot szórva szét
incselkedve röppent
- nyomában zöldült a rét,

pacsirta dalára
öltött új ruhát a föld,
kiserkent a fű is,
hullámzott a zsege zöld.

Méhek zsongták körbe,
várták a körtefát,
s az egész domboldalt
tavaszillat szőtte át.

Tavaszi zsongás

Csillogó cseppet hullat a hajnal,
fátyollá foszlik az éj paplana,
hóbortos felhőt sóhajt a nappal,
párját egy fecske hívja haza.

Zöldellő dombok rózsaszín fátyla
- zizzenő lombot borzol a szél.
Aprócska szirmot szórva, szitálva
hóbortos szellő sóhaja kél.

Völgyekbe siklik, bucskázva szállong,
mámoros ajka csókot lehel,
domb mögött bűvó kócos akácok
ringató karján boldog teher...

fészkeket óv már féltőn a lombjuk
- árnyékot nyújtó zöld zuhatag -
hűsítő zápor oltja a szomjuk
- mosdatva fáradt földutakat.

Bimbózó kertet borzoló szellő
orcánkba csókol, megsimogat,
út végén rejlő, dús lombú erdő
őrzi az édes, szép titkokat.

Ám ha az éjjel csillagos fátyla
szétterül álmos dombok felett,
bársonyos zöldjén csókodra várva
dobban a szívem - add a kezéd!

Barázdák...

Megpihent az esti csöndben
lámpaernyő-Hold alatt,

azt suttogta elmerengve:

- *Lám az idő hogy szalad...
száz esztendő egy embernek
- bizony kedves - túl sok ám...*

s megsimított néhány ráncos
barázdát a homlokán...

mert hív a föld,
s elvárja az alázatot.

Cserzett a bőre, kérges a tenyér,
meztelen talpán a bőr felszakadt...
be kell tömni a sok éhes szájat,
kell a búza, a betevő falat,
s a csűrbe a szalma,
mert várják az állatok.

Ütemre lendül a kasza,
kévéket kötözve görbül a derék.
Mondd, Uram, nem érzel szánalmat?
Mikor lesz már elég?
Talán ha neki ágyaz a kapa,
s a hantokat ráarakod?

Kaszáló parasztkok

Ha belepusztulunk is...

... mert dolgozni kell, még ha belepusztulunk is.
Bár gyorsabban menne másként, de hogyha úgy sincs
rokon, ki elhantolna két nincstelen embert,
marad a szérű, kaszálni, nyúni a kenderet.

Ajkát már régóta nem hagyta el nevetés...
nem hitte, hogy túléli a búcsút, temetést
- amikor a koporsóra tolták a rögöt...
azóta szüntelenül csak azért könyörög,

hadd kerülhessen a lánya mellé mielőbb,
hisz meg sem tudja tán mondani az idejét
a boldogságnak. Ura is szótlan azóta,
néha morrant egyet, majd rágyújt a bagóra,

és égre emelve fájdalmas tekintetét
halkan motyogja: - *Minékünk már ez is elég.
Néhány zsák gabona... a küszködésünk ára.
Ne búsulj, kicsim, találkozunk nemsokára...*

Hazatérők

Mézillatú emlék

Ó, azok a hajdani
bódító tavaszok...

Napernyős nő

a májusi fényárban
tűnődve andalog,
s néha meg-megállva
pillantása elidőz
a nyárfaliget távoli bokrain,
melyek illatfelhővel átszótt,
mélyzöld zuhataga mögött
megannyi parázsló csókot váltva
ölelte a lángoló szeretőt.

Elcsitult köröttük a világ zaja,
s hitték, hogy ez örökké így marad...

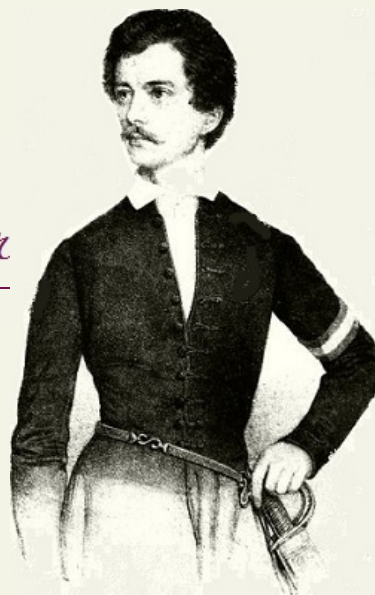
orcáját elfordítva
még a Hold is szégyenlősen
osont a felhők
szétomló gyoicsai alá,
mikor hófehér alsószoknyáján
árulkodó foltot hagyott
a gyp bársonyos palástja,
ám ő mit se bánva omlott
daliás kedvese ölelő karjába...

titkon dédelgetett terveiket
magával ragadta a nagy háború...

évek óta fürkészi az utat
(tán még visszatér).
gyakorta eljő a ligetbe
maréknyi vigaszér', mert
szívében már csak a sajtó,
megfakult remény maradt,
s a mézillatú emlék ott,
a távoli bodzabokor
sohasem felejtő ernyője alatt.

191 éve,
1823. január 1. született
Petőfi Sándor.

Petőfi Sándor

HAZÁMBAN

Arany kalással ékes rónaság,
Melynek fölötté lenge délibáb
Enyelgve űz tündér játékokat,
Ismersz-e még? oh ismerd meg fiad!

Rég volt, igaz, midőn e jegyenék
Árnyékain utószor pihenék,
Fejem fölött míg őszi légen át
Vándor daruid V betűje szállt;

Midőn az ősi háznak küszöbén
A búcsu tördelt hangját rebegém;
S a jó anyának áldó végszavát
A szellők már régen széthordozák.

Azóta hosszú évsor született,
És hosszú évsor veszte életet,
S a változó szerencse szekerén
A nagyvilágot összejártam én.

A nagyvilág az életiskola;
Verítékemből ott sok elfolya,
Mert oly göröngyös, oly kemény az ut,
Az ember annyi sivatagra jut.

Ezt én tudom - mikép nem tudja más -
Kit üromével a tapasztalás
Sötét pohárból annyiszor kínált,
Hogy ittam volna inkább a halált!

De most a bút, a hosszú kínokat,
Melyektől szívem oly gyakran dagadt,
És minden szenvedés emlékezetét
Egy szent öröm könnyűje mossa szét:

Mert ahol enyhe bölcsőm lágy ölen
Az anyatejnek mézét ízlelém:
Vidám napod mosolyg ismét reám,
Hú gyermekedre, édes szép hazám!

Dunavecse, 1842. október

FARKASKALAND

‘Pajtás, te ettél, véres a fogad;
S mi szenvedünk éhségi kínokat.
Mogorva a tél, pusztá a határ,
Rajt a vihar légparipája jár;

Csak ember és állatnak nincs nyoma...
De most beszélj, hol volt a lakoma?
Igy kérdi társát a farkassereg,
Kit érkezéskor üdvözeltének

A jóllakott nem késik szólani,
És tőle ily beszédet hallani:
„Ott a vityilló pusztaközepén,
Él a juhász és felesége benn.

A ház mögött pedig terül az ól,
Honnan juhoknak bégetése szól.
E lakhoz éjszakának idején
Két utazó suhant. Egy úrfi s én.

A pásztornéra titkon foga fáj
Az úrfinak, s én éhezem a nyájt.
Ott sompolygott ő a kunyhó előtt.
Juhot nem kaptam én... megettem őt.”

Kecskemét, 1843. január

JAVULÁSI SZÁNDÉK

Mikor térsz már az eszedre, te Sándor?
Tivornya éjjeled és napod;
Az istenért! hisz az ördög elvisz,

VÉGSZÓ ***HOZ

Isten veled, te elpártolt barát,
Vesztett ebként ki szívem megmarád,
Isten veled;
Fogadd a vett sebért emlékül,
Mely fölszivárogo belsejébül,
Lelkemnek vérét, könnyemet.

Nem a legelső rajtam már e seb,
De egyik sem volt fájóbb, mérgesebb
A sok között,
Melyet vétkes könnyelműséggel
A hűtelenség fegyverével
Bennem baráti kéz ütött.

Dúsgazdag bánya a tapasztalás,
Melyből sok ember életkincset ás -
Nem én, nem én!
Gyönyörzomjas szívem... remélve...
Az annyiszor megnyílt örvénybe
Hanyatthomlok rohan, szegény.

Remény, remény, mért vagy te szép virág?
Téged nekünk az ég miért is ad?
Azért-e csak?
Hogy hervadandó kelyhed légyen,
Hová csalódás éjjelében
Szemünk harmatjai hulljanak...

De nem panaszklok, bár keblem teli,
S az elfojtás még inkább neveli
Búm tengerét;
Ugyis ki tudja? hogyha hallnád
Lelkem kiáradó fájalmát:
Talán már meg sem értenéd.

Nem is kívánom megtéréseidet,
Akár ohajtod, akár megveted
Uj frígyemet.
Az istenség is tehetetlen
Eggyé büvölni e kebelben
A szertezúzott láncszemet...

Nem láncszem az, nem! egy világ vala,
Melynek napjául a hit lángola,
A drága hit!
Rájött a végitélet napja,
S már semmi föl nem támaszthatja
Ledúlt világom romjait.

Isten veled hát, elpártolt barát,
Ki ábrándim kódét elzavarád,
Isten veled!
Fogadd a múltakért emlékül
Megcsalt barátság gyötrelmétül
Utószor omlott könnyemet.

Debrecen, 1844. január-február

A MAGYAR NEMZET

Oh ne mondjátok nekem, hogy
Hajnallik hazánk felett!
Látom én: az ő számára
Szó a sors szemfödelet.

Ha még soká így folytatod.

Szeretetreméltó barátom,
Nézd meg csak a tükrörben magadat;
Hát ember az, akit ott látsz? mennykő!
Tükröd kísértetet mutat.

Fiú, légy hát okosabb valahára,
Szedd rendbe rendtelen életedet;
Hidd el, kedves pajtásom, az ember
Korhelység nélkül is ellehet.

Naponként egy messzely borocska,
Én úgy hiszem, ennyi untilg elég.
S mi a szerelmet illeti: jobb lesz
Talán szerető helyett feleség.

De mit beszéllek? mit beszéltem!
Messzely borocska és feleség?
Én és feleség, én és messzely bor?
No hisz csupán az kellene még!

O nem, nem! engem a rendes élet
Időnek előtte megölné, tudom;
Költő vagyok, költőileg kell
Végigrohannom az életuton!

Pest, 1844. március-április

Életrajz

BUCSÚ A SZINÉSZETTŐL

Adom tudtára mindazoknak,
Kiket tán sorsom érdekel,
Hogy tiszta látkörét jövőmnek
Sötét, nehéz köd lepte el.

Eddig Thalia papja voltam,
Most szerkesztő-segéd leszek.
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

Szép élet a színészi élet,
Ki megpróbálta, tudja jól,
Bár ellene a balitélet
Vak órjásának nyelve szól.

Hogy én lelépek a színpadról,
Szívem nagyon, nagyon beteg -
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

Igaz, hogy ottan a rózsának
Sokkal nagyobb tövise van,
De oly rózsákat, mint ott nőnek,
Máshol keresni hasztalan.

Mindezt szívemben igazolják
Két évi emlékezetek.
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

Mert nem lesz már nekem kalandom;
Pedig e nélkül a világ
Előttem úntató, kietlen,

S kérni istent nem merem, hogy
Nemzetem gyógyítsa fel,
Mert e nemzet, elhigyétek,
Életet nem érdemel.

Figyelemmel átforgattam
A történet lapjait,
S fontolóra vette lelkem,
Amit e hon végbevitt.
S mit találtam ott fölírva
Századok bötüivel?
Azt találtam, hogy e nemzet
Életet nem érdemel.

Jóra termett nép honában
Egy a szív, az akarat,
A közérdek mellett minden
Különérdek elmarad.
Itten oltárt minden ember
Ön bálványaért emel -
És az ilyen önző nemzet
Életet nem érdemel.

Voltak egyesek közöttünk!
Tiszta, hű, nagy szellemek,
Akik mindent, amit tettek,
A hazáért tettek.
Hány volt köztök, kiket a hon,
Maga a hon veszte el!
És az ily hálátlan nemzet
Életet nem érdemel.

Más hazában híven őrzik
Mindazt, ami nemzeti;
Ősi kincsét a magyar nép
Megtveti és elveti,
A magyar magyarnak lenni
Elfeled vagy szégyenel -
És az ily elkorcsult nemzet
Életet nem érdemel..

Oh de mért elősorolnom
E szegény hon vétkeit?
Lesz-e sors, oh lesz-e isten,
Aki minket megsegít?
A nagy isten szent kegyéből
Jó-e megváltási jel?
Lesz-e még e nemzet olyan,
Hogy halált nem érdemel?

Pest, 1845. január

Napló jegyzetek.

HISTÓRIAI JEGYZETEK

1848 március 15-kén egész nap esett az eső... az ég a megszületett szabadságot kerestelte. Szekrényesi városkapitány azt kérdezte Landerertől, kell-e katonaság? Landerer azt felelte, nem. Délután a városház teremében Nyári és Klauzál táblabíráskodtak, a rend, a rend! volt minden második szavok. Az a hír terjedt, hogy katonaság jön, senki sem ijed meg, azt kiabálják, fegyvert! A helytartótanács előtt Klauzál szónokolt; a forradalom küldte, s oly alázatosan és reszketve hebegett, mint tanítója előtt az iskolás fiú; ha lenn az udvaron és utcán 20000 ember nem kurjogat, kidobták volna, azt gondolván, hogy talán kéregető armer Reischer.

Egyalakú, nagy pusztaság.

Ki egy országon átfuték, most
Egy kis szobában ülhetek -
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

De sorsom egykor még ezt mondja,
Ha majd rám megbékülve néz:
„Eredj, ahonnan számüzélek,
Légy ami voltál, légy színész!”

Hát addig is, míg újra, elzárt
Mennyországomba léphetek:
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

Pest, 1844. június végén

PEST

Hiába, Pest csak Pest, tagadhatatlan!
S én Pestnek mindig jóbarátja voltam,
És ahol csak kell, hát pártját fogom.
Volt itt nekem sok kellemes napom.
Kivált h' az utcán kóborolhatok:
Az angyaloknál boldogabb vagyok.
Egy óriáskigyó báméskodásom,
Végighuzódik a népsokaságon.
S aztán itt minden olyan érdekes,
A szív örömeiben csak úgy repes.
A vargainasok pofozkodása,
A bérkocsiknak embergázolása,
A zsebmetszők, a pörölő kofák
Az embert mind igen mulattatják.
S azt kell még látni, hogyha szép időben
Sétára kél a tarkabarka nőnem;
Mi szépek ők, mi szépek, teringette,
Elől kifestve és hátul kitömve.
Hát ahol a dicső arslánok járnak!
Azt nevezem aztán baromvásárnak.

Pest, 1845. február-március

FÖLTÁMADOTT A TENGER...

Föltámadott a tenger,
A népek tengere;
Ijesztve eget-földet,
Szilaj hullámokat vet
Rémítő ereje.

Látjátok ezt a táncot?
Halljátok e zenét?
Akik még nem tudtátok,
Most megtanulhatjátok,
Hogyan mulat a nép.

Reng és üvölt a tenger,
Hánykódnak a hajók,
Súlyednek a pokolra,
Az árbo és vitorla
Megtörve, tépve lóg.

Tombold ki, te özönvíz,
Tombold ki magadat,

Tancsot a színházba vitték, onnan jött a városházához, s köszönetet rebegett. A helytartótanácshoz küldött választmány állandóan megmarad, másnap 16-kán Irányi ezt forradalmi választmánynak találja mondani, Nyári hevesen, csaknem dühösen protestál minden forradalmi szó ellen, tagadja, hogy ez forradalom. 16-kán a város kivilágítva. Rendkívüli néptömeg; példátlan rend és öröm.

tovább>>>

Pest, március 15. 1848.

Szabad a sajtó!...

Ha tudnám, hogy a hazának nem lesz rám szüksége, szívembe mártanám kardomat, s úgy írnam le haldokolva, piros véremmel e szavakat, hogy itt álljanak a piros betük, mint a szabadság hajnalsugárai.

Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs... vagy van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága?

Üdvez légy születésed napján, magyar szabadság! először is én üdvezellek, ki imádkoztam és küzdöttem éretted, üdvezellek oly magas örömmel, amilyen mély volt fájdalom, midőn még nélkülöztünk tégedet!

Oh szabadságunk, édes kedves ujszülött, légy hosszú életű e földön, élj addig, míg csak él egy magyar; ha nemzetünk utolsó fia meghal, borulj rá szemfedő gyanánt... s ha előbb jön rád a halál, rántsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélkülöd gyalázat lesz, veled halnia pedig dicsőség!

Ezzel köszöntelek, ez legyen utravalód az életben. Élj boldogul!... nem kívánom, hogy ne találkozzál vészekkel pályádon, mert az örökké nyugodt élet félhalál, de legyen mindig férfierőd a vészeken diadalmaskodni!

Késő éj van. Jó éjszakát, szép csecsemő... szép vagy te, szebb minden országbeli testvéreidnél, mert nem fürödtél vérben, mint azok, téged tiszta örömkönnyek mostak; és bölcsőd párnái nem hideg, merev holttestek, hanem forró, dobogó szívek. Jó éjszakát!... ha elalszom, jelenj meg álmaimban úgy, amilyen leszesz férfikorodban, amilyen nagyok, ragyogónak, a világtól tiszteltnek én remélek!

Pest, március 20. 1848.

Az egyetértés, mely eddig kivétel nélkül uralkodott a fővárosban, bomlani kezd.

Német polgárok, bevádolnak benneteket a nemzet és az utókor előtt, hogy azt ti bontottátok föl! e kettő ítéljen fölöttek.

Ők nyilatkoztak először, hogy a nemzetországba magok közé zsidót nem vesznek, és így ők dobtak először sarat március 15-kének szüztiszta zászlajára!... avagy nem áll-e azon e jelszó, és nem kiáltottátok-e velünk: szabadság, egyenlőség, testvériség? igen, ti velünk kiáltottátok ezt, de - most már látjuk - nem igazságszeretetről, hanem félelemből!

Megszüntetek már félni? ne szünjete meg, mert eljött és még nem mult el a jutalmazásnak és büntetésnek ideje!

Várhattok-e igazságot a magatok részére, ha nem vagytok igazságosak mások iránt?

S miért üldözték ti a zsidókat, hogy meritek őket üldözni itt minálunk? Hullott-e egy csepp véretek e földre, midőn a hazát szerezték vagy midőn ótalmazták? nem; ti jött-ment emberek vagytok, alig van köztetek olyan, aki be tudná bizonyítani csak azt is, hogy első nagyapja itt halt meg, annál kevésbé, hogy itt született. Olyanok voltatok, mint az I, midőn bejöttetek; most olyanok vagytok, mint az O... legyen bennetek annyi becsületérzés, hogy ha már nem szeretitek is e nemzetet, melynek földén meghízattok, legalább ne piszkoljátok azt be!

Mutasd mélységes medred,
S dobáld a fellegekre
Bőszült tajtékodat;

Jegyezd vele az égre
Örök tanúságul:
Habár fölül a gálya,
S alúl a víznek árja,
Azért a víz az úr!

Pest, 1848. március 27-30.

RESPUBLIKA

Respublika, szabadság gyermeke
S szabadság anyja, világ jótevője,
Ki bujdosol, mint a Rákócziak,
Köszöntelek a távolból előre!

Most hódolok, midőn még messze vagy,
Midőn még rémes átkozott neved van,
Midőn még, aki megfeszíteni
Kész tégedet, azt becsülik legjobban.

Most hódolok, most üdvözöllek én,
Hisz akkor úgyis hódolód elég lesz,
Ha a magasból ellenidre majd
A véres porba diadallal nézsz.

Mert győzni fogsz, dicső respublika,
Bár vessen ég és föld elédbe gátot,
Miként egy új, de szent Napóleon
Elfoglalod majd a kerek világot.

Kit meg nem térít szép szelíd szemed,
Hol a szeretet oltárlángja csillog,
Majd megtéríti azt szilaj kezed,
Melyben halálos vésznek kardja villog.

Te lész a győző, a diadal-ív
Ha elkészül, a te számodra lészen,
Akár virágos tarka pázsiton,
Akár a vérnek vörös tengerében!

Szeretném tudni, ott leszek-e én
A győzedelmi fényes ünnepélyen?
Vagy akkorára már tán elvisz az
Enyészet s ott lenn tart a sírba' mélyen?

Ha meg nem érem e nagy ünnepet,
Barátim, emlékeztetek meg rólam...
Republikánus vagyok s az leszek
A föld alatt is ott a koporsóban!

Jertek ki hozzám, s ott kiáltatok
Siromnál éljent a respublikára,
Meghallom én azt, s akkor béke száll
Ez üldözött, e fájó szív porára.

Pest, 1848. augusztus

De a legszomorúbb az, hogy nincs olyan gyalázatos ügy, melynek pártfogói, apostolai ne támadnának. Ezen égbekiáltólag igazságtalan zsidóüldözésnek apostola lett néhány zugprókátor, kik most széltire prédikálnak a zsidók ellen, s aki az igazság mellett szót emel, arra e megvetendő hamis próféták elég szemtelenek azt kiáltani, hogy a zsidók által meg van vesztegetve. A nyomorúk! nem tudják vagy nem akarják hinni, hogy önálok becsületesebb emberek is vannak, kik nem a szennyes önérdék rabszolgái, hanem a tiszta igazság és humanizmus barátai.

PETŐFI KÉRVÉNYFOGALMAZVÁNYA A SZABADSZÁLLÁSI VÁLASZTÓK NEVÉBEN

[1848. június 15.]

Tisztelt Minisztérium!

Alulírottak a június 15-én tartott szabadszállási kerületbeli országgyűlési követválasztást nem ismerjük el törvényesnek, miután számtalan törvénytelen lépés követetett el a végrehajtás előtt és alatt. Nevezetesen: a fülöpszállási, kunszentmiklósi és szabadszállási urak minden kigondolható becstelenítő rágalmat terjesztettek el köztünk követjelöltünkről, Petőfi Sándorról, többek között, hogy Petőfi Sándor lázító hazaáruló, orosz kém, olyan ember szóval, kinek nemcsak megbuktatását, hanem elfogatását, sőt agyonverését is jó néven fogja venni a minisztérium és az egész nemzet. E vádakot Petőfi Sándor meg akarta cáfolni a szabadszállási és kunszentmiklósi nép előtt, de mind a két helyen eltiltatott a főlshóalástól a helybeli tanács által. Midőn Petőfi Sándor a választás helyén és napján a szabadszállási városházánál megjelent, az ellene felbőszített részeg nép, melyet a másik követjelölt egész éjjel és még aznap reggel is folyvást itatott, rárohant, az uraktól betanult becstelenítő vádakkal illette és agyonveréssel fenyegette.

tovább>>>

...csak a módszer változott, a hagyomány él. (A Szerk.)

EGY GOROMBA TÁBORNOKHOZ

Tábornok úr, én nem tartom magam
Nagy embernek, de akkorácska csak
Vagyok, hogy oly parányok, aminő ön,
Levett kalappal szóljanak velem.
S ön engemet gorombaságival
Elhalmozott, hogy két orcám pirúlt.
Igen, pirúltam, de nem magamért,
Pirúltam a magyar sereg miatt,
Hogy annak egy ily tábornokja van.
Tábornok úr, van ellenség elég,
Gorombáskodják azzal, ott szabad,
De bánják szépen a jó honfiakkal,
Különben azt hisszük, hogy őket el
Szándékszik ön kergetni a seregből,
És ez kemény vád lenne majd, kemény vád.
S gorombaságát épen rajtam űzi!
Nem fél-e ön, hogy tollamnak hegyére
Tüzöm fel önt? ez a toll, istenemre,
Hegyesb a törnél s lelkiismeretnél,
S akit megszuórok véle, fáj neki
Még akkor is, ha a sír férgei
Círógatják ott lenn a föld alatt.
Kírnám önt itt név szerint, de amit
Saját kardjával tenni képtelen,
Tollammal tenni én nem akarom,
Nem fogom önt megörökíteni.

MIT DALOLTOK MÉG TI, JÁMOR KÖLTŐK?

„Mit daloltok még ti, jámbor költők,
Ily időkben minek az a dal?
Ugysem hallgat a világ reátok,
Hangotok csaták zajába hal.

Félre mostan, jó fiúk, a lanttal,
Szép zenétek hasznot nem hozó,
Tudhatnátok azt, hogy elenyészik
Mennydörgésben a pacsírtaszó.”

Meglehet. De a madár nem nézi,
Hallgatják-e őtet odalent?
A pacsírtá fönn a kék magasban
Istenének és magának zeng.

Önmagától száll a dal szivükből,
Ha bú vagy kedv érintette meg,
Száll a dal, mint szállanak a szélben
A letépett rózsalevelek.

Énekeljünk, társak, sőt legyen most
Hangosabb, mint eddig volt, a lant,
Hadd vegyüljön e zavaros földi
Zajba egy-két tiszta égi hang!

Romba dőlt a fél világ... kietlen
Látomány, mely szemet s szívet bán!
Hadd boruljon a rideg romokra
Dalunk, lelkünk zöld repkény gyanánt.

Pest, 1848. szeptember

MÉSZÁROS LÁZÁRHOZ

[Debrecen, 1849. febr. 17.]

Tisztelt Hadügyminiszter Úr!

Megfontoltam a dolgot, melyért tegnap magához hívatott Ön, s annak következtében jelentem, hogy kapitányi egyenruhám levettettem, miután azt nyakravaló nélkül egyátaljában nem lehet viselni, s miután a nyakravaló-nem-hordás végett több leckéztetést vagy pláne kényszerítést nincs kedvem tűrni. Én tettem már annyi szolgálatot a hazának, hogy nekem meg lehetne azt engedni, hogy a hazát nyakravaló nélkül védhessem; ha Önöknek másképp tetszik, ám legyen meg az Önök akarata. Egyébiránt: Önök letéphették rólam az egyenruhát, de nem téphetik ki kezemből a kardot... teljesíteni fogom hazafíú kötelességemet egyszerű polgári öltözetben mint közkatona; csak arra bátorkodom Önöket figyelmeztetni, ne iparkodjanak a honvéd-egyenruhából kirázni az olyan tisztet, kik minden erejükkel arra törekszenek, hogy e ruhának elveszített becsületét visszaszerezzék, mert az ilyen emberek ugyanis nem nagy számmal vannak.

Csak azt ajánlom, hogyha még leszen
Szerencsétlenségünk egymáshoz, akkor
Beszéljen vélem emberségesen,
Mert én ugyan nem tartom magamat
Nagy embernek, de akkorácska csak
Vagyok, hogy oly parányok, aminő ön,
Levett kalappal szóljanak velem.

Debrecen, 1849. május 7.

SZÖRNYŰ IDŐ...

Szörnyű idő, szörnyű idő!
S a szörnyűség mindegyre nő.
Talán az ég
Megesküvök,
Hogy a magyart kiirtja.
Minden tagunkból vérezünk,
Hogy is ne? villog ellenünk
A fél világnak kardja.

És ott elől a háború
Csak a kisebb baj; szomorúbb,
Mí hátul áll,
A döghalál.
Be kijutott a részed
Isten csapásából, o hon,
Folyvást arat határidon
Két kézzel az enyészet.

Egy szálíg elveszünk-e mi?
Vagy fog maradni valaki,
Leírni e
Vad fekete
Időket a világnak?
S ha lesz ember, ki megmarad,
El tudja e gyászolgokat
Beszélni, mint valának?

S ha elbeszéli úgy, amint
Megértük ezeket mi mind:
Akad-e majd,
Ki ennyi bajt
Higgyen, hogy ez történet?
És e beszédet nem veszi
Egy őrült, rémülésteli,
Zavart ész meséjének?

Mezőberény, 1849. július 6-17.

Különben tisztelettel maradok
Hadügyminiszter Úrnak

Debrecenben, február 17. 1849.

polgártársa
Petőfi Sándor

NYAKRAVALÓ

Nyakravaló nélkül akarod megvédeni hazádat?
Oh te számár te, minő ostoba képzelet ez!
Honszeretet, bátorság s más, mind kófic: az a fő
A katonában, hogy nyakravalója legyen.
Mészáros Lázár, akitől én ezt tanulám, s ő
Tudja, hogy a legfő hősből a nyakravaló,
Mert hisz az ő hada, mely hőslég megfutamúlt volt,
Egytül-egyig mind, mind nyakravalóba' vala.
Nyakravalótalanok, takarodjatok a csatatérről...
Éljen Mészáros s éljen a nyakravaló!

Debrecen, 1849. február 18-20.

A NAGYAPA

Kegyetlen hideg téli este volt. Úgy reszkettek, úgy dideregtek a szegény mezítelen csillagok, hogy szinte lehallott a foguk vacogása, és a szemökből is az látszott, hogy afölött elmélkednek: milyen sokba kerül az a ragyogás, s mennyivel jobb valami jóféle meleg suba alatt béresnek vagy juhásznak lenni, mint ruha nélkül fényes csillagnak ott fön a hideg magasságban!

Az esti harangszó elhangzott; nem is volt az egész faluban az utcán senki, csak az öreg harangozó, aki a toronyból hazafelé sietett. Lábai alatt csikorgott a fagyos hó, de a kutyák meg nem ugatták, vagy azért, hogy ismerték már a járásáról, vagy hogy restellték a nagy hideg miatt szájukat föltátani.

Be boldog ilyenkor, kinek jó meleg a szobája! hát még ki szobájában nem egyedül, hanem családostul melegszik!

És a faluban többen vannak ilyen boldogok, de egy sem boldogabb kegyelmednél, Pergő Péter uram! kegyelmed nemegyszer vallotta meg maga, hogy senki sorsával nem cserélne széles e világon. De meg sem érdemelné az isten áldását, ha megelégedve nem volna, mert kegyelmed kilencedmagával ül jó meleg szobában terített asztalhoz.

Vacsorára volt terítve, körül is ülték már az asztalt. Fön az asztal végén az öreg Pergő Péter foglalt helyet...

tovább>>>